

YOLA DÜŞENLER

Öğretmen Hatıraları

EĞİTİM-BİR-SEN

YOLA DÜŞENLER

“Öğretmenlerin Yöneticileriyle İlgili Hatıraları”

EĞİTİM-BİR-SEN YAYINLARI:27

Edebiyat Dizisi:9

Eğitim-Bir-Sen Adına Sahibi:

Ahmet GÜNDOĞDU

Genel Başkan

Genel Yayın Yönetmeni

Hıdır YILDIRIM

Genel Basın Yayın Sekreteri

1.Baskı: Nisan 2008

15.000 Adet

ISBN:978-975 6153-19-2

Baskı:

Başak Matbaacılık Ltd. Şti.

Tel: (0312) 384 27 61 - 62

Eğitim-Bir-Sen Genel Merkezi

G.M.K. Bulvarı Ş.Daniş Tunalıgil Sk. No:3/13

Maltepe / ANKARA

Tel: (0312) 231 23 06 Faks: (0312) 230 65 28

www.egitimbirsen.org.tr

e-posta:egitimbirsen@egitimbirsen.org.tr

YOLA DÜŞENLER

“Öğretmenlerin Yöneticileriyle İlgili Hatıraları”

*“Öğretmenlerin yöneticileriyle ilgili hatıraları”
konulu yarışmada dereceye giren eserler.*

Her türlü yayın hakları Eğitim-Bir-Sen'e aittir.

EĞİTİM-BİR-SEN YAYINLARI

Düzenleme Kurulu

Halil ETYEMEZ

Ahmet ÖZER

Erol BATTAL

Hıdır YILDIRIM

İsmail ALTINKAYNAK

Ramazan ÇAKIRCI

Jüri

Prof. Dr. Ramazan KAPLAN

D. Mehmet DOĞAN

Dr. Necmettin TURİNAY

Doç. Dr. Hicabi KIRLANGIÇ

Dizgi

Rümeysa Betül TAŞ

EĞİTİM-BİR-SEN YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

TAKDİM.....	1
ÖNSÖZ.....	11
ESKİ KUŞLAR MÜZESİ	
Sinan DAVULCU	Zonguldak 13
LÂL	
Veysi ATICI.....	Adıyaman 25
KELEBEĞİN RÜYASI	
Alişen AVCI.....	Adana 32
BANA ELİNİ UZAT BABA!	
Kahraman Alp GETİREN.....	Şanlıurfa 46
ÜÇ KAPILI ODA	
Tacettin ŞİMŞEK.....	Erzurum-1 54
SİYAH AŞURE	
Kadriye ANLAR.....	Gaziantep 69
ÇOBAN YILDIZI	
Sadık YAZICI.....	Kocaeli 74
YOLA DÜŞENLER	
Sibel ÖZTÜRK.....	İzmir 84
ERİME NOKTASI	
Akif AKÇA.....	Bartın..... 89
SOBA	
Ayhan ARI.....	İstanbul-1 98
ANADOLU YUSUF DOLU	
Ethem ÜNVER.....	Aksaray 111

SONBAHAR

Faruk KUNDU Kars118

GÖZYAŞINDAKİ MERHAMET

Cumali KALIP Uşak127

KUM TANESİ

Fatma COŞKUN Aydın138

YOKUŞLARDA SUSAMAK

Fatih DEMİREL Gümüşhane146

DİCLE’NİN TAŞLARI

Murat ALAN Ağrı155

MÜDÜR BABA’NİN PALTOSU

Seyit Burhanettin AKBAŞ Kayseri168

HASAT ZAMANI

Turgay GÜMÜŞ Kastamonu175

BİR LAHZADA YED-İ BEYZA

Adem GÜMÜŞ Karaman181

YENİDEN BAŞLAMAK

Kadriye KIRDÖK Kahramanmaraş197

KIRAĞIYA İNAT AÇAR GÜLLERİM

Muhittin ALACA Hatay204

KUTSAL MABEDİMDE YEŞEREN ÇİÇEK

Eşe AFACAN Amasya215

MÜHÜR

Saffet ÇAKAR Tokat220

SIRA DAYAĞI

Mahmut SEMEN Mardin236

İKİ-İKİ DAHA BEŞ EDER Mİ?

Arzu ÖZDEN İstanbul-6244

GÜNEYE BAKAN PENCERELER

Asiye YÜCEL Sakarya249

KIZILIRMAK NEDEN COŞTU?

Hacer ÖZTÜRK Ankara-2259

YOLUN BAŞINDAKİ IŞIK

Sedat SAYIN Edirne265

SAĞOLASIN MÜDÜRÜM!..

Erkin CANPOLAT İstanbul-4273

DEĞER Mİ HOCAM?

Adem ÇAY Sinop283

ÖĞRETMEN OLMAK

Meltem TAŞKINBAŞ Çanakkale294

KERVAN

İlhan KURT Rize301

KAZANMAK VE KAYBETMEK

Ali SEVİNÇ Bursa311

EN SICAK EYLÜL

Hakan ÇEBİ Osmaniye321

KRİTİK SORUŞTURMA

Mehmet ÖZEREN Antalya326

PRAGMATİZM VE FARELER

Yunus ÇAKIR Eskişehir344

YOLDAKİ TAŞLAR

Türkan TOKAT Samsun350

SIRA DIŞI

Hasan ÇELİK..... Trabzon354

ASLI VE SURETİ

Esra TAŞDEMİR İstanbul-5359

BİLGİ KOKAN MEVSİMLER

Behice ALTINOK Konya372

YAŞADIĞIMIZ GİBİ

Aylim YILDIRAR..... Ankara-1.....383

HAYATTA HERŐEY İNSAN İÇİN

Leyla ATILGAN Niğde.....395

İÇİMDEKİ CEVHER

Sevgi TOKYAY..... Denizli403

KÜÇÜK BİR ŞANS YAKALAMIŞTI

Cevayir TUĞAN Manisa409

AZMİN ZAFERİ

Çetin BİLGİN Van418

PANODAKİ FOTOĞRAF

Abdubaki GÜNEŞ Elazığ424

DÜRÜSTLÜK

Orhan ELMATAŐ Diyarbakır434

SULARDAKİ YÜZLER

Hüseyin KÖSE..... Bilecik440

ESEN YELLERE İSİM YAZMAK

Naci ÖZDEMİR..... Çorum.....446

ELMA ISIRIĞI

Behçet YANİ Batman452

YANLIŞI YANLIŞ YERDE ARAMAK

Cemile DÜZGÜN Ordu458

HATIRALAR GÜZELDİR

Zekeriya BUTUR..... Siirt.....466

YA BİR YOL GÖSTER, YA DA YOLDAN ÇEKİL

Ömer KESKİN..... Bayburt.....470

ŞUBATI KASIMDA YAŞAMAK

Fatih POLAT..... Sivas.....486

SÖZ UÇAR YAZI KALIR

Mehmet Nuri YILDIRAR..... Ankara-4.....490

YUNUSLAR SANA EMANET

Tansel YILMAZ..... Çankırı.....497

UÇURUMDA BİTEN UMUT

Sevgi PEKTAŞ..... Malatya.....501

SİZ HİÇ KOMŞUNUZDAN LAVABO İSTEDİNİZ Mİ?

Hasan SAKAR..... Kırıkkale.....510

YARAM KANIYOR

Cihan YILMAZ..... Adana-2.....518

EMİR KULUYUZ

Ayşe KAYA..... İstanbul-2.....521

KOT PANTOLON

Dilaver AYYILDIZ..... Balıkesir.....525

GÜLLER AÇINCA GÜLER BÜYÜKLERİMİZ

Ahmet ASLAN..... Erzincan.....531

MAMOSTE'NİN BAYRAM ŞEKERLERİ

İzzettin SEVEN..... Hakkari.....544

YAŞASIN! ÖĞRETMENİM ARTIK

Berika ÖZDAL Yalova.....548

ÖZÜR

Feyyaz ALBAYRAK Kütahya552

YAZGÜLÜ

Nilgün GÜLMEZ TOPCUGİL Erzurum-2556

İLK ÖDÜL

Selman KOÇAK Isparta564

DAKSİL

Rukiye GÜLŞEN Mersin570

ÖĞRETMENLİK PEYGAMBER MESLEĞİ

Osman OTAŞ Muğla575

HEM AĞA HEM BEY

Halime KÖSE Karabük581

YIL 1999

Ali DİNÇ Burdur587

NÖBET GÖREVİ

İhsan SAVAŞ Düzce591

BU ADAM NEREYE BAKIYOR

Aytekin SÜCÜ Artvin596

UNUTULMAYAN SENFONİ

Abdurrahman ENSARİ Bingöl599

GÜLDEN GÜLİSTANA

İbrahim ÖZKUL Afyon603

RIZIK

Salih ULUSOY Yozgat.....609

TÜTEN SİĞARA

Murat ARSLAN Muş 614

ZOR SINAV

Ayşe KARABAŞ Tekirdağ 618

MİLENYUMDA ZULÜM

Fatma AYGÜN Nevşehir 621

GELİP BAKACAĞIM

İbrahim ALAN Bolu 625

HATIRA YAZARLARININ ÖZGEÇMİŞLERİ 627

TAKDİM

Eğitim-Bir-Sen'in ortaya koyduğu bu çalışma, aynen geçen yıllarda olduğu gibi sizi, bizi, hepimizi gene derin derin düşündürülecek; Türkiye kamuoyunu meşgul eden bin bir tartışmanın hemen arka planında yer alan ve çokları tarafından da maalesef fark edilmeyen nice gizli heyecanı, emeği ve göz nurunu, unutulmaz canlı birer tablo halinde hafızalarımıza nakşedecektir.

Türk millî eğitiminin bildiğiniz ve bilmediğiniz, çoğu zaman da ısrarla üzerinde durarak eleştirdiğimiz nice sorunlarının yanı başında; mesleğine yüksek bir aşkla bağlı olan ve Anadolu'nun en ücra köşelerine kadar dağılmış bulunan eğitim ordumuzun ruhlarda meydana getirdiği büyük devinim; bu kitabı tetkik edince göreceksiniz ki, derinden derine akan ırmaklar gibi durmaksızın boşanıyor. Bazen Anadolu'nun ıssız bozkırlarına, köy ve kasabalarına boşanan bu enerji; daha ziyade de çekingen ve utangaç mini mini yavrularımızın ruhlarına, bulûğ döneminin verdiği bir bin sıkıntı içinde kıvranan gençlerimizin zihin ve kalplerine boşanıyor. Kuru toprağa su verilmesi gibi, baharda ağaçlara su yürümesi gibi, ulaştığı her kalbi ve ruhu meyveli bir ağaca döndüren bu yüksek eğitim heyecanı, gerçekten bize büyük bir kıvanç veriyor. Böyle bir sınıfın mensubu olmakla da doğrusu kendimizi bahtiyar hissediyoruz.

Elinizin altında bulunan bu yarışma metinleri, her şeyden evvel şunu ortaya koyuyor:

Meğer Eğitim-Bir-Sen, böyle bir yarışma düzenlemekle, ne kadar isabetli hareket etmiş!..Zira, sanki sıkıştırılmış bir “kazan” ın kapağı kaldırılmış gibi bir durum söz konusu burada.

Bu bakımdan, sırf büyük şehirlerden değil, orta boy il ve ilçelerden değil; adını sanını duymanızın imkân haricinde olduğu dağ yamaçlarından, sınır boylarından, derin vadilerden bu yarışmayı işiten ve iştirak etmek arzusunu duyan sayısız meslektaşına, buradan gönül dolusu selâm!..Mesleğine henüz daha yeni başlamış iken duyduğu ilk heyecanlarını uzun uzun yazmak ve bizimle paylaşmak ihtiyacını duyanlara da, gerçekten uzun yılların kendilerine verdiği bir yetkinlikle, bir nevi üstâd rolüyle kaleme sarılan hocalarımıza da, en içten minnet ve şükranlarımızı arz ediyoruz.

Her biri bir değer ifade eden bu metinler o kadar güzel ve o kadar anlamlı ki, eğitim burada kanun ve yönetmelik şartının büsbütün dışında, çoğu zaman da bin bir imkânsızlık karşısında bir çare üretmenin, ruhları yenilemenin, en olumsuz şartlar altında dahi yepyeni şevkler meydana getirmenin ince işçiliğine dönüşüyor. Dolayısıyla bu metinleri okurken en başta biz, kendimizi daha bir zenginleşmiş hissediyoruz. Zira öyle bir tecrübe yekûnunu ifade ediyor ki bu metinler; ister mesleğe yeni başlamış olsun, isterse yılların tecrübe birikimi ile yüklü bulunsun, her öğretmen ve öğretmen adayı tarafından behemehal okunmayı icap ettiriyor. Çünkü örnek alınacak ve iktibas edilecek sayısız davranış modelleri ile dopdolu bu sayfalar!..

Bir değil yüz mürebbinin, gönül mimarının ve insan mühendisinin ortaklaşa meydana getirdiği bir havuz mesabesinde: İşte bu yüzdendir ki, hepimizin emeğini ve aşkını bir arada toplayarak, yüksek bir değere dönüştürmüş oluyor bu eser. Kıymeti de zaten buradan ileri geliyor.

ÖĞRETMENLER VE İDARECİLER

Bunların hepsi kabul !..

Fakat siz okul yöneticilerimiz, milli eğitim müdürlerimiz!.. Bu eseri en başta sizlerin okumasını bekliyorum. Çünkü Eğitim-Bir-Sen'in açmış olduğu bu yarışmanın mevzusu, doğrudan doğruya sizi ilgilendiriyor!.. İlköğretim, orta-öğretim ve çeşitli meslek okulu yöneticileri; köy ve kasabalarda, çeşitli il ve ilçe merkezlerinde eğitim yönetimi görevinde bulunan sayısız idarecilerimiz!.. Sizin yükünüz kuşkusuz, hepimizden daha ziyade!.. Tenha ve imkânları kıt okulların yanı sıra, gerçekten büyük okulların yöneticileri!.. Binlerce öğrencinin sorumluluğunu taşıyan, bunun yanı sıra da yüzlerce eğitim görevlisinin sevk ve idaresi ile vazifeli bulunan arkadaşlarımız!.. Tekrar ediyorum, bu eseri asıl sizin okumanız, sayfadan sayfaya boşanan bu tecrübe ve emek yığını, asıl sizin anlamlandırmanızı istiyorum.

Daha açığı, yöneticisi bulunduğunuz öğretmenler tarafından siz nasıl görülüyorsunuz? Öğretmenler sizden ne bekliyor ve nasıl bir işbirliği arzu ediyorlar? Nitekim elinizin altındaki kitapta yer alan her metinde, değişik bir yönetici portresi ile karşılaşacaksınız. Kimisi öğretmenin elinden tutan ve ona gerçekten kılavuzluk eden; kimisi ihtiyacı duyduğu otorite saplantısı ile, öğretmenine mesafeli davranan çeşit çeşit idareciler!.. Kimisi öğretmeni işin ve problemin üzerine üzerine süren, onu sınayan ve gizli den gizli motive eden yöneticiler!.. Kimisi de, eksik ve kusur aramayı hastalık derecesine vardiğerler!..Bazen öğretmeni bezdiren ve ona dünyayı dar eden hastalıklı yaklaşımlar!..

Fakat öyle okul müdürleri de var ki, kara kış ortasında, sınıfların sobalarını daha öğretmen ve öğrencileri gelmeden yakan; depolardan kendi elleriyle kömür kovaları taşıyan; yıpranmış sıraları tamir eden, sınıfların badanasını bizatihi

kendi elleriyle yapan; öğrenci ve öğretmenlerin yanı sıra sakın köylerin ve mahallelerin manevi önderleri seviyesine yükselen idareciler!..

Dikkat edilirse bu tip yöneticiler, başarıyı hiçbir zaman kendilerine tahvil etmiyorlar. Hatta bundan özellikle kaçınıyorlar bile diyebiliriz. Her başarıyı öğretmene ve öğrencisine ait kılan ve bundan da bayağı haz duyan yöneticiler!.. Bu sayfalar okunurken görülecektir ki, onlar muhitlerinde lâıyk oldukları bir efsane ile taçlandırılıyor ve yıllar, yıllar boyuda yâd edilip duruyorlar. Hem öğrencileri; hem öğretmenleri, hem de muhitleri tarafından!.. Öyle bir “müdür baba” karizması oluşuyor ki buradan, sanki altında yüzlerce sürünün konakladığı, koca çınar ağaçları gibi bir heybet hasıl ediyorlar.

ÖĞRETMENİN ŞARTLARI AŞTIĞI NOKTA

Düşünün bir kere!..

Daha okulunu yeni bitirmiş gepegenç bir öğretmen adayı!.. Kalbindeki eğitim idealizmi ile, yaşadığı sosyal ve ekonomik şartların büsbütün dışındaki bölgelere ürke korka varmış!.. Bu yazılardan anlıyoruz ki, vardığı muhitlerde onları bekleyen hep bir “şok duygusu” oluyor. Yani edindikleri bilgi ile yaptıkları tahsilin, muhatap oldukları sorunlar karşısında yetmezliği gibi bir his!.. Yani derin biz acizlik hissi ile gepegenç hocalarımız, ıssız ve vahşi tabiat ortasında adeta şaşırıp kalıyorlar.

Aynen Mehmet Akif’in, Leylâ şiirinde dile getirdiği cinsten bir çaresiz ve yalnızlık tablosu:

*“ Barındırmaz mısın koynunda ey toprak derim, yer pek
Döner imdadı gökten beklerim, heyhât gök yüksek!..
Bunaldım kendi kendimden zaman ıssız, mekân ıssız,
Ne vahşetlerde bir yoldaş, ne zulmetler de tek yıldız!.. ”*

Şairin hissettiği gibi, işte o anda, tutunacak bir dal ihtiyacı!.. Tecrübesizliğini yüzüne vurmuyacak bir dayanak, bir istişare ihtiyacı!.. “ Yürü korkma hocam, arkadayım” cinsinden bir güven duygusu!.. Hemen çoğu hocalarımızın karşılaştığı anlaşılın bu endişe ve korku duvarı, kuşkusuz aşıyor aşılmasına!.. Fakat neden sonra? Bazen vazife yaptığı yerlere dönüşmüş bir okul müdürü; bazen de “Yettim, Hocanım!..” diyerek uçup gelen ilçe milli eğitim müdürleri sayesinde!..

İşte o anlarda kitapların, kanun ve yönetmeliklerin kaydetmediği harikalar doğmaya başlıyor. Çünkü soyut bilginin daha ötesinde bir şeyi devreye sokuyor , o anda öğretmenlerimiz. Yani doğrudan hayatın ve tecrübenin bilgisini!.. Çocukluğundan kalma bir bilgi kırıntısı, ana-baba ocağından edinilmiş küçük bir davranış kalıbı, ya da bizatihi kendi kalbinden kopan doğaçlama bir dürtü ile, karşılaştığı sorunlar üzerinde kendini deniyor, sınıyor, çırpınıyor öğretmenler.

Böylece öğretmenlerimiz, kendi kendilerini inşa ediyorlar. Yöntemi, sağlaması ve sonuçları öğretmenin bizatihi kendinde saklı bir hazine işte burası!..

SÖYLEMEK İSTESEM GÖNÜLDEKİNİ

Eğitim-Bir-Senin düzenlediği bu yarışma, bu bakımdan her bir öğretmenimizin ruhunda saklı kalmış ve paylaşılmamış bu gizli hazineyi açığa vuruyor. Yaşanmış hatıralar ve çar-

pıcı “öğretmenlik intibalarıyla, iç içe geçmiş bir vaziyette, her bir hocamız, kendine mahsus “ öznal dünyalarını” açıyor size. Bazen yüksek bir heyecanla, bazen acı veren bir hatıra tadıyla!..Fakat çoğu zaman da, Anadolu’nun hangi il ve ilçesinde veya köyünde olduğu bilinemeyen, ya da belki vefat etmiş bulunan eski bir müdüre karşı, son bir vazife hissiyle adeta tiratlar, destanlar söylüyorlar.

Bu yazıları okurken, doğrusu insanın içi burkuluyor. Sadece adı kalan; ya da beraberce vazife yapılmış okulları, yöreleri bilinen, fakat şimdi nerede olduğu ise kestirilemeyen o eski müdürlere yönelik bu hisli sayfaları, doğrusu asıl onların okumasını arzu ederdik. Biz eminiz ki, artık hiç bir riya ve gösteriş ihtimali barındırmayan bu satırlar, onların gıyabında yapılabilecek en içten şehadetlere dönüşüyor. Yerlere ve göklere sığmayan serenatlar biçiminde, yağıyor da yağıyor üstümüze. Ve bu hocalarımız, onlardan edindiği bir şefkat ve merhamet hissiyle dopdolu bir halde, elde ettikleri her başarıyı o eski yoldaşlarıyla, üstadları ile izah büyüklüğünü gösteriyorlar. Emanetini, nasihatini, vasiyetini yerine getirebildik mi diye, hâlâ daha onların nazarını hissediyorlar üzerlerinde. Nitekim Şanlıurfa’dan yazan Karaman Alp hocamız, yok şartlarda inşa ettiği okulunu terk etmek durumunda kalmış eski müdürünün ardından, bakın neler söylüyor:

“Ama gece olunca babasını özler bu okul!.. Hüzne dalar, hasret dolar içine!.. Kimsesiz hisseder kendini. Yolunuz bir gece vakti bu okulun yanından geçerse, okulun içinden bir yalvarış, bir haykırış duyarsınız. Bu sanki babasını kaybetmiş öksüz bir çocuğun çığıdır..Bıkmadan, usanmadan babasını çağırır: Bana elini uzat baba!..”

Ya da bu kitabın, dilediğiniz herhangi bir sayfasını açın ve

oradan okumaya başlayın.Fark etmez çünkü:

“ Bugün emin adımlarla ilerleyebiliyorsam, sayısız Yunuslar yetiştirebiliyorsam, bu senin eserindir Mehmet öğretmen!.. Neredeysen duy sesimi!..”

Şimdi, kim bu Mehmet öğretmen diyeceksiniz. Kendisine bir öğretmenler günü, kırlardan topladığı çiçekleri hediye olarak getirmek isteyen öğrencisinin hastalanarak vefatının ardından, derin bir acı ile kendisi de vefat etmiş bir adam!.. Yani hayatını öğrencilerine vakfetmiş, adeta onlarla özdeşleşmiş bir abide şahsiyet!.. İşte o, aynı zamanda müdür de olan Mehmet öğretmen, vefatı sırasında, Çankırı’ dan yazan Tansel Yılmaz’a çocukları bir vasiyet gibi emanet bırakıyor. “Yunus’lar sana emanet!..” diyor.

Nihayet aradan zamanlar geçiyor, Tansel hoca yüksek bir tecrübeye eriyor ve o eski, rahmetli müdürüne adeta hesap verir gibi:

“Bugün emin adımlarla ilerleyebiliyorsam, sayısız Yunus’lar yetiştirebiliyorsam, bu senin eserindir Mehmet öğretmen!.. Neredeysen duy sesimi!..” diyor.

İşte biz Eğitim-Bir-Sen olarak, bu derin samimiyetlere önem veriyoruz. Çünkü Türk milli eğitimini içinde yüzdüğü bin bir soruna rağmen, bu derin samimiyetlerin ve aşkly iradelerin ayakta tuttuğuna inanıyoruz. Tecrübe edilmiş bir geleneğin ayakta tutulması kadar, küçücük yavrularımızın ve gençlerimizin elinden tutmanın, ruhları inşa etmenin, eksikliğini veya yoksunluğunu duyan her kalbi yeni baştan onarmanın hazzını!..

Yani her an yeni bir aşkınlık üretmek, her an yeni bir keşif gerçekleştirmek!.. Böyle böyle hem kendisi, hem muhata-

bı nazarında, hayatı daha bir anlamlı kılmak!.. Hayatın ve toplumun olumsuz şartları karşısında, onun aşılabileceğine dair insanda bir özgüven üretmek!.. Yani hem yüksek bir ahlâk ile, hem de lâzım gelen bir idealizm ile insanı mücehhez kılmak!..

Peki ne için bütün bu emekler ve ne adına dersiniz?

Kuşkusuz bu sorunun cevabı, hepimiz için farklı farklı olacaktır. Çünkü her birimiz farklı farklı noktalarda duruyoruz. Onun için cevaplarımız da ister istemez çeşitlilik gösterecektir. Fakat bize göre hepsi bir emeğin karşılığı ve hepsi de saygıya değer!.. Çünkü elinizin altındaki kitapta olduğu gibi, bu sorunun ve cevapların bütünü içten, bütünü samimi!..

Eğitim-Bir-Sen'in üyesi olsun veya olmasın!.. İşte görüyorsunuz, insana ve eğitime yöneltmiş bu heyecan bizim hepimizi, ortak bir paydada cem ediyor. Ve hakikaten dikkat edin ki bu kompozisyonlar arasında, az da olsa, diğer bazı sendikalara üye olan arkadaşlarımız da bulunuyor. Buna rağmen kaleme alınan metinlerin muhtevasını birbirinden ayırt edemezsiniz. Çünkü her kalp ve ruh o anda zırhlardan, dünyevî kispetlerinden soyunarak kendini, ve kendi hatırasını yazmaya başlıyor. Ve buradan da, bizde gıpta hisleri uyandıran müthiş yazışlar doğuyor. Bu vesile ile her kalbe ve hasbi gayrete açık olduğumuzu, buradan bir kere daha ifade etmek ihtiyacını hissediyorum.

EĞİTİMDE YENİ BİLİNÇ YENİ SINIF

Dolayısıyla burada, bir önemli hususun daha vurgulanması icab ediyor:

Eğitim-Bir-Sen'in yaptığı ilmî ve kültürel faaliyetlerin yanı

sıra, üç yıldır düzenlediğimiz yazma çalışmaları ile eğitimde kaliteyi ve başarıyı öne çıkarmayı arzu ettiği meydandadır. Nitekim bu yolda elde ettiğimiz başarıdan ziyadesiyle memnunuz. Memnunuz çünkü, bu yarışmalar vesilesiyle ne kadar derin bir damarı harekete geçirdiğimizi, biz bile yeni yeni fark ediyoruz.

Zira üç yıldır sürdürdüğümüz ve önümüzdeki yıllarda da sürdürmek istediğimiz bu çalışmaların, öğretmenlerimiz arasında meydana getirdiği heyecan dalgası ortada değil midir? Kendini, öğrencisini, meslekî tecrübelerini ve çevresini iş edinerek yazmak!.. Hem kendinin, hem yaptığı işin anlamının farkında olmak!.. Akıp giden zaman ve günü birlik meşgaleler arasında kendimizi yeni baştan var etmek!.. Daha doğrusu varoluşumuzun farkına varmak!.. “Sözel” alemin dışında, “yazının” ve “görüntünün” âleminde de var olduğumuzu kanıtlamak gibi daha neler, neler!..

İşte bunun farkına varan “yeni bir sınıfı” ortaya çıkarıyor Eğitim-Bir-Sen. Bunun ne kadar önemli bir hizmet olduğunun, kuşkusuz en başta il ve ilçe yönetimlerimiz, aynı zamanda da bu vesile ile yeni bir “yazma süreci” içine giren yazıcı arkadaşlarımız farkındadır. Onun için diyorum ki, bu tür arkadaşlarımızın kıymetini bilelim ve onlara lâayık olduğu değeri verelim. Çünkü onların çoğu belki şatafatı sevmezler, belki kalabalıktan bile hoşlanmazlar. Kendi dünyaları ve öğrencileri ile baş başa yaşamak, eminim ki yetiyor olmalıdır onlara. Fakat onlar bununla yetinse bile, biz razı olabilir miyiz, olmalı mıyız?

Neden dersiniz? Tecrübelerimizi birbirimize aktararak, birimizi ortaklaşa dinleyerek daha bir zenginleşmemiz, verimlilik katsayımızı arttırmamız gerekiyor da onun için!.. Buna bizimle beraber, asıl Türk milli eğitiminin ihtiyacı

olduğu ortada değil midir?

Dolayısıyla eğitimde kaliteyi ve verimliliği artırmanın yanı sıra, geleceğin “Büyük Türkiye’sinin sağını solunu, doğusunu batısını bir arada tutmanın anlamını, yeni baştan üreten bütün arkadaşlarıma başarılar diliyorum.

Ahmet GÜNDOĞDU
EĞitim- Bir-Sen Genel Başkanı

ÖNSÖZ

“Saf mantıksal düşünce, dünyayı anlamamız için yeterli değildir. Gerçeğe ilişkin tüm bilgiler deneyimle başlar, deneyimle biter. Saf mantıksal bir çerçeve içinde sunulan görüşler boş bir gerçektir.” der bir düşünür. Belki de çağımız insanının asıl becerisi, zamanın gereği olan hızlı değişim ve yeniliklerle, bu deneyimleri birleştirebilmektir.

Toplumlar, hatta eğitimci olarak bizler, çağımızın yeniliklerini kendi değerlerimizle harmanlayabildiğimiz oranda var olacak ve geleceğe hükmedeceğiz. Geleceğimiz, biz eğitimcilerin yetiştireceği insan tipiyle şekillenecek. Henry Adams’ın dediği gibi “Bir öğretmen ebediyete hükmeden insandır. Tesirlerinin nerede biteceği asla bilinmez.”

Günümüzde değişen ve üzerinde çok durulan kavramlardan biri de yöneticilik anlayışıdır. Eğitim yöneticileri, insanı merkeze alan yeni anlayışı daha hızlı hayata geçirmelidir. Çünkü eğitimciler için, “Gelecek, hemen gelmek üzeredir.” Ve malzemesi insan olan kurumlar, katı bürokratik kural ve hiyerarşik düzenlemelerle idare edilemez. Eğitim yöneticileri bireysel farklılıkları olan çocukları ve gençleri daha iyi tanımak, onların kendilerine has dünyalarında etkili bir yer edinmek durumundadır. Bu hedeflere ulaşmanın en önemli aracı ise öğretmenlerdir. Eğitim yöneticisinin öğretmenleriyle kuracağı köprüden, yüzlerce öğrenci geçer.

Deneyimlerle yeniliklere imza atmak, geçmişi yedeğine alarak geleceğe yol almak amacıyla her yıl yeni bir konu belirleyerek düzenlediğimiz “Geleneksel Hatıra Yarışma”mızın bu yıl üçüncüsünü; siz değerli öğretmenlerimizin katılımıyla gerçekleştirdik. Eğitimcilerle eğitim yöneticileri ara-

sındaki ilişki, kimi zaman hüznü, kimi zaman düşündürücü, kimi zaman güldürücü anılarla bu eserde kitaplaştı. Okuduğunuz her anıda Mevlana'nın ifade ettiği gerçeğe ulaşacaksınız: "İnsanların işgal ettikleri makama ettikleri iyilik ya da kötülüğü, yüzlerce aslan bir araya gelse yapamaz. "

Emek ve zahmet verilerek yazılmış bu yazıları okumanın duygu ve düşüncelerinize ayrı bir katkı sağlayacağına; yaşamış bu kadar tecrübe ve hatıranın sizlere farklı bir bakış açısı kazandıracağına inanıyoruz.

Bir insanın sahip olabileceği en büyük değer, kendini yönetebilmesidir. Bu kitap kendini yönetebilen nesiller yetiştirmeniz dileğiyle siz saygı değer eğitimcilere armağanımızdır.

Hatıralarını kaleme alan tüm öğretmenlerimize ve emeği geçen tüm Eğitim-Bir-Sen ailesine teşekkürü bir borç biliriz.

Düzenleme Kurulu Adına
İsmail ALTINKAYNAK
Genel Eğitim ve Sosyal İşler Sekreteri

ZONGULDAK

ESKİ KUŞLAR MÜZESİ

SİNAN DAVULCU

1. Yusufçuk

Nasıl da taze hatırlayışlarla anıyorum seni. O zamanlar taze, babaannemin şehre inişlerinde ağzımız kadar büyük akide şekerleriyle bize getirdiği mutluluk demekti. Tam o günlere denk düşüyordu gelişin. Babaannem şehre inmişti ve akşama taze şekerlerle dönecekti. Ablamla ikimizi etrafına alacak ve taze şeker getirdim size diyecekti. Böyle mi söylerdi gerçekten, yoksa geçmişin kapılarını araladığım pencere, o eski, o pörsümüş görüntüyü bu şekilde mi aksettiriyor bilemiyorum. İlk defa babaannem o akşam bahsetti senden. Akide şekerinin ‘taze’ kelimesine bulanmış haberini beklerken, “yeni bir muhallim gelmiş, çok taze maşallah” cümlesi, akide şekerlerimin büyüsunü alıp götürüvermişti ansızın. Evdeki herkes seni merak ediyordu. Taze demişti ya babaannem senin için, sen o günden beri o şehirli şekerleri çağrıştırdın bende.

Okula başlamamıştım henüz. Babam şehirde okumamı istiyordu. Ama ah o babaannem, ata yurdu diyordu da başka bir şey demiyordu. Hem şehir sağır ve dilsiz olan ablam için de bir umut kapısıydı. Çok iller dolaşmıştı babam ablam için, fakat tedavi imkânı bulamamıştı. Ama diyordu babam, şehirde her gelişmeyi kolayca haber alabiliriz. Biz

buraya ait değildik, hep söylüyordu babam.

Sen de buraya ait değildin biliyorum. Taze'ydin sen de. Şehirden gelmiştin akide şekerleri gibi ve onun gibi burada kaybolup gidecektin. Burası okumuş insan için cehennem demektir. Babam söyledi bütün bunları. Hem biliyor musun, o zamanlar ben, ablamın sağır olmasından gizli bir mutluluk duyardım, “taze şeker getirdim” derdi babaannem ikimize. Sadece ben duyardım, ablam değil.

Ertesi gün okulun önüne koşuyorum erkenden. Seni görebilmeyi istiyorum. Tam nisanın biri. ‘Nisan bir baklası’ ekecek bizimkiler, akşam konuşmuşlar aralarında. Evdeki hiçbir sözü kaçırmıyorum. Ablama inat, dünyanın bütün seslerini duyabilmeyi istiyorum. Yağmurlu bir gün. Okul çocukları eski ve kirli yüzleriyle okul bahçesinin kapısından giriyorlar. Babam bu çocuklarla oynamamı yasaklayalı belki de yüzyıllar olmuş. Kötü çocuklar bunlar, küfürlü konuşurlar çünkü;

Yıllarca içimde ince ince tütecek o sarı lojmandan çıkıyorsun. Seni izliyorum duvarın arkasından. İçimde kırmızı bir korku! Akide şekerinin en çok kırmızı olanını severdim, yağmurda seni eritecek gibi. Hayır erimiyorsun, aksine bir koşuda giriveriyorsun okul kapısından. Ama benim şekerlerim koşamazlar ki.

Sonra babamla tanışmanız. “iyi çocuk” diyor babam senin için, “hem kültürlü de. Çok yazık olacak”. Dünyanın bütün sesleri sende toplanıyor sanki, ya da küçük tahta sandığıma sokuşturduğum gizli kelimelerim senin için kaçıp geliyorlar kulağıma. Akide şekerim küçülüyor, çocuk oluyor ve anne şekerin ellerinden tutup yollarda yürüyor. Okul çıkışı köyün yollarında. Hiç ara vermeden, benim tüm

korkularıma rağmen yağmurda bile.

Bize geliş gidişlerin artmıştı. Giderken mutlaka başımı okşar öyle giderdin. Konuşmazdın, gülerdin sadece bana. Sana soracaklarım vardı; fakat yalnız olmalıydık. Bir de ablam olmalıydı yanımda. Zaten hep ablamı konuşurdunuz babamla. “Mutlaka bir çaresi olmalıydı.” Babam ablam için dolaştığı şehirleri, başvurduğu doktorları sana anlatırdı. Sen tanıdıklarının çocukları arasında, duymayı ve konuşmayı başaranlardan bahsederdin. Ben kırmızı koltuğumun üzerinde sana bakardım. Ablam duysun istemezdim, bunu sana anlatmalıydım. Yalnız olmalıydık bunun için. Zaten hep ablamı konuşurdun, benimse sadece giderken başımı okşardın.

Eylülle birlikte okula başlıyorum. Senin öğrencinim artık. Babamın bütün şehir tasarılarına rağmen senin öğrencinim. Ne de olsa ata yurdu. Derslerde uzun uzun sana bakıyorum. Ayrıcalıklı olmalıyım. Çünkü sen defalarca başımı okşadın, hem sürekli tedavisinden bahsettiğin o kız çocuğu var ya, o işte benim ablam. Anla istiyorum, anlamıyorsun. Akide şekerinden nefret ediyorum.

Annemin ölümü birbirimize bağlıyor bizi. Hep yanımdasın. Minik göz yaşlarımı ellerinle siliyorsun. Bana kuşlardan bahsediyorsun, annen diyorsun seni bırakmadı. O seni izliyor ve kuşlardan haber gönderiyor sana. Bak duyuyor musun: Yusufçuk!.. Yusufçuk!..

Ama benim adım Yusuf değil ki! Cennette bütün çocukların adı Yusuf olur. Peki ben nerden bileceğim annemin beni çağırdığını? Şuran sana söyleyecek!..

Dokunduğun yer kalbim. Onu da sonraları sen öğrettin bana. “Bak burası senin kalbin” demiştin. Bakmıştım. Yu-

sufçukların sesini ayırt ediyordu demek kalbim. Annemin sesini bana orası söyleyecekti. Hiç ağlamadım o günden sonra ve öğrettiğin gibi ne zaman beyaz ve küçük bir kuş görsem, kulağımı göğsümün üstüne yaslayıp annemin sesini aradım.

Kuş hikayeleri anlatmaktan hiç bıkmadın. Hep kuşlardan bahsettin bize. Yine bir kuş hikayesinin orta yerinde, öğrettiğin gibi parmağımı kaldırdım. Görmedin, belki de görmezlikten geldin. Kuşlarla arana hiç kimse girmesin istiyordun belki de. Ama ısrarlıydı parmağım. Söyle dedin. Sesindeki sertlik umurumda bile değildi.

-Ben şehre gideceğim öğretmenim, dedim.

Kızmış mıydın bana, yüzünde anlaşılmas bir ifade vardı. Yıllarca bunun bir kızgınlık ifadesi olup olmadığını sordum durdum kendime. Yıllarca cevabını alamadığım bir soru olarak beynimin meydanlarında at koşturdu bu soru. Sonra konuştun, sesin annemin bahçede kazmasıyla toprağı yararırkenki sesi gibiydi. Biraz sert, ama merhametli daha çok.

-Önemli olan bu vatana hizmet etmek, şehir köy önemli değil.

Ne demekti bu? Beni kıskanıyordun değil mi? Ben şehre gidiyordum, sense bu köyde kalıyordun. Oh olsun du sana. Hem ablamı da alıp götürüyordum. Sen yalnızdın, kuşların senin olsun du.

2. Turnalar

Ve gidiyoruz. Babam annemi de götürmek isterdi kuşkusuz. Ama olmamıştı. Üstelik buralar artık daha bir yaşa-

nılmaz olmuştu. Babaanneme her akşam bundan bahsedirdi. Halamın yanında da rahat edebilirdi babaannem. Seninle veda etmek için okula kadar gelmiştik babamla. Yüzündeki tebessüm de neyin nesiydi. Üstelik sana bakmama rağmen başımı da okşamamıştın. İçimde garip bir duygu vardı. Ağlamak istiyordum. Biliyordum ki önünde ağlarsam, Hüseyin’le yaptığımız maçlarda ağladığım gibi ağlarsam, sen de Hüseyin’in yaptığı gibi benimle alay edecektin. Süt çocuğu diyecektin, belki de muhallebi. Neden muhallebiyi seçerlerdi ki, muhallebi tatlıydı oysa. Muhallebi güzeldi.

Kuşlarla ilgili hikayeler öğrendim senden sonra. Cennetin dışındaki yerlerden haberler getiren kuşları öğrendim senin ardından. Turnayı öğrendim en çok. Yaşlanan ana ve babalarının geçimlerini sağlıyordu turnalar. Ben de bir turna kuşu olup babama ve ablama bakmalıydım. Okumalıydım. Yıllarla birlikte içimdeki turna da büyüyordu. Kuş seslerini ayırt edebilen yüreğimi, bir turna kuşu yapıp sana göndermeyi istiyordum. Haber kuşuydu turna. Eşi öldürülen turna yere iner ve eşinin başından ayrılmazdı. Böyle yazıyordu kitaplar. Bense yüreğime eş bildiğim annemi ve seni, o iki dağın arasında sıkışıp kalmış köyde bırakmıştım. Vedasız ve ayrılıksız. Giderek sadece!..

Okullar, üniversite ve öğretmenlik. Sana özenmiş miydim öğretmen olmayı isterken? Hiç durmadan kuşlara ait hikayeler okurken, aklımın bir köşesinde sen var mıydın? Bilmedim.

Öğretmendim, tayinim bir köye değil bir beldeye çıkmıştı. “Önemli olan bu vatana hizmet etmek, şehir köy önemli değil” cümle mi bana ışık olmuştu hiç bilmedim.

Kuşlar vardı, turnalar, turnalarımız...

3.Çavuşkuşu/İbibik

Yine Eylüldü...

Yağmur yağıyordu. Caddelere boydan boya düşüyordu yağmur. Otobüs tam okulun önünde bırakmıştı beni. Bu yağmurun seninle bir alâkası olmalıydı. İlk defa adını koyuyordum çağrışımaların. Öğretmenliğimin ilk gününde sinsi bir yağmur, sarı lojmanından çıkıp okula doğru koşan, yağmura inat koşan ve ısrarlı bekleyişime rağmen erimeyen, uzun boylu o simsiyah saçlı adamı resmetmişti, ilham etmişti bana. Müdür odasına giriyorum.Bu sensin değil mi? Bu yüz çizgileri senin çizgilerin. Bu insanın ta içindekileri görmeye çalışan bakış aynıyla sen!..

Ama saçlarındaki beyazlar, o asabi duruş? Bunlar da neyin nesi? Bir rüyanın ortasında mıyım? Bu sen olamazsın...Hem sen bizim köyden evlenmiştin ve gitmeyesiyeye yerleşmiştin o yere. Babaannem şehre inişlerinde anlatmıştı bunları bize. Sen de köylüler gibi bahçe yapıyor, köy odasında köylüler gibi köy sorunlarını konuşuyordun. Herkes seni o köyün yerlisi kabul ediyordu. Ya sürekli gülümseyen yüzün? Babaanneme göre melek gibi bir adamdın.

O anda katar katar kuşlar geldi ötelerden. Yuvaları dağılmış ve habersiz kuşlar. Bu kesinlikle sendin. Önündeki tabelada babamın ağzından sıkça duymaya alıştığım, okulda diğer çocuklara öğrettiğim adın yazılıydı. Nasıl da kurumluydum o kirli yüzlü, eski elbiseli çocuklara adını söylerken. Dünyanın en büyük sırrını biliyormuş gibiydim. Üstelik yıllarla birlikte, senin kuşlarla ilgili hikaye kültürüne de ulaşmıştım.

Bu sendin!..Yine karşıdaydım. Üstelik yalnızdık da. Yıllarca sana söylenmek üzere o kadar çok cümle birik-

tirmiştim ki içimde. Haberci kuşlara inat birikivermişti o hikâyeler. İsmimi söylüyorum sana. Yeni edebiyat öğretmeni olduğumu söylüyorum. Yüzünün şeklinde eskilerden kalma tanıdık ve munis bir ifade oluşsun istiyorum. Martılar çığlık çığlığa geçiyorlar içimden. Değişmiyor yüzün. Sert, belki de müstehzi!.. Sadece bir “hoş geldiniz” dökülüyor dudaklarından. Sesin ah o sesin, ne kadar sert tınıda. Oysa yıllarca kulağımda taşıdığım o ses bir hüdhüd kuşuydu. Süleyman’a Belkis’tan haberler getiren. Dünyanın en güzel hikâyelerini taşımıştı bana. Ve sen, anlıyordum ki, bazen kudretli bir Süleyman olmuştun, bazen melikeler melikesi Belkis.

Hem biliyor musun, çavuşkuşu derlerdi bizim orda Hüdhüde. Bilirdin mutlaka. Üstelik şuracıkta bana anlatıverceğin bir çavuşkuşu hikayen de vardır senin. Anlatmadın. Telefonun çaldı. Bana elinle gitmem gerektiğini anlatan bir işaret yaptın. Adını masanın üzerindeki o küçük tabelada okurken, hâlâ kuşları düşünüyordum.

Nasıl da yıkılmış çıktım o gün okuldan. Nereye gidiyorum?

Nasıl iniyor, nerede yürüyor, hangi merdivenleri kaç basamak tırmanıyorum, bilmiyorum. Bilmemin de hiçbir anlamı yok. Senden sonra böyle bir gereksinimim olmamalı zaten.

Bu soğuk dünya içinde senin sesinin sonsuz görüntüleri, renkleri, anne sesiyle karışmış çağlıtı akıp durdu yıllarca içimde. Evet seni takip etmiştim. Sarı lojmanı, akide şekerlerini, ‘sizler de okuyup millete hizmet edeceksiniz’ sözünü, kuşları, en çok da kuşları... Şimdi sen kendi elinle kurduğun kaleleri ateşe vermiştin. Kutsalımı

alıyordun,renklerimi alıyordun.

Babama bahsetmiyorum senin okul müdürüm olduğundan. Üzülür mü, sevinir mi kestiremediğimden belki de. Senden babama hiç bahsetmedim. Bunun yerine, seni bulabileceğimi zannettiğim binaların çatı altlarına, saçaklara, pencere oyuklarına baktım.Yoktun ve olmamak için hiçbir bahanen yoktu.

Seni elinde bazen bir çekiç,bazen bir kerpetenle kapılarla, pencerelerle uğraşırken görüyorum. Selâm bile vermeden geçiyorum. Toplantılarda konuşurken, törenlerde konuşurken hep o asabi çehren takılı kalmış yüzünde. Sana inat hep gülüyorum.

Aylar geçiyor derken. Seninle konuşmaya karar veriyorum. Nasıl da cesaret ettim odana gelmeye? Dönüp dönüp tekrar geldim kapına. Kafamda oluşturduğum bir bahane ile çaldım kapını ve içeri girdim. Koltuğundaydın.İçerisi lavanta kokuyordu. Sandalyelerde iriyarı ve eski giyimli iki öğrenci oturuyor. Nasıl da rahatlar oturdukları yerde!... Oysa ben ayakta iken bile tedirginim. “Buyurun öğretmen bey” diyorsun. Çocuklar yerlerinden kalkıp sana teşekkür ediyorlar ve sessizce terk ediyorlar odayı.Gözlerinde sana baktıkça çoğalan o sevgi de ne? Bu hırpani kılıklı çocukların sana benden daha yakın olmalarının sebebini öğrenebilmek için neler vermezdim ki?

-Beni unuttunuz mu hocam diye soruyorum. Evde provasını çokça yaptığım için olmalı hiç takıntısız çıkıverdi bu soru ağzımdan.

-Bir öğretmen unutmaz öğrencilerini, dedin, Öğretmenin kanatlarıdır öğrencileri. Masal ülkelerine doğru yol almak için, bir öğretmenin, öğrencilerine ihtiyacı vardır.

Masal ve kanat... Senin kelimelerindi bunlar. Zaman geriye döndü bir anda. Öyle bir hızla döndü ki, o iki dağ arasındaki köyden kuşlar üzerine söylenmiş binlerce türkü gelip kulaklarıma konuverdiler. Loş bahçelerde mürdüm ağaçları çiçeğe durdu. Sarı lojmanın önünde sabahın çok erken saatlerinde, bir yirmi dört kasım günü kara önlüklü, kara yüzlü çocuklar sıraya girdi ve hepsini, Çilli Halim'i bile, yanaklarından öptün. Manzara resimli takvim yapraklarına sarılmış siyah uçlu kalemler sana uzatılırken nasıl da mutlu oldun. Kalemleri sınıfımızdaki o tahta dolabın gözüne koyarken neden ellerin titriyordu ki? O çocukların arasında sıraya girmemiştin. Üstelik takvim yapraklarına değil de, albenili kağıtlara sarmıştım babamın sana aldığı o çakıyı. O kirli çocukların kalemlerini alan sen, benim hediyemi görünce yüzünün şeklini neden değiştirmiştin. Beni de öptün onlar gibi ama bu çakı senin olsun dedin, benim için sakla. Üstelik benim süslü kağıtlarımı çöpe atmıştın. O kirli çocukların takvim yapraklarını ise, düzeltip tahta dolaba koymuştun. Benim hiçbir şeyim o tahta dolaba girmeye hak kazanamamıştı. Sonra koltuğunun altına aldın beni. Uzun uzun baktın, baktın. Küçük bir çocuk babasının elinden tutup, kendisini şehre götürecek otobüse doğru ilerledi. Annem neredeyse evimizin balkonundan bize seslenecekti. "Öğretmen bey" diyecekti, "beni bırakıp gidiyorlar".

O hırpani kılıklı, eskimiş yüzlü iki öğrenci kanatların oldu senin ve Kaf Dağı'na doğru uçurdular seni.

4. Güvercin

Seninle resmi konuşmaların dışındaki tek konuşmamız olmuştu o gün konuştuğumuz. Sonra o kaza! Ağlıyordum sadece. Ayaklarımda tonlarca ağırlık, tonlarca ağırlık, ağlıyordum. Gözlerim kapalıydı. Gözlerimin kapalı olduğuna o

kadar eminim ki. Sert bir elin alnımda dolaştığını, saçlarımı okşadığını hissediyorum. Karmaşık sesler... Faili meçhul konuşmalar... Neyin neye ait olduğunu ayıramıyorum. Çok uzun süredir yattığımı belimdeki uyuşukluk haber veriyor. Gözlerimi açıyorum sen, gözlerimi kapatıyorum sen!..Ne oldu bana diyorum? Gülüyorsun.Az uzağında babam, o da gülüyor. Şükürler olsun diyor, ağır uykundan uyanabildin. Müdür bey sağ olsun yalnız bırakmadı bizi. Seni de hastaneye o yetiştirmiş..

Ağlıyordum sadece. Üstelik ayaklarımı hareket ettiremiyordum. Beldeden şehre dönerken otobüsümüz kaza geçirmiş. Babam uzun korku elbisesini muştulu bir haberle yırtan adamın iç rahatlığıyla ve biraz da şımarıklığıyla anlatıyor. Müdür bey haberi alır almaz koşup gelmiş, ambulandan önce beni alıp götürmüş hastaneye. Şoför ve arkasındaki koltukta oturan ben ağır yaralıymışız. Diğerleri küçük sıyrıklarla atlatmışlar. Uçuruma yuvarlanmışız.Şoför de yırtmış kefeni. Habire anlatıyor babam.Sanki susarsa beni kaybedecek.Ablamın suskunluğunu hatırlıyor kuşkusuz.

Sen de gülüyorsun. Yüzündeki sert ifadenin bulutları dağılmış. Güneş açmış yeniden yüzünde. Küçük yaramaz diyorsun, senin bu şehir sevdan başına zaten bir iş açacaktı.

Alnımda dolaşan o nasırlı elin sana ait olduğunu öğrendiğimde, hıçkıra hıçkıra ağlıyorum. Yanında ve hiç utanmadan. Demek benim için kaygılanmıştın. Başucumda geçirmiştin günlerini ve gecelerini. Oysa ben daha birkaç gün önce seni, öğrencilerini unutmakla suçlamıştım. Sen unutmazdın, bir vefa dağıydın sen!.. Öğretmendin. Seninle ilgili ne çok şey öğrendim bu hastane döneminde. Sa-

dece öğrencilere değil, öğretmenlere de babalık yaptığını, o sert çehrenin çok sevdiğin hanımını kaybettikten sonra yüzünde kaldığını; o köy kızının, Zeynep'in, buralara kadar sürükledikten sonra seni bırakıp sonsuzluğa doğru kanat açtığını ve daha neleri

5.Kuğu

Yeniden sana bağlanıyorum. Seninle ilgili öğrendiklerime yeniden iman ediyorum. Akide şekerim yeniden seninle hayat buluyor. Okul benim bütün varlığım oluyor seninle. Çıkınca büyü bozuluyor sanki. Evlerin rengi daha bir soluklaşıyor. Ayağımdaki alçılarla okula geliyorum. Sınıfa sen çıkartıyorsun beni. Zil çalınca sınıftan alıyor, öğretmenler odasına götürüyorsun. Uzun uzun bakıyorsun yüzüme eskisi gibi. O iki dağ arasındaki köyü, Hacı Rasim'in kızı Zeynep'i arıyor gibisin. Sonra utanıp yüzünü yere eğiyorsun. Öfke, gurur ve utangaçlık yüz hatlarında nasıl da bir arada barınıyor böyle.

Okul çıkışları dolaşıyoruz seninle. Bazı sokaklara özellikle girmiyoruz. Orada falanca öğrencimiz boyacılık yapıyor, burada filanca öğrencimiz babasının yanında tezgahçılık yapıyor. Bizi görürse utanabilirler.

Ahmet, büyük bir futbolcu olacağı inancını taşıdığı o sarışın çocuk, yol parasını bile senden alıyor. Ayşe'nin babası hastanede rehin kaldığında maaşını o gün almıştın. Bir lirasına bile dokunmadan nasıl da onlara vermiştin maaşını. Köy okullarına giden koli koli kitaplar!.. Bütün bunları öğrenmem için pek çok insanla konuşmam gerekmiş meğer. Şaşıyorum eskisi gibi. Müdürü olduğun okulun öğrencilerine karşı nasıl da hassassın. Yıllanmış bir asaleti gizleyen o sert çehren... Süvarisini bulmuş renkler yeniden at sürü-

yor kalbimin atardamarlarında. Ah o kuşlar...

Ya baş ucumda bekleyişin, bana el ayak oluşun. O sert ve kaba ellerinle en ılıman mevsimleri getirişin. Sonra bana yeni bir hayat dersi verişin:

-Bir öğretmen unutmaz öğrencilerini. Öğretmenin kanatlarıdır öğrencileri. Masal ülkelerine doğru yol almak için, bir öğretmenin öğrencilerine ihtiyacı vardır.

6.Anka

“Gayet büyük ve efsanevi bir kuştur. Rüzgâr estikçe, çok delikli gagalarından çeşit çeşit sesler çıkarmış. Çeşitli renk ve şekillerle süslü imiş. Bir sene yaşadıktan sonra çalı çırpı toplayıp üzerine çıkarak ötmeye başlarmış. Ötüşü kendisini coşturunca kanatlarını çırpmaya başlar, kanatlarının çıkardığı kıvılcımlardan otlar tutuşur ve birlikte parlak bir alevle yanarlarmış. Geride kalan küllerinden bir yumurta ortaya çıkar ve yavru doğurmuş. Eski musiki bilginleri, bu kuşun çıkardığı sestem musîkî ilmini icat etmişler.”

Sen bir öğretmen ve yöneticisin. Bir anka kuşu gibi küllerinden doğuruyorsun yarınları. Güller açsın diye memleketin her bir yanında, öğrencilerini canınla yoğuruyorsun sen. Seninle ankalar, diyar diyar vatan toprağına, binbir revnaklı sesler katıyor. Sen öğretmensin....

ADİYAMAN

LÂL

VEYSİ ATICI

Yatılı İlköğretim Bölge Okulu'nda idareci olan Arif Kingir hocam, okumam için bana günlüğünü vermişti. Aşağıdaki yazı, bu günlüğün bazı bölümlerinden oluşuyor.

Tarih: Haziran sarısı

“Ah bu yollar... Gurbeti mi sılaya bağlar bu yollar, sılayı mı gurbete...”

Ya sen ey yüreğim! Neresi gurbetindir senin, neresi sılan? Tahta sıraların hizasında usul usul atan yüreklere bağlanırken, bir sılan olabilir mi senin? Rengârenk kelebeklere bağlanırsın önce. Bu renkler benimdir dersin, bu kanatlara uçmayı ben öğrettim. Kabarırsın titrek ve sıcak... Gün gelir havalanır allı pullu kanatlar engin ufuklara doğru. İşte o zaman, ayrılığın buruk acısıyla çöküverirsin dirseklerinin aşındırdığı emektar kürsüye; melûl mahzun, ama gururlu. İçinde sevinç vardır o an, içinde acı; kalakalırsın öylece. Sıcak yazların tenhaliği akar içine, haziranların vedalı sarılıkları... İçinde şiirler büyür; ayrılık rengi şiirler... Fakat kelimeler takılır boğazına. Bıçak gibi dizelerle sancılanırsın; ama dilin lâl!..

Ve sonra umudun kanadı dokunur sıcaklığına. Şehirler kurulur tahtına, yemyeşil ovalara kesmiş köyler... Kokusunu duyarsın çiçeklerin, göçmen kuşların bahar müjdesini dinlersin ötüşlerde. Dudaklarında pembeleşirken belirsiz bir tebessüm, hazan sarısı eylülleri beklersin bir daha umutla; taze sonbahar başlangıçlarını... Bilirsin ki eylül yeni yürekleri muştular. Beklersin yeni kozaları. İçinde şiirler, içinde şarkılar büyür. Müjdelenmiş mutluluklarla titrerken, dilin lâl...

Sonra gün gelir, ey yüreğim, seni de alır yollar. İçinde, uçup giden kelebeklerin rengi kalır; bıraktığın kürsüde dirseklerinin izi, duvarlarda yankılanmış sesin... Geride mutluluklar gömülürken mazinin sayfalarına, önünde umutlar doğar. Umutlara sarılırsın, yaralarına merhem olsun diye.

Yollar... Bıraktığın ucunda ayrılık, yaklaştığın ucunda umutlar vardır. Yamalı asfaltların üzerinde yuvarlanan tekerlekler, uzaklaştırır seni sıla olmuş gurbetten; sıla olacak gurbete yaklaştırır. Bağlandığın sıralardan ayrılmanın çatlaklarını, bağlanacağın sıraların umuduyla sıvarsın. Ayrılık acısı derinden derine yayılırken içinde, gözlerine yeni umutların ışıltısı yerleşir.

Otobüs, yalnızca seni almıştır; birkaç parça eşyan, birkaç koli kitabınla birlikte. Sevgilerin ve sevgililerin geride kalmıştır. Bilirsin, sevgileri ve sevgilileri taşımaz otobüsler. Onlardan, buruk hatıralar kalmıştır içinde yalnızca. Ama bilirsin ki bu yolun yaklaştığın ucunda da sıralar vardır. Bilirsin ki bu sıraların arkasında da seni bekleyen yürekler vardır. Umudun ışıltısı bir daha yerleşirken gözlerine, her birinde kendini görürsün önce; sonra mutlu bir ülkenin, sonra bütün insanlığın geleceğini... Hatırlarsın ki bir zamanlar, sendin o sıraların arkasındaki yürek. Çekingen,

ürkek ve şaşkın; ellerini saklarken o sıraların arkasında, kara tahtanın önündeki yüreklerden umut akmıştı yüreğine; hatırlarsın. Hatırlarsın sımsıcak, işte o zaman yüreğin titre, dilin lâl...

Şimdi gidiyorsun; şimdi kara tahtanın önündeki yürek sen olacaksın ve sıraların arkasındaki yürekler seni bekliyor. Sana çok benzeyen yürekler!.. Memleketine gidiyorsun çünkü.

Yüreğim buna inanmıyor. Dokunmasa ellerim atama belgesine, gözlerim okumasa üzerindeki yazıyı, yüreğim inanmayacak. Sivas'ın hazan sarısına boyanmış bozkırları iki yanımdan akmasa geriye, yüreğim inanmayacak.

Tarih: Ekim göçü

Ekim... Ilık güz güneşinin yalancı bir bahar yaşattığı ay... Turnalar katar tutuyor mavileşen gökyüzünün derinliklerinde; kim bilir bahara hazırlanan hangi ülkeye doğru kanat çırpıyorlar? Aşağılarda, ekime hazırlanan yumuşak topraklı tarlalarda yaban güvercinleri... Leyleklerle güvercinlerse, çoktan terk etmiş yuvaları. Boş yuvalar lâl!..

Bu turnalı göğün altında, kuzeydeki Toroslara kadar uzayan güvercinli ovanın bir noktasındaysa ben... Etrafımda ufacık bedenlere sarılmış, her biri ayrı bir hikâyeye kanyanayan sıcacık yürekler... Kimisi, çıplak Torosların kanyonundaki dört taş duvar arasında can bulmuş; kimisi Fırat'a uzanan kurak ovada unutulmuş kerpiç bir damda; kimisi şehrin bir kenar mahallesinde, ocağı tütmez bir gecekonduda... Bir annenin saçına, bir babanın yüreğine tutunmaktı belki payları; ama olmamış, olamamış. Bu yüzden dilleri lâl!..

Ders zili çaldığında sıraların arkasına diziliyorlar. Ellerini saklıyorlar sıraların derinliklerine. Belki bütün bütün kaybolmak istiyorlar. Ama tek yapabildikleri, ellerini saklamak!.. En neşeli anlarda, meselâ biri; “Adıyaman kokuyor toprağında taşında” diye bir türkü söylerken gümbür gümbür; hüznün simsiyah perdesi iniyor buğulu gözlerine kimisinin. Karanlık, kapkaranlık bir sırta sarınıyor. Yüreğimi bütün bütün açmak istiyorum onlara. Araya köprüler kurmak, yollar açmak istiyorum; gözlerindeki buğunun perdesi buna izin vermiyor. Dudaklarından dökülecek bir kelimeye umut bağlıyorum bu sırrı çözmek için; ama dilleri lâl!..

İşte en çaresiz olduğum anlar bunlar. Kitaplar yazmıyor bu sırrın formülünü. Okullar öğretmedi bana bunu. Anlıyorum ki öğretmen olmak yetmiyor; daha başka bir şey olmak gerek. Ama ne!.. Biri bilmeli diyorum, bilmeli! Fakat bilmiyor kimsecikler; kime sorsam dili lâl!..

Müdür yardımcımız Yusuf Hoca biliyor bu sırrı. Eylül sarısına boyanmış bir günde ona soruyorum. Buğulanıyor gözleri, şefkat kesiliyor birden:

- Burada öğretmen değiliz diyor. Çok daha öte bir şey... Fakat bunu kimse anlatamaz. Ne ben ne başkası... Burada yaşadıkların öğretir sana. Burası bir çilehânedir, burada yaşayacağın şey, çiledir. Ve çileye katlanma gücünü veren şeyse aşktır. Çile de aşk da burada yaşanır, burada öğrenilir. Aşk keşfedenler, çileye seve seve katlanır; keşfedemeyenlerse bırakır çilehâneyi. Keşfedemeyenler lâl!..

Anlaşılan ben de daha keşfedemedim... Onun için köprülerim çoğu zaman işe yaramıyor. Onun için, hüznün simsiyah perdesi inince gözlerime, çaresiz kalıyorum. Onun

için kelimelere en muhtaç olduğum zamanlarda dilim lâl!..

Tarih: Kasım vurgunu

Kasım... Yukarıda turna katarlarının izi çoktan silinmiş. Bu kez, yağmur yüklü bulutlar kanat çırpıyor, kim bilir hangi uzak denizden gelen. Fırat'la Toroslar arasında genişleyip duran ova, siyaha kesmiş. Ezeli iki âşık; yani toprakla tohum çoktan kavuşmuş. Dışarıdan lâl sanılsa da, bu aşkın şarkısı baharda duyulacak, Turnalarla, çiçeklerle, böceklerle beraber. Bunu biliyorsun sen ey yüreğim.

Günlerden pazar... Nöbetçiyim. Kasım sabahının aya-zında yola çıkıyorum. Yatakhane koridorunda Yusuf hocanın sesi yankılanıyor. Bu sesi duymak, bana güven veriyor; yine de benden önce gelmiş olmasını kıskanıyorum. Selâm veriyorum; selâmımı alırken saate bakıyor geciktiğimi ima edercesine. Zamanında geldiğimi söylüyorum. Gülümsüyor:

- Burada mesaiden fazlasını yapmak gerek, diyor.

Buna gücenmiyorum.

Kara yazgının acısıyla yastıklara sessizce gözyaşı akıtan, kaybettiği şefkati arar gibi yorganlara sarılan, kim bilir hangi kabuslarla uykusu paramparça olduktan sonra yorgun düşen minik bedenleri uyandırıyoruz. Şefkatin sıcaklığını verir mi bilmem; sıcak bir çay için yemekhaneye indiriyoruz onları!..

Kahvaltıdan sonra dağılıyoruz. Yusuf Hoca, çocuklardan bir kısmını alıp yatakhaneye götürüyor. Ben sınıfları dolaşıyorum, spor sahasındakilerle top oynuyorum, bahçede dolaşanlara eşlik ediyorum... Köprüler kurmaya çalışı-

yorum yürekleriyle yüreğimin arasında.

Beni çağırıyor Yusuf Hoca, yatakhaneye. Bir anne şefkati ile bir baba duruşu kazanmış buluyorum onu. Müdür yardımcısı değil şimdi. Şimdi, baştan ayağa anne, baştan ayağa baba... Çocukları sıraya dizmiş, sırası geleni alıyor, tas tas döküp ılık suyu, bir anne şefkatiyle yıkıyor. Sonra havluya sarıp odaya oturtuyor ve baba edasıyla uyarıyor:

- Sakın kıpırdama, üstünü açma!

Sert bir eda ile söylese de, minik yürekler bu ses tonunda bir baba yüreğinin sıcaklığını tadıyor. Bu sertliğin içindeki şefkati yudum yudum içiyor.

Yıkama faslı bitince giydiriyor hepsini, yeniden anne şefkati kuşanarak!.. Sonra beni bir kenara çekiyor;

- Şu Mehmet'i ikna edemedim diyor. Gideceğim diyor, başka bir şey demiyor. Babası yok. Annesi, bir lokma ekmek bulamadığı için evlenmek zorunda kalmış. Kocasını istemiyormuş çocuğu. Bir kere de sen dene bakalım, belki kalmaya ikna edersin. Ben şimdi çamaşırlarını yıkayacağım çocukların. Makinada yıkayamıyoruz, renklerini bozuyor meret.

Ve çamaşıra girişiyor. Ben Mehmet'i alıyorum yanına. Bahçede dolaştırıyorum, kantinden çikolata alıyorum. Dilimin döndüğünce okulun güzelliğini anlatmaya çalışıyorum. Güzel yataklardan, güzel yemeklerden söz ediyorum. Uzak yakın umutları aşılama çalışıyorum. O, ağlıyor yalnızca, tek kelime söylemiyor: Mehmet suskun, Mehmet lâl!..

Ayaklarımız bizi Yusuf Hoca'nın odasına götürüyor. Yüreğimdeki güç tükeniyor, isyan edercesine son kez yal-

varıyorum:

- Neden gitmek istiyorsun yavrum! Bizi neden bırakıyorsun! Bak, yemek veriyoruz, çamaşırlarını yıkıyoruz, harçlık veriyoruz. Evinde bu rahatlığı bulamayacaksın ki...

Suskunluğu çözüyor çocuğun bu kez:

- Siz de beni anlamıyorsunuz diyor, gözyaşları yanaklarında sıralanırken. Evet, burada her şey var, biliyorum...

Gömleğinin yakasını çekip derin derin kokluyor özlemle. Göğsünden yükselen titremeye ekliyor sonra:

- Her şey var, ama annemin kokusu yok işte...

Ah yüreğim, kokladığın her gül kanatır seni. Uçup giden turnaların izi kalır sende, kanatlanan kelebeklerin rengi!.. Öğretmen olmak yetmiyor işte, yetmiyor; anne de kokmalısın. Ne büyük bir savaşın acımasız meydanında imişsin meğer! Şimdi anlıyorsun değil mi, şu yanında duran Yusuf Hocanın bir ay kadar önceki sözlerini! Şimdi, aşkın kanatları örseliyor seni. Galiba çileye talip oluyorsun.

Dönüp Yusuf Hocaya bakıyorum. Yusuf'un gözlerinde damlalar!.. Yusuf'un yüreği titreşiyor; dili lâl Yusuf'un..."

ADANA-1

KELEBEĞİN RÜYASI

ALİŞEN AVCI

O, saçlarımızdaki tozu öğütüp,

Şakaklarına beyazlar düşürdü

Ona...

Soğuk kış sabahları sıkıcı olur. Hele bir de gökyüzü tırşeleşmişse ve bir perde gibi kırışan çamurlu yollar hiç bitmeyecekmiş gibi önünde uzayıp gidiyorsa daha da sıkıcı olur. Kasımın bu on beşinci sabahında, elimde gittikçe ağırlaşan tıkız valizim ile sıkıntının tam ortasındayım. Çiseleyen yağmur damlaları saçlarımda ağırlaşıyor. Alnımın daha çok açılmış olduğunu o an fark ediyorum. Evet, saçlarım epeyce seyrekleşmiş. Ama şu an bunu düşünecek durumda değilim. Rüzgâr, keskin bir bıçak gibi tenimde gezinirken, vücudumun kaskatı kesildiğini hissediyorum. Hatta bazen paltomun içine kadar sokuluyor, ürperiyorum. Karşımda hiç bilmediğim; çukurlu, ıssız ve çapraz bir yol var. Böylesi durumlarda müphem bir duygu sarar insanın içini. Ayaklarımda biriken kesekli çamur adımlarımı ağırlaştırmasa, daha hızlı yol alacağım ama mümkün olmuyor.

Neyse ki bir müddet sonra köyün ilk evleri görünmeye

başlıyor, buna seviniyorum. Yaklaşık iki kilometre kadar yürüdükten sonra, terkedilmişlik izlenimi veren köye ilk vardığımda beni yabansı bir sessizlik karşılıyor. Ne bir ses, ne bir hareketlilik. Toprak damlı evler, tahta kapılar, inişli çıkışlı lâçka yollar, gölmiş sokaklar göze çarpıyor. Köyde kekremesi bir hava hâkim. Sinir bozucu bir gıcırtyla açılan tahta bir kapının sesini duymasam, köyde hiç kimsenin yaşamadığını düşüneceğim. Açılan daracık kapının aralığından seyrek bıyıklı, orta yaşlarda bir adam beliriyor. Zaten kısık olan gözlerini daha da kısarak: “Sen köye yeni atanan öğretmen olmalısın?” diyor bana. “Evet” diyorum. Nefes nefese kalmışım, sözü kısa kesiyorum.

Adam, rengi solmuş kabanının yakasını kulaklarına doğru kaldırarak: “Hoş geldin, yorgun olmalısın. Bu mevsimde, bu çamurda dolmuşlar köyün içine kadar girmez. Seni hemen lojmana götürüyüm de biraz dinlen,” diyor.

Lojmana doğru yürürken sigaradan çatallaşmış sesiyle, köye ataması yapılan öğretmenlerin çeşitli bahanelerle buraya gelmek istemediklerini, fakat iki hafta önce okul müdürünün buraya göreve başladığını söylüyor. Yalnız olmadığımı seviniyorum, sıkıntım biraz olsun hafifliyor.

İlk kez bir lojmanda kalacağım. Erguvan kırmızısı çatısı ve taşlarla örülmüş akçıl duvarlarıyla, gri bir lojman görüntüsü geçiyor içimden. Bir müddet sonra yanılmadığımı anlıyorum, düşündüğüm lojman tam karşımda duruyor. Avlunun kapısında vakur duruşuyla uzun boylu, şık giyimli biri, bir şeyleri gözlemler gibi pürdikkat uzaktaki bir noktaya bakıyor, Müdür Bey olmalı. Tam o an uzaklardan bir kadının zağlı çığılığı duyuluyor. Bu acı çığılıkla birlikte bağırtılar birbirine karışıyor. Yanımdaki köylü ve okulun kapısında bekleyen adam hiç duraksamadan çığığın geldiği

yöne doğru panik halinde koşuyor. Ben de heyecanla lojmana doğru birkaç adım daha atarak, olayı görebileceğim bir uzanım arıyorum. Gördüklerim karşısında kanım donuyor: Bir grup öğrenci, başka bir grup öğrenciyi amansızca taşıyordu. Saldırıya uğrayan çocuklar bir yandan kendilerine atılan taşlardan kafalarını ve yüzlerini korumaya uğraşırken, bir yandan da telaş içinde kaçmaya çalışıyordu.

* * *

Müdür bey, elinde Suni deriden yapılmış siyah renk evrak çantasıyla sınıfın kapısından içeri girdi. Dağınık biçimde sıralara yerleşmiş öğrencilere göz ucuyla baktı. Sonra sınıfa selam vererek, sırt kısmı sökülmüş olan sandalyeye oturdu. Bir gün önce gelip yerleştiği bu köyde hem öğretmen, hem de müdür olarak göreve başlamıştı. Bu gün bu köyde ilk dersine giriyordu, o da en az öğrenciler kadar heyecanlıydı.

Daha ilk gün, soyadları Akdağ olan, sınıf mevcudunun neredeyse yarısının okula hiç gelmediğini fark etti. Çocuklara bunun nedenini sorduğunda hayretler içinde kaldı:

“Onlar bu okula gelemezler öğretmenim, korkuyorlar” diyor öğrencinin biri. “Çünkü onlar bizim amcamızı öldürdüler. Onlarla aramızda kan davası var.”

“Tamam da yavrum köyde başka okul yok ki.”

* * *

Lojmanın içindeki odun sobasıyla ısınmaya çalışıyorum. Neredeyse bir saat geçtiği halde hâlâ üşüyor ve ısınmakta zorluk çekiyorum.

Az sonra, açılan lojmanın kapısından biri, soğukla bir-

likte ivedilikle içeri giriyor. Deminki olaya telâş içinde müdahale eden kişi bu. Çamura belenmiş, üstü başı az önceki saldırının izleri içinde. Ellerini ovuşturarak bana doğru geliyor.

“Hoş geldiniz hocam ben Mehmet Öğretmen, sizi bekliyordum” diyor. Sıcak bir tebessümle elimi sıkıyor. O da taşlı saldırıdan nasibini almış belli. Ama sanki bir saat önceki kavganın ortasında kalan kendisi değil, gayet serinkanlı ve güleç. Müdür Bey’i ilk gördüğümde yüzü bana Yull Bryner’in bıyıklı halini hatırlatıyor. Daha otuz yaşlarında olmasına rağmen, siyah saçları epeyce beyazlamış ve dökülmüş, onun da alını iyice açılmış. İnsanı kucaklayan, sıcak ve bilge bakışları var. Kestane kahvesi gözleri güven veriyor insana.

* * *

Akdağ ailesinin büyüğü konumundaki seydi amca, yaklaşık iki saattir teslim olmamak için mücadele verdiği tartışmadan sıkılmıştı. Üstelik okul müdürü Mehmet Bey, bütün aile fertlerinin huzurunda düşüncelerini çürüterek, onu adeta zor durumda bırakıyordu.

“Kuru gayret çarık eskitir Müdür Bey! Nasıl sağlayacaksınız bu kadar çocuğun güvenliğini?” diye soruyor Seydi Amca sesini biraz daha yükselterek. Herkes bu sorunun cevabını merak ediyor. Bütün gözler Mehmet Bey’e çevriliyor. Mehmet Bey, hiç tereddüt etmeden, aynı kararlı ses tonuyla: “Bizzat ben sağlayacağım” diyor ve devam ediyor: “Her gün sabah erkenden bütün çocuklarınızı kapınızdan alıp, okula götüreceğim paydos saatinde de yine evinize teslim edeceğim. Ayrıca sınıfta ve teneffüslerde de çocukların her türlü güvenliğini sağlayacağım,” diyor,

dik bakışlarını hiç çevirmeden. Derin bir sessizlik başlıyor, Seydi Amca, elindeki son silahı da kaybetmiş bir komutan gibi önüne bakıyor. Kasketini çıkarıp ağır hareketlerle önce kırılmış saçlarını, ardından kalın bıyıklarını kaşıyor. Düşünceli gözleri bazı aile fertlerinin yüzünde geziniyor. Biraz sonra yüz kasları gevşiyor, buruşuk yüzünün içinden Mehmet Bey'e bakıyor: "Köyde tek öğretmensin, okul ile bizim evler arasında en az üç yüz metrelik bir mesafe var. Bu karda kışta yağmur çamur demeden bunu gerçekten yapabilecek misin?"

* * *

Bir gece daha bitti ve işte gürbüz bir pazartesi daha dimdik karşımda duruyor. Yataktan çıkar çıkmaz dayanılması güç bir soğuk, bembeyaz bir sis, sabahın yorgun karanlığı bir olup üstüme geliyor. Müdür Bey yaklaşık bir saat önce çıkmış olmalı, neredeyse gelir, ben de diğer çocuklarla tören yapmalıyım.

Biz tören yapmaya hazırlanırken, kesif sisin içinden Müdür Bey ve sırtlarında okul çantaları ile kırk üç çocuk beliriyor. Bu görüntüyle birlikte aralık rüzgârı, biraz daha üşütüyor sanki. Çocukların gözlerini ürkek bir telaş, bir heyecan sarıyor. Dört gün önceki taşlı saldırıdan sonra ilk kez okula geliyorlar. Onları da hemen sıraya katıp töreni bitiriyoruz. Bir tarafta Akdağ ailesinin, diğer tarafta da Zınnar ailesinin çocukları olmak üzere, iki sınıfı da ortadan ikiye bölüp ayrı oturtuyoruz. Müdür Bey şimdilik öyle oturtuyormuş. Sonra Müdür Bey kendi sınıfının başına geçiyor, ama arada bir benim sınıfı da gözlemliyor. Benden çocukların tavırlarıyla ilgili bilgi alıyor. Sorumluluğunun bilincinde büsbütün dikkatli davranıyor.

Kahverengi sıralarda öyle otururken, çocukların kırık kafalarındaki iğreti sargının içimizde yarattığı düğüm mü, yoksa babalarının, amcalarının genç yaşta anlamsız bir düşmanlık sonucu öldürülmüş olmalarının bıraktığı sızı mı daha yoğun? Kestirmek zor. Çocukların yaşantısında biteviye çatışmalar, köhne düşmanlıklar, sık sık yaralananlar ölenler, kin ve nefret eksik olmuyor. Büyüklerin dilindeki ümitsiz serzenişler, sakın bir yaşantıyı özletmeye fırsat tanımazken, kendilerini çepeçevre kuşatan kara yazgıyı nasıl değiştirebilir bunlar. Bu şartlarda sınıftaki kitaplık, karatahta, mevsim şeridi, tarih şeridi, haritalar, ünite köşesi, okuma fişleri, renkli tebeşirler yaşantılarının ne kadarını doldurabilir? Evlerin her metrekaresinde hissedilen sefalet, yirmi birinci yüzyılın eşliğinde elektriği, suyu, yolu, telefonu, sağlık ocağı olmayan bu köyün yarattığı şaşkınlık, çaresizlik, keder, insanın burnunun direğini sızlatıyor.

İlk iki derste bir sorun çıkmıyor. Üçüncü teneffüs zili çalar çalmaz koridor çıkışında bir gürültü kopuyor. Kavgaya ve küfür sesleri okulun koridorlarında yankılanıyor. Öğrenciler bizden daha seri bir şekilde olay yerine seğirtip, hemen kavgaya müdahil oluyorlar. Ortalık karışıyor, biz sınıfların kapısında kontrollü bir çıkış sağlamaya çalışırken, ilk çıkanlar küfürleşerek kavgayı başlatıyorlar. Hemen onları ayırmaya çalışıyoruz, fakat onlarca çocuk öyle tutuşmuşlar ki kavgaya, öyle kenetlenmişler ki birbiri ile, bu hiç de kolay değil. Biz birilerini ayırırken diğerleri tekrar yumruklamaya başlıyor. Sopa sallayanlar, yerlere düşenler, küfür savuranlar, gömleği yırtılanlar, ezilme tehlikesi geçirenler birbirine karışıyor. Çocuklar yetişkin insanlar gibi basbayağı şiddetli ve haşın bir kavgaya tutuşuyor. Hatta bizler de bazı darbelerden nasipleniyoruz. Nutkum tutuluyor. Çocuklara zarar vermeden ayırmaya çalışırken, bir an

kendimi kaybedip, bazılarını hızlı bir şekilde kenara itmeye başlıyorum. Çocukların bir kısmı şiddetli itmenden dolayı duvara çarpıyor, sertçe yere düşüyor. Bazılarının da ellerini birbirinden ayırmak için kollarına sertçe vuruyorum. Neyse ki olay çok büyümeden ve çok ciddi yaralanmalar olmadan çocukları tamamıyla ayırıyoruz. Hepsini apar topar sınıflarına alıyoruz. Müdür Bey birbirine bakan iki sınıfın kapısını açarak, koridorun ortasında herkesin duyacağı bir ses tonuyla konuşuyor:

“Çocuklar!.. Bir daha böyle bir olayın olmasını istemiyorum. Hepiniz kardeşsiniz, arkadaşsınız, büyüklerinizin hatasını siz devam ettirmemelisiniz. Tam tersine sizler, eğitilmiş insanlar olarak, onların hatalarını düzeltmelisiniz. Kavgayla gürültüyle hiçbir şeyi çözemeyeceğiniz gibi olayları daha da büyütür ve içinden çıkılmaz bir hale getirirsiniz. Unutmayın kavgayla kavgayı, nefret nefreti doğurur...”

O gün bir daha teneffüse çıkmıyoruz. Onlarla uzun uzun konuşup, şiddet yönlerini sağıltmaya çalışıyoruz.

Paydos saatinde Müdür Bey çocukları tekrar alıp evlerine götürüyor. Kavgayı duyan bazı velilerin, çocuklarını yine okuldan almasından endişe ediyor. Nitekim iki saat geç kalmasından haklı çıktığını anlıyorum. Yorgun bir vaziyette gelip yanıma oturuyor. “Baba koruk yer oğlunun dışı kamaşmış.” Yazık çocuklara, birkaç tanesi kötü yaralandı. En az on beş aile tekrar çocuklarını okuldan almak istiyor. Onları yeniden ikna etmeye çalıştım ama, Nuh diyor peygamber demiyorlar. Yarın sabah tekrar deneyeceğim. Anne ve babalarının kaygısını da anlıyorum, fakat bu böyle sürmemeli, bu işe kalıcı bir çözüm bulmalıyız” diyor kaygılı bir ses tonuyla ve ekliyor: “Her şey o kadar basit bir olayla başlamış ki şaşarsın. Bilirsin işte, bazen insanın dili kafa-

sından hızlı çalışır.” Bir müddet susuyor, epeyce bir dalıyor ve sonra bana dönerek: “Öğretmenim, Gordion’daki düğümün efsanesini duymuş muydun?” diye soruyor. Hayır duymamıştım. Anlatmaya başlıyor: “Büyük İskender ordusuyla birlikte Gordion’a doğru yöneldiği zaman, hiç kimsenin çözemediği bir düğümün efsanesi anlatılmış. Gordion, Sangarius şimdiki adıyla Sakarya ırmağından geçen Pers kraliyet ordularının yolu üzerinde bir kent imiş. Düğüm, tahtaya bağlı halatın ucu gözükmeyen, çözülmesi imkânsız bir düğümmüş. İskender elleriyle düğümü çözemeyince, kılıcıyla halatı bir hamlede kesip düğümü yok etmiş. Yani Büyük İskender kalın halatı birbirinden ayırmış, ama aslında düğümü çözememiş!..”

Müdür Bey’in ne demek istediğini anlamıştım. Evet haklıydı, haklılığını da karşı tarafı hiç üzmeden, kırmadan, çok uygun cümlelerle anlatıyordu. Bu sözleri beni hayli düşündürmüştü, çünkü doğru söylüyordu. Bu odsuz ocaksız insanları etkilemenin başka bir yolu olmalıydı.

* * *

Mehmet bey, kavgalı ailelerin çocuklarını bir hafta süreyle ayrı sıralarda oturtuyor. Bu süre içinde hiç sorun çıkmıyor. Bir zaman sonra çocukları aynı sıralara oturtmaya başlıyor, küçük bir iki sorun dışında pek bir şey olmuyor. Çocuklar bu yeni düzene de alışıyorlar. Hatta zamanla birbirlerinden, malzeme temin etmeye bile başlıyorlar. Tabii Mehmet Bey bu arada refakat işini hiç aksatmadan, büyük bir özenle sürdürüyor. Hem okul içinde, hem dışında bizzat kendisi çocukları kontrol altında tutuyor. Yaklaşık on günlük bir zaman zarfında çocuklar, aralarında hiçbir anlaşmazlık kalmamış gibi birbirleriyle oyun oynamaya, şakalaşmaya başlıyorlar.

Birkaç gün sonra paydos saatinde, alışkanlığın verdiği bir psikolojiyle toplanan çocuklar, Mehmet Bey'in kendilerini evlerine götürmesini beklemeye başlıyorlar. Ama o gün Mehmet Bey'in aklından başka bir şey geçiyordu:

“Çocuklar, bu gün sizi evlerinize kadar eşlik etmeyeceğim. Ancak gidişinizi izleyeceğim olumsuz bir durum olursa hemen müdahale edeceğim, merak etmeyin.” Öğrenciler ilk kez tek başlarına okulun önündeki hayattan çıkıp, evlerinin bulunduğu yöne doğru yürümeye başlıyorlar. Müdür Bey de uzaktan pürdikkat onların gidişini izliyor. Ortalıkta olağanüstü bir durum yok. Çocuklar adım adım uzaklaşırken, uzaklardan bir kadının bağırtıyla karışık küfürlü sesleri duyuluyor. Mehmet Bey bir şeylerin ters gideceğini öngörüyor. Çok geçmeden Zınnar ailesinin öğrencileri, okul arkadaşlarını şiddetle taşlamaya başlıyorlar. Müdür Bey koşar adım olay yerine giderken, saldırıya uğrayan Zınnar ailesinin çocukları, bir yandan kaçmaya, bir yandan da elleriyle kafalarını ve yüzlerini korumaya çalışıyorlar. Diğer grup ise nefes bile almadan taş yağmuruna devam ediyor. Orta yaşlarda bir köylü de hemen olay yerine koşarak, Mehmet Bey'e yardımcı olmaya çalışıyor. Neyse ki saldıran öğrenciler, direkt müdahale eden ve çocukların önüne geçen Mehmet Bey'in uyarılarını geç de olsa dinliyor ve duruyorlar. Mehmet Bey, taş atan öğrencilere dağılmalarını söylüyor ve hepsini evlerine yolluyor. Çok geçmeden saldırıya uğrayan çocukları inceliyor, bazılarının çeşitli yerlerinden yaralandığını görüyor. Yaralarıyla bir müddet ilgilendikten sonra onları güvenli bir şekilde evlerine ulaştırmak için yola koyuluyor. Sonradan, sekiz ay önce köydeki son çatışmada kocası vurulan bir kadının çocukları, kışkırttığı ve doğrudan doğruya saldırttığı anlaşılıyor.

* * *

Başta okulun bahçesi olmak üzere öğrencilerle birlikte köyde her evin önüne en az bir ağaç dikiyoruz. Müdür Bey'in Ziraat Müdürlüğünden temin ettiği çam, akasya, dişbudak, gladiyca ve dut ağaçlarını köyün çeşitli yerlerine dikiyoruz. Gerek köylülerle, gerek öğrencilerle yapılan bu beraberce çalışma, barışçıl bir rüzgâr için nisbeten faydalı oluyor. İki ailenin fertleri de bu çalışmalarda yer alıyor. Köylüleri abdest aldıkları suyla veya el yüz yıkama suyuyla ağaçları sulamaya ikna ediyoruz.

Aradan fazla bir zaman geçmeden, köye kaymakamın geldiğini duyuyoruz. Bütün köylülerde bir heyhey, bir heyecan hâkim. Kaymakam, ilk şaşkınlığını, kendisini karşılayan yemyeşil ağaçlarla yaşıyor. Derken köyün okulunu da ziyarete geliyor. Bizim sınıflara da girip, heyecan içindeki öğrencilerle sohbet ediyor.

“Senin ismin ne çocuğum?”

“Melisa Akdağ” diye cevaplıyor çocuk. “Büyüyünce ne olmak istiyorsun”

“Müdür olacağım.”

“Öyle mi, aferin sana” diyerek, onun yanındaki çocuğa dönüyor: “Ya senin adın ne bakayım?”

“Süleyman Zınнар,” diye yanıtıyor çocuk, utangaç bir eda ile. Bu ismi duyunca kaymakam şaşkınlığını gizleyemiyor. “Zınнар mı?” diye söylenerek, Mehmet Bey'e yöneliyor. Kulağına eğilerek fısıltıyla: “Müdür Bey bu nasıl oluyor? Bu çocukların ailesi hasım değil miydi?” diye soruyor. “Evet sayın kaymakamım öyle, ama çözmeye çalışıyoruz,” diye cevaplıyor Müdür Bey. Kaymakamın şaşkınlığı biraz daha artıyor. Müdür Bey'in odasına doğru yürürlerken

kaymakam : “Ben bu sorunu çözüp, köye barış getirmek için tam altı kez, yörenin de hatırlı kişilerini yanıma alarak geldim. Fakat altısında da başarılı olamadım. İğde de var, çıkırıktada!.. İki taraf da yanaşmıyor. E tabii sekiz yıllık bir husumet!.. Arada, iki taraftan toplam beş ölü ve onlarca yaralı, var kolay değil elbet. Fakat çok şaşırdım. Biz iki ailenin büyüklerini bir araya getirmek için çok uğraşıyorduk, buna çocukları bile yanaşmıyordu. Ama gördüğüm kadarıyla çok anlamlı adımlar atmışsınız. Bu süreçte benim de yapabileceğim bir şey olursa seve seve yaparım” diyor. Kaymakamın samimi ve iyi niyetli olduğu anlaşılıyordu. “Elbette sizin de yapabileceğiniz bir şeyler olacaktır, takdir edersiniz ki köyde elektrik, su, yol, sağlık ocağı ve telefon yok, bunların tedricen halledilmesi, zannedirim kalıcı barışa hizmet edecektir,” diye cevaplıyor Müdür Bey.

Bu son gelişme bizleri enikonu ümitlendirmişti. Ne de olsa mülki amirin desteğini alıyoruz arkamıza. O günden sonra kaymakam bey eskiye oranla çok daha sık gelmeye başlıyor köye. Sık sık müdür bey’den bilgi alıyor, köylülerle ve öğrencilerle sohbet ediyordu. Onu da bir heyecan sarmıştı, o da gelişmeleri merakla izliyordu.

* * *

Ocak ayının son haftasıyla sömestr tatili başlamıştı. Ben köyden ilk gün ayrıldım. Ama Müdür Bey birkaç gün daha kalıp ilişkileri gözlemledi. Sonra köyden on günlüğüne ayrıldı. Ama içi pek rahat değildi. Nitekim tatil dönüşü hafakanlar bastı bizi. Köyde ikisi ağır olmak üzere, tam beş kişinin yaralandığı silahlı bir kavga olduğunu öğreniyoruz. Tam her şey rayına girmiş derken, bu son çatışma herşeyi bozmuştu. Durum tekrar fenaya sarmıştı, Allahtan ölen olmadı da olay biraz ucuz atlatıldı. Ama Müdür Bey’in köye

gelişi, havayı bir anda değiştirmişti. Bütün köylülerin onun iyi niyetinden şüphe duymaması, ona sonuna kadar güvenmesi işleri biraz daha kolaylaştırıyordu. Hatta bir çoğunun yüzünde, ona karşı, derin bir mahcubiyet gözlemleniyordu. Müdür Bey artık daha iyi anlamıştı ki, kalıcı bir barış için, kalıcı bir çaba gerekliydi ve bu gereklilik ona çok önemli bir karar aldıracaktı.

Dersler tekrar başladı. Müdür Bey yine Akdağ ailesinin çocuklarına refakat ediyor. Hatta bazı durumlarda kavga çıkmasın diye yetişkinlere de eşlik etmeye başlıyor. Bu sefer son çatışmayı gerekçe göstererek, çocuğunu okula göndermek istemeyen pek çıkmadı. Sorun çıkaranlar da çabuk hizaya geldi. Çünkü herkes çocukların güvenliği ve eğitimi konusunda Mehmet Bey'in gerekli önlemleri alacağını veya doğabilecek olumsuz bir durum karşısında gerekli tavrı koyacağını biliyordu. Onunla ilgili kimsenin herhangi bir tereddüdü yoktu. Müdür Bey iki düşman ailenin, ortak değeri haline gelmişti, büyükten küçüğe herkesin sevgisini ve güvenini kazanmıştı. Tıpkı kaymakam beyin güvenini kazandığı gibi!..

Bu arada köye su getirmek için ilk çalışmalar başlamıştı. Nitekim on sekiz gün sonra köy içme suyuna kavuştu. Başta kuyudan su çekmek zorunda olan kadınlarda olmak üzere, herkeste bir heyecan, bir sevinç hâkim. Bir buçuk ay sonra da köylülerin şaşkın bakışları arasında köye ilk elektrik ışığı verildi. Yediden yetmişe bütün köylüler olağanüstü mutlu ve heyecanlı!..

Bu arada çocukların aralarındaki ilişkiler daha da gelişmiş, paylaşımları büsbütün derinleşmişti. Birbirlerine yardımcı olmaya, hatta birbirleri için fedakâr davranışlar sergilemeye başlamışlardı. Mehmet Bey, neredeyse bütün

öğrencilere inanılması güç bir barış duygusu ve kararlılığı yerleştirmişti. Bunlar haliyle yetişkinleri de etkiliyordu. Çünkü artık her evde, yaşları küçük bile olsa, bu anlamsız düşmanlığı yok etmek isteyen birer barış elçisi vardı. Zaten köylüler en ufak bir kavga girişiminde karşılarında mürekkep yalamış, ne yaptığını bilen saygın bir müdür buluyorlardı artık.

* * *

Ben o köyde iki sene kaldım. Sonra tayin istedim ve oradan ayrıldım. Ben ayrılırken çok ender de olsa, kavgalar devam ediyordu. Müdür Bey'i bir daha hiç görmedim. Ama hasta köylüleri mekkâre arabasına bindirişini, gecenin bir yarısı karlı tepelere tırmanmasını, "Her adım bir basamak eksiltir" deyişini, durmadan dinlenmeden çabalayışını, her gün kitap okuyuşunu, olmayacak duaya âmin deyişini hiç unutmadım. Onunla geçirdiğim uzun kış geceleri, en umutsuz anlarda bile neşeli ve öğretici yaklaşımları, ikna edici bakışları, bu gün bile hatırımdadır. Yıllar sonra bir gazetede onun resmini gördüm: "Düşmanlığın hüküm sürdüğü köyde, mülki amirlerin yapamadığını bir müdür yaptı" diye, büyük puntolarla haber yapılmıştı. Yaklaşık yarım sayfalık haberde, onun övgüye değer başarısı anlatılıyordu. O, gözlerinin içindeki sıcak ışıkla hem köyü aydınlatmış, hem de köye kalıcı bir barış getirmişti. İnsanların kafalarında ki buzları eritmiş, on üç yıllık ezberi bozmuştu. Çocuklara huzurlu ve aydınlık bir gelecek hediye etmişti. Bu gün hâlâ onun öğretici bakışları ilham veriyor bana!.. Hâlâ onun gibi sabırla ve adım adım eksiltiyorum zorlu mesafeleri!..

* * *

Mehmet bey, çocukların karnelerini tek tek dağıttıktan

sonra odasına geçti. Ağzı açık haldeki valizine birtakım malzemeler koydu. Daha sonra pencereye doğru yanaşarak, bir süre camdan dışarıyı izledi. Ağaçlar gövermişti, kelebekler uçuşuyordu. Okulun hemen yanında, yapımı bitmek üzere olan sağlık ocağının kırmızı beyaz bayrağı dalgalanıyordu. Gözleri, neftîye çalan çam ağaçlarında, elektrik direklerinde, karne heyecanı yaşayan öğrencilerde dolaştı bir süre. Biraz daha ötede Akdağ ve Zınnar ailelerinden karışık bir köylü grubu top oynuyordu. Bu sahneyi görebilmek için tam altı sene mücadele vermişti. Yarıyıl ve yaz tatillerinde bile köyden ayrılmamıştı. Bıkmadan, usanmadan aralıksız uğraşmış, en sonunda düşünüyü gerçekleştirmişti.

Uzun yollar teperek, sık sık kendisini ziyarete gelen yaşlı annesinin, çerçevedeki fotoğrafına baktı:“Oğlum, ömrünü doğuya mı ipotek edeceksin?” diyen serzenişlerini hatırladı. “Hayır anne, bak bütün ömrümü vermeme gerek kalmadı,” diyecekti iki gün sonra ve beş buçuk yıllık bir ayrılığın kollarına bıraktığı bir güçle daha sıkı sarılacaktı ona.Evet annesini biraz geç kucaklayacaktı fakat O, öğrencilerininin kucaklaşmasını görebilmek için, bunu çoktan göze almıştı.

* * *

ŞANLIURFA

Derler ki; “ Onurlu yürekler, duru ve sağlam kan pompalarlar.”

Őeref ve mertliği ilke edinmiş, onurlu adama...

BANA ELİNİ UZAT BABA!

KAHRAMAN ALP GETİREN

Her zaman söylediği bir cümle vardı; “Eğer baŐaracağıma inanırsam yapamayacağıım Şey yoktur.”

Sanırım inanç ve azim onun ruhunda var...

9 yıl önce

Urfa'nın kuzeyinde bir yerde, küçük bir köyün yukarısında, tepelerin arasında düz bir mera vardır. Otlar bir diz boyu yükselir. Koyun otlatan kızlar gelir buraya. Koyunlar otlanırken, çocuklar özgürce haykırır mutluluklarını, hayallerini paylaŐır, bağırır çağırır, seslerinin yankısını dinlerler. Kendi seslerini dinleyen kendileri de olsa bir dinleyenleri vardır bu dünyada. Ve bir de kuşlar vardır. Çocukların arasında uçup dururlar. Her kanat ırpmaları, her szlŐleri özgürlüğün coŐkusunu hissettirir. Doyulmaz bir

seyirleri vardır.

Her çocuk kendine bir kuş seçer. Yürekleri bir kuş yüreği olur. Hafifler canları ve bir kuşun bedenine girer. Ürkek bakışlarla gökyüzünde özgürlüğe kanat çıkarlar.

...

Bir sonbahar günü; ellerinde güz çiçekleri ve birde tebensümleriyle okula gelen çocuklara biz de gülümsedik. Yüzyıllardır sevgilerin kalplere gömüldüğü bu yerlerde; bir sevgiliye, bir anaya çiçek vermek en gaddar törelere meydan okumaktı. Kızların tüm çiçekleri öğretmenlere aitti. Ve çocuklar toprakta bir tek çiçek bile bırakmadılar. Uzattıkları o küçük ellerin içindeki çiçekler, aslında sevginin bastırıldığı derinliklerden fıskırıp çıkması değil de neydi?

O yıl kırlarda çiçek toplayan o kadar çok çocuk vardı ki; o çiçeklerin karşılığını vermemiz için tek sınıflı bir okulumuz mevcuttu. Fakat çocuklar o sınıfa sığmıyorlardı. Sınıfa doluşan öğrencilerin kalabalığını görünce, okul odunluğunu sınıf haline dönüştürmeye karar verdik. Odunluk o kadar küçüktü ki, mutlaka bir iki metre büyütmemiz gerekiyordu. İşçi lâzım dedim; “biz varız ya” dedi. Boyacı dedim; “biz” dedi. Kalıpcı, demirci dedim, “köyden birilerini buluruz” dedi. Sanırım dostum yeni bir sınıf yapmaya kararlı idi.

O sene öğrenciler, o küçük odunluk sayesinde, sıralarına rahatça oturabildiler. Tavanı basık, dar, az güneş alan o küçük sınıfta Selma doktor olmak istiyordu, Ali mühendis, Fatma ise hemşire olacaktı. Peki, ama nasıl olacaktı? Her yağmurda damlayan tavan hayallere vurulmuş bir balta gibi umutları paramparça ediyor, düşen her damla geleceği alıp götürüyordu. Köyün nüfusu artıkça okul yetersiz kalıyor.

Üstelik beşinci sınıftan sonra aileler çocuklarını uzaklara gönderemiyorlardı.

Selma doktor olmak istiyordu. Parlak masum gözleri yardım istiyordu. Ama nasıl? Nasıl? Ya İsmail! O bilim adamı olmak istiyordu. Hayaller bu kadar büyük olabilir mi? Hayal olduktan sonra dorukları bile aşar. Yeter ki bir hayal olarak varlığını korusun, sönmesin.

...

Bir bayram töreninde Müdür Bey o etkili konuşmasını yaptı. “İnanırsanız yaparsınız. İnanmak başarının yarısıdır” demişti. Ne güzel konuşmuştu dostum. “Hepimiz inanıyoruz” dedi çocuklar bağırarak. Bir sessizlik çöktü ortama. Hepsini inanıyorlardı. Peki ya şimdi! İnanıldıktan sonrası? Bunun için kimse bir şey söyleyemedi. Tören bitti. Çocuklar dağıldı. İnanarak dağıldılar. Ama Fatma hâlâ hemşire olmak istiyordu. Hem de inanarak!.. Yürekten, tüm gücüyle hemşire olmak istiyordu. Çocuktan ve hayalleri vardı.

Yağmur yağıyordu.

Beni odasına çağırdı. Masanın üstündekileri görünce şaşırırdım.

“ Bunlar da nedir?”

“Bunlar yapacağımız okulun projesi” dedi.

“Ne okulu? Kim yapacak?”

“Biz yapacağız” dedi.

“Nasıl bir okul bu?”

“Çok derslikli kocaman bir okul. Onlarca öğretmeni

olacak”dedi. Ve ardından kendinden emin bir şekilde gü-lümsedi. Sanırım bu adam yapacağı şeye inanıyordu.

...

Köyün yukarısında tepelerin arasında düz bir mera vardır. Yanından bir karayolu geçer. Çocuklar karayoluna bakarlar. Her bir yolcu özgürlüğe uçan bir melek gibi gelir. Ve o çocuklar aşağıda kalmanın ağırlığını hissederler küçük bedenlerinde. Gidememenin kasvetini yaşarlar. Arkadan bakarlar, ufukta kaybolan arabalara... Ve her kaybolu, bir hayalin suda patlayan köpükler gibi yok oluşudur.

Bir sabah Devlet Su İşleri'nin ağır iş makineleri köye geldi. Dostum makineleri bir orkestra şefi gibi yöneterek derin bir çukur kazdırdı. Çay molasında gülümseyerek anlattı:

“Rica ettim, temel çukuru kazar mısınız? Beni kırma-dılar”

Yapacağını yapmış, bir hayalin peşinden koşmuştu. Hayalleri gerçek yapmak. Bundan daha erdemli bir şey olabilir mi?

Bir süre o çukurun kenarına çeşitli insanlar geldi. Çukura bakarak çeşitli yorumlar yapıldı. Kimi, bu çukurun sonsuza kadar orada öylece kalacağını iddia etti. Kimi, çukur kazmakla okul yapılamayacağını söyledi. Müdürün boş hayaller peşinde koştuğunu söyleyen bile oldu. Köy konuşacak konu bulmuştu artık.

Çukurun hikâyesi dilden dile yayıldı. İnsanlar civar köylerden çukuru görmeye geldiler. Çukuru her gören değişik fikirler ortaya atıyor, çukurun çukur olarak kalması

için adeta kendilerini ikna etmeye çalışıyorlardı. Çukurun başında söylenen her söz, derinlere atılmış bir hayalin kayboluşuydu.

Bir akşam üzeri ben de çukurun yanına gittim. Kenarında oturmuş, bilinmez düşüncelere dalmış Müdür Bey, geldiğimi fark etmedi. Ona seslenişim irkilmesine neden oldu:

“Neler düşünüyorsunuz?”

“Tepenin yamacındaki çocukları görüyor musun?” dedi.

“Görüyorum”

“Şu kırmızı elbiseli kız, ismi Selma, çok zeki biri ve okumak istiyor. Sadece onun okuyacağını bilmek bile bunca emeğe değer.

...

Sisli bir sabah vaktinde, karayolundan geçen bir tır köye saptı. Üzerinde uzun demirler yüklüydü. Sisin içinden aniden çıkan bu araç, sanki bambaşka bir dünyadan gelmiş gibiydi. Şaşkın bakışlar içinde çukurun yanına tonlarca demir boşalttı. Dostum müdür bey demirleri teker teker inceledi. Bir ara gülümseyerek bana döndü: “Bir inşaat şirketinden rica ettim. Sağ olsun getirdiler”

Sonraki günlerde yoğun çalışmalarla çukurun içinden bir temel yükseldi. Çukuru görmeye gelenler temeli görmeye gelmediler. Bir tek çocuklar geldi. Temelin üzerinde sanki okul yapılmış bitmiş gibi öğretmencilik oynadılar. Okulun bitmiş halini hayal ettiler. Gelecek öğretmenleri düşündüler. Kimi bayan öğretmen istedi, kimi erkek.

İnşaat müdür beyin yardımseverleri ikna ederek aldığı destekle ilerliyordu.

Bir öğlen vakti, köyün içindeki tozlu yoldan, arkasında kahverengi bir toz bulutuyla birkaç siyah araba geldi. İçinden siyah elbiseli insanlar çıktı. İnşaata baktılar. Müdür bey'e dönüp:

“Bitirebilecek misiniz ?” dediler.

Aslında bitiremezsiniz demek istediler. Adamların arkasında biriken çocukların arasında küçük Selma Müdür Bey'in gözlerinin içine baktı. Dostum sadece gülümsedi. Onlar giderken arkada bıraktıkları yoğun toz bulutu genizlere doluyor, o hâlâ gülümsüyordu. Ve onunla beraber tüm çocuklar!..

Aylar geçiyor. Dostum bazen bir işçi gibi inşaatta çalışıyor. Bazen bir şoför gibi yük taşıyor, bazen de bir vakıf gibi yardımseverleri dolaşıyordu. Bu okul onun çocuğu gibiydi. Her tuğlada, her demirde parmak izi, her harçta alın teri, her boyada ince zevki vardı. İnsanın evlâdına beslediği sevgiyi okula besliyordu. O soğuk taşlardan, soğuk demirlerden yapılmış koca bina, müdür bey'i görünce adeta ete, kemiğe bürünüyor, babasına gülümsüyordu. Bir an önce büyümek için babasının azmini görüyor ve onunla gurur duyuyordu. Baba oğula hepimiz saygı duyuyorduk.

Pırıl pırıl bir gündü. Köy yeni okuluna kavuşmuştu. Dostum ise çocuğunun mezuniyet törenindeymiş gibi, “ o benim oğlum” der gibi bir hava içindeydi. Hayalini gerçekleştirmenin onuru, başarmanın gururu ile müdürümüz insanların gözlerine baktı. Bakışlarla çok şeyler anlattı ama ne anlattığını bir tek çocuklar bildi.

Ertesi yıl okula birçok öğretmen geldi. Çevre köylerden yüzlerce öğrenci doluştu sınıflara. İlköğretim haftasında müdür bey bir konuşma yaptı. “İnanırsanız yaparsınız. İnanmak başarının yarısıdır” dedi. . Ne de güzel konuşmuştu dostum. “Hepimiz inanıyoruz” dedi çocuklar bağırarak. “İnanıyorsanız alın size okul ve okuyun!..” O anda bir alkış koptu. Selma doktor olmak istiyordu, Fatma ise hemşire... Koşarak girdiler sınıfa kaybedecek vakitleri yoktu çünkü.

Günler geçiyor okulun sorunları bitmiyordu. Gün geliyor sular akmıyor, kaloriferler yanmıyor, malzeme sorunu ortaya çıkıyordu. müdür bey koşturuyor okulunu, yavrusunu ihmal etmiyordu.

...

Güneşli bir günde sert bir rüzgâr esti. Kara bulutlar getirdi köyün üstüne. O kara bulutlardan köye sert dolular düştü. Ve o doluların en büyükleri dostuma isabet etti. Bir hortum oluştu gökyüzünde, alıp götürecekti bütün köyü, bütün çocukları. Ama o sadece dostumu alıp götürdü. Gitmemek için çırpındığını gördüm. Ama hortum güçlüydü. Elini uzattı biri tutsun diye!.. “Bizi bırakma” diyen birini aradı. Ne elini tutan oldu, ne de bir şey söyleyen. Ellerini geri çekti. Bir teslimiyet haline büründü... Giderken gözleri sadece okuluna baktı.

Sonradan duyduk, başka bir okulda çalışıyormuş. Bir daha da geri gelmedi, eserini bir kez olsun görmek istemedi.

9 yıl sonra

Müdür Beyden sonra yüzlerce çocuk mezun oldu bu okuldan. Fen ve Anadolu liselerini kazananlar oldu. Hiç

biri müdürlerini unutmadılar. Küçük Selma büyüdü. “Eğitime Tam Destek” öykü yarışmasını kazandı. Şu anda Anadolu lisesinde okuyor.

...

Urfa'nın kuzeyinde bir yerde, küçük bir köyün yukarısında tepelerin arasında düz bir mera vardır. Meranın ortasında güzel bir okul yükselir. Okumak isteyen kızlar gelir buraya, çocuklar özgürce haykırırlar mutluluklarını, hayallerini paylaşırlar, bağırırlar çağırırlar. Onları dinleyen birçok öğretmenleri vardır.

Ve bir de okulları vardır. Gündüzleri çocukların arasında neşeli bir okul. Ama gece olunca babasını özler bu okul. Hüzne dalar, hasret dolar içine!.. Kimsesiz hisseder kendini. Yolunuz bir gece vakti bu okulun yanından geçerse, okulun içinden bir yalvarış, bir haykırış duyarsınız. Bu babasını kaybetmiş öksüz bir çocuğun çığlığıdır. Bıkmadan usanmadan babasını çağırır; “Bana elini uzat baba!”

ERZURUM-1

ÜÇ KAPILI ODA

TACETTİN ŞİMŞEK

1. Kapı: Hayatımız Derse Dahil

Gönüller kurmaya, kimlikler inşa etmeye bazen kürsüler yetmez. Kara tahtaların ayna tuttuğu mekânlara komşu kocaman dünyalar vardır çünkü. Dışında kalsak bile içindediriz. Dışımızda olduğu kadar içimizdedir. Kapılar, o dünyadan derlenecek güzelliklere de açılmalıdır. Paylaşmak başka türlü nasıl mümkün olacaktır? Ders kitaplarını merakla karıştıran, 100 Temel Eser’i zevkle okuyan öğrencilerimiz, hayatı da okuyabilmeli.

Ben, her iki okumayı atbaşı yürütebilen öğrencileri daha çok sevdim. Şahsi mitimizi oluşturmada hayattan gelenleri kitaptan gelenlerden hiç ayrı tutmadım.

1987-88 öğretim yılının üçüncü haftası. Eruh Lisesi 6 Edebiyat şubesinin sınıf öğretmeniyim. Altı kişilik bir sınıf: Hüseyin, Abdulaziz, Orhan, Murat, Cumali ve Selahattin... Altı saati edebiyat, altı saati felsefe grubu, iki saati sanat tarihi, iki saati de rehberlik olmak üzere haftada onaltı saat aynı sınıfa derse giriyorum. Haftada beş gün aynı sınıfa dersim var. Gerçekten sınıf öğretmeni gibiyim. Akrabadan ileriyiz.

Yolun alt tarafında bizim okul, üst tarafında yaklaşık

yirmi metre çaprazımızda da öğretmenevi!..

Seul Olimpiyatları 17 Eylül’de başlamış, doludizgin devam ediyor.

20 Eylül 1988 salı. O gün Naim Süleymanoğlu podyuma çıkacak. Tam o saatte edebiyat dersim var. Altı saat edebiyat dersimin salı günü iki saati kompozisyona ayrılmış. Ne yapmalı, ne etmeli de öğrencilerime Naim Süleymanoğlu’nu izlettirmeliyim? Kompozisyon konusu belli: ‘Naim Süleymanoğlu’nun görüntülerini izlerken neler hissettiniz? Kompozisyon kurallarına uygun olarak yazınız.’”

Okul müdürüne gittim.

-Hocam, dedim, izniniz olursa öğrencilerimi öğretmenevine götürmek istiyorum.

Başını imzaladığı evraktan kaldırıp hayretle baktı!

-Neden? dedi.

-Naim Süleymanoğlu dedim, bugün podyuma çıkıyor ya! Biliyorsunuz ne fedakârlıklarla Türkiye’ye getirdik onu. Örtülü ödenekler filan... Altın madalyamız kesin. Olimpiyat rekorları, dünya rekorları kırılacak inşallah... Öğrencilerimiz bu gururu sığağı sığağına, doyasıya yaşasınlar...

Gülümsedi müdür bey. Yer yer Konya ağzı serpiştirilmiş telâffuzuyla:

-Dersiniz kompozisyon herhalde, dedi.

-Evet dedim, ama nereden bildiniz?

-Ben de olsam, böyle bir yazılı anlatım konusunu ka-

çırmazdım, dedi.

Teşekkür ettim. Hem kendi adıma, hem de öğrencilerim adına.

Amacım, yazıya hayatı katmaktı bir bakıma. “Ak akça kara gün içindi” nasıl olsa. “Danışan dağlar aşar danışmayan düz yolda şaşar”dı hep. Hem zaten “Güneş balçıkla sıvanmaz”dı asla. “Damlaya damlaya göl olurdu” her zaman. “Para iyi bir uşak, kötü bir efendiydi” üstelik.

Hiç birinde öğrencilerimin iç yaşantısı yoktu. Oysa bir iç yaşantıyı metne dönüştürmekti niyetim. Yazdıklarımıza, yaşadıklarımızdan bir köprü kurmaktı.

Öğrencilerim için bayramdı o gün. Olmayacak bir şey olmuş, edebiyat dersi öğretmenevine taşınmıştı.

Öğretmenevi müdürü Emin Bey’le kapıda karşılaştık.

“Hayrola hocam?” dedi şaşkınlıkla.

“Bugünkü dersimi burada yapacağım, Emin Bey,” dedim, “misafir kabul eder misin?”

“Elbette hocam, buyurun!” dedi Emin Bey. Belli ki anlamaya çalışıyordu.

Naim o gün 60 kiloda dokuz olimpiyat, altı dünya rekoru kırdı. Her rekorunda öğretmenevi şölen yerine döndü. Madalya töreninde İstiklal Marşımızı en gür sesimizle okumak görev değil, onurdu artık.

Öğrencilerimin sıcak teşekkürüne gösterdiğim adres, okul müdürümüzün odasıydı. Coşkuyla kabarmış gönüllerde salkım salkım şükran duyguları yeşeriyor ve sözcük kalıplarına dökülüyordu.

Yönetmek mevzuat bilmektir, evet! Yasa, yönetmelik, genelge ezberlemektir, tamam! Ama yönetmek biraz da duyarlılıkları paylaşmak, gönülleri kazanmaktır. Hayatı ıskalamamak, ruhumuzu vestiyere bırakmamak ve okul koridorlarına, sınıflara taşıyabilmektir. Bunlar mevzuatta yazmazdı. İnsanları ve kurumları yönetmeye bazen yönetmelikler yetmezdi. Yönetmeliklerin satır araları sorumluluk yüklenerek nakışlanırdı.

Birlikte çalışmış olmayı talih bildiğim okul müdürüm böyle bir karar adamıydı.

2. Kapı: Hangi Kapıları Çalmalı?

Sermayesi sevgi ve bilgi olan bir avuç idealistlik. İyi bir ekiptik ama “kem âlât ile kemalât olmaz” demişti büyüklerimiz.

Okul kütüphanesinde 1940’lı yılların batı klasikleri... Bir çoğunun kapağı açılmamış, sayfa kenarları kesilmemiş. Öğrencilerim, kitap okumak için sürekli halk kütüphanesi memuru Beşir Bey’in başına ekşimekte. Hatta Beşir Bey’in bana çok kızdığı konusunda duyular almaktayım. “Bu hoca ne çok kitap okutuyor” diyesiymiş sevgili Beşir... “Gidin, söyleyin, kitap mitap yok... Okulunuzun kütüphanesi ne güne duruyor?” diye de söyleniyormuş... Söyleyenlerin yalancısıyım.

Teksir makinemiz, mumlu kâğıtla kavgalı. Kolu kırık... Sayfalara yazı düşürmeye değil, mürekkep sıvamaya teşne... Son çıkardığımız türkçe sorularını okumak, üzerine sıva çekilmiş eski bir kitabeyi okumak gibi!..

Laboratuvarımızda deney tüpü bulmak, yoksul koyunda francala ekmek bulmaktan farksız.

Ya öğrencilerimiz? Hani Halide Nusret Zorlutuna Benim Küçük Dostlarım'da "Yoksul çocuk ne demektir? Taşrada öğretmenlik etmemiş bir meslektaşım bunu asla bilemez!" der ya! İşte öyle...

Yoklukları varlığa çevirmenin bir yolu, yardımsever gönüllerde bir kıvılcım tutuşturmaktır. Ne yapabiliriz? Ortak akıl bize bir adres gösteriyordu: Ulaşabildiğimiz holdinglere; kurumlara, kuruluşlara, büyükşehir belediye başkanlıklarına mektup yazacak, okulumuz ve öğrencilerimiz için yardım talep edecektik. Müdür Beyle oturup bir mektup yazdık.

Metin aşağı yukarı şöyleydi:

"Saygıdeğer Efendim,

Güneydoğu Anadolu Bölgemizin küçük, şirin bir ilçesinde eğitim-öğretim hizmeti veren bir avuç öğretmeniz. Yokluklar ve yoksunluklar içinde, bu yörenin altın kalpli çocuklarını topluma kazandırmaya çalışıyoruz. Sadece görev duygusuyla değil, ülkemize olan vefa borcumuzla ve milletimize olan sadakatimizle... Öğrencilerimizi kendi çocuklarımız bilerek...

Ancak takdir edersiniz ki, eğitim-öğretim biraz da imkân işidir.

Ülkemizin bu ücra köşesinde bu körpe, samimi ve sıcak yürekleri fethetmek, böylece adınızı ebedileştirmek istemez misiniz? El uzattığınız gönüllerde adınıza dikilmiş abideler bulacaksınız. Dost elinizi uzatır mısınız?

Okulumuzun tv, video, kitap, teksir makinesi, halıfleks, elektrikli süpürge, laboratuvar gereçleri; öğrencilerimizin

kılık kıyafet, kırtasiye malzemeleri gibi acil ihtiyaçlarını size bildirme cüretimizi mazur görünüz. Kapınızı mahçubiyetle çalarken hoşgörünüze sığınıyoruz.

Teklifsizliğimizi samimiyetimize bağışlayacağımızı umuyoruz.

Minnet ve şükran duygularımı lütfen kabul buyurunuz.

Şahsım, öğrencilerim ve öğretmenlerim adına selam, sevgi ve saygılar sunuyorum.

Mevlüt Kuntoğlu

Eruh Lisesi Müdürü”

Taleplerimiz arasında slayt, yansı, fotokopi makineleri, tepegöz, bilgisayar, yazıcı, dijital kamera gibi kalemler olamazdı. Çünkü 80’li yıllarda kimi çok lükstü okullar için, kimi zaten yoktu.

Mektubu mumlu kağıda yazmak ve teksir makinesiyle elli tane çoğaltmak hem kolay hem de mümkündü. Ancak her mektubu okumak için içimizden birinin zarfın üzerindeki adrese gitmesi gerekebilirdi. Okunabilir olması için mektubu dışarıda fotokopi ettirmeliydik. Öyle yaptık.

Hitap blokları el yazısıyla, ayrı ayrı ve özenle yazılmış elli mektup, postalanmak üzere hazırды. Elli mektubun elli-sinden de cevap bekliyor değildik elbette. Bir iki, mutlaka. Üç beş belki. Sekiz on, şüpheli.

Düşünüyorduk ki, toprağa elli tane incir tohumu atsak, kırk dokuzu çürüse, bir tanesi çimlenip ağaç olsa ve meyveye dursa, zarar ettik denilebilir mi? Dal budak salan

bir ağaç mı, çürüyüp giden kırk dokuz tohum mu? Hangisi önemliydi? Hangisi için sevinmeli, hangisi için hayıflanmalıydık?

Mektubumuza iki asil karşılık geldi; posta kutumuza iki saygıdeğer zarf düştü.

Biri, büyük bir holdingin halkla ilişkiler müdürü imzasını taşıyordu:

“İlke olarak bu tür yardım taleplerine cevap veremiyoruz. Özür diler, selam ve saygılar sunarız.”

Bu bir zarafet örneğiydi. Cevap yazma konusundaki incelikleri, samimi bir teşekkürü fazlasıyla hak ettiklerinin göstergesiydi. Bu da önemliydi bizim için. Kimsenin birbirini duymadığı, birbirine kulak asmadığı bir dünyada, hatta kimsenin birbirini anlamaya çalışmadığı Babil Kulesi bir çağda kapısını çaldığımız bir konaktan “Kimsin?” cevabını alıyorduk. Sesimiz ta İstanbullar’da yankı bulmuştu.

Mektubumuza aldığımız ikinci bir cevap vardı ki o her şeye yetti. O bizim yeşeren, meyveye duran incir ağacımızdı.

Görevliler, iki kocaman koliyi okulun kapısına taşıdıklarında, bir büyük cömertlik anıtıyla karşılaştığımızın farkındaydık.

İçine hiçbir yapay duygunun sızamayacağı bir dille kalem aldığımız ve gönlümüzle mühürlediğimiz bir teşekkür mektubu yazdık. On gün sonra iki koli daha geldi. Meğer kalbimizi hâlden anlayan insanlara açmışız, kalbimize ayna kalpler bulmuşuz. Bir teşekkür mektubu daha yazmak boy-numuzun borcuydu.

Günlerce süren demirbaş kaydının iki memurumuzu ne kadar yorduğunu unutmak ne mümkün.

Teşekkür mektupları bir yana, ÇBS'ye olan şükran duygularımız yaklaşık yirmi yıldır içimizde yumak yumak büyüdü ve hep ifade edileceği günü bekledi. Kürsülerde bu alicenaplığı hep minnetle andım. Yokluklar içinde elimizden tutan o sıcak dost elini, muhayyilemde hep sevgiyle sıktım. Okul müdürümle birlikte...

Yönetmek, çözüm aramak ve birlikte kapılar aralamaktır.

3. Kapı: Güvercin Ölümleri

Hep aydınlıklar kovalamaz ardınızdan. Bazen de acılar vardır: Ağzınızı bıçak açmaz. İlk ağlayamazsınız, zehrinizi içinize akıtırınız, yanarsınız. Bir de ağladınız mı dört yanınız kor ateş...

*

Ansızın ellerime yıldız döken sesin olur.

Ellerim kar, ellerim buz...

Ellerim güvercin olur.

Bir gün güvercin olmayı deneyin, hocam. Mutlaka deneyin. Belki ölümü anlarsınız. Tanırsınız bir dağ yamacından üzerinize yuvarlanan ölümü. Bahtınıza biçilen, sizin için tasarlanan ölümü.

Bilirim, güvercin olmama hakkınızı korumak istersiniz. Güvercinlere bakmayı yeğlersiniz. Güvercinleri tanımanın tarihçesini bilmezsiniz. Güvercin olmama hakkınız mahfuzdur. Siz aslında güvercin nedir, onu da bilmezsiniz ya!

Onlar bulutturlar; yağmurları göz kapaklarımıza emanet. Nice bozkırlar yeşerttik içimizde. Nice çöller geçtik, ardımızda gülistanlar bırakıp.

Bu dünya bizden sorulmuyor, anladık. Bu dünya sizden de sorulmuyor artık. Bu dünya aslında kimseden sorulmuyor. Hep seyirciyiz, hep seyircisiniz, hep seyirci. Dünyaya nizam veren biz değiliz, siz değilsiniz. Farkında mıyız?

Hayır! Olanı biteni, olmayanı bitmeyi gözlerimle sorgulamaktan usandım. Sahi siz usanmak nedir, bilir misiniz?

Bir eylül günüydü. (“Günlerden bir gündü” diye başlayabilirdi yazar. Günler ölümlere çıkacaksa ne önemi var! İhtimal ki bir haber, ihtimal ki parçalanmış bir mevsim, yakılmış bir kitap... Bir serseri kurşun. Ve bayrak direğine asılı bir oğul... Kara tahtaya mihlanmış bir beden...

Evet bir eylül. Bir güvercin vurdular dağ başında. Bir güvercin daha. Bir çift güvercin... Ve biz kanatlarımızdan utandık. Bir tüy uçup geldi ve şu kürsünün pencere tarafındaki köşesine kondu.

O gün kırk beş dakikamı sükutla doldurdum. Konuşsam bu denli haykıramazdım.

Mehmet, Durmuş ve ben...

Birer güvercindik. Bu adla doğmadık biz. Bu adı biz koymadık kendimize. Sonradan bulduk. Hâkî gölgelerin dağ yamaçlarında bizi korurken kullandıkları isimdi; kod adımızdı güvercin. Bu isimle çağrılmak imtiyazlı kılıyordu bizi. Ölümün soluğunu ensemblede duyma imtiyazıydı bu.

Hep böyledir. Gözlerimizde yıldızlar taşırız. Kalbi-

mizde güneşli sayfalar.. Gelecekler kurarız kendimiz için, başkaları için. Çok zaman o geleceğin içinde biz olmayız. Adımız vardır sadece. Bir de unutulmaya yenik düşmemişse andımız. Türkümüzü dillere bırakır, sevdamızı yellere bırakır; çekilir gideriz aranızdan. Bıraktığımız boşluklar karar-namelerle doldurulur.

Siz yine de güvercinlere yeni bir gözle bakın. Sınayın kendinizi. Muhtemelen Elhan-ı Şitâ'yı okurken, "Ey kebûterlerin neşîdeleri" derken, pencerelerde beliren güvercinlere iyi bakın! Bilin ki, onlar bir gün şu sizin oturduğunuz kürsülerde oturmuş, kendi şiirlerini söylemişlerdir. Bakmayın bugün camların öte yanından sizi buğulu gözlerle seyrettiklerine. Onlar kanatlarını size emanet bırakıp göğe ağmışlardır. Yoklayın yüreğinizi. Bir çift kanadın izdüşümünü göreceksiniz.

Mehmet, Durmuş ve ben.

Sadece sevmeyi bilirdik. Sevdamızın bizi ölümlere taşıyacağını nereden bilelim? Ölümüne "safa geldin" diyebilece kadar yiğittik. Nasıl da yakışıyordu bize ölüm. Sev-gimiz ölümü hak edişimizdi bir bakıma. Basitçe bir ölümü değil, yiğitçe bir ölümü. Işığımızın incittiği kan çanağı gözler vardı. Aydınlığımızı köreltmeye bildiriler yetmezdi. Namlular dayandı şakağımıza. Öldük. Onlar namlu ucunda ben namlu sesinde.

Şimdi yine bu kürsüdeyim. Sayın ki körpe yüreklere sağdım türkülerimi. Duyun ki soylu hüznünlere boğdum türkülerimi. Mehmet için, Mehmetler için; Durmuş için, Durmuşlar için!.. Sagular koşmak, ağıtlar yakmak, mersiyeler söylemek düştü payıma. Mızrabım hiç bu kadar mustarip olmamıştı. Dostlarıma sorun! Notalarımın hüznünü yakın-

dan tanırılar. Kurşun sesleri arasında bölüştüğümüz, bölüş-tükçe büyüttüğümüz ülküler vardı.

Çocuklarım! Siz bana bir gonca boyu gelirsiniz, ben size bir gül bahçesi gelirim. Çiçeğin tomurcuk, ağacın mey-ve vaktidir. Hadi kızım, hadi oğlum, bir soru sorun!

Şu gözlerinde güneşler taşıyan yüzler, benden bir çizgi taşır. Ben bir Bülent büyütürüm, kalbimin özsuuyula. O bin Bülent olur karşıma gelir. Yenleri kısalmış ceketi kaftanlara denk. O kaftanlar içinde bir şehzade yüreği. Onlar benim çocuklarımdır. Geleceğe mektuplarım. Cennetler kuruyorum gönüllerden. Ardımda mamur gönül bahçeleri... Kar gülleri açacak bir gün kan çöllerinde ve kardeşlik kazanacak.

*

Bu yazıyı ilk kime okumuştum hiçkırıklar arasında? Okul müdürümüz Mevlüt Beye mi, ingilizce öğretmenimiz Kemal beye mi? Her ikisine de belki. Mehmet'le Durmuş'un şahadet haberini aldığım günün gecesi yazmıştım.

Saat 15.30 sularında, Hükümet meydanında Sami Hocayla "Gitmeyin!" diye nasıl yalvar yakar olduğumuzu, ama ısrarla gitmek istediklerini ve kara kurşunlara hedef olduklarını... Gitmek için kararlıydılar. Nerden bilebilirdik ki bu, kaderin çağrısıdır. Irmaklar akacaktır. Dünyayı ikiye bölen ırmaklardan biri cennet denilen havuza dökülecektir.

Gittiler. Yarım saat sonra şahadet haberleri geldi.

Nasıl da ruhlarımız kan revandı. Müdür bey, kader, te-vekkül ve teslimiyet sargılarıyla nasıl da yaralarımızı sa-ğaltmaya çalıştı. Ne kadar metindi öyle ve ne kadar güçlü?

Beni ve bizi toprağa çökerten bir acı karşısında o, direncini hiç yitirmedi. İyi ki vardı.

Yatılı İlköğretim Okulu müdürüyken bizim liseye yönetici olmuştu. Takım ruhu, etkili takım çalışması, toplam kalite yönetimi gibi pırıltılı deyimler o zamanlar var mıydı, bilmiyorum. Kemal ve Tevfik hocalara rehberlik servisi kurdurmak, beni sosyal ve kültürel faaliyetlere teşvik etmek, mezuniyet albümü çıkarmak, video film arşivi oluşturmak; Cizre'ye, Baykan'a, Tillo'ya, Van'a geziler düzenlemek, yolculuğu Hazreti Nuh, Veysel Karani, İbrahim Hakkı menkıbeleriyle süslemek, Kemal hocayla iddialı masa tenisi maçları yapmak... (Kemal hoca hâlâ hemşehrisi miydi o zamanlar? Karaman il olmuş muydu yani, Batman gibi. Sahi, biz şehir gibi şehir görmek için arada bir hafta sonları Batman'a mı giderdik? Orada fakülteden sınıf arkadaşım, can dostum Nuri'nin misafiri mi olurduk?)

Bundan öncesi gibi, sonrası da Mehmet'le Durmuş'un öyküsüdür. İki destan yüreğin, efsane mizacın öyküsü... Mehmet Kapusuz ve Durmuş Güçlü (*)

Acıdır tepeden tırnağa. Ötesini ilçe millî eğitim müdürüm Mehmet beyle okul müdürüm Mevlüt Bey söylesin. Sami, Kemal, Arif ve Enver hocalar anlatsın. Kütüphane memuru Beşir Bey, Merkez Camii imamı Abdulaziz Hoca ve Bakkal Ömer hikâye etsin... İlçe müftüsü Eyüp Hoca ve Cumhuriyet savcısı Necati Bey de tanık olsun.

Bana Künye'yi yazdıran ve içten içe, "Keşke Necip Fazıl kadar güçlü olsaydım yahut Dağlarca kadar, Gençosmanoğlu kadar..." dedirten bir öykü bu. Yalnızca onları yazabilmek için...

Yaşanan destanlık bir olaya, yazılan da ona denk dü-

şünmeliydi. Ben bu kadarını yazabildim. Kimsenin kuşkusu olmasın, içimdeki şiir, kâğıda dökülenden bin kat anlamlı.

6 Eylül 1989 Çarşamba.

Dünyanın yıkılışını gördüm, kıyametin koptuğunu... Oturdum kalemimi kana bulayıp Künye'yi yazdım. Okuyucu, okunaksız yerlerini mazur görsün.

Künye

6 Eylül 1989'da Eruh-Siirt yolunda şehit edilen Durmuş Güçlü ve Mehmet Kapusuz kardeşlerimin ruhuna fatihalarla.

*Ve künyem dağ başlarında okunur
Zülfüyâre dokundukça ellerim
Ellerim tebeşir tozu ellerim
Eskimiş kara tahtalar üzre
Tut ki bir eskimez yazı ellerim*

*Ve künyem dağ başlarında okunur
Yad eli tetik düşürür yâdıma
Yaman çeker söz mülküne yâr beni
Söyle kim tarih düşürür bahtıma
Ve söyle kim kılar bahtiyar beni*

*Ve künyem dağ başlarında okunur
Bir kara kurşun değer kardeşime
Acıları harmanlayan kül/hani
Ey ölüm ey sevgili
Gözlerin çözer bendeki külhanı*

*Ve künyem dağ başlarında okunur
Ben bir ölü kentin ortasındaım
Lügatimde deli sözler dolaşır
Bir yağız atlıdır söz şimden geri
Terkisinde ince bir yürek taşır*

Bir zaman sonra öğrendim ki, Siirt'te iki okula bu iki şehidin adını vermişler. Bir kez daha anladım ki Vefa, İstanbul'da bir semt adı değildir sadece. Şimdi o iki okulun gönderinde bu iki isim bayrak gibi dalgalanmaktadır.

Ortak acılar insanları birbirine akraba kılar. Biz, acılar karşısında da amir memur değil, meslektaşık, paydaştık. Hayır! Dosttuk.

Yönetmek biraz da acıları paylaşmaktır.

Müdür Bey iyi bir paydaştı.

Ek

Bir insanın kaç kapısı vardır ve hangi dünyalara açılır?

Ben sadece üç kapıdan söz ettim. Otuz üç kapıdan söz etsem de sonuç değişmezdi.

DİPNOT

(*)Mehmet Kapusuz

Ömer ve Satu oğlu.

1966 Samsun Vezirköprü doğumlu.

Kastamonu Eğitim Yüksek Okulu Sınıf Öğretmenliği'nden mezun.

Siirt Merkez Ekmekçiler köyü öğretmeni.

Yaşı: 23.

Medeni Hali: Bekâr.

Şahadet tarihi: 6 Eylül 1989.

(* Durmuş Güçlü

Baba adı: Mevlid; ana adı: Hanım.

1966 Manisa Kula doğumlu.

Bolu Eğitim Yüksek Okulu Sınıf Öğretmenliği mezunu.

Eruh ilçesi Çetinkaya köyü öğretmeni.

Yaşı: 23.

Medeni Hali: Bekâr.

Şahadet tarihi: 6 Eylül 1989

GAZIANTEP**SİYAH AŞURE**

KADRİYE ANLAR

Masanın üzerinde tam yedi kaşık bir kap dolusu da aşure vardı. Rengi simsiyahtı. Aşure böyle olur muydu? Sanki etrafın kokusu ve öğrencilerin temiz olmayan üstü başı aşurenin rengini değiştirmişti. Her yer temizdi ama koku öyle söylemiyordu. Bu aşurenin ne işi vardı bu okulda? Hem de öğretmenler odasında, hatta masanın üzerinde? Sanki okul değil de büyük bir ev. İçinde yaşayan aileyi aradı gözlerim, tam sahipsiz bir ev miydi derken, birisi belirdi kapı önünde. Herhalde evin temizlikçisiydi, yok elleri simsiyah, büyük ihtimal kalorifer kazanında çalışan bir işçi; ama kadın, yok olmaz ben daha görevine karar vermeden “okul müdürüyüm, hoş geldiniz” dedi. Evin hanımıymış. Bir değil bin yıl düşünsem de doğru karar veremezmişim demek ki.

Koskocaman bir okul, zayıf kara kuru bir bayana bırakılmış. O ise sırtındaki yükün altında ezilmiş de ezilmiş ama başı hala dik. Nasıl olur dedim kendi kendime ilk günlerin verdiği idealistlikle. Bizim yetkililerimiz müfettişlerimiz, müdürlerimiz yok mu? Bu kadın bunca sorumluluğun altından kalkabilir mi? Kendini unutmuş, bayanlığını kaybetmiş!.. Şaşkınlığım yerini öfkeye bırakmıştı ki, kaşıklar!.. Kaşıklara diktim gözlerimi; yedi tane kaşık. “Altı tane öğretmenimiz var” dedi. Ben yedinciydim ama bana

kaşık yoktu. İster miydim yok hayır istemezdim. Geri dönüp gitsem, yok gitmemeliyim. Merakımı öylece bırakmamalıyım.

-Ellerinizi, dedim.

-Ne oldu?

İnanamadım duyduklarıma, kaloriferi o yakıyormuş. Ben öylesine şaşkın ve kızgınken, o çok sakin ve naifti. Dış kapıdan girerken karşıma çıkacak müdür huzurunda heyecanlanmamalıyım diye telkin etmişim kendime. Hani iriyarı, bıyıklı, sert bakışlı, grand tuvalet, pırıl pırıl ayak-kabıları olan şu aklımdaki yönetici.

Evet, burası bir köy okuluydu. Buraya gelirken öyle büyük hayallerim yoktu. Okulun binasını düşünmüştüm birazcık ama, hiç yöneticisini uzun uzun düşünmemiştim. Yönetici deyince öyle çok yüz gelmiyordu aklıma. Sanki yöneticiler hep aynı olurdu. İkiye ayrılırlardı başarılı olanlar, bir de başarısız olanlar. Fedakâr olanının da olduğunu işte bu okulda öğrendim. Evet, burası bir okuldu. Dikkatli bakınca aşure kabının hemen yanında nöbet defteri vardı. Gelen evrak defterine bir şeyler yazılırken yarım kalmıştı. Evin hanımı haa?.. Yok, okulun müdürü!.. Ben gelmeden hemen önce aşuresini içerken deftere kayıt yapıyormuş ben geldiğimde de odasına gitmiş. Evet, onun bir odası var orada bir bilgisayar, bir masa, dolap, iki tane de sandalye. Çok nadir göürdüm onu müdür koltuğunda, öyle koltuk meraklılarından değildi. Önemli değil derdim onun için bu koltuk. Yanıldığımı ilerde anlayacaktım.

O bir yönetici!.. Yöneticilik anlamını onda yeniden kazanmış, ama bunu siz bilemezsiniz. Gidip de onu okulun tuvaletlerini temizlerken görmeden, okulun koridorlarını

kendi eliyle paspaslarken görmeden, öğretmenlerine ilk teneffüs menemen yaptığını görmeden bilemezsiniz. Ben de bilemedim kapıdan ilk girdiğimde Kafamda dolaşan düşüncelerden dolayı hep utandım.

Tanıdığım ilk yöneticiydi o, fakat onun gibisini ne filmlerde gördüm, ne anlatılan anılardan duydum. O okuluna âşık bir öğretmen!.. Aslında öğretmenliğini çok tadamadan, daha memuriyetinin ilk yılında müdürlük görevi verilmiş. O da bunu bir görevden çok hayat anlayışı haline getirmiş. Yürürken sesinden korktuğu, ama akrebinden, yılanından korkmadığı evinde yaşarken; köylünün onu dışlamasına aldırmadan, sömürmeye çalışmasına izin vermeden sadece okul için var olduğunu hissetmiş yıllarca. Tehdit mektupları almış, canı aklına gelmeden, okula zarar verirler diye ağlamış. Paltosu eskimiş, okulun camlarına demir yaptırmadan yenisini almamış. Köydeki evinden cumartesi günü kalkıp okula gelmiş, kahvaltısını orada yapmış. Anlayacağınız bir yuva sıcaklığı bulmuş bu koca okulda. Onun şanssızlığı, eğitime önem vermeyen, okula destek olmayan bir köyde çalışması. Başkası tarafından yere göğe konulamayacak, önünde ceket iliklenecek biri iken, bu köyde hor görülen biri haline gelmiş. Okulu hep yardım alınacak bir yer olarak gören köylü, onun zor hayatını çok daha zor yapmıştı.

Ona bakınca, nedense bir kalbi olmadığını düşünürdüm önceleri. Kalbinde biri var mıydı bu tür duygular taşırmıydı? Kalbini bilmem ama, aklında sadece bir şey vardı: Okul, okul, okul!.. Okula bağlanmıştı, bir annenin küçük kızına, bir babanın aslan oğluna bağlandığı gibi bağlanmıştı. Okulunu korumak için, o simsiyah ellerini koyamayacağı taş yoktu altına.

Okul onun annesiydi. Yüreği sıkıldığında kafasını koyardı masasına. Okul onun babasıydı, başı her sıkıştığında açıverirdi kapısını. Okul onun çocuğuydu, zarar görecekti diye canı giderdi. Böyle bir sevgi nedendi? Göreviydi ama, göremediği eviydi. Onun için evdi orası. İlk girdiğimde yanlış hissetmemiştim aslında.

Yanlış olan tek şey, o evin hanımı değildi. Kimi zaman sahibiydi, kimi zaman hizmetçisi, kimi zaman o büyük köşkün bahçıvanı, uşağı!.. Ama hanımı değildi. Yöneticiydi, dışardan herkes öyle görürdü. Ben de dışarıdan girdiğimde öyle görmüştüm, ama içerden?.. Yönetmek, dikte etmek, otorite kurmak onun işi değildi. Onun işi korumak, temizlemek, sevmek, tamir etmektir. Bu sevgi, bu tutku, bu aşk nedendi? Yöneticilik, idarecilik bunu gerektirir miydi? Bütün yöneticiler onun gibi olsaydı, müfettiş gelir miydi okula? Gönlünü aklını vermişti bu okula. Bu duygusu teftiş edilebilir miydi?

Demlediği çayı içerken düşünürdüm. Neden pazartesi-leri hep zil çaldığında, içeri giren çocukları görünce asıverirdi suratını? O evin annesiydi hani, çocuklarını görünce mutlu olmaz mıydı? Sonra da gülerdim kendi kendime, temizlediği evi batıran çocuğuna terlik fırlatmaz mıydı anne? Onunki de böyle bir kızgınlıktı işte.

Ders işlerken, açık olan sınıfımın kapısından yavaşça geçtiğini görürdüm. Ben de bakardım arkasından sessizce. Kapalı olan sınıfların camından bakardı, sabah gördüğüm yüzünü gevşetiverirdi birden. Gizlice yaşardı öğrencilerine duyduğu sevgiyi. Sevgisini gizleyecek kadar da büyüktü kalbi.

Biliyor musunuz, bazen öğrencilerin tuvaletlerini kilit-

lerdi? Ben de şükrederdim. Neden mi? Öğretmenler tuvaletini kilitlemiyor diye!.. Gerçi en fazla iki teneffüs dayanırdı. Olsun varsın hafta sonu temizlediği tuvaletlerin korkunç bir hal aldığı, iki teneffüs geç görürdü ya!.. Bir gün de çikolata dağıtırken gördüm bir avuç öğrenciye. Sınav da yapmazdı, neyin nesiydi bu? Meğer bahçedeki çekirdek kabuklarını toplattığı öğrencilerini ödüllendiriyormuş. Evet, onun tutkusu okulaydı. Nasıl bırakıp giderdi yıllarca tozunu kokladığı bu okuldan, nasıl ayrılırdı!

Ne öğretmenler ne öğrenciler gelip geçmişti yolundan, evinden, hayatından!.. Ben de onlardan biriydim. Ben de tanıdım onu, ben de yaşadım onun yöneticiliğini!.. Yönetilmeden hayran kaldım okula olan tutkusuna, yönetilmeden öfke duydum hayatına aldırmazlığına, yönetilmeden saygı duydum seçimine!..

Şimdi düşünüyorum da, keşke o masada simsiyah gördüğüm, ama aslında bembeyaz aşureden içmek için bir kaşık da bana düşseydi?

KOCAELİ

ÇOBAN YILDIZI

SADIK YAZICI

Vakit gece yarısı... Saatler çoktan cumartesi seferine çıkmış, bense hâlâ rötarlı cuma yolcusu... Dışarıda içimi titreten fırtına; kulağında ,sahile vuran hırcın deniz dalgası... Her şeye rağmen umudunu denizlerde arayıp yelken açan balıkçı tekneleri. Sokak lambalarının loş ışığında evinin yolunu tutmuş, gece vardiyasından dönen fabrika işçileri... Evet, sadece rötar yapan ben değilim. Kimilerinin tatlı uykuda güzel rüyalarla, kimilerinin kan revan içinde kabuslarla, kimilerinin de hayat kavgası yolunda bir cumartesi seferi. Üzerimde haftanın yorgunluğu, yorgunluğumun tek ilacı bir fincan çayımı yudumlarken bir elimde de her eserinden ayrı feyiz aldığım bir “KULİN KLASİĞİ!..”. Nazım’ın şu mısraları dökülüyordu Kulin’nin kaleminden:

Karadeniz akıyor durmadan

Deli hasret, deli hasret

Oğlum sana sesleniyorum

İşitiyor musun Memet Memet !

Her mısrasında buram buram hasret kokan şiir, bütün yüreklerdeki özlemleri tercümanıydı sanki. İşte benim yüreğimde de, tarifi imkânsız bir can dostun özlemini kanattı. Evet, ay bulutların esaretinden çıktı. Tüm heybetiyle yer yüzünü selamlamaya başladı. En parlak haliyle gök yüzüne hakimiyet sağladı. Bu eşsiz parıltı yanında yıldızlar daha sönük, sokak ışıkları daha bir loş kaldı.

İşte böyle bir akşamda tanışmıştık seninle can dostum Memet!.. Daha dün gibi hatırlıyorum: On yıl önce metropol şehirden, Anadolu'nun en ücra köşesi Ağrı'ya gidişimi. Yollar uzadıkça uzuyor, yol kenarlarında kilometreyi gösteren trafik levhaları, gideceğim yere yakınlaştığımı işaret ederken, bir o kadar da geride bıraktıklarımın uzaklaştıyordu beni. İki farklı duygunun oluşturduğu boşluğun esaretindeydim sanki. Nihayet bir ömür süren yolculuk son bulmuş, elimde valizim, hiç bilmediğim bir şehrin sokaklarında etrafa bakınıp, tabelaları okuyarak yürüyordum. Bu yorgun yürüyüşüm, öğretmen evinde noktalanmıştı. Bir şeyler yemek için bir masaya oturdum. Orada bulunan meslektaşlarımla tanıştım. Görev yerimin Karlıca olduğunu söyledim.

Bir süre oturduktan sonra köyün yolunu tuttum. Saatler süren yolculuğun ardından köye ulaştım. Okulun lojmanında Memet karşılamıştı beni; 'Burada beraber kalacağız' dedi bana. 'Diğer arkadaşlar nerede kalıyor?' dedim. 'Hangi diğerleri?' dedi gülümseyerek. 'Ben buranın ilk öğretmeniyim, siz de ikinci öğretmenisiniz'. Şok üstüne şok yaşıyordum Memet halinden memnun gözüküyordu. Henüz bir yıl olmuştu, ama yıllardır orada görev yapıyor gibiydi. Aynı zamanda vekil müdüdü kendisi. Eşyalarımı yerleştirmeye koyuldum. Duvara boğaz manzaralı takvimimi astım. 'Ne o, tezkere saymaya mı başladın?' dedi. 'Sen şükret tek ba-

şına değilsin, duvarlarla konuşmak zorunda kalmayacaksın.’ Tanyeri ağarmaya başlamıştı. Ve güneşin ilk ışıklarına karışmış bir balta sesi ile, Karlıca ‘da ilk sabaha uyanmıştım. Memet odun kırıyordu. ‘Ne yapıyorsun, buranın hademesi yok mu?’ ‘Buranın hademesi benim.’ ‘Hadi bakalım şu kırılanları al sobaları yakalım, şimdi çocuklar gelecek’ dedi. İlk günüm böyle başlamıştı Karlıca’da. Bütün bunlar bir film senaryosu gibiydi sanki. Hani televizyon karşısına geçip seyrettiğimiz, seyrederken de hoşumuza gitmeyen bazı karelerini değiştirmeye çalıştığımız bir film gibi . Öyle kaptırırız ki kendimizi, ilginç kompo teorileri ürettik. Bazen sinirlenir, öyle zıvanadan çıkarız ki, sinirimizi yediğimiz çekirdeklerden alırız. Kap dururken kabuklarını o yana bu yana atarız. Güzel işlemlerle bezenmiş kırılentleri eğip bükürüz kucağımızda, hem de canım dantelleri süklüm büküm olana dek. Sonra film biter heyecan sona erer. Her şey kaldığı yerden tekrar başlar. Ama benim Karlıca’da gördüğüm metrajı sonsuz bir film senaryosu. Bu senaryo Karlıca’nın hayat gerçeği, ben de o gerçeğin bir parçasıydım artık:

Memet adeta buraya kendini adamıştı. Sadece mesleğini icra etmekle kalmayıp, aynı zamanda buranın hem doktoru, hem de hâkimi gibiydi. Kendini bu denli insanlığa atamış bir insanın icraat karşısında hayretler içindeydim. Okul işlerinden fırsat buldukça köy halkıyla kaynaşıyordu. Kendini öyle benimsetmişti ki, sanki Karlıcalıların yıllardır yolunu bekleyip nihayet gurbetten dönen oğulları gibiydi. Bir bakarsınız Karlıcalıların sofrasında bağdaş kurmuş; bir de bakarsınız düğünlerinde halay başı olmuş Memet. Başı dara düşenin , akli hükümet işine ermeyenin tek adresi. Unutabilir miydi çoban Zülfikar, başlık parasını denkleştiremeyip yüreğini kanatan Narin’ inin sevdasını

izdivaçla sonlandıran Memet ağabeyisini? Dört duvar arasında yatalak, bir göz odanın küçük ahşap penceresinden gördükleri kadarıyla dünyayı bilip yaşayan Hasan dede ile Hüsniye Nine, nerden bilirdi yaşlılık maaşını? İş göremezlik raporuyla maaşa bağlatmıştı yaşlı çifti. Devletin şefkat eli çalmış kapılarını, ısıtmıştı ahşap pencereleli tek odalı evlerini. Üç ayda bir hiç üşenmeden, maaşlarını alıp getirdi yaşlı çiftte. Hasan dede ‘sağol evlat’ derken, nasıl da gururlanırdı? Tıpkı bir babanın evladiyla övünüp göğsünü kabartması gibi. Aslında Hüsniye Ninenin de söyleyecek çok şeyleri olacaktı, konuşabilseydi. Dili olmasa da gözlerinden anlaşılırdı; ‘berhudar ol oğul’ deyişi. Hele sokak başlarında el açmış çocuklu kadınlara hiç dayanamazdı. Hiç tereddüt etmezdi, cebindeki son kuruşuna elini atarken!.. Tarifi imkânsız bir ifade dururdu yüzünde. Büyürdü buğulu gözleri, büyürdü yürek kadar. O iri çam yarması gibi adam tokunsan yığılacak tepeden aşağıya, sanki domino taşları gibi.

Dayanamayıp kızardım bu eli açıklığına. Biraz yatırım yap derdim. ‘Ben borcumu ödüyorum, borçlu adamın yatırımı olmaz’ der, derken de her an akmaya hazır o bir damla göz yaşını zor zapt ederdi kirpiklerinin arasında. Ne borcuydu, kime borçluydu bilinmez. Yorum yapmazdı, sadece susardı. O suskunluğun yüzünde yarattığı ifade, gizli kalmış çok şeylere gebeydi sanki. Her akşam yatmadan önce mutlaka okur, kara kaplı defterine bir şeyler karalardı. Gömülürdü adeta kara kaplı defterinin sarı sayfalarına. Ne yazardı bilemem. Ama hiç sekteye uğratmazdı. Sanki öğrenci andı gibi, andını içer ve öyle uykuya dalardı. Tek farkı, onun andının, çok sesiz ve yankısız oluşuydu. Sözlerine son noktayı koymasıyla birlikte, o kara kaplı, sarı sayfalı mürekkep kokan defter sırta kalem basar, yok olurdu. Ta ki

ertesini günün akşam and saati gelene kadar. O kadar düzenli planlı ve programlı yaşardı ki hayatı? Onun en belirgin özelliği buydu. Zaten aynı saatte kalkar, aynı saatte yatardı . Yatağını hiç dağınık görmemişimdir. Her yeni gün, yeni bir umuttu onun için. Hep şöyle derdi: ‘Beklentilerdir insanı var eden, o beklentilerdir ki , gerçekleşince insanı insan eder.’

Bu umut dolu , yılmayan koca yürekli adam, sadece rüyalarında teslim olurdu yaşamın olumsuzluklarına. Hemen her gece kabus görür, annesini sayıklardı. Uyanırdı kan ter içinde , titrerdi ağustos akşamında. Sonra başını ellerinin arasına alır,müebbet hapsini doldurmaya çalışan mahkûmlar gibi, demir parmaklı pencereden seyrederdi gök yüzünü sanki bir yıldız tutar, bakışlarıyla anlatırdı içinden geçenleri, anlatmak isteyip de hiç kimseye anlatamadıklarını.Sanki hipnoz yaşanırdı, yıldızla arasında. Sonra yıldız kayar, kaybolurdu tüm hatıralarla. Tıpkı kara kaplı defteri gibi!.. Yorganın altından hissettirmeden seyrederdim, zifiri karanlık altında o donuk gölgeyi. Hiç kıpırdamaz, nefes almaz, sanki cansız bir beden dururdu hemen oracıkta, yanı başımda. Seyrederken donup kalırdım yatağın içinde. Gözlerimi açtığımda sihir bozulmuş, ne donuk gölge, ne de zifiri karanlık!.. Terk edip gitmişler olay mahallini.

Sabahın ilk ışıkları aralanmış perdeden göz kamaştırıyordu. Evet , yeni bir gün, yeni bir umut, yeni bir başlangıçtı perdenin arasından bana gülümseyen. Her yeni gün bir sonrakine gebe, akıp gidiyordu zaman. İnişiyile, çıkışıyla, düzüyle , yokuşuyla, getirisiyle, götürüsüyle akıyordu sürprize açık!.. Tıpkı kimi zaman Mısır’a hayat verip vazgeçilmez olan, kimi zaman da kıtlık getirip hayatları karartan Nil’in akışı gibi!..

Memet her zamanki gibi erken başlamıştı güne. Gece- den eser yoktu bir tek mimiğinde bile. Bilâkis her zaman- kinden farklı bir coşku vardı; ,bayram sabahına uyanmış, bayramlıklarını giymek için heyecanlanan çocuklar gibi. “Kabına sığmıyorsun, talih kuşu konmuş gibi tabanların yer tutmuyor” dedim. Gözleriyle tebessüm ederek “yolcu- dur Abbas” dedi. “Nereye gidiyorsun” dedim: “Çorum’a gidiyorum, yakın bir arkadaşım evlenecek, yanında olmam lâzım” dedi.

Karlıca belki de en çetin ocak ayını yaşıyordu. Dışarı- da sanki camları indirecek, insanı çıldırtacak bir uğultuyla esen rüzgar , yerdeki kar tanelerini tekrar gök yüzüne gön- deriyor , sağa sola savrulan tanecikler adeta dehşet saçı- yordu.Bu havada yola çıkman doğru olmaz bir telgraf çek dön, dedim. Söylediklerimi işitmedi bile. Çantasını aldı, iki gün kalıp döneceğim, okul sana emanet dedi. Ve yoğun kar tipisi altında kaybolup gitti.

Lojmanda yalnızdım o gece. Pencerenin kenarında gökyüzünü seyre daldım. Memet’ in yaptığı gibi!.. Onun yıldızı ile paylaşmak istedim yalnızlığımı. Hava birden kapattı. Kayboldu ışık demetleri. Belli ki dostlukları sağladı. Almadılar aralarına beni. Hiç tereddüt etmedi o ışık demet- leri yüzlerini çevirirken. Öyle karardılar ki zifiri karanlığa boğdular, kar beyazlığına rağmen tüm Karlıca’yı. O gece yalnızlığımı örttüm üzerime. Yüreğimdeki yalnızlığımın üzerine kıvrılıp, kapadım gözlerimi. Sabah erkenden okulu açıp sobaları yaktım. Hiçbir şeyi eksik koymamalıydım . Geldiğinde çatmayasın kaşlarını diye. Öyle kaptırmıştım ki kendimi, telefonun çalan sesiyle irkildim. Acil Hamur’a gelmem isteniyordu. Apar topar ilçeye gittim. İlçe milli eğitim müdüründen aldım acı haberi. Osmancık’ta kaza yapmıştı otobüsü. Hatalı sollamanın kurbanlarından biriydi

Memet. Vekil müdürlüğü bana vermişlerdi. Dünyam başıma yıkılmıştı sanki. Duvarlar üzerime geliyor, koridorlara sığmıyordum. Gitmek istemiyordum köye. Uzasin hiç bitmesin istiyordum yollar.

İçim kan ağlarken, tepeden gözükümüştü Karlıca'nın ışıkları. Her zamankinden daha çabuktu sanki bu gelişim. İsyan ediyordum: Gitmek isteyene engel,gelmek istemeyene rehber olan yollar , söyleyin bana, dost musunuz düşman mı? Karlıca suskun,alabildiğine sessiz, Karlıca öksüz, Karlıca yetim!..Yas ilân etmiş gibi gökteki ışık demetleri. Ardından gök kubbe sessizliğini bozdu. Vurdu acısını dışarıya, suladı göz yaşlarıyla tüm Karlıca'yı. Bir süre dolandım Karlıca'da. Eşyalarıyla yüzleşemedim, gidemedim lojmana. O gece muhtarın evinde sabahladım. Köy halkı üzgün ve yıkkın. Kolay mı kaybetmişlerdi evlâtlarını. Evlât acısını yaşıyorlardı yüreklerinin ta derinliklerinde. Hepsi taziyelerini bildirmişlerdi bana. Aradan beş gün geçmesine rağmen, kimse gelmemişti Memet'in eşyalarını almaya.

Ev adresi de yoktu bende. Belki bir yerde yazıyordur diye lojmana geldim.Eşyalarının arasında bir şeyler bulabilirim umudu içindeydim. Evrak dosyasına , kitaplığına baktım. Faturalar, dekontlar, ders ücreti çizelgeleri yoktu işte!..O sırada yastığının altında , hafif kenarı gözüken kara kaplı defteri gözüme ilişti. Sır gibi sakladığı defterdi yastığın altındaki. Elime aldım, sanki Memet'e dokunur gibiydim. İçim ürperdi diken dikendi tüylerim. Sanki birden girecek içeri, bırak onu aldığı yere diyecekti. Panikle tekrar yerine koydum. Biraz daha aradım etrafı, adresine dair tek bir bilgi bulamamıştım. Etrafı ararken, yastığın altındaki defter çağırıyordu beni aradığın burada der gibi.

Tekrar elime aldım, evirip çevirdim, bu bir günlüktü.

Aynı zamanda Memet' in en yakın arkadaşı!.. Kapağın iç kısmında bir yetiştirme yurdunun adresi ve telefonu gözüme ilişti. Bir de yurt önünde çekilmiş bir fotoğraf. Önce bir anlam veremedim Bu neyin nesiydi? Merakıma yenik düştüm, üzgünüm Memet. 'Yurtta yaşadıklarım' diye başladığın hayat hikayeni okumaya başladım. Okudukça gömüldüm, mürekkep kokan sarı sayfalara. Kimi zaman hıçkırıklara boğdu beni, kimi zaman savurdu kurumuş bir yaprak gibi. Sayfadan sayfaya hazanı yaşadı yüreğim. Kimi zaman da güldürdü güzel hatıralarıyla. Bir Memet vardı tanıyıp, bildiğim şimdi yeni bir Memet var Memet'ten içeri.

Sarı sayfalar bir ailesinin olmadığını, henüz dokuz aylıkken bir yere terk edildiğini söylüyor . Polislerin kucağında, ilk ve son defa girmişsin polis karakoluna . Memet ismini vermişler sana . Çocuk yuvasına yerleştirmişler. Aradan uzun zaman geçmiş arayanın soranın olmadığından kimlik çıkartılmış Memet adına. Soyadın Türkmen , Ana adın : Makbule Baba adın: Celâl!.. Kimler koymuş bu uydurma isimleri? Kim bilir belki kendi anne babalarının, yakınlarının; belki de hiç unutamayıp, yüreklerine kazıdıkları kişilerin adlarını yeniden var etmek istediler seninle. Her gece rüyalarını saçları örüklü bir kadın silüetinin süslediğini anlatıyorsun. Kucağında seni okşadığını, küçük parmaklarınla örüklerine dokunurken, sülietten akan göz yaşlarının yanaklarını ıslattığını yazıyorsun. 'O, benim annemdi' diyor, rüyandan uyanmak istemediğini yazıyorsun. Kafadaki anne modelin bu şekildeymiş. Her saçları örüklü kadına dikkatlice baktığını, ama elindeki silüetle bağdaşmadığını söylüyor ve ömrünün sonuna kadar bu arayışın devam edeceğini anlatıyorsun.

Okuduğum her satır içimi acıtıyor, suçluluk duygusu ve vicdan azabıyla karşı karşıya bırakıyordu beni. İçimde

pusuya yatmış fırtınalar bir anda ortalığı toz duman edecekmiş gibi tetikte duruyordu. Sorguluyordum ,düze çıkar-maya çalışıyordum kendimi Rüyalarındaki silüetin annesi olma ihtimaliyle, anne duygusunu yaşamış çocuk!..Bilsey-dim bu durumunu, sık sık annemden bahsedipdeşmezdim yaranı. Her anneler gününde sen gizlice, hüngür hüngür ağlarken, ben hediye göndermek için kargo peşinde koş-mazdım. Efelenir miydim ayna karşısında yün kazaklarımı giyininip annem ördü diyerek? Her yanışımda olduğu gibi, bu defa da yüzleştirdin beni yanlışlarımla. Hem de yüre-ğimi dağılıyarak!.. Yanlış davranışlarımda “hatalısın Trab-zonlu” dediğinde, önce celâllenirdim, sonra sakinleşip evet haklıydın derdin. Hiç, “söylemişim bak” demezdin. Evet, sen yaşamın keskin çarkları arasında, olgunlaşmış adam!.. Hiç celâllenmeden haykırsam, sen hep haklıydın diye, tek-rar yeşerir miydin bu sarı sayfalarda?

Adını yüreğine kazıdığı Milas dilberi Filiz’le yaşa-dığın hüsranın itirafını yapmışsın bu sarı sayfalara. “Çok sevdim hiç kimseyi sevmediğin kadar. Kaybettiğimde yı-kıldım, öyle yıkıldım ki, hiç birşeyin beni yıkmadığı kadar” diyorsun. Onunla kuracağın geleceği,hayallerinizi umutla-rınızı işlemişsin adeta.Nakış gibi!.. Ne bir ilmik fazla, nede bir ilmik eksik. “Milas dilberim, Filizim, kıyamam altın sarı saçının bir teline. Ömrüm oldukça benim, ömrüm oldukça nefesimsin” diyorsun. İzdivacın eşliğinden dönmüşsünüz. “Ailesi beni kabul etmedi, kimim kimsem yok diye. Kadir kıymet bilmezmişim” diyorsun. Beli ki sana çok dokunmuş bu söz Memet.

Arkana bile bakmamışsın şehri terk ederken. Görüş-memişsin bir daha bundan gayrı. Kimselere söylememiş-sin hayat gerçeğini.Saklamışsın hep kara kaplı defterin sarı sayfalarında. O kadar zaman kaldık, aynı sofraya bağdaş

kurduk, aynı havayı soluduk, bana dahi bahsetmedin, sakındın. Etrafındakilerin hep çekip gideceğini mi düşündün? Bu defa sen yanıldın. Memet, hem de hiç yanılmadığın kadar! Fırsat verseydin, emin ol gösterirdim ne kadar yanıldığını. O kadar gerçekçiydin ki, Çorumdaki aileni anlatırken hiç anlayamadım hem de hiç. Çok kızıyorum kendime ve de Milas dilberine. Çünkü o seni kaybetmiş, ben ise hiç kazanamamışım. Ondan aldığım yarayla hep can çekişmiş yüreğin, kangren olmuş ve bir daha kimseyi taşımamış. Bu satırları okudukça asıl şimdi tanıyorum seni. Biliyor musun? Aslında benim de sana anlatmak istediğim çok şeylerim vardı, ah! Dönebilseydin şu Osmancık'tan.

Şu an, sarı sayfalandaki son itirafını okuyorum: Aslında bana söylediğin gibi, arkadaşının düğününe değil, yurt müdürünüzün sizin tabirinizle müdür babanızın emekliliği onuruna verilen yemeğe katılmak için gidiyormuşsun. Ne kar, ne fırtına vefa borcunun önüne geçememiş. Aslında sen borcunu fazlasıyla ödedin Memet. Artık bu şehir, bu köy bana dar Memet. Enkaz yığını gibiyim adeta. İçimde hüznün, yalnız geldiğim bu şehirden aynı ruh haliyle ayrılıyorum. Bu defa hüznüm tarifsiz, yalnızlığım anlatılmaz. Ayrıılırken, Karlıca'ya kuş bakışı son kez baktım tepeden. Derin derin geçirip, geçmişî yâd ettim. Öyle bir veda bakışıydı ki bu, tıpkı Endülüs sultanı'nın Elhamra'dan İspanya'ya son kez bakıp, göz yaşlarına hakim olamayışı gibi!..

Fakat Memet, sen bir yenilgiyi değil, zaferi temsil ediyorsun benim için. Onun için aradan geçen bunca zamanın ardından, şimdi kaleme aldığım bu yazıları, yetiştirme yurtlarında filizlenip köksalan aydın kişiliği ile kendini toplumuna ve insanlığa adayan tüm Memetlere ithaf etmek istiyorum.

İZMİR

YOLA DÜŞENLER

SİBEL ÖZTÜRK

Çağları aşan bir terzinin biçtiği düşleri paylaşıırken tanıdım onu. Karanlıklara mum olmak telâşındaydı. Nerede bir yağmur beklentisi varsa, gidip yağacaktı hiç düşünmeden. Elinde sevgi bakracı, sarkıtıp gönül kuyularına ısıtacaktır onları. Heyecanlıydı. Samimiyetine hep inandım. Üniversite bitti ve yola koyulduk. Umutlarımızı çoğaltıp bereket ambarında bölüşmek için yarınlarda. Hepimiz birer eğitim neferiydik artık. Aynı ocaktan alıp ateşimizi, yürüdük dört bir yana. Herkes hayatını anlamlı kılacak hikâyenin peşine düştü. Kiminin hikâyesi çok uzundu, anlatmaya zamanı yetmedi. Kimininki kısaydı, başladı ve bitti. Kimi hakikat duvarlarıyla ördü duvarlarını, kimi yalan pencerelerle aydınlattı. Bu yüzden kiminin hikâyesi hikâyeyken, kiminin ki 'hikâye!' kaldı.

On üç yıl sonra yollarımız tekrar kesiştiğinde, onu müdür koltuğunda buldum. Rahattı yeri. Üzerindeki kişiye göre ayarlanabiliyordu boyu üstelik. Alçak daha alçak olabiliyordu. O, yıllarını verdiği bu şehirde, tanıdık çehreler arasındaydı. Bense hep gurbeti yaşamayı seçmiştim. Dört ay önce geldiğim bu şehir de yabancıydı bana, okul da. Bunlara alıştım. Alışık olmadığım, eski bir dostu tanıyamamaktı. Gözlerine akşam çökmüştü. Öfkesi gülleri kurutuyordu. Tedirgin ve acılıydı sürekli. Bir zamanlar

aynı rüyaları görmüş iki insan olarak çaldım gönül kapısını defalarca. Evde yoktu. Kazmam küreğim elimde kalakaldım. Onu gerçeğe sağır eden duvarları yıkmak, bana nasip olmadı. Koltuğu sallanmaya başladığında, asıl depremin kendi içinde olduğunu anlatamadım. Duymak istemediklerini seslendirdiğim için bana kızılıyordu üstelik. Egosunun atlarını kırbaçlaya kırbaçlaya yüreğinde yaralar açmıştı. Teselli kabul etmiyordu. Acısı öfkeye dönüştü zamanla, tedirginliği inada. Yara kanıyordu artık.

Birkaç şehri fethe yetecek enerjisi vardı oysa. Her şey güzel, çok güzel olabilirdi. Vakti gelince güzel atlara binmeyi becerebilseydi eğer. Sürseydi atını eğitim adına istenilen her yere. Gitmenin kalmaktan daha onurlu olduğunu fısıldayan geleneğe kulak tıkaması, şanssızlığı oldu. O, yel değirmenleriyle savaşmayı seçti ve kaybetti. Kazandığını sanarak kaybetti. Zafer saydığı nidalarını atarken kaybetti. Ölçü tanımayan, karşısındakini yok sayan tavırlarıyla, “Ben buradayım” derken kaybetti. Etrafındaki birkaç kendini bilmez “Yaşla! Varol!” sesleriyle mest olurken, “kral çıplak” diyenlere arkasını dönerken kaybetti.

O kaybederken, bizden de bir şeyler eksiliyordu sürekli. En güçlü kalemiz de düştü bu stresli ortamda. “Güven” duygumuzu yitirdik. Bize kalan şüphe ve yalnızlıktı. Aramızdaki tüm sevgi köprüleri çöktü birden. Hangi yakada kaldıysak, o yakada yalnızlaşmaya mahkûm olduk. Yalancı güneşler doğmuş, birbirimize uzattığımız elleri gizli bir yay geri çekmişti. Dostluktan, ortaklıktan, anlaşmadan, işbirliğinden, dayanışmadan nasipsiz bir dünyanın eşliğine doğru habire sürükleniyorduk.

Vekil olarak oturduğu müdürlük koltuğunu bırakması istenmişti. Yerine başkası atanmıştı. O ise, kendisi için uy-

gun görülen bir okula yardımcı olarak gitmeyi kabul etmemiş, Donkişotluğu seçmişti. Yerinde kalacak ve direnecekti. Bu direniş haklı olmadı benim gözümde. Dünyanın avuçları arasından yuvarlanıp gitmesine izin vermeyen, onu her an sümen altında tutmaya çalışan bu ruhun gayretlerine sadece acıdım. Evet, dünya ‘eli pis’ ti. Kendisiyle kovalamaca oynayanları bir solukta ebeler, sırtlarında parmak izleri bırakırdı. Oysa eğitim hiçbir kiri barındırmayacak kadar şeffaf ve masum kalmalıydı. Kişisel ihtiraslar buna engel di. Haksızdı bu isyan, sonuna kadar. Hiç takdir edemedim bu yüzden. Suçlanınca, eski bir yol arkadaşımı kaybetmenin hüznünü yaşadım.

Yalnızlıklarında, anlaşılmamak korkusu duyduğum anlarda, dünyanın üstüme üstüme gelip beni olmadık köşelere savurduğu durumlarda, yaptığım şey aynıdır. Taşı yüreğime basıp, sabrı kaynatırım tencerede. Ve bir Ömer beklerim, kapıma çuval dolusu umut bıraksın diye!.. Nedenise hep gelir.

Herkesin merakla beklediği fotoğraf karesi tanışma toplantısında yakalandı. Eski ve yeni müdür yan yana!.. Eskisi, müdür yardımcısı sıfatıyla, ama müdür edasıyla tecrübeli ve keskin. Yenisi çok genç ve mahçup tavırlı. Alaycı ve kinli bakışlar eskisinin ardında destek, yenisinin önünde engel. “Hiç adil başlamadı bu yarış” diye geçti zihnimden: “sonuç şimdiden belli.”

Belli olan önyargılarımızmış meğer. Öğrenilecek çok şey varmış hayatta.

Yeni müdürümüz, güneşi gözbebeklerine doldurmuş, dört yanı bahar köpüren bahar elçisi gibi dolaştı içimizde. Dudaklarından her dem taze fikirler döküldü. Kelimeleri da-

lından koparılmış, sabah soğukluğunu yitirmemiş yemişler gibiydi. Aşınmamış, örselenmemiş!.. Toplantıda başladığı hitabet solosuna, gönüllerde devam ediyordu artık. Birbirimize kenetlenelim ve çok çalışalım diyordu. Karıncalara meftunluğu bilmem nereden geliyor? O deyince inanç kaplıyordu ruhumuzu. Söylediklerini yaşıyordu çünkü. İnsanların kelimelere can üflediklerine, onları karakterlerinin rengine bürüyüp, zamanı gelince bir güvercin gibi salıverdiklerine bir defa daha inandım.

Bilgisinin bileğini bükemedi kimse. Eğitime dair güzel heyecanlar duyurdu. Bize bildiğimizi sandığımız düşünce ormanlarından koca kütükler taşır, onları keser biçer, yontar yeni bir proje kimliğinde önümüze koyuverirdi. Eğitim alevinde kanatlarını tutuşturan pervaneydi gözümde. Bizim de kozamızı yırtıp uçmamızı isterdi,

Peşin hükümleri yoktu. Tarafli davranacağından emin olanları hayal kırıklığına uğrattı. Boşuna beklediler maske düşecek diye. Bir bir düşen inatlarımızdı. Ve ben düşüncenin gökkuşağını tüm renkleriyle sevmeyi ondan öğrendim.

Disiplin anlayışı, bendeki yönetici tabusunu hepten kırdı. Öfkeyi kasırgalaştırmadı alnında. Sesinin haddini aştığına hiç tanık olmadım. Ama her şey nasılsa bir bir rayına oturuyordu. Sorunlarımızı dillendirirken, ‘yetersiz öğretmen imajı’ korkusuna kapılmadık hiçbirimiz. Doğru anlaşılmanın zevkine vardık. Yanına gönderilen öğrencilerle konuşup, durumlarını bilgisayarına kaydetti her defasında. Süreci takip etmenin başarıya etkisi tartışılmazdı ‘Bu benim işim değil.’ demedi. Bizler öğrenci, idareci, veli ve binasıyla bir bütündük. O, bütünü oluşturan her bir parçayla ayrı ayrı ilgilenecek kadar özverili bir disiplini temsil etti.

Nezaketini, inceliğini tartacak kelime bilmiyorum. Doğum günümüzde müdürümüz tarafından hatırlanmak, alışıksık olduğumuz türden bir duygu değildi. Bildiğim, herkesin kendini değerli hissetmeye tâ ezelden ihtiyacı olduğuydu.

Nisan sevinci yaşamayı özlemiştir çoktandır. Kalbimizin tortuları silinmeye yüz tuttu. Güven yeniden yeşeriyor. Dostluğun tadını demliyoruz. İlk toplantıda her şey güzel olacak dediğinde, boş hayal diye geçirmiştir zihnimizden İyi ki, zaman onu haklı çıkardı Biz her defasında yanılmanın keyfini sürdürdük.

Bir bayram dönüşüydü. Öğretmenler odasında idik. Masadaki yazıyı okuyup imzalayan arkadaşların yüzü, birden sonbahara dönüyordu. İnce bir hüznün yerleşiyordu gönüllere. Güz yağmurları düştü düşecek!.. Gidiyormuş meğer. Beklediğimiz bir ayrılık değildi bu. Suskunluğumuz biraz da şaşkınlıktan. Hepimiz sustuk, öğleden sonra o konuşacaktı son defa. Sessiz ve kısa bir vedâyı tercih etti.

Gelişi endişeyle karşılanmıştı, gidişi üzüntüyle!.. İsrar etse kalabilirdi de. Oysa o açtı ellerini olabildiğince. Dünya yuvarlanıp aksın diye avuçlarından. Edep pınarından kana kana su içmiş bu güzel insan, atını mahmuzlayıp sürdürdü yeni ufuklara.

BARTIN

ERİME NOKTASI

AKİF AKÇA

İnsan idealleri ve hayallerince yaşarmış...

Belki de entellektüel geçinen bazı münevverlerin, bizim gibi Anadolu'nun bağrından kopan yağız delikanlıların ideallerine , hayallerine ne kadar itibar ettikleri, ya da edebilecekleri saatlerce tartışılabilir...

Yıl 1998...

Aylardan ekim: Hani Anadolu dünyalar tatlısı gariban anacığımın, 'cevizleri dokuma zamanı' var ya! İşte o ayın on biri, günlerden salı...

Bartın'dan, ilk görev yeri Bolu'ya gitmek için kapkara asfaltın kenarında, gözleri ufukta, elleri cebinde, o bitmez tükenmez yollara bembeyaz bir çizgi gibi can olmak için bekleyen, heyecandan yerinde duramayan ateşli bir edebiyatçı. Sanki tüm anayurdu bitmez tükenmez ateşi ile ısıtacak kadar ihtiraslı, alevli, daha yirmi birine yeni basmış filinta bir delikanlı. Hayatında hiç İstanbul görmemiş. Ama etrafındakilere, (kendince) büyüleyici bir İstanbul türkçesi ile resitaller sunan mağrur bir akıncı. Anadolu'nun bağrında okumuş, eski-yeni edebiyatın harmanında yoğrulup toz duman olmuş, edebiyatı yaşamayı ve tüm tomurcuklar yaşatmak arzusunu sırtına vurmuş idealist bir öğretmen!..

Sabah o gün, sanki kara bulutların ardına saklanmıştı ... Güneş hiç doğmayacakmış gibiydi, heyecanın kollarında... Nihayet dört yıllık emeğimin sonunda meyve verebilecek yeni fidanlar dikebilecektim tüm Anadolu bozkırlarında...

O gün hiç silinir mi insanın dimağından bilmem. Sınırlarını çizemediğim bilinmedik diyarlara gitmek için binilen beyaz bir otobüs ve o andan itibaren hiç bitmeyecekmiş gibi gelen yollar. Ta mahşere kadar uzanacak, madalyonun iki yüzünü de süsleyen müthiş bir macera!..

...

“Otobüsler bu kadar ağır gidermiş de, ben bilmezmişim” diye düşünürken, gözüm bileğimdeki, öğrencilikten kalma o casio marka pilli saatime ilişti. İki saatlik yolun bir buçuk saatte alındığını görünce kıpkırmızı oldum adeta. Görev yerimde inince, beni ta gökyüzündeki bulutların üzerine gönderen amirlerime kızamadım bile...

“Sen nereden çıktın öğretmen? Biz ilkokul öğretmeni bekliyorduk. Türkçe bilmiyor muyuz ki, bize seni gönderdiler.” diyebilecek kadar masum köylüler...

Burada geçen kısa bir süreden sonra askerliğimi de aradan çıkarmak istedim... Apar topar verdiğim bir kararla, yolum asker öğretmen sıfatıyla yine hiç bilmediğim bir dünyaya, yurdumun en doğusuna, Ardahan’a düşüverdi apansız...

Ardahan!..

Başkentten arabaya bindiğimde Yozgat’ı geçince, bir taşla iki kuş vurmanın vermiş olduğu kutsal heyecan, yerini

belli belirsiz korkulara bırakmaya ve içimde asker olduğum duygusu ağır basmaya başlayıverdi. “Hey gidi koca dünya, sanki tüm beşeriyetin fiziki çeşitliliğini yurduma nakşetmiş” diye düşünürken, kara bulutların rüzgarla gürültülü dansı, yolların karanlıkla sinsice kucaklaşması ve istemesem bile duyduğum onca olumsuz şeyler!..

...

Şimdiye kadar hiç görmediğim bu soğuk topraklarda yapayalnızdım artık, sonsuzluğa koşan bir kısrak misali...

Kars üzerinden Çıldır’a ulaştığımda, askerde tanıştığım ve eski görev yerine asker öğretmen olarak dönen aziz dostum Ömer karşıladı beni:

- Hoş geldin dostum!

- ...

“Hoş bulduk.” diyiverdim ama, soğuktan mosmor büzülen dudaklarım açılmamıştı yeterince. İçten içe, “kuzey kutbunda da topraklarımız varmış” diye düşünmeden kendimi alamadım. Ömer öğretmenin okuluna ziyarete gittiğimizde, branşımı soran bir kız öğrenciye edebiyat öğretmeni olduğumu söylediğimde, öğrencinin “öğretmenim dalga mı geçiyorsunuz, edebiyat öğretmenleri genç olur mu?” gibi masumane bir sorusuyla, farkında olmadan biraz olsun te-bessüm edişim, yorulan moralimi kendisine getirmişti...

Belki daha zor şartların olduğu yerlere gitmektense, Ömer’in yanında Çıldır’da kalabilir miyim düşüncesiyle İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne gittim. Görev yerimin il merkezindeki ilköğretim okullarından biri olduğunu öğrenince, tez elden Ömer’e teşekkür edip geçiverdim ile...

Okul kapısının önünde dolmuştan inip, bir kartal bakışıyla sağa sola odaklanmış, iyice süzüyordum okulu... “Eeeeh! Şükür Rabbime. Geldiğim okuldan daha büyük bir okul, hiç de korkulacak birşey yokmuş. Birkaç günden beri yaşadığım o tedirginlik boşunaymış. İdeallerim burada da ışık olup doğabilir güneş gibi. Hem zaten burası da doğu değil mi” diye iç dünyamda gezinirken, müdür beyin kapısına burnum değmişti bile...

- Tık, tık, tık...

- Girin!

- Buyurun...

...

- Ben Akif... Okuluza asker öğretmen olarak atandım. Müdür bey, buyurun evraklarım.

O soğuk ve sert yüzü hâlâ aklımdan çıkmayan okul müdürü, beni şöyle sorgulayan gözlerle süzerek dilinin ucuyla “hoş geldiniz” dedi. Ama hala kendimi, sorgu odasındaki suçlu gibi hissetmekten alamıyordum. Ve arkasından, tüm benliğimi kor bir ateşin içine sıkıştıran o mengene gibi sözler dökülürdü müdürün dilinden:

“Bizim burada asker öğretmenler sevilmez, umarım problem çıkarmazsınız.”

Aman Allah’ım!

Sanki o buz gibi Ardahan havası değişmiş, gökten bardak bardak kaynar sular dökülüyordu bedenime.Cız, cız!..

“Neredeyim ben? Rüyada mıyım yoksa? Hadi bedenime prangalar vurdunuz, bari ideallerime, hayallerime vur-

mayın o prangaları!..”

Kısa bir gelgitten sonra sıcaktan preslenmiş kısık sesimle, “Ben bir öğretmenim efendim” diyebilirdim. Tam tamına on beş ayımı geçireceğim bu okulda, daha ilk dakikada deprem enkazı gibi olmuştum. Gencecik umutlarımla gittiğim Düzce’de yaşadığım yedi şiddetindeki deprem bile, beni bu kadar etkilememişti. Belki bedenimi yormuştu tırpan sallamışçasına, ama ruhuma dokunmamıştı. Ne yapacaktım şimdi? Üniversitede idealistliği, dili, şiiri, yazıyı ... öğrenmişim, ama hayat okulu farklıydı... O şoktan çıkmak için, hiç bilmediğim bu serhat şehrinde yapabileceğim tek bir şey vardı: Kendimi boş karlı sokaklara atıp, titreten rüzgarla sağa sola savrulup gitmek !..

...

İlk gün zil çaldığında, sınıfa doğru ilerlerken ayaklarım düğümlenmiş bağdan, kulaklarım da ruhumu tırmalayan o sesteki kurtulamıyordu bir türlü: “Buralarda sevmezlerki seni.” Daha dün müdür bey söylememiş miydi? Koskoca müdür yalan söyleyecek değildi ya!

Evet ayaklarım geri geri giderken, benim ne faydam olabilirdi bu masum çocuklara? Hemen olduğum yerde bir tur atıp ani bir karar verdim. Kendimi tedavi ettirmeliydim: “Bir doktora psikolojimi anlatıp sakinleştirici bir şeyler alırsam, belki kafamın içini kemiren zararlı virüslerden kurtulur; öğrencilerimin karşısına daha hazır çıkarırım.” Gittim, sevk aldım. Ürkek bir şekilde müdürün kapısını çalıp, içeri girdim. Elimdeki sevki usulca, masanın üzerine bıraktım. Müdür, ben daha dudaklarımı kıpırdatmadan kükredi yine, usta bir amir (!) edasıyla:

- Ne bu hoca? Ooo!..

- Demiştım ben zaten. Sizin birbirinizden farkınız olmaz. Daha ilk günden sevk al, arkasından rapor, kaç git buralardan. Buradaki çocuklar kimin umuruna.

...

Daha ağzımı açamadan, bir sürü ithamla karşı karşıya kalmıştım. Yumruklarımı sıktım, kafamı kaldırdım, öylece baktım müdürün yüzüne. Allah bu ya, insanın sabrını nasıl ölçer belli olmaz dedim ve koşar adımlarla sınıfa doğru yöneldim. Öfkeden, o upuzun yolu kaç adımda aldığımı hatırlamıyorum bile.

...

Sınıfın kapısını aralayıp, kafamı usulca içeriye uzattığımda, neredeyse üst üste oturmuş, tam elli iki çift gözün bana merakla baktığını gördüm. Birkaç günden beri peşpeşe gelen dünya meşakketleriyle unuttuğum öğretmen yüreğim birden cız ediverdi.

“Günaydın çocuklar” deyip masaya oturduğumda hâlâ o zakkum acısı sözler çınılıyordu kulaklarımda “...sevmezler ya buralarda...”

6/A sınıfı, hem de benim sınıfım. Önde oturan küçük gözlüklü kızın adeta fışkırان bir gülümsemeyle bana baktığını görünce, sıyrılıverdim malâyani şeylerden.

- Miniğim senin adın ne?

- Birgül, öğretmenim.

...

- Birgül sen büyüyünce ne olmayı düşünüyorsun?

- Sizin gibi bir öğretmen olacağım, öğretmenim. Ta oralardan kalkıp geldiniz bize. Ben de gideceğim o bilmediğim diyârlarda beni bekleyen minik öğrencilerime. Aynı sizin gibi...

Oturduğum yerden, filmlerdeki gibi -önce dövülüp sert yumrukla yere düşen, sonra metafizik bir mucize ile yerden fırlayan bir boksör gibi- fırlayıverdim.

Evet ya... Benim gibi.

- Aferin kızım,

Ve o gün, soğuk tepelere bakarak yeşermeye çalışan o tomurcukların, bundan sonra benimle daha da sıcak gülümseyecek olmaları, uçsuz bucaksız bozkırlarda beraber kelebek uçuracağımız hissi, bozulmuş düşüncelerimi “Kişinin ayinesi iştir lafa bakılmaz.” düsturuyla tozlu raflara kaldırıverdi.

Eğitimci bile olsa, at gözüyle bakanların bakış açısı içerisinde kalmak zorunda olmadığımı, birilerinin beni sevmesini değil, birilerine benim öğretmen olarak sevgiyi öğretebileceğimi fısıldadı bana, buzların altında kalsa bile yeşermeye aday o tomurcuklarım.

Dünya kuruldu kurulalı, ademoğlu kendi öz benliğinde hep en iyiyi en güzeli hayal eder ya!.. Belki de en güzeli, en mükemmeli aramak yerine, mükemmeli bulunduğum ortama taşımak için çaba sarf etmek daha doğrudur diye, düşünmeye başlamıştım geçen zaman zarfında.

Derslerde, etütlerde, tüm boş vakitlerimde hepsi pırlanta olan canlarıma adayarak tedavi ettim kendimi. İlk önce, koskoca koridorları, sınıfları olan okulun, en temiz

sınıfı seçildi sınıfım. Birincilik ödülünü aldı müdürün elinden. Ardından, öğretmenler odasında, her duvarın ardında; örnek davranışları, çalışkanlıkları, başarıları konuşuldu 6/A'nın. Sonra daha neleri...

...

Ve günler haftaları, haftalar ayları kovaladı. Takvimin hiç bitmez denilen varakları birer ikişer bir yılı devirmişti... Nihayetinde 2001 yılının haziran ayı gelip ayrılık vakti çattığı zaman, içimde garip sızılar belirmeye başlamıştı. Yüzlerce hatıra yazmışım, sonsuza dek saklanacak, gözyaşıyla karışık beyaz sayfalara. En önemlisi; bir gönül köprüsü kurmuşum yüzleri batıya bakan; sıcacık saksılarında tarafımdan sulanmış, rengarenk çiçeklerimle!.. Öğretmenliğin en güzel yanını, tohum saçıp ürün beklemeyi öğrenmişim. Zamanın çemberinde yol alan arabama binip dönme vaktim geldiğinde, arkamda bıraktığım boynu bükük “günebakan” çiçeklerimin, ömür boyu güneşi olmanın mutluluğunu hissediyordum iliklerimde.

Artık ayrılık vakti gelmişti... Sessizce geldiğimiz bu şehirden, yine sessizce ayrılacaktık birazdan.

Sevgili arkadaşım Necati ile eşyalarımızı arabaya yükleyip vedalaşırken beş altı kişi belirdi yakınımızda. İçlerinde sürekli gözlerini silen biri dikkatimi çekti. Ağladığını belli etmemek için gözlerini saklayan bu hüznü kişi, sevgili okul müdürümüzden başkası değildi. Bana ve arkadaşım sımsıkı sarılıp veda eden müdürüm, “Sizi çok özleyeceğim arkadaşlar. Siz benim gibi kısır döngü içersinde kalan yılların kart çınarlarına, taptaze fidanlar gibi eğilmeyi, buzların altında kalmış bir toprağın da, nasıl çapa yapıp verimli hale getirileceğini öğrettiniz. Buraya sizin gibi öğ-

retmenler gelmez bir daha!..” derken; ben hem yaralı, hem de mağrur bir şekilde, üstadın yolundan saçılan tohumların, yılların emektarı yorgun müdürümün bile ufkunu-yüreğini yeşerttiğini gördüm. En güzeli de, kutsal meslek sayesinde, bu kutsal vatanın en doğusuyla en batısı arasında kurulan emin köprüden koşarak geçecek binlerce yüreği...

Benim için aradan geçen yedi yıl içinde, kulaklarımda çınlayan ve daha nice yedi yıllarda çınlayacak olan tek ses, köprünün öbür ucunun -yemyeşil olmuş bir günebakanın- çığılıydı

“Her yağmur bir gök, her yeşil bir dal, her deniz bir martı, her doğan güneş bir kuytu bulur kendine, ama ben sizden başka öğretmen bulamam ki!”

İSTANBUL-1

SOBA

AYHAN ARI

“Mutluluk nedir çocuklar? Bana mutluluğu anlatır mısınız?” diye soruyordu öğretmen. Yürüdüğüm koridor birden, bir zaman tüneli olmuştu sanki gözümde. Birkaç adım ilerde, yarı açık sınıf kapısından karanlık koridora uzanan ışık huzmesi içerisinde yüzen toz zerreciklerine yapışmışçasına, havada asılı kalmıştı bu soru. Ve her biri bir hayal parçasını sırtına yüklemiş de, burnumdan kafamın içine taşıyordu sanki. O ses beni ansızın hatıraların koynuna atmıştı. Öğretmen kompozisyon sorusu soruyordu çocuklara. “Mutluluk nedir? Mutluluğu anlatır mısınız?” Sınıfın kapısının hizasında, bir ışık kümesi içinde öylece donup kalmıştım.

Teneffüsü dört gözle bekleyen ve çalan zille kendini dışarı atan yaramaz bir çocuğun kaçıışı gibi, sınıftan yüzüme çarpan güneş yanaklarımı yakıyordu. Koridorda, elindeki spatulayla çatlaklara alçı süren Ali amcanın, Trakya şivesiyle o kısık sesini duyuyorum bir an:

— Sıcaktır be hoca, emde çok!.. Dayanamıyorum val-la. Aberlerde dediler, bu sene çok sıcak geçer diye. Olmaz böyle bişey baksana vıcık vıcık olmuş er yanım be!..

Ses kayboluyor, gözlerim bir duman perdesinin ince

aralığından yol bularak; arkalara, yıllar öncesine gidiyordu...

Yorgun ve sıkıntılı basım öne düşüyor ve destek için bir yer arıyorken, kendini minibüsün titrek camına bırakıyordu. Ama nafile; bozuk yollarda salıncak edasıyla ilerleyen minibüste, bir cama kafayı yaslamak akıl işi değildi.

Etrafını türlü yemişlerin ve kavak ağaçlarının süslediği, yeşile doymuş bu ince uzun yol, tekrar bir yeşil noktada kaybolurken, teypte azeri bir oyun havası, sanki kaset sarmış ve bu garip ses hızlanan bir ritimle kulağıma doluyor. Yabancıysa olduğum bu kültüre alışmaya çalışıyordum. Minibüsün arka koltuğundayım; avucumda bir kâğıt parçası ve üzerinde terden mürekkebi dağılmış bir adres. Gece korkulu rüyalar gören bir çocuğun, medet umarcasına sarıldığı bir muska gibi sınıksız tutuyordum bu kâğıdı.

Babamın kendince torpil saydığı bu bir kaç adresin bana faydası olacaktı güya. Kim bilir, belki o da rahatlamış olacaktı, bilmediği bu yere oğlunu yollarken. Babam, İstanbul'a tayinim çıktığında da böyle telaşlıydı ya, aynı duygular yine başlamıştı ve bu üzüntüyle şehirlerarası terminalde bir kâğıt tutuşturmuştu elime.

Asker öğretmen olmama çok sevinmişti ailem. Sonuçta öğretmendim. Yine sevdiğim işi yapacaktım. Iğdır'a bir öğretmen olarak gelirken, bu şehri sadece coğrafya kitaplarında duyduğumu anımsadım. Hayalimde silik bir cümle olarak kalan, "Türkiye'nin tek mikro klima bölgesi" Iğdır'ı hep merak ederdim. İlkokul öğretmenim meyve ve sebzelerini anlatırdı. Şimdi de ben bu şehirdeyim.

Birkaç dakika sonra minibüsün girdiği meydan, bana çocukluğumu anımsatmıştı. Doğup büyüdüğüm yerde, de-

demin elimden tutarak, birkaç kez götürdüğü Şıra meydanını hatırladım birden. Sabahın erken saatlerinde buraya gelen köylüler; ellerindeki mahsulü satmak için kendi lisanlarınca bağırır ve bin bir türlü koku, karışım halinde burnumdan geçerek genzimi yakardı. Şimdi de o kokuyu alır gibi oluyorum.

Koşuşturma başlamıştı benim için. Kâğıttaki adresi bulmak zor olmadı. Eee İstanbul değildi bura, her yer ancak birkaç yüz metre uzaklıkta. Ne uğradığım bu adreste, ne de birkaç telefon görüşmesinde umduğumu bulamamıştım. Ayrıca ne arıyordum ki? Sordum kendime, amacın ne?

“Merkezde bir okulda görev yapmak.” Daha dün arkadaşlarımla telefonda görüşmüştük. Ali garip bir sesle bana geldiği yeri anlatıyordu, “Ya, ağabeycim, burada ağaç yok, yol kışın kapanıyormuş, ben ne yaparım? Ayhan biter mi bir yıl burada?”

Hele Mustafa'nın son telefonunu asla unutamam “Allah aşkına bu köyde su yok ağabeycim, nasıl iştir anlamadım. Eşeklerle taşıyorlarmış suyu. Ben bittim”. Eee haklı çocuk, Manavgat'tan Hakkârî'nin bir köyüne geliyorsun; alışkın olmadığın zor bir hayat, çorak bir arazi dağlar, dağlar ve yine heybetli dağlar!..

Ya ben? Ben peki!.. Yazıklar olsun dedim sana Ayhan. Yemyeşil bir belde ve sen hâlâ merkezde bir okul arıyorsun. Nankörlüğünden utanmıştım; bu beldenin insanından utanmış, suçluluk duygusuna kapılmıştım. Doğruca il milli eğitim müdürlüğünün yolunu tuttum. Elime kararnamayı tutuşturan şube müdürü, “ilçeye bağlı bir köy” dedi. İstanbul'dan geldiğimi öğrenmiş ve “alışırsınız hocam” diye telkinde bulunmaya başlamıştı ki, benim gülüşüm dik-

katini çekmiş. Sanırım hep de çekecekti.

Neden mi gülmüştüm? Bir hayalim vardı benim. Fakülteden edebiyat öğretmeni olarak çıktığımda içimde bir burukluk vardı. Ben hiçbir zaman köyde görev yapamayacaktım. Keşke bir günlüğüne de olsa bir köyde çalışsam ve köy öğretmeni olsam demiştim. İşte gerçek olmuştu rüyam ve ben bir köye gidiyordum. Üniversitede bir tiyatrodan canlandırmıştım köy öğretmenini, şimdi o duyguları gerçekten yaşayacaktım. Okuduğum romanlardaki köy hayatı sanki gerçek oluyordu.

Tuzluca diye bir ilçedeydim. Garip bir yerdi burası. Kovboy filmlerindeki gibiydi. İki tarafı binalardan oluşan geniş bir cadde ileride kayboluyor. Kaymakamlık, belediye, emniyet ve işte öğretmenevi!.. Eski, köhne bir bina. Girişteki kahveye benzeyen bölüm hayalimi tamamlamıştı. Sanki filmlerde gördüğümüz Teksas'taki bir salon gibi. "Boş oda çoktur ne de olsa dedim". Ama ne gezer. Meğer benim gibi bir sürü öğretmen burada kalıyormuş. Nihayet girdim birine ve yorgan vücudumu bırakıverdim hemen yatağa. Nemden sertleşmiş bir döşek ve garip bir küf kokusu adeta beni sarhoş ediyor, yorgan üzerime bir karabasan gibi çöküyordu. Narkoz verilmiş bir hasta gibi gözlerim ağırlaşıyor ve tavandaki çıplak ampulün etrafındaki su sızıntısının resmettiği garip figürlere dalarak kapanıyordu.

Köy minibüsünün kalkışını, bir çığırta kuş gibi bağırarak dakika dakika hatırlatan muavinin ciyaklamasıyla uyandım. Hızlı bir hamleyle cama yöneldim. Burada minibüsler köylere günde bir kez kalkardı. Kaçırdınız mı yandınız demektir. Çünkü yarını beklersiniz. Camdan caddeye bakıyorken, birden, Yaban romanındaki Ahmet Celal'e benzettim kendimi. Bilmediği bir yerde, bir köy evinin ca-

mından o da garip duygularla meydanı izliyordu. Alalecele giyindim ve indim, zar zor yetiştiğim minibüste tahmin ettiğim gecikmedi. “Nereye gidiyorsun? Nerelisin? Ne öğretmenisin?”...

Minibüs hareket etmiş ve iki de bir gelmedik mi diye sorarken, köylülerden arta kalır yanım olmadığını fark ettim. Şoförün cevabı hep aynı: “Hocam hemen su dağın ardı, tamam hocam az kaldı, merak etmeyin güzel bir köydür...”

Şoföre artık kulak asmiyordum, çünkü aştığımız kaçınıcı dağ, kaçınıcı tepeydi bu? Yol gittikçe bozuluyor, medeniyetin izleri kayboluyordu sanki. Ağaçlar bile seyrelmiş, Ağrı Dağı tüm heybetiyle görünmeye başlamıştı. Ve adını şoförden öğrendiğim, bundan sonra da her zaman göreceğim Tekelti Dağı'nın dik yamacında kıvrılan yola bakınca, içimi bir hüzün kapladı. Garip bir depresyon, bir bunaltı adeta gırtlakımı sıkıyor, ciğerlerimi şişiriyor, nefesim daralıyordu.

Şoförün sesiyle irkildim. Konuşmaları arasında duyduğum son şey buydu sanki: “Geldik hocam, geldik.”

Bir dağ köyüydü burası; Iğdır'ın yeşiline, soğuk pınarlarına inat, çorak ve kupkuru bir dağ eteği ve cılız birkaç çeşme. Okul göründü nihayet, bahçede birkaç kavak ağacı, tek katlı kireç boyalı bakımsız taş bir bina. İçeriye girdim. Solda açık bir kapı ve içerde piknik tüpü üzerinde kaynayan, etrafı kararmış alüminyum bir demlik.

Selamünaleyküm diyerek girdim içeri. Birkaç dosyayla donatılmış eski bir dolap. Demirbaş olarak görmeye alıştığım klasik bir masa ve üzerinde bulanık kahverengine dönmüş birkaç bardak, demlikteki çayın biraz sonra içileceğini

müjdeliyordu. Ve masada belki ilk dikkat etmem gereken, ama gözlemlerime en son çarpan müdür bey.

“Aleykümselâm hocam. Ayhan Bey olacaksınız, değil mi.” Güzel bir türkçesi vardı ama, doğulu olduğu yüz hatlarından, kaş ve gözlerinden belliydi.

— Evet, edebiyat öğretmeniym.

— Hoş geldiniz hocam, ben de Zafer, okul müdürüyüm.

Hayret! Kafamdaki müdür tipine hiç benzemiyordu; giyimi, oturuşu ve beni karşılama şekli garipti. Bir öğretmen, hatta bir memur izlenimi uyandırmıştı bende. Tuhaf değil mi, müdürler öyle soyutladılar ki kendilerini bizden. Tavırları, konuşma şekilleri, onların aslında bir öğretmen olduğunu unutturdu bize. Doğrusu hangisiydi peki? Karşımda tüm içtenliği, samimiyeti, sıcak bakışlarıyla duran Zafer mi? Yoksa müdür beyler mi?

— Hocam kaynananız seviyor, çay da hazır. Hee, siz şimdi açsınızdır, ben çocuklardan birini bize yolluyum de bir şeyler getirsin, hanım kek yapmıştı.

Garipti, şaşırılmışım, çok samimi ve içtendi. Benim bildiğim müdürler ve idareciler hep mesafeli ve soğuk olurdu, öğrencilik yıllarımda da, İstanbul’da görev yaptığım sıralarda da.

— Yok, sağ olun müdür bey, tokum.

— Hocam lütfen, çekinmeyin, yoldan geldiniz. Hem adım Zafer; müdür bey değil, Zafer Bey de diyebilirsiniz.

Şaşkınlığım hala devam ediyor ve onu süzüyordum.

Gözlüklü, otuz sekiz kırk yaşlarında, ince bıyıklı, ortadan ince bir hatla birleşmiş kaşları hafif çatık. Kemikli bir yüz, hafif kirli sakalında serpinti halindeki beyazlar, saçlarındaki aklarla uyumluydu. Eski bir ceketin altında, yakası bu köhne yerde bile göreve saygı işareti olarak iyice sıkılmış bir gömlek. Belki de bağı birkaç aydır çözülmemiş urgan andıran gıravatı, beni sıkıntıya sokmuştu bu sıcakta. Mayısın sonu ve hava gerçekten sıcaktı.

Çağırdığı bir öğrenciye kek siparişini vermişti bile:

— Nerelisiniz hocam?

— Elazığ. Siz müdürüm?

— Zafer Bey; hocam.(gülmüştü)ben buralıyım. Birkaç kilometre aşağıda bulunan Ekerek köyündenim.Ama doğma büyüme İstanbulluyum. İlk görev yeri olarak burayı istedim, çıktı. Bir süre sonra müdür olduk.

Ağzımdan nasılsa çıkmıştı, gene patavatsız bir cümle:

— Hocam sizi ilk gördüğümde öğretmen ya da memur sandım, çok farklısınız.

Zafer alınmadan:

—Evet hocam, siz ilk değilsiniz, Geçen sene muhtar ve birkaç köylüyle okulun bahçe duvarını onarıyorduk. Müfettişlerin geldiğini haber verdiler, apar topar okula gittik. Müfettiş bey muhtara yönelerek “merhaba hocam” deyince; muhtar beni işaret ederek “müdür bey hocamızdır” dedi. Müfettişin bana bakışını; çamurlu ayakkabılarımı, elbisemi ve içlerine harç dolmuş tırnaklarımı süzmesini unutamam.

Gene hata yapmıştım, ezilmiştim o an sanki karşısında:

— Okulumuzda dokuz öğretmen var. Sizinle on olduk, arkadaşlar çok iyidir.

Zafer Bey konuşmaya devam ederken, ben cümlenin sonunu duymuyordum bile. Klasik idareci konuşmasıydı çünkü bunlar.

Birkaç gün geçmiş, öğretmen arkadaşlarla tanışmıştım. Şenol, Yunus, Mehmet hepsi de çok iyi insanlardı, evlilerdi ve çoğu zaman beni davet eder, akşam yemeklerine de alırlardı. Zafer hep darılır, neden bana gelmiyorsun derdi. Haftalar geçmiş ve ben bu köye iyice alışmıştım.

Zafer’le çok samimi olmuştuk. İkimizin de saz çalması, türkülere düşkünlüğü bizi dost etmişti. Araya yaz tatili girmiş ve ben uzun bir tatilden sonra köye tekrar gelmiştim. İki dönem buradaydım ve buraya alışıyordum. Çoğu akşam Zafer beni misafir ederdi; onda kalır, yengenin yaptığı un helvasından yer, uzun sohbetler ederdik. Aylar hızla geçmiş ve köye kış gelmişti, Anadolu köyü tüm gerçekliği ve çıplaklığıyla ortada idi. Yazın bir başka görünürdü Tekelti ve Ağrı Dağı, eteklerinde piknik yapılır, geziye çıkılırdı. Nolmuştu peki, kışın neden yüzleri değişmişti, bir canavar olmuşlardı sanki. Doruklarındaki karı ve geçit vermeyen heybetiyle ürkütüyorlardı insanı, gerçek yüzleri çıkmıştı ortaya...

Kaldığım evde Fahrettin’le beraberdik. Bu sene arkadaşları askere gidince yanına almıştı beni. Soba yakmak, odun kırmak, ısınmayan bir oda, duman is ve bir gittiğinde bazen bir hafta gelmeyen elektrik. Kar yolu kapatır, günlerce ilçeye ulaşım olmazdı. Hiç unutmam, çocuklarla kar konulu bir metin işliyoruz. Kar konusunda düşüncelerinizi yazın demiştim. Kardan adamı, kartopu, beyazı, güzelliği, kesta-

ne kebabı olmayan bir kış manzarası kapladı her yanı. Doğumda ölen bir anne, iki kilometre yaya yürünen okul yolu, gelmeyen elektrik, terk edilmişlik ve bir kenara itilmişlik.

O sabah ders çıkışı Zafer Bey:

— Ayhan bu aksam bizdesin, yengen kuru fasulye yapmış. Hasan amca bugün oğlak kestiymiş, taze et aldım. Yunus ve Şenol da bizdeler. Akşam da bende kalırsın, sohbet ederiz.

“Tamam, hocam” dedim. Fahrettin ilçeye inmişti, zaten evde tek kalmak canımı sıkıyordu. Hafta sonuydu ve yarın tatildi. Zafer’deydik akşam, kuru fasulyenin kokusu her yanı sarmıştı. Yemek gerçekten de lezzetliydi ama oda da haddinden fazla sıcaktı, Zafer sanki dışarıda dinmek bilmeyen kardan intikam alıyordu. Uzayan geceyle sohbet de uzuyordu.

Çok sıcak dedi Şenol Zafer’e, fakat Zafer duymazdan geldi. Oturduğu yerden sürekli sobaya bakıyor, arada bir yandaki tenekeden aldığı bir kürek dolusu kömürü, sobanın canavara benzeyen ağzından içeri boşaltıyordu. Her kürekle alev kusan soba, bir gece lambası gibi kıpkırmızı olmuştu. Şenol sesini iyice yükseltmişti

— Zafeeeer, sıcak oluyor.

Soruya karşı bir soruyla döndü zafer:

— Mutluluk nedir bilir misiniz? En mutlu olduğunuz an ne zamandı? biçiminde bir soru. Elindeki küreği tenekeye bırakarak yerine geçti ve gözlerini gene sobaya dikti. Yunus lafa girmişti. “Zafer geçen noldu, biliyor musun?”

Zafer'in sorusu havada kalmış, ya da odanın sıcaklığında o da erimişti. Mutluluk nedir? En mutlu olduğunuz an...

Yunus devam ediyordu. "Ayhan'daydık kömür kalmamış" ... Yunus anlatıyordu ki, birden lafı ben devralmıştım. Ee anlatmayı severdim ya, laf da sobadan açılmışken durur muydum ben, devam ettim:

— Geçen don attığı günde, hani durmadan iki gün yağan kardan sonraki gün kömür bitmişti. Malûm torbayla alıyorduk, Zafer güldü ve heyecanla beni dinlemeye başladı. Ben daha da bir hararetle anlatıyordum:

— Abicim, bizim minibüsçü Olcay gene çay içmeye gelmişti. Odanın soğuşuna acıdı veya üşüdü bilinmez, geliyorum deyip çıktı. Arabasının eski lastiğini alıp geldi. "Bu ne" diye sorduğumda:

— O, hocam sen bilmezsin, felâket yanar bu meret. Bak şimdi bunu parçalayalım da atalım sobaya.

Neyse bin bir zahmetle parçaladığımız lastiği sobaya yerleştirdik. Bizim soba zaten nazlıydı, bu sefer hepten yanmıyordu. Eee lastik bu, hemen yanar mı? Mazot takviyesi ile tutuştu, ilk başta masum birkaç alev sobanın ağızından dışarı atılıyor, bizim emektardan garip bir gümbürtü ve homurtu çıkıyordu. Homurtular bir süre sonra lokomotif sesine, alevler de bir kora dönüştü. Soba borulara kadar bir kor hallini almış, kıpkırmızı olmuştu. Patlaması an meselesiydi desem yalan olmaz. Çaresiz dışarıya kaçtık. Eksi on beş derece ve biz evimizi uzaktan izliyoruz. Ayaklarımız donmuş; bizim evin camı da yanıp sönen bir lamba gibi. Bacaya sığmayan kara bir duman, köyü kaplamıştı. Bir saat sonra eve ancak girebildik. Çünkü açık kapıya rağmen hamama dönmüştü oda.

Konuşmam bitince, odayı bir kahkaha sarmıştı; ama Zafer gülmemişti, oysa ki benim anlattıklarım hep gülerdi.

Zafer'in sorusu aklıma geldi bir an, "Bir soru sormuş-tun Zafer Bey, mutlulukla ilgili, niye sordun?"

Sanki beni mecburen; ya da nezaketen dinlemiş de sabırsızlıkla bu soruyu bekliyormuş gibi, hemen devam etti. "Hiiiç, merak ettim, sizin için mutluluk nedir?"

diyerek, anlatmaya başladı:

— Bolu'da okudum. Öğrenciyken cebimde fazla param olmazdı. Bazen hiç olmazdı ya!.. Babam öldüğünde daha küçük bir çocuktum, anneme kalan azıcık maaşın bir bölümüyle, zar zor idare ediyorduk. Oturduğumuz ev bir yaşlı teyzeye aitti. Müstakil, etrafı çitle çevrili, bahçeli bir evin; yandan kapı açılarak bölünmüş iki odalı kısmında kalıyorduk.

Anlatırken yüzü gerilmiş, duygusallaşmıştı, heyecanla anlatmaya devam etti:

— O kış çok soğuktu, Bolu zaten soğuktu ya, evde yakacak bir şey kalmamış, uzun zamandan beri yaktığımız çitler de bitmişti. Aslında bitmemişti de, sadece teyzenin camı önünde kalan kısmı duruyordu, orasını da sökemedik. Zavallı teyze, camdan bakınca gördüğü bahçe çitini, hâlâ var sanıyor ve bu çitin bahçeyi sardığını düşünüyordu.

— Ama o akşam Bolu bir başka soğuktu. Yorgana sarılmak da kâfi gelmiyordu. Çıktık, yürüyelim de sokakta yakacak bir şeyler bulalım dedik. Avare avare gezerken onu

gördüm.

Ben şaşırmıştım. Ne gördü diye merak ederken, hikâyesi heyecan kazanmıştı Zafer'in. Devam ediyordu:

— İçinde odun ve kömür dolu bir kova... Altın bulan bir korsan, ya da uzun bir yolun sonunda susuzluktan yanan bir yolcunun, suyu görmesi gibi sevindik. Muhakeme gücümüz kalmamıştı, hemen kovanın üzerine abandık. Bir karakolun önüydü ve polislerin yakmak için doldurduğu bir soba kovasıydı bu. Hiç fark etmezdi, almış ve çoktan uzaklaşmıştık oradan. Eve heyecanla girdik ve içindekileri bizim sobaya doldurduk. Bir süre sonra alev aldı soba; zavallı, o da alışkın değildi bu ateşe, hep çalı çırpı yanmıştı içinde. Alevler etkisini göstermiş, sobayı bir kızillik sarmış ve oda aylar sonra ısınmıştı. Su donardı çoğu zaman yatığımız yerde, ev de bizim gibi alışkın değildi bu sığa. Tatlı bir rehavet sardı her yanı. Kendimi kibritçi kız gibi hissettim. Her yaktığı kibritle hayallere dalan ve kısa bir mutluluk yaşayan. Ve ekledi:

— Benim hayatımın en mutlu anıydı o gece. Bütün yaşantım boyunca hiç bu kadar mutlu olmamıştım, dedi.

Suskunluk hâkimdi odaya, anlamıştık Zafer'in neden ha bire sobaya kömür atışını ve sığın onu neden etkilemediğini. Çok etkilenmişim; gözümde büyüdü Zafer, dağ gibi oldu adeta. Mutluluk dedim kendimce; kimine göre para, şöhret, kimine mevkiydi. Ve zafer bana mutlu olmanın sırrını vermişti, her zorluğun zor olmadığını, her engelin engel olmadığını anlamıştım.

Misafirler kalktı ve ben o gece orda kaldım, ziyaretlerim hep sürdü ve sürekli beraberdik. Zafer artık benim için daha farklı olmuştu. Bir abi, ya da bir arkadaş gibi...

Bu tepeye ilk gelişimdi, bir yıldır her yanı gezdim ama buraya gelmedim. Köy buradan bi başka görünüyordu, hayat bir başka, her şey bir başka. Sıcak bir gün ve saçlarımın yandığını hissediyorum. Yüreğimin yandığını, içimde bir alev korunun gırtlığıma kadar gelip orda tıkanıldığını. Ağlamak için bahane arıyordum, hıçkırmak için, bir şeylere çatmak için. Biri bişey sorsa, biri dokunsa, bana sarılsa ya da. İmam telkin verip kalabalık safları düzeltirken; ilk damla, yüzümü yakarak gözlerimden ağzıma doğru akıyor ve hiç dinmeyen hıçkırık başlıyordu.

“Neden havada dönüp duruyor kuşlar

Nerden çıktı bu cenaze ölen kim?”

Diyordu Cahit Sıtkı Otuz Beş Yaş şiirinde. Yolun yarısıdır demişti, otuz beş. Çok karamsar bir adam demiştik fakültede. Peki, otuz sekiz neresiydi hayatın, ortası mı, sonu mu? Münasebetsiz bir zaman seçmişti kader. Olmadı Zafer, olmadı yaptığın.

Devrilen köy minibüsünde üç yolcu, biri de Zafer!.. Kibrit söndü Zafer, kısa sürdü mutluluğun, çok kısa. Ve çok sevdiğin sıcak bak seni gene yalnız bırakmadı...

Son otuz yılın en sıcak yazı olacak. Bugün otuz derece, ajansta dinledim dün, diyordu muhtar...

AKSARAY

ANADOLU YUSUF DOLU

ETHEM ÜNVER

*Ne kadar da yiğitti, adı Yusuf'tu
Yıllarca ne korktu, ne de bir kez sustu
Kırpmadı gözünü, haine kin kustu
Vatanın her köşesi bize namustu*

.....

Seni unutursam bil ki öldüğümden!..

Ah! Yusuf abim, ne zaman çıkacak içimden acın. Ne zaman silinecek hafızamdan kanlar içindeki halin. Ne zaman seni yâd edip de oturup ağlamayacağım. Ne zaman sönecek yüreğimdeki volkanı andıran yangınlar?

Yıllar önceydi. Bir aylık temel eğitimin ardından yedek subay öğretmen olarak doğuda, adı bende saklı bir ilimizin ücra bir köşesine tayin edildim. Kısa bir dağıtım izninin ardından, içimde tarif edemediğim bin türlü kaygı ile yollara düştüm. Otobüsle, coğrafya derslerinde anlattığım mor dağlar arasında, kıvrılan bakımsız yollardan görev yerime gidiyorum. Çıplak dağlar sanki gitme diyordu bana. Başıma gelecekleri, beni nelerin beklediğini az çok biliyordum.

Yıllardır terörle mücadele edilen bir bölgeye, bir dağ

başına gidiyordum. Arada bir kendi kendime teselli vermeye çalışıyordum. “ Korkma” diyordum, “Bu vatan bizim. Bizden öncekiler bu toprakları bize bırakırken nasıl ölmüşlerse, gerektiğinde sen de ölmeyi bileceksin!..” Ama içim hâlâ sıkıntıyla dolu. Bir ara aklıma Faruk Nafiz Çamlıbel’in:

“Gidiyordum, gurbeti gönlümde duya duya,” dizele-ri geliyor. İçim doluyor, bağıra bağıra ağlamak istiyorum. “Bir dağ başı yalnızlığını yaşıyorum yeniden”. Ağlamama yardımcı olmak istemişçesine, radyoda Âşık Mahsuni Şerif’in “İşte gidiyorum çeşmi siyahım” türküsü çalıyor. Gözyaşlarıma hâkim olamıyorum...

Dalmışım bir ara oturduğum koltukta. Bir gürültüyle uyandım ki vakit gece yarısını biraz geçmiş. Merakla ayağa kalktım. Az ileride bir tanker cayır cayır yanıyor. Gecenin karanlığında alevler sanki gökyüzüne ulaşmaya çalışıyor. 10-15 metre ilerimizde tankerin yanı başında bir adam saçlarını yolarak ağlıyor. Tankerin neden yandığı konusunda bir tahmin yürütüyorum. Az sonra tahminimin doğru olduğu anlaşılıyor. Teröristler yolu kesip adamcağızın nesi var nesi yok aldıktan sonra ateşe vermişler tankeri. Ağlayan adama bakıp içimden “haline şükret canın sağ ”diyorum.

Güneşin doğuşuyla birlikte il merkezindeyim. Evraklarımı il milli eğitim müdürlüğünden alıp, günde bir sefer yapan köy dolmuşu ile görev yapacağım köye yöneliyorum. Hâlâ ağlamaklıyım, hala tedirgin. Radyodan Bedirhan Gökçe “ Yeyom yeyom doyamıyom doktor bey” diye bir şiir okuyor. Hiç komik gelmiyor, hatta kızıyorum şiirdeki bu yiyip yiyip doymayan adama.

Köyün dolmuşu okulun yanında indiriyor beni. Tam bir

dağ başı. Engebeli bir arazide, dağlık bir alanı bıçakla keser gibi düzleyip okulu oturtmuşlar. Okul yüksekçe bir yerde etraf uçurum. Bahçe duvarı yok. Aşağı düşseniz sağlam yeriniz kalmaz. Düzlük yer olmadığından burası düzleştirilip bina yapılmış. Bahçede çeşit çeşit ağaçlar. Binanın 10-15 metre ilerisinde küçük bir çeşme şırl şırl akıyor. Pencere-lerin bazı camları çatlak. Yan duvarlardan birinin dibinde, hangi mantıkla bilinmez ateş yakılmış. Çatıya kadar simsiyah is olmuş duvar.

Giriş kapısı üzerindeki tabelada okulun adı ve yapılış tarihi yazıyor. Bina birkaç yıl önce bitirilmiş ancak, duvarlardaki sıvaların çoğu dökülmüş, içindeki tuğlalar görünüyor. Anlaşıyor ki memleketimin güzide müteahhitleri, memleketimize bir güzellik(!) de burada dikmişler. Helâl olsun, diyorum içimden.

Çeşmenin başındaki üstü başı perişan birkaç öğrenci “Yeni öğretmen geldi herhalde” diye fısıldaşıyorlar. Ürkek adımlarla giriş kapısına yöneliyorum. Girişte sağ tarafa konulan bir öğrenci sırasının ardında, yüzü güneş yanığı bir kız çocuğu oturuyor. “Beni müdüre götürür müsün?” diyorum. Çocuk farklı bir şive ile “müdür çatıda kırılan kiremitleri değiştiriyor” diyor. Şaşırıyorum. Tekrar soruyorum. “Tamam işte” diyor çocuk biraz da çıkışır bir ses tonu ile “Müdür çatıda.”

Merdivenleri tırmanıp, çatıya çıkan daracık bir kapıya ulaşıyorum. Başımı çıkarıp bakıyorum etrafa. Çatıda tek başına çalışan biri!.. Eline keserle vurmuş, hafif kan sızıyor parmağından. Üstü başı perişan bir halde. Saçları nerdeyse gözlerini kapatacak derecede alınına kadar uzun. Orta boy- lu, 35 yaşlarında esmer benizli bir Anadolu insanı. “Kolay gelsin hocam, ben sosyal bilgiler öğretmeniyim, buraya ta-

yin edildim” diyorum. “Hoş geldin hocam, az bi işim kaldı. Sen aşağıya in, ben hemen geliyorum” diyor, alnındaki terleri koluyla silerken. O sırada zil çaldı. Sanırım öğle tatili başlıyordu. Öğretmenler odasına geçip dersten çıkan öğretmenlerle tanıştım. Hepsi altı kişiydi. Ben yedinci öğretmen olarak göreve başlayacaktım. Bir de müdürümüz Yusuf abi. Bütün öğretmenler Yusuf abi diyordu. Ben de onunla çalıştığım süre boyunca kendisine büyük bir muhabbetle ‘Abi’ dedim.

O gün göreve başladım. Çevredeki evlerden birinde yalnız kalan öğretmenlerden birinin yanına yerleştim. Arazi oldukça dağlık olduğundan evler birbirinden hayli uzak. Akşam olduğunda her dağın kuytu bir köşesinden evlerin ışıkları görünüyor. Öğrencileri evlerden ve yakın köylerden dolmuşlar toplayıp okula getiriyor. Ders bitiminde de aynı şekilde evlerine götürüyor. Bin bir sıkıntı içinde biz de eğitim adına bir şeyler yapmaya çalışıyoruz. Hacca giden karıncalar gibi!..

Yusuf abi okulun hemen dibindeki derme çatma, lojman demeye bin şahit bir barakada kalıyordu. Okul açıldığından beri burada çalışıyormuş. Henüz evlenmemiş. Kendini okula ve bölge insanını aydınlatmaya adanmış. Okulun müdürü, öğretmeni, hizmetlisi, ustası kısaca her şeyiydi. Tayin isteme süresi dolmasına rağmen, memleketine veya batıda her hangi bir yere gitmek istememiş. Aldığı maaşın büyük bir kısmını okulun masraflarına ve kütüphaneye harcadığına hepimiz şahittik. Kaç defa gördüm bilmiyorum onu, kalorifer yakarken, çatı tamir ederken, boya yaparken ya da elektrik tesisatını onarıırken!.. Tam bir ideal insanı Yusuf abim. Onun yanında kendimizi ne kadar da güvende hissederdik. Sığındığımız bir kale gibiydi bizim için.

Bölge yıllardır terör belâsına düçar olmuş. Evler basılmış; erkek, kadın, çocuk, yaşlı ayrımı yapılmadan insanlar katledilmiş. Dersine girdiğim kaç tane çocuğun anne babası terör belâsına kurban gitmiş. Tam bir felâket ortamı.

Memlekete her telefon ettiğimde güzel haberler veriyorum, buralardaki hoş(!) ortamı anlatan. Oysa alâkası yok. Akşam eve döndüğümde gözüme uyku girmiyor. Her an baskın yapılabilir. Her şeyimizle tamamen Allah’a emanetiz.

Bazen okula askerî araçlarla jandarmalar geliyor. Birlikte sohbet ediyor, çay içiyoruz. Askerlerin her biri memleketin bir köşesinden!.. Ben de asker öğretmen olduğumdan tertip çıkıyorum hepsiyle.

Yusuf abim öğrencileri ve çevre halkını aydınlatmak için var gücüyle çalışıyor. Evlere gidiyor, okulda toplantılar tertipliyor, bilgisayardan yazılar çıkartıp dağıtıyor. Hain eller kaç defa kapısına not bırakmışlar, “Hoca bu işlerden vazgeç yoksa sen bilirsin” diye!.. Vazgeçmedi Yusuf abim. Ecelle bu kadar barışık bir insan görmedim hayatımda. Bir gün ilerleyen samimiyetimize güvenerek “Abi çocukları elimizden geldiğince bilinçlendiriyoruz. Ama bu işi fazla abartmasak, dağ başında başımıza iş alırız” dedim. Demez olaydım, dillerim tutulsada konuşmasaydım. Kırmasaydım kalbini, buğulandırmıyaydım kartal bakışlı gözlerini Yusuf Abi’min. Ağzından bir tek kelime çıkmadan, ilk bakışından pişman olmuşum söylediklerime. “Severim seni bilirsin” dedi göz pınarları dolu dolu. “Ama bu insanlar ve ülke için gerekirse ölmeyi de bilmemiz gerekmez mi?”

Öyleydi muhakkak!.. Bir daha bu mevzu açılmadı hiç. Yusuf abi çalışmalarına devam etti. Biz de elimizden geldi-

ğince yardım ediyorduk. El ilânları ile terörün, varışı olmayan bir yol olduğunu anlatan çeşitli yazılar hazırlıyorduk tedirgin bir halde.

Bir öğle arası bölgede görevli bir yüzbaşı okulumuza geldi. Öğretmenler odasında toplandık hepimiz. “arkadaşlar” diye söze başladı yüzbaşı “Aldığımız istihbarata göre sizler teröristlerin bu bölgedeki ilk hedefi durumundasınız. Özellikle sayın müdürümüz Yusuf Bey. Bundan sonra biraz daha temkinli olalım” dedi. Sonra Yusuf abime dönüp “Hocam bir süre buraya yakın karakollardan birinde kal. Çocuklar seni sabah getirir, akşam olunca da geri götürürler”. Yine çatıldı o kaşlar, yine buğulandı o kartal bakışlar. “Hayır” dedi “Benim yerim burası hiçbir yere gitmiyorum. Gitmedi Yusuf Abi’ m. Okul onun her şeyiydi. Nasıl bırakıp giderdi?”

Günler sonra bir gece yarısı silah sesleriyle uyandık. Hatırıma geldikçe hâlâ dünyamı karartan silah sesleri!.. Ruhumu altüst eden, beni çıldırma noktasına getiren, hıçkırıklara boğan silah sesleri. Hem silah sesleri vardı okulumuzda, hem koca bir yangın. Göklere savrulan alevler ortalığı aydınlatıyordu. Bulunduğumuz evin bahçesinden bir siluet halinde koşuşan, bağırان insanlar görünüyordu. Bağrıışmalar, çığlıklar hâlâ kulaklarımda!.. Ve silah sesleri!.. Oturup bir köşeye, iki arkadaş hem seyrettik bu korkunç manzarayı, hem de birbirimize sarılıp feryat ettik. Kimse varamadı okula gün ışıncaya kadar. Köylülerle birlikte sabaha karşı istemeye istemeye okula vardık. Bizi neyin beklediğini bile bile!..

Okula ulaşanlar çığlık koparıyordu. Koparılmayacak gibide değildi. İnsanlığın iflas ettiği, sözün bittiği, gözyaşlarının kuruduğu yerdeydik. Çatısından dumanlar çıkan oku-

lumuzun önündeki bayrak direğinde Yusuf abimizin cansız bedeni asılıydı. Delik deşik olmuş vücudundan yerlere hâlâ kanlar damlıyordu. Önünde nerdeyse tamamı yanmış bayrağımızın parçaları duruyordu. Bu manzarayı anlatmaya hangi kelimeler kafi gelir bilmem. Çılgınlıklarımız, feryatlarımız yetmedi onu geri getirmeye. Bir saat sonra gelen bir askeri helikopter şehidimizi alıp il merkezine götürdü. Arkasından biz de gittik. Resmi törenlere, konuşmalara, ağıtlara ve şehidimizin uğruna ölmekten bir an tereddüt etmediği bayrağa sarılı cenazesinin memleketine gönderilişine, tükenmiş bir halde şahit olduk.

O yıl okul, eğitime devam edemedi. Okulların kapanmasına zaten az bir süre kalmıştı. Okulun kapanma günü bütün öğrencileri okula çağırıp karnelerini verdik. Yusuf abimizin açtığı okulu, onun acı hatıralarıyla biz kapattık.

Canım Yusuf abim ne ardından atılan ‘kahrolsun’ nutukları, ne gökyüzünü delen saygı atışları, ne de top arabasında son yolculuğun yetmedi acını dindirmeye. Bu acı hiç dinmeyecek. Acımız dindiği gün bil ki senin yanına geliyoruz.

Geçen yıl bir oğlum oldu. Adını Yusuf koydum. Her çağırduğımda aklıma gül yüzün gelsin diye!.. Ölene kadar seni unutmayım, ülken için yaptığın fedakârlık aklıma gelsin diye!.. Senin yolundan bir an bile ayrılmayım ve hatıran içimde hep yaşasın diye!..

Yattığın yer nur olsun, son durağın cennet olsun. Ve gözün arkada kalmasın. Çünkü bu vatanın her köşesinde her gün binlerce Yusuf doğuyor.

KARS

SONBAHAR

FARUK KUNDU

Sonbahar...

Dağlarda, ovalarda, göllerde yaz boyunca cıvıldaşan kuşlar bölük bölük göçüp gitmekte. Sararan her yaprak, bahardan beri süsleyip can verdikleri dallarından birer birer ayrılmakta. Üşümekte, okullarına giden çocuklar.

Sonbahar...

Hüznün ve ayrılığın mevsimi.

Annem, babamın eve taşıdığı şeyleri benim için pişirmek üzere girdiği mutfaktan bir türlü çıkamadı. Babam, duyduğu ve hatırladığı ne güzel söz varsa, nasihate çevirip hepsini bir bir saydı bana. Hayatın her şeyin ötesinde ve her şeyin üstünde bir anlamı olduğunu vurgulamaya çalıştı. Bir yandan da yıllarını vererek büyüttükleri en değerli varlıklarını (beni) kaybetmenin zor ve katlanılmaz bir acı olacağını ima ederek;

“Gitmesen olmaz mı? Oralar pek tekin değildir. Havası soğuk, yolları uzak, insanları başkadır. Hem senin burada da bir işin var(işlettiği kocaman marketini kastetmişti). Boş ver sen oğlum” gibi laflar da karıştırdı sözlerine. Ben ise, yıllardır kurduğum düşlerim ve büyüttüğüm ideallerimle

bir an evvel yola çıkmak için sabırsızlanıyordum.

Annem sonunda bizi akşam yemeğine çağırdı. Ayrılıktan önce son bir defa daha sofraya oturduk. Annemin gözleri ıslaktı. Yemekleri tuzluydu. Ağzına aldığı bir kaşık pilav boğazından geçmedi, gördüm. Babamsa, yıllar boyunca bakıp büyüttüğü, ama bir fırtınanın alıp götürdüğü çiçeğinin ardı sıra bakan bir bahçıvan gibi dalgın ve bir o kadarda üzgündü. Üzüldüm. Anneme yaslandım. Başımı omzuna dayadım. Asla bırakmayacakmış gibi sıkıca, bir gül yaprağını avuçlamış kadar özenle tuttu ellerimden. Saçlarımı okşadı, kokladı. Yanaklarımı öptü; bir bebeği öper gibi öptü beni. Hıçkırığa hıçkırığa ağladı. Saçlarımın ıslandığını hissettim. Dışarıda yağmur yağıyordu. Akşamın sükûneti inmişti yeryüzüne, hanemize ise ayrılığın hüznü!..

Her şey hazırды; elbiselerim, kitaplarım, düşlerim ve ideallerim! Böyle katlanılması zor bir ayrılığı göze alıp büyüttüğüm ideallerim ve düşlerim!.. Ama ne annem, ne de babam gelip çatmış olan ayrılığa hazır değillerdi. Sahip olduğu en sevimli oyuncağını yitiren, yitirdiğinden dolayı başkasınada asla razı olmayan birer çocuk gibiydiler. Yine de olması gereken olmalıydı. Annemin, babamın ellerinden öptüğüm gibi bavulumu, annemin hazırladıklarını aldım. Israrlarına rağmen garaja benimle gelmelerine izin vermeden evden ayrıldım. Malazgirt'e gitmek için otobüse bindim.

Önümde nice dağlar, ovalar, geçilmesi zor geçitler vardı. Gece vakti Malatya'dan geçtik. Kimi yolcuların yüzüne kavuşmanın sevinci yansımıştı, kimisinin yüzünde de ayrılığın acısı vardı. Şoför yorgundu. Muavin çay taşıyordu. Yolcuların bir kısmı uykudaydı. Ben annemle babamı düşünüyordum. Ay bir görünüp bir bulutların arkasında kay-

boluyordu. Sesi belli belirsiz duyulan teypten, annemin çok sevdiği bir türkü dökülüyordu:

Bir ay doğar ilk akşamdan, gecedен,

Şavkı vurur pencereden, bacadan,

Dağlar kış imiş, yolcum üşümüş...

*** **

Burası Malazgirt!.. Sırtını Süphan Dağı'nın uzayıp giden yamaçlarına dayamış, Bulanık Ovası'na ve Murat Nehri'ne yukardan bakan mağrur, yorgun bir şehir!..Aklımızda her ne kadar tarihî bir nokta olarak yer edinmişse de, asla öyle değil. Tarihin akışına yön veren savaşı anımsatacak hiçbir iz, heybetli bir yapı bulamazsınız burada.

Hiçbir şey yapmadan milli eğitim müdürlüğüne uğradım. Kararnamemi kaleme bıraktım. Tanıştığım memurlar, şube müdürleri yakın ilgi gösterdiler. Sonra görevlendirileceğim yer hakkında bilgi almak için müdürün yanına uğradım. Müdür oldukça sert ve asık suratlıydı. Kendimi tanıttım. Oturmam için yer gösterdi. Çay ısmarladı. Ben çayımı içerken çekmecesinden çıkardığı, muhtemelen okullarla ilgili bir liste üzerinde biraz düşündü. Listenin sonlarına doğru bir yerleri çizdi. Sonra bana dönerek:

“Bekârsınız, değil mi öğretmenim?” diye sordu.

“Evet, efendim” diye karşılık verdim. Bunun üzerine:

“Öyleyse seni Yaramış Köyü'nde görevlendirelim” dedi. “Orası güzeldir. Bir öğretmenimiz daha var köyde. Gerçi biraz (elini belli belirsiz sağa sola çevirdi)... Ama çok ta önemli değil. Sonuçta senin için arkadaş olur. Birçok

şeyi birlikte yaparsınız. Sizden çok şey bekliyoruz.”

Ben müdürün vermek istediği mesajı anlamaya, benden önce köyde olan müdür yetkili öğretmen için eliyle yaptığı hareketin anlamını yakalamaya çalışırken, o da işlemlerin bir an önce yapılması için memurlara gerekli talimatı verdi. Bir iki yeri daha arayarak Yaramış Köyü'nün muhtarına ulaşmaya çalıştı. Aradan fazla zaman geçmeden, köy muhtarı olduğunu anladığım orta yaşlı birisi kapıyı çalarak girdi. Müdür bizi tanıştırdı.

Göreve başlama yazısını aldım. Muhtar, köyüne bir öğretmenin daha atanmış olmasına sevinmiş olacak ki, müdüre ayrıca teşekkür etti. Birlikte dışarı çıktık.

Ben muhtara, köy hakkında bilgi almak için birkaç soru sordum. Sonra benden önce orda göreve başlayan müdür yetkili öğretmenin durumunu öğrenmeye çalıştım. Aklımda, milli eğitim müdürünün eliyle yaptığı hareketin doğurduğu tereddütler vardı. Acaba yetersiz, işten anlamaz, sorunlu biri mi idi? Muhtar anlatmaya başladı:

“Yusuf öğretmenimiz iyidir. Emme köyümüzde sorun var. Okulumuz beş sene önce yakıldı. Şimdi de yansın isteyenler vardır. Sağ olsun Yusuf öğretmen uğraşiyor. Ne yap-sın işte, köylüyle baş edemiyor. Biz köylüler biraz cahiliz. Bizi bağışlayın öğretmen bey.”

Şimdi benim için durup düşünmenin zamanıydı; yani kurduğum düşlerimi, yapmayı kurguladığım şeyleri, ideal-lerimi, hatta bir yere kadar bildiklerimi ve öğrendiklerimi sorgulamanın zamanı. Nedense, okullarını yakan, çocukla-rını okutmak istemeyen bir köyde çalışacağım hiç aklıma gelmemişti. Ya da birinin kötü, bir diğeri iyi dediği bi-risiyle çalışmak!.. Kabul etmek gerekirse, benim işim zor

görünüyordu. Bulduğum yer birden bire bana yaşanmaz ve kabul edilmez görünmeye başladı. Dalıp gittiğimi fark etmemiştim. Muhtar:

“Öğretmen beg, geldiğin yol uzaktır. Yorulmuşundur. İstersen bir yerde oturup yemek yiyelim. Biraz dinlenirsiniz. Daha sonra minibüs hazır olunca köye gideriz.” dedi. Bende “Evet” anlamında başımı salladım.

*** **

Köye geldiğimden bu yana iki hafta geçmişti. Beş yıl kapalı kalan okul bu sene yeniden açılmıştı. Yusuf Hoca köylüleri, çocuklarını okula kaydetmeleri için çok uğraşmış, sonunda da başarılı olmuştu. Ancak evi köyün yukarısında, biraz uzak sayılacak bir yerde olan bir köylü vardı ki, onu çocuğunu okula gönderme konusunda kimse ikna edememişti. Deyyar(Tayyar) dedikleri bu adamın okulu yaktığı da söyleniyordu.

Sabah derse girmeden önce Yusuf Hoca bana:

“Şu Tayyar dedikleri adam için ne dersin?” diye sordu. Ben de:

“Ne olacak ki, göndermiyorsa göndermesin. Muhtarın, imamın, köylülerin ikna edemediği adamı sen mi ikna edeceksin? Hem okulu yakan adamın çocuğundan hayır mı gelir? Boş ver gitsin.” demek geldi içimden, ama diyemedim. “Bir şey demem için biraz zaman gerekli” dedim sadece.

“Doğru dersiniz. Burada ders işlerken o çocukların okulsuz kalmalarına gönlüm el vermiyor. Eğer siz her iki sınıfı idare ederseniz ben Tayyar’a uğrayıp geleceğim. Belki bir yolunu bulup, o çocukları okula getiririm. Ne dersiniz.”

“Siz bilirsiniz hocam. Nasıl yapmak istiyorsanız öyle yapın.”

“Tamam, öyleyse” dedi. “Siz okulu idare edin. Ben bir gidip geleyim. O çocukları getirebilirim çok güzel olacak” dedi. Sonra da köylülerin Deyyar dedikleri adamın evine doğru yola koyuldu.

Şaşırp kalmıştım. Bu adam ne yapmaya çalışıyordu? Okulu yakan birisinin, öğretmeni de öldürebileceği ihtimalini düşünmeli değil miydi? Bir öğretmenin hayatı, iki çocuğun okula gelmesinden daha mı az değerliydi?

Kafam karma karışıktı. Ne yapacağımı şaşırp kalmıştım. Bir an için Yusuf hocanın peşinden gidip, onu geri çevirmeyi düşündüm. Ama yapamadım.

Aradan fazla bir zaman geçmemişti ki bir araç okul bahçesine girdi. Gelenler milli eğitim müdürü ile şube müdürüydüler. Tokalaştık.

Yusuf öğretmenimiz yok mu? diye sordu milli eğitim müdürü.

“Hayır efendim. Evi yukarda olan biri var. Onunla konuşmaya gitti.”

“Neyi konuşacakmış?”

“İki çocuğu var, okula göndermiyor.”

“Boş versin. O adam yola gelmez. Koskoca okulu teslim ettiğimiz adama bak. Ders saatinde okulu bırakıp gitmiş. Suç değil mi öğretmenim?”

“Ben bilemem efendim.”

“Bilmeniz gerekir öğretmenim. Hem de çok iyi bilmeniz gerekir” diye sert çıkıştı bana. Neye uğradığımı şaşırmışım. Söyleyecek bir şey bulamadım. Müdür, yanında duran şube müdürüne dönerek:

“Hocam, bu durumu bir not alın” dedi. Başka bir şey demeden araca binip gittiler.

Ne yapacağımı bilemez durumdaydım. Bir yandan müdürün fırçaları,diğer yandan Yusuf hocanın hayatından duyduğum endişe ve bunun karşısında bir şey yapamayışım bende bir sıkıntı oluşturdu. Bu sıkıntı ile Yusuf Hoca'nın gelmesini bekledim.

Öğlene doğru Yusuf hoca ellerinden tuttuğu iki çocukla birlikte çıka geldi. Çok sevinçliydi. Yanında getirdiği iki çocuk da kıtlıktan çıkmış gibiydi. Yusuf hoca beni görür görmez büyük bir hazine bulmuş yoksul edasıyla:

“Başardım” diye bağırdı. “Evet hocam, bunu da başardım.” Sonra çocukları müdür odasına götürdü. Daha önce getirdiği elbiseleri onlara giydirdi. Saçlarını okşadı. Her birisine içini doldurduğu birer okul çantası verdi. Onlara gülümseyerek:

“Haydi, siz fazla zaman kaybettiniz. Şimdi doğrudan sınıfa. Beklemek yok” diyerek sınıfın yolunu gösterdi. Çocuklar sevinçliydi. Yusuf Hoca'nın da en az onlar kadar sevindiğini biliyordum.

Bu adam, böyle sevinmeyi hak edecek ne yapmıştı ki? Benim sınıfımda kırk yedi, onun sınıfında elliyi aşkın öğrenci varken, yeni getirdiği bu iki çocuk aslında bizim için yükten başka bir şey değildi. Bana dönerek:

“Şimdi sana ne olduğunu anlatsam şaşırırsın” dedi. Odasına geçtim. Karşılıklı oturduk.

“Anlatın” dedim.

“Okulu yakan Tayyar değilmiş!..”

“Kimmiş peki?”

“Onu söylemedi. Ama ben tahmin ediyorum.”

“Peki, çocuklarını neden okula göndermiyormuş?”

“Parasızlıktan, yoksulluktan.”

“Bu kadar basit mi?”

“Bu kadar basit, bu kadar karmaşık, bu kadar can sıkıcı! Çocuklarını giydirecek, onlara kalem defter alacak parası olmayınca, yapacak bir şey de olmuyor.” Biraz durdu. “Peki, siz ne yaptınız?”

“Ben bir şey yapmadım, ama milli eğitim müdürü bir şeyler yaptı.”

“O da ne demek?”

“Az önce müdür ile şube müdürü buradaydılar. Sizi göremeyince de çok sinirlendiler.”

“Ya öyle mi?”

Sevinci, bu duruma üzülmesine mani olmuş olacak ki, gülümseyerek bana döndü:

“Neyse bunlar gelip geçer. Durumu müdürümüze anlatırız. O da bizi anlar elbet. Biz doğru bildiğimizi yapalım. Onlar da doğru bildiklerini yapsınlar.”

Başka bir şey demeden dışarı çıktı. Ben de sınıfa geçtim. Yeni öğrencilerimi sınıf defterine kaydettim: 103:Zehra Çelik, 104: Hüseyin Çelik.

Hafta sonu Malazgirt'e gittik. Yeni öğrencilerimiz için kalem, defter, önlük aldık.

*** **

Süphan Dağı'na kar yağmıştı. Bilican Dağları'nın dorukları bembeyazdı. Kuzey rüzgârları sert esiyordu. Köylüler üzgündü. Ben üzgündüm. Zehra ve Hüseyin üzgündüler. Sen uzaktaydın. Ağaçlar yaprak döküyordu. Hava soğuktu.

Kimse senin neden sürüldüğünü anlamış değildi. Müdürün yazdığı soruşturma raporunda, görevini ihmal... gibi bir iddia vardı. Ama bunların hiç birisine aldırmadığını biliyordum. Çünkü doğru olan ne ise onu yapmaktan çekinmiyordun.

Muhtar ve Tayyar amca ile birlikte eşyalarını topladık. Çocukların sana yazdığı mektupları, her sabah okuduğun yaldızlı kitabının arasına koydum. Bana aldığın çorba tasını bıraktım. Diğer bütün eşyalarını minibüse taşıdık. Üzerlerine, Tekirdağ'a gelmek üzere adresini yazdım. Minibüs şoförü eşyaları özenle yerleştirdi. Cimri sayılmasına rağmen para almadı. Israr edince de "Yusuf hoca bizim için az şey mi yaptı?" dedi bana. Hatta kargo parasını kendisi ödedi.

Malazgirt'in caddeleri ıssızdı o gün. Soğuk ve sert bir rüzgâr esiyordu. Sonbahardı. Hüznün ve ayrılığın mevsimi!..

İhtilâllerin ve darbelerin mevsimi.

UŞAK**GÖZYAŞINDAKİ MERHAMET**

CUMALİ KALIP

Baharın geride bıraktığı son güzel günler de bir bir tükeniyordu. Yalancı bahar mıydı, ikinci bahar mıydı karar verebilmek çok zordu: Belki de gönlünü teselli etmek isteyenlerin ikinci baharıydı. Hayattan hiçbir ümidi, beklentisi olmayanların yalancı baharı... Dünyalık bir ihtişamla sonsuz kurtuluş saadetine yürüdüğünü zannedenlerin ümitlerinin paramparça olduğu günler manzumesi sonbahar... Baki ile faniyi, varlık ile yokluğu, gerçek ile yalanı bütün ihtişamıyla gözler önüne seren sonbahar... Daimî ve ezelî olanın arzulandığı bir anın başlangıcı... Geçici ve dünyevi isteklerin, ruhları köleleştirdiğini haykıran gerçeklerin tezahürü sonbahar... Küçük ihtirasların, maddi arzu ve günlük sıkıntıların tek gerçeğe ulaştıramadığını görmenin, akılların akıl olmadığının anlaşılmasının yansımaları sonbahar...

Hasreti anlatabilmek için ayrılıktan parçalanmış yürek olmak gerekir. Gençliğin, debdebenin, ihtişamlı yaşayışın, güç ve iktidar sahibi olmanın sonu da böyle, sonbahar gibi olmayacak mı? Saltanatların her birinin sonu sonbaharla son bulmamış mı?

“ Bu havaya aldanma hocam, bir bakarsın çarpıvermiş seni.”

Haklıydı kasabalılar. Yalancı bahara aldanmamalıydı. Ama biz nelere aldanmıyorduk ki... Gelip geçici güzelliklerin hangi birine gönül vermemiş, peşi sıra sürüklenmemiştik? Elimizi uzatıp yakalayacağımızı zannettiğimiz hayallerin, avucumuzdan kayıp gitmesi ile kendimizi avutmuyor muyuz? Hiçlerin peşinde koşmanın erdemine inanmıyor muyuz? Görünüşe aldanmıyor muyuz? Bal yapan arıyı, zehir üreten arıdan ayıramamanın utanç ve ezikliğini yaşarken de aldanmıyor muyuz?

Pencerenin tozlu camlarından dışarıyı seyrediyor, kafamdaki sorulara cevap bulamamanın sıkıntısını yaşıyordum. “ Zil çalmak üzere” dedim kendi kendime. Öğretmenler odasından çıkıp sınıfa yöneldim. Küçük bir kasabanın sekiz sınıflı bir ilköğretim okuluydu burası. Doğu Anadolu’nun küçük, şirin bir beldesi!.. İnsanlarını, öğrencilerini, okulumu çok seviyordum. Her gün beni okul kapısında çiçeklerle karşılarlar, evimin içini bahar çiçekleriyle doldururlardı. Kasım ayının ortalarında bile beni çiçeksiz bırakmazlardı.

Ahşap kapının “Hoş geldin” gıcirtısıyla içeriye adımımı attım. Otuz dört değişik huy ve karakter sahibi öğrencimin ayağa kalkması görülmeye değerdi. Her birinin gözünden sevgi fişkırıyordu. Öyle ki bazıları dere olmaktan çıkıyor, sevgi şelalesine dönüşüyordu. “ Otur” işaretiyle oturdular. Otuz dört çift göz şu an beni süzüyor. Sınıfta, mevsimini şaşırılmış, uykuya dalmakta geç kalmış sinek vızıltısından başka bir ses duyulmuyor.

“Nerede kalmıştık?”

Bu soruyu seviyorum. Öğrencilerimle en kolay gönül bağı kurduğumu zannettiğim soruydu bu. Nerede kaldığımı

biliyordum ama, dikkatleri üzerimde toplamam gerekiyordu. Birden havaya kalkan ve ısrarla söz hakkı isteyen on, on bir parmak... Yedinci sınıftı. Eylül ayının ortalarından kasım ayı ortasına kadar iki aylık bir zaman içerisinde çok iyi anlaşmış, birbirimize bağlanmıştık.

Kasabanın özeti gibiydi 7/A sınıfı. Her seviyeden insanın görüntüsü yansımıştı sınıfa. Ekmeği zar zor bulan ailenin çocuğu da bu sınıftaydı, kasabanın hatırı sayılır zenginlerinin çocuğu da... Eskimiş, yıpranmış, kolları sarkmış, rengi atmış elbise içinde utananı da, kalın yün kazak içinde havalananı da bu sınıftaydı. Çelişkiler sınıfıydı... “Son Kuşlar adlı metin hazırlanacaktı öğretmenim.”

“Son Kuşlar...” Beni her yıl, her okuyuşta derinden etkileyen parça. Tabiatın dengesini bozanlar bu eserde yerden yere vuruluyordu. Birkaç gram et için kuş katliamı yapan, tabiatı alt üst eden, hırsına yenik düşen insanlar ne güzel sergileniyordu bu eserde.

Dünyayı menfaatleri uğruna yakıp yıkan, çıkarları için hiçbir şeyi yapmaktan kaçınmayan insanların gerçek yüzü ifşa ediliyordu.

“Meryem, oku kızım, bakalım yazar bize neler anlatacak, haydi birlikte dinleyelim.”

Şu an sınıfın içerisinde binlerce harf kanatlarını çırpılmış havada uçuşuyordu. Sesler el ele tutuşup raksetmeye, kumrular gibi öpüşüp koklaşmaya başlamış, bizleri, yedinci sınıf öğrencilerini ve beni, adeta büyülemişti. Öyle muhteşem kanat çırpışları vardı ki, gözlerimizi kapatıp bu sesleri daha derinden duymaya çalışıyorduk. Bu değerli varlıklar kulaklardan gönlün derinliklerine yol alıyor, yüreğin en müstesna yerinde kanatlarını kapatıp konaklıyorlardı. Bu

sesleri duydukça emekliye ayrılan öğretmenlerin nasıl olup da yaşayabildiklerine, bu sesi duymadan hayatlarını nasıl devam ettirebildiklerine şaşıyorum.

Okulun tebeşir tozunu yutmadan, öğrencilerin gözlerindeki parıltıları görmeden, seslerini bir şiir gibi yudumlamadan yaşamak mümkün müydü?

“ Öğretmenim zil çaldı, çıkabilir miyiz?”

Daldığım derin rüyadan uyanmanın ezikliği ve üzüntüsü ile öğrencilere baktım, öğrenciler ayağa kalkmışlardı. Birlikte dışarıya, okul bahçesine çıktık.

Bir gün daha bitmişti. Her şey ne çabuk tükeniyordu. Şu dünyada sonu olmayan, tükenmeyen ne vardı? Edebi güzellik dışında...

Yarın müfettişler gelecekti. Sabah öğretmenler odasında okul müdürü Mahmut bey, heyecanla neler yapmalarını, neleri tamamlamalarını ve hazırlıklı gelmeleri gerektiğini anlatmıştı.

“Aman arkadaşlar, demişti, yüzümü kara çıkartmayın, öğrencileri de haberdar edin.”

Benim bir endişem yoktu. Yıllık planım, zümre toplantı tutanağım, günlük planlarım hazırды.

Gökyüzünde ressam fırçasından akmış beyaz damlalar vardı. Serinlik de çökmüştü. İki üç gün daha yağmazsa odun ve kömür alacak bir nebze rahatlayacaktım. İki üç gün daha... Birkaç gün daha...

Mehmet’le birlikte geliyorduk okula. Heyecanlıydı. Müfettişlerin soru sormasından, soruyu bilememesinden,

öğretmenin göstereceği tepkiden korkuyordu.

“İnşallah sizin dersinizde teftiş görürüz hocam, matematik dersinde girerse yandık ki ne yandık!”

Güldüm, birkaç dersten teftişin olacağını keşke söylemeseydim. Daha da endişelenmeye, korkmaya başlamıştı.

“Rahat ol” dedim,” rahat ol oğlum, bu korku niye?”

Mehmet, fakir bir aile çocuğuydu. Maddi anlamda fakirdi ama öyle bir gönül zenginliğine sahipti ki... Onu bu yüzden çok seviyordum. Hem de pek çok...

“Benim korkum öğretmenime... Bizim yüzümüzden laf duymasa bari...”

Bir gün sonrası... İkinci ders saatiydi. İçeriye girmek üzereydik. İçeriye eli çantalı, asık yüzlü orta yaşlarda üç kişi girmişlerdi. Bunlar müfettişti. Önce okul müdürünün odasına girdiler. Birkaç dakika sonra bizim odamıza. Derslere hangi saatlerde gireceklerini söyleyip, ona göre hazır olmamızı istediler. Yarın, cuma günü de, burada olacaklar, teftişe devam edeceklerdi.

Dördüncü saat... Türkçe dersi için yine 7/A sınıfındayım. Öğrencilere daha önce haber vermiş, müfettişin dersimize geleceğini bildirmiştim.

Hafif bir “tık” sesi, açılan kapı ve içeriye süzülen müfettiş. Ben de heyecanlanmıştım. On yıla yakın mesleki tecrübem olmasına rağmen, kalbim küt küt atmaya başlamıştı. Dua etmeye başlamıştım:

“Allah’ım beni mahçup etme, zor durumda bırakma”

“Hocam, siz devam edin.”

“Olur, peki müfettiş bey.”

Ben konuya devam ederken, müfettiş arka sıraya geçmiş, bir şeyler yazıp çiziyordu. Aradan yarım saate yakın zaman geçmişti. Müfettiş ayağa kalkarak:

“Bir saniye hocam, bir saniye”

Sustum, müfettişe bakarak:

“Buyurun” dedim “Buyurun müfettiş bey.”

Yanıma geldi. Sınıfı kısa bir süre süzdü. Parmağıyla: “Sen dedi, sen kalk!”

Bu, Meryem’di, sınıfın zayıf öğrencilerinden Meryem!..

“Sıfatlar hangi çekim eki alır?”

Şaşırılmışım, sıfat ve çekim eki; olur şey değil. Böyle bir soru, hem de böyle bir öğrenciye...

Meryem çaresiz gözlerle bana bakıyor, ben de Meryem’e bakıyorum. Sınıfta çıt yok. İçeride buz gibi bir hava...

“Sen, evet sen, sen kalk” dedi, müfettiş. Bu sefer İsmail’e parmağını doğrultmuş, onu işaret etmişti.

Güldüm içimden, sinirle karışık bir istihza gülüşüydü bu. Nerede iki yıllık öğrenci var, onları bulup kaldırıyor-du.

Adeta cımbızla çekip alır gibi zayıf öğrencileri seçip buluyordu.

Sınıfta yine derin bir sessizlik... İsmail’in donuk, ça-

resiz bakışları... Başı öne eğilen sınıf öğrencileri, kızaran bozaran ben ve bir şahin edasıyla, avını yakalamanın engin hazzını tadan müfettiş...

“Peki ya sen?” bu kalkan, kalkması istenen Mehmet’i gönlü zengin kendisi fakir, çok fakir Mehmet...

“Üzerine neden ceket giymiyorsun, okulun kurallarına uyman gerekmez mi? Bu halini sen beğeniyor musun?”

Başımdan aşağıya kaynar sular dökülmüştü. Bunca yıllık tecrübesi olan bir müfettişin bir öğrenciye, durumunu sormadan araştırmadan, böyle demesi... Onun gururuyla oynaması, haysiyetini rencide etmesi olacak şey miydi?

Mehmet ayakta kalmaya çalışıyordu. Vücudu tir tir titriyor, yüzünün ateşi bütün bedenini kaplıyor, dudaklarını bütün hırsıyla geviyor, kemiriyordu.

“Böyle öğrencilik olmaz, çalışma desen yok, temizlik o da yok...”

Zil çalmış, belki de asırlar süren bu işkence bitmişti... Bitmiş sanmıştım. Müfettiş hala konuşuyordu:

“Bakın devlet sizin her birinize ne kadar çok para harcıyor, biliyor musunuz? Okuyup geleceğinizi kurtarmak için her birinize bir servet feda ediliyor. Böyle bir öğrenciyi ne ben isterim ne de öğretmeniniz ister, değil mi Cemal bey?”

Söyleyecek kelime bulamamıştım. Müfettiş önde, ben arkada sınıftan çıktık. Göz ucuyla Mehmet’e baktım, hala ayakta duruyor ve titriyordu, tir tir titriyordu. Müfettiş bey, sonradan adını öğrenmiştim, benden alacağı cevabı sabırsızlıkla bekliyordu. Bu başarısızlığın ve sözde disiplinsiz-

liğin tek sorumlusu beni görüyor, bunun bedelini ödetmek için fırsat kolluyordu. Başımı yerden kaldırdım. Gözlerinin içine bakarak:

“O öğrencinin babası yok yetim; evin başka büyüğü de yokmuş. Amcası, onların durumu da iyi değilmiş, onlara yardım etmeye çalışıyormuş.” dedim.

“Kurallar ne ise onu uygula” dedi, “Kurallar ne ise o, biz duygularımıza hissiyatımıza göre davranamayız.”

Yutkundum. Birkaç saniye durakladım.

“Ya merhamet? dedim. “Sizce insanlara acımak, onlara merhamet etmek icap etmez mi?”

Bu gün bile kulaklarımda çınlayan ürkütücü kahkaha ile irkildim.

“Mevzuatta merhamet yok. Başarı kurallarla elde edilir, merhametle değil...”

Boğazıma bir şeyler düğümlenmişti. Bir el, boğazıma sıkıca sarılmış, beni boğmaya çalışıyordu.

“Merhamet olmadan bebek büyür, genç olur mu? Fidan, ağaç olur mu? Merhametle süslenmeyen resim, tablo haline gelir mi? İçinde merhamet olmayanın duygusu sevdaya dönüşür mü?”

Allah, merhametlilerin en merhametlisidir. Kul, merhametsiz olur mu? Merhametsiz gönlün taştan farkı ne, söyler misiniz?”

Müfettiş Kemal beyin yüzü birden asıldı. Öfkeden adeta mosmor kesilmişti. Buz gibi soğuk bir sesle:

“Hoca, müspet ilim öğret öğrencilere, bunları değil, dedi.

Hızla yanımdan uzaklaştı. Hem yürüyor hem de kendi kendine söyleniyordu...

Ertesi gün. Sabah vakti. İlk derse az sonra gireceğiz.

Müfettiş, bir başka sınıfta ikinci denetimini gerçekleştirecekti.

Beni öğrenci gözünde küçük düşürmek için daha ne yapabilir, diye düşünüyordum.

Mehmet sınıfta yoktu. İlk iki ders onlaraydı. Acaba dünkü olayın etkisinden kurtulamamış, ondan mı gelmemişti? Başından geçenleri annesine anlatmış, o mu göndermemişti? Acaba, acaba... Kafamda “acabalar” cirit atıyor, beynimi kemiriyordu. Düşüncelerimle boğuşurken zil çaldı, birinci ders bitmişti. İkinci saat de buradaydım. Sonraki saat 8/A sınıfına girecektim, teftişe tabi tutulacaktım.

Sınıfa girdim. Mehmet gelmişti. Yüzü, çocukluğun verdiği bütün masumiyetle gülüyordu. “Allah’ım, dedim, Allah’ım çocuk olmak ne güzel...”

Elinde gazeteye sarılı bir paket vardı. Sanki bir suç işlemiş insan edasıyla yanıma geldi. Paketi bana uzatarak:

“Bunu anneme yaptırdım. Misafirlere ikram olsun diye... Müfettişlere siz verir misiniz?”

Donup kalmıştım. Taştan bir heykelin hareketsizliği benliğimi çepeçevre kuşatmıştı. Ne bir kelime söyleyebiliyor, ne de bir harekette bulunabiliyordum. Müfettiş kafaya, akıla, maddeye hizmet etmeyi marifet sayarken, Mehmet,

gönüllere hizmet etmeyi vazife sayıyordu.

“Gel, birlikte gidelim, sen ver.”

Müdür odasına birlikte girdik. Çay içiyorlar, sohbet ediyorlardı. Mehmet, paketi Müfettiş Kemal beye uzattı, bütün masumiyetiyle:

“Annem gönderdi, misafirler aç kalmasın, onlar Allah’ın emanetleri, emanete iyi bakmak gerekir, dedi”

Derin bir sessizlik... Birkaç saniye süren fakat asırlar kadar uzun davudi sessizlik... Mazlum ile merhamet duyguları aşınmış, merhameti lüks sayanların ortak noktada bulunduğu sessizlik... Vicdanları pişmanlık duygularıyla yıkayan, pırıl pırıl yapan sessizlik... Gözlerimle, müfettiş beyin gözlerine odaklanıyorum, yere eğilen ve kaçan gözler... Birkaç saniye... Asırlar süren birkaç saniye... Hıçkırık sesi... İkinci, üçüncü hıçkırık birbirini takip ediyor. Beton zemin üzerine düşen gözyaşlarının çıkardığı uhrevi ses...

Uzanan ve Mehmet’i kucaklamaya çalışan iki el...

“Beni affet yavrum, senin merhametin benim kurallarımı yerle bir etti. Benim acımasız davranışına senin gösterdiğin hoşgörü, benim boşluklar üzerine kurulu dünyamı yıktı, ezdi geçti.”

Kemal Bey, yılların müfettişi, hayatının sayısız yılını bu yolda harcayan insan ağlıyordu.

Tövbe güvercini kanatlarını açmış, uçuyor kararmış gönüllere yuva yapmak için çırpınıyordu.

Gözler ve gönüller, merhametin engin sıcaklığı ile o

gün el ele vererek, Mehmet'in şahsında, bütün insanlığın yaşadığı çaresizliğe ve kimsesizliğe dua ediyordu. O gün yer ve gök "Amin!" sesleriyle sessiz çığlıklar atarak inliyordu.

AYDIN

KUM TANESİ

FATMA COŞKUN

Derin çizgilerle samimiyetin uzak olduğu yıllarda şehirlere hep bir komşunun adını verirdim. Şehirler ve komşular; ikisinin de tadı hala damağımda, zaman yitip gitse de geçmiş gölgelere katılıyor, bazen uzak bazen yakın.

Mesafeler alışkanlıkları bitirmiyor. En başta bakkal İzzet amca mutlaka Adana!.. Onun gibi yandan yandan yürür, bağırarak konuşur. Hanımı Zerde teyze kesinlikle Ankara!.. Çünkü evde, bakkalda hep onun sözü geçer. Bahçe komşumuz Fahri Amca olsa olsa Trabzon'dur. Bahçesine girdiğimizde bizi kovalamak için sürekli hareket halindeydi. Çünkü yıllar geçti şehirler aynı yerde, onlara benzeyen komşular başka başka yerde.

Büyüdüğüm yerlerden çok uzaktayım. Ortasından nehir geçen ayrıcalıklı bir şehirdeyim. Ayrıcalıklı diyorum, çünkü orta yerinden nehir geçen bütün şehirler bana göre ayrıcalıklı ve şımartılmayı hak ediyor. En azından ben böyle istiyorum.

Dağları titiz bir ev hanımı marifetiyle intizama sokmuş, denize uzaktan bakıyor. Portakal ağaçları yeşilden hincını almanın peşinde nasıl da çırpınıyor? O yüzden uzaktaki deniz, bazen turuncuyu gizlice içine çekiyor.

Bu şehri ilk görüşümde, çeşit çeşit meyvelere aşılannmış bir ağaca benzettim. Dar sokakları bitmez derken; geniş caddelere çıkıveriyorsun. Abdest alırken kilise çanları sana eşlik ediyor. Bir bardak suyu kim bilir kaç kişiyle paylaşıyorsun. Dilini bilmediğin o kadar insan varken, onlarla saatlerce sohbet ettiğine şaşırırmıyorsun bile.

Bu şehir çılgın insanların mekânı, sakin, kendi halinde olanların anayurdu!..

Öğretmenliğin ilk yılı değil ilk günü!.. Öğretmen olmayı düşünmeyen bir insan için tek sıkıntı, yaşadığım yerlerden uzakta kalmak. Okuduğum Çalıkuşu romanındaki Feride'ye benzediğimi söylemek haksızlık olur. Neticede çok istediğim bir meslek değildi öğretmenlik. Fakat hayata atılmanın en garantili işi öğretmenlikti ve onun için öğretmen oldum. Bir şeylerin iyi gitmesi gerekiyordu, çıkış noktası da buydu. Öğretmek, hayata hazırlamak, çocuklarla yaşamak... Geniş zamanları düşünmüyorum. Bir iki sene kalıp gitmenin yolunu arıyorum. Mekâna takılıp zamanı itiyorum. Öyle hissediyorum, öyle yaşıyorum.

Şehri sabah görmek, didik didik etmek ve neye benzeceğime karar vermek. Özlemimi azaltmama yarayacak. Yürüyorum ve düşünüyorum. Öğretmen olmak şaka gibi geliyor. Başarısız olmayı da hazmedemem. Karmakarışık duygular bir tarafa, ayaklarım bir tarafa. Pazar yerindeyim, beşibiryerdesini takan soluğu pazar yerinde almış. Çarık çürük meyveleri alan bile şangır şungur altına donanmış. Burada gök maviye, bir de kadınların kolları çil çil sarıya doymuş. Şehir turuncuya, binalar dar sokaklara sevdalı. Yazması altında örgüleri uzanan kızların ayakları, kızgın güneşin altında, sivri pabuçlarından bir görünüyor bir yok oluyor. Her birinin adı başka, yol üstünde bıraktıkları izler

aynı. Biraz derin, biraz gizli. Bakışları küçük çocuklar gibi renk renk. İnsan burada ya şair olur, ya da şiirin bir parçası.

Yaşadığım yerlerin en küçük ayrıntısını bile didik didik ediyorum. Uçan kuş, öksüren adam, yanımdan geçen cenaze arabası, çöpçüler, nehir kıyısındaki gençler, gençlerin elindeki mecmualar hepsini içime çeke çeke yaşıyorum, beynime kazıyorum. Bunun sebebini biliyorum ama yüzleşmek istemiyorum. Kendi tercihini yaşayamıyor olmak kimsenin suçu değil. Okula yaklaştıkça ayrıntı içinde ayrıntı arıyorum. Konuşmadan yürümek, çaya batmış kek gibi eritiyor, yumuşatıyor insanı. Her adım bir basamak, her basamak bir yükseliş!.. Bunları anlamanın kılavuzu, ilk gün ve ilk nefes.

Okulun bahçesi portakal ağacı ve çocuklarla dolu. Kemandaki hurma ağacını sallayan çocuklara baktım. Zaman nasıl geçer? Buralardan nasıl ve ne zaman giderim? İlk gün bunu düşünüyor olmaktan utandım. Boş vermek en iyisi.

Müdür odası yeterince havadar değil, kasvetli bile denebilir. Bu odada yaşanmaz, kasvetli olmasa da fark etmez. Ara sıra uğramak yeter. Okul müdürü çok sıradan ama temiz, gösterişsiz ve sade, her yerde karşılaştığım biri.

- Gülümsedi. İlk sözü, “hoş geldin, öğretmenim” oldu

Ceketini ilikleli tebessüm etmeye devam ederek anlattı.

Sesini duyuyorum ama dinleyemiyorum. Ayrıntıya takılmış; sıraları, perdeleri, döşemeyi -ne varsa- inceliyorum. Ayrıntıyı kaybedersem, buralarda zaman geçmeyecek zannediyorum. Anlattı, anlattı. Sınıfa kadar eşlik etti. Ben

zamanı devirmeyi düşünüyorum. Akşam olsa da özgür kalsam. Anlatılanların ötesini berisini aklımda tutamıyorum. Allah'tan sayılı zaman var önümde.

Kasvetli müdür odasını görmemek için, her defasında merdivenin yan tarafından sınıfa giriyorum. Çocukları tanımak, onlarla eğlenmek ilgimi çekmiyor. Her sabah sınıfıma uğrayan, günaydın öğretmenim demeden güne başlamayan müdür beyden sıkılmaya başladım. Yaşadıklarımaya alışmamak, için gördüklerimin ayrıntısına sığıyorum.

Günaydın öğretmenim diyen müdürün kül rengi saçları saysan sayılacak!.. Yuvarlak yüzü çok ufak, burnunun ucundaki bir ben leke gibi, kir gibi!.. Giydiği duble paça pantolon Mümtaz amca'yı hatırlatıyor.

Okul küçük ama kalabalık. Çocuklar sırada üçerli oturuyor. Bahçedeki hurma ağacının gölgesinde bile yer yok. Okul müdürünü -ne kadar erken gelirim- okulda buluyorum. Çalışan bir hizmetli yok. Müdürün okulu temizlediğine şahit olunca ne düşüneceğimi bilemedim. Çocuklar oyun sırasında düşseler, ona koşuyorlar. Yanımdan hızla geçip gidiyorlar. Bir problem anında yönecekleri yeri biliyorlar. Müdür eski beyaz arabasıyla aşağı mahallelerden gelen o üç çocuğu taşıyor. Üşenmeden, sabah akşam temizlik sonrası, -servis şoförü gibi- getiriyor, götürüyor. Çocuklarda en küçük bir yadırgama yok. Olması gereken buymuş da oluyormuş gibi.

Başı ağrıyan, evlenmek isteyen, alacaklısından bunalan, hangi liseye gideceğini danışan gençler, kasvetli müdür odasına giriyor, çıkıyor. Bu okul, bu kenar mahallenin yaşam merkezi olmuş. Sınıflarda ders, okul bahçesinde hayatın provası yapılıyor. Eksilen, artan, düşen, üzülen, biten,

her şeyden herkes sorumlu. Sessiz sedasız yapılan bu iş bölümünde, aslan payının müdürün olduğu kesin.

O gün öğle arası yağmur yüzünden okulda mahsur kaldığımda, müdürü çocukların yanı başında, hep onlarla birlikte görünce, “yok daha neler” dedim kendi kendime. Tamam işini iyi yapıyor ama bu kadarı da fazla!.. Çocukların azıklarını tek tek açıyor. Şaşırılmış olmak benim için yenilgi. Yetişkin insan çocuğa dönüşmüş. Sanki onlardan biri. Büyükler küçüklere yardım ederken, koca bir sofraya kuruluyor. Sofra dediysem ekmek zeytin, biraz da, lor!.. Ama bu sofrada çocuklar kuşa benziyor. Seke seke, kanat çırpma paylaşıyorlar. Yanlarında kim var sorun değil. Sofra başında bir dünya yaratılmış. En azından bir saatlik kuş saltanatı!.. Okul hayatını paylaşma merkezine dönüştürmek, ancak çocuklarla aynı yüreği taşımakla mümkün.

Anladığım, bu yüreği taşıyan o insan burada!..

Öğretmenliği iş, meslek olarak algılamış ve öğretmenliğe öyle başlamıştım. Birileri için vazgeçilmez olabileceğimi düşünmemiştim. Zaman geçecekti ben de yaşadığım yerlere dönecektim

Çocukların bakışlarını hapsetmeye başladım. İster istemez, işini iyi yapan birinin yanında iyi olmaya çalışıyorsun. Rekabet duygusundan başka bir şey bu!.. Her sabah çocukların seslerini duyduğunda, gözlerinde ki parıltıdan etkilenmemek mümkün değil.. Bütün meslektaşlarına tebensümü eksik etmeden günaydın demesi, alışkanlıklarına yenilmiş beni, bir suçluluk çemberine aldı ki yükü çok ağır. Aslında çok sıradan bir insan, her yerde karşılaşacağım davranışlar ama yansımada bir başkalık var. Sevmeden yapmayı öğrenmek, sanırım burada nasip olacak!..

Yavaş yavaş geldiğim yerleri düşünmemeye başladım. Aklıma ara sıra gelir oldu. Zamanla yanındakilere benziyor insan. Kıyıda köşeden bulaşıyorsun istesen de, istemesen de!..

Şimdilerde çocuklarla zaman geçiriyorum. Bulaşıcı bir duygu her halde bu!.. Bir dahaki sofraya kalmak için yağmuru beklemedim. O kuş sofralarına ben de ortak oldum. Ben de kuş saltanatına kuruldum. Değişik bir his!.. Günler haftalar, geçti gitti. Kendimin varlık sebebine çocuklarla birlikte olmayı da kattım, farkında bile olmadan.

Mesleğe sevmeden başlamak, az rastlanan bir durum değil. Ülke şartları çoğu insanı bazen sevmediği bir yerde yaşamaya, bazen sevmediği bir işi yapmaya mecbur eder. Bu mecburiyeti yaşamak hoş değil. Sonrası emin olun sadece size bağlı olmuyor. Bazen iyi bir meslektaş, bazen iyi bir yönetici... Sonrası sizi başarıya götürür.

Mesleğe başlamak, zaman doldurmak, evine dönmek, alışkanlıklarına devam etmek!.. Peş peşe kurulan bu soğuk cümlelerden sonra, önüme çıkan yol işaretleri. Ve yaşadığım yerlere dönmeyi ertelemek!..Nasıl oldu bilmiyorum. Bildiğim, bu okulda işini iyi yapan biri var., işte o kadar.

Okula gidiş gelişlerim bir günde güzel görünmeye başlamadı. Yaptığım işin önemini kavramak bir ilaç olarak sunulmadı. Kurtulmaya çalışırken; sarılanı gördüm, sarıldım. Bu iş için acı çekenleri, cebindeki parayı çocuklara harcayanları fark ettim. Derste saate bakmayı unuttum, zaman bana çok lazım, hele bu çocukların gözlerine bakmayı öğrendikten sonra, kaçırarak bir saniyem kalmadı.

Okula gidiş gelişler hoşuma gidiyor. Okulda olmaya bayılıyorum. Eskiden şehirleri hep bir komşuya benzetir-

dim. Ya şimdi şehirleri çocuklarıma benzetir oldum. Ağaçları, sokak lambalarını, sınıfımdaki Ayşe'ye, Emine'ye, Ali'ye... Yol kenarındaki parkeler çocukların bir hikayesini anlatıyor. Zerde teyze, bakkal İzzet amca, meyve ağaçlarını talan ettiğimiz Fahri amca... Onların benzediği şehirleri içimin bir kıyısına koydum. Şimdi şehirler; Ayşe, Emine, Ali!.. Yol boyunca ayrıntıları atıp geçiyorum. Dilini bilmediğim insanlarla sohbetin yerini, konuşmayı öğretmek isteğim ve küçük kasabalara benzettiğim çocuklar aldı.

Çocukları sevmek, mesleğin ilk kuralı. Kendine saygı, çalışmamın ilk harfi. İşini doğru yapmak erdemdir, yanlış başlasan da dahi. Yeter ki ortakların, yol işaretlerin doğru insan olsun.

Kimin kaç hikayesi var bilemem, kim nasıl bir zorluk yaşadı kafamda oluşturamam. Belki zor işleri başaran kahramanları tanıyanlar olmuştur. Belki bu yolda, kimsenin yapmadığını başaran birileri sizin yol işaretinizdir. Okullar inşa etmiştir, yeni araç gereç sağlamıştır. Her taraf sabun kokuyordur. Sınıfları pahalı boyalarla yapılmış resimler gibidir. Perdeleri bile vardır. Benim yaşadığım çok sıradan, günübürlük!.. İşine dört elle sarılan, çocukları çok seven, küçük avuçlarına -veresiye de olsa- koyacak bir şeyleri mutlaka olan!.. Uzak diyarlarda her yürek için farklı dünyalar oluşturan, “benim için önemlisin, yapabilirsin” hissi-ni gözlerle sokmadan hava gibi sunan bir ortak!..

Bazı insanlar her zaman var olurlar: yanımızda, yanı başımızda ama fark etmeyiz. Çünkü hatalarına dövünmezler. Onları çözerler. Doğru yerde ve zamanda olurlar. Biz yanlarından kayar gideriz. Sıradan beklentileri aşmak erdem istiyor. Mesleğin ilk yıllarında şanslı iseniz, doğru insanlarla çalışırsınız. Doğru insanların organize ettiği me-

kanlar, mekan olmaktan çıkar, dünya olur. İyi bir hastane, iyi bir okul olur. Yolun en uygun yerinde durur, virajları alırken ikaz eder. Ancak aracı siz kullanıyorsunuz, bunu unutturmazlar. Aracı kullanan, hedefe kilitlenen sizsiniz. Bazen hedefiniz olmaz. Yön gösterir, hedefleri görürsünüz. Bazen aracınızı sevmezsiniz, uygun araca geçmenize yardımcı olur. Yol işaretleri en ummadık yerde çıkar karşınıza. Çünkü o duracağı yere gelmiştir. Görevini üstlenmiştir.

Kişiliği oturmuş, ışık yayma safhasına gelmiş ve bu ışığı yayan bir yöneticiyle çalışma şansına sahip olduysanız; işiniz kolay ve güzeldir. Sevmediğiniz, hasbelkader uğraşmaya başladığınız bir meslek bile, artık sizin için olmazsa olmazdır. Deneyin, göreceksiniz, ama önce doğru yerde durmalısınız.

Öğretmenliğin önemini cümle cümle anlatmanın mânâsı yok. Yıllar önceydi doğru insan, doğru ortak, doğru idareci!.. Şimdi nerede bilmiyorum: Hangi şehirde, hangi yüreklerde, hangi küçük avuçları kucaklıyor bilemem. Bildiğim, eğer mesleğini sevmeden yapan birilerine rastlamışsa, eminim ki tek bir kırıcı söz söylemeden ona yol işareti olmuştur. Önce gülümsemiş, sonra hoş geldin öğretmenim, demiştir.

İşte bazen basit davranışlar, olağanüstü sonuçlar doğurabiliyor. Bir insanı sevmeyi öğreniyorsunuz. Çocukların gözlerinin içine bakıyor, avuçlarını kavriyorsunuz. Sonrası mı? O kumsaldaki kumların arasında çok önemli bir kum tanesi olup çıkıyorsunuz.

Kulağınızda o yumuşak ses, hoş geldin öğretmenim!..

GÜMÜŞHANE

YOKUŞLARDA SUSAMAK...

FATİH DEMİREL

Yüzüm varmadı bir türlü açıp da hüzün perdemi, geceye haykırmak için. Kifayetsiz kelimelere gömdüm öfkemi, kimseler duymasın diye. Elimde yarım kalan kitabım ve hatıralarla uzandım yokuşlara. Zift döşeli yollar sürükledi yorgun adımlarımı. Geldiğim yer, acılar denizinden bir ısıtırap sokağı idi. Tanıdık bir sokağın, yorgun kaldırımlarında ıslak duygularla aradım o eski yüzü. Bulamayacağımı bile bile!.. Utanarak yere eğdim başımı. Gördüğümün öncekilerden farkı yoktu çünkü. Ara sıra beni geçmişe sürükleyen yollar, onu gördüğüm yerde kesişir ve sesini duymaya çalışırım. Fakat her seferinde gördüğüm bir başkası olur. Hâlbuki ondan geriye kalan zemheri gibi bir kışın ortasında matemli bir gecenin gözyaşlarıdır sadece. İlk defa yalnızlığımı hissettim, hem de iliklerime kadar. Tüm heveslerimi içimde boğan bu suskunluğun sebebini nasıl anlatacağım şimdi? Hele bir hüznü paylaşmak, mutluluğu paylaşmak kadar kolay mı? Ama hiç yoktan iyidir, belki bir dost yüzü görünür bana. Yüreğimin kapısını açık bıraktım gelişini umarak.

O gün beni uğurlamaya gelenler son kez el sallamışlardı, ayrılık peronundan. Yaşanılan hatıralara tanıklık yapan yerlerden bir bir uzaklaştıkça, ağır bir hüzün çökmüştü

bedenime.Yılankavi uzayan yollar yeni bir hayata kucak açtığım öğretmenliğe götürmüştü beni.Ben yurdumun taze baharında açan öğrencilerime, en güzel sonla biten masalları anlatacağım.İşte o elzem günlerden bugüne, tam altı yıl geçti aradan.Avni hocamın yokluğuyla ve onu anmakla geçen altı yıl!.. Aklıma düştüğü her an, bir vesileyle onu andım.Flaşı hiç patlamayan fotoğraflarının her karesi fedakarlık ve ihanetlerle dolu.Daha çok küçük, yaşta hayat onun kaldıramayacağı ağırlıkta acılar yükledi omuzlarına. Önce bir trafik kazasında babasını, bir süre sonra da ilik kanseri olan annesini yitirdi. Tek dayanağı halasının yanında büyü-yüp, tüm acılara rağmen eğitimini ihmal etmeyip, okuyup öğretmen oldu. Kan davalı ailenin kalan son kalesiydi. İhtiyar halası öldükten bir süre sonra evlendi, hanımını tek başına bırakıp “Vatan borcu; namus borcu dedi” gitti. Askerlik sırasında bir oğlu oldu. Hanımı çocuğuna bir isim koymayarak onun gelişini bekledi. Fakat oğlu ve hanımı o izne geleceği sırada kaçırıldı. Kan davalılarından şüphelen-diyse de bir netice alamadı. Terhise az bir süre kala gelen isimsiz bir mektupta hanımının ölü bulunduğu, çocuğunun ise kayıp olduğu yazılıyordu. Ailesinden geriye kalan tek şey isimsiz oğlunun fotoğrafıydı Avni bey’in.

Hayattan umudunu kesen bu talihsiz insan kendisini işine vererek, bir nebze olsun yaşadığı o acılı günleri unutmaya çalışıyordu. Yeni atandığım okulun idaresi işte onun elindeydi. Kendini yönetemeyenlerin bile hükümrân olduğu böyle bir zamanda, o bir yönetici değil adeta hizmetçi gibi çalışıyordu. Bu düşüncemi onunla paylaştığımda mütevaziliğini korur:”Yöneten, efendi değil köle olmalı ”derdi. Böyle bir insanı tanımaktan kendimi bahtiyar sayıyordum. Öğretmenliğin en kutsal yanının fedakârlık olduğunu öğrendiğim bu insan bana,en onulmaz felaketselere rağmen,

yine de hayatta yapılacak güzel işlerin olduğu dersini veriyordu.

İlkler büyük heyecanlarla doludur hep ve de paylaşılmazlar. Benim de mesleğimin ilk yılı büyük bir heyecanla başladı. Avni Bey ile beraber sınıfları gezip yoksul öğrencileri tespit ettik. Yapılacak yardımları yine beraber dağıttık. Avni bey'i en çok kimsesiz çocuklar etkilerdi. Onlara yardım etmek için kendi imkânlarını bile kullanmakta tereddüt etmezdi. Bundan okula sonradan gelen Halim'de nasibini aldı. Yardımlar sırasında küçük bir tatsızlık da yaşamıştık. Yardımların dağıtımını sırasında her sınıfın rehber öğretmeninden de yardım alıyorduk. Halim'in sınıf öğretmeni;fen bilgisi öğretmeni Eşref Bey yardım etmemekle kalmamış, kendisinin inisiyatifi dışında yardım yapıldığı gerekçesiyle müdüre çıkmıştı. O gün bu gün Eşref bey'den nefret eder olmuştum.Fakat asıl nefreti bir süre sonra ben kendimden duydum.Gizli gizli içi çekişlerini gecenin karanlığında boğmaya çalışan bu insan, odasına ne zaman bir öğretmen girse ayağa kalkarak yer takdim ederdi.Kasım ayının üçüncü haftası öğrencilerin yazmış olduğu şiirleri değerlendirip idareye teslim etmek için odasına girdiğimde; nedense aynı nezaketi göstermedi.Bir kurtçuk hindistan cevizine küçük haldeyken girip, içini yiyerek büyümüş.Girdiği delikten çıkamayacak duruma gelince de, tekrar eski haline gelmek için bekler,küçülüp öyle çıkarmış.Benimse yüreğimde bir alev samanı gibi büyüyen bu yeis ve alınganlık,dışarıya aynı şekilde çıktı.Bir süre önce ders programında yapılan değişiklikten sonra başlayan kırgınlığım, kudurmuş bir köpek gibi hemen ileri atılarak hükmü verdi. Üzgünlüğümü fazla belli etmemeye çalışarak dışarı çıktım.Dersim, Halim'in olduğu sınıftaydı.Beynim verdiği kararı sorgularken birden sınıf kapısı çalındı.Giren Halim'di. "Öğretmenim,müdür

bey beni evine kendisine, çorap getirmem için yolladı” dedi. Teneffüste müdür beyin odasının önünde dolaşmaya başladım. Nasıl konuşacak, nereden başlayacaktım. İçeri girdiğimde müdür bey ayağa kalkıp bana yer gösterdi. Niye geldiğimi biliyor gibi anlatmaya başladı. O anlattıkça şakaklarımın altına aşağı boncuk boncuk terler döktüm. Yokluğun mahcubiyeti altında kıvranan Avni Bey, yırtık ayakkabılarından sızan kar sularının ıslattığı çoraplarını değiştirmek için çıkarmış, bu yüzden de ayağa kalkmamıştı. Bir insanı yanlış anlamaktan daha büyük bir gaflet ne olakı? Şu an bile ne zaman çoraplarım ıslansa, o günkü gibi, aynı mahcubiyeti duyarım. Neyse ki, böyle şeylere harcayacak zamanı yoktu Avni bey’in.

Günler, yapacak işi olanlar için çok çabuk geçiyordu. Nitekim aradan iki ay geçmişti. Yazılıları bitirip, notları idareye teslim etmiştim. Karnelerin çıkarılması ile ilgili olarak yardım ediyor, bir taraftan da müdür beyin ısmarlamış olduğu sıcak çayı yudumluyordum. Dışarıda gece yarısı yağmaya başlayan kar yerini ayaza bırakmıştı. Çatılardan sızan sular yere düştükleri noktalarda kalın tabakalar halinde buzlar oluşturmuş, saçaklardan ise uzun gagalı kuşları andıran buzlar sarkmıştı. Bugün bahçe nöbetçisi Eşref Bey’di. Öğrencilerin teneffüste olduğu bir ara dışarıdan acı bir çığlık sesi okulun duvarlarında yankılandı. Bir anda tüm öğrenci ve öğretmenler bahçeye koştu. Eşref Bey’in öğrencilerinden Ethem, kendisini oyuna almayan öğrencilerin topuna bir tekme atmış, havalanan top saçaklardaki buzlara çarpmış, alttan geçen ve bu durumdan haberi olmayan bir öğrencinin kafasına kılıç gibi sert ve keskin buz parçası saplanmıştı. Endişeli, bir o kadar da öfkeli bakışlar arasında Ethem çareyi kaçmakta bulmuş ilçeyi başka bir ilçeye bağlayan yolun istikametinde gözden kaybolmuştu.

Olayın vahametinden hiç kimse de onun peşinden koşmayı akıl erdiremedi.Yaralı öğrenci apar topar hastaneye kaldırılmışsa da, tüm müdahalelere rağmen kurtarılamadı.İlçede yapılan törenin ardından cenaze defnedildi.İlçe halkının dilinde hep bu olay vardı.Avni bey suçlu olmasına karşın anlaşılamayacak bir şekilde yine de Ethem’i savunarak,olay olmadan evvel saçaklardaki buzları gördüğü,ihmal edip temizletmediği,Ethem’in de buzları kazara kırdığı şeklinde beyanat verdi. Asıl ihmal Halim’in müdürün tembihini hizmetliye iletmemesiydi. Fakat Avni bey suçu üzerine aldı. Bu durum Ethem için iyi olsa da Avni bey soruşturmaya tabi tutuldu.Sicil durumu dikkate alınarak açığa alındı.Tüm ısrarlarıma rağmen Avni bey, Halim’e verilebilecek en ağır cezanın onu vicdanıyla baş başa bırakmak olduğunu söyledi.Hiç bir mahkeme insan vicdanından çıkan karardan daha etkili olamazdı. Dönem sonu geldiğinden karneler verildi ve okul tatile girdi.Ethem’den hâlâ haber yoktu.Ben de Avni bey’i sık sık ziyarete gidiyor,yalnız bırakmıyordum. Sohbetlerimiz ıhlamur çayı ve soba üstünde kızarmış,nar gibi kestanelerle uzar giderdi.Necip Fazıl’dan şiirler okurdum ara sıra.En çok “Sakarya ”şiirini severdi.Şiirin;

Su iner yokuşlardan hep basamak basamak,

Benimse alın yazım yokuşlarda susamak .

Dizelerini okuduğumda çok duygulanırdı.Yine bir akşam;“Biliyor musun öğretmenim? dedi.Bazen insanların başları bedenlerine ağır gelir,elini çenesine destek yapıp ayakta tutmak isterler.İnan ki şu an öyleyim.Çok yoruldum.Bunca senedir hep cahillikle mücadele ettim, en cahil insanlarda bile iyilik yapacak yürekler gördüm.Lakin son zamanlarda karşılaştığım şeyler, çağın içine saplandığı bataklıktan,idealsiz hareket eden gençlik şuurundan başka

bir şey değil.”Söz aldım: “Hocam ahlâksızlık dolu yayımların bayraklaştırılarak;sapıkça davranışların,bırakın televizyon programlarını sokağa taşıdığı ve insanlar tarafından normal karşılandığı,hatta eğlence malzemesi yapıldığı bir dönemde yaşıyoruz. Maalesef bu acı bir sonun başlangıcıdır.Sizin gibi insanlar harcandıkça, insanlar aydınlık sabahlara ulaşamayacaktır.Güneş sökemecektir gecenin kötülükleri saklayan yüzüne.Cahillik evet, fakat inançsızlığın iflas ettiği nesiller var artık.İnsanın vicdanına hükmedecek bir muhakemenin olmadığı,nefsin esaretinin altında hareket eden bir nesil.Sadece Ethem mi?Nice Ethemler var bu faydacı düzenin oyuncağı olan.Bu nesil ki kim için, kime hizmet ettiğini,yarın öldüğünde tüm bu yaptıklarının hesabını vereceğini bilemeyecek kadar sarhoş ve maceraperest. Fakat ne olursa olsun bırakmamalıyız.Bu gençlikler bizim ecdadımızın emanetlerinin savunucusu olacaktır.Bakımsız kalırsa yaban otlarıyla dolan bu vatan.Şairin biri ne güzel ifade etmiş bu durumu:

“Gönlüm kaynaklı ırmak,kıvrıldın yokuşlara,
İrin döktün gönlümden işlenen nakışlara.
Serpildin benliğime,nokta nokta sararak,
Boğdun öz evladını içten içten akarak...”

Gözleri nemi en son şiirle beraber. “Ne güzel anlattın dedi Avni bey.Bu bayrağı daha fazla taşıyacağımı sanmıyorum ama senin gibi bir koşucuya teslim edeceğim için de çok mutluyum.

Sıcak hava insanın beynine işliyordu adeta.Uykusuz-

luk gözlerini zorlamaya başlayınca bir ağacın altında uykuya daldı.Sekiz saattir kaçıyordu.Hiç düşünmeden genç dimağları zehirleyen balleycinin kuryesi olmuş,son satışı cebine indirerek kaçmıştı.Vakit epey ilerlemişti.İlgıt ılgıt esen akşam yeli yanık bağına efil efil dolmuş,serinletmişti.Aç olan karnını ovuşturarak gözlerini araladı.Karşı yamaçta çift süren bir köylüyü gördü.Sapanın ünü sıra giden öküzlerden biri devamlı “hargosu” aşağı yukarı çekiyor,köylüyü yoruyordu.Sonra gözüne köylünün ektiği çavdar tohumları ilişti.Toprağın yanık bağına düşen tohumların bir süre sonra suyla buluşması;açılıp,filizlenmesi,kısa zamanda kendileri gibi tanelerle dolarak başaklaşması geldi aklına.Zamanı gelince çiftçi onları biçerek, harmanlıyor,ambarlara dolduruyordu.Tohumlar için hiç bitmeyen bir ölüm ve diriliş süreci vardı.Bunları düşünürken aklına ölüm geldi.Buz tutan duygularını balleye ısıtmayı uman kimsesiz çocuklar geldi.Kendi ölümünü düşündü,ve de tekrar dirilişini,sonunda yaptıklarının hepsinin hesabını vereceğini de!..Köylünün öküzlere söylediği “Ho” sesiyle irkilerek, tekrar geldiği yönün ters istikametinde kaçmaya başladı.Lime lime eriyen kaybolan güneşten sonra gece karanlığı çökmüş,yere çarpan ay ışığı kara lekeler halinde gölgeler oluşturmuştu.

Koşarak geldiği sokak arasında tanıdık şekilleri gördükçe biraz rahatlamıştı.İki gündür ağzına bir lokma koymamış,zaten zayıf olan yüzünde elmacık kemikleri sert çukurlar oluşturmuştu.Gecenin saat ikisi olmuştu.Bir aralık yatmış olduğu merdiven altına, karşiki evden yeni yanan ışık sızmaya başladı.Tahammülünün tükendiği noktada,açlıkla baş edemeyen beyni, onu ışığın yandığı eve doğru sürükledi.Evin alçak olan penceresinden içeriye bir kedi gibi sızarak mutfağı buldu.Bir taraftan eline geçirdiği yenilir ne varsa yutuyor, bir taraftan da etrafı gözlüyordu.

Su içmek istediği bir sıra, yağlanmış elinden kayan bardak yere çarparak, bir şangırtıdır kopardı. Biraz sonra karanlık mutfakta ölümüne mücadele başladı. Gece bu tanıdık yüzü ne kadar sakladıysa da, sokak lambasının loş ışığı Ethem’i ele verdi. Ethem ev sahibine attığı bir tekmeyle onu yere yuvarlamış, girdiği pencereden atlayarak kaçmıştı. Gürültüden uyanan mahalle sakinlerine, sokağın bitişiğindeki devriye arabası da katıldı. Alınan ifadenin ardından polis geniş çapta arama başlattı. İlçenin tüm çıkışları tutulmuştu. Öte yandan olay yerinde yapılan incelemede, Ethem’in pencereden atlarken düşürdüğü yarım kalan balley bulundu.

Aramalar daha da sıklaştırıldı ve sonunda Ethem tren istasyonunda, eski bir trenin boş kompartımanında bulundu.

Ethem’in yakalandığı haberi okulda dilden dile dolanmasına rağmen, ben ancak bir gün sonra Avni Bey’in yanına gidebildim. Bana en sonki olaydan hiç bahsetmedi. Sanki hep o anı yaşıyor gibi bir hali vardı. Bir ara kapı zili çaldı. Gelen: “Avni Güzelyurt siz misiniz? “Evet ” dedi Avni bey. “Bu size...” dedi ve zarfı uzattı. Gösterilen yeri imzalayarak içeri girdi Avni Bey. Benden gelen tebligatı okumamı istedi. Çay bardağını sehpanın üstüne bırakıp okudum. Bugün saat 14.00’de mahkemede ifade verecekti.

Banyoya geçip traş oldu. Uzun bir süre sonra, ilk defa böyle bir resmiyet duygusuyla traş oldu. Sonra mesleğe ilk başladığı zamanki heyecanla takım elbiselerini giydi. Akılsız eski günlere gitti. Hanımını, akıbeti meçhul isimsiz çocuğunu düşündü. Gözleri nemli nemli oldu. Kendini zor tuttu. Mutfağa geçti. Su içtikten sonra çıkacaktı, fakat iki gün evvel kırılan bardağın parçacıklarını toplamamıştı. Mutfak tezgahının altına eğildiğinde, ucunda iplik bulunan bir muska

gözüne ilişti.Muhakkak ki Ethem'den düşmüş, polisler fark edememişti.Aldı,eliyle şöyle bir yokladı.Muskanın yanında başka bir şey daha vardı içinde.Güzelce içini açtı.Gördüğü bir yüzüktü.Eline alarak, iç kısmında bir isim bulunabilir ümidiyle şöyle bir sildi: Avni Güzelyurt 13 Aralık 1982.

Baktı,baktı..... Bir daha,bir daha baktı.İnanamıyordu.Mecali kalmamış,ayakta zar zor duruyordu,fersiz gözleriyle bana baktı,biliyor musun dedi?Bu.....! Halsizleşerek yere yığıldı.Yüzük onun,hanımına aldığı yüzüktü. Gözlerini açtığında, “Eyvah geç kaldık,mahkeme başlayacak dedi.”

Koşa koşa aşağı indik.Arabamı getirmişt看im.Hemen bindik.Avni Bey yorgun başını cama dayamış, gözleri uzaklara dalıp gitmişti.Bir buçukta adliyenin önüne geldik.“Geldik dedim hocam,yetiştik zamanında.Beni duymamış gibi, hiç hareketlenmedi.İnip diğer tarafa geçtiğimde ise her şey için artık çok geçti.O çoktan sonsuza kucak açmıştı bile.Yıldızlara bakanlar görür,yıldızlar kayarken.Ellerimi soğuyan ellerine götürdüm.Avucunun içindeki mazi, onu hayata bağlayan sıcacık bir umut ve tek tesellisiydi.

Ruhun şad olsun hocam.

AĞRI

“Taş, taş değil bağırdır taş senin.

Nereni nasıl yakınsın söyle bu ateş senin”

Osman SARI

DİCLENİN TAŞLARI

MURAT ALAN

(ANKARA-1990’LI YILLAR)

Erkek öğretmen adayı, bakanlığın önünde toplanan -anneleri, babaları ya da her hangi bir yakınları ile gelen diğer aday öğretmenlerin arasına şaşkın bakışlarla girdi. Yalnızdı. Dudağındaki müstehzi ifadeden utandı, gülümsemi. Kimseyi kınamamalıydı. Rahat ve kendinden emin adımlarla listelere doğru yöneldi. Kızının elini tutan yaşlı amcanın kenara çekilmesiyle, listede adının karşısındaki şehri gördü. Rüyasını bir yıl önce görmüştü. Dicle’de balık avlıyordu. Şırnak! İstese becayiş yapabilir kendi memleketine gidebilirdi. Ama o rüyalara inanırdı. Çok vakit gördüğü rüyalar gerçekleştiğinden olsa gerek becayiş için bağıran; araba, maaş vadeden kalabalıktan bir an önce uzaklaşmak istiyordu. İşte yine rüyası çıkmıştı. Sınıf arkadaşı olan Şırnaklı öğretmen adayı çoktan yakasına yapışmıştı. Halk eğitim merkezi müdürü olan baba dostunun kızının atamasının da Şırnak’a çıktığını öğrenince; sınıf arkadaşıyla hoca ha-

nımın becayişini ayarlamış ve arkadaşının baskısından kurtulmuştu. İlk ve son lakabını da, karma karışık duygularla boynuna sarılan baba dostundan almıştı: Deli!..

Bayan öğretmen adayı; düşmemek için koluna girdiği edebiyat öğretmeni ablasının, kendisinininki gibi gür ve kıvrık saçlarının arasında gözyaşlarını saklamaya çalışıyordu. Şırnak neresi idi? Babasız büyümek yetmezmiş gibi, bir de Şırnak!.. Yalnız başına ne yapacaktı oralarda? Ablası bir ay sonra evlenecekti. Artık eve o bakacaktı. Ne verecek arabası, ne de gitmemek gibi bir lüksü vardı. Bilmediği çiçeklerin adını öğrenmeye çalışan ablasının söylediği hiç birşeyi duymuyor, Kızılay'ı cennete çeviren çiçekleri görmüyordu. Bir an kız kardeşinin varlığını unutan ablası; edebiyat öğretmeni bir bayla kısa bir sohbeta dalmıştı. Omzuna yaslanmış, kıvrık saçlarına iyice gömülmüş kardeşinin yüzü görünmüyordu. Ablanın vahşi bir kurdun gözlerine benzeyen gözleri; meslektaşının gözlerindeki merhamet dolu bakışı görünce, kız kardeşini hatırlamış, çiçeklerin dünyasından çabucak sıyrılmıştı. Ellerinde birer demet çiçekle ayrı yönere giden meslektaşlar gözleriyle vedalaştılar.

(ŞIRNAK)/CİZRE

Cudi'nin gözleri Cizre'ye bakar

Her kızın çığlığı bir gönül yakar

Her sevda başına bir ateş takar

Dicle'nin suları kendini yakar

CİZRE garajında otobüsten inen öğretmenleri “Mısrî Kızı” türküsü karşıladı. Sular mı yanacaktı acaba yürekler mi? Gönül yakan çığlıkları duyan olacak mıydı? Cudi'nin

gözleri kimin başına takacaktı sevda ateşini? Kime uzatacaktı acaba elini Mem İle Zin?

Kaymakam, komutan ve emniyet amiri güvenlik tedbirlerini konuşmak için toplanmışlardı. Birbirinden genç bu üç insan, o geceyi ve günü kazasız, belâsız atlatmak için her gece mütemadiyen konuştukları şeyleri yine konuşuyor ve içlerinden dua ediyorlardı. Gece yarısına doğru, aynı zamanda bekâr olan yöneticiler koyu bir evlilik muhabbetine daldılar. Gece bütün sessizliği ile Cizre'nin üzerine çökmüştü. Işıkları sönmüş şehrin dört bir yanındaki mevizilerde gözlerini namlularını ucuna dikmiş asker, polis ve korucular nöbet tutuyordu. Ay ışığında parlayan Dicle'nin sularında oynayan yıldızları ve Cudi'nin gözlerini kimse görmüyordu.

İlçe Milli Müdürü, bir kaleyi andıran öğretmen evindeki odasında rakısını yudumluyor, bu gün göreve başlayan öğretmenleri bir kısmını düşünüyordu. Henüz gözüne kestirdiği kimse yok gibiydi. Elli yaşlarındaki bu kel, şişman, koca burunlu, iri yarı, suratsız adamın kaymakam ve arkadaşlarını evlendirmek gibi bir görevi de vardı. Canı burnundaydı. Etrafında sohbet etmek istediği bir sürü insan varken, yalnız kalmak öfkesini kabartıyor, odalarında özellikle yeni gelenlerin kendi aralarındaki konuşmalarına tahammül edemiyordu. Bir iç avlu üzerine kurulu, dört yanı balkonlu, tüm odaları bir birine bakan bu şirin yapıya hiç uymayan gövdesini sürükleyerek balkona çıktı. İlk görev yerlerinde, ilk gecenin korku ve tedirginliği ile uyuyamayan öğretmenlere bağırdı: “Yatın artık!”

(KASRİK BOĞAZI)

Erkek Öğretmen, önde giden mayın kontrol ve temiz-

leme panzerinin üstündeki uçaksavarı tek eliyle kavramış, şahin bakışlarıyla çevreyi bir projektör gibi tarayan polisi görünce sevincinden ne yapacağını şaşırdı. Mahalleden arkadaşları Ömer'le yollarını yıllar sonra kesiştiren kader, kim bilir gizli sayfalarda daha başka neler saklıyordu. Dolmuş taksiyi erkek öğretmen kullanıyordu. Fazladan bir yolcu almak uğruna, Reno marka Steyşın otomobilin bagajına geçen şoför, ehliyeti olduğu için direksiyonu öğretmene vermişti. Öğretmen selektör yaparak, korna çalarak Ömer'in dikkatini çektiğinde, Ömer gözlerine inanmamıştı. Kasrik Boğazı'na geldiklerinde iki eski arkadaş hasretle sarıldılar. Sanki kavuşan iki dağdı. Cudi'nin gözlerini gören iki dağ, iki yürek... Ve bu yürekleri Kasrik boğazının muhteşem coğrafyasında, vadinin en yüksek yerinden izleyen Mem'in esir yüreği... Zin 'in aşkıyla, yıllarca kaldığı o korkunç mağaranın içinde büyüdüğü sevgi, şimdilerde kan ve gözyaşıyla gölgeleniyor, her geçen gün artan Beko'lar yüzünden sevgiler ölüyordu.

(ŞIRNAK)

Erkek öğretmen rüyasını gördüğü şehri sokak sokak gezdi. Evler kurşun delikleriyle doluydu. Orda görev yapan hemşehrilerini, memleketinden tanıdığı Şırnaklı kadim dostlarını ziyaret etti. Asker arkadaşı İskan ile karşılaşmaları ise görülmeye değerdi. Hele yeni tanıştığı hemşehrisi Fesih abisini hiç unutmuyacaktı. Bir kurumda müdür olan Fesih abisinin devletin, milletin her kuruluşuna gösterdiği özeni, başka ağızlardan duydukça gururlanıyor; memuriyetteki ilk dersini de almış oluyordu.

İl milli eğitim müdürü odasına girenlerin farkında bile değildi. Kendisini tanıtır elini uzatan erkek öğretmenin elini gayri ihtiyari sıkarken, ne onun, ne de yanındakilerin yü-

züne bakmadan, önündeki listeden Beytüşşebap'ın bir köyüne atandığını, helikopterle bırakılacağını, sene sonunda alınacağını, göreve başlamak isterse alt kata inmesi gerektiğini bir çırpıda söylemişti. Atananların çoğu gelmiyor, gelenlerin çoğu da geri dönüyordu. Erkek öğretmen, o köyde lise olup olmadığını sorunca, başını kaldıran müdür; koltuğundan zıpladı. Hatasını anlamıştı. Ama onu zıplatan asıl sebep erkek öğretmenin yanındaki adamlardı. Önünü ilikleyip, adamların ellerine sarılmış, özür üstüne özür diliyordu. Gelenler onun aşiret büyükleriydi. Terör belâsına karşı canlarıyla mücadele eden bu adamlar gerçekten saygıyı hak eden insanlardı. Erkek öğretmen artık Şırnak ile Cizre arasındaki şirin bir beldede görev yapacaktı. Müdürün tüm ısrarına rağmen daha rahat edebileceği Cizre'ye gitmemiş, dostlarına yakın olmayı tercih etmişti. Bunun tehlikeli bir tercih olduğunu bilen dostları da onu ikna edememişti.

DERGÜL

Cudi ile Gabar dağlarının karşısındaki bu şirin belde; sıcacık insanları, eşsiz coğrafyası ve güzel havası ile cennetten koparılıp yeryüzüne yapıştırılmış bir manzara resmi gibiydi. Kaynak sularından farksız, tertemiz derelerinde yüzen balıkları akvaryumdaymış gibi izlerdiniz. Derelelerin iki yanında meyve ağaçları ve alabildiğine yeşillikler arasında uzun süredir kullanılmadığı için harabeye dönmüş çardakları görünce, neşe ile hüznün arasında tuhaf bir hisse kapılırdınız.

OKUL

Üstünde yöresel kıyafetleri olan tombul, sevimli, orta yaşlı, esmer adam; öğretmeni yakın bir akrabasıymış gibi bağrına bastı. Hem ağa, hem belediye başkanı hem de öğ-

retmenin kadim dostu İskan'ın kayınpederi ve amcasının oğlu idi. Yemek ve demli kaçak çay keyfinden sonra öğretmen işe koyuldu. Ortaokul için ayrılan iki sınıflı binaya yerleşen dul kadına başka bir ev bulundu. Başkandan yardım için gelen malzemelerden, ona bir ev yapma sözü alınarak!.. Yıllardır kimsenin uğramadığı bu okulda; başta kütük defterleri olmak üzere, bütün resmi evraklar usulüne uygun düzenlenmiş, bina boyanmış, sınıflar pırıl pırıl olmuştu. Artık kapı kapı dolaşıp, okuma yaşındaki kız ve erkek çocukları kazanmak; ilkokulu bitirenleri de ortaokula yazdırmak gerekiyordu. Yedi öğretmen canla başla çalışıyordu. Yuva yaptıkları eski lojman odasında; kurşun sesleri arasında, yarının güzel ve aydınlık tablolarını, Herekol'un çiçekleriyle bezeyerek çiziyorlardı.

CİZRE

Öğretmen evinin avlusunda göz göze gelmişlerdi ilkin. Vahşi bir kurdun gözlerine benzeyen bu gözleri, hatırlıyordu bir yerden. Uzun uzun bakışıp, selamlaşmadan ve tanışmadan ayrıldılar. Cizre'nin karanlık gecelerinde, erkek öğretmenin aklına takılan kıvrıcık saçlarla vahşi gözler, yüreğinde bir ateş gibi yanacaktı. İki ay sonra bayan öğretmeni yine gördü bir sabah vakti!.. Yüzü, gözü şiş, bilekleri sarılı!.. Masasına oturan öğretmen, bana yardım et lütfen demişti sadece. Başından neler geçtiğini sormadı erkek öğretmen, o da her haliyle sorma der gibiydi. Zaten herkes söz birliği etmiş gibi susuyordu.

Bir ara, ilçede iki yıldır görev yapan uzak bir akrabasının evine taşınmıştı bayan öğretmen. Şimdi yine öğretmen evinde idi. Erkek öğretmen ona yeni bir ev buldu. Tüm engellemelere rağmen, eşyasını öğretmen evinden aldı. İlçe milli eğitim müdürü, bayan öğretmen hakkında soruşturma

açtı. Ve soruşturmaların ardı arkası kesilmedi. Her şeyden haberdar olan kaymakam susmayı tercih etti. Bu kurtlar sofrasında yalnız yapamayacağını anlayan bayan öğretmen, ilk günden beri her hareketiyle saygınlık kazanan; cesareti ve dürüstlüğü ile göz dolduran erkek öğretmene sığınmış ve onu kendisine nişanlı ilan etmişti. Kısa sürede iyi dost olmuşlar; Mem ile Zin'in türbesine gittikleri zaman, aslında iki âşık olduklarını anlamışlardı. Fakat Beko'ların sayısı o kadar çoktu ki!

Ateşböcekleri nasıl âşıkça geceye, Mem ile Zin de öyle âşıkça birbirine. Mum nasıl eriyorsa, karanlığın kahrına, onlar da öyle eriyordu kavuşamamanın kahrına. Lakin hükümdar Zeyneddin Bey, Beko denen sevda düşmanının oyununa gelip kızı Zin'i Mem'e vermeyeceğine dair yemin etmişti. Kavuşmaktan başka ilâcı var mıdır ki sevdanın? Zeyneddin Bey bunu bilmiyordu, bu sebepten dize gelmeyen Mem'i zindana attırdı. Sevdayı bilmeyenin, sevdaya hürmet göstermeyen zehri çoktur, bu yüzden Beko, zindanda zehirleyerek öldürdü Mem'i... (Ahmed-i Hani)

Olan biteni iyi bilen Ömer; dostunu sürekli kolluyor, gölge gibi peşinde dolaşıyordu. Bayan öğretmenin dramına isyan eden lokantacının başına gelenlerden sonra, dostunun tüm ısrarlarına rağmen bir şey anlatmıyor, gizlice onu takip ediyordu. Erkek öğretmen ise, yaşama olanca gücüyle bağlı bu genç kızı intihara kadar sürükleyen şeyin ne olduğunu; günler geceler boyu düşünüyor, bir cevap bulamadığı gibi, kızın üzerine de fazla varamıyordu. Çünkü şu an onu hayata bağlayan tek şey, erkek öğretmene duyduğu güvendi. Her hafta sonu kırlardan, mayınlı tarlalardan topladığı kır çiçeklerini, bazen kendi elleriyle tuttuğu taze balıklarla, bazen korucularla beraber avladığı ceylan etiyle sevgilisine getiriyordu. Hele Dicle'nin kenarında birlikte içtikleri ka-

çak çayın tadı bir başka oluyordu.

Aradan bir yıl geçti. Genç âşıkların sevgisi dillere destan oldu. Dostların takdiri, düşmanların kini artıyordu. Erkek öğretmenin tayini çıkmıştı. Ama ilişik kesmiyordu. Sevgilisini burada bırakmaya niyeti yoktu. Tek çare onunla evlenip, eş durumundan kendisiyle götürmekti. Aklındaki, yüreğindeki tüm şüpheleri bir kenara atıp sevgilisine gitti. Ancak evlenme teklifine aldığı yanıt dünyasını, hayallerini yıkmıştı. Sevgilisinin eline tutuşturduğu yüzüğü geri almadı. Gönüllü geldiği bu şehirden artık gitme vakti gelmişti. Eğitim-öğretimi, personelin huzurunu, öğrenciyi düşünen idarecilerin olduğu; hepsinden önemlisi Beko'ların az olduğu bir yere gitmek istiyordu.

İki aşık bir daha kavuşmamak üzere ayrıldılar. Cudi'nin gözleri ve Dicle'nin suları iki öğretmeni seçmişti yakmak için. Erkek öğretmen son bir kez ziyaret etti Mem ile Zin'i; Beko'lara lanet ederek!..Can dostu Ömer'le vedalaşmış, şehirden ayrıldığında, Misrî Kız türküsü susmuştu.

Zin'in bir değil on canı da olsaydı, ölüm acısı hepsini alırdı... İşte o gün bugündür, yan yana duran mezarlarından dünyanın hiçbir yerinde yetişmeyen çiçekler açar, eşine rastlanmayan kokularla. Çünkü toprak aşkın yoldaşdır.”(Ahmed-i Hani)

MARMARA'DA BİR OKUL

Okul müdürü elli yaşlarında, beyaz saçlı, uzun boylu, güleç yüzlü, sakin ama otoriter görünümlü bir adamdı. Her zaman şık ve temiz giyinirdi. Sabah erken okulda olur, katları, sınıfları, lavaboları; idareci arkadaşları ve personeliyle dolaşır, her şeyin yerli yerinde ve temiz olmasına özen gös-

terirdi. Girişte öğrencileri ayakta fazla tutmaz, kısa ve öz konuşurdu. Sözleri etkileyici ve inandırıcı idi. Çünkü yapmadığı şeyi istemezdi. Herkes içeri girince bir süre kapıda bekler, geç gelen öğrenci ve öğretmenlere candan günaydın der, güzel birkaç söz söyler, iltifat ederdi. Hiç kimseye zorluk çıkardığını, hor gördüğünü, kızdığını gören olmamıştı. İkinci dersten sonra gelmeyen öğrenci ve öğretmenleri tespit eder, hasta olanları ziyarete giderdi.

Haftada birkaç kez meslektaşlarının derslerine girerdi. Sınıfa girdiğinde öğretmene olağanüstü bir saygı gösterirdi. Yaşına göre bilgisayarda oldukça iyiydi. Okul; kamera sistemi, ses sistemi, alarm sistemi, fizik – kimya ve bilgisayar laboratuvarları ile tam bir teknoloji cennetine dönmüştü. Okulda bütün sportif faaliyetler yapılıyordu. Müdür hepsine katılıyor, il dışındaki faaliyetlere de öğrenci ve öğretmenleri kendisi götürüyordu. Mesai kavramı olmayan bu adamın gecesi gündüzü yoktu. Bütün öğrenci velilerini tanıyordu. Sabah okula gelen öğrenciler, akşam evlerinde birkaç dakika da olsa misafir ettikleri müdürlerini görünce yüzleri gülüyordu. Sadece öğretmen, öğrenci ve velilerin değil, ilk zamanlar okulun önünde toplanan işsiz, güçsüz gençlerin de dostuydu. Artık hiç biri okulun önünde değildi. Kimi tedavi görüyor, kimi bir işte çalışıyordu. İçlerinden bir tek o yola gelmiyordu bir türlü. Ne yaparsa yapsın Samet bildiğini yapıyordu. Ele avuca sığmayan bu asi çocuk, diğerlerinin aksine iyilik kabul etmiyor, asi ve başına buyruk tavırlardan vaz geçmiyordu. Ama müdür, kimsenin görmediğini görmüştü onda!.. Tacını kaybetmiş bir kral edası seziyordu onda ve ona öyle geliyordu ki bu serkeş, bu hoyrat çocuk, her şeyin bozuk paraya ve şöhrete tahvil edildiği, iltimasın bazı zümreler bir hak gibi görüldüğü bu dünyaya inat, her türlü yardımı ve kuralı reddeden kimsesiz bir asaletin

temsilcisiydi. Ama okul çevresindeki kimselerin bilmediği bir sebepten, son bir aydır Samet ortalarda yoktu. “Sırta kadem basmak böyle bir şey olsa gerek” diye düşündü.

Nice zaman sonra Samet’ten gelen mektubu görünce yüzü gerildi, gözleri doldu müdürün. Ellerini başına kenetledi. Öylece uzun bir süre hareketsiz kaldı. Mektup cezaevinden geliyordu. Elleri titreye titreye mektubu açtı. Göz yaşları içinde mektubu bitirince, yazıcıdan bir kâğıt çekti, cevap yazacaktı ama vazgeçti. Bizzat gitmeliydi. Okuduğu umutsuz satırlardan bu gencin, her an canına kıyabilecek bir ruh hali içinde olduğunu anlamıştı. Soluğu adliye binasında aldı. Ceza evi savcısından aldığı özel izinle, Samet’in yanına gitti. Her şeyi duyandan başka kimse duymadı, ne konuştuklarını!.. Bir tek esmer ve yaşlı gardiyan, uzaktan gözlediği için o da, iki çift yaşlı göz gördü, niyesine aldırmadan.

On ay sonra Samet elinde bir gemi maketi ile odaya girdiğinde, Müdür bey öz oğlunu görmüş gibi Samet’i bağrına bastı.

Müdür Bey 17 Ağustos 1999 depreminde öldü. Elli bir yaşındaydı. Hiç evlenmemişti ama ardında binlerce Samet’ler bıraktı.

İÇ ANADOLU’DA BİR İLÇE(2000’li YILLAR)

İlçe milli eğitim müdürü yeni görevine başlayacağı için heyecanlıydı. Gördüğü bütün kötü örneklerden sonra farklı olmak zorundaydı. Yönetiminde hiç kimse mağdur olmamalı, beddua almamalıydı. Korkulan değil, sevilen; sorun yaratan değil, çözüm üreten biri olmaya çalışmalıydı.

Kaymakam orta boylu, iri yapılı, geniş, açık alınlı, jö-

leli saçlarını geriye taramış, şık giyimli ve oldukça sevecen biriydi. Yeni müdürünü ayakta karşıladı. Tavırları içtendi. Yönettiklerimizden sorumluyuz diye söze başladı. Maddi manevi her türlü desteği vereceğini söyleyerek, yeni müdüre başarılar diledi.

İlk gün bütün kurum amirleri yeni milli eğitim müdürünü ziyarete geldi. Hepsi de genç ve idealist insanlardı. Böyle genç ve çalışkan yöneticilerle çalışma fikri, yeni müdürün azmini arttırmıştı.

Okulları tek tek dolaşan yeni müdür, öğretmenleri dinliyor, sorunlarını not alıyor; yapabileceklerini yapıyor, yapamadıklarını da kaymakama iletiyordu. Mümkün olduğunca her öğretmene, öğrenciye, veliye ulaşmaya çalışıyordu. Onların huzurlu ve mutlu olmaları, geleceğin daha güzel olması demektir. Ancak geçmişin acıları, her gece onu uykusuz bırakmaya devam ediyordu.

Sabah sekizden önce birkaç okula giden ilçe milli eğitim müdürü; hükümet binasına gelmeden önce her gün ayrı bir lokantada çorbasını, çayını da başka başka esnaflarla içerdi. Kısa sürede eksikleri tespit etmiş, yaptığı toplantılarla herkesin fikrini almış, gerek fiziki şartların düzeltilmesi, gerekse eğitimde kalitenin artırılması için yapılması gerekenleri rapor halinde kaymakama sunmuştu. Özellikle mühendislerin kaymakama söz verdikleri halde yapmadıkları; çorak arazinin ağaçlandırılması için maddi getirisi de oldukça fazla olan “kral ağacı projesini” de ayrı bir dosya halinde iletmişti kaymakama.

Kaymakam saat ona doğru geliyordu. İlçe milli eğitim müdürü içten içe geç geldiğini düşündüğü kaymakama kızıyordu. Müdürlüğün hizmet aracı yoktu. Beldelerdeki

okullara denetime gitmek için kaymakamdan araç isteyince, “vâkıfın” aracını tahsis eden kaymakam, kendi şoförünü öğlene kadar verdi. Yolda kaymakamın hoş sohbet şoföründen duydukları, müdürü utandırdı. Kaymakam sabah altıda yollara düşüyor, köy köy, ev ev geziyordu. Hasta, fakir ve kimsesizleri bizzat gözleriyle görüyor, gerekeni yapıyordu.

İlçe idare kurulu ve vakıf toplantılarında, yeşil kart verileceklere sıra geldiğinde kaymakamın olumlu dosyaları neden bu kadar hızlı geçtiğini de anlamış oluyordu müdür. Tanımadığı veya emin olmadığı dosyaları da incelemesi için başhekime ve ilçe tarım müdürüne veriyordu. Kapısı herkese açıktı. Gelenin mevkisi, maddi durumu ne olursa olsun, hepsini ayakta karşılar ve kapıya kadar uğurlardı.

Müdür bey altı aylığına geçici görevle gelmişti bu şirin ve küçük ilçeye. Kaymakamla el birliği, gönül birliği yapmışlardı. Müdür bey okulların içini ve dışını güzelleştirirken, kaymakam da bütün köy yollarını asfaltlamıştı. İlçenin çehresi değişmişti. Bir sohbet esnasında söz 17 Ağustos depremine gelince kaymakamın gözleri doldu. Öğretmenliğini ve müdürlüğünü yapan adamın ölümünü hatırlamıştı.

Onuruna verilen yemekten sonra ilçeden ayrılan müdür, yeni bir göreve gitmenin heyecan ve şevkiyle, asla unutamayacağı hizmet abidesi bu devlet adamıyla vedalaşırken gözyaşlarını saklamadı.

BAŞKENT ÖĞRETMEN EVİ TOPLANTI SALONU

Eğitim-Bir-Sen ‘in düzenlediği “Unutamadığım Öğretmenim” hatıra yarışmasının ödül töreni yapıliyordu. Salon bakanlar, milletvekilleri, öğretmenler ve gazetecilerle do-

luydu. Günlerden 14 Şubat'tı.

Bayan öğretmen, ödülünü almak için sahneye çıkan erkek öğretmeni görünce, gözyaşlarını tutamadı. Koşup boynuna sarılmak, af dilemek istiyordu. Ona, başına bir şey gelmesin diye, terk etmek zorunda kaldığını haykırmak istiyordu. Utancını, yalnız başına çektiği acıları, herkesin gözü önünde anlatmak istiyordu. İçinden sayın bakanım lütfen artık; kötü ve zalim yöneticilerden kurtarın bu ülkeyi diye bir çığlık kopuyor, boğazında düğümlenen bu şeyler, sessiz bir fırtına gibi salonu sarsıyordu. Yıllardır parmağından çıkarmadığı yüzüğü, dudaklarına, kanatırcasına bastırıyor, öpüyor, ağlıyordu. O anda koca salonda yapayalnız gibiydi. Kulaklarında “Misrî Kız” türküsü uğulduyordu. Cudi'nin gözleri ağlıyor, Dicle'nin suları yanıyordu.

KAYSERİ

MÜDÜR BABA'NIN PALTOSU

SEYİT BURHANETTİN AKBAŞ

Erciyes, bulutların arasından, kafasını uzun bir aradan sonra tekrar gösterdiğinde, güneşin aralıklarla gülümsemesi de yerdeki katı buz tabakasını eritmeye yetmiyordu. Erciyes'in eteklerindeki bu kasaba, uzun süre çıkarmamak üzere beyaz örtüsünü giydiğinde, artık insanlar için zor günler başlamış demektir.

Öğrencilerin burunları annelerinin ördüğü papaklarına rağmen, kardan adamlara takılan havuçlar gibi kızarmıştı. Elleri donmuştu sanki. Çantalar, askılıkta sallanır gibi bir o yana, bir bu yana gidip gelirken adeta yere basmaktan korkan ayaklar, küçük adımlarla okula yeni gelmişlerdi. Boyunlarını, ellerini, yüzlerini örtebilecekleri kadar örtmüşlerdi. Çünkü havalar uzun süre kapalı gitmiş, kar yağmış, geceler buza çekmişti. İşte böyle havalardan sonra açan güneş tehlikeliydi. Havaların ısınması şöyle dursun, Erciyes'ten kavurucu bir ayazın çıkmasına sebep olurdu. Ve o da ne el, ne ayak, ne yüz bırakırdı. Kızaran ve daha sonra morarmaya başlayan eller, yüzler, ayaklar perişan olurdu.

“Müdür baba” böyle vakitlerde sobayı erkenden yakar, çocuklarını beklemeye başlar, onları kapıda karşılardı. Çocukların ellerini ve yüzlerini, avuçlarının içine alır, adeta

bir termometre gibi ısılarını ölçerdi. Sabah öğrencilerini birer birer sayar, koyununu bekleyen çoban gibi, okula gelmeyen bir öğrenci olduğunda gözlüğünü takar, not defterine bir şeyler karalar, sonra o öğrencinin köyünden, mahallesinden olanlar sorguya çekilirdi. Nesi vardı acaba? Hasta mıydı yoksa? Yoksa, büyüklerinden biri vefat mı etmişti? Olmaz ama, yolda mı kalmıştı?

Müdür baba'nın bütün hayatı çocuklarıydı. Gün onlarla başlar, öylece devam ederdi. Müdür Baba'nın adı neydi, öğrencileri pek bilmezlerdi. Onun bu babacan tavrından dolayı, hepsi ona "Müdür Baba" diye seslenirdi. Bu söze öğretmenler de zamanla alışmış ve Müdür Baba diyenler çoğalmıştı.

Müdür baba'nın asıl adı Osman'dı. Çok uzun yıllar memleketinden uzakta, Tatvan ilçesinde öğretmenlik yapmış, daha sonra memleketi Kayseri'ye gelmişti. Uzun zamandır bu okulda çalışıyordu. Önce öğretmenlik, sonra da müdürlük görevine getirilmişti. Müdürlük görevine getirilmişti ama okulun ne memuru ne de hizmetlisi vardı. Müdür baba, okula geldiğinde yaşlı hizmetkâr okuldaydı ama o da kısa bir süre sonra emekli olunca okul, tamamen Müdür baba'ya kalmıştı. Müdür baba, okulun hizmetlisi mi, memuru mu, müdürü mü artık pek anlaşılmıyordu.

Sabah çok erken saatlerde kalkıyor, kasabanın camisine gidiyor, sabah namazını kıldıktan sonra okulun yolunu tutuyordu. Daha alacakaranlıkta, askerden kalma bir alışkanlıkla, okulun etrafını geziyor ve mıntıka temizliği yapıyordu. Okulu sıkı sıkı kontrol ediyor, sonra okulun kömürlüğüne girip sobaların kömürünü dolduruyordu. Çocuklar ve öğretmenler, onun kömür doldurduğunu asla göremezlerdi. Hatta okulu temizlediğine bile şahit olmamış-

lardı. Ama o her sabah, okulu pırıl pırıl temizlerdi. Sanki görünmeyen bir el, sihirli bir el okula dokunuyor, pırıl pırıl bir temizlik ve sıcacık bir okul, öğrencileri ve öğretmenleri bekliyordu.

Öğretmenlerin çoğu kasabada oturmazdı, sadece Müdür baba kasabada oturur ve yalnız yaşardı. Öğretmenler her sabah dolmuşla Kayseri'den gelirler ve akşam olmadan da kasabadan şehre dönerlerdi. Kasaba onlar için yaşanacak bir yer değildi çünkü. Müdür baba ise zaten yaşlı bir adamdı ve kasaba, onun gibi adamlara daha uygun olmalıydı. Belki de o yaştaki insanlar huzuru buralarda buluyorlardı.

O kışta kıyamette okula yeni atanmış olan genç öğretmenin paltosuz okula gelip gittiğini gören Müdür Baba, gizli gizli öğretmenini gözetim altına almıştı. Bir gün, iki gün, bir hafta, on gün derken, Müdür baba öğretmeni odasına çağırırılmıştı. Önce bir hal hatır sorduktan sonra, sözü döndürüp dolaştırıp ağır kış şartlarına getirmişti.

-Evladım, bir süredir seni takip ediyorum. Bu kışta kıyamette paltosuz okula gelinir mi? Allah korusun, üşütüp hasta olursun, buranın ayazı adamı çarpar.

Yağız bir delikanlı olan öğretmenin başı omzuna düşmüştü ve işi geçiştirmeye çalıştığı her halinden belliydi.

-Ben gencim Müdür bey, sizin gibi yaşlı değilim. Kırım sıcak akıyor. Palto bana yük, taşıyamıyorum o ağır şeyleri üzerimde. Ben palto giymeye alışmamışım işte!..

Müdür baba, kalktı, yerinden doğruldu. Yüzünde sevecenliğini gösteren bir hal vardı. Tombul yanakları biraz daha kızardı ve genç öğretmenin karşısına oturdu.

-Evlâdım, ben senin bu sözlerini çok iyi anlıyorum. Şehirde dört öğretmen bir evde kalıyorsunuz. Annen ve kardeşlerin Gaziantep'tedir. Sen babasız büyümüşsün. Allah rahmet eylesin, babanızı erken yaşta kaybetmişsiniz. Şimdi de annene ve biri üniversitede, diğeri de lisede okuyan iki kardeşine sen bakıyorsun. Belli ki aldığın paranın büyük kısmını onlara göndermekte. Belki bugünlerde para yetiştiremiyorsun. Lütfen beni yanlış anlama. (Yerinden doğrulup dolaba giden Müdür baba, oradan kırçıl bir palto çıkardı ve elinde tutmaya başladı.) Eğer kabul edersen, benim çocuğum yok ama oğlum yaşındasın, lütfen bu paltoyu kabul et!.. Benim senin paltosuz gezmene yüreğim razı değil.

Genç adam, neye uğradığına şaşırarak bir tavırla irkilmişti. Kasabadan dışarı çıkmayan ve oldukça ağır ve hantal görünümü olan Müdür baba, bir hafiye gibi kendisini araştırmış ve hem de sağlam bilgilere ulaşmıştı. Genç adam, bu duruma sevinememiş, hatta içini kaplayan eziklikle bakakalmıştı.

Müdür baba, paltoyu sandalyeye bıraktı. Durumun farkına varmıştı. Yavaş yavaş masasına yöneldi ve adeta bitkin bir vaziyette masasına çöktü.

-Bak evladım, bu gözler neler gördü sen bilmezsin. Bu saçlar neden ağardı, bu gözler neden çöktü? Bir fikrin olduğunu sanmam. Gururlusun biliyorum. Bunda da haklısın. Lakin, sana birkaç şey anlatmama müsaade et.

Okulun küçük penceresinden Erciyes'e doğru baktı ve sanki o ulu zirveyi delip geçen gözler uzaklara, çok uzaklara gitti:

-Bundan tam 32 yıl önce, bir Osman vardı. Genç bir

öğretmen... Daha bıyıkları yeni terleyen bir adam!.. Anam yok, babam yok, bacım kardeşim yok. Yetim oğlu yetim, öksüz oğlu öksüz... Çıkmış Tatvan ilçesine gitmişim öğretmen olarak. Beni bir köye vermişler, iki saat atın sırtında yolculuk etmişim. Türkçe bilen birkaç kişi var. Çocuklar da türkçe bilmiyor doğru dürüst. Elimi kolumu sallaya sallaya gittiğim bu köyde, ne ayağımda doğru dürüst bir ayakkabı, ne üstümde bir palto, ne yatak ne yorgan, hiçbir şeyim yok!.. Birkaç gün köy muhtarının evinde kaldıktan sonra, okulun iki göz odasını onarıp beni okula taşıdılar. Güya lojmanmış. Diyorlar ki, ‘Hoca, eşyaların ne zaman gelecek?’ Bakakalmışım, ne eşyası? Benim eşyam yok ki, bir bavulum bile yoktu. Durumu anladılar. Kısa süre sonra bana yatak yorgan, kapacak, üst baş getirmeye başladılar. Evimi iyi kötü adam ettiler. Sonra da elime bir silah verdiler. ‘Hoca, bu silahı sen koynuna al. Bu senin en vefalı dostun, arkadaşın olacak. Burada kaçakçılar çoktur. Göz kırpmadan insana kıyarlar. Biz seni koruyacağız, tırnağına taş değdirmeyeceğiz ama, ola ki bir aksilik olur. O zaman kendini korursun’ dediler. Tam on beş yıl, evet dile kolay tam on beş yıl o köyde kaldım. Çocuklara türkçe öğrettim, onları memlekete millete yararlı insanlar olarak yetiştirdim. Kimi zaman kapımı çalanlar dost değildi. Canımı ortaya attım, korkmadım, gerekirse silahıma sarıldım, kurşun sıktım, canımı kurtardım. Köylüler beni sevdiler, hem de çok sevdiler. Onlarla dağlarda taşlarda gezdim. Onlarla ava çıktım, onlarla oyunlar oynadım. Uzun kış gecelerinde onlara hikâyeler anlattım, onların masallarını dinledim. Hepsinin öğretmeniydim ben!.. Onlara çok şey öğrettim, onlardan çok şey öğrendim. Seni evlendirelim, sen de bizden birisin dediler. Hayır dedim. Benim çocuklarım çok, ben işimle evliyim dedim. Bu on beş yılda köyde kimleri yetiştirdim bir bilsen? İsimlerini duysan şaşar kalırsın. Avukatlar, mü-

hendisler, öğretmenler!.. Kimisi belediye başkanı, kimisi milletvekili oldu. (Büyük bir keyifle, gözlerinin içi gülüyordu.) Sakın abarttığımı ve şaka yaptığımı sanma! (Eliyle bir küçük sandık çıkardı. İçindeki mektupları, telgrafları göstererek uzattı.) Beni hiç unutmazlar biliyor musun? Her sene ararlar sorarlar, yolu bu tarafa düşenler mutlaka elimi öpmeye gelirler.

Ben soğğun ne olduğunu bilirim evladım. Ben insanın ne olduğunu bilirim. İnsana değer verenler ancak insandan değer bulabilirler. Bu sıralar, masalar, bu okul ne için? Sanma ki bunlar sadece çocuklara bilgi vermek içindir. Hayır. Bunlar, eğer içindekilere bir değer veriliyorsa bir kıymet ifade eder evladım. (Sonra gözlerini tekrar Erciyes'e dikti ve konuşmaya devam etti.)

Bu paltoyu, ben senin için almadım. Bunu o eski öğrencilerimden biri bana hediye etmişti. Benim paltom vardı. Onu bu dolaba sakladım ve acaba kimin kısmetidir diye bekliyordum. Kabul edersen, inşallah senin kısmetindir o.

Müdür baba, kafasını çevirdiğinde genç öğretmenin paltoyu giymiş olarak ayakta durduğunu fark etti.

-Müdür baba, bu palto tam bedenime göreymiş. Nasıl, yakıştı mı?

Müdür baba'nın gözleri yaşardı, yüzü yeniden parladı ve ayağa kalktı:

-Evladım, evladım. Hem nasıl yakıştı, hem de çok yakıştı.

Genç öğretmenin yanına yaklaştı ve alnından öptü. Genç adam, onun eline uzanmıştı ki Müdür Baba:

-Ne olur evladım, bu bayrağı taşıyın. Senden tek isteğim bu. Önce insan evladım, unutma önce insan!.. Nice Mehmet'leri, Ayşe'leri siz yetiştireceksiniz. Bu paltonun seni kuşattığı gibi, siz de bu çocukları sarıp sarmalayın. Kimseyi ayırmadan, kırmadan. Olur mu evladım?

Genç öğretmen başını salladı. Onun da gözleri dolmuştu. Dudaklarından sadece birkaç kelime döküldü:

-İlk defa bugün gerçek manada öğretmen oldum hocam, sağ olun.

KASTAMONU

“Çağ yangınlarını gözyaşlarıyla söndürmeye çalışanlar için”

HASAT ZAMANI

TURGAY GÜMÜŞ

Düşünce yolun Anadolu'ya, duyarsın her şeyden sımıcak bir merhaba. Tozlu yollardan, karlı dağlardan, boz bulanık ırmaklardan geçersin. Sonra birden bire beliriverir önüne, küçücük bir Anadolu köyü, ya da kasabası.

Her şey tatlı bir selamla başlar. Yeni bir çevre, yeni bir çehre, yeni yeni adetler... Değişmeyen tek şey vardır Anadolu'da: Öğrencilerin yüzleri!.. Yağmur yüzlü, sevda bakışlı, çiçek kokulu çocuklar sarar etrafını. Hangi yüze baksan, tertemiz bir çift göz dikkatini çeker. Ben bu yüzü bir yerlerden tanıyorum dersin. Anadolu'nun yüzüdür bu yüz. Her şeyi yakıştırırsın o yüze. Hüznü bile en çok ona yakıştırırsın. Bir demet kır çiçeği toplamak istersin. Ellerin değince mavi önlüklü çocukların saçlarına, gerek kalmaz kır çiçeklerine. Gözlerin değince kır çiçeklerinin gözlerine, dirilir kardelenler kar altından. Bir umut kaplar onların yüreklerini. Onların yürekleri tutuşturur seni, alev alıp harlanmak istersin. Değil bir mumla söndürmek cehaleti, güneş olup doğmak istersin karanlıkların üstüne. Bin bir

umutla çıktığın bu yolda anadan, yardan, serden geçersin. Yelken açıp gidersin uçsuz bucaksız ufuklara doğru, önden gidenlerin ardından. Bu kutlu sevda yolunun ne ilk yolcusundur, ne de son.

Öğretmenliğe dair güzel sözlerdi aklımda kalan. Bu umutlarla düştü yolum küçücük bir Anadolu kasabasına, duvarlarına hüznün ve ayrılık kokusunun sindiği yatılı okula!.. Sekiz yıllık kesintisiz eğitimin ilk yılıydı. Sancılı bir dönemin beni beklediğini nerden bilebilirdim. Yeni mezundum ve öğretmenliğe ait ideallerim, her şey aklımdaydı. Türkçe dersine girdiğim altıncı sınıf öğrencilerinin üçte birinin, okuma yazma bilmediğini nasıl tahmin edebilirdim ki? Adını, soyadını yazamayan öğrencilerin sınıfını geçmesi gerektiğini söyleyen idarecilerime güvenerek, her şeyin yönetmeliklerle halledilebileceğini anlıyordum. Binlerce şüphe içimi kemirirken, bir şeylerin yanlış gittiğini sessiz sessiz haykırdım, içimin en karanlık, en kuytu köşelerine. Bu çocuklar bizim kır çiçeklerimizdi, ama sanki biz onları soldurmak için uğraşıyorduk. Ya Ankara'nın ve idarecilerin bildikleri yanlıştı; ya da benim bildiklerim. Ya da her yanlışın içinde bir doğru gizli olmalıydı.

İçime kara bir gece çöktü: Yetkinin azlığından yakınan idareciler, bir şeyler yapamamanın verdiği düş kırıklıkları, ne işe yaradığımı fark edememenin verdiği sarhoşluk!.. Kapkaranlık gecenin içinde yolunu bulmaya çalışan âmâ bir yolcuydum sanki. Ne yana dönsem, dikenli engelleri hissediyordum kalp gözümle. Ve gece bütün zifiri karanlığıyla içime çöküyordu. İçimi kaplayan karanlık ve sabahsız geceler korkutuyordu beni.

Her gecenin koynunda bin sevda saklıdır. Kara gecelerin içinde nice kara sevdalar gizlidir. Sabahın seherinde

gözyaşı dökenler yakalar o sevdaları. Doğan güneşe hüküm geçiremeyen şairin sabahı yoktur!.. Çünkü onun içini gecenin karanlığı kaplamıştır. Karanlıktan korkanlar ölüme ağlar. Hal ehli olmayan ise ne sevdadan anlar, ne de aşktan!.. Hal ehli olmayan ancak ölümden korkmayı bilir. Muhabbet ehline ölüm, düğün günüdür. Seher vakti dökükleri gözyaşlarıyla, çağ yangınlarını söndürmeye çalışır muhabbet ehli olanlar.

Gecenin koynunda saklı sevdaları ortaya çıkarmaya çalışan bir bilge derviş tanıdım. Kendini bilge olarak tanıtmasa da, modern çağın kuytu bir köşesine saklanmış bir bilge!.. Kaderin kuş uçmaz, kervan geçmez köşelerde dolaştırdığı garip derviş. İnci mercan gibi, hayat denizinin derinliklerine saklanmış mütevekkil bir derviş.

Mütevekkil dediysem, yeri geldiğinde keçi gibi inatçı, dağ gibi dik ve asi bir küheylan gibi hırslı. Dervişle yolumuz, evliyalar şehrinin küçük bir ilçesinde kesişti. Öğretmen olarak başladığı sevda yoluna idareci olarak devam edecekti. Ruhuna, bütün idarecilerin öğretmen olduğunu nakış nakış işlemişti. Bense onun sıradan bir idareci olacağını tahmin ediyordum:Devamsızlıkları girecek, ihaleleri takip edecek, kurul toplantılarına başkanlık edecek!.. Biz de her şeyi zamana bıraktık. Akıp giden hayat bize, onun nasıl bir idareci olduğunu gösterecekti zaten.

.....

Zaman geçti, dağların karı eridi, kış yüzünü yavaş yavaş bahara çevirdi. Göçmen kuşlar terk ettikleri diyarları şenlendirmeye başladı. Küçük Anadolu kasabasında her yeri, rengârenk çiçekler süslüyordu. Kır çiçeklerinin süslediği bu topraklarda, yürekleri sevda ve umut çiçekleri

kaplamaya başladı. Derviş okulun her yerine çiçek dikemese de, herkesin yüreğine bir fidan aşılamaya çalışıyordu. İstiyordu ki okulu, hüzün ve gurbetin keskin bir kireç gibi sindiği pansiyonu, gül bahçesine dönsün. Yüreklerdeki fidanlar filizlenip boy versin, sevgi ormanına dönsün. Onun için derviş elindeki tohumları toprağa değil, yüreklere saçıyordu.

Belki başlangıçta ne kadar büyük adımlar attığını görmedi hiç kimse. Belki diktiği filizlerin çoğu tutmadı. Ama onu bilge yapan, mütevekkil derviş yapan umudunu hiç kaybetmemesiydi. Umudun bittiği yerde her şey biter. Yaşayan ölümler diyarına döner o. Derviş bunu biliyor ve umutların yitip gitmemesi için sevgi tohumları saçıyor, umut fidanları dikiyordu etrafındaki yüreklere. Bu ülkeyi ben mi kurtaracağım demiyor, bu ülkeyi biz kurtaracağız diyordu mütevazı ve mütevekkil haliyle. Kim bilir, belki dualarıyla, belki de gözyaşlarıyla besleyip büyütmeye çalışıyordu filizleri ve fidanları. Sabırla, tevekkülle hasat zamanının gelmesini bekliyordu.

Dervişi derviş yapan, umudunu hiç yitirmemesiydi. İl milli eğitimden gelen yetkililerin, imkânsız demelerine rağmen, okulun bahçe duvarını tribün şeklinde yaptırmayı başarmıştı derviş. İmkânsızda mümkünlerin gizlendiğini biliyordu derviş. İçinde koşan asi küheylanın hırsıyla başardığı bu projenin mimarı da küçük çocuklardı. Çünkü tribün fikri ilk onlardan çıkmıştı, ben de mantıklı bulup idareye söylemişim. Dervişi derviş yapan başkalarının aklını da kullanmasıydı. Küçük çocukların projesinin ne kadar büyük bir proje olduğunu anlamak için, mahpushane duvarını andıran o duvarın yerine yapılan tribünü görmek gerekir. Dervişin gösterdiği gayreti bilmek gerekir. Tıkanmış noktalarda, mutlaka bir çıkış yolunun bulunabile-

ceğini, karanlık bir gecenin ucunda pırl pırl bir güneşin doğacağını bilmek gerekir.

Dervîşi dervîş yapan, taşıdığı sorumluluk duygusuyla yanıp tutuşmasıydı. Devamsızlık yapan Bayram'ın evine, devamsızlığın sebebini öğrenmek için gittiğimizde; yoksulluk ve sefaletin, kör bir bıçak gibi acı vererek, ciğerlerimize saplanmasını yaşayan dervîş ölümü neyler? Issız bir ormanda, ıssız bir kulübede, tek başına kalan bir çocuk!.. Adı Bayram; ama bayramın ne olduğunu bilmeyen Bayram! Kulübenin kapısını açtığımızda, içeride bir kilim ve yataktan ibaret bir oda! Çoğunun, oda bile demeyeceği bu evin ortasında, yanan bir piknik tüpü!.. Ateşte pırasa pişirmeye çalışan Bayram. Ortalığı kaplayan bir duman. Uçsuz bucaksız, sislerle dolu bir uçurumda yok olup gitmek isteyen dervîş. Şaşkın gözlerle bize bakan Bayram. Yanan ne piknik tüpündeki alevdi, ne de ocaktaki pırasa!.. Yanan dervîşin ciğerleriydi. Odayı kaplayan dumanın kokusu, çoktan yerini, dervîşin ciğerlerinin kokusuna bırakmıştı. Dervîş alevler içinde gezinir, İbrahim gül bahçesinde. Bu yangını bir tek gözyaşı söndürebilir. Bayramı bilmeyen Bayram. Dervîş gözyaşlarıyla sarıldığı Bayram'ı sınımsız tuttu. Bir daha asla bırakmayacakmış gibi. Bayramlar bilirim içimi acıtan, Bayramlar bilirim ateşler içinde açan gül, bayramlar bilirim bilge dervîşleri divane kılan.

Dervîşin ruhunda akan çağlayanlara set vurulmaz. Onun dergâhına gelen herkes dervîştir. Mevlânâ'nın kokusu sinmiş dergâhına kim olursa olsun gelir. Onun dergâhında Yunus'un sesi yankılanır. "Yaradılanı hoş gör, yaratandan ötürü." Sevgi masallarının anlatıldığı bu dergâhta, herkes için büyük hisseler saklamıştır dervîş. Onun kepeçesinden herkese sınırsız çorbalar dağıtılır. Onun dergâhında her şey küçük dervîşler içindir. Dervîş mum gibi eriyip giderken,

onun ışığından tutuşan yıldızların her biri güneşe döner. Bizim Anadolu lisesini kazanmasını hayal bile edemeyeceğimiz çocuklar, dervişin aleviyle tutuşup güneş oldular. Derviş mum gibi eriyordu, çünkü o yıldızları tutuşturabilmek için kendi çocuğunu, eşini, evini ihmal ediyordu. Derviş çağ yangınlarını söndürebilmek için atar kendini ateşlere. Çünkü onun umudu vardır, Anka kuşu gibi küllerinden doğacağına. Bu çağda her yer yangın yeri dervişim, o kadar gözyaşın var mı? Bu yangın yerinde esen rüzgârlar kül bırakır mı?

Ne zaman akşam karanlığında, tek bir penceresinden ışıklar saçan bir bina görsem, okulum gelir aklıma. Herkesin evine çekildiği o saatlerde, idarenin ışığı yanar. İçimden, bizim derviş yine topladı kırklar meclisini diye geçirim. Aslında toplanan üçler, beşler, yediler, kırklar değildir. Dervişin gönül meclisinde toplanan fikirlerdir odadan yansıyan, mum alevi görünümündeki ışık. O odalardan titrek bir mum alevinin ışığı yayılır önce. Sonra kandil olur o ışıklar ve yıldızları tutuştururlar. Her bir yıldız güneş olup doğar kasabaların, şehirlerin üstüne. Dervişlerin tutuşturduğu güneş kaplar Anadolu semalarını. İşte o zaman mütevekkil dervişlerin beklediği hasat zamanı gelir.

KARAMAN

BİR LAHZADA YED-İ BEYZA

ADEM GÜMÜŞ

Ve yılan otu yutunca bitiverdi her şey.Bir anlık uykuya dalmış Gılgamış'ın füsunkâr hayatında başladı bildiğimiz ölümsüzlük hayali.Niye dikkat etmedi ki sanki!Ah Gılgamış ah!..Ah Uruk diyarının kralı ah!..

Şimdi onlar değil biz olacaktık;bahar gelince gömlek değiştirip yeni baştan doğacak olan.Hilâl iken, dolup kaybolurken yeni bir hilale gebe kamer misali.Sahi olur muydu acaba?

Acaba...

Keşke...

Aslında...

Şayet...

Eğer...

Destan işte.

Kimi zaman Mezopotamya'nın bilinmez geçmişinde ;kimi zaman da eski Yunan tanrıçası Hades'in lâf-ı güzaf ömrünün harap mitolojisinde. Bir yanda arz ;bir yanda sema!.. Ye'se kapılı kalacaktım zıtlıklarla dolu şu âlemde: Gökyüzünde asılı duran membası kuzeyden, fi-kirlerimi yeryüzüne indiremeseydim eğer.Memba ki ne memba?Kaynak değil sözüm ona kutsal(!) ayazma!.. İçtik-

çe susatan, susadıkça dimağımın günahsız bildiğim zarını ipek böceği gibi gün gün yiyip, ipliğe çeviren bir şey. Sonrası malum!.. Örumcek ağının tam orta yerinde asılı duran benim zannettiğim zavallı ki beyin.

Cahiliye Zamanı / Ekim 1999

Kırıldıkça kıvrılıyor yollar. Bir o yana bir bu yana yatırıyor şoför bizi ihtilalden kalma dolmuşuyla. Yüzünde bir an evvel şehre ulaşma telaşı.. Ha gayret bas. Emektarla ne kadar basılabilirse. Derken güneş sırtını çevirdi Toroslar'ın yüksek tepelerine.Görünmez oldu adetâ, az kaldı deniliveren şehrin evleri.Dönülmez yokuşlara döndü sıra sıra uzanan tepeler. Alık yüzlü bakışmalar ardı ardına . Bulutların pervasız gölgesine mahkûm toprakların küflü gökyüzüne dönüşünü görünce ,suskunlaştı birden konuşan diller.Gözlerimde yabancı bakışlar, etrafı izliyorum yarı açık pencerenin evlere şenlik boşluğundan . Yağmur atıştırıyor inceden inceden .Yağdıkça yüzüne renk geliyor tozlu yamaçların. Şakırdıyor adeta yardan aşağı döküliveren sular. Hemen ön camlara uzandı şoförün yanındaki.Elinde kırk belik olmuş, akşamdan kalma bir bezle.

-Silecek eski her hal, tam temizlemiyor mu ne?

-Ya ya yağmur yağınca geliyor aklımıza insanoğlu işte. Bugün de sanayiye gittiydim halbuki.

-Ne güzel de yağıyor karşı yamaçlara.Ver Allah'ım ver.Rahmet bu ya hu!..

Yağmuru anladık da rahmet de neyin nesi.Yağmur işte diyorum, omuz silkeleyerek.

-İşte şu tepeyi de aştık mı görünür senin okul hoca.

Mesaiden önce de vardık mı...

İki de bir saatime bakışından olsa gerek, bir mesaidir tutturdu ihtiyar.Varırız bir saate kadar,varırız evvel Allah.

Hep beni düşündüğünden zannedirdim şoförün telaşını.Bir an evvel varsın hoca okula.Öğretmensiz kalmasın hani sınıflar.Aylar sonra kahvede görünce anladım derdini ;bir çok kez beni de ortak ettiği okey masasında.Meğer akşam eve gitmeden birkaç el oyun oynar mıyım telaşındaymış aslında.

Oh be göründü işte şehir.Bu kez geldik ama.

Çiftçiler.

Ellerinde çapa tarladan dönüyorlar bir bir ,yağmurdan arta kalan ıslak bedenleriyle.Yorgun bakışlar ve yüzlerinde yarım kalmış işlerin hüznüyle.Birden yavaşladı ihtiyar.

-Geçmiş olsun hoca.Şehir burası. Üç sokak ötesi de meydan.Orada indireyim seni .Kime sorsan gösterirler senin okulu.Burası küçük yer zaten.

Hakikaten küçükmüş şehir.İki adımlık yerdeymiş okul çarşuya.Hani okul da çarşının içinde sayılır.

İşte, saatlerdir uğruna yolları iplik edip hayalimde uğruna dantel ördüğüm lahûti mekân.Sanki bildik bir yer. Kapısı bildik.,penceresi bildik.Ve yağmurdan arta kalan su birikintilerine ev sahipliği yapan yarı asfalt yolu bildik. Çocukluğumu gördüm birden taş duvardan örülü bahçe temelinin eğreti duruşunda.Temelin arkasına geçmekti o yaşımızda özgürlüğün değişmez tarifi.Sonra...

Sonrası özgürsün işte.

-Kime baktın hocam?Hocam dedim kusura kalma, kravatlı görünce hani.

-Öğretmenim.Tayinim buraya çıktı da .Sen gel koca dershaneyi bırak dağın başına...Neyse müdür yok mu okulda?

-Odasındadır Yüksel müdürüm.Misafirleri vardı az önce gittiler.

-Demek müdürümüzün ismi Yüksel ha?

-Yok yok Fazlı'dır aslında adı,biz Yüksel deriz aramızda.Niyesini sorma işte öyle.

Tam üç yıl dershanede çalıştım, ilk kez bir okula girerken bu kadar heyecanlanıyorum.Neden acaba?Bir elimde gazete, bir elimde sabahtan kalma meyve poşeti.Üstüm başım da hani kırışmasaydı yolculukta iyi olacaktı ama, neyse.Önce memur odası, ardından da muavinlerin odası karşıladı beni.İçerde hummalı bir çalışma .Yazı yetiştirilecek herhalde.

-Buyurun kime bakmıştınız beyefendi?

-Müdür Bey'e bakmıştım.Ben yeni atandım da okulu-nuza.Konya'dan geliyorum.

-Branş ne hocam, İngilizce mi?

-Yok coğrafya.

-Bir de ingilizce öğretmeni vermişler de onun için sordum.Hayırlısı hocam, siz geçin müdür bey'in odasına, lavaboya kadar gitti gelir şimdi.

Nerede dershane müdürümün odası nerede bura. Bir

televizyon bile koymamış adam odasına. Masasında bilgisayar yok ki televizyon olsun. Oda değil bahçe sanki. Pencerelelere kadar çiçek.

-Selamün aleyküm.

-Aleyküm selam.

-Hoşgeldiniz.Yeni atanan coğrafyacımızsınız öylemi?

-Evet hocam.coğrafya.Konya'dan geldim.

-İlk atamanız herhâlde?

-Evet evet ilk atama. Daha önce üç yıl derslane öğretmenliği yaptım.Özel sektör malûm, yarını belirsiz .Devlet okulu başkadır diye düşündüm hani.

-Hayırlı olsun hocam iyi etmişsin. Ben de on dört yıllık öğretmenim. Sekiz yıldır da idareciliğimiz var.Bu sene on beşindeyiz işte.Din kültürü branşım.Fırsat oldukça girmeye çalışırım derslere.Malum din kültürü önemli ders bilirsin.

Bir gün sonra...

İşi bulduk vallahi. Girerken selam çıkarken selam. Branşı da “dinmiş” zaten.Kesin bir aya kalmaz dönerim ben.Hangi devirde yaşıyoruz.Din kültürü önemliymiş .Sanki coğrafya önemsiz. Kolaysa anlat Karadeniz Dağlarını,kaplıcaları,hele ki sayısız gölleri , akarsuları...

İlk günden sıkıldım vallahi. Ne zil çalmayı ;ne de akşam olmayı bildi.Niye geldim ki sanki.Ne güzel dersimi anlatıp çıkıyordum dershanede.Karışan yok; soran yok. Emnim yarın başlar müdür şunu şöyle yapsaydın hocam;bunu böyle yapsaydın.

-Adem bey ,müdür bey çıkmadan yanıma bir uğrasın demişti sizin için.

Al işte şimdiden başladık.O kadar yorgunum ve canım o kadar sıkın ki hâlâ niye geldiğimin sorgusundayım.Nerede derslane; nerede burası.Doğru dürüst bir kantini bile yok.Sıralar hala atmışlı yılların edebiyatı kokuyor.Tebeşir tozu da cabası.Allah bilir internet de yoktur bu okulda.

-Buyurun Yüksel Bey beni çağırmışsınız.

-Hay Allah size dün adımı söylemeyi unuttum.Hocam adım Fazlı.Fazlı Ayan.

-Dün bahçe kapısında Yüksel demişti de sizin için hizmetli.

-Dili sürçtü herhâlde .Olur ,insanlık hali.Buyurun hocam oturun.Nasıl alışabildik mi ?

-Ne desem bilmem ki .Büyük şehirden sonra burası. Biraz garipsedim açıkçası.

-Alışırısın hocam alışırısın.Sen yeter ki azimli ol,dürüst ol,samimi ol,içten ol.Burası bizim ekmek kapımız .Ha bir de çocuklar .Çocuklar bizim her şeyimiz. Bir seversen onları, işte o zaman başlar öğretmenlik.Ondan sonrası hikâye. Unutma ki hocam, “Yaradan dereye yiyeceği otu yaratmadan kuzuyu yaratmazmış.” derler. Onlar var ki bu okul var .Onlar var ki biz varız .

-Siz nasıl isterseniz müdürüm.İzninizle.

Üç ay sonra...

Sabah vakti.Cengiz bey,Arif bey ve ben. İlerliyoruz şehrin buz tutmuş Arnavut kaldırımlarında. İçime işliyor

soğuk,o kadar sıkı giyinmeme rağmen.Ve beynimi kemiriyor sokakların sessizliğine karşıyan ayak sesleri.Hele dudaklarıma yapışan o hiç görmemişçesine somurduğum kadim dost sigara. Okula ulaşıyoruz az sonra.İçtima vakti. Soğuğa rağmen, asker edasıyla kulak kesilmiş öğrenciler müdüre.Edep,haya,insanlık dersi işte.Nesi edepsizlik, bir kızın bir erkekle arkadaş olması , velhasıl gezmesi tozması.Hadi sigarayı anlarım da diyorum kendi kendime.Niye kafalarını bulandırır ki müdür bu çocukların.Öyle ya, din dersi olunca adamın branşı.

Yazmaz , yazamaz böylesi benim kitabımda.Hâlâ o kafa .Hala o zihniyet . Hâlâ!..

Öğle paydosu...

Bir hışımla dışarı çıkıyor herkes.Yine cuma telaşı sardı tüm okulu.Bu kadar çocuk nasıl olur da aynı yere gider, kirpikleri donduran bu kuru ayazda?Akıllarını almış müdür besbelli.

-Adem hocam gidersen arabada yer var.

-Tabi ki hocam neden olmasın.

Üşümektense deyip tamam dedim müdür beyin tekline.Değilse benim neyime buz akan çeşmeler için botumu çözmek. Neyime öğrencilerle sıkış sıkış oturmak. Hem de yan yana.Boşuna mı okuduk dört yıl?Boşuna mı attık dirseğimize kap kalın özgürlük çizgilerini. Hey gidi varoluş naralarına gebe Kızılay!Hey gidi yorgun akşamaların suçlusuşehir! Hey gidi Ankara!

Kasım 2000...

Yemin ediyoruz hep bir ağızdan.Ant içiyoruz Vatan

için, millet için.Ve çıkarıyoruz stajyerlik zırhını bir daha giymemek üzere.Hayırlı olsun!Tebrikler,hayatta başarılar... vs. vs. Müdür Bey'i arıyor gözlerim.Ne de olsa ondan aldık sayılı vekâlet tahtasına son kez basarak çıktığımız asalet beratını.Herhalde arka tarafta olmalı diyorum ve aldırmiyorum içimi kemiren kurda inat.Herhâlde...Her hâlde...Herhâlde.

Program bitiyor.Müdür Bey'in çıktığını öğreniyorum aniden.Çocuğundan dolayıdır herhalde diyor Metin Bey ,çocuğundan dolayıdır.Ve ekliyor büyük kızının sara hastası olduğunu. Krizi tuttu herhâlde.Beynimden vurulmuşa döndüm adeta.İlk kez yalnız kaldım onca kalabalığın arasında.Elimde yemin metni, şaşkın ve bir o kadar da suçlu gibiydim. Nasıl olur da duymam ve nasıl olur da bilmem Fazlı beyin bir kızı daha olduğunu.Dahası sara hastası olduğunu.Dile kolay, tam bir yıl olmuş tanışalı .Fikir çatışmalarında soğuğa bürünmüş çözülmez ilişkilerimiz.Niye ki sanki niye?

Ocak 2001...

Bütün tahta baştan ayağa dolmuş yazı ve birbirinden ilginç şekille.Bu konu çok önemli diyorum.Altını çizin.Madenler...Hele ki bunlar ve bundan sonra değineceklerimiz.Hepsi, hepsi önemli aslında diyorum.Haydi şimdi kalan sürede bir tekrar edin yazdıklarımızı.Bir kaç dakika sonra dikkatimi çekiyor başkan.

-Nesibe! Senin için önemli değil galiba?Arkadaşların konuyu tekrar ederken kitap okuyorsun da!..Getir bakayım ne okuyorsun?Merak ettim, coğrafyadan daha cazip gelen şu kitabı.

-Hocam tamam kaldırdım.

-Getir getir.Biz de nasipleniriz belki, olur ya.

-Buyurun hocam.Birkaç sayfa kalmıştı da bitiriverim demiştim .Bugün teslim edecektim de sahibine.

Sadece kitabın kime ait olduğunu ve önsözünü okumak yetiyor kitabın neyi anlattığını anlamak için. Yüzüne çarpıyorum kitabı Nesibe'nin. Niye veriyorlar ki bu yaşta, bu tür kitapları size.Niye?Niye?

Bir hafta sonra...

Adem Bey, görüşebilir miyiz iki dakika çıkmadan diyor Müdür Bey.Tabi Müdür Bey neden olmasın diyor ve merak ediyorum beni hangi sürprizin beklediğini.

-Bakın hocam.On beş yıldır bu okuldayım .İlk kez çocukları okudukları kitaplardan dolayı rencide eden bir öğretmenle karşılaşıyorum.Acaba onların okudukları mı yanlış;sizin davranışınız mı?Bırakın da kendileri öğrensinler okudukça yanlış ve doğruyu.

-Hocam bu çocuklar daha çok küçük. Kafalarını bulandırmaz mı böylesi kitaplar?

-Hiçbir şey olmaz hocam merak etmeyin.Hiç dikkatinizi çekti mi en az şikayet gelen sınıfın o sınıf olduğu?En çalışkan ve en disiplinli sınıfın yine o sınıf oluşu.Okumaktan ve okutmaktan başka çaremiz mi var bu gençleri yetiştirmek için.Yerinizde olsam, çocuklara yaptıklarından dolayı hakaret etmeyi bırakır da ne okuduklarına bakardım. Neyi, niçin okuduklarına.Hiç karşınıza alıp sohbet ettiniz mi onlarla? Üniversite yıllarından ve not veren insan kisvesinden sıyrılıp bir ağabey ,bir baba gibi? Sizin gibi değerli bir insan nasıl olur da...

Canım hocam...

Adem bey...

Sayın hocam..

Tavsiye,iltifat,serzeniş vs.vs.

Dövseydi beni daha iyiydi diyorum bu yaşımda kendi kendime, iki dakika diye başlayıp saatler süren konuşma sonrası.Ok oldu saplandı sanki Müdür Bey'in sözleri.Sahi diyorum, niye o sınıf diğerlerinden daha çalışkan ve niye hepsi hapisten yeni çıkmış suçlu gibi zararsız ve içten?

Nevruz...2001

Yükseldikçe yükseliyor ateş. Önce son sınıflar atlıyor, misafir edasına karışan ağır ağabey yaftalarıyla.Bir cesaretle Akif atlıyor. Hani okul başkanı ya.Arkasından tüm okul giriyor sıraya karar almışçasına.”İyi olur” diyor müdür bey, iyi olur.Onca curcunanın ortasında hem de.”Yükselmek lazım görevde tabi ki yükselmek lazım.Bakarsın Ankara’ya geliriz seni ziyarete Erdem Bey” diyor Biyoloji hocasına.”Hayırdır” diyorum Erdem hocaya. “Ne yükselmesi; ne Ankara’sı?” “Müfettişlik sınavları var da” diyor “onu konuştuk.” “Müdür Bey tutturdu illa ki sen de gir diye.Kaç yıldır bu okuldayım aynı şeyi söyler hep.Daha iyisini olmak lazım,yükselmek lazım.Ya bir müfettiş ;ya da bir idareci kim bilir hangi mevki ve makam diye”.”Hayırdır hocam” diyorum bir fırsatını bulup müdür bey’e.”Müfettiş olun diyerek Ankara’ya mı gönderiyorsunuz usandıklarınızı?” “Estağfurullah hocam” diyor müdür bey. “Dostun visali sevgiyi artırmadığı gibi, firakı da azaltmazmış hani.” Bir türlü anlayamıyorum ne demek istediğini. Ne visali ne firakı!..Burada olduğu kadar Ankara’da da ihtiyaç var sizin

gibi çalışkan ve dürüst insanlara diyor laf arasında.Nasıl olur da bir insan bunca eksik ve kimi zaman sorun olan halimize rağmen hâlâ iltifat edebilir?İdarecilik denen şey bu olsa gerek.Ya değilse bu kadar öğretmen ve öğrenci nasıl idare edilir.Okulu,velisi,misafiri de cabası!..

Cahilliye sonrası...İlk adım / Mayıs 2002...

Son sınıfların testlerini çektiriyorum kitapçada. Hocam biraz beklerseniz kağıt bitti de diyor kitapçı.Bir dakika,üç dakika derken beş dakika oluyor.Gözüme çalıyor rengarenk raflar.Bir taraf test kitapları, öbür taraf hikaye,roman ve diğerleri işte.Bir kitap,iki kitap derken otuz oluyor neredeyse raflardan çekip çıkardığım kitap sayısı.Dikkatimi çekiyor kitaplardan birisi.Bu Nesibe'nin yüzüne çarptığım kitap değil miydi diyorum kendi kendime.Birden müdür beyin söyledikleri geliyor aklıma.Çekip çıkartıyorum kitabı oradan.Yaptığım yanlışla yüzleşircesine okumak istiyorum kitabı.Ve alıyorum kaç para olduğunu bile sormadan.İçimde ise hala o şartlanmışlık .Birisine hediye edeceğim de diyorum kitapçı sanki soracaktı gibi.

Okuyorum kitabı.Bir başka geliyor şimdi beni çileden çıkartan önsözü şimdi.Okudukça Nesibe geliyor aklıma .Müdür bey geliyor.Yüzümün şekilden şekle giren halini görüyorum adeta kitapta.Okudukça çocukluk yıllarım geliyor aklıma ,gençlik yıllarım geliyor.Bir yanda yazılanlar, diğer yanda ben.Burası hangi dünya ve ben hangi dünyada yaşamışım acaba?

Hafta sonu...

Telefonum çalıyor sabah sabah.Hayırdır iki gündür uğramıyorsun öğretmenevine diyor karşıdaki ses.Yılmaz hoca olduğunu anlıyorum kendime gelince.Biraz rahatsız

zım diyorum Yılmaz bey'e.

-Sensiz oyunun tadı olmuyor vallahi. Hüseyin hoca da yok zaten. Hep diğer masalardan tamamladık bizim masayı.

Haziran...

Tam 27 gün oldu uğramıyorum öğretmenevine.Kafam karma karışık.Hâlâ etkisinden çıkamıyorum okuduklarımın.Ve cevabını bulamadığım o cümle.Bir lahza yedi beyza.

Ne türkçe sözlükte geçiyor; ne de herhangi bir ansiklopedide.Acaba sorsam mı müdür beye.Hani arapça'ya benziyor söylenişi.Onun branşı da din kültürü .

Geçti koca yaz tatili.

Aylar geçiyor.

Piknikler.

Geceler.

Akşam yemekleri.

Çay muhabbetleri.

Yeni kitaplar.

Yeni yüzler.

Ve değiştikçe değişen ben.

.....

Şubat 2003...

Koltuğa yaslanmış oturuyorum .Gözlerim tavana takılı kalmış öylece bakıyorum öğretmenler odasında.

-Arkadaşlar kaymakam bey gelecek öğleden sonra

planlarımız hazır! inşallah!

O da ne? Müdür bey gelmiş öğretmenler odasına. Ben, Semiha hanım ve Turgut bey varız içeride.

Hayırdır Adem bey, çok durgunsunuz bu sıralar diyor müdür bey. Biraz rahatsızım diyorum onca dinç halimle. Hocam diyorum; size bir şey soracağım müsaitseniz, aklıma takıldı da!.. Odanızda mümkünse? Müdür beyin odasına geçiyorum öğretmen arkadaşların şaşkın ve dalgın bakışları arasında.

-Çok önemli bir şey değil aslında. Geçenlerde bir yerde okuduğum bir cümle takıldı da aklıma. Hani sizin branşınız din kültürü olunca...

-Estağfurullah hocam buyurun.

-Bir lahza Yed-i beyza diyorum nedir?. Kaşlarını çatıyor müdür bey. Nabzının birden yükseldiğini hissediyorum bakışlarından.

-Nerede, nasıl karşılaştınız ki bu cümleyle ?

-Hiç! Okuduğum bir kitapta geçiyordu da. Çok oldu ama aylar sonra aklıma geldi nedense.

Ve binlerce yıl öncesine gidiyoruz birden. Dinledikçe bilim kurgu filmi izler gibi hayret dolu bakışlara dönüyor yüzümün şekli. Şimdi de benim nabzım atmaya başlıyor birden patlayacak-mışçasına. Ne oluyor böyle. Bir şey beni ben olmaktan çıkarıyor adeta. Ya da ben olmam gereken yere koşuyorum bilmeden. Bir birine karışıyor öncelikle. Hangisi daha önemli acaba? Kütüphanemde yerini almış, kapakları bile ideoloji kokan kitaplarım. Nesibe'nin kitabı. Coğrafya. Okul. Öğrenciler. Müdür bey'in anlattıkları.

Arkadaşlar.Öğretmenevindeki mesailerim.Yıllar önce yaşadıklarım.Yıllar önce okuduklarım.Yıllar önceki ben ve sonraki ben.

-Teşekkürler müdür bey görüşmek üzere...

Kasım 2003

“Arkadaşlar” diyor memur.Yazı gelmiş müdür yardımcılığı için.Taktım dosyaya .Düşünen varsa bakarsınız oradan.Kimse oralı olmuyor yazıya bakmak için.Ne yardımcılığı, öğretmenlik gibisi var mı diyor yılların eskitemediği Nuri bey.Kimseye de tavsiye etmem bilesiniz!

Üç gün sonra..

-Adem Bey.müdür bey sizi çağırıyor.

-Tamam Hilmi efendi sağ ol.

Hayırdır inşallah diyor ve Müdür beyin odasına doğru yol alıyorum.

-Buyurun hocam beni çağırılmışsınız.

-Gel hocam gel otur hele.

Kapıyı kapatıyor ve yerine oturuyor Müdür bey.Bir de çay söylüyor acilinden.

-Siz düşünmüyorsunuz her halde?

-Neyi müdürüm anlamadım?

-Müdür yardımcılığını.Okulumuzda bir müdür yardımcılığı kontenjanı bir yıldır boş biliyorsunuz.Müracaat yazısı çıkarmıştık okumamışsınız bile.

-Vallahi hocam hiç düşünmedim böyle bir şeyi.Hani öğretmenlik varken idarecilik kim, biz kim?

-Olur mu hocam o nasıl söz.Kaç yıldır okulumuzdasınız.Siz gelene kadar doğru dürüst okul takımını çalıştıran,çevreyi ağaçlandıran,okul müzesi kurmaya çalışan,tiyatro yazıp oynatan,

öğrencileri sınava motive eden,hafta sonlarını öğrencileri ile geçiren.Velhasıl branşı olmadığı halde bir çok aktiviteye imza atan öğretmenimiz olmadı.İdarecilik en çok size yakışır hani.

-Hocam nasıl olur bilmem ki kafamı karıştırdınız birden .Hiç beklemiyordum böyle bir teklifi

-Hem siz ve ben...

-Bu okula önce hizmet lâzım hocam, gerisi olur gider bir şekilde.

İki yıl sonra...

Tam iki yılımı doldurdum idarecilikte.Artık gitme zamanı diyorum.Merkezde üç okulda açık varken.Dile kolay tam altı yılım geçti bu şehirde.Gelirken getirdiğim onca boş yaşantılarım.Beni ben olmaktan yıllarca ayrı tutmuş yazılar ve çiziler.Şükür ki bir daha çıkmayacaklar karşıma.Çıksa da yalancı bir güneş olup batacak her seferinde.Ölüm derdim yıllar önce,bir daha geri dönüşü olmayacak bir yok oluş.Ve hep sitem ederdim Gılgamış'a ve beynimi emanet alan meyus fikirlerin sahiplerine.Anladım ki ölümsüzlük varmış aslında.Nesibe olup yetişmekmiş ve yetiştirmemiş keşfedilmeyi bekleyen binlerce Nesibe'yi. Fazlı olup ve kimi zaman da Adem olup bir öğrencinin elinden . Çe-

kip çıkarmakmış aslında onu bir yed-i beyza gibi, düştüğü kuyudan.Ve çıkmakmış aslında beraberce boş yaşantıları mesken tutmuş vücudumla birlikte.

Evet .

Ölümsüzlük varmış aslında.

Hey yılların eskitemediği Fazlı müdür!Düşünüyorum da yıllar önce yalan yanlış fikirlerle dolu dimağımın halini. Düşünüyorum da zıt fikirlerimize rağmen bir kez bile kırıcı laf söylemeyişinizi. Düşünüyorum da hep yükselmeyi hedefleten konuşmalarınızın inceliğini. Düşünüyorum da, yaşadıkça anlıyorum size niçin Yüksel Bey diye takıldıklarınızı.Size ne kadar teşekkür etsem inanın az olur.Çünkü sayenizde o kadar yükseldim o kadar yükseldim ki ;yıllar önce buz akan çeşmeler için botumu çözmeme razı olmayan başım şimdilerde secdeye değer oldu.

KAHRAMANMARAŞ**YENİDEN BAŞLAMAK**

KADRIYE KIRDÖK

Kasvetli bir pazar. Okul'un koridorlarını geçip, merdivenlerinden nasıl çıktığımı hatırlamıyorum. Masama külçe gibi kendimi attım. Dışarıdan velilerin sesleri duyuluyor. Tek tek gelip sınıflara giriyorlar. Veli toplantısının başlamasına dakikalar var. İri yarı olmama rağmen, sırtımdaki dev sıkıntıların altında ezilmekten, çocuk cüssesi kadar kaldığımı hissediyorum. Omuzlarım çökük, gözaltlarım şiş. Geceleri uyuyamıyorum. Eşimin gece uyanma nöbetleri hâlâ devam ediyor. Güçlü olmalısın diyorum içimden, bütün bunları aşarsın. Öğrencilerimin hayat dolu bakışları bana güç verecek. İnanıyorum, inancımı yitirmek istemiyorum. Geçen şu birkaç ayı kafamdan silip, hayata yeniden başlamak istiyorum. Yeniden başlamak bazen beni yıldırıyor.

Yapabilir miyim diyorum... Yapabilir miyim? Önce yaşadıklarımı kafamdan silmem lazım. Eşimin hiçbir rahatsızlığı yokken, bir gece vakti yere yığılıp, beş saniye kadar nefessiz kalması, suni teneffüs yaparken bir elimde telefon, ambulansı aramam... Unutabilir miyim? Hastanede duyduğum o karanlık tanım: "beyin kanaması!..".Doktorların yaşamaz demesine rağmen, kilometrelerce uzak başka bir ilde, bir ay hastane bahçesinde beklediğim o kasvetli zamanlar ve uzun ameliyatlar!.. Uykusuz geçen her sabahın

güneşiyle yaşayacak diye umutla beklemem. Ve bir sabah, o beklediğim mucize gerçekleşti. Artık çocuklarıma verdiğim sözü yerine getiriyordum, birlikte eve dönüyorduk. Evimi ve çocuklarımla nasıl özlemiştim. Sanki yıllardır görmüyordum. Hastaneden ayrılırken profesörün söyledikleri hâlâ kulaklarımda:”Ben en umutsuz vakalarda bile hastaların iyileşeceğine inanırım. Ama senin inancın öyle güçlüydü ki, onu hayata döndürdü. Hiçbir şey umutsuz değildir, yeter ki güçlü ol ve mücadele et. Bundan sonra eski sağlığına kavuşacak. “O an kendi kendime bir söz verdim. Yeniden hayata başlayacak, verilmiş bu ikinci şansı onunla yeniden, en iyi şekilde değerlendirecektim.

Okul açılalı bir ay kadar olmuştu. Bu sıkıntılarımı henüz atamadan okula başlamış, ruh halimi düzeltmeye çalışıyordum. Bunun için bir süre rapor alıp dinlenmek istememe rağmen rapor alamadım. Kimse beni anlamıyordu, ya da anlamak istemiyordu. Çaresiz bunları aşmak bana kalmıştı. Kararlıydım, kendimi öğrencilerime verecek, onların başarısıyla bütün bunları aşabilecektim. Bu sınıfları yeni almıştım. Çocukların durumları iyi değildi. Ben kararlıydım, onlarla başarıya yelken açacaktık. Kapsamlı bir toplantı tutanağı hazırladım. Masamda velileri beklerken, iç dünyamla baş başayım. Ne kadar böyle kaldığımı bilmiyorum. Bir kaç veli gelip sıralara oturmuş. “Günaydın” sesiyle irkiliyorum. Biraz da utaniyorum. Öyle dalgınım ki, hiç birini farketmemişim. Toparlanıyorum. Son gelenlerde yerine oturuyor. Kendime çekidüzen veriyorum. Yüzüme mutluluk maskemi takıyorum. Veliler alınan kararlardan memnun, toplantı başarıyla bitiyor. Görevimi tam yapmanın huzuruyla eve dönüyorum. Pazartesi hızla alınan kararları uygulayıp hedefe kitleneceğiz. Hafta sonu kendimi motive ettim. Programımı yeniden gözden geçirdim. Artık

hazırım. Eşimin hızla iyileşmesi de beni motive ediyor. Pazartesi heyecanla okula geliyorum. İkinci dersin ortalarında nöbetçi öğrenci, okul müdürünün beni çağırdığını haber verdi. Bir iki dakika içinde odasımdaydım. Benim durumumu biliyordu. Yeni aldığım sınıfla ilgili çalışmalarımı ve düşüncelerimi biliyordu. Biraz tedirgin, konuya hemen girip hemen bitirmek istiyor. Meraklanıyorum:

Hocam, geçen yıl tayin istemiştiniz. Cuma günü bize yazınız geldi. Bu gün ilişiginizi kesip yeni okulunuzda başlamanız gerekiyor.

Duyduklarıma inanamıyorum. Cumadan beri bunu biliyordu ve benim toplantı yapmama ses çıkarmadı. Ya veliler, onlar ne düşünecekti? Ya çocuklar? Böyle bir şeye inanamıyordum. Duyduklarım doğru olamazdı... Benim ağzımı açıp konuşmama müsaade etmeden, arka arkaya yapmam gerekenleri sıralıyordu müdür. Onu karşımda ruhsuz bir idari makine gibi görmeye başladım. Konuşmanın hiçbir şeyi değiştirmeyeceğini biliyordum. Evet, geçen yıl tayin istemiştim. Ama neden benim böyle bir toplantıyı yapmama müsaade etmişti?

Çaresiz gerekenleri en kısa sürede yaptım. Kendimi rüzgarın kollarına bırakmış kuru bir yaprak gibi hissediyordum. Rüzgâr beni nereye savurursa oraya gidecektim. Sınıfa çıkıp eşyalarımı topladım. Öğrencilerimle vedalaşmadım bile. Arkadaşlarımla kısa bir vedadan sonra arabama atladım. Sonbaharın kokusu var etrafta. Bahçede güz gülleri açmış. Son çığlıklarını topluyor kuşlar. Her şeyin bir sonu var der gibiler. Hafiften esen rüzgar, yalayıp atıyor kuru yaprakları bir kenara. Tıpkı benim gibi... Sessiz sedasız kendilerini bırakmışlar rüzgarın kollarına, nereye götürürse oraya gitmeye mahkûmlar. Ağlamadan çıkmak istiyorum bahçeden.

Radyoda ayrılık şiiri okuyor acılı bir ses, fonda hafif bir müzik.Bu kadar tesadüf olamaz diyorum.Göz pınarlarıma hakim olamıyorum.Işıklarda durmuşum.Öyle şiddetli ağlıyorum ki, etraftaki arabalardan bana bakıyorlar.Hiç al-dırmıyorum.Yeni okuluma gelmişim.Gözlerim kıpkırmızı olmuş ağlamaktan.Kaç km gittim ,yeni okuluma nasıl vardım, farkında değilim.Bir robot gibiyim.Sadece gerekenleri yapıyorum.Resmi işlemler bitiyor.Ertesi gün sınıfıma gireceğim.Büyük, kasvetli,soğuk bir okul.Ya da ben öyle hissediyorum.Buraya alışamamaktan korkuyorum.Koridorlarda çocuklar koşuyor.Mutlular,çığlık çığlığa koşuyorlar.Umarsızlar.Onlar gibi olmak istiyorum.Hayatın acımasız tokatlarından nasibini almamış, küçük,tertemiz canlar.Yeniden başlamak isterken, savrulup burada buluyorum kendimi.Kısa sürede sınıfa adapte olup derslere asılmalıydım.Birinci sınıfı okutacağım ve beklemeye zaman yok.Karma karışık duygular içimi kemiriyor.Bulduğum en sessiz köşede ağlıyorum.Kimse görsün istemiyorum.Güçsüz görsün istemiyorum beni çocuklarım.Gözlerindeki o küçük,masum bakışlar hayata döndürür mü beni?Zamanı ilaç biliyorum ve bu masum bakışları!.. Yeniden başlıyorum...

Bu gün koridorlarda nöbetçiyim. Dışarıda hırçın bir yağmur var. Buna aldırış etmeyip tek tük koşan çocukları izliyorum camdan. Sıcak bir el tutuyor elimi. Dönüyorum. Yuvadan gelen bir öğrencim!.. Gözlerinde sıcacık bakışlar, gülümsüyor. Olduğum yerde çömeliyorum. Gözlerimiz aynı mesafede. Gülümsüyorum!

_Öğretmenim. Diyor, sevgi dolu bir sesle. Ardından devam ediyor, meraklı:

_Ağlıyor musunuz?

Farkında değilim. Hemen toparlanıyorum.

-Hayır. Sana öyle gelmiş olmasın. Ben yağmuru izliyorum. İzlemek ister misin?

Tuttuğum gibi kaldırıyorum pencere mesafesine. Dışarıda yağmura rağmen koşan çocuklara gülüyor.

-Aç mısın? Yuvadan gelirken yemek yedin mi sen.

Hiç beklememiş gibi yüzüme bakıyor. Gülümsüyor.

-Kendine bir şeyler al kantinden.

Parayı aldığı gibi koşuyor, koridorlarda kayboluyor. Arkasından bakarken ders zili çalıyor. Son dersteyiz. Ödev verirken çocuklar başıma üşüşüyor. Mehmet de yanımda, hâlâ simidini kemirmekle meşgul. Arada bir gülümsüyor. Beni izliyor. Ödevlerini defterlerine tek tek yazıp yerlerine oturtturuyorum. Paydos zili çalıyor. Bir kaç saniyede sınıfı boşaltıyorlar. Dışarısı karanlık. Yağmur hâlâ devam ediyor. İçim titriyor soğuğu düşündükçe. Pencereden öğrencilerimi izliyorum. Yağmurla dalga geçer gibi koşuyor, su göletlerine atlıyorlar. Çocukça eğleniyorlar. Çıkarken cep telefonumu arıyorum. Az önce koyduğum yerde yok!.. Her yere bakıyorum. Öğretmenler odasında kalmış olabilir diye telaşla koşuyorum. Bir kaç arkadaşım çıkmak üzereler, telaşımı soruyorlar. Anlatıyorum. Biri gülümsüyor. Yuvadan gelen öğrencilerin yapmış olduğunu söylüyorlar. İnanmıyorum. Diğerleri onaylıyor. Son birkaç dakika yanımda Mehmet vardı. Hayır, o yapmaz diyorum kendi kendime. Telefon değil beni düşündüren. Ya gerçekten onlardan, benim çocuklarımdan biri aldıysa!.. Hayır, bunu düşünmek bile dehşet verici. Arkadaşlar emin. Yuvaya gidip kontrol etmemi öneriyorlar. Evime yakın nasılsa, bakarım diyorum. Yuvaya gittiğimde

çocuklar servislerden inmiş yerlerine yerleşmişler. Görevli öğretmenle görüşüp durumu anlatıyorum. Gülüyor;

Hocam bu tür şeylerle her gün karşılaşırız. Geçen grup annesinin teflonunu çaldılar, ne kadar uğraştıysak bulamadık. Sizin de bulacağınızı sanmıyorum Büyük çocuklar küçüklere çaldırıyor. Şebeke gibi yani. Sonra da öyle bir saklıyorlar ki...

Bundan sonrasını dinlemedim. Bu kadarı bana fazla gelmişti. Ne kadar umarsız, ne kadar sakin anlatıyordu adam? Yoksa o da bu acı hayatların tıklandığı yerde duygularını mı kaybetmişti? Sesinde endişe bile yoktu. Bunlar gerçek olabilir miydi? O masum, küçücük eller bunu yapar mıydı? Çocuklarla görüşmek için müsaade istedim. Odalarına çıktım. Çocuklar beni görünce şaşırdılar. Mehmet ve sınıftaki diğer iki çocuk yanıma geldi. Çok geçmeden diğer çocuklar da başıma üşüştiler. Büyükler biraz tedirgin beni izliyor. Telefonumu kaybettiğimi, yanlışlıkla çantalarına koyabileceklerini söyledim. Uzunca bir çocuk hemen atladı:

Öğretmenim telefonunuz beyaz mıydı?

Evet dedim, duyduğumun yanlış olmasını dileyerek. İçimden dua ediyordum, bu telefonun benim olmaması için!..

Ben Mehmet'in beyaz bir telefon verdiğini gördüm Turgay ağabeye.

— Hayır öğretmenim. Ben almadım.

Mehmet bin bir türlü yeminleri ardı ardına sayıyordu:

- Ben de biliyorum oğlum senin almadığını.

Dememe kalmadı, söyledikleri çocuğu görevli alıp getirmişti. Aceleyle ceplerini karıştırıyordu. Benim telefon cebinden çıktı. Donmuştum. Görevli arka arkaya konuşuyor, çocuğa bağıyordu. Kolundan tuttum.

- Sus, diyebildim.

Her tarafım titriyordu. Çocukların arasından sessizce yürümeye başladım. Söyleyecek hiçbir şey bulamamıştım. Hemen orayı terk etmek istiyordum sadece. Büyükçe bir çocuğun ceketimi çekiştirip;

-Mehmet'i dövmeyecek misin öğretmenim? Dediğini duydum. Arkamı döndüğümde Mehmet'le göz göze geldim. Sessizce bana bakıyordu. Yaklaştım, korkudan titreyen ellerini tuttum. Buz gibiydi!..

-Ona daha büyük bir ceza vermeyi düşünüyorum. Ben onun öğretmeni, değil aynı zamanda annesi olmak istemiştim. Ama o bunu istemedi. Artık sadece öğretmeniyim. Onu sevmeyen bir öğretmen. Daha ne olsun...

Ertesi gün, yanımdan hiç ayrılmayan Mehmet beni uzaktan izliyordu. Bir kaç ders böyle devam etti. Masamda dalmış ders defterini yazarken, çelimsiz bir el önüme bir kâğıt parçası bırakıp, sırasına oturdu. Son anda Mehmet olduğunu fark ettim. Buruşuk kâğıt parçasını açtım. Yazmayı henüz öğrenmediği için başkasına yazdırmıştı şiiri. Sonuna kadar okuyamadım. Annem diye başlıyordu şiir!..

HATAY

KIRAĞIYA İNAT AÇAR GÜLLERİM

MUHİTTİN ALACA

Tepelere dağılmış evleri kiremit çatılı, ahşap yapılı; yolu kıvrımlı, çamur, bakımsız, yeşilden gömlek giymiş, üstü dumanlı, kaderiyle baş başa kalmış Nodullar Köyü'nü nasıl unutabilirim? Meslekte ilk göz ağrım, sevdada baş ağrım, gurbete çağrım, anıları solmayan bağırdı...

Zonguldak'ın Yenice ilçesine bağlı bu dağ köyüne yapılan ilk atamamda, köylülerden Seyfi Baba, beni misafir ettikten sonra, ertesi gün okula götürdü. Okul müdürüm olacak Hasan Bey'le tanıştırdı.

Yaşı bir hayli ilerlemiş, saçlarından çok, uzun kaşları kırışmıştı. Boynundaki gri kravatu, takım elbisesiyle uyum sağlıyor; iki elini başının arkasında birleştirerek gerildiği tahta iskemlesinde, sırtını sobaya dönmüş, belini ısıtıyordu. 1990 Aralık ayının başlarıydı. Yüksek rakımlı bu köyde, yağın karın soğuşu çenelerimize enstrüman çaldırıyordu.

Göz yuvalarına sığmayıp, dışarı fırlayan çakır gözlerini bana dikti. Tepeden aşağı süzdü. "Biz de seni bekliyorduk. Yalnız başıma yetmiş beş talebeyle uğraşmam zor oluyor. Baksana seslerinden duramıyorum. Ağzı tadıyla bir sigara içirmediler şu lojmanda. Bana bah! Sen gençsin. Modern öğretmenlik göstermişlerdir saa. Cırlayan şu veletlerle

anca sen başa çıkarsun.”

Tecrübeli bir müdürün yanına düştüğüme sevinememiştim. Dersi kaynatıp lojmanda vakit öldüren, yörenin ağzıyla hitap eden bu adamın, ideal duygularla yüreği kıpır kıpır toy bir öğretmene iyi model olmayacağı belliydi. Oysa ben, Türkiye'nin en güney ucundan, en kuzey ucuna kutsal bir vazife uğruna kalkıp gelmişim. İlgiye muhtaç, kardelen çiçeklerini yüreğimin sevgisiyle ısıtıp bilgiye doyurmalıydım. Okulu ve öğretmeni sevdirmeliydim. Gizli kalan yönlerini ortaya çıkarmalı, aksayan yönleri tamir etmeliydim. Onları şimdiye kadar hayal bile edemedikleri hedefler için yüreklendirmeliydim. Öğretme hazzını bonkörce duymalıydım iliklerimde.

Hasan Bey, ikisi bir arada şampuan misali, birleştirilmiş 4 ve 5. Sınıfları bana verdi. Seviyelerine baktığımda; öğrencilerin çoğu okuma-yazmayı bile tam kavrayamamıştı. Okuldan soğumaya başlamışlardı. İhmal edildikleri belliydi. Özverili bir çalışma bekliyordu beni.

Güneydoğu'nun ücra köşelerinde daha zor şartlarda çalışan arkadaşları düşündüm bir an. Terörün namert kurşununa gövdesini kalkan, kalemini süngü yapan gönüllü bahçıvanları... Karadeniz'in ötesinde Sibiryaya buzullarını eriten, Afrika çöllerini serinleten ve dünyanın daha nice diyarlarında yüreği sevdâyla ıtırlaşan yağız yürekli Anadolu yiğitlerini... Onurun, faziletin, cesaretin sevdadan abidelelerini... Hoyrat bir rüzgârla savrulup yeni filizler yeşertmeye namzet tohumlar gibi, kabuklarına sığmayan cevherleri... Onların gurbeti, yalnızlıkları, görev aşkı yanında benimkisi deryada bir damla olsaydı gerek.

Aynı zamanda rehber öğretmenim durumundaki Ha-

san Bey, 1,2,3.Sınıfları okutuyordu. Civar okullarda cümle yöntemiyle okuma-yazma öğretilirken, kendisi müfredatın dışında bildiği eski yöntemleri uyguluyordu. Öğrencilerin neden bir türlü okuyamadıklarını sezebiliyordum. Liyakat, formasyon, erdem... Müdürüm için önemli değildi. Varsa yoksa; “çayda dem, öğretmenlikte kıdem.” sözünü diline dolamıştı her dem. Bu kıdem ki; boşa geçmiş yılların günah yaprağı... Sürgün yemiş yolların felâh durağı... Yetmemiş; minik dimağların kâbus otağı... Dar düşüncelerin habis batağı... Mantar bedenlerin bordro yatağı olmuştu ne yazık ki.

Öğretmen okulunu zor bela bitiren Hasan bey, Zonguldak’ın köylerini bir bir dolaşmış, hiçbir yerde dikiş tutturamamış. En son, gözden irak bu köye sürgün edilmiş, yollarımız burada kesişmişti. Birkaç ay zarfında mizacı hakkında az-çok fikir sahibi olmuşum.

Düşe kalka memuriyete atılmış, medeniyet yularını boynuna takmış; hâla o fakir, horlanmış halini üstünden atamamış. Elinden gelse pijamaya kravat takacak; yirmi dört saat üstünde taşıyacak. Maddiyat hayranlığına meylini vermiş, cimriliği kendine huy edinmiş.

Tıraş için aldığı jileti, atmazdı; kanayınca kadar yüzünün eti. Maaş gecesi elini ovuşturur, heyecandan sabahı zor ederdi. Tiryaki değilim diyerek sigara almazdı, başkası teklif etsin diye bakardı. Konuşmaya daldırırdı milleti, bakmışsınız bitirmiş o paketi. Fazla aç değilim der, otururdu yemeğe; dört kişilik nevaleyi indirirdi mideye.

Siyaset de güderdi kendi çapında, güçlü kim ise; bakmışsınız onun safında. Herkese şüpheyle yaklaşır, duymazdı itimat. Müdürlük makamı, sığındığı en yüce saltanat.

Kulaktan dolma bilgiler en büyük külliyyatı; duyan alim sanır, bilmezse evveliyatı. Konuştu mu mecliste, parçalar edebiyatı. Lafta korkusuz, kahraman; yaprak kıpırdasa, ürkerdi yaman. Hızlı yürürdü, atlı kovuyor gibi; ter içinde kalır, sabırsız idi...

Müdürüm resmi yazı yazıyor. Okulda daktilomuz yok. Sarı saman kağıdına el yazısıyla istekte bulunuyor. “İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne/Yenice. Okulumuzun etrafı heyelandan dolayı pıtır pıtır göçüyün(göçüyor). Duvarları yarılmış, arasından ışık gözüyün(gözüküyor). Ders yaparken okul, tepemize göçecek diye korkuyun(korkuyoruz). Veliler uşaklarını(çocuklarını) okula eletmiyor(göndermiyor). Okulun taşıma merkezi olan Yortanpazarı’na iletilmesini isteyoz. Gereğinin yapılmasını arz ederim...”

Yazıyı bitirdikten sonra, “beri bah! Şu yazıya bir göz atıver. Benim yazılarım çok etkilidir. İlçeden gerisin geriye döndüğü görülmemiştir. Bah da resmi yazınun nasıl yazıldığını öğren.”

Üç hafta sonra ilçeden cevaben gelen yazının içeriğinde: “Okulu incelemek için iki müfettişin görevlendirileceği, hazırlanacak rapor neticesinde taşınıp, taşınmayacağına karar verileceği, bundan sonra yazılacak resmi yazılarda, Türkçe dil ve imlâ kurallarına, falanca yönetmeliğin filanca maddesinde belirtilen yazışma kurallarına uyulması hususunda gereğinin yapılması...” diye sıralanan bir dizi uyarı yer alıyordu.

Karlar yavaş yavaş erimeye, eridikçe açan güneşle birlikte topraktan buğular yükselmeye başlamıştı.. Daha önce beyaz korkuluk gibi duran ağaçların çıplak ve kuru dallarına, şimdi avare sığırcıklar tünüyordu. Eriyen suların

şırıltısı, pencere kenarındaki kumruların nağmelerine karışıyor, uşşak makamından besteye dönüşüyordu. Düşen her cemre, tabiatta olduğu gibi kırağı yemiş yüzümüzde, ılık tebessümler açıyordu. Kardelenler nöbeti sümbüle, mor menekşelere devretmekteydi. Okulun bahçesindeki erik ve kiraz ağaçlarının beyaz çiçekleri, meltemle cilveleştikçe; ruhumda şiirler devşiriyordu.

Nisan ayının başlarıydı. Yağan yağmurlar köyün yollarını çamur deryasına çevirmişti. Çizmeyle dolaştığımız, sakız bulamacı bu yollara arabayla çıkıp köye ulaşmak, akıl kârı değildi. Aday öğretmen olduğum için, kelli- felli kravatlı iki adamın gülümseyerek bir gün sınıfıma gireceğini hayal eder dururdum.

Hasan Bey, baharın gelmesini fırsat bilip, okulun zaten dar olan bahçesinin neredeyse tamamını çocuklara kazdırmış, fasulye ekmek için belirli aralıklarla kuş yuvalarını andıran yuvarlak çukurlar açtırmıştı. Bu yuvalara hayvan gübresi dökülecek, fasulyeler boy verince de yaklaşık iki metre boyunda, iki parmak kalınlığındaki sııkları, çukurların ortasına dikecekti. Böylece fasulyeler sarmaşık gibi dolana dolana sııkların tepesine ulaşacaktı.

Bir sabah derse girdiğimizde isim yoklamasının ardından Hasan Bey, yanıma gelerek; “Benimkilere de mukayyet ol. Bir saate kadar gelirim. Sarı Ahmet’in yanına gidip bir el arabası kemre(gübre) getiriverecem.” dedikten sonra ayağında siyah lastik çizme, üzerinde çamurlu boğazlı balıkçı kazağı ve kirli beyaz sakalıyla çitten atlayarak gözden kayboldu. Köyde hemen hemen herkesin bir lakabı vardı.

Sınıfa girdiğimde, masanın üzerinde bir liste duruyordu. Listede eğri çizgilerle birbirinden ayrılmış iki sütun

vardı. “kemre” ve “fasulye çubuğu” diye ayrılan sütunlarda, getiren öğrencilerin karşısına artı, getirmeyenlerinkine eksi konmuştu. Her ikisini getirmeyene ekstradan ellerine cetvelle saydırılarak, sözde bir de “baklava” yedirilmişti.

İkinci teneffüs olduğu halde, müdürüm hâla ortalarda yoktu. Bahçedeki çeşmenin şadırvanından akan suyun tatlı tınısında uzaklara dalmışken; bir öğrencimin “geliyorlar!... geliyorlar!...” sesiyle koşuşturmanın olduğu yere baktım. Kravatlı, elleri çantalı, pantolon paçaları yukarı kadar kıvrılmış, ayakkabıları koyu kırmızı çamurla boyalı, kelli-felli iki adam bana doğru yaklaşıyordu. Bunlar beklediğim misafirler olmalıydı. Yüzümdeki tebessüm, karşımda duran buzdan soğuk duvarlara çarparak geri döndü ve “ne münasebet” diyerek benim de suratımı soğuttu. Sonradan anladığım kadarıyla beyefendiler, köyün aşağısına kadar traktörle gelmiş, geri kalan merkep öldüren yokuşları aşmak ise kendilerine zulüm olmuş.

“Günaydın efendim. Hoş geldiniz!” deyip elimi uzattım. Elim havada kaldı. İlk müdürüm gibi ilk müfettişlerimden yana da şansım yoktu galiba. Ağızlarını bıçak açmayan bu adamlara “müfettiş misiniz?” demeye çekindim açıkçası, bir çam deviririm diye. Ta ki; göbeği diğerine göre kemerden taşma mesafesi yarım karış fazla olanın, dilinden inciler dökülene kadar...

“Bu okulda bir aday öğretmen varmış, yoksa sen misin?” “Evet efendim, benim.” demekle ellerine kozu vermiştim. Meşakkatlerinin karşılığında, notlarıyla ve sivri dilleri ile diyet ödettirecekleri “vurun abalıya” bir acemi bulmuşlardı karşılarında. Dışarıya bir sıra ve oturak çıkarmanın istedikleri. Çocukları sınıfa koyduktan sonra, dediklerini yaptım. Kendileri hakim gibi otururken ben ayakta

ceketim ilikli, sanık gibi sordukları sorulara cevap veriyordum. Çantalarından çıkardıkları ajandalara küçük küçük notlar alıyorlardı. Hayli zaman geçtikten sonra en korktuğum soru, gonga vurur gibi dank! Etti. “Bu okulun müdürü nerde sahi?” Mahcubiyet içerisinde, “şey efendim...bir yere kadar gitti gelir şimdi.” dedim ama bu gelmenin her dakikasını bana bir asır gibi geldi. Zaman geçtikçe, hiddet kat-sayıları artmaya, tavan yapmaya başladı. Açtırma kutuyu, söyletme kötüyü, her şeyden nem kapmaya başladılar. Pa-çalarındaki çamurları silkeleyip, ayakkabılarını çeşmenin kurnasında yıkadıktan sonra, etrafı incelemeye başladılar.

Okulun isminin olduğu No-dullar levhaya alaylı bir şe-kilde “İsme bak çay demle İsmet! No-du-llar İlkokulu...” Bahçeye bakarak insaf yahu. Çocukların oyun oynayacağı bir karış yer kalmamış.” Çatlayan duvarlara bakıyorlar. Ne zorluklar altında eğitim verdiğimiz için teşekkür etmelerini beklerken; “Keşke yıkılsa...Sizde kurtulurdunuz, bizde...” İçeri giriyorlar, bu sınıfın çamuru ne böyle?” Öğrencilere soru soruyorlar. Çit yok. Arpacı kumrusu gibi düşünüyorlar gariplerim, müfettişi öcü sanıyorlar. Bildiklerini de unu-tuyorlar. Halbuki, okumayı söktürene kadar ne zahmetler çektiğimi ben biliyorum.

Hasan Bey, el arabasıyla tıngır-ıngır, ıslık çalarak okulun bahçesine giriyor. Vaziyeti çakıyor. Lojmana gidip üstünü değiştiriyor. Gözle kaş arasında sakal tıraşını olu-yor. Jiletin tırmaladığı çiziklerden yine kanlar akıyor. Ni-hayet müfettişlerin karşısına dikiliyor. “Vay efendim! Hoş geldiniz İsmet’çim, hangi rüzgâr attı sizi buraya.” İsmet Bey; “dünya ne küçük değil mi? Yanlış anlama; bu sefer soruşturma için gelmedim ha...”

Hasan Bey, buraya gelmeden önce Perşembe’ye bağ-

lı bir köyde çalışırken, köy sakinleri ile takışmış; yoğun şikayet üzerine, yapılan soruşturmayı İsmet Bey yapmış. Sonunda sürgün edilmiş. Şikayet mevzusu da trajikomik. Hasan Bey, öğretmenlik yaptığı köyde her işe burnunu sokuyormuş. Okulun bahçesinde yüzlerce kümes hayvanı besliyor, çocuklarla ilgilenmiyormuş...

Müdürüm şüpheli olduğu için İsmet Bey'e "Senin suçun yok. İlçe Milli Eğitim Müdürünün o işi tertiplelediğini biliyorum. Kendisine Yılbaşında hindi vermedim diye beni sürdü. Bir de okul arkadaşım olacak!" diyordu. Aslında şu anki okulun bahçesinde de hindi yetiştirmiş. Ne var ki burası dağ başı olduğundan, kışın tilkilerin hücumuna uğramış hayvancağızlar. Lafa dalan müfettişler, müdürümün nerde kaldığını sormayı unuttular. Fırça kayacaklarını beklerken, kırk yıllık dost gibi muhabbete daldılar.

Müdürümün çoluk-çocuğu trenle bir buçuk saat ötedeki Çaycuma'da oturuyordu. Köy köy gezmekten bıktıkları için bir yere kıyılayacak halleri kalmamıştı. Aile reislerini kendi haline bırakmışlardı. Kendisi de hafta sonları gidip Pazartesi geri dönüyordu. Benim gibi bekâr sayılırdı. Zaten yemek yapmayı pek beceremezdi.

Öğle arası olmuştu. Okulun dışında ahşap bir evde kalıyordum. Misafirleri aç göndermek olmazdı. Bir koşu eve gittim. Küçük tüpte sucuklu yumurta pişirdim. Yanında kahvaltılık bir şeyler hazırladım. Misafirleri eve davet edip, karınlarını doyurdum. Ağzı yer, yüz utanır derler ya. Çaylarını yudumladıkça gevşemeye başladılar. İsmet Bey, kulağıma eğilerek, "Sen müdürünün dediklerini yap, yaptıklarını yapma. Çok çalışman gerekir. Çocuklar boş. Bu gidişle adaylığının kalkması zor görünüyor. Yine de sana bir iyilik yapabiliriz." diyordu.

Öğrencilerin başından beri ihmal edildiklerini kime anlatabilirdim. Müdürümle aynı kafadan, aynı kuşaktan insanlardı. Demokratik yönetici ve müfettiş anlayışı tanımları, yüksekokul notlarım arasında kalmıştı. Teorik bilgiyle, gerçek yaşantı arasında uçurumlar vardı. Muhakkak başka yerlerde istenilen manada yönetici ve müfettişler olmalıydı. Şansıma torbadan çıkanlar bunlardı.

Bir ay sonra, teftiş sonucu elimize geçti. Müdürümün notu:75, benimkisi: 63.

Bu not 17 yıllık öğretmenlik hayatımda alacağım en düşük not olacaktı. Not benim için sadece bir araç olduğundan, hedefim ve hevesimin yanından vız geldi, tırs geçti. İdealist duygularımı törpülemediği gibi beni daha da hırslandırdı. Ruhumun inadına pervane takıp, şahlandırdı.

Ve aşk. Tarifi olmayan duygu. Beni bu dağ başında mı gafil avlayacaktı? Müdürümün bana “damat”, “hocam!” diyen kızının gün gelir “kocam” diyeceğini nereden bilebilirdim?

Atandığım ilk sene, köyde biçki-dikiş kursu açılmıştı. Kurs öğretmenliğini de müdürümün kızı yapıyordu. Gel zaman, git zaman aramızda bir elektrik oluşmuş, sevda yumruk gibi kalbime oturmuştu. Ancak birlikte çalıştığım ve kimseye güveni olmayan böyle bir babaya durumu izah etmem zordu. Yaz gelince kurs kapandı ama yüreğimize mühürlenmiş sevda kapanmadı. Olduğum köye O’nu bir daha göndermedi babası. Gökçebey ve Devrek İlçelerinin köylerinde çalıştı bir süre. Mektuplaşıyorduk. Nadir de olsa yaptığımız gizlice buluşmaların üzerinden tam iki yıl geçmişti. Baktım olacağı yok. Memleketten babam ve amcamı, görücü olsunlar diye çağırdım. Ne pahasına olur-

sa olsun, istetecektim. Sonuç; “ben kızımı uzağa vermem” oldu. Beklemediğim bir cevap değildi. O yaz tayin istedi müdürüm. Doğduğu köye yakın, Kozlu beldesinde bir okula atandı.

Köyde yalnız başıma kalmıştım. Sessiz gecelere düşen ayın şavkı, hasret, gurbet ve hicranıma ortaktı. Yağmuru kesilen toprak, gülü koparılan yaprak, dumanı tütmeyen ocak gibi mahzundum...

Anılarla yüklü okulum, ayakta duracak mecali kalmadığından yıktırıldı. Çatlamıştı sabır taşım. En güzel sohbetin dedikodu olduğu, pirenin deve yapıldığı bu köyden uzaklaşma anım gelmişti. Çivi çiviye söker deyip, müdürümün olduğu şehre ben de tayin istedim.

Sonu görünmeyen sevda, belli bir zaman sonra yerini ızdıraba bırakıyordu. Bir babanın yok yere, evladının gözleri önünde erimesine seyirci kalması olur şey değildi. İnce hastalığa düşeceğinden korkuyordum. Daha beterine yakalandı: Kanser!..

O yıllarda Çernobil faciasının etkisiyle sızan radyasyon Karadeniz Bölgesinde bu hastalığın yaygınlaşmasına belki zemin hazırlamıştı. Üzerine Türk filmlerini aratmayan bir babanın cehaleti de eklenince, tümörün gelişimi çabuk olmuştu. Beyin ameliyatı geçirmişti sevdiğim. Onu zor zamanlarında yalnız bırakamazdım. Biraz iyileşince, gizlice resmi nikah kıydırdık. Kaçış yol kalmadığını anlayan müdürüm, istemeden de olsa kayınbabam olmuştu. Ancak kırılan kalplerin tamiri mümkün değildi. Memleketime götürerek düğün yaptırıldı. Beş yıl süren, fedakârlık gerektiren bir evlilik hayatımız oldu. Kanser, acımasız yüzünü tekrar gösterdi. Bu sefer affetmedi. Müdürümün yapamadığını, o

yaptı. Koparıp aldı benden.

Gidiyordum. Bu diyara bir can bağışlayarak... Köy kabristanında, yaşlı dut ağacının gölgesinde bırakarak.... Geçmişin acılarını, elimin tersiyle iterek, yeni bir hayata yürüyordum.

Kara elmas diyarı Zonguldak'taki dokuz yıllık görev hayatımda, hayli deneyime edinmiştim. Müdürüm Hasan Bey'i sorarsanız, Kozlu'ya atandığı 1993 yılından beri hâla aynı okulda çalışıyor. İlk karşılaştığımız 1990 yılında, "bir yıl içinde emekli olurum." diyordu. Bu gidişle belki de, ondan önce emekli olacağım.

AMASYA

KUTSAL MABEDİMDE YEŞEREN ÇİÇEK

EŞE AFACAN

Ah Erzurum !.. Kar cenneti, dadaşlar diyarı ve buzdan bir saray... Toz pembe hayallerimin kar beyazına dönüştüğü eşsiz şehir. Sıcacık düşlerimin, soğuşunda donduğu güzel şehir!..

Her gece , başımı yastığıma koyar koymaz uyumazdım Uyuyamazdım, O en güzel hayali kurmadan: ”Mütevazı bir şehirde, tek katlı bir okulum olsa!.. Teneffüs aralarında, derslerde yaşanan ufak tefek olayları paylaşacağım meslektaşlarım ve arada bir sınıfıma gelen, evraklarımın sağ alt köşesine ”uygundur” imzasını atan, kapısının önünden destursuz geçemediğim bir müdürüm olsa!..” işte böyle hayallerim duaya dönüştürür yollardım yüce yaradana.

Dualarımın karşılık bulması uzun sürmedi. Lakin kimin hayali, önüne Halil İbrahim sofrası gibi serilmiş ki? Evet, bir okulum oldu. İçinde çocuk cıvıltılarının çınladığı, tebeşir tozlu tahtası, hatta bir müdür odası bile vardı. Ama ne bir öğretmeni, ne hademesi, ne de bir müdürü vardı. Mütevazı şehrimin tek katlı okulunda, teneffüs aralarını tek başıma geçirecektim. Okulumun her şeyi olacaktım. Zaten öğrencilerimin hem annesi, hem öğretmeni değil miydim? Okulumun her şeyi olmaya hazır mıydim?

Çocuklarım sayesinde, zamanla alıştım. Yalnız bırakmadılar okulumda beni. Yeri geldi beraber yaptık hademeliği, zarif bir gelin gibi boyadık, süsledik onu. Bahçesine çiçek tohumları serpiştirdik, biraz da yüreklerle... Okul bizimdi çünkü. Amirim ise ilçe milli eğitim müdürü idi. İyi bir insandı. Çatık kaşlarının altında ıslıl ıslıl parlayan bir çift siyah göz; ısıtırdı insanın yüreğini. Bazen evrak yığılı masasında derin düşüncelere dalmış bir halde, bazen de penceresi önünde yetiştirdiği bir saksı çiçeğini sular bir halde görürdüm onu. Dürüstlük ve göreve bağlılık onu anlatan iki kelimeydi. Onca öğretmenin sıkıntı ve dertleriyle ilgilenmekten hiç yorulmazdı. Yaşlı ve yorgun çehresi, yılların yükünü taşır gibiydi. Ama bu yükten hiç yılmış gibi durmazdı. Mesleki hayatında edindiği bilgi ve birikimlerini öğretmenleriyle paylaşmaktan mutluluk duyardı. Gel gelelim ki bu şehir, müdürüm kadar ılımlı ve sıcak değildi. Acımasız ve çetin kışları fırtınalar kopartıyordu büyük küçük yüreklerde.

İşte gene fırtınalar kendini göstermeye başladı. Köydeki okula gidip gelmek artık hiç te kolay olmuyordu. Her gün kar birkaç santim daha günlük hayatı yaşanmaz hale getiriyordu. Zaten on üç kişilik sınıfım, yavaş yavaş bu beyaz afete yenilip, birer ikişer okula gelmez oldular. Nihayet diz kapaklarımı bile aşan kar, yavrularımı okuldan hepten ayırdı. Sınıfın sobasını yakıp, onları bekledim. Ama anlamsız bir bekleyişti bu. Kar ve rüzgar inatlaşmış, hangimiz daha güçlüyüz dercesine köyü hızla bastırıyordu. Dışarıda tek bir canlı yoktu. Çaresiz ve kimsesizdim. Hiç kimse değil okulun kapısından, köy yollarından bile geçmez oldu. İçimdeki ses, “kapat okulu” git diyor!.. Bir yandan yalnızlık, bir yandan çaresizlik, içimdeki sesi durduramaz oldu. Okulu kapatıp ilçeye geri dönecektim. Kardana adama dön-

müş bir halde minibüs bekle dim. Dağlardan hızla esen rüzgar, üzerime karabasan gibi çöküyordu. Bir kurt ulumaları eksikti, korkudan ölmek için. Minibüs geldiğinde soğuktan donmak üzereydim. Ağlarken donan gözyaşlarım, arabada tekrar eriyerek yanaklarımdan süz üldü. Karlar içinde kaybolan okuluma bakakaldım.

İlçeye vardığımda hava günlük güneşlikti. Gözlerime inanamadım. Bırak gözlerimi, bizim müdürü nasıl inandıracaktım, köyün kardan bir tepeye dönüştüğünü.

Yavaş yavaş çıktım odasına. Ellerim soğuktan mı, yoksa korkudan mı titremesi gerektiğini şaşırı dı. Kapıyı çalmaya mecalim yoktu. Bir anda büyük bir pişmanlık duydum. Kalbim vicdan hesaplaşmasında. Neden okulu kapatıp gelmiş tim? Olur muydu böyle bir şey? Müdürüm “aferin kızım iyi yapmışsın” mı diyecekti. En iyisi gözükmeden kaçmaktı. Hızlı bir manevrayla geriye döndüm. Kafamı kaldırır kaldırmaz müdürü karşımda buldum. Sanki bir dağ olmuş da, bana yol vermiyordu. Onu tanıdığımdan beri bu kadar korktuğumu hatırlamıyorum. Ne olurdu yine bakışları yüreğimi ısıtsaydı... Cesaretimi toplar, derdimi dile getirirdim. Ama yok, o yargılamadan gözleri yargılıyordu şuracıkta. Belki de cezamı kesiyordu, keskin iri bakışlarıyla. Ağzından çıkacak bir kelamı, bir mahkûmun son kararı beklercesine bekliyordum. Şu kısacık saniyeler, bir ömür olmuştu bana. Nihayet dudaklarından düşerken birkaç kelime, biraz geriledim. Bakışlarımı sağa sola döndürmek istedim ama olmadı. Sakin bir ses tonuyla: ”bana mı baktın?” dedi.

Aynı tonla karşılık vermek istedim, olmadı.”Eeevet, dedim. Ama odanızda yoktunuz.” Hayatımın en berbat günü, suç üstüne suç. Bir de yalan!..

Kalın kaşlarını şöyle bir iki kez kaldırıp indirdikten sonra, "gel bakalım" dedi. Yarım saat öncesinde donmak üzereyken, şimdi kaynar kazandaymış gibi terliyordum. Acaba özür mü dilesem, yoksa bahaneler mi sıralasam? Tam ağzımı açtım, "fırtınadan ..." dedim. Gerisini getirmeden, "Neden okulu kapattın?" dedi. "Ama çocuklar..." dedim. Lafı yine ağzıma tıkayıp, "olmaz hoca hanım, olmaz" dedi.

Artık susmam gerektiğine karar verdim. Bu günün en doğru kararı da bu olacaktı, belki de. Azara kendimi hazırlayıp, gövdeme ağır gelen başımı öne eğdim. Zaten tutmaya ne gücüm kalmıştı, ne de yüzüm... Kendimi ağır laflara hazırlamışken, o bir baba gibi nasihatlere başladı. Yüreği sevgi ve merhamet ile dolup taşan bu adam öyle güzel anlatıyordu ki, yüreğimde bir yandan deli boran rüzgarlar esiyor, bir yandan da utanç çılgınlıkları yükseliyordu. Memleketi bekleyen asker misali, görevimin başından, şartlar ne olursa olsun, ayrılmamam gerektiğini anlatırken, ağlamamak için kendimi güç bela tutuyordum. Evet, okulumu zalim kışa terk etmiştim. Belki düşman değildi kar, vatan değildi okul. Ta ki yüreği, vatan millet sevgisiyle atan ve ancak yine bu sevgiyle duracak olan bu yürekle, yüreğime ve hatta bütün hücrelerime işleyen, anlamlı konuşmaya kadar!..Okul ve görevim vatan kadar, millet kadar kutsaldı artık benim için. Kutsal bir mabetti. Ve ben o mabette yeşeren bir çiçek... O sadece penceresinin önünde duran küçük bir saksıya su vermezmiş, aynı sevgi ve itinayla bizleri de yetiştirmiş meğer. Şimdi hangi duygular içinde gözyaşı dökmeliydim? Gözlerine baksam, mağrur bakışları altında, utancımın kar tanesi gibi eriyecektim. Utandırmadı beni o, evladına doğru yolu gösterdi. Dürüst olmayı, helal lokma yemeyi öğütledi. Tıpkı baba nasihati gibi... Elini öpmek geldi içimden. Ama yeter! Bu gün yeterince içimdeki sesi dinledim. Özür

dileyip, okula geri dönmek için kapıya yöneldim. Dizlerim titriyordu yarı yorgunluktan yarı utancımдан. Huzurundan öyle ezile büzüle ayrılacakken, ”Hoca hanım” dedi. “Git evine de biraz ısın, dinlen.” dedi. Kapısında beni, korkudan tir tir titreten, az daha izmarit gibi ezen gözlerin yerine, simsiyah bir çift ışıltıyla, nasihatine noktayı koymuştu. Eee, şimdi bu adamın elini öpmeyip de ne yapayım?

Görevin kutsal oluşunu seninle öğrendim, amirim!.. Artık ne fırtına, ne de başka engel beni yıldırabilir... Yüreğime attığın tohum her geçen gün filizleniyor ve olgunlaşıyor. Şu vatan için şehit olan askerler de, sizin gibi, eğitimciler elinden geçmiştir inan. Görevimde şehit olmasam da, şehit olmaya hazır, birçok vatan millet aşığı, minik yürek yetişiyor ellerimde. Sizin ışığımız sayesinde... Bir ışık sönsen, bin ışık yanmaya hazır. Elimize aldığımız meşale elden ele dolaşmakta. Her neredeyse bin selam olsun!.. Eğer yalan dünyayı terk ettin ise, mekânın cennet olsun...

TOKAT

MÜHÜR

SAFFET ÇAKAR

Kasım ayı gelmiş, göklerde ve yerde telaşlı bir kış hazırlığı başlamıştı. Onca yağın yağmur, can çekişen tabiatı yine diriltememişti. Tepeler tamamen bozarmış; elma, erik, dut, kavak, mahlep ağaçlarının çoktan sararan yaprakları rüzgarların elinde savrulup gitmişti. Yemyeşil kalan çamlara imrenerek bakarken, Yunus'un, " Boyandım rengine solmazam gayrı " mısrasını daha iyi anladım.

Ne yazık ki kader beni, bir gazele çevirip uzlet köşelerine atmıştı. Yıllardır şu soğuk ve loş odanın penceresinden hep aynı tepelere bakıyordum. Bu yılın ilk karı da bir hafta önce yağmıştı. Artık güneş, git gide uzaklaşıyor; erkenden dağların arkasındaki uykusuna çekiliyordu. Kayalar, ağaçlar; yer ve gök üşüyordu. Gölge, esmer bulutlar ard arda akıp giderken, altlarından kanat çırparak geçen kuşlar yüreğimi burktu. Her şey, fakat her şey savruluyordu. Bir de Baki'nin gözüyle baktım sonbahara :

“ Eşcâr-ı bağ hırka-i tecride girdiler

Bâd-ı hazan çemende el almış çenârdan”

Az önce gelen çaydan, içim titreyerek bir yudum aldım. Şiddetli ağrıları yine duymaya başlamıştım; geçirmeyeceğini bilerek bir ilaç daha içtim. Önümdeki kitaptan her

zamanki gibi bir sayfa açtım, okudum : “ Dünya bir büyük insandır.O da ölümden kurtulamayacaktır.O da ölecek,sonra dirilecek veya sonra haşir sabahıyla gözünü açacaktır... Âlem-i bekâ, şu fâni âlemden yaratılacaktır. Elbette esas unsurları bekaya ve ebede gidecektir.”

“İşte benim ilacım” deyip bakışlarımı içime, kalbime, ruhuma çevirdim.Dışarıdaki kışa inat,orada bir bahar vardı. Karlı dağlardan ılık bir güneşle eriyip akan çağlayanlar... Yemyeşil dağlar,ovalar...Renk renk ağaçlarla bezeli tepeler...Pırıl pırıl, masmavi bir gökyüzü ve özgürlüğe kanat açmış çeşit çeşit kuşlar..Gördüm ki hastalık benim için zahmet olmaktan çıkmış, bir nimet, bir rahmet olmuş.Güldüm ; yine seyre daldım.

Kapının kolu çevrildi ,cılalı ağaçtan bir baston içeri uzandı.Göz ucuyla görüyordum.Ardından bir ses : “ Neredesin yiğen ? “ Tanımıştım.İnsan sevdiklerini öksürüğü ,hatta ayak sesinden dahi tanıyabilirdi...Bu gelen Gündüz hocamdı...Kalktım. İri kollarını açarak, beni yumuşak göğsüne bastırdı,sarıldık.Sonra ben ,onun pamuk elini öptüm.

O,binlercesinin olduğu gibi benim de hocamdı...Sonra ,yıllarca bir arkadaş gibi çalışmıştık.Üç yıl önce emekli olmuştu.Hürmetle yer gösterdim ; ağır gövdesini özenle sandalyeye yerleştirdi.

Hoş beş ,hal hatır ardından ,emeklilikten ,sağlıktan konuştuk: “Yiğen kurudu boğazımız...Nerde çaylar ?” diye çıkıştı.

O'nun otuz yedi yılı geçmişti bu lisede.Buranın her karışında ayak izleri vardı.O konuşuyor, ben dinliyordum. Böylesine saygıdeğer insanları dinlemesini iyi bilirim. Dayının mezarlığına gittiğini anlattı.Hocam sevdiklerine

böyle isimler bulurdu.Sonra müdürün , dayıyı nasıl üzüp emekliye zorladığını acıyla hatırladı.

Bense bütün kötülükleri,yanlışları atmak,silmek istiyordum içimden ve dört bir yanımdan.Çok iyi olduğumdan değil,onca acılar,ağrılarla kıvrandığımdan...Kötülükle ne işim vardı ki ? Ben iyilerin,iyiliklerin âşığıydım,kölesiydim.O yüzden rahmetliyi ben de hayırla yad ettim :”Yanıma gelir şuraya oturur ,çantasından çıkardığı defteri açar ;ayetler dualar okurdu.Sonra da çay dahi içmeden kalkıp giderdi. Şimdi de ben ona okuyorum.

Getirilen çayları yudumlarken Serdar Bey, her zamanki gibi telaşla daldı odaya.Tebessümle Gündüz bey’e takıldı :

-Ooo yavrum Ömür !

-He ya, yavrum Ömür...

Sarıldılar ...Bu söz bir şifreymiş. Güya hocam ,kimse yokken, çay getirmesi için dermiş bu sözü.Arkadaşlar da bazen böyle seslenirlerdi birbirlerine gülerek.

Oturduğum yerden müdürün geldiğini gördüm. “Müdür geliyor sesleneyim mi hocam?” demiş bulundum.O , ağır gövdesiyle birden ayaklandı.Rengi kireç gibi: “ Yıkırma hatırını! ”dedi . Hocamın bu kadar kızacağını bilemezdim.Önüne durduk ,zorla oturttuk.Bir süre sustuk.Müdür de gelmemişti Allah’tan.Gürbüz hocam sesi titreyerek konuştu : “ Ta evden yürüyerek seni görmeye geldim ben... Bunların yüzünü görmeyim diye arka kapıdan girdim.Burda da, orda da yüzü yüzüme rastlamasın ! Ölürse cenazesine gitmem ;ölürsem cenazeme gelmesin !..”

Sakinleşmişti, Avrupalı’yı sordu . Tayin isteyip gittiği-

ni söyledik.”Ağasıyla her ders beraberdi ya?” deyip dudak büktü.O,müdüre ‘ağa’ derdi.Efendi’yi de Serdar Bey anlattı: “ Efendi’yi hiç sormadın hocam ? Bir gün sınıfa girmiş ki öğrencinin masasında bir saksı...Kaldır evladım şunu’ demiş...Yok kaldırmaz...İleri geri atışmışlar çocukla .Lâf kâr etmeyince çıkıp ağaya gitmiş,

Anlatmış durumu.Vay,sen misin şikâyet eden. “Sen ne beceriksiz adamsın ! Hep işiniz şikayet..Bırak git kardeşim başka okula” demez mi . “Hocam bu çocuk hep böyle yapıyor”dese de dinletememiş.”

Gündüz Bey eliyle “Eeee, sonuç ne oldu?” anlamında bir işaret yaptı. “ n’olacak o da küskünler kervanına katılıp gitti. Aylardır gören de olmadı.” diye cevap verdi Serdar bey. Gündüz bey, asabi, ağız ucuyla konuştu :

-Sen hatır için, menfaat için kodamanların çocuklarını alırsan böyle olur. Şikâyet edilir atamazsın okuldan. Bu çocuklar daha da şımarır. Kimler suçlu? O’na göre öğretmenler... Yeğen onun girdiği sınıfları da biliriz biz. Çocuklar “Anlayamıyoruz” diye ağlardı. Kimi kime şikâyet etsinler? Sonra kalkar hocalık öğretir... Sen önce lisans tamamla!..’ Küfür payidar olur; zulüm payidar olmaz .’ , demiş atalarımız.

Serdar Bey,gülerek Gündüz Bey’in kolunu tutup dinledi :

-Geçende duydum...Öğretmen evinde oturuyormuş Efendi.Tayini çıktı ya... Yan masadakiler ona işittiriyormuş , ’merkezden iki kilometre dışarı tayin edilenler yolluk alabiliyormuş...’ O da kalk hemen müdürlüğe git soruştur...

-Bitmez onun işleri...Eğitim Enstitüsü mülâkatında

sormuş hoca : “ Nerelisin sen ?” O, söylemiş... “Peki şehrinizin meşhurlarından Nuri’yi tanır mısın ?” deyince : “Tanırım !” caminin karşısındaki köftecidir hocam...’ demez mi .Âşık Nuri olmuş ,Köfteci Nuri!..Hoca bakmış göbeğine, “Belli oluyor evladım !” demiş.

Sevgiyle gülüştükten sonra o, iri vücudundan umulmayacak çeviklikle birden ayağa kalktı, bastonunu eline aldı:

- Gıybet ettik boşu boşuna...Yolcu yoluna ; köylü köyüne...

Serdar Bey, gitmemesi için onu kolundan çekip durdurdu ; az önceki olaydan dolayı teselli etti:

- Ağaya da kalmaz burası .Sen yine gel hocam ! Hem de ön kapıdan.Şimdilik siyasiler koruyor , üstündekiler tutuyor...Ebedi değil ya bu makamlar...

- “ Biz müttekâ-yı zerkeş-i câhe dayanmazız / Hakk’ın kemâl-i lutfunadır istinâdımız.”

- Ağzına sağlık hocam ...

- Yiğen ! Şimdilik mühür onda ; Süleyman o!..

- Hiç kimselere kalmaz buralar hocam, kalmaz !.. Az dur hele... Şu köfte meselesini anlat da öyle git.

-Sırası mı şimdi?

- Efendiden duyduk. Bir de senin ağzından duyalım.

- Yahu şu karşıdan ekmek arası köfte getirtmiş... Ekmeği açtı bana tuttu... İki köfte vardı; gerisi bolca soğan... Köftenin birini aldım, attım ağzıma...

Göbeği oynayarak gülümsedi:

-Meğerse hepsi iki köfte diye göstermiş. Ne bileyim ikram ediyor sandım.

O kapıya yürüdü, bizler de ardından... Serdar bey yine durdurdu:

-Sen onun vites kolu macerasını duymamışsındır! Malûm eski bir arabası vardı...Nasıl ettiyse bir gün vites kolu elinde kalmış. Park etmiş taksiyi bir kenara, kolu alıp gitmiş sanayiye..."Usta şunu yap!" demiş. Usta ,“araba nerede? onu da getirecektin !” diyince şaşırılmış. Dönmüş taksiyi de götürmüş, taktırmış kolu...

Gülüşük... Gündüz hocam, bizlere sarıldı :”Allah’a emanet olun!” deyip yürüdü. Kapıyı açtık. Salonun görül-meyen kısmından gelen sesler bizi durdurdu. Sesleri tanı-yabiliyorduk:

-Tabi müdürüm çok haklısınız. Çok doğru söylüyor-sunuz.

-Valla göremediklerimizi görüyorsunuz siz...

- Çıkışta mangalı yakıyorum? Siz gelirsiniz...

- Bu gün değil hafta sonu!

-Emriniz olur müdürüm...

-Siz söylediğim işi takip edin!

-Hemen müdürüm!

Dikta yönetimleri demek hep böyle oluşmuş ,sonra da bolca muhbir, dalkavuk, hokkabaz ve dedikoducu yetiştir-

miş. Bu iki kesim daima karşılıklı birbirlerini korumuş; her tür üstün güce birlikte itaat etmişlerdir. Diktatörlerin, despotların devrilmesini isteyenlerse en çok onurlarını ayak altına veren bu basit insanlar olmuştur. Namık Kemal gibi yine haykırmak gelmişti içimden :

“Mûin-i zalimin dünyada erbâb-ı denâettir

Köpektir zevk alan sayyâd-ı bi-insafa hizmetten”

Sesler kesildi. Onca yılın emektar hocasını, yazık ki arka kapıdan bir suçlu gibi uğurladık. İçimi acı bir hüznün kapladı. Hele köşeye varınca :“Hakkınızı helâl edin!” deyip el sallaması ise, yüreğimi büsbütün yaktı. İçeri döndük, az önce salonda konuşanlardan bir kaçının bizi seyrettiğini gördük. Serdar Bey gitti ; ben şaşkın ve üzgün orada kaldım. Ruhumdan ve duvarlardan kopup gelen feryatlardan kaçarak ön kapıya çıktım.

Caddeden gelip geçenleri bir süre sonra fark ettim. Okulun dışında akıp giden bir hayat vardı. Bense ayaklarımdan zincire vurulmuş bir mahkûm gibi, bu dar kafeste inleyerek dönüp duruyordum. Gitmek, koşmak, kaçmak hatta kanatlanıp çok uzak diyarlara uçmak istiyordum. Yanımdan geçen öğretmenler selam verip Gündüz Bey’in geldiğini söylüyorlardı.

İşte bir güce ve çikara dayanmayan saygı ve sevgi... Bazıları sevildiğini sanır. İnsanların gösterdiği saygı, onlara emanet edilen koltuk ve mühüredir. Yüksekler, çoğunun başını döndürür. Oysa şu dünya, nice görkemli tahtlar, nice parıltılı taçlar görmüştür. Sahipleri ise övündüklerini geride bırakarak ard arda toprak olmuştur. Ziya Paşa ,boşuna dememişti ya :

“Havâ üzre seyrederdi taht-ı Süleyman,
Ol saltanatın yeller eser şimdi yerinde.”

Yanımızdan eli cebinde, sigarası ağzında okulun bir memuru geçti. Kafa dik, kaşlar çatık, ciddi... Ramiz öğretmen:”Gördün mü hocam dedi. Müdürün adamları da müdür!.. Şımarıklar diye, yüz vermiyorlar bize.”

Ben sadece dinliyordum, O konuşuyordu:”İdare yapacaklarını da bize yaptırır. Yaparız. Beğenmez dudak bükürler. Türkiye gibi burası: mutlu azınlık ve mutsuz çoğunluk... Onlar efendi biz kenar mahalle çocukları!..” Ramiz Bey, benden cevap alamayınca çaresiz gitti.

Bir süre, can çekişen tabiatla hayat dolu caddeyi seyrettim. Hava serinlemişti üşüdüm ; içeri girdim. Nereye gitmeliydim? Yine o kuytu ve soğuk köşeme mi? Yan odanın kapısını vurup girdim. Yöneticiler içerdeydi. Çoğu zaman yaptıkları gibi, yine âmir olduklarını hissettirdiler. Yüzler asıktı. Müdür, talimatı verip gitti.

Anladım ki, Gündüz hocamın geldiğini haber almışlardı. Onlar muhaliflerle olanları da istemezlerdi. Bu iyi bildikleri yıldırma ve psikolojik baskıydı. Müdürü daima hürmetle dinleyen yardımcısına takıldım:

-Maşallah çok saygılısın!

-Bizim aldığımız terbiye bu... Büyüğümüz!

-Seni de müdür yapalım da konuş artık.

-Lütfen abi! Böyle şeyler söyleme! Duyar kırılır!

-Korkma ya! Duysun... O da güler...

Diğer arkadaşı, yanında tanımadığım birisiyle konuşuyordu. Sordum:

-Müdürlük yakışmaz mı?

O pek duymazdı , ama duydu.Döndü , beklediğim gibi yine yuvarlak ve baştan savmacı bir cevap verdi: “Doğrudur ağabeyciğim!”

Lüzumsuz gördüğü her soruya verdiği anlamsız bir karşılıktı bu.Zaten arkadaşımızın,fayda görmeyeceği kimseye asla değer vermediğini çok duymuştum. Doğruymuş yanılmıydı.

Şu gerçekleri arkadaşlar nihayet anlayabilmişti : Bunlar yani yöneticiler ,eğitim için dayanışma içindedirler. O yüzden bu koltuklara istemeyerek oturtulmuşlardır. Bu amaçla da siyasete bulaşırlar.Hangi parti iktidara gelirse ekiplerini o partiye yerleştirmek zorunda kalırlar.Her zaman kazanmalıdırlar. Kazanırlar, fakat kendi küçük siyasi görüşleri hiç değişmez . Paralı her işte vardırlar .Bu onların hakkıdır.Buna karşı çıkanlardan en son bir bedenci ve bir bilgisayarçıyı göndermek mecburiyeti hasıl olmuştur.

Bütün başarılar haklı olarak onları gösterir, başarısızlıklar öğretmenleri... Buna galiba tanıtım veya sunum deniliyormuş.Zaten bunu da okul için yapıyorlarmış...

Onlardaki bu yöneticilik, bir Allah vergisidir, okumakla kazanılmaz. Bizlere böyle bir makam verilmediği, ya da kapamadığımız için yazık ki bir karşılaştırma imkânı bulamamışlardır.Müdür milletvekili ,hiç değilse bir müsteşar olması gerekirken olamamıştır.Değeri bir türlü,anlaşılamamış; belki de hep engellenmiştir. Okul çökmesin diye bu makama rıza göstermek zorunda kalmıştır.

Derslerim öğleden sonraydı. Beni çok düşündüren bu hikmetlerle öğretmenler odasına girdim. Yöneticilikten diskalifiye edilmiş, muhalefete atılmış iki arkadaş oturuyordu. Buradan ayrılan erkek arkadaş, diğer küskünler gibi okula görünmeden girmişti. Bayan memurdan işittiği azarı öfkeyle anlatıyordu. "Git müdüre söyle!", dedim. Güldü:"Safsın sen... Cesareti ondan alıyorlar!" diye çıkıştı bana . Erkek:""Kendinizi saydırın!'der" diye güldükten sonra, Mahzuni'nin şu dizelerini okudu:

"Tuttuğun dala güvenme/ Gittiğin yola güvenme/ Dünya malına güvenme/ Çünkü sana bana kalmaz."

Kaç gün geçti bilmiyorum. Bir toplantıdaydık. Dışarıda sulu bir kar yağıyordu. Her şey üşüyor ve ıslanıyor gibi geliyordu bana. Hatıralarım, duygularım, hatta düşüncelerim bile...

Rasim hocam, yine titizlikle işini yapıyordu ki, müdür iki arkadaşla içeri girdi. ona çok sert çıkıştı:

-Neden kendi bildiğini yapıyorsun?

Emekliliği çoktan geçen bu saygıdeğer insan kibarca karşılık verdi:

-Herkesin görüşünü almıştım müdürüm...

Özgürlük ve demokrasiyi en çok bunlara karşı olanların kullandığını görmüştüm.

-Yeniden toplanıp karar alın!

Dayanamadım ayağa kalktım:

-Hocam herkesin görüşlerini aldı, yazdı... Sizler de imzalamadınız mı ?

Müdürü getirenler :”imzaladık da..” diyebildiler. Bu olay, onların siyasi bir menfaatine dayanıyordu. Tartışma bir süre devam etti.

Rasim Bey, gerçekten ağlamaya başlamıştı. Müdür, çoğu zaman duygusallığına gizlice güldüğü hocasını azarladı:

-Duygusallık yapma! Doğru yap işini!

Çekip gittiler. Ben artık bu adamı sevmezdim. Rasim bey gibi pek çok öğretmenden şunları duymuştum : Müdür olabilmek için belli kıstaslar konmalı...Bu şartlara uyan kişiler aday olabilmeli.O okulun öğretmenleri de bu adaylardan istediğini oylarıyla seçmeli.Hatta müdürlük için, pedagoji eğitimi alan bir işletme mezunu atanmalı. Öğretmenlerin seçtiği kişi de eğitime bakan “başöğretmen” olmalı...Onun sicil notunu öğretmenler vermeli.’ Bu görüşlere ben de katılıyordum artık.

Okula güzel hizmetler de yapıyorlardı bu arkadaşlar. Yeni masalar, sıralar, tahtalar, bilgisayarlar getiriliyordu. Binaların, sınıfların içi ,dışı pırıl pırıldı.Görülmeyen yerler bunun dışında tabii... Fakat bir şey noksandı: İnsanın onuru... O, kırılıp çiğneniyordu. Oysa başlarındaki takvimde şunu defalarca okumuşumdur : ”İnsanı yücelt ki devlet yücelsin.”

O günden sonra, onlara yardımcı olabilmek için konuştum. Ağrılarımı ve feryatlarımı boğup içime gömerek doğruları konuştum. Hem de üzerime gelen bir fırtınayı hissederek.Önce ihtiraslarının keskin kılıcı çevremde bir

sınır çizdi, sonra başımın üzerinde dönmeye başladı.

Günler geçtikçe aramızdaki uçurum derinleşti. Olmayan üstünlükleri kendilerinde var sanıp gururlanıyorlardı. İşte kibir buydu ; boyunun yetişmediği pencereye tırmanarak bakmak.Ne yazık ki dik duruşuma dahi tahammül edemiyorlar, bunu hakaret sayıyorlardı.

Yanlışları, haksızlıkları açıkça söylüyordum. Önceleri muhatap almadılar, dinlemediler. Sonra kafalar yana çevrildi, yüzler asıldı. Ardından psikolojik olarak dışlandım. Ekonomik olarak zaten unutulmuşken, gitgide yok sayıldım.

Dahası da olacak mıydı? Oldu!.. Manevi işkence; küçümseme, arkadan alay!.. Pek çok kişiye yapılanlar bana da uygulanıyordu artık .

Boş derslerimde yanıma gelenler azalıyordu. Açıkça yasak koydular.Aramızda dozu gittikçe artan tartışmalar başladı. Teselli ettiğim pek çok öğretmen gibi, ben de okula gitmek istemiyordum şimdi... Bu zatla karşılaşmamak için yolumu değiştiriyordum. Karşılaşırsam akşama kadar asık bir yüzden ders dinliyordu çocuklar. Çevremde aynı azabı yaşayan arkadaşlar, her zaman bana güç veriyordu, fakat ben eriyordum...

Rasim Bey, öksürükle yanıma gelince, yine aynı acılarla kıvrınmaktaydım. Hoşbeşten sonra bana yaka cebinden çıkardığı bir kâğıdı uzattı. Okudum. Müdürün geçen günkü hakaretlerini, kendisinin söylediklerini; her şeyi yazmıştı. “Bunları asla unutmayacağım!” dedi.Gerçekten de öyle yapacak , arada bir çıkarıp yalnız bana okuyacaktı. Dinledikçe hep şunu düşünecektim: Aslında merhametli sandığım bir insanı, bu makam nasıl değiştiriyordu?

Burada bize müdür yardımcılığını layık görmedikleri gibi, öğretmenliği de çok görmeye başladılar. Neden? Alkışlamıyorduk çünkü...

“Adam aldırma da geç git diyemem, aldırırım,
Çiğnerim, çiğnerim hakkı tutar kaldırım!”

Mehmet Akif ERSOY

Ekonomik sıkıntılarla manevi azaplar, beni tahammülümün sonuna getirdi. Rasim Bey’le birkaç kişi emekli oldu. Serdar Bey, bazı öğretmenlerle dersleri boşaltılarak başka okullara postalandı . İki yardımcısını da değiştirdi. Çevrem daralıyordu git gide...

Hasta vücudumdan geçmiştim. Artık ruhum, kalbim, beynim de hastaydı. Perişandım, hızla ölüyordum. Duygularım karışık, düşüncelerim bulanıktı. Bir karanlığa doğru yuvarlanıyordum. Tansiyonum inip çıkıyordu. Halsiz ve umutsuzdum. İnsanlığa karşı güvenim tükenmişti. Asabiydim. Düşünmekten, yazmaktan çoktan vazgeçmiştim. Yalnız inancıma tutunabiliyordum. Onu da kaybetmemek için buradan gitmeliydim. Hicret de bir sünnettir. Onun iyileşmesi için dua etmeliydim. Etmeliydim çünkü o bana hastalığının başında destek olmuştu. Onca sıkıntı ve acıya bu iyiliği için dayanmıştım.

Bir gün bana “Neden bizimle olmuyorsun?” anlamında şöyle demişti:” Oruç tuttuğunla bayram etmiyorsun”, “Siz bizimle ne zaman oruç tuttunuz ki?” diye karşılık vermiştim. Biz, hep o mutlu azınlığın bayramlarını seyretmiştik. “El eli yıkar, el de döner yüzü yıkar” atasözünü de, “gör bizi, görelim sizi” makamında îrad etmişti. Hâlâ boş elle rime bakar dururum.

Nihayet acısını önceden hissettiğim mukadder haberi, bir öğle vakti aldım. Arkadaşlarla hemen gittik. O bizi, soğuk musalla taşında ağızsız, dilsiz ; elsiz ve gözsüz bekliyordu. Çok kalabalıktı.

Geçirdiği beyin kanamasıyla vefat etmişti Gündüz hocam...Komşuları, akrabaları, arkadaşları hep oradaydı. Müdür de!.. Onun ,merhumun tabutuna uzaktan bakarken neler düşündüğünü bilemezdim.

Görevlerimizi yapmıştık. Kaderin hükmünü kabul etmiş olarak dönüyorduk mezarlıktan... Rasim Bey'den, Gündüz hocamın neden küstüğünü o gün öğrendim :”Sınıftan ses geliyormuş... Kapıdan dinlemiş müdür..Girmiş içeri...Öğrencilerin önünde çok ağır konuşmuş, kızmış... ‘Bu işi bırak artık!’” demiş.Yöneticilik , bunların tamamen aksini yapmak olmalıydı.

Gidenlerin ziyarete dahi gelmediği, onlarcasının da hasta edildiği okula tekrar dönmüştüm. Her tarafı bağlayan bu tür yönetimler, Türkiye'nin pek çok yerinde dimdik ayaktaydı. İçeri girerken Rasih gibi, gam dolu gönlümde kendisine yer kalmayan sevince seslendim:

“Dilde gam var şimdilik lütfeyle gelme ey sürûr

Olamaz bir hanede mihmân mihmân üstüne.”

Artık bu okulda da, bu şehirde de duramazdım. Çünkü bunu kesinlikle kaldıramazdım. Mühür zorbaya ; ilim cahile; güç haksıza mı bırakılacaktı ? Neden engel olamadım? Niçin düzeltemedim? Mesulüm ben...Evet ben, mesulüm!

Çok geçmeden internetten il dışı tayinimi istedim. Çık-

tıları aldım, onaya gönderdim. İçimde bir umut doğdu, bir kapı açıldı sanki önümde... Uçmak için kanat çırpıp gibiydim...

Bir sesle kendime geldim. Dursun Bey, “Hocam çayınız soğudu!”, diyordu. Derin bir nefes aldım. Bu çay, o okulun kuytu köşesindeki çay mıydı? Gözlerimi karşı apartmanın bir sinema perdesini andıran duvarlarından aldım; kırılıp saçılan duygularımı telaşla topladım.

Mustafa Bey:

-Hocam rahatsız mısınız?

-Hayır, yorgunum!

-Daldınız mı, uyuyor muydunuz?

-Bilmiyorum ki...! Eve gidip dinleneyim biraz. İyi günler size!

Koridorda kendimi tüy gibi hafif hissettim. Gururlu değil, onurluydum. Allah’a eğilen şu baş, zulme eğilmemişti hiç!.. Yüksellememiş , kenarda bir liseye gelmiştim. Olsun, bu nefsim asla ağır gelmiyordu. Şu sınıflar, duvarlar, kapılar, merdivenler beni tanımıyor, fakat onları ben tanıyorum. İçimde küllenen bir kor yeniden canlanıyor... Düşüncelerim yeşeriyor, duygularım nefes alıyor. Diriliyorum! Yaşamak istiyorum! Bir zamanlar yazıyordum galiba... Yeniden yazmak istiyorum. Okumak ve yazmak!

Karşı duvardaki aynaya takılıyor gözüm. Yüzümde bir tebessüm var... O tebessüme gülüyorum. Seviyorum bu kutsal mesleği! Sınıfları, kitapları, defterleri, tahtayı, kalemi, silgiyi... Soğuğu, sıcaklığı, kuş cıvıltısını andıran sesleri...

Müdür, güler yüzle selam verip geçiyor yanımdan. Nöbetçi kapıyı açıyor tebessümle!..

Dışarı çıkıyorum. Hava güneşli, fakat soğuk... Derin bir nefes çekiyorum. Şu mısralar beliriyor zihnimde:

“Zulmün topu var, güllesi var, kal’ası varsa

Hakk’ın da bükülmez kolu, dönmez yüzü vardır.”

Merdivenleri çıkıp caddeyi seyrediyorum: Kalabalık!.. Dönüp okula bakıyorum: güzel!.. “Demek dünyada mutlu yaşanabilecek yerler hâlâ varmış ...” diyorum. Eski arkadaşlara telefon etmek geliyor içimden. “Allah kurtarsın, Allah kurtarsın!”, demek istiyorum. Hangi şehirlerdeki hangi okullara ,hangi kurumlara açsam ki ?

Minibüse binip oturuyorum. Bu sabah bir öğrencinin sunumundan, yazdığım Yunus’un şiirini çıkartıyorum cebimden.Okuyorum... O’nun büyüklüğü karşısında küçüklüğümü görüyor, O’na yürekten katılıyorum:

“Her kim bana düşman ise

Hak Tanrı yar olsun ona

Her nereye varır ise

Bâğ u bahâr olsun ona

Miskin Yunus bu dünyada

Güldüğümü istemeyen

Ağladığım isteyene

Gözüm pınar olsun ona ”

MARDİN

SIRA DAYAĞI

MAHMUT SEMEN

Yeni bir yüzyılın başlangıcında, il merkezimizin en güzel ve popüler İlköğretim okulunda göreve başlıyorum. Sınıf öğretmenini normu dolu olduğu için, okulun seçmeli olan bilgisayar derslerine giriyorum.

Birinci sınıfları bilgisayar sınıfına götürdüğümde, öğrencilerin çoğunun iyi derecede okuma yazma bildiklerini görünce bayağı şaşırıyorum. Hele maviş bir kız öğrencinin bilgisayardaki denetim masasını karıştırdığı görünce gözlerime inanmıyorum. Kendi kendime, “İşte bir bilgisayar kurdu daha” diyorum yanına yaklaşıyor, uyarmak için hafifçe kulağından tutuyorum.

Sabah ilk dersten çıkarken, bir veli okul kantininde benimle görüşmek için bekliyor. Kantine uğruyorum. Kendisini başsavcının eşi olarak tanıttıktan sonra öğreniyorum ki, kulağını çektiğim mavişin annesiymiş. Kızının kulağını çeken öğretmenle tanışmak istemiş. Böylece mavişin annesiyle de tanışmış olduk. Kızına özel ilgi istiyor. Kulak çekme bahane!..

Sınıflardaki öğrencilerin çoğunluğu mevki ve makam sahibi kişilerin çocuklarından oluşuyordu. Bu yüzden öğrenciler çok şımarık olmalarına rağmen, babaları ve anne-

lerinin makam ve mevkileri oranında da özel ilgi ve alaka bekliyorlardı. Arka sokaklardan gelen, ya da daha doğrusu babasının makam ve mevkisinden daha düşük olan bir öğrenciye ilgi gösterdiğimde, üst makamdakilerin çocukları içerliyorlardı. Kapris yapıyorlardı.

Arka sokaktaki okulu ve çocukları bırakıp bu okula geldiğim için, pişman olmaya başlamıştım. Bu öğrencilerin öğretmene değil dadıya ihtiyaçları vardı. Ve bura da kendimi dadı gibi hissetmeye başlamıştım. Oysa, öğretmene ihtiyaçları olan arka sokaklarda o kadar çok öğrenci varken!.. Dadılığı kendime yakıştırmıyordum. Bu, psikolojimi bozuyordu. Ben idealist biriydim. Bölgenin arka sokaklarında görev yapmazsam, uzaklardan birilerinin adeta silah zoruyla gelip görev yapmaları ne derece faydalı olurdu. Zaten çoğunluğu istifa edip dönüyordu. İstifa etmeyenler kısa zamanda bir dayı bulup tayin yaptırma derdine düşüyorlardı. Hatta dayısı ile evlenenler bile oluyordu. İş başa düşmüştü, kendi yükümüzü kendimiz taşımalıydık. Arka sokaklar bizimdi. Oralardan gelmiştik...

Günlerden bir gün

Sabah çok erken

TV izlerken

Gördüm onları bir kırıntı için çöpte gezerken

Sıralandı bir-bir bütün sebepler ve gerekçeler

Yüksek bir sesle

Ve

Alt yazı ile

Öğretmensizlik ,eğitimsizlik , geri kalmışlık

Karar verdim o an

Gitmeliyim ben

İzlediğim bir tv programı, dadılık hayatıma son noktayı koymama sebep oldu. Ve sabah ilk işim, Hakkâri'ye il dışı tayin için dilekçemi vermem oldu. Bu duruma çok şaşırın müdür yardımcımıza düşüncelerimi aktarınca bana hak verdi. Ve bu kararımdan dolayı beni kutlayan tek kişi oldu. Hakkâri'ye tayin istedikten sonra ancak psikolojim düzeldi. Kendi kendimle barışabildim.

Okulun son haftasıydı. İl dışı isteklerin açıklaması an meselesiydi. Müdür yardımcımız beni acilen odasına çağırdı. Hemen odasına gittim. Bana dün son saatte girdiğim 5A sınıfı öğrencileri ile ilgili bir problemim olup olmadığını sordu. “Yok dedim bilakis en sevdiğim sınıflardan biri. Hatta dünkü dersi sınıf öğretmenleri ile beraber işledik.” Müdür yardımcısı hayretle:

— Şimdi, sen dün ders işlerken, sınıf öğretmenleri sınıfta mıydı?”

— Evet dedim, niye bu kadar şaşırdığını sordum.

— Sabah o sınıftan bir kız öğrencimizin velisi geldi. Çok sinirliydi. Müdür bey onu zorla yatıştırdı. Sen dün derste onu dövmüşsün. Burnu falan kanamış. Çok kan kaybetmiş. Kız fenalık geçirmiş. İyi ki sen okulda değildin, kötü şeyler olabilirdi. Sen bizim öğrencilerin nerelerden geldiğini, kimlerin çocukları olduğunu unutuyorsun galiba. Yat kalk müdür beye dua et. Müdür bey veliye imkânsız sözler vererek ancak ikna edebildi:

— Yok, bu çocukların nerelerden geldiğini gayet iyi biliyorum. Zira şimdiye kadar sadece bir öğrencinin kulağından tutmuşum, onun da hemen ertesi gün annesi geldi. Kendileri ile tanışma şerefine nail oldum. Başsavcının eşiymiş! Şimdi de beni en çok seven velilerden birisi!.. Sık sık

ziyaretime gelir. Ara sıra kantinde muhabbet ederiz. Ancak, bu söylediğiniz şey çok çirkin bir iftira ve kabul edilecek cinsten de değil. Müdürün buna inanmaması ve bana danışması gerekmez miydi?

Bunun üzerine söz konusu öğrencinin sınıf öğretmeni çağrıldı. Öğretmen, “Öyle bir olayın katiyen olmadığını müdür yardımcısına hem türkçe hem de arapça olarak güzel bir dil ile ifade etti. Sınıftaki öğrencilerin de birçoğu çağrıldı, benzer cevaplar alındı. Ama okul müdürü ne öğrencilere, ne de sınıf öğretmenine inandı. O veliye bir kere inanmıştı. Beni de dayak atmakla suçluyordu. Veli ve öğrencisi ile yüzleşme isteğini kabul etmediği gibi, velinin telefon ve adresini de benden gizledi. Anlaşılan okula fazla ekonomik katkı sağlayan bir veli olmalıydı. Ya da müdürü orda tutan?..

Bir sonraki gün, müdürümüz; müdür yardımcısının odasında elimde bir diskette beni görünce, gözleri fal taşı gibi açıldı. Disketi elimden kaptı, sonra ani bir hareketle çöp kutusuna baktı. Formatı bozuk olduğu için çöpe attığımız bir iki disket daha çöp kutusundan çıkardı ve bunları savcılığa inceleteceğini söyledi. Bir anda kendimi Pentagon sızmış bir suçlu gibi hissetmeye başladım. Velinin adres bilgilerine ulaşabilirim kaygısı ile, içinde okul programının bulunduğu okul bilgisayarına asla yaklaşmamamı istedi. Hayret ettim.

Ama bu korkusunuda bir türlü anlayamadım. “Seni bu okulda istemiyorum” dedi. Ben de zaten Hakkârî’ye gönüllü tayin istediğimi kendisine söyledim. Gece geç saatlerde, diğer bilgisayar öğretmeni arkadaş beni aradı. Yardıma ihtiyacı varmış. Konuyu sorunca: Müdürün kendisine birkaç disket verdiğini, onları bir türlü açamadığını ancak

içinde çok önemli ve gizli bilgilerin olduğunu ve bunların kurtulması gerektiğini söyledi.

Hakkâri'ye atama isteğim kabul edildi. Atamamı iptal etmem için çok dil dökenler oldu. En önemli gerekçeyi de bir idareci söyledi. "Bak altı yıllık sicil notlarını iyi düşünür, altı yılda bir kademe almak için neredeyse bayanlar evime temizliğe, erkekler odun taşımak için sıraya girecekler. Oysa sen 64. Maddeden iki yılda bir ekstradan bir kademe alıyorsun Hakkâri'ye gidersen bu hakkın iptal olur." Çöpte ekmek arayan çocuklara öğretmenlik yapmanın bir kademedен daha değerli olduğuna kimseyi inandıramıyordum. Deli de olmadığımı göre, Hakkâri'ye 'toz' için gidiyordum.

Okulun son günleriydi. Söz konusu sınıfa o iftiradan sonra ilk kez derse girecektim. Sınıfa girdim. Konuşmak istiyordum ama konuşamıyorum. Kelimeler boğazımda düğümleniyor. Masaya oturdum, ağlamamak için kendimi zor tutuyordum. İlk kez iftiranın ihanetten bile ağır olduğunu fark ediyorum. Öğrencilerin de ağızları bıçak açmıyor. Sınıf, uçan sinek vızıltısı duyulacak kadar sessiz. Bu en sevdiğim sınıflardan birisiydi. Ve sınıfta beni sevmeyen tek bir öğrenci bile yoktu. Ben dolu gözlerle onları süzüyorum, onlar de beni. Gözlerimiz ilkbahardaki barajlar gibi, kapaklarına kadar dopdolu. Dayağın cennetten değil ormandan çıktığını ve bu yüzden kutsal değil barbarca olduğunu söyleyen ben. Ve bu sınıf sayesinde okulda, öğrenciler arasında değil ama, öğretmenler arasında adım dayakçıya çıkmıştı. Ağlamaklı bir sesle nihayet öğrencilerden birisi sessizliği bozdu:

— Öğretmenim doğru mu Hakkâri'ye sürgün edildiniz?

Öğrenciye cevap vermek istiyorum ama kelimeler boğazımda düğümleniyor. Göz bebeklerimi kapatan yaşlar, öğrenci ile aramda bir sis perdesi oluşturuyor. Öğrenciyi seçemiyorum. Öyle kalakalıyorum. Bakıyorum ama göremiyorum. Ağzımı da bir türlü açamıyorum. Bu durumdan, bütün sınıf tarafından, öğrencinin sorduğu soruyu onayladığım anlamı çıkarılıyor. Kendisini dövdüğümü söyleyen kız öğrenci, kafasını zaten masaya gömmüş hiç kaldırmıyor. Utancından mı, vicdan azabından mı bilemiyorum. Yanında oturan arkadaşı ayağa kalktı ve konuşmaya başladı:

— Öğretmenim, arkadaşım geçen derste çok parmak kaldırdı: Siz herkesi kaldırdınız, hatta bu kız bile kaldırdınız. Bir tek “onu” tahtaya kaldırmadınız. O da bu yüzden size çok kızdı. Hatta tayininizi bu okuldan aldırma için babasına; kendisini çok feci bir şekilde dövdüğünüzü söylemiş. Babası da bu yalan üzerine gelip müdüre çok kızmış. Müdürümüz de babasına, sizi Hakkâri’ye sürgün edeceğine söz vermiş. Bu sabahda bir arkadaşımız Hakkâri’ye sürgün gideceğinizi söyleyince çok üzüldük. İnanın arkadaşımız çok pişman olmuş ama, babasına da gerçeği söylemekten çok korkuyor.

Çok şey söylemek istiyorum ama ağlarım diye de konuşmaktan çekiniyorum, kelimeler boğazımda düğümleniyor. Yine konuşmadım. Ne kadar becerdim bilemiyorum ama sadece gülümsemeye çalıştım. İki ay önce kendi isteğimle Hakkâri’ye tayin istediğimi izah edemezdim. Benden bir cevap almayan öğrenci, ağlamaklı bir sesle gidip bunu müdür yardımcısına da söyleyeceğini ifade ederek, sınıftan çıktı gitti.

Dersin sonuna kadar ne benim, ne öğrencilerin ağızlarından tek bir kelime çıkmadı. Çıkış zili çalınca sınıftan

dışarı çıktım. Bu sınıftaki son dersim de işte böyle sessizce bitti. Onlara veda etmek isterdim ama yapamadım. Çok kırılmıştım, kendimi toparlayamadım. Onları da kırmaktan korkuyordum. Sınıftan çıkarken, ardımdan kıyamet te kopmuş. Hıçkırık fırtınası tüm sınıfı sarmıştı. Diğer sınıflardaki öğrenciler bu durumu derhal nöbetçi öğretmene bildirmişler.

Öğrencilerden niye ağladıklarına dair bir cevap almayan nöbetçi öğretmen, öğretmenler odasının kapısından heyecanla girdi. Hoca sen o sınıfa sıra dayacağı mı çektin ne, herkes ağlıyor? Adımız zaten dayakçıya çıkmıştı bir kere. Tüm öğretmenlerin bakışları bana çevrildi. Nöbetçi öğretmenin suratına baktım. Ona da bir cevap vermedim. Zaten öğretmenler cevabımı beklemeden, topluca sınıfa doğru koşmaya başladılar. Zira sınıfta valinin mi, yardımcısının mı ne, çocuğu varmışşş.

Ders programına baktım, bugün son dersim boştu. Çantamı aldım. Dışarı çıktım. En son, telaşlı bir şekilde, müdür yardımcısının da B bloktaki 5A sınıfına doğru hızlı adımlarla koştuğunu gördüm.

Arabama bindim camları kapadım. Kapısını içerden kilitledim. Eve gitmek için yola çıktım. Artık, özgürce ağlayabiliyordum. Otostop yapanları ilk kez görmezlikten geldim, durmadım. Epey yol gitmeme rağmen 25 km'lik Mardin-Kızıltepe yolu bir türlü bitmiyordu. Ta ki, Diyarbakır il sınırı tabelasını görünce yanlış yola girdiğimi anladım. Arabayı tabelanın yanına çektim! Biraz dinledikten sonra, U dönüşü yaparak Kızıltepe'ye geri döndüm.

Elimde Hakkâri Yüksekova'ya tayin kararname ile, Hakkâri öğretmen evinin lobisinde TV seyrediyorum. Can-

lı yayında İkiz Kuleler yıkılıyor. Ve ben Yüksekova Süleyman Uğur Sıtkı İlköğretim Okulunda göreve başlıyorum. Bu sefer dadı olarak değil, öğretmen olarak!..

İSTANBUL-6

İKİ - İKİ DAHA BEŞ EDER Mİ?

ARZU ÖZDEN

Çocuklarla bu gün köşelerde oynamaları konusunda anlaştık. Zaten onlar da bunu çok istiyorlardı. Bu haberi duyunca çok sevindikleri yüz ifadelerinden, özellikle gözlemlerinden nasıl da belli oluyordu. Kimbilir akıllarından ne türlü hayaller geçiyor, nasıl oyunlar kurmayı düşünüyorlardı.

Öğretmen çocuklara planlarını yapıp, köşeleri seçmelerini söyleyince bir telaş, bir bağırış çıktı ki sormayın. Uzaktan biri bu olayı seyretse bizim için ne der acaba? Her şey bir yana, bu durum bize çok doğal ve güzel geliyor. Bir grup çocuk, blok köşesini seçti, kendilerince bloklardan üstü açık Mercedes yaptılar. Bu Mercedesin kaç tane şoförü var biliyor musunuz? Tam altı tane, siz düşünün altı şoförlü Mercedes'te neler olmaz ki! Bu Mercedes'te ne maceralar yaşanmaz ki? Nerelere gider, nasıl bozulur ve ne yapılır, siz hayal edin artık!..

Gözümüzü şöyle biraz evcilik köşesine kaydırduğımızda ise, neler neler görüyoruz. Kukla köşesine ev yapan bir grup çocuk, öğretmene ikram edilen bir fincan çay ve çeşitli pastalar!.. Pastalar nelerden yapılmış, size söyleyeyim. Üzüm, yumurta, şeker gibi doğal maddeler yok bu pastalarda. Bu hayal dünyasında bunları beklemeniz tabii ki yanlış.

Tabakta bunları temsil eden, sizin hiç hayal edemeyeceğiniz şeyler var. Eski küpeler ve kolyeler pasta ve baklava oluvermiş. Sımsıcak çayı içince içiniz ısınıyor. Çayınızın şekeri az ise bir tane daha küpe almaz mıydınız?

Uzunca bir etek altına süet topuklu ayakkabı, koluna bir çanta, kulağınıza bir küpe, bileğinize de tüm bilezikler!.. Ve boynunuza da kolye taktınız mı, oldunuz bir hanımefendi. Günümüzde de bu böyle değil mi? Çocuktan al haberi sözüne, ben bir de” çocuktan al ders” sözünü ekliyorum. Bazen bize çocuklar ne güzel de ders veriyorlar değil mi?

Biraz da resim yapan çocuklara göz atalım.Nasıl da güzel resimler yapıyorlar. Yıldızlar burada yere dökülebilir. Ay iki tane olur, mevsimler birbirine karışabilir. Bulut kırmızı, çatılar siyah, yıldızlar rengarenk!..Olsun ne çıkar, çocuklar mutlu.

Ben de mutluyum bu dünyada: Özellikle günümüzün yapmacık ilişkileri içinde böylesine masum, saf bir hayal dünyasına dalmak ilaç gibi geliyor insana. Çoğu zaman bunaldığım, üzüldüğüm olaylar karşısında, çocuklarımda olmak bana her şeyi unutturuyor. Hep düşünmüşümdür” Anasınıfı öğretmeni olmasam hangi mesleği seçerdim?” diye!.. Yine dönüp dolaşıp anasınıfı öğretmenliğine takılı kalıyorum.

Bu sene on ikinci senem. Bu meslekte mesleğimi hâlâ ilk günkü heyecanla sevebiliyorsam, bunu çocuklarımda sınıfcaklığına borçlu olduğumu söyleyebilirim. Bugüne kadar, beş müdürle çalıştım. Her biriyle farklı anılarım oldu. Fakat ilk müdürümü hiç unutamadım.

Ne de olsa ilk görev yeri, ilk görev heyecanı. İlk öğrencilerim, ilk meslektaşlarım. Ve ilk soruşturmam!..

İlk atamam, eşim de öğretmen olduğu için Beşiktaş'ta bir okula çıkmıştı. Görev yerimi görmeye eşimle birlikte gitmiştik. Müdürümüz hanımdı. Tanıştık, okulumu gezdim. Sınıfım belli oldu, derken çalışmaya başladım. Birçok şeye alışmam kolay oldu. Fakat müdürüme alışmam hiç de öyle olmadı. Ama sadece ben değildim alışmakta zorlanan. Çünkü yaşadığımız olaylarda, diğer arkadaşlarımda da aynı düşüncelerde olduğunu görüyordum. Bugün olmuş, hâlâ bir insanın arkasından, yüzüne gülerken daha odadan çıkmadan, yüzünü ekşitip, nasıl şekilden şekile girebildiğini anlamış değilim. Bu nasıl bir tiyatroculuktu böyle? Birçok kere, karşısında oturan insan gülerken, o başını eğdiğinde ya da çevirdiğinde, o kişiye kızmış gibi suratını astığını ve yine anında ona bakarak gülebildiğini görmüştüm.

Bir anda iyiyken, saniyede değişen bir insana alışmak tabii ki zordu.

Her zamanki gibi çalıştığım bir gün, müdire hanım sınıftan beni yanına çağırmişti. Merakla aşağıya indim kim bilir beni ne bekliyordu? Meraklandığım kadar da vardı. Müdire hanım yarın soruşturma için müfettişin okula geleceğini söyleyince önce anlayamadım. Ne soruşturmasıydı bu durup dururken? Hakkımda şikayet varmış!.. Söylediğine göre şikayeti de yapan yakınımızda olan bir okulun müdürüymüş. Bana söylediği bu kadardı. Kafam epeyce karışmış bir vaziyette sınıfıma çıktım. Neden şikayet edilmişim? Okul müdürünün benimle ne alıp veremediği vardı? Gerçi şikayeti yapanın o müdür olabileceğine de inanmıyordum. Olsa olsa bizim müdürümüzdür diyordum. Ben okul dışında başörtüsü takan bir öğretmendim. Hâlâ da öyleyim!.. Olayı ertesi gün nasılsa öğrenirim diyerek günü bitirdim. Bütün bir geceyi soruşturma nedenimin ne olabileceğini düşünmekle geçirdim. Meselenin ne olduğunu

aslında çok iyi biliyordum. Öğrenim hayatımda da önüme hep engel olarak gösterilmeye çalışılan örtümdü. Burada da yine sorun oydu. Nedense bazı kişiler bu durumu kabul etmek istemiyorlardı. Üniversiteyi bölüm ikincisi olarak bitirdiğimde nişanlımla birlikte hocamın odasına ziyarete gitmiştik. Hocam beni annemin de yokluğunu bildiğinden, nişanlıma annem gibi anlatmış ona bazı nasihatlerde bulunmuştu. Hala pek çok sözü kulağımda, ne kadar gurur duymuştum kendimden. Bir anne ancak bu kadar yüceltirdi evlâdını!.. Konuşmasını şöyle bitirmişti; Şu başörtün olmasa seni ben hiç bırakır mıyım? Üniversitede kalırdın, ama ne yapabilirim. Beni de aşan durumlar var demişti. Gerçekten de öyle!.. Zaten bende kimseyi zor durumda bırakmak istemem hocam, diyerek konuyu kapatmıştım.

İşte gelecek müfettişin gerekçesi de bu olmalıydı. Okula içim kıpır kıpır gittim. O gün saatler zor ilerliyordu. Öğleden sonra beklediğimiz müfettiş geldi. Müdire hanım sınıfıma çıkarmış, müfettiş sınıfa girip önce biraz çocuklarla konuştuktan sonra, bana bir takım sorular sordu. Görme si gereken her ne varsa baktı. Planlar, sınıf defteri, gözlem dosyaları, faaliyet dosyaları, sınıf düzeni, köşeler vs..... Daha sonra, hoca hanım siz başörtüsü takıyormuşsunuz doğru mu? dedi. Bu soruya hiç te şaşırılmamıştım:

- Evet dışarıda başımı örtmemin bir sakıncası mı var? diye ben sordum.

-Tabii ki hayır, dedi.

-Yalnız sınıfta takmıyorsunuz değil mi? dedi.Ben de :

-Gördüğünüz gibi müfettiş bey dedim.Okula gelip öğretmenler tuvaletinde başörtümü açıyorum. Herhalde şikayet eden kişi, başörtüsü ile tuvalete girmemi kastetti.

Müfettiş bey gülümsedi: Peki hoca hanım sizi daha fazla rahatsız etmeyeceğim. Gördüğüm kadarıyla başarılı bir öğretmensiniz. Ben de başarılarınızın devamını dilerim. Benimle müdire hanımın yanına geliniz. Tutanağı tutayım, size okuyayım imzalayalım. Bu konu burada kapansın dedi.

Peki diyerek aşağıya indik. Müdire hanım bizi gülerek karşıladı. Bana karşı gülüşünü hiç unutmuyorum. Beni aşağılayıcı bir ifadesi vardı. Olsun dedim. Birazdan sonucu duyunca nasıl bir ifade takınacaksınız bakalım? Müfettiş daktilonun başına oturarak yazısını yazdı ve bana okudu, imzaladım. Müdiremiz şaşkınlıkla dinliyordu. Ben teşekkür edip müfettişle tokalaştım. Müfettiş bey de benimle tokalaşırken, müdire hanıma dönerek: “Bir daha lütfen önemsiz şeyler için bizleri meşgul etmeyin. Öğretmeninizin hiçbir suçu olmadığı gibi, başarılı bir öğretmen” demesi, müdire hanımı buz gibi dondurmuştu. Neyse uzatmayalım konu böylece kapanmış, gitmişti.

Şikâyet edenin de tahmin ettiğim gibi bizim müdürümüz olduğunu anlamıştım. Dört sene birlikte çalıştık. Daha sonra ben tayinimi başka bir okula istedim. On iki senelik meslek hayatımda, henüz sözden başka bir takdir duymuş ve almış değilim.

Olsun ne çıkar? Şu anda liseye giden öğrencilerim bile öğretmenim, canım öğretmenim diye bana sarılıyorlar ya bu da bana en büyük ödül!..

SAKARYA

GÜNEYE BAKAN PENCERELER

ASIYE YÜCEL

Yola çıktığımızda hava kararmak üzereydi. Uzun bir yol vardı önümüzde ve uzun; karanlık bir gece... Gecenin karanlık ve zifiri rengine inat, içimiz dünyanın bütün renkleriyle aydınlıklarla doluydu.

Bir başka okulun kapısını aralayacak, başka çocuklarla göz göze gelecek, hiçbir kelime konuşmasak bile o bakışların derin, manalı sırlarını çözebilecektik. Velhasıl bizi bekleyen küçük bedenlerin kocaman yüreklerini ısıtmaya, zihinlerini aydınlatmaya doğru yola çıkmıştık artık.

Ruhuma, benliğime, hayal ve ideallerime en uyum sağlayan meslekti öğretmenlik. İşte ben bunun, damağında bıraktığı tadı seviyordum. Bu işi yaparken yanımda hem eşim, hem de meslektaşım vardı, daha başka ne isteyebilirdim ki...

Yeni okulumuzun bulunduğu köyün bu kadar uzak olabileceğini tahmin etmemiştik. Ana yolları geçtikten sonra, sağa doğru sapan toprak yoldaydık artık. Etrafımız yemyeşildi, arabamız sürekli daireler çizerek genişçe bir tepe etrafında dönüp duruyordu. Her dönüşümüz arkamızdaki toprak yolda toz bulutları bırakıyor, aşağıdaki manzaralar sis yüzünden yer yer kayboluyordu. Güneşin ilk ışıklarının

vurduğu akarsu incecik gümüşten bir kemer gibi uzanıyor, kıvrılıyor, adeta yokuş yukarı tırmanıyordu. Daha ne kadar yolumuzun olduğunu bilmediğimiz için, karşılaştığımız bir köylüye okulun yerini sorduğumda;

-Şu tepeyi aştıktan sonraki düzlükte dedi.

Tepeyi aştıktan sonra nihayet okul karşımızdaydı. Minyatür bir görünümde olan okul, oldukça eski, boyaları solmuş ve sıvası yer yer düşmüş, camları kırık dökük bir haldeydi. Bahçede bir tören havası içinde sağa sola dizilen öğrenciler, her olumsuzluğu örtüyor, onların hiç şikâetsiz memnun bakışları bizi ortama çabucak ısındırıyordu. Öğrencilerden birkaçı ellerimizi tuttu, kimileri sözlü karşılama ile, kimileri de sadece bakmakla yetinmişti bu mini karşılama töreninde. Kalabalıkta bir kız çocuğu dikkatimizi çekti. Onun gözlerinde, bakışlarında bir başalık sezmiştim. Belki ileriye, çok yıllar sonrasını okumuştum o bakışlarda.

Evet, burası bizi her anlamda yoğurup, kıvama erdiren, vicdanımızın sesini bol bol dinlememize imkân bir yer olacaktı. Burada yapılacak o kadar çok şey vardı ki...

Ben müdür yetkili öğretmen ve eşim sınıf öğretmeni olarak göreve başladığımızda otuz yıllık okul binası adeta harap bir haldeydi. Tek sınıftan oluşan bu okul, ufacık bir müdür odası ile bunları tamamlayan küçük bir bahçeden ibaretti. Göreve başlama yazımızı kendimiz yazacaktık. “müdür” yazılı tabelanın o silik görüntüsünde boyasız bir kapıyı itmek için yanaştığımızda kilitli olduğunu anladık. Fakat bu kadar bakımsız, bunca pejmurdelik içinde ki bu kilit işi garip bir durum gibi gelmişti bana. Anahtar eski tip büyük anahtarlardandı ve boş dönüyormuş gibi birkaç çevirmenin ardından kapı açıldı. Karşıda bir masa, bir san-

dalye, köşede bir tel dolap görüntüsü veren gri bir dolapla birlikte, farelerin ufaladıkları kâğıt kırıntılarından oluşan küçük öbekler dikkatimizi çekti. Birkaç resmi yazı dosyası ve masanın üzerinde bir daktilo!.. Daktilo o ortamda, şimdilerdeki bilgisayar misali bize lüks bile gelmişti ve tebesümle birbirimize bakmıştık. “Ö” harfinin basmadığı, bazı harflerin de basıldığı yerleri delerek yazdığı o daktilo ile, birkaç denemeden sonra başlama yazılarımızı yazmıştık. Sıra imzalama işine gelince eşim, kendi adını yazdı ve bana uzattı. İsmimin yazılı olduğu yere imza atmamı söylediğinde, bu işin bir öğretmencilik oyunu kadar komik olduğunu düşünerek:

- Ne yani dedim. Şimdi bu okulun müdürü de, öğretmeni de, muavini de, yani tüm yönetimi de biz miyiz? diye sordum

Cevabını yine kendim verdim.

- Evet biziz!

Bunca olumsuzluğun içinde hiç mi güzel bir şeyler yoktu? Elbette vardı. Çünkü doğa olanca cömertliği, canlılığı, renk cümbüşüyle karşılamıştı bizi. Arkada bıraktığımız bozkırlara karşın, burada gördüğümüz doğanın yeşil tonları, fazlasıyla sevinç ve ümit vaat ediyordu. Çocuklar da bu yemyeşil tabiatı süsleyen gökkuşağı gibi misali her birinin gözleri ışıltı ışıltı parlıyordu. Öyle güzel, öyle manalı bakıyorlardı ki, insan onların karşısında bütün olumsuzlukların üstesinden geleceğine inanıyordu.

İşimizin ne kadar, ciddi olduğunu şimdi daha iyi anlamıştım. Bu kilometrelerce uzakta ki bir köyün mezasında bir okul ve birkaç koca eğitim öğretim yılı bizi bekliyordu. Okul müdürü olarak binanın gözden geçirilmesi, eksiklerin

tespiti için göz attığımda, yazı yazmaya bir tebeşir bile olmadığını farkederek hemen bir ihtiyaç listesi hazırladık.

Okul bir ev büyüklüğünde idi ve evimizi nasıl boyuyorsak o şekilde boyadık. Kırık olan camları o an değiştirme imkânımız olmadığı için, tüm kırıkları bir araya getirip ilkel yöntemlerle bantlayarak yerine taktık. Bazılarına da geçici olarak naylon çektik. İlçeye inene kadar bu şekilde idare edecektik.

1.2.3. sınıfları eşim almıştı. Okul müdürü ve sınıf öğretmeni olarak 4 ve 5. Sınıfların öğretmenliği de benimdi. Biz aramızda sınıfları paylaşmıştık ama çocuklar bizi sınıflandırmamışlar, adeta ikimize de aynı pencerelerden bakıyorlardı. Varlığımız burada çocuklar tarafından fazlasıyla kabul görmüştü. Kim olduğumuzu, nasıl olduğumuzu sorgulamadan duru bir sevgiyle bizi minicik kalplerine yerleştirmişlerdi. Bazı sabahlar o uzak yollardan, tepe ve bayırları aşır gelirken, avuçlarının içinde birkaç fındık yahut kestaneyi bize uzatırken adeta yüreklerini de avuçlarımıza bırakıyorlardı. Dar olan, onların sınıfıydı. Yürekleri ise, sonsuz hayalleri içine alacak kadar genişti.

Okul tek sınıftan ibaret olduğu için sabahtan öğleye kadar bir, iki ve üçüncü sınıflar, öğleden sonra ise dört ve beşinci sınıflar okutulacaktı.

Yaklaşık bir ay kadar böyle idare ettikten sonra, yapılan ilkokul-aile birliği toplantısında köylülerin şikâyetlerini dinlerken, velilerden biri söze karıştı:

- Hoca, siz buraların şartlarını pek bilmezsiniz. Burada çocukların eve dönüşleri kış aylarında çok sorun oluyor. Ayı, kurt, domuz gibi yaban hayvanları çok. Çocukların yollarına çıkıp onlara zarar verebilirler, dedi.

Başka bir veli de:

-Ben bile korkuyorum eve giderken siz ne yapıp edin, bu çocukları saat üçten önce eve gönderin, yoksa biz gönderemeyiz, dedi.

Bizde velileri dinledikten sonra, bu soruna acilen bir çözüm bulacağımıza onları ikna ederek toplantıyı bitirmiştik.

İlçe milli eğitime gittiğimde okulun birçok ihtiyacının olduğu, aynı zamanda okulun çok harap bir durumda bulunduğunu anlatırken:

-Hocam bu saydığım olumsuzlukların ötesinde daha elim bir durum tespit ettik dedim.

Milli Eğitim Müdürü;

- Evet, sizi dinliyorum hocam.

- Bildiğiniz üzere okul mevcudumuz 65'tir, tek sınıftan ibaret olan okulda ikili öğretim yapmak zorundayız.

-Birçok köyün durumu aynı, bunu değiştirmek sizi aşar.

-Belki çok hayalcilik gibi gelecek ama, benim bu konuda bazı projelerim var. Okulumuzun bir ek sınıfa acilen ihtiyacı var dediğimde, hiç benim sözlerimi duymak istememiş gibi:

-Hocam, siz kendi kendinize proje üretmeye değil de, derslerinizle ilgilenmeye bakın. Hem zaten çakılacak her çivi için ödenek lâzım. Bu işi o kadar kolay mı sanıyorsunuz?

-Hocam, ben size gelmeden önce okul-aile birliğini topladım ve ağızlarını yokladım. Köylüler bize destek çıkacak.

Milli Eğitim Müdürü yüzünü asarak memnuniyetsiz bir ifadeyle:

-Hocam bu iş zor,zor,zor!...

Artık bu şekilde bir sonuç alamayacağımızı anlamıştım. Kendi göbeğimizi kendimiz kesecektik.

Önce hayali başladığımız ek bina fikri, cesaretli adımlarımızla şekillenmeye başladı. Köylülerin desteği ile, inşaatın temeli için çukur kazıldı. Okul müdürü olarak, öğrencileri ödevlendirip bizzat binanın içinde ilk kazmadan itibaren çalışıp, aynı zamanda köy ustalarına ek sınıfın pencere yönlerini tarif edip, özellikle güney cepheyeye bakmasının, öğrencilerin ışıktan en iyi şekilde istifade edebilmeleri için önemini anlatmaya çalışıyordum. Ustalara bunu anlatırken, güney yönünün, bereketli, verimli ve aynı zamanda kutsal bir yön olduğunu anlatan ninemin sözleri aklıma geldi. O, hep;

-Kızım! Yönlerin en ışıklısı, en bereketlisi güneydir. Her daim yüzün güneye bakar olsun demişti.

Ben, bu güney yönünden ışık alarak; öğrencilerimizin gidebilecekleri en verimli noktaları, varabilecekleri en büyük hedefleri görüyordum. Yaşadıkları bu zor şartlar onları çabuk olgunlaştırmış, “Hayat Bilgisi” dersini en güzel şekilde hayatlarına aksettirmişlerdi. Odun kesmek, taşımak, bahçe bellemek, bozuk su yollarını tamir etmek gibi görevler onlar için sıradan işlerdi.

İnşaat şekillendikçe içimizde, inanılmaz bir huzur yansımaları hissediyor ve bundan çok mutlu oluyorduk. Artık tam gün eğitim öğretim yapacaktık ve çocuklarımız evlerine dönerken korkusuzca, güle oynaya döneceklerdi.

Hayatım boyunca, vicdanımın sesini en çok dinlediğim süre bu okulda görev yaptığımız yıllar olmuştur. Bize emir veren, denetleyen, gözü üzerimizde olan dünyevi bir güç olmasa bile, sanki tam teşekküllü bir okulda çalışıyor-muşçasına davrandık. Böylece şu kanaat bile oluştu bizde; insan bir mecrubiyet olmadan kendi kendine daha vicdanlı oluyor. Bu çocukların bizden başka şanslarının olmadığını biliyorduk. Her pazartesi, küçük okul bahçesinde bir araya gelip sıra olduğumuz ve İstiklal marşı'nı okuduğumuzda, çocukların gözlerinde öğrenme sevincini seziyorduk. Onlar uzak çok uzak yerlerden dere ve tepeleri aşarak geliyorlardı. En az bizim kadar onlar da vicdanlarının sesini dinliyor, her sabah sevinçle ve emin adımlarla okula yöneliyorlardı.

İki üç ay içinde ek binamızın duvarları yükselmiş, kaba inşaatı hemen bitmişti. Biz de eski giysilerimizin içinde bir hafta sonu iç sıvasında ustalarla birlikte can hıraş çalışarak bir an önce sınıfın açılması için çaba gösteriyorduk. Ustalara ve diğer çalışanlara yemeklerini de biz hazırlıyor, güle oynaya birlikte yiyorduk. Çalışmanın, hele böyle kutsal bir vazifenin yapılacağı ortam için çalışmanın ibadet olduğunu çok iyi biliyorduk.

Binamız bittiğinde, sıra ve tahta eksiklerimizi gidermek için ilçe milli eğitime gitmiş ve görüşmek istemiştik.

Milli eğitim müdürü esprili bir tavırla:

-Gel bakalım hocam, hala ek bina fikrinde ısrarcı mısın diye sorduğunda, bu kez espri sırası bana gelmişti:

-Hocam, köyümüze ve okulumuza adım atmadığınızı, kendiniz de böylece tescillemiş olduğunuz dedim. Sizin haberiniz yok belki ama, il milli eğitimle kurduğumuz irtibatlar sonucu binayı çoktan bitirdik bile!..

Müdürün yüzünde şaşkınlıkla karışık bir mahcubiyet duygusu apaçık seziliyordu. Bunun üzerine, açılışımıza sizi de bekleriz diyerek odasından çıkmıştım.

Aslında biz olayların içinde iken, yaptığımız işin ne derece önemli olduğunu fark edememiştik herhalde. Ek bir sınıfın böylesine imkânları dar bir okulda, ne çok işe yaradığını yıllar sonra daha iyi anlayacaktık.

İlçeden eksiklerimizi gideremeyeceğimizi anlayınca, tabii ki bu kadar uğraştan sonra vazgeçecek değildik. Biz bu inşaata sadece alın terlerimizi dökmemiş, bütün düş ve ideallerimizi de katmıştık. Her şey burada bitmemişti, yapılacak bir iş daha vardı. Bu kez ildeki yöneticilere başvuracaktık. Sonuç istediğimiz gibi olmuş, ildeki idareciler sözümüzü ikiletmeden bize lâzım olan sınıf içi malzemeyi fazlasıyla göndermişlerdi.

Malzemeler okula geldiğinde sevinç içinde sınıfa yerleştirdik. Kapısına dayanıp geriden sınıfa hevesle baktık. Birbirimizle göz göze geldiğimizde, başarmanın tarifsiz mutluluğunu yaşıyorduk. Biz bu işi yapmak için düşlediğimiz ilk günden, bitirdiğimiz güne değin kimseden, hiçbir kurumdan ve makamdan iltifat beklememiştik. Çocukların rahatı için, üçerli hatta dörderli oturan öğrencilerin dirseklerinin birbirlerini rahatsız etmemeleri sıralarında rahat oturmaları içindi.

Temel atma törenimiz olmadığı gibi binamız bittiğinde kırmızı kurdelelerle açılışımız da olmadı. Öğrencilerimiz

etrafımızda çiçek demeti gibi bir araya gelmişlerdi. Biz ise onların tam ortasında eserimize bakıyorduk. Çocukların çoğunun sevinçten gözlerinin dolduğunu gördük. Bu mutluluğun ve gözyaşının arkasında bir başka memnuniyetin olduğunu hissediyorduk. Artık öğrencilerimiz okullarına sevinçle gelecek ve tam gün eğitim-öğretim görecekler, önceden korkarak geçtikleri yollardan artık evlerine güvenle döneceklerdi.

Tam gün eğitime geçtiğimizde değişikliği bir yazı ile ilçe milli eğitim müdürlüğüne bildirdik. Kimsenin gelmeyi bile aklından geçirmedığı bu yerde, biz müdürlüğün ve öğretmenliğin tüm gereklerini artılarıyla yerine getirmenin mutluluğunu yaşıyorduk.

Hepimizin yönü artık güneye dönüktü hatta pencerelerimiz bile!.. Biz artık biliyorduk ki güneyden gelecek o ışık huzmeleri, bütün öğrencilerin yollarını aydınlatacak, hepsinin emellerine ulaşmasında birer köprü olacaktır.

İki koca eğitim öğretim yılının sonuna yaklaşmış olmamıza rağmen, hiçbir yetkilinin, varlığımızı unutmuşçasına bu yurt köşesine uğramamaları çok ilginçti.

Biz bu süre içinde vicdanımız, inançlarımız ve ideallerimizle tüm zorlukların üstesinden gelmeye çalışmıştık. Artık öğrencilerimizin sıralarda ikişerli oturması, eğitimin normale dönmesi, hepsinden fazla kimsenin takdir etmediği bu çabamızın çocukların gözünde parladığını ve sevince dönüştüğünü görmek en güzeliydi. Sadece çocuklar mı? Oradan ayrılmamızın üzerinden uzun yıllar geçmesine rağmen, zaman zaman köye yaptığımız ziyaretlerde, olumlu uğraşlarımızın unutulmadığını hissetmiştik. Bir defasında:

-Biz sizi bir başka sevdik. Şimdiye kadar hiç kimse, bu

kadar imkânsızlık içinde, bu gidişatı değiştirmeyi düşünmemiş dediler.

Geride güzel hatıralar bırakmak ve güzel sözlerle anılmak ne kadar hoş!.. Hele yıllar sonra karşılaştığımız bir kız öğrencimizin, kendi ağzından mimarlığı okuduğunu duy-mak bizi çok fazla şaşırtmamıştı. Çünkü onunla, okul bah-çesinde ilk karşılaştığımızda gözlerinde gördüğümüz ışık, sanki bu günkü yolu aydınlatıyordu. Kim bilir onun mimar-lığı seçmesinde, ilk çocukluk yıllarında şahit olduğu o tatlı hayallerin ve yapılan ek bina inşaatının payı yok mudur?

Ülkemizin nice okullarında, binlerce öğretmen ve tabî ki sayısız öğrenciler, ister uzak olsun ister yakın, hangi yaş-ta ya da hangi sınıfta bulunursa bulunsun; içinde umutları ve kocaman gelecekleri barındırırlardı. Biz bunu anlamış-tık. Bu yüzden, bir okulda müdür, öğretmen, hizmetli ol-mak, hatta veli olmak bazense çocuklarla çocuk olmak en güzeliydi en güzeli!..

ANKARA-2

KIZILIRMAK NEDEN COŞTU?

HACER ÖZTÜRK

Ailemden ve Ankara'dan ayrılmak istemediğimden tayinim için kışı beklemem gerekmişti. Buna rağmen kışmetin hikmetler dolu gücü beni, neredeyse başka bir şehrin sınırında bulunan küçük bir köye sürükleyiverdi. Karın beyaz peleriniyle her yeri kuşattığı bir ocak ayında ilk görev yerime ulaşabildim. Tabii bu ulaşım, karın gökten inişi kadar sakın ve güzel olmadı.

Kar dolayısıyla kapanan yollar yüzünden, ilçeden ve köy yolundan bir kaç kez dönmek zorunda kalmıştık. Bana arkadaşlık etmek için yanımda gelen kardeşimle köye ulaştığımızda ise aradan bir hafta geçmişti bile.

Bulabildiğimiz tek araçla köye ulaştığımızda, güneş tepeler üzerinden Kızılırmak'ı yakarak ilerliyordu. Köyün hemen kenarından geçen nehri izlerken, karla ateşin oluşturduğu tezata hayran kalmıştım. Yolculuğumuzdaki tüm olumsuzluklara karşılık, bu manzara köye içimin ısınmasına yetmişti bile. Fakat okul için aynı 'manzara'dan söz edilemezdi. Küçük bir işletmeden bozma okul, tüm düzeltmelere rağmen okula benzetilememiştir. Basık, rutubetli ve karanlık!..

Neyse ki okulda birilerini bulabilmiştik. İçeri girer

girmez bizi hoş bir tebessümle karşılayan müdür; kumral, orta boylu, sade yüzlü birisiydi. Mesai bitimi olmasına rağmen mırın kırın etmeden işlemlerimi tamamladı. Aslında bizim için problem şimdi başlıyordu. Kadere teslim olmuş bir vaziyette köye gelmiştik, fakat nerede kalabileceğimize dair bir fikrimiz yoktu. Mahçup bir vaziyette, okulda kalıp kalamayacağımızı sorduk. Az önceki gülümsemesiyle bize baktı. Sonra bir telefon görüşmesi yapıp ayağa kalktı:

-Buyurun!

Bize gösterdiği yoldan ilerlemeye başladık. Nereye gittiğimizi bilmememize rağmen, soru sormaya cesaret edemiyorduk. Dışarısı iyice zifiri karanlık olmuştu. Ayın ışığı da karları parlatmasa yolda ilerlememiz imkânsız olacaktı.

Nihayet pencerelerinden huzur fışkıran küçük bir evde noktalandı yolumuz. Müdür bey kapıyı çaldığında, en az onun kadar güler yüzlü bir hanım açtı kapıyı. Küçük holden ufak bir odaya geçtik. Yemeklerimiz yer sofrasında hazırdı bile. Sızlayan ayaklarımızı sobada yumuşatıp, içimize işleyen soğuğu da tarhana çorbasıyla defettikten sonra tam olarak tanıştık.

Müdür Akif bey ve eşi Hanife hanım aslen Erzurumluydu. Burası Akif beyin ilk görev yeri idi. Tarih öğretmeni olmasına karşın müdür vekilliği yapıyordu. Okula tayin olan öğretmenler köye dahi gelmeden, bir yolunu bulup başka okullara gittiklerinden, okulda sadece iki öğretmen mevcuttu. Hanife Hanım ise ev hanımıydı. Beş yaşlarında İbrahim adlı dünya tatlısı bir de oğulları vardı.

Çayla birlikte içimiz de, sohbetimiz de iyice ısındı. Bu kadarcık iyilik bile onları kırk yıl unutmamız için

yeterdi. Bu Anadolu insanları, iki küçük odadan oluşan evlerinde kendi yataklarını bize sunacak kadar fedakâr ve iyi niyetliydi. Biz soğuk okulun kuru sıralarına dahi razı olduğumuzdan, bu ev bize beş yıldızlı otelden daha efdal gelmişti.

Ertesi gün, dönemin son haftası olduğundan, ikinci dönem gelmek üzere şehre geri döndük. İkinci dönem başlarında da ev bulamadığımdan yine onlarda kaldım. Bu insanlar birden bire ailem oluvermişti.

‘İlk’ler insanın zihnine çıkmayan mürekkeplerle yazılıyor sanki. Okuldaki ilk günüm de böyle oldu. Heyecanım son haddinde... Neyle karşılaşacağımı bilememenin kaygısı, bir şeyler yapıp yapamayacağımın endişesi... Nihayet ilk ders... Öğrencilerin de merakı sonucu iyi geçiyor... İkinci ders... Öğrencisi az olan bir sınıf... Heyecanım daha da yatışıyor, her şey daha iyi... Üçüncü ders... Kalabalık bir sınıf, merakı geçen öğrenciler... Sınıf gürültüye boğuluyor. Tüm çabalarım boşuna... Sesimi yükseltiyorum, sesleri daha da yükseliyor. Sonra sesim bile duyulmaz oluyor. Etraf buğulaniyor. Gözlerimden yaşlar akmak üzere. Derken kapı çalıyor. İçeride Akif öğretmen... Sınıfta çıt yok. Akif Hoca:

-Çocuklar, siz tanıştınız galiba; ama bir de ben tanıştırayım. Ayşe hoca yeni edebiyat öğretmeniniz. Bu arada benim de kız kardeşim.

Gözyaşlarım çekiliyor. Çekilen gözyaşlarımın yerine hayret ve şaşkınlık oturuyor. Öylece bakakalıyorum. Bir öğretmenin gururunun kırılmasına ramak kala, nasıl gün yüzüne çıkarıldığının ibretli hikâyesi!..

Ders çıkışı Akif hocanın yanındayım.

-Ne oldu Ayşe hocam? Diyor. Sonra gülümsüyor. Hepimiz din kardeşi değil miyiz? Derste gözümde hapsolan yaşlar tekrar boşanıyor. Artık Akif hoca, Akif abim oluyor.

Bir ay daha ev bulamadığım için Akif hocalarda misafir oluyorum. Bir ay sonra kalabileceğim evi bulan da yine Akif hoca oluyor.

Akif hocada öyle bir yöneticilik kabiliyeti var ki, kimseye baskı yapmadan görevini yaptırıyor. Kimi zaman keskin bakışları, kimi zaman da tebessümüyle... Herkesten önce okula geliyor ve okuldan en son ayrılan da oluyor. Birkaç ay sonra Akif beyin oğlunun kolu kırılıyor. Çok üzülüyoruz. Akif hoca ilk kez okula gelmiyor, yokluğunu herkese hissettirerek. İki gün sonra okulda oluyor. Küçük İbrahim'in kolu alçıda... Küçük ve hareketli bir çocuk olduğu için çok zorlanıyorlar. Hatta bu yüzden ufak tefek kazalar bile atlatıyorlar.

Birkaç hafta sonra İbrahim'in kolundaki alçıyı aldırma için ilçeye gidiyorlar. Ancak gidiş o gidiş!.. Ne bir haber alabiliyoruz, ne de telefonuna ulaşabiliyoruz. Günler geçiyor... Yok, yok!.. Köylülerden birisi şehre gittiklerini söylüyor. Akif hocayı tanıdığım için, içimdeki şüpheler artıyor. 'Çok kötü bir şey olmasa muhakkak bizi arardı' diye düşünüyorum.

Günler sonra duyduğumuz ölüm haberiyle yıkılıyoruz. Haberiyle beraber cenaze de geliyor. Ölümün lezzetleri acılaştırıcı etkisi hepimizi sarıyor. Yaşama arzumuz sönüyor, hedeflerimiz yok oluyor. Hanife abla yıkılmış. Kimse bir şey anlatmıyor. Ölüm sebebini bilmediğimiz için kaza olduğuna hükmediyoruz. Öğrenciler de, öğretmenler de yas içinde... Okul boşalmış, herkes cenazede. İmamın yanın-

da saf tutuyor. En az Hanife abla kadar yıkılması beklenen kişi, tabuta yaslanmış, ağlayan anneyi teselli ediyor. Gözleri kıpkırmızı, ama tüm inancıyla ayakta Akif hoca!..

İbrahim'in kolu kırıldıktan sonra, kanına karışan bir virüs önce vücuda sinsice yayılmış. Virüs kendisini belli ettiğinde ise artık her şey sona ermiş. Ardından gelen bir haftalık yüksek ateş onu bizlerden ayırmış.

Okulda kimse eskisi gibi neşeli değil. Akif öğretmen metin görünüyor; ancak bu rolü herkesi daha da üzüyor. Birimizden birine bağırır, kavga etse, ağlasa da rahatlasa diye düşünüyoruz çoğu zaman. Sadece tebessümünde fark edilen acı bir kırıklık var.

Okuldan geç çıktığım bir gün kestirmeden olsun diye nehir kenarından evime gidiyorum. Akşam yaklaşmış. Hızlı adımlarla ilerlerken, Kızılırmak'ın sesinde bir hıçkırık duyuyorum. Nehre yaklaşınca ufak bir kayanın ardındaki Akif hocayı görüyorum. Kızarmış gözleriyle bir an bana bakıyor.

-Hocam... diyorum. Dilim sanki boğazımda düğümleniyor, konuşamıyorum.

-Çok zor bir imtihanmış diyor, susuyor göz yaşlarımız Kızılırmak'a karışıyor. Kızılırmak'ın suyu daha da gürleşmiş sanki. Coşuyor, kabarıyor... Güneşin kızılılığıyla yanıyor; yakıyor Kızılırmak.

Akif hoca, peygamberlerin sınavıyla imtihan oluyor. İnanıyorum ki, bunu en iyi şekilde veriyor. Herkese nasip olamayacak bir irade ve tevekkülle!..

Kızılırmak'ın suyu baharda daha da artıyor. Biliyorum

ki, Akif hoca her okul çıkışında orada... Kızılırmak'a acısını döküyor.

Mevsimler geçiyor, nihayet dinginleşiyor Kızılırmak. Akif hoca'nın bir oğlu daha oluyor. Çocuk, Allah'ın hikmeti, ölen İbrahim'e çok benziyor. Adını yine İbrahim koyuyorlar. Sanki o yeniden yaşıyor.

Bir sonbahar mevsiminde rüzgâr beni artık şehre sürüklüyor. Küçük bir çocuk gibi, hiç vermeden sadece alan olmanın mahçupluğuyla ayrılıyorum onlardan!.. Başta hasret kaldığım şehir artık beni daraltıyor.

Akif abimsiz, Hanife ablamsız şehrin modern yalnızlığında, kala kalıyorum.

EDİRNE**YOLUN BAŞINDAKİ IŞIK**

SEDAT SAYIN

O yoğun üniversite eğitiminden sonra yağmurlu bir günde öğretmenliğe adım attım. Evet evet, yağmur bereket bereket yağarken üzerime, ağaçlara, kuşlara, ‘Tunca’ nın Bulanık Rüyası’ na ,Meriç’in girdaplarına ;ben de 1998 yılının çarşamba günü elimde göreve başlama belgem, içime yağın ürkek yağmurla ilk okulumun yolunu tutmuştum. Aslında bir lisede çalışmayı hayal ederken, belgede “Mithatpaşa İlköğretim Okulu” yazmaktaydı. Bunun bir kader olduğunu kabul ederek “Tedbirini terk eyle takdir Hüda’nındır” dizesi dilimde ve yüreğimde okulun yolunu tuttum. Yoldan geçen yaşlı bir amcaya “Mithatpaşa İlköğretim Okulu’na tayin oldum. Yeniimaret mahallesindeymiş, nasıl gidebilirim?” dedim .Yağmurun içe işleyen serinliği artarken “Evladım şu az ileriden, Üç Şerefeli caminin yanından, oranın arabaları kalkar, yürüyerek en fazla on beş dakika tutar .” dedi. Gözlerinden sevinç çağlayanları aktı içime.. Nasıl olduysa arabaya binmekten vazgeçtim. Yürüdüm...

Yürüdükçe içimdeki tüm heyecanlar yürüdü.

Yürüdükçe önümde belli belirsiz yüzler, “Öğretmenim” diyen yüzler, yürüdü...

Etrafımda Tunca ve onun bulanık girdaplarına düşen

billurdan damlalar yürüdü...

Sezai Karakoç ve efsane şiiri Monna Rosa'nın :
“Yağmurlardan sonra büyürmüş başak,

Meyvalar sabırla olgunlaşmış...” dizeleri yürüdü.

İlköğretimden bu yana içimde bir duruş ve bakış edinmiş tüm öğretmenlerim yürüdü..Burnumu tırmalayan komşunun köpeğinin ölümünden sonra beni hastaneye koşturan Türkan Öğretmenin inceliği,Mehmet Emin Ülkü hocamın tayini çıktığında bana sımsıkı sarılıp, “Sedat’ım” diyen ve gittikçe ağlamaklı olan o pak sesi ,yüzü içimde yılların ardından yürüdü.

Üniversite’den Hocam Süreyya Beyzadeoğlu bir sevgi ve duyarlılık abidesi olarak yüreğimle yürüdü...

Üniversite yıllarında gördüğüm, “Yahya Kemal,Ahmet Hamdi Tanpınar,Mehmet Kaplan ve hocam Süreyya Beyzadeoğlu’nun büsbütün siyah beyaz bir fotoğrafın içinden bana doğru gelen halleri” rüya ,uyanık bir rüya halinde önümde yürüdü

Yürüyenler dizlerimde derman, gözümde fer oldu...

Kapısına gelene kadar yabancısı olduğum , ancak kapıdan adımımı attığımda “ev” sıcaklığını içten duyumsadığım okulum,ilk okulum...Yıllar önce ilkokula başladığımda duyumsadığım ürkekliği,güvercin ürkekliğini yaşadım ilkin... Etrafı çevrili ,hemen girişinde asırlık bir çınar ağacı ve dallarından yere süzölmüş yapraklar,ıslak yapraklar,havuzun sularında sanki bir Sait Faik öyküsünü dillendirmekteydi... Bir de ona eşlik eden bir Tanpınar şiiri!..

Demir kapısına ilk dokunduğum an beni kapıda karşılayan kır saçlı,güler yüzlü,ilk kez görmeme rağmen içimde baba şefkati –oysa ben bu şefkati ne kadar da özlemişim-oluşturan ve yıllar sonra andığımda da aynı şefkat esintilerini hissettiren ve her gördüğümde elini öpmekten yüce duygular edindiğim müdür:Hasan Baştı!..Kalın çerçeveli gözlüklerinin üzerinden tanıma merakını ifade eden o içten bakış..

İçimde hizmet etme aşkı bizden bir çok şey bekleyen pırl pırl çehreler..Merkezdeki okulların bakışıyla, burası bir kenar mahalle. Ama işimiz, neresi olursa olsun, öğrencilerin içindeki cevherleri ortaya çıkarmak değil mi?Zaten ben de Yıldız Dağları'nın eteklerinden yatılı okula, oradan da buralara kopup gelmiş biri değil miydim?

Şimdi yıllar sonra bu ilk karşılaşma anını ve ardından bu ışığı anlatmanın ne kadar da zor bir şey olduğunu bile bile, ama anlatmak gerektiğini düşünene düşünene çözmek, sanki Kaf Dağı'nı aşmak gibi...Bir çok şey yaşanır:Ümitler ,kırıklıklar,heyecanlar...Ama bunların kaderi hep unutulmaktır...Oysa insanlar daha hayattayken paylaşmalı güzellikleri...Marifet çiçekleri iltifatla açmaz mı?...

İşte ilk müdürüm ve yol açıcıyı, öğretmenliğimin ilk yarıyıl tatilinde ziyaret amacıyla gittiğimde odasında bulamadım.Doğrusu soracak kimse de bulamamıştım.Okulun duvarında “KENDİMİZ YAPTIK” kendi el yazısı ve altında fotoğraflar!..Müdürüm kalorifer tesisatının döşenme esnasında çukur kazıyor,boruları döşüyor.Yanında hizmetliler ve halktan birkaç kişi.. Yüzlerinde yaptıkları işi bütünüyle içselleştirmiş bir duruş. Alt katta kimseyi bulamayınca üst kata çıktım.Merdivenlerin hemen sağındaki sınıfta başında şapkası , üzerinde eski ve boyalı elbiselerle ve dilinde

mırıldandığı nağmelerle müdürümü gördüm... Yürekli bir işçi duyarlılığı ve ustalıklı bir sınıfı badana ediyordu. Her zaman ülkemizin doğusundan gösterilen tablonun aynısı, ülkemizin batısında, hem de Serhat şehrimiz Edirne’de de yaşanıyordu. Sınıf buz gibiydi. Burnunun ucundaki kırmızılık yüreğindeki eğitim ateşinden değil miydi? Üzerimdeki şaşkınlığı fark etmiş olacak ki olgun bir tavırla “Hayırdır Sedat, rahatsızlık yoktur inşallah “ dedi. “Yok hocam halinizi hatırlınızı sormaya gelmişim” dedim. Elindeki badana fırçasını mavi leğenin içine bırakarak odasına inmiştik. Mis gibi bir çay ikram etmişti.

Masa başında olmanın yanında her an öğretmenlerin ve öğrencilerin de yanındaydı. Hele hele ana sınıfı öğrencileri narin gelincikleri andıran kırmızı kıyafetleriyle, neredeyse her teneffüs onun odasındaydılar...Onda buldukları baba şefkatinin kanatları altında ne de güzel serpiliyorlardı... Masasının çekmecesinden çıkardığı şekerleri,çikolataları onların minik ellerine verirken ne güzel bir tablo oluşuyordu. Zaman zaman fark ettirmeden kapının aralığından onu izlerdim. O , kırmızı gelincikleri öper;kırmızılar da onu öperdi... Birbirlerine dede-torun duyarlılığıyla sarılırlardı. Sevgi çağlayanı ondan, ‘ülkemin çiçeklerine’ akar akardı.Bazen onun bu sevgisini abartılı bulanlar olurdu. O,öğrencilerine bu kadar kuşatıcı davranırken öğretmenliğin aynı zamanda ders salonlarının dışında ve belki daha fazla oralarda olduğunu da göstermiş olmuyor muydu? İnsanın eksiklerini, kırmadan,küstürmeden onararak narin bir ilişki kurardı.Müdürümün yüreğinde nasıl bir sevgi volkanı kaynıyordu da, eteklerinde büyüyen fidanları yakmadan besliyordu?Öğrenciyi ve öğretmeni yarının mimarı olarak görmenin de göstergesiydi tavırları . İnsanın öğretmenliğinin ilk yıllarında böylesine kuşatıcı , yol gösterici,yeniliklere

açık bir müdürle çalışması ne büyük şanstı..

Şimdi geçmiş zamanın derin ayrıntılarına inerken-ne kadar da derin ve rengârenkmiş yollar-şair Sezai Karakoç’ un “Bir insanı al ;onu çözü çözü ,çocuk olsun”dizesi takılıveriyor dilime...

Ve izcilik kursundan sonra bir ünite açıyoruz.Müdürüm her pazartesi ve cuma günü bir izci öğrenciyi bayrak törenine çıkartıyor..Tüm izciler oraya çıktı ama zihnime yer eden Mehmet Elaldı!..Çünkü biraz tutukluk vardı dilinde .Bir de annesi bir akşam nereden öğrendiyse, evimin telefonundan beni aradı. Oğlunun ilk kademedeki izciliğe alınmadığını ve izci olmayı çok istediğini söyledi.

Bir gün izcilik çalışmasında aniden “Bir dergi çıkaralım çocuklar ”dedim.Ve okulda bir ad bulma telaşı...Derin izler bırakmalıydı bu dergi..Öğretmenliğimi pekiştiren,öğrenciye bakışımı genişletip derinleştiren ,damla damla biriken,havuza dönüşen, oradan da okyanusa dönüşen dergimiz:İZLERİMİZ.

Bu fikrimizi gidip müdür beye açıyoruz. Yüzündeki tebessüm ve dilindeki arınmış sözler...Hummalı çalışmalar... Uzun sancılı çabalar... Beyin takımını oluşturuyoruz. Mehmet de beyin takımında. İçli,duyarlı şiirler,yazılar yazıyor.Önceleri dört sayfa çıkarttığımız dergimiz sekiz ,on iki ve en son sayısında yirmi dört sayfaya çıkıyor.Kendiliğinden oluyor sanki.Mehmet de ‘Bir İzcinin Anısı’ adlı bir yazı yazmış. “Daha üç aylık bir izciydim. İzçiliği küçükten beri sevmiş ve sonunda girmiştim. Beğenmiştim.” Öğrencileri yazmaya teşvik ediyoruz. İlk kademe öğrencileri için de “Sanat Fidanlığı” oluşturuyoruz. Neredeyse her ay çıkan

dergimiyi çıkarma süreci ne kadar da sancılıydı...Ne kadar da duyguluydu: Elimde dergiler okulun kapısından girdiğimde öğrencilerimin, “Dergimiz çıkmış!” sözünü duyduğumda yaşadığım sevinç hali, tüm sancuları adeta bir lezzet şölenine çeviren zaman dilimleriydi. Her yazdıkları metinle daha bir yetkinleşen beyinler,yürekler...Gürcan,Sercan,İlkem,Osman,Özlem,Feride,Gülhan, Olcay,Selma,Şevket!.. Hafta sonları ve ders sonraları matbaada dizgi mizampaj çalışmaları, kendi özel zamanlarımdan ayırdığım eşimin içli bekleyişleri de bu çabaya ekleniyor. Derginin son sayısında bir öykü antolojisi çıkarmayı konuşuyoruz arkadaşlarla. Özellikle sosyal bilgiler öğretmeni Atilla GEMİCİ-OĞLU ve İngilizce Öğretmeni Arda TUNCEL’in destek ve yüreklendirmeleriyle, derginin son sayısı ile İzlerimiz Öykü Antolojisi’ni çıkarıyoruz. Maliyetini çıkarmak için müdürümle ve arkadaşlarımla kapı kapı esnafları dolaşıyoruz. Bazen başyazıları yazar, bazen de okulumuzun isimsiz kahramanlarını anlatır, vefa borcunu ödemeye çalışırdı. Aşağıda alıntılıdığım paragraflar onun “ Okulumuzdan Yetişenler”, “Okul Müdürümüz Hasan Baş’ın Gözüyle” adlı yazılarındanır:

“Edirne’nin yetiştirdiği, en güzel olduğu kadar en iyi kalpli kızlarından biridir. Yardımı ve paylaşmayı ,olanı paylaşmayı yürekte arzulayan ve gerçekleştirenlerden birisidir Müge Meçikoğlu(Arabacıoğlu). Dost ve arkadaş canlısıdır. Biriyle sert konuştuğunu , tartıştığını veya kalbini kırdığını daha görmedim ve göreceğimi de sanmıyorum.”

“Çakır Sabri , kişiliği ile ,sevimsizliği ile ,insanlara sarılganlığı ile ,o cömert duygularından bir şey kaybetmeden Yeni imaret Semtinin renkli bir siması oluverdi.Mahallede yardımcı olmadığı gariban yoktur.Yeni imaret Spor’un ve Mithatpaşa İlköğretim Okulunun elleri Çakır’ın cebin-

dedir.Ama o hiçbir zaman bundan şikayetçi olmamıştır... Voleybol,atletizm takımlarımızın şampiyonluğu bizi endişelendirmemiştir.Gideceğimiz şampiyona için arkamızda Çakır Sabri vardır.”

Aslında bu satırlar aynı zamanda onun özellikleri de değil miydi?Yıllarca Ayşekadın Spor’un yöneticiliğini yapan ,o mütevazı taksisinin bagajında garibanlara yağ,un ..taşıyan,dergi çıktığında yüreğindeki sevgi çağlayanları daha bir gür akan ve bir yavrunun anne- baba etrafında pervane oluş gibi duygu sağanaklarını yaşayan ve yaşatan alnı açık, yüzü pak yüce insan Hasan BAŞ...

Ve bu insanın bir gün, bir öğretmenler kurulu toplantısında kızdığına ve sesinin titrediğine şahit oldum. Ders arası bir veli “Bu okulda hiçbir şey yapılmıyor” tarzında bir şeyler söylemiş.2003’ün mayıs ayında. Bunun üzerine serzenişlerde bulundu . Derginin 24.sayısını ve öykü antolojisini merkez ve köy okullarına göndermişiz. Tam yakınmalarına devam ediyordu ki, hizmetli bir telefon geldiğini bildirdi. Gitti. Aradan beş dakika geçtikten sonra geldi.Yüzündeki o geçici ifade gitmiş yerine aslı yani o mütebessim çehre gelmişti.Söze “Az önce kim aradı biliyor musunuz?Anadolu lisesi’nin müdürü Zeki Bey.Dergiyi ve çıkartmış olduğumuz antolojiyi kutluyor.”dedi.Ardından branş sınıflarını,sportif başarıları...Daha birçok şeyi anlattı.

Dergimize gönderdiği mektupla bize daha bir çalışma arzusu veren çocuk edebiyatı yazarı ve şair Mustafa Ruhi ŞİRİN ve söyleşi gerçekleştirdiğimiz Selim İLERİ’nin duyarlılıklarıyla beslenen ve her adımda yürüyüşünü yetkinleştiren yüzlerce yürek yetiştirdik seninle Hasan Hocam... Kendimizden , zamanlarımızdan bir çok şey gider-

ken, biz bu uzun soluklu koşuyu niçin sürdürdük?Ülkemiz için!Gelecek için!Öğrencilerimiz için!Bir meşale yakıp aydınlatmak için!

Öğreniyoruz ve öğretiyoruz . Hayat devam ediyor . Türkiye'nin dört bir yanında aydınlık günlerin mimarları, dillerinde eğitim türküsü , kollarını örüyorlar.Rengarenk dünyalar hediye ediyorlar geleceğe.Geleceğin mimarlarının merdivenlerini oluşturuyorlar.Benim yüreğimde ve Hasan Hocam gibi müdürlerin yüreklerinde, kişiliklerinde ,onlarca öğretmenin mimarlaştırdığı derin , duyarlılıklar çağlayan olup akıyor öğrencilere doğru...

İSTANBUL-4

SAĞOLASIN MÜDÜRÜM !

ERKİN CANPOLAT

Sene 1991... Fakülteden, Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türkoloji Bölümünden, yeni mezun olmuşum. Çiçeği burnunda bir edebiyat öğretmeniyim. Ya da o zaman öyle düşünüyordum! Öğrencilerimin karşısına çıkmak için can atıyordum. Fikrimce, öğrencilerimin hepsine en yüksek notları vereceğim. Öyle ya, okul yıllarında öğretmenler bize az mı çektirmişlerdi?!

Tayininim Malatya'ya, Malatya'nın Arapgir ilçesine çıktığını öğrendiğimde, ta ortaokul yıllarımdan kalma, kapağı koptu kopacak olan orta atlası kapıp nasıl da Arapgir'in tam yerini aramıştım memleket toprağında.

Hazırlıklar, dostlarla vedalaşmalar derken, bir hafta sonra kendimi Haydarpaşa'da, Doğu Ekspresi'nde buldum. İşte, doğuda yıllarca okumuş, doğup büyüdüğüm İstanbul'a olan hasretimi gideremediğim tekrar doğunun yol tutmuştum. Böyle konuşuyorum diye şikâyetçi olduğum sanılmasın. Gideceğim yerde beni bekleyen, yıllarca içimde beslediğim bir amaç varken, şikâyetçi olmak da ne demektir? Benimkisi anaya, babaya; doğup büyüdüğüm yerlere duyulan özlemi, tam manasıyla gideremediğim tekrar yollara düşmenin verdiği bir burukluktan sadece.

Bu duygular içinde geçen bir buçuk günlük bir yolculuktan sonra, önce Malatya Garı'nda, yaklaşık iki saat sonra da Arapgir'e giden kasaba minibüsündeydim.

Küçük bir Anadolu kasabasına gidiyordum. Böyle yerlerle şehir arasında gidip gelen kasaba minibüslerinde yabancı bir yüz hemen dikkati çeker. Bu nedenle, minibüsteki yolcuların soran gözlerle bana baktığını hissetmemek mümkün değildi. Sonrası mâlum... Sorular, cevaplar... Ardından başka sorular ve kafalarındaki soru işaretleri azaldıkça rahatlayan yüzler!..

Bu konuşmalar olurken artık minibüs yavaş yavaş şehirden çıkmaya, evler seyrekleşmeye; evlerin yerini, ekini kaldırılmış sarı tarlalar, kıraç tepeler almaya başlamıştı. Bu manzaralara yabancı değildim. Ama tamamen yabancı olduğum, başlayınca görecektim ki üniversitede okumak bu yabancılığı gidermiyormuş yeni bir yaşama doğru ilerliyordum.

İki buçuk saat süren ve minibüsün içinin, bagajdaki çantaların toz içinde kaldığı bir yolculuktan sonra işte gelmiştik...

Eşyalarımı yazıhaneye bıraktım, yanıma sadece evrak dosyamı aldım. İlçe milli eğitim müdürlüğü; hükümet konağının içindeymiş. Önce hemen oraya gittim. Görevlilere kendimi tanıttım, gerekli işlemler yapıldı. Bu arada ilçe milli eğitim müdürü beni odasına davet etti. Beş on dakika sohbet ettik. Buradan sonra artık beni bekleyen, ömrümde yeni bir başlangıcı simgeleyen yerdi: Arapgir Lisesi.

Milli eğitim müdürlüğünden lisenin yerini tarif ettiler ya, aslında tarife bile gerek yoktu. Öyle ya, koskoca İstanbul'dan gelmişim bu avuç içi kadar yere. Okulu, eli-

me koymuş gibi bulabilirdim.

- 2 -

Evet, beş dakikalık bir yürümeden sonra, teneffüste olan öğrencilerin ve “Yeni öğretmen galiba...” fısıltıları arasından okul binasının girişine doğru yürüyordum. Nasıl da bir tuhaf olmuştu içim, anlatılır gibi değil.

Okul kapısından girince nöbetçi öğrenciye, henüz bana bile yabancı gelen, “Yeni edebiyat öğretmeniyim.” dedim. Öğrenci beni müdür odasına götürdü. İşte ilk kez o zaman tanıştık Sadettin beyle. Sonra ben evraklarımı verdim. Müdür bey bir yandan evrakları inceliyor, bir yandan da bana sorular soruyordu: “Bu mesleği nasıl, neden seçmişim? Ülkemizde bu mesleğin ne gibi zorlukları olduğunu biliyor muydum?” falan. Ne olursa olsun, ben ne yapacağımı gayet iyi biliyordum.

Evrak işleri bitince müdür bey, “Haydi bakalım, gelin sizi diğer meslektaşlarınızla tanıştırayım.” dedi. İşte başlıyor, diye düşündüm. O an bir heyecan fırtınası gelip çöreklenmişti yüreğime. İşte, öğretmenler odasındaydık... Hepsi de güler yüzlü bu insanların, sanki Anadolu'nun bu ücra yerinde kendilerine kocaman bir dünya kurmuş gibi bir halleri vardı.

O gün okuldan çıkarken, elimde ertesi gün ve ondan sonraki günlerde gireceğim sınıfları, dersleri gösterir bir ders programı vardı. Heyecanım gittikçe artıyordu.

Öğretmen arkadaşlardan biri beni alıp, bekâr öğretmenlerin kalmayı tercih ettikleri kasabanın tek ama yeni tamamlanmış oteline götürdü. Otel işletmecisiyle tanışıp anlaştık. Kalacağım odayı gördüm. Beni otele getiren öğ-

retmen arkadaş dersi olduğunu, akşam bol bol görüşebileceğimizi belirterek ayrıldı. Ben de otelden çıkıp eşyalarımı bıraktığım yazıhaneye giderken, kalacağım otelin adının yazılı olduğu tabela takıldı gözüme: OTEL SILVA...

Ertesi gün büyük gündü. Staj dönemini bir yana bırakırsak, ilk kez bir sınıfa ders vermek için, öğrencilerin tüm sorumluluğunu üstlenerek girecektim. Günler, haftalar ve aylar içinde onlara ne kadar verirsem o kadarını alacaklar, ben onları nasıl şekillendirirsem onlar o şekle gireceklerdi. Bu, çok müthiş bir şeydi.

Aslında kafamda, hayalimde onlarca kez sınıfa girmiş, ilk dersi başından sonuna kadar başarıyla götürmüştüm. Ama bu kez gerçek işte tam önümdeydi. Müdür beyle, ki ilerleyen günlerde aslında belki öğretmenlik eğitimini değil ama, öğretmenliğin anlamını bana öğreteceğini göreceğim müdür beyle, sınıfa girip de tüm öğrencilerin büyük bir partitıyla ayağa kalktığını görünce, nasıl da korkuyla heyecan arasında gidip gelmişim.

Müdür bey beni öğrencilere tanıtip sınıftan çıkınca, tam bir sessizlikte hakim olan. Bir sürü göz sanki bana, “Uzun zamandır sizi bekliyorduk, hoş geldiniz.” der gibi bakıyordu. O an, dünyanın en güçlü insanı bendim. Nitekim bana o an, öyle geliverdi.

.....

Günler günleri kovalıyor, ben stajyerlikte ilk ayımı tamamliyordum. Artık yavaş yavaş çevreyi, öğrencileri tanımaya başlamıştım. Okulumuz lise ve ortaokuldan oluşuyordu. Okulda benimle birlikte üç edebiyat öğretmeniydik. O zamanlar, liselerde “Kredili Sistem” uygulaması vardı. Sekiz yıllık kesintisiz eğitime henüz geçilmemişti. Ben de

lise sınıflarında edebiyat; ortaokul sınıflarında türkçe derslerine giriyordum. Stajyer öğretmenlerin haftada

otuz saat derse girmeleri gerekmediği halde ben otuz saat derse giriyor, kalan zamanlarda da idareye yardım ediyordum. Göreve yeni başlamış, enerjisi ve motivasyonu üst düzeyde biri için bu nedir ki?

Zamanla öğrencileri, eğitim sistemini, okuldaki işleyişi tanımaya başlıyordum. Bu arada ilk yazılı değerlendirmeler de gelip çatmıştı. O ilk sınav nasıl da özenle yapılır, o kağıtlar nasıl bir heyecanla okunur? Bütün bunları yaparken şunu da anlarsınız. Ne yazık ki herkese bol keseden not verilemiyormuş. Pencerenin bu yanı ile diğer yanı hiç de birbirinin aynı değilmiş. Öğretmen olmanın, öğrencilerin haklarını koruyup kollama görev ve sorumluluğunun sizin üzerinizde olduğu bir durumda bunu yapamıyormuşsunuz. İşte, üniversitede öğretilmeyen, öğretmenlikteki ilk dersim bu olmuştu.

Sonraki günlerde, üniversitede öğrenmediğim, zaten oralarda öğrenilemeyecek o kadar çok şey öğrenecektim ki, işte ancak o zaman öğretmenliğin gerçek anlamını kavrayabilecektim.

Dediğim gibi, dersler, günler ilerliyordu. Bu arada karne dönemi de yaklaşıyordu. Lise sınıflarında görüntü oldukça belirgindi; o sınıflarda öğrencileri daha çok akademik başarılarına göre değerlendiriyorsunuz. Ancak ortaokul sınıflarında durum bu kadar net olmuyordu. Bu sınıflarda “kanaat notu” denilen bir uygulama da vardı. Ayrıca, bugün de devam eden, öğrencinin teşekkür veya taktir alabilmesi için Türkçe dersinin en az üç olması zorunluluğu vardı.

Bazı öğrencilerin durumu kritikti. Nazif de bu öğrencilerden biriydi. Yedinci sınıf öğrencisiydi Nazif. Matematik derslerine müdür bey giriyordu. Karne zamanı gelmişti. İlk kez, benim yapacağım bir değerlendirme, bir insanın hayatına etki edecekti. Ama üniversitede bunu da öğrenmemiştik. Ben kendinden emin, “Bilen geçer.” düşüncesiyle, taviz vermez bir edayla yapıyorum değerlendirmelerimi. Bu arada Nazif’in türkçesi iyi değil. Diğer notlarına bakıyorum, içlerinde en kötüsü Türkçe. Notu da bir. Notu üç olsa teşekkür alabilecek durumda.

İşte o karne günlerinde, bir ara müdür bey yanıma geldi: “Hocam, şu Nazif’in durumunu bir daha gözden geçirmek mümkün mü?” diye sordu. Vay efendim sen misin bunu diyen? Öyle ya, öğrencilik hayatımızda, üniversitede bize kim acımış, kim şans vermişti ki? Hangi hocamız bize, gideceğimiz okullarda karşımızdaki çocukların birer kalbi olduğunu, onların kalplerinin bizimkilerden daha kırılğan olduğunu öğretmişti? Hangisi, malzememizin insan olduğunu, bu insanın da tek tip bir yaşantıdan süzülerek karşımıza gelmediğini üstüne basa basa söylemişti? Müdür bey de ne diyordu? Olur muydu öyle şey? Olmazdı. Ben de uygun bir dille, “Olmaz efendim!” dedim. Müdür bey, “Hocam çocuğun durumu falan...” demeye kalktıysa da, ben bir Nemrut edasıyla tavrımı sürdürüyordum.

Kâr etmedi müdürün yakarışları. Müdür oralıydı. Elbette hemşerilerini kollayacaktı zannımca. Ama bana sökmezdi. Ben ne yapacağımı çok iyi biliyordum! Kimsenin yardımına da ihtiyacım yoktu.

İşte bu duygularla karneler dağıtıldı. Akşam olduğunda artık Nazif’miş başkasıymış, çoktan unutulup gitmişti. Aklımda tek şey vardı: Ertesi gün hava şartları müsait olur-

sa -çünkü kar, şehir ile olan bağlantının kimi zaman kesilmesine neden oluyordu- minibüse atlayıp şehre, oradan da İstanbul'a gidip tatilimi geçirmek.

O akşam bu düşüncelerle uyumuştum. Sabah beni uyandıran kapı çalma sesini işittiğimde, tıpkı benim gibi memleketine gidecek arkadaşlardan birinin veda etmeye geldiğini düşündüm. Uykulu gözlerle kapıyı açtığımda karşıma gördüğüm kişi müdürümüzdü. Müdürle aramızdaki konuşma geldi aklıma hemen. O uykulu hâlimle bile, “Hah, işte, müdür bey hatasını anladı, benden özür dilemeye geldi.” diye geçirmiştım içimden. Müdür bey, “Kusura bakmayın hocam, bu saatte rahatsız ettim. Vaktiniz varsa biraz konuşabilir miyiz?” dedi. “Tabi...” dedim. Müdür Bey, “Ben girmeyeyim, isterseniz siz giyinip gelin. Ben sizi aşağıda bekleyeceğim.” dedi. Otelin alt katında lokanta ve kahvehane vardı.

Ben yüzümü yıkadım, hazırlandım, aşağı indim. Aklımda, müdürün özrünü kabul etme düşüncesi vardı. Müdür Bey kahvehanedeydi. Çay içiyordu. Bana da bir çay söyledi. Çayımızı içerken bugün gitmeyi düşündüğümden, yolunun ne durumda olduğundan konuştuk.

İstiyordum ki meseleyi Müdür Bey açsın. Öyle de oldu. “Hocam...” dedi. “Birkaç gün önce konuştuklarımızı, sizin tavrınızı düşündüm. Beni yanlış anlamış olabilirsiniz...” Hah, dedim kendi kendime, tam düşündüğüm gibi. Ya da o an ben öyle sanmıştım! Devam etti Müdür Bey: “Eğer vaktin varsa, seni bir yere götürmek istiyorum.” Ben biraz tereddütlü, “Eee... Olur...” dedim.

Dışarı çıktık. Müdürün arabası kapıdaydı. “Arabayla mı gideceğiz?” dedim. “Evet” dedi müdür. Kafamda soru işaretleri, bindim arabaya. Araba; greyderlerin yolun kenarına yığıldığı kar birikintilerinin arasında ilerlerken müdür bey de bana buralardan, buralardaki hayatın zorluklarından söz ediyordu.

Yaklaşık on beş dakikalık bir yolculuktan sonra merkeze yakın “Onar” adlı bir köye geldik. Köyün girişinde arabadan indik. Etrafta pek insan görülüyordu. Kimi kerpiçten, kimi taştan yapılmış, bacalarından cılız dumanlar tüten evler, yerlerde vıcık vıcık bir çamur, insanın yüzünü yakan bir ayaz...

Elli metre kadar yürüdüktan sonra, şu bildiğimiz sacdan yapılma, sacların diklemesine ve enlemesine çatılmasıyla oluşan, kentlerde gördüğümüz gecekonduyla bile kıyaslanamayacak fenalıkta bir evin -ev demek de ne kadar doğru olurdu bilmem- önündeydik şimdi. Müdür Bey derme çatma kapıya vurunca, çinko sesi sanki tüm köyde çınladı. İçerden sesler gelmeye başladı. Kapıyı kör bir adam açtı. Daha doğrusu onun kör olduğunu içeri girince anladım. İçeriye buyur ettiler. Belli ki Müdür Beyi tanıyorlardı.

Burası en fazla 25-30 metre kare, mutfağı, sadece simsiyah bir lavabo ve raftan ibaret, oturma bölümünden yatma yerine bir tünelden geçer gibi eğilerek geçilebilen; dört çocuk, anne ve babanın yaşadığı bir barakaydı. Nereye gelmiştik biz böyle? Çok fazla meraklanmamalıydım. Müdür Bey, yüzüme bakıp bana, “Hocam, aslında benim size anlatmaya çalıştığım, ama sizin anlamadığınız şey buydu.” der gibi, “Hocam, burası Naziflerin evi!” dedi. Birden tüm yaşadıklarım, konuşmalarımız, müdürün sözcüklerinin altında yatan derin anlam gelip geçti zihnimden. Boğazım

tıkandı. Utandım. Hele Müdür Bey, beni tanıttığında anne ve babanın bana gösterdiği saygıyı ve ilgiyi görünce, karnedeki o not , binlerce “bir” oldu da gelip boğazıma oturdu sanki. Hayır, bu bir acıma değildi. Acınacak biri varsa o da bendim. Her şeyi biliyordum ya! Bu çocuk okula her gün nasıl bir evden, nasıl bir çalışma ortamından geliyordu? Isınabiliyor muydu? Evinde yararlanabileceği kitapları var mıydı? Bir konuda takılırsa kimden yardım alacaktı?

Müdür Beyin yüzüne baktım. Daha doğrusu bakmaya çalıştım. Yalvaran gözlerle, artık kalkalım, anlamında bir işaret gönderdim. Allah’tan Nazif evde yoktu. Onu görseydim daha da kötü olurdu.

Dışarı çıktık, arabaya kadar hiç konuşmadan yürüdük. Müdür Bey, “Hocam...” dedi, “Kusura bakma, seni üzmem istemezdim. Hepimiz gençliğimizde, bu meslekte böyle hatalar yaptık. Ama sen, hatandan ders almışa benziyorsun. Hiçbir şey kitaplardaki gibi olmuyor. Sana bunu göstermek, bir eğitimci olarak benim görevimdi. Bu yaşadıkların sana bin üniversiteden daha çok şey öğretmiş olmalı.”

Az bile söylemişti Müdür Bey. Az bile söylemişti... Bugün 2007’lere geldik. Çok şey değişti. Ama bazı şeyler hep aynı. Ben meslekte On altıncı yılımı bitiriyorum. O yaşadıklarım kulağымda küpe!.. Müdür Bey olmasaydı, beni alıp oraya götürmeseydi, benim bazı şeylerin farkına varmamı sağlamış olmasaydı, ben sadece bir öğretmen olacak ama asla bir eğitimci olamayacaktım. O günden sonra ve bugün artık öğrencilerimin yüzlerine bakınca, bu yüzlerin gerisinde ne, nasıl bir yaşantı var, diye düşünüyorum. İnsan, evinde yaşadığını, hele o yaştaki çocuklar, okulun

kapısında bırakıp, unutup da derse giremiyor ki. Biliyorsa iyi not, bilmiyorsa bas zayıfı... Yok, öyle değil. Öyle değilmiş... Öğretmen olunca, o insana özgü nankörlükle, öğrencilik yıllarımızı unutuveriyoruz. Yaşadığımız fırtınaları, olumsuzlukları bugün bir yetişkin olarak saklama becerisini gösterebiliyoruz ama, o küçük yüreklerin bunu yapabilecek yaşam tecrübeleri, güçleri yok. Ayrıca herkes kendi yaşantısının gölgesi. Bunu bana sevgili müdürüm gösterdi ilkin. Bu bakımdan sonsuz teşekkürler ediyorum. Bana, bütün meslek hayatımı aydınlatan bir ışık sundu.

SİNOP

DEĞER Mİ HOCAM?

ADEM ÇAY

Gece boyunca sevinç ve heyecandan gözlerime uyku hiç mi hiç yanaşmadı.Biraz sonra da sabah olacak.

Bu sabah her şey daha farklı.Güneş biraz daha cömert gülümsüyor.Bulutlar rüzgârla daha bir neşeli köşe kapmaca oynuyor. Yapraklar bile sevinç gösterisindeymiş gibi kıvrılıyor, neşe saçıyorlar. Bu değişiklik benim içimde,gönlümde geliyor.Sevincim,coşku ve heyecanım öyle gösteriyor.Çünkü bugün ben öğretmen olmak için sırada bekliyorum.Her şey onun için gözüme daha bir hoş ve güzel görünüyor.

Kuyrukta sabahtan beri bir tek şikayet sözü duyulmuyor.Herkes sadece heyecanlı ve sabırsız.Yani hiçbir kuyruk bu kadar sabırla ve ümitle beklenmemiştir.Kuyrukta yeni mesleğimizle ilgili iddia ve ideallerden bahsediyor,hedefler belirliyoruz.Bize göre her çocuk okumalıdır.Yeter ki bizim elimizde olsun kabilinden sözler sarf ediyoruz.

Sonunda herkes kuralarını çekti.Ben büyük bir heyecan ile oyuncağına kavuşmuş bir çocuk sevinci içinde kararname aldım.Çocukluktan beri öğretmen olmak istemiştım,hep o sevda yüreğimde büyümüştü.İşte şimdi bu hedefime ulaştım,nasıl sevinmem?

Hemen eve koştum ve mutluluğumu annemle, kardeşlerimle paylaştım. Kardeşlerim çok seviniyordu ama, annem gizlemeye çalışsa da ağlıyordu. Çünkü rahmetli babam da benim öğretmen olmamı çok istemiş, ”dünya gözüyle öğretmen olduğumu görsem” diye temennide bulunmuştu. Keşke o da bu günleri görebilse duygusu hepimizin içinden geçti...

Öğretmenlik sevdası bende çocukluktan vardı. İlkokul üçüncü sınıfta öğretmenim herkese ne olmak istediğini sorduğu zaman, ben öğretmen olmak istediğimi söylemiştim. Bu kararım hiç değişmeden-Allah’a şükür-devam etti. Bu arzumu bilen rahmetli babam bana destek olmak istemiş, ama şartlar ona musade etmemişti. Yıllar sonra işte ben öğretmen olarak atandım fakat bunu en çok arzulayan babam göremiyordu. Bu sebeple onun; “senin öğretmen olduğumu dünya gözüyle görsem” cümlesi bir söz olmaktan içimizi yakan bir alev topuna dönüyordu.

Ailemle geçirdiğim bu son gece de yine uykusuz ve heyecan dolu geçti. Sabah erkenden otobüse atladım. Otobüsün çok yavaş ilerlemesi, hatta yolda bir de bozularak zaman kaybettirmesi iyice sinirlerimizi bozdu. Herkes gibi ben de homurdanarak indim. Tayin olduğum ilçenin milli eğitim müdürlüğünden gerekli bilgi ve direktifleri alarak onların tarif ettiği köşede, çalışacağım köyün muhtarını sordum. O işi bitince buraya gelir, ama ne zaman işi biter kimse bilmez dediler. Bavulumu yere bırakarak etrafı izlemeye başladım. İnsanlar kış hazırlığı içinde idi ve çoğu civar köylerin halkı idi. Anlaşılan buralara kış bir defa geldi mi, ancak yazın gidiyordu.

Saatler geçtiği halde köyün muhtarı bir türlü gelmiyordu. Yorgunluk ve sabırsızlıktan açlık bile aklıma gel-

miyordu. Biraz sonra muhtar geldi. Ben ona bir şey söylemeden etraftakiler durumu anlattılar. Muhtar pek ilgili olmayarak tamam, yarın o da gider dedi. Sonra bana; hoş geldin hoca, bizim köyü kimse beğenmez de diyerek, çuvallarını traktöre yüklemeye başladı. Her şeyden sonra beni de traktöre davet ettiler. Onlar gibi ben de kendime bir yer buldum. Zor bir yolculuk olacağı her halinden belli idi. Ortamı görüyor, şartları kanıksıyordum. Daha güzel, daha rahat bir durum ancak hayal olabilirdi. Buralarda hayatın gerçeği, doğanın imkânları böyle idi.

Çok yavaş ilerleyerek, gecenin rüzgârdan başkası duyulmayan sessizliği içinde devamlı yükseliyoruz. Karşılarında, yükseltinin soğuk rüzgârına dayanamadığı için, yazlık elbiselerini çıkarmak zorunda kalmış ağaçların uzayan silüeti seçiliyor. Derken tamamen durduğumuzu hissettim. Gecenin karanlık ve rüzgarını, muhtarın “niye durdun yeğenim?” şeklindeki boğuk sesi deldi. Sürücümüz bize bakmadan, mazot almayı unutmuşum lafı, herkesin çanını sıktı. Bizi vagona bırakarak yanına bir arkadaşı alıp tekrar ilçeye gitti.

Yaşadıklarım beni şaşırtmış, hatta biraz aptallaştırmıştı. Bir mahrumiyet köyüne öğretmen oluyordum. Kim bilir orada daha ne zorluklar çekeceğim? Daha önce hiç şehirden ayrılmamış, sıkıntı çekmemiş birisi olarak yaşadıklarım inanmak istemiyordum. “Öğretmenlik sevdası işte” dedim içimden. İnsanı nelere katlandırıyor, nelere alıştırtıyor. Beni bu düşüncelerden, kafama düşen bir sarı yaprak uyandırdı. Sanki hayal kurmayı bırak da gerçeklere dön diyor.

İyice üşüdüğümü hissederek, çuvalların arasına biraz daha sindim. Neden sonra sürücümüz geldi. Tekrar yola koyulduk. Artık döne döne çıkıyoruz. Şimdi çıplak ağaçlar da

aşağılarda kaldı.Serin ve rüzgarlı bir yolculuk.Bu yolculuğun ne kadar süreceğini dahi bilmiyorum.Orta Anadolu'nun kuzeyinde böyle yerler olduğu bana önceden söylense asla inanmazdım.Denildiği gibi hayat bir okul, insan yaşadıkça neler öğreniyor?Rahmetli babamızdan sonra, bizim için hayat aslında yeni başlıyor diye düşünürken uzaklardan köpek sesleri duyulmaya başladı.Demek ki buralarda da yaşayanlar var.

Birkaç yerleşim bölgesinden geçtik. Bir diğerine geline muhtar bana dönerek ;bizim köye geldik hoca dedi. Ben,öyle mi der gibi, işaretle mukabele ederken içimde bir telaş başladı.Neredeyse gece yarısı olmak üzere.Yolculuk boyunca muhtarın bana ilgisiz kalışı endişemi artırmaya yetmişti. Kimse burada beni misafir etmezse ne yaparım? İnsanlar benimle hiç ilgilenmiyor.Bu düşüncelerle muhtara yöneldim.Onun ağzını aramak amacıyla;köye bir yabancı geldiği zaman kalacağı bir köy konağı filan var mı dedim. Muhtar,bizim köye yabancı gelmez,gelse gelse arada bir senin gibi öğretmen gelir,o da birkaç günde gider.Gidene kadar da benim evde kalır dedi.Beni şaşırtsa bile bu konuşmayla iyice rahatladım.

Muhtarın evine vardık. Anlaşılan herkes yatmış,bu saatte sadece muhtarın hanımı ayakta ve ilçeden dönen kocasına yemek vermek için hazır.Bunların beni nasıl sevindirdiğini tahmin edersiniz.Çok geç olduğu için yemekten sonra hemen yattık.Sabah herkesle beraber ben de kalktım.

Bugün pazar idi.Pazartesi okullar açılacağı için kendime kalacak yer ayarlamam gerekiyor.Bu konuda muhtarın desteğine son derece ihtiyacım var, ama bu konuda hiçbir şey söylemiyor.Çaresiz ben gene ona sordum.O bana;kalacak mısın,boşuna sana yer ayarlamaya uğraşmayalım dedi.

Ben kalacağımı,her durumda çalışacağımı,öğretmenliği severek yapacağımı söyledim.Muhtar önüme geçerek beni biraz ötedeki pirketten örme eve götürdü.Oraya kadar bütün gözler üzerimde olduğu,hatta peşimize birkaç lüzumsuz çocuk takıldığı için rahatsızdım Evde nem ve koku rahatsız edici. Muhtar sanki biraz mahcup,temizlenince düzelir hoca,bu dağın başında bu kadar oluyor dedi.Haklıydı.Köyde doğru dürüst bir ev gözüme ilişmemişti.Ama sanki şartlar bu insanları zorlayınca onlar da kendilerini biraz bırakmışlardı.Kıyafetler,sokak araları,evlerin etrafı insanı sıkacak durumda.Muhtar bütün bu düşüncelerimi okumuşçasına;hoca,köyümüzün bir tek yolu var.O da başka yol geçirecek yer olmadığından bizim köyden geçmiş!.. Yoksa bizi devlet çoktan unutmuş.Ben senin de birkaç gün içinde buradan gideceğini biliyorum.Çünkü öncekiler de senin gibi dediler, ama birkaç gün içinde işlerini bırakıp gittiler.Bizi kimse beğenmiyor.Böyle yerde kim durur dedi.

Muhtar, kendince bazı tavsiyelerde bulunduktan sonra, beni bu köhne evde yalnız bırakarak gitti.Anlaşılan o benim sözlerime hiç inanmamıştı.Çaresiz evde bazı değişiklikler yaptım ve düzene sokmaya çalıştım.Ama burada bir kış geçirmenin imkansızlığı belli idi.Evde saatlerce çalışarak yoruldum.Ağaçtan metruk bir kanepeye oturdum.Belki gelecek günlerde bir çare bulunur,şimdiden bunalıma gerek yok diye düşünüyordum.Dışarının uğultusu insanı ürperti-yordu.Güneşin varlığı sadece gözle hissediliyor,yerler ısınmıyordu.Ben yine hayallere dalacağımı anlayınca hemen ayağa kalktım.Duygusal olmamalıydım,akıllı olmalıydım. Bu şartlardan yılacaksam, nasıl ideal bir öğretmen olabilirdim.Rahmetli babamın ruhunu nasıl memnun edebilirdim. Pes etmek yok,durmak yok,şikayet etmek yok!..Bunun için sevdiğim ve değer verdiğim herkese söz vermiştim.Tekrar

kararlı bir şekilde evi düzeltmeye çalışırken, kapının çalındığını duydum.Yanılmış olmamak için tekrar dinledim. Evet,kapı çalınıyordu.Büyük bir merakla hemen açtım. Tanımadığım genç bir adam, kapının kenarında nezaketle duruyordu.

Ben şaşkın bir halde onu bir zaman inceledim.Her halinden bu köyden olmadığı anlaşılan bu genç adam temiz bir spor elbise içinde ve insanı imrendirecek bir nezaketle bana bakıyor, beni inceliyordu.Ben daha buyurun demeden, o gözlerinin içi gülerek söze başladı:

-Muhtar haber verdi az önce,yeni bir öğretmen geldi ama birkaç güne kalmaz gider dedi.Ben de çıkıp geldim. Buralarda bilmeyen barınamaz,yardımcı olayım dedim. Hoş geldiniz diyerek bana sarıldı.Ben de görür görmez içim ısınan bu genç adama sarıldım.Birbirimizi yıllardır tanıyormuş gibi bir zaman sıktık.Bu sevimli adam yüzü gülerek,bırak şimdi bu köhne ev adam olmaz.Anlat, buraya nasıl geldin,kimsin?

Ben o kadar telaşlı ve tedirgin bir haldeyken, onun bu kadar rahat ve neşeli olmasına aldırmadan biraz kendimden bahsettim. Sonunda da siz neden buralardasınız,buralı olmadığınız her halinizden belli,siz kimsiniz dedim.O da gülerek, aynı dava dedi.Ben de sizin gibi bir gün kendimi rüzgarın önüne bırakıp buralara gelmiş buldum.Demek ki talihimiz aynı!..

Bu genç arkadaşımın sözlerine hem şaşırdım,hem de sevindim.Bu dağın başında böyle bir insanla hayatı ve mesleği paylaşmak çok güzel olmalıydı.Muhtar hiç böyle bir şey söylememişti.Muhtar söylemez,çünkü beni yabancılardan gizlemeye çalışır.Sağ olsunlar,beni çok se-

verler dedi.Şaşkındım.Seni sevmelerini anladım ama niye gizliyorlar?Ben köylerini terk etmeyen tek öğretmen,hatta tek devlet görevlisiymişim.O yüzden beni başkalarından gizlerler,soran olsa söylemezler dedi.İlçeye filan gitmiyor musun,o zaman nasıl oluyor dedim.Bunu da istemezler ama, çaresiz oldukları için ses çıkarmıyorlar.

Aramızdaki konuşmalardan sonra bu yeni arkadaşımı daha çok beğenmeye ve takdir etmeye başladım.Ben bu düşüncedyken o birden, kalk gidelim dedi.İyi ama nereye gidelim,biraz sonra akşam olacak dedim.Benim eve gidiyoruz zaten burada kalınmaz dedi.

Arkadaşımın evi biraz daha iyi idi.Ama böyle bir evde kalmak bile önceden bana teklif edilse bile kabul etmezdim.O akşam birlikte okul hazırlığı yaparak uzun uzun sohbet ettik Köyle ilgili sorularımı kaçamak cevaplamasını ise anlamamıştım.İkimizden başka öğretmen yoktu.Köylülerin getirdiği birkaç parça yemekle karnımızı doyurduk.Biraz sonra sen yorgunsundur,yatıp dinlenelim dedi...

O gece geç saatlere kadar gözüme uyku girmediydi.Yaşadıklarımı,genç öğretmen arkadaşımın benim için nasıl bir şans olduğunu,ilk defa öğretmenlik yapacak olmanın hedef ve heyecanını düşünerek kendimce kararlar aldım.Ben de arkadaşım gibi olacak,kendimi mesleğime verecek,etrafa güven dağıtacağım.Bu düşünceler içinde uyumuşum.

Sabah birlikte okula gittik.Bende büyük bir heyecan ve merak vardı.Okulun çevresinde dolaşan birkaç öğrenci merakla bana bakıyordu.Çekingen tavırlarla yaklaşarak, “günaydın öğretmenim” dediler.Bu söz beni çok heyecanlandırdı.Büyük bir merakla okulun her yerini dolaştım.Okul

köyün standartlarındaydı.Çok bakımsız ve eski idi.Müdür odasına girdiğimde arkadaşım oradaki sobayı yakmaya çalışıyordu.Ben yine şaşkın,sen mi yakıyorsun dedim.Hocam,okulumuzun ve köyün durumunu görüyorsun,bir hizmetlimiz ve başka imkânımız yok dedi.Yardım isteğimi de, sen misafirsin diye kabul etmedi.Müdürüm bununla yetinmedi,bir öğrenci çağırarak sınıfların sobasını da yakmaya başladı.Başka çare yoksa, köylüler soba yakmaya yardımcı olamaz mı dedim.Müdürüm,bunu denediğini ama bir çok sorun çıktığı için vaz geçtiğini, böylesinin daha kolay olduğunu söyledi.Ben yine şaşkın,hayatta daha neler varmış diye düşünceye daldım.

Müdür arkadaş bütün sobaları yaktıktan sonra benim yanıma geldi.O şartlarda bile bana,kusura bakma seni yalnız bıraktım demektedir.Artık onu daha çok seviyor,gözümde büyütüyordum.

Seninle bütün dersleri paylaşacağız,buraya zaten bir öğretmen daha vermezler,verseler de köylülerin dediği gibi burada durmaz dedi müdürüm.Dersleri paylaştık.Hiç bir ders boş geçmeyecek, yapabildiğimiz kadar elimizden gelen her şeyi bu garibanlar için yapacağız.Sayısal gruba ait dersleri arkadaşım aldı,sözel grubu da ben aldım.Birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar bu üç köyün öğrencilerine ikimiz yetmeye karar verdik.Birinci kademeyi biraz düzene kavuşturunca, üst sınıflara ders anlatmaya çalışıyorduk.Küçük sınıflarda büyük sıkıntı oluyor,hep çocukların başında bulunmak gerekiyordu.Bir kaç gün içinde bu durum anlaşılınca köylülerden de yararlanmaya karar verdik.Biz neler yapması gerektiğini gösterecektik.Başındaki sorumlu da o yolda yardımcı olacaktı.Bu şartlarda elimizden gelen bütün imkânlarla çocukları yetiştirmeye çalışıyorduk.Bu sebeple bildiğimiz yöntemlerin yanında yeni arayışlara da giriyorduk.

Bu dağın başında her şey zordu. Aradığınızı bulamıyor, bulduğunuzu kullanamıyordunuz. Yiyecek, içecek, temizlik, sosyal hayat tamamen rafa kaldırılmış durumdaydı. Günde bir defa köyden geçen araç, artık neden gelmiyor diye sordum. Bu yollar artık buz yapar, onun için geçen olmaz dediler.

Bir gün öğleden sonra sekizinci sınıfların türkçe dersine girdim. O şartlarda da olsa her şey uygundu. Büyük bir istekle kendi dersimi, bütün birikimimi kullanarak işliyordum. Birden kapı çalındı ve hemen açılarak müdürümle bir kravatlı adam içeri girdi. Oralarda bizden başka kravat takan olmadığı için, bu gelenin bir devlet görevlisi olduğu anlaşılıyordu. Müdürüm “hocam, bu bey ilköğretim müfettişi, dersinize girmek istedi” dedi. Ben şaşkın, tabii, buyurun dedim. Dosyanı ver, dersini işle dedi. Sert bakışlı bir eda ile gidip arkaya oturdu. Ben ilk defa bir müfettişe muhatap oluyordum. Biraz heyecanlı da olsa dersime devam etmeye çalıştım. Bir taraftan da onu izliyordum. Gelişi güzel dosyanı karıştırıp kapattı ve ayağa kalktı. Bana oturmamı işaret ederek kendisi söze başladı. Önce öğrencilere soru yöneltti. Ama neredeyse sorduğu soruların hiç birine doğru cevap alamadı. Bu çocukları daha önceki sınıflarda lise mezunu vekiller okutmuş, onlar da kış şartları ağırlaşınca eğitimi aksatmıştı. Seviye olarak olması gerekenin çok gerisinde idiler.

Müfettiş bey çocukları sert ifadelerle dışarı çıkardı. Bana yöneldi: Benim ne kadar beceriksiz, ne kadar yetersiz, ne kadar ilgisiz olduğumu bağırdıktan; maaşı boşuna aldığımı, yan gelip yattığımı, üç senedir çocuklara hiçbir şey vermediğimi haykırdıktan sonra, beğendin mi eserini diyerek dışarı çıktı. Bu hakaretler beni bitirmişti. Soğuk rüzgârların kopardığı yaprakların düşmesi gibi yerime yığıldım. Bir zaman sonra kendime geldiğimi anladım ve

kalktım.Öğrenciler teneffüste idi.Müdürüm,telaşla,ben de seni arıyordum,nerdesin hocam?Aranızda ne yaşandı da bu adam o kadar sinirli?.Moralim çok bozuktu.Olanları anlattım.Neden böyle şeyler oluyor dedim.Arkadaşım, böyleleri var dedi.Ne yapar diye sordum.Belki soruşturma açar ama, durum o zaman anlaşılır,önemli değil.Ama ben onun kadar rahat eve olgun değıldim.Bu durumu içime sindirmem mümkün değıldi.Ondan sonraki derslerde sadece sınıfta bulunuyordum.Yaptıklarımından ve söylediklerimden habirim bile yoktu. Bu zamana kadar kimseden ağır bir söz bile işitmemiştim.İşitecek bir söz ve eylemim olmamıştı.

Kararımı verdim:Bu kadar zorluğun üstüne bir de hakareti çekemezdim.İstifa etmeye karar verdim ve bunu müdürüme söyledim.Sakin ol,evde konuşuruz dedi.

Müdürüm yemek hazırladı.Zaten ben kendimde değıldim.Ona yardımcı olmak istesem de o kabul etmedi.Yemekten sonra ben tekrar istifa etmek istediğimi söyleyince, müdürüm bana yöneldi ve derin bir nefesten sonra söze girdi:

Hocam,güzel hocam,seni tanıdığım gün benim ne kadar sevindiğimi,ne kadar şükrettiğimi bilemezsin.İkimiz, bu koca köyün öğrencilerine yeteriz demiştim o zaman.İki genç ve eğitime kendini adanmış adam, neler yapamaz?Sen kendin söylüyordun, bu köydeki insanların imkânları bile kullanamadığını.Sen de biliyorsun temizlikte,sosyal hayatta,eğitimde,kültürde bu insanların bize çok ihtiyacı olduğunu. Sen de biliyorsun buralara bir eğitimcinin gelmeyeceğini,gelse de durmayacağını.Değer mi hocam?

Hadi sen,ben bırakalım bu köylüleri; körpe yavruları,bilgisiz ve bilinçsiz insanları.Kim bu çocukların

elinden tutacak?Kim doğruyu ,yanlışını öğretecek,kim onların karanlık dünyalarını aydınlatacak?Bu insanları bu dağın başında, kendi kaderlerine terk ederek, nasıl başka yerlerde rahat edeceğiz. Değer mi hocam?

Biz de başkaları gibi yaparsak, buradan kaçanlardan ne farkımız kalır?O zaman bu insanların tabii devlet görevlilerine güven ve dostluğu kalmaz.Herkes kendini gözden çıkmış saymaz mı? Değer mi hocam?

Hocam,hocam,aklını başına al!..Sana ne oldu böyle?Sen ve ben birer çirayız,yanacağız ama etrafı,insanları, bu maaş çocukları aydınlatacağız.Hemen böyle yenilmek yoktu hani?Birbirimize canla,başla destek olacaktık hani? Kendine gel hocam!.. Sen bir rüzgârla savrulacak,bir darbeye yıkılacak adam değilsin.Sen benim arkadaşımın.Sanki benim güçlü,idealist arkadaşım gitti,yerine başkası geldi...

Müdürümün uzun konuşması bitmişti.Ancak bu konuşmanın beni de bitirdiğini anladım.Bu sözlere karşı söylenecek ne olabilirdi?Hele benim ne diyeceğim olurdu?Donmuş gibi bir haldeyken müdürüm bana sarıldı ve sarstı.Onun bu hareketine bir anneye,babaya sarılır gibi karşılık verdim ve ondan gözyaşlarımı sakladım.Yüzüne bakabilecek hale geldikten sonra cevap verdim.

Değer mi değmez tabii hocam,değmez tabii.Bu dirayet ve özveri sende oldukça, seninle dünyanın sonuna kadar varım,her çileye hazırım.Senin bu kararlılığın beni de kendime getirdi,teşekkürler hocam!.. sözleri ağzımdan çıkarırken, aklımda rahmetli babam vardı.Tekrar söyledim:Değer mi hocam!..

ÇANAĞKALE

ÖĞRETMEN OLMAK

MELTEM TAŞKINBAŞ

Öğretmen olmak küçüklüğümden beri en büyük hayalimdi. Üniversite sınavlarında çoğu genç gibi ilk tercihlerime tıp, hukuk, mühendislik yazıp; son tercihlerimi öğretmenliğe ayırarak, hiç birşey olamazsam öğretmen olurum düşüncesine hiç ama hiç kapılmadım. Tüm tercihlerim öğretmenlikti. Ben öğretmenlik için yaratılmıştım. Allah'a şükürler olsun ki şimdi öğretmenim. Allah beni bu kutsal mesleğe, peygamberlik mesleğine layık görmüş; hakkını verebileceğime inanmış ve bana nasip etmişti.

Öğretmendim artık... İlkokul öğretmeni, sınıf öğretmeni... Minik ellerin tutunduğu dal, minik yüreklerin beslediği umut, saf ve temiz çocukların öğretmeni idim. Bu inanılmaz bir mutluluk benim için...

Zaman hızla ilerlemekte... Öğretmenliğe başlayalı yıllar oldu. Geçen yıllar çok şey öğretiyor insana. Kazanımlar elde ettiğimiz gibi; götürdüğü şeyler de oluyor. Önemli olan tüm bunlardan iyi yönde ders almak...

Öğretmen olmak bir nevi uzmanlık işi. Öğretmenlik çok boyutlu bir meslek. Profesyonel olmayı gerektiren bir sanat belki de!..

Düşünün ki öğretmen, çok sayıda insana karşı so-

rumluluk taşımaktadır. Mesleğinin hammaddesi insan'dır öncelikle. Bilgiye, ilgiye, sevgiye susamış öğrencilerine; kendisine çocuklarını, canlarını! emanet etmiş anne babalara, çalıştığı kurumdaki idarecilerine, çalışma arkadaşlarına, yaşadığı topluma karşı sorumludur. Tüm bu unsurlarla iletişim içinde olmak durumundadır. Bu iletişimin sağlıklı olduğu oranda öğretmenlik mesleği anlamını bulur ve amacına ulaşır.

Göreve başladığım günden itibaren çok farklı durumlarla, farklı insanlarla ve farklı yerlerle karşılaştım. Güzelliklerin yanında zorluklar da oldu elbette...

Öğretmenin verimli olabilmesi için özellikle yöneticileriyle arasında olan ilişki çok önemlidir. Bir öğretmen eğer kendisine destek veren bir yöneticiyle çalışıyorsa işini, görevini huzurlu ve verimli olarak yapar. Aksine iletişim problemi varsa, o zaman öğretmen için durum hayli zordur.

Ben on yıllık meslek hayatım boyunca, genellikle iyi yöneticilerle karşılaştım. Bu yönden de oldukça şanslıyım yani. Umarım bundan sonra da böyle olur.

Karşılıklı anlayış ve iyi niyet olduğu sürece her şey mükemmel olmaktadır. Ancak bazen istemeden, ya da farkında olmadan olumsuz şeyler olabiliyor. Ama demiştik ya önemli olan olumsuzluklardan da ders alabilmek. Benim yaşadığım küçük bir yanlış anlaşılardan ortaya çıkan bir olumsuzluk ve ardından gelişen güzel şeyler bu duruma iyi bir örnek olsa gerektir.

Mesleğimin dördüncü yılıydı. İstanbul'un şirin bir ilçesinde bir okula yeni atanmıştım. O okulda göreve ilk başladığım gündü, aynı zamanda okulların da açılış günüydü.

Aslında kötü bir başlangıç olmuştu ama sonrası güzeldi. Bana ikinci sınıflar verilmişti. Okul bahçesinde açılış töreni için toplandık. Ben de bana verilen sınıfın başında durmaya başladım. Tören bitti çocukları sınıflara aldık.

Öğrencilerin arkasından sınıfa ben girdim ve öğrenci velileri de geldi. Çocuklar da rast gele sıralara oturmuşlardı. Ben de onlara adımlı soyadımlı söyledikten, öğrencilerin tek tek isimlerini sorduktan ve velilere kısa bir konuşma yaptıktan sonra teneffüs zili çaldı. Teneffüsü yaptıktan sonra sınıfa geldim. Öğrencileri tanımaya çalışıyordum. Bu şekilde öğle tatili oldu.

Öğle yemeği dönüşü bir öğrenci babasıyla birlikte geldi. Veli bana sinirli bir şekilde; kızımı neden arka sıraya oturttuğumu sordu ve ön sıraya almamı hoş olmayan bir tabirle söyledi. Ben de kendisine, çocukların bugünlük öylesine, rast gele oturduklarını, yarından itibaren zaten sınıfı, sıraları, yerleri düzenleyeceğimi belirttim. Veli sınıftan çıktı, ben derse koyuldum. Aradan on dakika geçmişti ki; okul müdürü sinirli bir şekilde sınıfa girdi ve bana öğrencilerin yanında sert bir şekilde konuşmaya başladı. Öğrencinin adını söyleyerek neden arkaya oturttuğumu, derhal ön sıraya almamı söyledi ve şunu ekledi: İlk günden veliyle neden tartışmaya giriyorsunuz?

Neye uğradığımı şaşırılmışım. Veliyle tartışmadığımı kendisine gayet sakin bir şekilde açıklama yaptığımı söyledim. Çok gereksiz bir durumdan dolayı tatsızlık yaşanmıştı ve ben haksız yere bu şekilde muameleye uğradığım için kendimi tutamayarak ağlamaya başlamışım. Kötü olan tüm bunlar çocukların gözü önünde gerçekleşmişti. Biz büyükler bir şekilde bunu halledebilirdik ama çocuklar olumsuz etkilenebilirlerdi.

Müdür bey, bir daha böyle bir durum tekrarlanmasın diyerek sınıftan çıktı.Ortada bu şekilde abartılacak hiçbir şey yoktu oysa!..

Yeni ümitlerle başladığım, yeni okulumda, okulların açıldığı ilk gün okul müdürüm bana bağırıyordu hem de haksız yere...Şevkim, heyecanım kırılmıştı. Kendimi kötü hissediyordum. Veliye haber üstüne haber gönderdim ama gelmiyordu. Konuşmalıydım, ortada bir yanlış anlaşılma olmalıydı. Kendi kişisel sorunları nedeniyle bir insan üzüntüye sebep olmuştu. Buna hiç gerek yoktu...

Aynı gün ders çıkışında dayanamayarak müdür beyin odasına gittim. Kendisine bu şekilde davranmasını gerektirecek bir durum olmadığını, neden bu şekilde davrandığını sordum: O an öyle gerekiyordu dedi...Düşüncelerle evin yolunu tuttum...Kimseye bu durumdan söz etmedim. Ertesi gün hiçbir şey olmamış gibi gittim, sınıfıma girdim.

Günler geçiyordu. Çocukları tanımaya ve çok sevmeye başlamıştım. Onlar bambaşkaydı. Kötülük nedir bilmiyorlardı. Onlarla ilk günün üzüntüsünü çoktan unutmuşum bile...Velilerle iletişim kurmaya başlamıştım. Ders çıkışları ücretsiz etütler yapıyordum. Okulumla evimin arası arabayla kırk beş dakikaydı. Buna rağmen okuldan genellikle geç çıkıyordum. Ödün vermeden çalışmalarına devam ediyordum. Ben orada, o minik yürekler için bulunmaktaydım. Kasım ayına gelmiştik. İlçede yapılacak olan 24 Kasım Öğretmenler günü programını hazırlama sırası bizim okuldaydı. Her yıl başka bir okula sıra geliyordu.

Program hazırlamak için komisyon oluşturulacaktı. Komisyonda türkçe öğretmenine yardımcı olmak için gönüllü olarak görev aldım. Şiir okumayı seviyordum. Güzel

okuduğum arkadaşlar tarafından fark edilmişti. Programda “Dünyanın Bütün Çiçekleri” adlı şiiri okumamı rica ettiler. Şiiri programa koyduk.

24 Kasım günü bu şiiri ney müziği eşliğinde gayet duygusal bir şekilde okudum. Çok fazla alkış aldım, çok beğenilmişti. Programın bitimine yakın kaymakamın isteğiyle şiiri bir kez daha okudum. Yine salon alkış sesleriyle dolmuştu. O an okul müdürümüzün gururlu bakışlarıyla karşılaştım. Müdür bey kaymakamın yanında beraber ve ayakta beni alkışlıyorlardı. Tüm konuklar çok duygulanmıştı. Bu benim için unutulmaz bir gündü. Ama bundan daha duygusal anlar beni bekliyordu.

Ertesi gün okulda Müdür bey gündem dışı toplantı yapacağını duyurdu. Toplandığımızda programdan dolayı ve okumuş olduğum şiirden dolayı teşekkür etti ve kaymakam beyin teşekkürlerini ilettiler. Daha sonra başta ben olmak üzere hepimizi şaşırtacak biçimde şunları söyledi:

-“Toplanma amacımız buydu yani dünkü program arkadaşlar!.. Ancak bir şey daha var:

-“Ne zamandır beni üzen, uykularımı kaçıran, ama bir türlü dile getiremediğim bir konu daha var öğretmen arkadaşlarım, bunu hepimizin yanında söylemek istiyorum” dedi. Hepimiz şaşkındık ve müdürümüzün ne diyeceğini bekliyorduk. Müdür bey devam ederek şunları söyledi:

-“ Benim için oldukça zor bir durum. Yaptığım bir hatadan dolayı, bir arkadaşımdan özür dilemek istiyorum.” dedi. Herkesin merakı iyice artmıştı. Müdür bey sene başında yaşadığımız olayı aynen anlattı ve bana dönerek:

-“Hepinizin huzurunda o günkü yanlış davranışından

dolayı sizden özür diliyorum. Sizi tanıdıkça yaptığının ne kadar hatalı olduğunu anladım. Konuyu iyice öğrenmeden sizi yargıladım, lütfen beni bağışlayın!” dedi.

Ben başta olmak üzere hepimiz çok etkilenmiştik. Gözlerimden yaşlar süzölmeye başlamıştı. Güçlölkle konuşarak:

-“Önemli değil müdür bey, ben o gün de, şimdi de yanlış bir şey yapmadığımı biliyordum, sizin tutumunuza da o an üzölmüştüm ama çabucak unuttum.” Diyerek, kendisine göstermiş olduğu incelik için teşekkür ettim.

Aynı gün müdür bey beni şaşkırtacak başka bir şey daha yapmış. Kızını arka sıraya oturttum diyerek bir bardak suda fırtına koparan veliyi benden özür dilemesi için çağırmıştı. Nöbetçi öğrenci sınıfa gelerek müdür beyin beni çağırıldığını belirtti. Odasına indiğimde velinin orda olduğunu gördüm. Gayet mahçup bir şekilde özür diledi.

O günden sonra her şey çok daha farklıydı. Benim müdürüme zaten var olan saygım ve güvenim artmıştı, müdürümün de bana güveni artmıştı. Bana, sizin içinde olduğunuz her şeye gözüm kapalı imza atarım diyordu. Bu sözün söylenmiş olması çok önemliydi. Öyle de oldu gerçekten.

Olumsuz başlayan süreç güzellikle devam etmişti. İnsanlar kendini en iyi yaptıkları işle ifade ederler. Laf üretrek bunu yapamayız. Ancak ve ancak çalışarak bunu yapabiliriz. Yenilerek bunu yapabiliriz.

Yaşadığım bu tecrübe bana pes etmemeyi, umudumu kaybetmemeyi, doğru bildiğim yolda yalnız da olsam yürümemin gerektiğini bir kez daha vurguladı. Şimdi o günleri tatlı bir anı olarak hatırlıyorum.O günler sayesinde işimi

her geçen gün daha çok seviyorum. O günler sayesinde karşılaştığım olumsuzluklarla baş edebilecek sağduyuyu, olumlu durumlarda da tevazu içinde davranabilme yetisini geliştiriyorum.

Ve kendi kendime her gün, her an şunu söylüyorum. Ne mutlu bana ki bu mesleği seçmişim!! Dileğim, hakkını vererek işimi yapabilmek...Dileğim, “Dünyanın Bütün iekleri”ni ömrüm yettiği kadar sulamak...Geride güzel eserler bırakabilmek...

RİZE**KERVAN**

İLHAN KURT

Ekmeğini taştan çıkararak insanların, alın teri ile, taşlara emeğin destanını yazdıkları bir Anadolu köyünde başlamıştı eğitim hayatım. Bu taş ekili tarlalar atadan evlâda bölüne bölüne geldiği için, bize ancak bir evlek yer kalmıştı. Bu sıladan gurbete uzanan bir göçün başlangıcı demektir.

Ekmeğin kervanı İstanbul'da konaklamıştı. Taşı toprağı altındır demişlerdi. İnanmış! Belki de gerçekten altındır, ama biz hiç bilemedik... Babamın tırnakları beton kazmaya biraz daha dayanabilseydi, annemin çürüten dizleri az daha direnebilseydi belki öğrenecektik. Ama olmadı, dayanamadılar...

Lezzet ikizlerini bir araya getiremediğimiz günlerdi o günler. Ekmeği bulur zeytini anardık; simidi alır, ayrıntı arardık. Koladan, hamburgerden nefret eder; lahmacun ve kebaba hasret çekerdik. Kışlar, küçük sacdan sobamızın açılığa; bizim de battaniyelere mahkûm olduğumuz zamanlardı. Öğretmenimden az mı fırça yerdim, titreyen parmaklarımla yazdığım ki zikzaklı harfler yüzünden. Diyemedim, öğretmenim bu gün evimize kömür bırakan olmadı diye!.. Varmadı dilim, söyleyemedim!..

Yoksulluğun varlığa uzanan arayışlar içinde, zaman,

bu gariban aileden bir öğretmen çıkarmıştı. Kervan yine yola koyuluyordu, ama bu kez yalnızdım. Kader Rize demişti. Yolculuk hazırlıkları kısa sürdü: Küçük bir çanta, birkaç iç çamaşırı, bir iki gömlek ve pantolon!..

“Ama” dedi bir komşumuz, “her öğretmenin bir ceketi bir kravatı olur. Senin de olması gerekmez mi?” Olması gerekir miydi? İlk maaşımı alana kadar ceketsiz olmaz mıydı ? Olmazmış!.. Öyle dedi komşumuz, olmazmış. Öyleyse ? Öyleyse hemen bir ödünç ceket bulmalıydım, bir de kravat. O kapı, bu kapı derken bir ceket, bir kravat kapmıştım. Bir hevesle giyindim ki sormayın. “Ceketsiz, kravatsız öğretmen olur mu?” Olur demedik ki! Benim de vardı artık; kollarının içinden ellerim görünmese de, etek gibi diz kapaklarıma inse de, kravat ile uyumsuz görünse de, benim de vardı artık.

Emanet elbiseyle geldiğim Rize’de göreve başlar başlamaz yaptığım ilk iş, maaşımla yeni bir takım elbise ve ona uyumlu bir kravat almak oldu. Allah bana yepyeni bir dünya hediye etmişti. Yeni bir şehir, yeni bir elbise, yeni bir görev!.. Bunca yeniliğe eski bir okulu yakışmamış olmalı ki, okulumuzun binası da yeni yenilendi. Yeni eğitim öğretim yılına bu okulda başlamıştık. Ancak okulun resmi açılışı henüz gerçekleşmemişti. Açılış için hazırlıklar yapılıyordu. Açılışa cumhurbaşkanımız geleceği için hummalı bir gayret içerisindeydik.

O gün için akşama kadar yoğun bir bir şekilde çalışmış ve çok yorulmuştuk. Akşam eve gelince çalakaşık bir şeyler atıştırdıktan sonra, asla içmeden uyumadığım çayımı dahi içmeden yatağıma bir külçe gibi yığılıverdim...

Sabah gözlerimi açtığımda ilk saati gördüm. Akrep

bütün heyecanı ile yelkovanın saatlik seyahatinin bitmesini bekliyordu. Zavallı akrep, saatin icadından bu yana yelkovanı aşığı. Yelkovan mı? O şıpsevdi bir şehir delikanlısı gibiydi. Gider dolaşır, arar bulamaz. Bulamayınca uğrar, akreple bir eder, tekrar yoluna giderdi. Bir dakika yerinde durmazdı. Oysa akrep göleri sürekli yolda, yüreği heyecanla çarpa çarpa hep onu bekliyordu. Bu sefer diyordu, bu sefer söyleyeceğim; ona deliler gibi aşık olduğumu, onu gördüğümde hummalara tutulduğumu. Akrep sabahın yedisine doğru yolculuğunda, yelkovanla buluşmasına beş kala, yine heyecanla titriyordu. Artık haykıracaktı bu onulmaz aşkı!.. İşte geliyordu selvi boylusu, dudaklarında hep aynı terennüm tik tak, tik tak, ne güzel ne güzel yaşamak!.. Gelmişti işte, gelmişti... Gelmişti gelmesine de, yine bir kuru selâmla geçip gitmişti. Akrep, dudaklarında asırlardır söylenemeyen sözlerin kalbine saldığı acıyla haykırıyordu adeta yelkovanın yüzüne karşı:

“Gitme ne olur, gitme kal,

Ya gitme, ya beni de al”

Akrebin hali gerçekten içler acısıydı ama ben kalkmıyordum. Bu sabah onun serzenişlerini dinleyecek kadar vaktim yoktu. Göz göze geldik; anlamıştı sanırım beni. Akşam yatarken fısıldamıştım zaten kulağına: Sabahın ilk ışıkları ile, beni yarı ölümden hayata döndürmesi gerektiğini!..

Okulun açılışa yetişmesi için, eksik kalan hazırlıkların tamamlanması gerekiyordu. Geç kalmamalıydım. Zaten müdürümle aram limoniydi. Onunla yaşadığımız karakter uyuşmazlığının üstüne bir de sınıfta horon oynatma aykırılığı eklenince, sıkı bir fırça yemiştim. Ha! Bir de gürültü duyup sınıfa geldiğinde, ayağımı kapının arkasına dayayıp

aralıktan konuşurken içeriye girmesi de cabası. Dersin bitimindeki teneffüs, fırça darbelerini yüzüme çarpması için iyi bir fırsat olmuştu. Müdürüm diyordum ona çünkü; onu seviyordum, iyi bir insandı. Bu yaptıklarını görev icabı yapması gerektiğini düşünüyordu. Aslında haksız da sayılmazdı. Ama ne yapayım, ben buydum; aykırılık ruhuma işlemişti.

Müdürümle limoni olan aramın ekşilikten, Arnavut biberi kıvamı acılığa dönmemesi için hemen kalkmalıydım. Bu düşünce ile yatakta doğrudum ve her sabah yaptığım gibi, tam karşıma astığım ödünç ceketimi ve kravatımı se-lamladım. Onları atmanın, geçmişimi atmak anlamına geleceği hissi ile saklıyordum. Ancak bu sabah onlara bile ayıracak vaktim yoktu. Mahcup bir edayla, onların karşılarda yeni takımımı giyip, kahvaltı dahi yapamadan okulun yolunu tuttum.

Çalışmalar çoktan başlamıştı bile. Ben de hemen katıldım arkadaşlara. Bir iki saatlik çalışmanın ardından, okul açılış törenine hazır hale getirilmişti. Cumhurbaşkanı geleceği için ilin bütün bürokratları da buraya toplanmıştı. Bir aksilik olmaması için hazırlıkları kontrol ediyorlardı. Bahçeye kurulan protokol bölümü, Rize'nin kararsız havası düşünülerek kapalı yapılmıştı. Tabi ki yöneticilerin, yönetilenlere üstünlüklerinin sembolü, vazgeçilmez meşin koltuklar da unutulmamıştı. Bu ayrıcalık sembolü meşin koltuklardan oldum olası nefret etmişimdir. Aykırı damarlarım yine dürtüyordu beni. Bu ayrıcalığı kabullenemiyordum. Haydi koltuklar neyse!.. Ya kapalı yapmaları ? “Cumhurbaşkanımız ıslanmasın” diyorlardı. Islanmasın tabi ki!.. Islanmasın da, tören için mecburen getirilen öğrenciler ne olacaktı? Hele o ilkokul öğrencileri?.. Birilerine söylemeliydim bunu.

Çocuklara hastalık dışı bir etkisi olur muydu bilmem. Ama bizim oralarda herkes, her şey ıslanabilirdi, fakat “gidik” dediğimiz keçi yavruları asla ıslanmamalıydı. Islanırsa büyümezlermiş, yöremın tabiri ile “kiriz” kalırlarmış. Bize böyle söylemişlerdi, onun için, biz de korumuştuk onları yağmurdan. Gerçekten böyle miydi, hiç öğrenemedim. Yağmur çocuklara da aynı etkiyi gösterir miydi? Onu da hiç bilmiyordum. Ancak bildiğim kesin bir şey vardı bu yavrucaklar ıslanırsa hastalanabilirlerdi. Rize’nin ahmak ıslatan yağmuru işte başlamıştı bile.

Müdürüme gidip, bu tür taleplerimle onu bunaltmak istemiyordum. Aslında o an hiçbir şey yapmamak bile geçti içimden. Ancak gözlerim, ön sırada duran kara kuru, saçları sıfıra yakın kesildiği için kulaklarının normalin üzerinde ki büyüklüğü ile ortaya çıkan bir çocuğun gözlerine takılıp kaldı. “vazgeçme hocam” diyordu, “sakın vazgeçme!.. Ben hep böyle ıslanacak mıyım? Akan çatımız ıslatıyor, okul yolunda şemsiyesizlik, kabansızlık ıslatıyor. Herkesin evinde sıcak çaylarını yudumladığı sırada taşan derenin getirdiği kışlık odunlarımızı toplarken başımı yağmur, ayaklarımı dere ıslatıyor. Arkadaşlarımın okul kantininden kekler, çikolatalar, tostlar, ayranlar aldığı zamanlarda, yüreğimi fakirlik ıslatıyor!.. Benim halimden sen anlarsın. Bari burada ıslanmama izin verme!.. Sakın vazgeçme hocam!..”

Yüreğime kor düştü Hüzün dolu yaşlar süzüldü yanaklarımdan... “Sen üzülme evlât bu kez burada ıslanmayacaksın!.. Hiç değilse bir kez, yağmur yağdığı halde sen ıslanmayacaksın!..”

Hemen müdürüme gittim. Arada bir çıkarıp, sağa sola salladığı fırçalarını saymazsak, yufka yürekli babacan bir

adamdı. Beni ancak o anlardı:

-Hocam yağmur başladı, çocuklar ıslanacak.

-Haklısın İlhan bey, ama ne yapabiliriz ?

-Hocam, atölyelerimiz müsait; en azından ilkokul öğrencilerini oraya alsak olmaz mı?

-Olur İlhan bey, hem de çok iyi olur. Hemen al çocukları içeri!..

Fazla geçmişi olmayan öğretmenlik günlerimde, seve rek yaptığım ilk emirdi belki de bu. Ok gibi fırlayıp, atölyeyi açtım ve çocukları içeri aldım

Cumhurbaşkanımız epey gecikmişti. Dışarıda yağmur altında kalan öğrencilerim sıırıslıklam olmuştu. Arada bana serzenişte bulunuyorlardı ama elimden bir şey gelmiyordu. Son çare olarak diğer çocukları da okula alma teşebbüsüm ise, okulun pislenebileceği gerekçesi ile boşa çıkarılmıştı.

Atölyedeki durumu kontrol etmek üzere oraya gittim. Müthiş bir uğultu!.. Çocuklar yerlerinden ayrılmamışlardı ama konuşuyor, sohbet ediyor, eğleniyorlardı. Bir çocuğun motorların bulunduğu tezgaha çıkmak için uğraştığını görünce, uyarmak üzere yanına gidiyordum ki, bir el kolumdan tutup geriye doğru çevirdi beni. Mecburen döndüm. Döndüm ama, bu şekilde çekiştirilmek, “Toz Koparan İskender” in gerilmiş yay kirişi kadar germiştir sinir tellerimi geriye dönünce, daha önce hiç karşılaşmadığım birini gördüm. Daha ne yapıyorsunuz siz dememe fırsat vermeden konuşmaya başladı:

-Sayın cumhurbaşkanımız gelip de çocuklar nasılsınız dediğinde, “ sağ ol” demeleri gerektiğini çocuklara öğret-

tiniz mi?Hayda!.. Öyle damdan düşer gibi, karşısında emir eri var gibi!.. Telaş ve yorgunluğun yükselttiği sinir katsayım pi sayısını aşmak üzereydi. Ama yine de dudaklarıma gelen kelimeleri perdeleyip sadece hayır dedim.

-Hayır mı? Nasıl yani anlatmadınız mı ? Ya bir kısmı iyiyiz, bir kısmı sağol, bir kısmı da siz nasılsınız derse ne olacak ?

Bu gün zor geçecekti biliyordum ama bu kadar mı zor olacaktı? Ne demeliydim şimdi bu adama? Neyse ki fazla düşünmeme gerek kalmadı. Böyle anlar için hafızamın bir köşesine sinmiş hazır cevaplardan birkaçı, sinirlerimin kışkırtmasıyla pat diye fırladı:

-Bana ne , benim derdim mi ?

Adam pişkindi:

-Ne demek bana ne, sen görevli değil misin?

-Evet görevliyim, ne olmuş yani?..

-O halde bu çocuklara bunu öğretmelisin!

-Bak beyefendi kimsin, nesin; in misin, cin misin bilmem. Şu yoğun günde başıma dert olma, git işine!

- Bana baksana, sen ne biçim konuşuyorsun?

-Çekiştirerek konuşan biriyle nasıl konuşulursa, öyle konuşuyorum.

-Fazla lâfi uzatma, sustur şu çocukları da selâm almasını öğret!

Allah'ım, “Başınıza gelenler, elinizle yaptıklarınız-

dandır.” diyorsun. Senin hikmetine sual olmaz ey Rab-bim!.. Bu adam hangi hatamın bedeli ? Lâhavle çekerek oradan uzaklaşıyordum ki, adam kolumdan tutup, dediğimi hemen yapacaksın demez mi !

Nerdesin teniyle kurdu besleyen Eyüp aleyhisselam sabrı ? Nerdesin Taifte helâkı önleyen mananın sabır sultanı ? Bu son davranış gözümü döndürmüştü. Adamı kolumdan tutup, bir masanın önüne çektim. Elimi olanca gücümle masaya vurup, bağıra bağıra :

-Bu çok gerekliyse çık masaya da sen yap! Bela mısın sen benim başıma?

Tsunami çıkmış bir okyanus gibi kabarmıştım. Artık neyi, kimi, nasıl boğacağım önemli değildi. O an önüme geleni süpürüp götürebilirdim. Ama karşımdaki adam, Marmara koyu kadar sakin görünüyordu. Bu durum dalga boylarımı daha da yükseltti. Bu sözlerimden sonra en azından, hırçın bir Karadeniz dalgası olmalıydı. Ama adam sakindi.

-Sen nasıl konuşuyorsun benimle? Benim kim olduğumu biliyor musun?

Hakikaten kimdi bu adam? Niye bunları benden istiyordu? Neden bu tartışmaya girmek zorunda kalmıştık?

-Ne bileyim sen kimsin, hem kim olursan ol bana ne !

Adamda ancak Osmanlı saltanat kayıklarını sallayacak kadar bir dalgalanma olmuştu.

-Ne demek bana ne? Ben il milli eğitim müdürüyüm.

Eyvah baltayı taşa vurmuştuk! O müdür, bu müdür kime karşı, ne kadar sorumluyum tam bilmiyordum ama acemi bir öğretmen olan benim için bile, bu unvan bir şeyler ifade ediyordu. Bu Rize haritasında yer beğenmek zorunda kalmam demektir. Daha doğrusu onun beğendiği yeri beğenmek zorunda kalmam demektir. Ama içinde bulunduğum atmosfer ve ruhumda bulunan inatçı kişilik geri adım atmama izin vermedi.

-Bana ne il milli eğitim müdürüseniz!

-Senin adın ne bakayım ? Hangi okulda görev yapıyorsun söyle çabuk!

Adım mı ? Adımı unutmuş olmayı hiç bu kadar istemiştim. Ama artık ne konuşan bendim, ne de susan. Artık aklı baştan alıp hislerimin emrine amade kılan bir sinir taşkınlığının kölesiydim.

-Ben İlhan Kurt, bu okulda elektrik öğretmeniyim.

Bunu söyledikten sonra döndüm arkamı gidiyordum ki, kabaran sinirlerim izin vermedi. Ancak bu kez sinirlerimin arasına korkunun ağır baskısı da gelip oturmuştu. Endişeyle karışık ama az önceki tonlamadan taviz de vermemeye çalışarak, amiyane bir tabirle delikanlılığa pislik kondurmadan

-Ne bileyim ben sizin il milli eğitim müdürü olduğunuzu, anılınızda mı yazıyor? İnsan bir şey söylemeden önce kendisini tanıtmaz mı?

Adam bir çirkefe bulaştığını düşünmüş, ya da tüm gözlerin bize çevrildiği bir sırada emrindeki bir öğretmen ile tartışmasının çirkinliğini görmüş olmalı ki:

-Tamam ya tamam git işine , işine bak dedi.

Daha söze hacet yoktu, olan olmuştu!.. Kapıya doğru yürüyüp arkadaşların yanına geldim. Adamın kendisini tanıttığı kimlikten daha başkası olması ümidiyle sordum:

-Arkadaşlar kim bu adam?

Birkaç ağızdan aynı cevap çıktı.

-İl milli eğitim müdürü.

Arkadan bir ses : “Hocam çantayı toplamaya başlasan iyi olur.” Dedi.

Belki bir damlaydım ben. Ama bu sözü duyunca, kendimi bir coşkun ırmak gibi hissettim.

Ben öğretmenim!.. Gönüller doyurmak benim işim. Ha burada, ha şurada akacak bir gönül mutlaka bulurum. Hem alışkınım göçlere: Bir hırka, bir lokma nereye olsa giderim... Her taşına destansı öyküler nakşedilmiş vatanımın, her karış toprağı kutsaldır benim için!.. Kader ne yöne çevirirse rotamı, ben de o yöne dönerim...

BURSA

KAZANMAK VE KAYBETMEK!

ALİ SEVİNÇ

Seksen sekiz yılının ocak ayı. Bursa'nın Eski Balçık köyünde vekil öğretmenlik yapıyorum. Karlı bir kış günü, yakın köydeki iki öğretmen arkadaşım “Hacı murat” arabalarına binerek, tayinimin çıkışını müjdelemeye gelmişler. Siirt'e tayinimin çıktığını!..Tabii ki sevinmiştim, her öğretmen adayının sevineceği gibi.Şubat tatilinin arifesiydi. Cuma günü karneleri verdim, pazartesi yola çıktım.

İlk defa uzun bir yola çıkmıştım.Yaklaşık yirmi dört saat sonra Siirt'e vardım.Milli eğitimden, Eruh'un Dağdöşü köyüne tayinimin çıktığını öğrendim.Hemen yola çıkmalıymışım.Geceye kalmak tehlikeliymiş.Ne bileyim bana böyle dediler.Halbuki ben memlekette, istediğim saatte çıkardım köyüme.Arabaların nereden kalktığını öğrendim.Yerlerde hafiften bir kar..Kapısı açık bir minibüs...Besbelli kalkmak üzere!..

-Eruh'a bu araba mı gidecek?

-Bin hoca,hemen kalkıyoruz.

-Yemek yiyeyim,gelirim.

-Gerek yok hoca,Eruh'ta yersin yemeğini.

Hemen bindim;çünkü geceye kalmamalıyım!

Siirt'ten çıktık.Herkes kürtçe konuşuyordu.Bir de kaset koydu kaptan.Anlayamadığım için konuşulanları,düşünmek için bu iyi bir fırsattı.Beni öğretmen olarak mezun eden hocalarım: Anadolu'da başka dillerin konuşulduğundan da bahsetmemişlerdi.Bu nasıl bir eğitim sistemiydi?Bir öğretmene dünyanın bilmem neresindeki dağları,Amerika'nın şehirlerini,göllerini öğretiyorlar;kendi ülkesini ,kendi yurdunun insanını öğretmiyorlar.Bu nasıl bir işti Allah'ım!Öğrencilerimi nasıl yetiştirecektim!Hangi zorluklarla karşılaşacaktım!Soru içinde soru beynimde.Camdan bakınca birden irkildim.Karşıdan tanklar,panzerler geliyordu.”Sanki Yemen'e gider gibi gidiyordum-başka bir versiyonuyla-” diye düşündüm.İki saate yakın bir zamandan sonra vardık varacağımız yere.Bütün bu duyguları Bursa'da yaşamış biri olarak hissediyorum.Mustafakemalpaşa gibi bir ilçe bekliyorum.Burası ilçe,dediklerinde bu kaçınıcı bilemiyorum;ama bir kez daha hayal kırıklığına uğruyorum.Tek katlı toprak evler...En yüksek binası üç katlı;devlet dairelerinin olduğu bina.İlçenin tek lokantası kapandığı için, yemek de yiyemedim tabi.Pek de umurumda değildi.Bursa'ya gidince yerdim nasıl olsa!.

Üç katlı binanın kapısına geldim.Kapıdaki bekçiye kendimi tanıttım ve üçüncü kata çıktım.Milli eğitim o kat-taymış.Milli eğitim müdürüne kendimi kısaca takdim ettim ama çok kısa.Onun konuşmasına fırsat vermeden:”Hocam, tanıştığımıza anıştığımıza memnun oldum.Ben gidiyorum” der demez, müdür ayağa kalktı:

-Hocam sizin köyünüz çok güzel.Kaymakam Bey'in yazı işleri müdürü de sizin köyden.Ayrıca

“adını yeni duyduğum köy nereden benim oluyordu?” demek geldi içimden;ama denmezdi tabi.

-İlginize teşekkür ederim; ama ben kararımı verdim.

-Hele bir oturun,bugün sizi misafir edelim.

“Tekrar teşekkür ederim.” dedimse de bırakmaya niyeti yoktu.Kapıdan çıktı .Üç beş dakika sonra yanında iki kişiyle içeri girdi.Biri kaymakam , diğeri yazı işleri müdürü. Beni ikna ettiler.

“Oraya her zaman araba bulunur.Kar çok yağarsa on-onbeş dakika yürürsün hocam.” Beni ikna eden iki cümle böyleydi. Doğru olmayacağını aklımın ucundan geçirmediğim iki cümle!..

Göreve başlayıp memleketime geldim.Şubat ayının başlarıydı .İkinci dönemin ilk pazartesi günü.Eruh'ta diğer köy öğretmenleriyle tanıştık.Aynı yöne giden arkadaşlarla tanışıp yol hazırlıklarına başladık.Valizimi aldım.Kışlık botlarım,ütülü pantolonum...Artık yola koyulmaya hazırdım.Komşu köyün öğretmeni Harun bey karşıma geçmiş gülüyordu.Şaşırmışım:

-Hayırdır Harun hoca, ne gülüyorsun?

-Bu valizi ne yapacaksın,botlarla şehere mi gidiyorsun kardeşim?

-Valizde elbiselerim var,kış olduğu için de bot giydim.

Kendine has kahkahasını bastı Harun hoca.

-Gel sana bir çift lastik alalım.

Şaşkındım.Peşine takıldım,bu gün tanıştığım arkadaşı-

mın peşine. Her şeyin satıldığı küçük bir Anadolu marketinden kırkbir numara bir çift kara lastik aldık Bandırma cinsinden. On liraya.

-Tamam mı Harun hoca?

-Valizi bırak. Bir pantolon, iki gömlek, çorap ve bir iki iç çamaşırı al.

-Diğerleri...

-Onları bırakırız bakkal Ömer'e.

-Araba nerde?

-Yapma Ali hocam! Ne arabası!

-Kaymakamla milli eğitim müdürü her zaman araba var dedi ya!

-Ben iki yıldan beri araba görmedim. Gördüğüm tek motorlu araç helikopter. O geçerken doya doya seyredirim.

-Nasıl gideceğiz peki!

-Yürüyerek.

Yapacak bir şey yoktu. Toplandık. Beş altı öğretmen, iki katır, üç beş köylü... Hazırlıklar yapıldı, yola koyulduk. İlçeden çıkıp yavaş yavaş dağların arasına doğru yol alışı-mız hiç aklımdan çıkmaz. Her tepenin aşımında görmediğim köyümü gözlüyorum. "Nerede bu köy diye soruyorum "yoldaşlarıma" Şu tepenin arkasında." cevabını alıyorum her keresinde. Tepe dediklerini bir görseniz. Cudi Dağları'nın uzantısı Ciraf 'ların yüzlerce metre yükseklikleri!. Hem yürüyorum, hem de kaymakam ve müdürümün dediklerini düşünüyorum. Bu adamların mesafe anlayışlarında her

halde bir sakatlık olmalı.Tekrar şehre vardığımda, onlara söyleyeceklerimi tasarlıyorum beynimde.

Tam sekiz saat sonra, dağların en yüksek noktasına vardık.Köyün muhtarı olduğunu sonradan öğrendiğim biri:

-Aha köy burasıdır.

Köy dediği yerde tek bir bina vardı.

-Bir tek mi ev var!

-Orası okul.Evler tepenin arkasında.

Ne bitmez tepelermiş bunlar?Sonradan öğrendim.Okulu yapan müteahhit yük taşıması kolay diye oraya yıkıvermiş malzemeyi.Okul da oraya yapılmış tabi.

Akşam ezanı okundu okunacak vardık köye.Sağ olsun,Harun Hoca kendi köyüne götürdü o akşam.Üstü toprak evleri gördüm,eli keleşli şalvarlıların korucu olduğunu öğrendim.Tandır ekmeğini,tepsi dolusu pirinç pilavını, ilk korku ve ilk ümitsizlik duygularını o akşam tattım, Dönerdöver köyü muhtarının evinde. Kaymakamın ve müdürümün beni bu diyara atmak için o tatlı ballı sözleri söylediğini anlamaya başladım yavaş yavaş.Düşünmek ve anlamak için en ideal ortamdı.Kaybettiklerimin yanında kazanımlarım da olmalıydı.İlk kazanımım zamandı belki. Alabildiğine sakin,alabildiğine duygu sayfaları açılmış bir zaman.Hayatın kaybetme ve kazanmadan ibaret olduğunu biliyordum, ortaokul yıllarında okuduğum bir makaleden. Bu duygular içinde ilk şiirimi yazdım o gece.

*Aldı götürdü kaderim,
Dağ aşırı,yol aşırı.
Diyarlardan serhadlerden,
Dağ aşırı, yol aşırı.*

.....
*İster ısın ister üşü,
Var mı bu yolun dönüşü?
Ne istersin benden söyle,
Ey Dağdöş 'ü dağın döşü.*

.....
*Mahvolacak ömrün demi
Aldım elime kalemi
Yazdım adımları düşlere
Ben Dağdöşü muallimi.*

.....
*İşte dostum budur durum
Ne bir ima,ne bir yorum
Yuttu beni biliyorum
Eruh 'ta bir dağın döşü.(1988)*

Ertesi gün köyüme gelip topladım öğrencilerimi.Allı yeşilli giyinmiş kız çocukları,dalıçları yerlere kadar inmiş şalvarlarıyla erkekler!..Sadece iki öğrencinin önlüğü var. Belki de en çok hoşuma gidecek yanı buydu buraların. Kimse kimsenin kılık kıyafetine karışmayacaktı besbelli. Konudan muzdarip biri olarak mutluydum.İyi kötü günlerimiz geçmeye başladı.Günler,haftalar,aylar geçti.Her bir günü aylar eden günler...

Mart 1988'di.Sayıyı pek hatırlayamıyorum,hatırlamak

da istemiyorum.Onbeş-yirmi öğretmen arkadaşın(kimisi eşleriyle)bayrak yerine direklerde sallandırıldığı günler!.. Köyüm uzunca bir vadinin içindeydi.Benimkiyle beraber dokuz köy.Dokuz köyün dokuz öğretmeniydik önce.İstifa eden,işini yaptırıp giden derken, iki kişi kaldık vadide.Oraların okuma yazma işleri bizden sorulacaktı.Biri Antepli Mahmut,diğeri ben!..Can pazarında canını kaptıranlar ve canını kurtaranlardan geriye kalan iki biçare.İdealistlik de var bende.”Git Bursa’da hamallık yap” diyenlere:”Buradan iki türlü giderim.Ya görevimi tamamlayarak, ya da tabutta! “diyecek kadar!..Vatanı böyle sevmenin tadına da varmaya başlamıştım yavaş yavaş.Aslında yetiştirilme kültürüme ve bana nakşedilen öğretinin içeriğine uymayan bir durum yoktu.

Bir gün askerler köye erken gelmiş.Beni çağırmışlar.Yanlarına gittiğimde pek keyfi yoktu Ahmet astsubayın:

-Hayırdır?

-Pek hayır değil hocam.

-Ne oldu ki?

-Dün yakalananların üzerinde pusula bulunmuş, bu köyün öğretmeni vurulacak,diye.Bu yüzden sizi korumaya aldık.Her gece bizimle kalacaksınız.

Böyle bir haber düşman başınaydı ama nafiye.Yapacak da başka bir şey yoktu.Okuldan çıkınca pantolonumun paçalarını büzüştüre büzüştüre çorabımın içine koyar,şiir defterimi,bir paket yağ,çikolota ezmesi,bir çift de çorap koyardım çantama.Köyün üstünde askerleri gözlerdin.Tabi köy korucuları yanımda.Onlar da gündüz beklerlerdi.Gündüz korucular,gece askerler ve gökyüzü açıksa

yıldızlar!..”Yedi yirmi dört tarifeli” can pazarı.Satarsın bu canı, alan olmaz babından.Evlerde pencere kenarlarına otururum,köyün ücra köşelerinde dolaşırım.Gün geçmiyor ki acı bir haber. “Neden bayrak astın?” muhabbeti devam ediyor anlayacağınız.Bayrağı indirip, bayrağı asıyorlar ve “Bir hilal uğruna Ya Râb!..” Bir hilal uğruna güneşler batmaya devam ediyor anlayacağınız. Allah hepsine rahmet eylesin.

Bir gece saat on iki!..Ya bir geçiyor,ya bir var.Ama on iki!..Buralarda zaman çok önemli.Üzerine gittikçe nazlanır. Geçmez de geçmez.Geçmeyi bırak, bu gece tam durduğu zaman,zamanın. Saatin birazcık ilerlemesi sabahın müjdenlenmesi demek.Bu yüzden çok önemli.İki büyük penceresi asker paçolarıyla kapatılmış(ışık sızmasın diye)metruk bir binadayız.Ben ve yirmi iki asker.Hemen yakınımızdan el feneri ışığıyla geçenler varmış beklenenlerden.Hızlı bir hareketlilik başlamıştı.Beni duvar kenarına oturtular hedef olmayayım.Eller tetikte.Bense duvar dibinde kalakalmış bir biçare.Kalemlerin ve kalem tutan ellerin işe yaramadığı an.Bu ürperten bekleyiş süredursun,ellerimi kullanmaya karar verdim.”Şairin” İstiklal Marşı'nı yazdığı günleri andım.Karanlıkta duvarlara yazdığı mısraları hatırladım Üstad'ın.Bir karanlık şiiri de ben yazayım dedim:

*Hoplattı yürekleri küçük bir ışık
İz verdi ip ıssız makbere doğru
Aldı hayalleri çıkardı Kaf'a
Mahfuz' da çizilmiş kadere doğru .*

*Manayı,idraki hayattan çekti
Bitti sandım sanki bu ömür bitti
Aldı beni karanlıklara itti...
Götürdü bilmediğim bir yere doğru.*

O gece çok uzun bir geceydi.Ama beklenen olmadan sabah oldu.Böyle bir gecenin sabahında çekip gitmek geliyor insanın içinden.Gidip bir daha gelmemek.Sadece böyle düşünüyorum.Gelmenin de, gitmenin de insanın elinde olmadığını iyi biliyorum.İnsanı var eden, getiren, götürmeyen,neyi, ne zaman, ne kadarını yapabileceğini takdir eden Hakk'a şükürler olsun!Şükretmenin verdiği rahatlık müthiş bir şey.

Ertesi sabah gidecektim ;ama tek başa gitmenin de imkânı yoktu. Aslında gidip müdürüme durumu anlatmalıydım.Ay başı giderim diye vazgeçtim,üstelik okulum ve beni bekleyen altmış dört pırıl pırıl öğrencim vardı.Bir de tebeşirlerini cebimde taşıdığım okulum.Her sabah saat dokuzda sobamızı yakar,okur-yazardık canlarımızla.Korucu İzzettin çayımı yapar,diğer korucuların da beşi, beş ayrı tepede nöbet tutardı.

Artık ayın on beşini bekliyordum.Dokuz köyün öğretmeni dizilecektik ellişer metre aralıklarla.Korucularla birlikte doğru Eruh'a.Bakkal Ömer'in sobasında ısınıp, Harun Hoca'nın tabiriyle "az sinekli" haşlamayla karnımızı doyurup, üstüne de iki bardak kaçak çay...

Ayın on beşi geldi,öyle de yaptık.Arkadaşlardan izin isteyip müdürün yanına çıktım.Suratı pek hoşuma gitmedi. İlk gördüğümde sıcacık davranan,gülücükler dağıtan adamdan eser yoktu."Konuşmak istemiyorum,çık git."dercesine bir tavır takınmıştı.Sonradan öğrendim,öğretmenlere tavrı buymuş herifin.Tabii ilk göreve başlarken hariç!..

-Selamün aleyküm.

-Aleykümselam,ne var?

-Yok bir şey hocam,konuşmaya geldim.

-Ne konuşacaksın?

-Hocam pek rahatım yok,sıkıntılarım var.

-Seni en güzel köye verdik,daha ne istiyorsun?

-Yerimi değiştirdiniz.

-Herkes yerinde duracak. Lâfa gelince herkes

-Ama siz göreve başlarken: “Biraz dur, sonra alırsınız.” demiştiniz.

-Hocam geç onları, masal anlatma.

Kendi anlattıklarına masal diyordu.Biz yaşıyorduk masallar diyarında.Belki de haklıydı.Bir varmış,bir yokmuş.Aslında bir hep varmış dağların döşünde.O bir’e de öğretmen demişler... diye anlatılacak masalın kahramanı karşısındaydı.Bütün izlerin karıştığı bir masaldı.Adamın kafasının karışık olması çok normal olabilirdi.Kendisi sıracık odada otururken, masal kahramanın dizleri şişlikten ağrıyordu.Biraz yatıştıktan sonra başımdan geçenleri bir bir anlattım müdüre.Sözümü kesmek istemesine bile fırsat tanımadım.Özellikle bir can pazarında olduğumu anlatırken, konuşmayı bitiren öyle cümleler çıktı bizim müdürün ağzından ki şaşsa kaldım:

Her şey bitmişti tabi. Adam öyle cümleler söyledi ki, tahmin edemezsiniz.

“Ne büyük adamlar yetiştiriyor bu memleket!” diye düşünerek çıktım odasından.

OSMANİYE**EN SICAK EYLÜL**

HAKAN ÇEBİ

Eylüldü, ömrümün en sıcak eylülü. Karadenizin yosun kokan ve martı çığlıklarıyla güne uyanan Trabzon şehrin-den, Akdenizin beyaz altını Adana ya gelmiştim. Yirmi dört yaşındaydım. Hayat şimdi merhaba diyordu bana bu bilmediğim gurbet elde. Yapılan kura sonucu bu düz ovanın 122km iç kesiminde, bu düz ovanın aksine oldukça yükseklerde, olan iki bin nüfuslu küçücük bir ilçeye çıkmıştı tayinim. Az önce sonu gelmeyecek diye düşündüğüm ovalar bitmiş yerini Karadenizin yaylalarına benzeyen dağlara bırakmıştı. İçimde tarif edilemez bir burukluk ve sıkıntı vardı.

Evimden ilk kez bu kadar uzaktım ve her şey yabancıydı sanki bana. Oysa aynı toprağın çocuklarıydık, birimiz sıcak bir toprakta büyürken diğërimizin toprağı deniz kokuyordu.

Küçük ilçeme ulaştığımda öğle vaktiydi ve güneş burada daha yakındı insana sanki. İlçeye girerken sonunu görebiliyordum, yürüyerek belki beş dakikada bitecek bir yerdi. Minibüsten bir çay ocağının önünde indim, elimde çantalarım etrafa bakıyordum şaşkınca. Sanki kaybolmuş-tum ve bir daha yolumu bulamayacaktım. Şalvarlı, beyaz gömlekle ve esmer bir adam yanıma yaklaştı. Önce selam

verdi,sonra:”Hoş geldiniz”, ”yardımcı olayım, galiba öğretmenmensiniz!” dedi. Beni öğretmen evine götürdü.”Şimdi buraya yerleşin sizin gibi yeni gelecek olan arkadaşlarla tanışır bir ev tutarsınız belki..” dedi ve gitti. İsmi bile söylememişti ya da söylemiş ben o anki şaşkınlığımla anlamamıştım. Zaten her şey bir rüya gibiydi ve ben birazdan uyanacaktım. Akşama doğru diğer stajyer öğretmenler de gelmişti. Kimi bu küçük ilçenin uzağındaki bir köye, kimi merkezdeki farklı okullara atanmıştı. Herkeste aynı yüz ifadesi vardı. Daha dünkü üniversite öğrencileri bugün hayatın ta kendisiyle tanışıyorlardı.

Hiç bir şey filmlerdeki gibi değildi. Metropol okullarında en modern sınıflarda derse giren öğretmenler olmamıştık hiç birimiz. Şanslı olanlar! İki bin nüfuslu bu ilçe merkezinde kalmış, diğerleri de dağların ötesindeki köylere gitmişlerdi.

Okula gittiğim ilk gün şaşkınlığım artıyordu. Daha dün sokakta gördüğüm şalvarlı esmer adam, takım elbisesini giymiş, öğrencilere haftanın ilk günü istiklal marşı öncesi konuşmasını yapıyordu. Sözleri ve bakışları sertti. Tören sonrası diğer stajyer arkadaşlarla odasına gittik ve tanıştık. Şaşkınlığımı anlayıp gülümsemişti. Bize derslerimizi vermiş sınıflarımızı göstermişti. Kendimi sudan çıkmış balık gibi hissediyordum. Dokunsalar her an patlayacak, etrafımı yakıp yıkacaktım. Okula haftanın dört günü geliyor toplam on iki saat derse giriyordum. Boş vaktim çoktu ve ben bu vakitlerde okulu terk edip gitmeyi, istifa etmeyi düşünüyordum en çok.

Bir gün müdür bey beni odasına çağırdı.”Diğer stajyerlere söyledim seni göremedim. Bundan sonra okula sabah sekizde gelip akşam beşte çıkacaksınız.Ben de sizi

idari işlerde görevlendireceğim, hem idari işleri de öğrenmiş olursunuz” dedi. Kendimi çok kötü hissettim bir anda. Ani bir çıkışla bunu yapmayacağımı, ders saatlerim dışında okulda kalmayacağımı ve beni buna mecbur kılmayacağını kaba bir ifadeyle söyledim. Müdür bey önce şaşırды, belli ki böyle bir tepkiyi hiç beklemiyordu. ”Sesini bu kadar yükseltme, bu sana özgü bir durum değil. Hem yarın meslek hayatında fayda sağlayacağına inandığım bilgiler edinmiş olursun” diye sözlerine devam ederken, yine sözünü kesip, ”Hocam kusura bakma ben bunu yapmıyorum, yaptıra bilersen helâl olsun” dedim. Sınırımı aştığımın farkındaydım ama ok yaydan çıkmıştı bir kere. Belki de bir bahane arıyordum bu sevemediğim yerden gitmek için. Müdür bey ayağa kalktı, yanıma yaklaşarak “Dışarıya çık” dedi. Artık sinirden elim ayağım titriyordu müdür beyse” Hadi dışarı çık bir çay iç, sakinleş de öyle gel” diyordu. “Çıkmıyorum, bunu konuşmadan çıkmayacağım” diye cevap verirken ayağa kalktım. Gayri ihtiyari elimi koluma doğru uzattığımda ise üzerine atılmış, kendisini itip yakasını tutmuştum. Gürültü ve bağırışlarımızı duyan arkadaşlar koşturmuş aramıza girmişti bile. Ben bütün cehaletimle hâlâ konuşuyor, sokak kabadayısı gibi cevaplar veriyordum hiç susmadan...

Öğretmenler odasında sakinleşirken aklımda hep o fotoğraf vardı. Müdürümün yakasını tuttuğumdaki yüz ifadesi. Sanki babamı görüyordum karşımda, sanki babam bütün utanç duygusuyla yüzüme bakıyordu. Öyle ya bu devlete otuz yılını vermiş memur bir babanın oğlu, terbiye ve ahlâk kurallarıyla yetişmiş bir insan, şimdi babası yaşındaki amirinin yakasını topluyordu.

Pişmanlık ağır bir yafta gibi boynuma asılmaya başlamıştı. Sakinleştikçe içimin acıdığını hissediyordum. Oysa

ben yakasına yapıştığımda müdür bey elimi bile tutmamış, öylece şaşkın ve üzüntülü yüzüme bakmıştı. Gözlerinden bir ömür geçiyordu sanki. Bir yerlerde yüreği titriyordu. Korkudan değildi elbet, mesleğinin otuz birinci yılında üzerinde taşıdığı olgunluğundandı. Keşke, keşke diyordum ağır bir çift laf söyleseydi, karşılık verseydi. Belki o zaman bu kadar vicdan azabı duymazdım. Bu kadar üzülmezdim. Ama artık çok geçti, ne yüzüm vardı özür dileyecek, ne de bir çift haklı sözüm.

Bu olayın üzerinden iki gün geçmişti. Ben sınıfa ruh gibi giriyor ne yaptığımı, ne ettiğimi bilmeden çıkıyordum. Müdür beyle karşılaşmamak için elimden geleni yapıyordum. Eğer şikâyetçi olursa her şeyi kabullenecektim.”Evet, müdürüm haklı” diyecektim. Ama olmadı. Ne şikâyet etti, ne de sözünü etti olayın. Üçüncü gün okula giderken omzuma bir el dokundu, müdürümdü. Gülümsüyordu bana en babacan tavırla. Omzumdaki el babamın eliydi sanki güçlü ve kollayan!.. “Öğretmenim ben iki gündür uyuyamıyorum” diye başladı söze. Ne zaman başımı yastığa koysam sen geliyorsun aklıma. Alındığımdan, kırıldığımdan değil senin üzüldüğünü bildiğimden. Düşünüyorum benim öğretmenim mutsuz, benim öğretmenim ne olacak diye. Ya peki benim yavrularım nasıl ders yapıyor. Elbette yapamıyor, hengi insan bu moral bozukluğuyla ders anlata bilir ki o kır çiçeklerine. Buna hakkımız yok öğretmenim. Benim çiçeklerim sizlerden alacağı bilgilerle büyüüp yeşerecek, onları bundan mahrum etmeye hakkımız yok.”

Kelimeler boğazıma düğümleniyordu. Ne yapacağımı ne söyleyeceğimi bilemiyordum. “Müdürüm” diyebilirdim titreyen bir ses tonuyla ve sustum. Aslında büyüklüğü karşısında ezilmiştim. Özür dilemeye çalıştım ama bu iki kelimeyi bir türlü çıkaramadım Müdürüm gülümseyerek om-

zumu sıktı.”Gel hadi, boş ver”dedi.”Bazen istemeyerek hata yapabiliriz, zaten bu hatalar olamasa nasıl olgunlaşırız değil mi?” diye ekledi.

Ogün ve daha sonrasında da özür dileyemedim müdürümden. Ama onun en sevdiği öğretmenlerinden biri oldum hep. O belki farkında değildi ama onun sayesinde okula daha istekli geliyor, artık bu küçük yeri seviyordum ve biran önce gitmeyi de istemiyordum. Beş yılımı orada tamamlayıp zorunlu hizmetime giderken, ardımda bıraktığım mutluluk, başarı ve hiçbir zaman unutamayacağım bir mahcubiyetti.

ANTALYA

KRİTİK SORUŞTURMA

MEHMET ÖZEREN

1994 yılında; askerliğini yapmış, evlenmiş, çora çocuğa karışmış, dokuz senelik tecrübeli, olgun bir öğretmen olarak, memleketime yakın bir Akdeniz köyüne tayinim çıktı.

Doğudaki sınırsız devlet yatırımlarını gören bir insan olarak; köyün çamurlu yolları, bakımsız ve yetersiz su kaynakları, bahçesi olmayan metruk okulu beni dehşete düşürmüştü. Ama her şeye rağmen dünyanın en mutlu öğretmeniydim.

Bütün insanların gelmek için can attığı bir ilçenin köyünde, kardan buzdan uzak, yakacak problemi olmayan, Akdeniz'in mavi sularında güneşin doğuşunu ve batışını seyreden bir öğretmen oluvermiştim.

Dört sene doğuda geçen tatlı yorgunluktan sonra, bu Akdeniz köyü bana bir ilaç gibi gelmişti. Mesleğime yeni başlıyor gibiydim. Yanımdaki meslektaşım da kafa dengi olunca, görevimi zevk için yapar duruma gelmiştim.

Mesai mevhumu tanımıyorduk. Öğrencilerin sınava hazırlanması, kitap okuma kampanyaları, geziler, piyesler, yarışmalar derken, günler su gibi akıyordu. Oyun bahçesi olmayan okulumuza, kazma-kürekle, yamaçtan bahçe çı-

karmıştık. Duvarı kendimiz yapıyor, toprağı kendimiz taşıyorduk.

Köylülerin sözlü taktirleri; müfettişlerin, ilçe kaymakamının ve milli eğitim müdürümüzün verdiği yazılı ödüller, belgeler, şevkimize şevk katıyor, gayretimizi artırıyor. Bu arada köye gelen genç imamı da kapsam, alanımıza dahil etmiştik.

Muhtar ilk defa böyle gayretli bir kadro gördüğünü sık sık söylüyor, “ne derdiniz olursa emredin” diyordu.

Öğrencilerimiz bizim sayemizde ilk defa il gezisi yapmış, bizim vasıtamızla kaymakam ve daire amirlerini görmüştü. Onları ilk defa lunaparka biz götürmüş, hiç ücret ödmeden çarşıdan otolara biz bindirmiştik.

Ancak çizgi filmlerde veya klasik Türk filmlerinde olabilecek bir mutluluk tablosu bütün dünyamızı sarmıştı.

Öğrencilerimiz bizim için can atıyor, köylüler aşırı hürmet ediyor, amirlerimizden ve müfettişlerimizden alışıktığımız iltifatlar görüyorduk. Dosyalarımızda maaş ödülü dahil, bir sürü yakışıklı belgemiz eksik olmuyordu.

Köye gelişimizin beşinci yılında bile bu huzur tablosu devam ediyordu. Ayrıca öğrenciler, ilk defa bizim zamanımızda yatılı okul sınavlarını kazanmıştı. İlk defa bir kız öğrenciyi liseye göndermiştik.

Fakat zirveye çıkmak kolay, zirvede kalmak zormuş!.. Yavaş yavaş bunların bir rüya olmasından korkmaya başlamıştık. Her şeyin mükemmel olması zaten biraz tuhaf gelmeye başlamıştı.

Bu arada, lojmanlarda ve okulda kullandığımız suyun

çıktığı yerin satılacağı haberini aldık. Arazinin sahibi köyden göçmüş, yeri ve suyu başkaları kullanıyordu. İçme ve kullanma suyumuz buradan geldiği için biraz tedirgin olmuştuk. Okul bahçesine diktiğimiz fidanları sularken de, bazen tatsızlıklar yaşıyorduk.

Arkadaşımınla anlaşarak suyun yerini satın almaya karar verdik. Muhtara fikrimizi açıklayınca çok sevindi. Mülk sahibiyle irtibat kurarak yeri satın almamıza yardımcı oldu. O da bizi bu vesileyle köye bağlamak istiyordu.

Biz su yönünden rahatlayınca, okul bahçesinin etrafını, selvi, kavak, zeytin, badem fidanlarıyla çevirmiştik. Badem fidanları ilkbaharda çiçek açınca, bayramda harçlık alan çocuklar gibi sevinmiştik. Hele hele hızla büyüyen kavaklarla, selvilerle boy ölçüşmek çok hoşumuza gidiyordu.

Mesleğimin on beşinci, köye gelişimin altıncı yılını doldurduğum günlerde ise rüya bitti. Ya da filmin güzelliklerle dolu birinci bölümü son buldu.

Bir gün akşam olmak üzere iken, lojmandaki telefonum korku filmlerindeki gibi ürpertili bir tonla çaldı. Telefonun sesi her zamanki gibiydi aslında; Ama içimde tarif edemeyeceğim bir ürperti hissettim. Galiba büyükler buna “hissi kablül vuku” diyorlar. Ahizeyi kulağıma götürdüm, titrek bir sesle:

“Efendim” dedim. Karşı taraftaki, ilçe milli eğitim müdürünün sekreterinin sesiydi.

“Hocam gelebilirsen hemen şimdi, gelemersen yarın erkenden daireye gel” dedi.

İçim bir tuhaf oldu.

“Abi hayır mı?” derken, sekreter içinde bulunduğum ahvali hissetti. Teselli etmeye çalışarak:

“Korkacak bir şey yok. Köylüler şikâyet etmiş “dedi. Ben, ahizeyi tutan elimin titremesine mani olmaya çalışarak, son bir gayretle:

“Köylüler mi?” diyebildim. Sekreter biraz umursamaz bir tavırla:

“Evet köylüler!.. Takma kafana, onlar herkesi şikâyet ederler” dedi.

O gece belki de yaşadığım en uzun gece oldu. Beni kim, niçin şikâyet edebilirdi?” “Tatlı Zehir” romanında okuduğum sanığa ait savunmayı mırıldandım.

“Kimsenin eşeğine çüş demedim, tavuğuna kiş demedim, köpeğine hoş demedim, oğluna puş demedim, kızına hiş demedim. Beni niye şikâyet etsinler ki?”

Eşimle uzun uzun dertleştim. Şikâyet edilmeye, hatta sevilmemeye alışık değildim. Kendim sevgi dolu olduğum için seilmeyi de bir hak olarak görüyordum. Sevmek ve seilmek benim için nefes alıp vermek gibi bir şeydi.

Acaba suçum neydi? Eşim:

“İnşallah ciddi bir şey yoktur. Merak etme” diye sürekli teselli etmeye çalışıyordu. Fakat benden fazla endişeye düştüğünü yüz hatları belli ediyordu.

O gece hayalen köydeki 58 haneyi gezdim. Aslında şüphelenecek kimseyi bulamadım. Ama lojmana en yakın iki evde bir soru işareti belirir gibi oldu.

Suyun kaynağını satın aldıktan sonra biz fidanları daha

sık sulamaya başlamıştık. Komşularımız satın aldığımızı bilmediklerinden, bundan rahatsız olmuşlar. Bize sitem ederek:

“Hocam suyu çok israf ediyorsunuz. Biz “badılcan” sulayacağız, siz “gavak” suluyorsunuz. Böyle giderse size su veremeyiz” demişti. Suyun yerini satın aldığımızı söyleyince yüzünün rengi değişivermişti. O günden sonra da biraz mesafeli durmuşlardı.

Ama komşularım beni nasıl şikâyet edeceklerdi ki? Her halde “Hoca bizim kullandığımız suyu satın aldı” diye şikâyet olmazdı. O zaman ne?

Aman ya rabbi!..Sanki beynim çatlayacak.Demek ki hayatta bazı şeylere hazırlıklı olmak gerekiyormuş.

Neyse... Bir saniye gözümü kapatmadığım o uzun gecenin sabahında erkenden kalktım. Tıraşımı oldum. Kahvaltı sofrasında lokmaların boğazıma dizilmesine aldırmandan bir şeyler yemeye çalıştım. Ama galiba beceremeyecektim. En iyisi gitmektir. Beklenilecekse milli eğitimin kapısında beklenilsindi.

Ne zaman ilçeye gidecek olsak köyün tek dolmuşcusu bize sitem ederdi. Çünkü hiçbir zaman vaktinde hazırlanmazdık. O gün erkenden yola çıktım. Sanki beş - altı senenin hatalarını telâfi ediyordum.

Yarım saat bekledikten sonra dolmuş geldi. Kaptan, benim ilk defa önceden yola çıktığıma sevinecek mi, üzülecek mi kestiremedi.

Gün aydınlandıkça benim yüzümün karanlığı artmıştı. Suratımın ifadesiyle, erken hazır olmamı birleştiren dol-

muşçu, merak ve endişeyle sordu:

“Hayır mı hocam, bir tuhafısın?..” Ne diyebilirdim ki? Bütün enerjimi toplayıp boğazımı temizledim. Sesimin rengiyle açık vermek istemiyordum.

“Hayır, hayır. Milli Eğitim’e varacağım.” Cevabımdan tatmin olmadığını hissettiren bir bakış fırlattı. Ama üstelemedi. İlçeye gitmek için hazırlanan köylüleri toplayarak yoluna devam etti.

Her zaman espri yapan, şakalaşan, hal-hatır soran köy öğretmeni yoktu, o gün dolmuşta. Onun yerinde, suratı mahkeme duvarı gibi olan, baktığı noktanın arkasını görmeye çalışan, sanki bu dünya ile ilişkisini kesmiş gibi görünen, asabi bir “kendini beğenmiş” oturuyordu.

Meraklı bakışları görmezden gelerek, samimiyetle sorulan soruları filan tek kelimelik cevaplarla geçiştirerek ilçeye geldim.

Daha mesai başlamamıştı.

Bilmediğim suçumdan utanıyordum.

Herkes bana bakıyor sanıyordum.

En iyisi mesai başlayıncaya kadar saklanmaktı. Öğretmen evinde, mutlaka bir şeyler soracak bir arkadaş bulunurdu. O zaman oraya gidemezdim. Ben de kurtuluşu yakındaki cami avlusunda buldum. Kimsecikler yoktu. Vardım, şadırvanın karşısındaki banka oturdum. Sabaha kadar yazdığım senaryoları tekrarladım. Ancak yorulmuştum.

Okulun önüne bahçe açmak için kaç hafta cumartesi, pazar taş taşımış, toprak kazmışım, ama omuzlarım bu ka-

dar çökmemişti. Gerçekten “Duvarı nem, insanı gam öldürmüş.” Bu sıkıntı beni bitirmişti.

Mesainin başlamasına beş dakika kala daireye geldim. Baktım kapı açılmış. Hemen merdivenlere yürüdüm. Kalbim yerinden fırlayacak gibiydi. Kütürtüsü dışardan belli oluyordu. Yüreğim çarptıkça, yüzümün kızardığını hissettim. Merdivenin başında durdum. Ne oluyordu bana böyle? “Allah’ım sen yardım et “ diye mırıldandım. Sağ elimi kalbimin üzerine götürdüm. Hâlâ su motoru gibiydi. İçeri girdim. Önce çay ocağına vardım. Bir bardak su içerek sakinleşmeye çalıştım.

Müdür beyin odasının önüne geldiğimde sekreterle karşılaştık. Sekreter, her zamanki samimi tavrıyla:

“Hocam hoş geldin” dedi. Ben cılız bir sesle:

“Hoş bulduk” demeyi başardım. Sekreter:

“Sen otur da ben bir çay söyleyeyim. Müdür bey gelmek üzere...” dedi. Masanın yanındaki koltuğa “oturdum” yerine “yığılakaldım” desem daha uygun olacak.

Çaylarımız geldiği sırada müdür bey de geldi. Müdür beyin yüz ifadelerini okumaya çalışarak ayağa kalktım. Ama beni masum mu buluyor, suçlu mu buluyor anlayamadım.

“Geldin mi? Hadi çayını al da odaya gel” dedi müdür bey.

Yüzünde hissetmediğim yumuşaklığı ses tonunda hissettim. Bu bile beni epey rahatlattı. Çayımı alıp arkasından odaya girdim. müdür bey “oturun” deyinceye kadar oturmamıştım. O, “oturun” deyince de, güya saygı göstermek ga-

yesiyle koltuğun ucuna sanki ilişiverdim.

Bu arada göğüs kafesim tekrar faaliyete geçti. Kalp atışlarımı müdür bey duyacak diye endişe ettim.

Müdür Bey masasının üstündeki kağıdı tekrar okuyup, gözlüklerinin üstünden bana baktı.

“Köyde kiminle münakaşa ettin?” dedi. Cevabım hazırды:

“Hocam ben kiminle münakaşa edebilirim ki? Siz de biliyorsunuz, televizyonu bozulan bize gelir, çocuğu ateşlenen bize gelir, sigortası atan bize gelir. Biz köyde aspirin gibiyiz. Benim kimseyle bir alıp veremediğim yok” dedim.

Müdür bey de bunları biliyordu. Onun için işaret ederek beni durdurdu :

“Biliyorum, biliyorum. Ama bu dilekçede yazılanlar senin köyünde oturan köylülerin rahatsız olacağı hususlar değil. Fakat senden rahatsız olmuşlar. Senin köyden gitmeni istiyorlar. Parti kanalıyla şikâyet dilekçesi yazmışlar. Üstelik bir nüshasını da il milli eğitim’e göndermişler.” dedi.

Sesimin “gardalı” çıkacağını adım gibi biliyordum. Hafifçe öksürerek akort etmeye çalıştım.

“Hocam suçumu ve şikayet edenleri öğrenebilir miyim?”

“Şikayet edenleri sen tahmin et, suçunu ben okuyayım: Dini ağırlıklı eğitim yapmak; siyasî propaganda yapmak; camide ezan okumak, fetva vermek.”

Suçlarımı duyunca başım döndü. Konuşacak kelime bulamadım. İçinde bulunduğum duruma değil, beni şikayet

edenlerin durumuna üzülyordum.

Bin sene islâmın bayraktarlığını yapmış asil bir milletin evlâtları, kendi kardeşlerini neyle suçluyorlardı? Bu suçlamaları kimin yaptığını çok merak ettim. Çünkü köyde herkes namazında niyazındaydı. Yalvaran gözlerle müdür beye baktım:

“Hocam bizim köyde bu suçlarla beni şikâyet edecek adam yok. Ne olur söyleyin, beni kim şikâyet etti?”

Müdür Bey babacan tavırlarla yüzüme baktı:

“Dilekçenin altında yirmi üç imza va, hepsi de senin köyünden.”

Dondum kaldım. Olamazdı, olmamalıydı. Nasıl olurdu?

Bütün masumiyetimi ses tonuma yüklemeye çalışarak:

“Hocam ne olur şu dilekçeyi bir göreyim” dedim.

Müdür bey de yapılan muameleden hoşlanmamıştı. Belki de onun etkisiyle:

“Peki” dedi, “Al oku, isimlere bak, hemen geri ver” dedi.

Ellerim titreyerek dilekçeyi aldım. Şikâyet kısmını hızla geçerek, buğulu gözlerle talihsiz isimlere baktım. İçimden ağlamak geldi. “Vah vah” dedim. Kimler yoktu ki? Hepsine değişik zamanlarda, değişik makam ve mekânlarda iyiliğim dokunmuştu. İnsan namazdan, ezandan, dinden, imandan şikayet edilir miydi? İmza sahiplerinden komşularımın ismini görünce, meseleyi daha iyi anladım. Dilekçeyi geriye

uzatırken, gözlerimin dolduğunu göstermemeye çalıştım. Kulağımı müdür beyin ağzından tane tane çıkan kelimelere verdim:

“Senin o köyde durmanı istemeyenler var. Mevcut hükümetin bu konularda hassas olduğu malum. Seni köyden postalamak için, birileri onlara bu konuda akıl vermiş. Dilekçenin altında (bu dilekçe il milli eğitim müdürlüğüne de fakslanmıştır) yazıyor. Bununla da bizi tehdit ediyorlar. Sen şimdi bir savunma yaz. Köyde güvendiğin birkaç ismi şahit olarak yaz. Ben onların da ifadesini alacağım” dedi.

Müdür beyin ılımlı konuşması beni cesaretlendirdi. Memurların odasına geçerek bir kağıt aldım. Ezan okuduğumu kabul eden, diğerlerini reddeden bir savunma yazdım. Savunmamda suçlamayı yapan komşularla küçük bir ‘su’ anlaşmazlığımızın olduğunu, asıl meselenin o olduğunu anlattım. En alta beş isim yazdım. Aslında yazdığım isimlerle dünya görüşümüz farklıydı. Ama onların vereceği gerçek ifadeler daha etkili olur diye düşündüm. Çünkü, dilekçe konusunda yardımcı olan parti teşkilatıyla, benim yazdığım şahitler aynı zihniyetin insanlarıydı. Halbuki şikayet edenler o partinin taraftarları değildi. Hatta daha vahimi, şikayet edenlerle benim dünya görüşüm daha yakındı.

Milli eğitimden çıktıktan sonra amcamı gördüm. Amcam, muhalif partilerin birinde il genel meclisi üyesiydi. Ama ildeki bürokratlarla ve valiyle diyalogları çok iyiydi. Bu yönünü düşünerek sevinçle yanına koştum. “Hoş geldin” merasiminden sonra ilk soruyu o sordu.

“Hayır mı? Bugün tatil değil, köyden niye geldin?”

Daireden çağrıldığımı, şikayet edildiğimi, yazılı savunma yazdığımı köpürterek bir çırpıda anlattım. Amcam

ilk etapta şikayete konu olan unsurları sordu, ben de madde madde sıraladım. Amcam müdür bey kadar beni himaye etmedi. Ya da himaye etmeyeceğini hissettirdi. Önce bütün haşmetiyle, sessiz konuşarak, yüzüme dik dik baktı. Sonra gözlerine, patlayan yanardağın püsküren lavlarının edasını takarak, hakaretle karışık güya teselli reçetesini haykırmaya başladı:

“Ulan hayvan! O köyde imam yok mu? Sana ne elin namazından ezanından? Dünyayı sen mi kurtaracaksın? Sen kendini ne sanıyorsun? Öğretmen olacağına molla olaydın!.. Böyle bir devirde kim seni kurtaracak? İl müdürü bu dilekçeyi görür görmez seni görevden alır. Benim gözüme görünme!..”

Aslında fiziki olarak bir hayli iri yarıyım. Hatta kilo problemim olduğunu kabul ediyorum. Ama o anda öyle küçülmüştüm ki, elimden gelseydi buharlaşacaktım. Cevap vermeden oradan “defoldum”.

Keşke “erkek adam ağlamaz” demeselerdi. Şöyle hiçkırı hiçkırı bir ağlasaydım da, göğüs kafesimin üstündeki tonlarca ağırlıktan kurtulsaydım.

Aşırı duygusallıktan olsa gerek, amcamın yanından ayrılınca Necip Fazıl’ı düşündüm. O, marş gibi, “Zindandan Mehmed’e” şiirinin hatırladığım kısımlarını mırıldandım. Kendimi, Han Duvarları’ndaki “Maraş’lı Şeyhoğlu Satılmış” a benzettim.

Beynimin içi allak bullak olmuştu. müdür beyin verdiği pozitif enerjiyi amcam öyle bir sıfırlamıştı ki, durumum sabah geldiğim zamankinden daha berbatı.

Demek ki ben, “soruşturmanın selâmeti” bahanesiyle

görevden alınabilirdim; veya açığa alınabilirdim. Daha yumuşağı تنها bir Toros köyüne sürülebilirdim. En hafifiyse, “bu köyden gitsin de ne olursa olsun” du.

Alacağım cezanın muhasebesini yaparak dolmuş durağına doğru yürüdüm. Köy dolmuşunu beklemeden doğruya giden dolmuşların birine bindim. Yol sapağına gelince indim . Önümde beş kilometrelik yolum vardı. Oyalanmadan yola düştüm. Dalgın dalgın yürürken, bir “selamünaleyküm” sesi duydum. Kafamı kaldırdım. Bir de baktım ki, karşıdan yürüyerek gelip bana selam veren şahıs, şikayeti organize eden adam!..Galiba selâmı almadan yüzüne baktım. Olduğum yerde durdum. Adam, adımlarını hızlandırarak kapsam alanımdan kurtulmaya çalıştı. Sert bakışlarımla arkasından takip ettim. Benim çok sinirli olduğumu, şikayet dilekçesiyle ilgili olarak bilgilendiğimi anlamıştı. Yolun en sakin bir zamanında, belki de bir delilik yapmamdan çekinmişti. O, ters istikamette adımlarını hızlandırınca kısa bir süre ardından baktım. Sonra aheste adımlarla yoluma devam ettim.

Artık çok sevdiğim kuş cıvıltıları, su şırıltıları, yaprak hışırtıları beni ilgilendirmiyordu. Gövdem dere kenarındaki bir köy yolunda yolculuk yapıyordu ama, beynimin hangi âlemlerde dolaştığı belli değildi.

Alacağım en ağır cezanın akıbetini düşündüm. Yani biran görevime son verildiğini düşündüm. Acaba öğrencilerim ne derdi? Köylüler ne derdi? Ya anam babam?.. Babam da kesin, amcam gibi konuşurdu. Ya eşim, çocuklarım... Evimde çorba kaynamayacak duruma düşer miydim? Yok canım, o kadar da değil. Çalışmak bilmediğim şey miydi? Hem her zaman, “öğretmenliği, maişetimi temin etmek için yapmadığımı” söylemiyor muydum? Allah’ın izniyle ek-

meğimi taştan çıkarırdım. Ama insanların bakış tarzı beni yoracaktı.

Sonra bunun muhasebesini yaptım. Adamların derdi beni köyden sepetlemektir. Bunun için, (Allah korusun) yüz kızartıcı iftiralar da atabilirlerdi.

Bak bu hiç aklıma gelmemişti. Şimdiki suçlamalar en azından şerefsiz ve onursuz değildi. Suçun güzeli olur mu? Olur işte.

Bu düşüncelerle lojmana geldim. Eşim ve büyük oğlumun mukaddeme kısmını dinlemeye tahammülleri yoktu. Benimse, onları fazla incitmeden, olayı rendeleyerek anlatmak gibi bir sıkıntım vardı.

Bütün maharetimi sergileyerek, ilçede yaşadıklarımı en yumuşak versiyonuyla özetlemeye çalıştım. Ama bilhassa Dişi Kuş'un endişelerini hafifletmeyi başaramadım. Gözlerimden kaçırmaya çalıştığı bakışlarını, duvarların ötesine intikal ettirirken, yanaklarından süzülen iki damla yaş, ruh dünyasını dışa vuruyor, söze hacet bırakmıyordu.

O hafta sıkıntılı bir öğretmenlik yaptım. Daha açıkçası yapamadım. Karma karışık düşüncelerimi, ne kadar uğraşsam da sınıfın dışında bırakmayı beceremedim. 5. sınıftaki bazı öğrenciler, samimiyetime güvenerek olayı benim ağzımdan dinlemek istiyorlardı. Onların zihnini bulandırmak korkusuyla taviz vermedim. Şikayet dilekçesinin altında gerçek imzası bulunan köylülerin çocukları biraz mahcup duruyorlardı. Onlara olan sevgimin , şefkatimin azalmadığını hissettirmeye çalıştım.

Bu arada köylülerin bazılarının ilçede ifade verdiği haberleri gelmeye başladı. Ama ifadeleri müdür beyin değil

de bir müfettişin alması dikkatimi çekti.

Hafta başında telefonla “hemen daireye gelmem” istendi. Ana yola kadar yürüyüp, dolmuşlarla öğleden önce daireye yetiştim. Sekreter, “müdür beyin beni beklediğini” söyledi. İçeri girerken, bütün çabalarım rağmen “sanık” pozisyonunu üzerimden atamadım. İçeride müfettiş de vardı.

Kaçamak gözlerle baktım. Müfettişin suratu hakikaten müfettiş gibiydi. Gözlerini de gözlüğünün arkasına sakladığı için bir kanaat edinemedim. Müdür Bey’in soğuk tavırlarınaysa bir anlam veremedim. “Otur” bile demeden sitemkar bir makamda:

“Köylülerin çoğunu dinledik. Ezan okumuşsun, cami de fetva vermişsin, okulda çocuklara sure okutmuşsun, amcanın partisi lehinde propaganda yapmışsın” dedi.

Saniyeler süren bir sessizliğim oldu. Kelimeleri dikkatle seçmeliydim. Suçlamaları retdetmek yerine farklı bir boyut kazandırmalıyım.

Üzerimdeki suçluluk edasını atmaya çalışarak kafamı kaldırdım. Bazen müdür bey’in, bazen de müfettişin gözlerinin içine bakarak tane tane konuşmaya çalıştım.

“-15 yıllık meslek hayatımın en güzel günlerini bu köyde geçirdim. Bu köyden ilk defa, yatılı okula ben öğrenci gönderdim. İlk defa, liseye bir kız öğrenciyi ben gönderdim. İlk defa, halkın katıldığı bayram törenlerini ben yaptım. İlk defa, programlı eğitim gezilerini ben yaptım. Elli öğrenciden 25’ine görev vererek, ilk defa tiyatro ve bayram geceleri düzenledim.”

Ben listeyi uzatmaya devam edecektim. Ama müfettiş sözümü kesti.

“Hocam sana başarısız bir öğretmen demedik ki!..Sen çalışmışsın. Güzel işler yapmışsın. Bu, dosyadaki belgelerden belli. Sen eğitim öğretim yapmıyorsun diye şikâyet edilmiyorsun. Lütfen suçlamalara cevap ver” dedi. Üç - beş saniye düşündükten sonra:

“Hocam ben çok güzel türkü söylerim. Benim bu yönümü bilen bir dostum, geçen gün çalıştığı otelde yapılan bir eğlence programına davet etti. Orada birkaç türkü söyledim. Otel müdürü çok memnun oldu. Zaman zaman programa katılmamı istedi. Böyle bir durumda suç işlemiş olur muyum?” Müfettişten önce müdürüm cevap verdi.

“Dersini aksatmamak şartıyla, her türlü kültürel faaliyette bulunabilirsin. Hatta buna biz de memnun oluruz.”

İstedğim cevabı almıştım. Hemen taşı gediğine oturttum:

“Neden dersi aksatmamak şartıyla normal karşılanıyor da, bir hevesle okuduğum ezan soruşturma konusu oluyor? Ben okulda öğrencilere ezan okutmadım; kendim okudum. Mesai dışında ve okul haricinde, mesleğimi aşağılatmayacak bir eylem, bir hareket neden soruşturma konusu yapılıyor? Üstelik beni şikayet edenlerin bu hareketimden rahatsız olmadıklarını, asıl meselenin su meselesi olduğunu size yazılı olarak izah etmiştim.Okul dışındaki bu hareketimden, neden benim amirlerim rahatsız oluyor? Kaldı ki, nice meslektaşım, uygun olmayan ortamlarda müzisyen olarak çalışıyor. Bunu siz de biliyorsunuz. Neden onlarınki sanat adına alkışlanıyor da benimki soruşturmalık oluyor?”

Yaptığım kıyaslama müdürümün hoşuna gitmişti. Ama müfettiş suratını biraz daha asarak hoşlanmadığımı belli etti.Sesi amcamın sesi gibiydi. İltifat ederken bile hakaret tonundaydı:

“Bana bak! Sen laik cumhuriyetin Atatürkçü öğretmenisin!.. Türkü söyleyebilirsin, ama ezan okuyamazsın!..Sen köylü Ahmet ağa değilsin. Köye medeniyet götüreceksin. Ezanı kim okursa okusun!.. Kaldı ki sen vaaz veriyormuşsun; fetva veriyormuşsun. Ne işin var senin fetvayla, vaazla?”

Yine kelimeleri seçerek konuşmaya başladım. Artık başlangıçtaki heyecanım kalmadığı için sesim daha gür çıkıyordu.

“Hocam siz söylediniz, köye medeniyet götüreceğimizi. Ben köy öğretmeniyim. Bu köyde altı yıl çalıştım. Ölüsüne, dirisine, doğumuna, düğününe hep gittim. Tabi ki camiye de gittim. Konuşmam gerektiğine, inandığım her yerde konuştum. Teknik olarak vaaz, hutbe, fetva nasıl verilir bilmem. Ama dini meselelerin özünü araştırırım. Yanlış olduğunu gördüğüm bir uygulamaya, muhatabım kim olursa olsun müdahale ederim. Köy halkının dini konularındaki bazı saplantılarına karşı çıktım. Bunun için de nerde fırsat bulduysam orda konuştum.”

Müfettiş bey sözümü kesti:

“Sana ne köylünün inancından? Kim değiştirirse değiştirsin” dedi. Pes etmemeye kararlıydım.

“Hocam velilerin fikri öğrencilerimi etkiliyor.(Seyrettiğiniz bir filmin özetini yazın) diye bir ödev vermiştim. Çocuklardan birçoğu günah olduğu için televizyon seyret-

mediklerini söylediler. Onlara “günah” mefhumunun ne olduğunu, dinimizin bilime ve teknolojiye ne kadar önem verdiğini anlatmaya çalıştım. Ahlâk dışı programların seyredilmesinin günah olabileceğini, ama faydalı programların seyredilmesi gerektiğini izah ettim. Ama yeterince etkili olamadığımı gördüm. Bilimle ilgili ayet ve hadisler derleyip, bir gün cami imamının da iznini alarak, bu konuyu velilere uzun uzun anlattım. Altı senede bu metodu değişik konularda tekrarladım. Bunu vazife şuuruyla yaptım. Adının vaaz veya konferans olmasına hiç kafamı takmadım.”

Sağolsun Müdür bey hemen atıldı:

“Aferim. Bak o bağınazlara meseleyi ne güzel anlatmışsın. Böyle konuşmak tabi ki suç olmaz. Öyle değil mi müfettiş bey?” Müfettiş bey kerhen destekledi:

“Tabi!.. Şu asırda televizyon seyretmek günah denir mi? Ama sen de okulda hep din dersi okutuyormuşsun” dedi. Zamanın lehime işlemeye başladığını hissettim. Artık el kol hareketleriyle destekleyerek, beden dilimi de devreye soktum.

“Sayın hocam ben altı senede iki defa 5. sınıfları okuttum. Teftiş raporlarım önünüzde. Sürekli din dersi okutsam diğer derslerde başarılı olabilir miyim? Eğer sure ezberletmem söz konusu edildiyse doğrudur. Sadece programda olan sureleri ezberlettim. Bunları sınıfta da okuduk. Resim, müzik dahil her dersin hakkını verdiğime inanıyorum.”

Diğer suçlamalar ve benim masum savunmam bu minval üzere devam etti. Su meselesini detaylarıyla sözlü olarak da anlattım. Köyden ilçeye gelip gitmelerim defalarca tekrarladı. Sonunda müfettiş bey kanaatini açıkladı:

“Bak öğretmen bey, kaliteli bir eğitmen olduğuna inandım. Söylediğin bütün sözlerin doğruluğunu kabul ediyorum. Şikayetin asıl sebebinin özel meseleler olduğu da belli. Her şeye rağmen dinî konulardaki tavırlarını tasvip etmiyorum. Sen laik ve demokratik bir Cumhuriyetin Kemalist öğretmenisin. Bu tür şikayetlerde genellikle herkes ceza alır. Sana ceza verilmeyecek. Ama bazı organları memnun etmek için, yerin değişecek!.. Bana iki okul ismi ver” dedi.

Bir anda buruk bir sevinç yaşadım. Köyden ayrılınca şikâyet edenler hem sevinecek, hem de amaçlarına ulaşmanın verdiği çılgınlıkla, değişik yanlışlıklara yeniden cesaret edebileceklerdi. Bu endişelerimi seslendirmeden iki okul ismi söyledim.

Büyük bir sevinçle köye döndüm.Sonucu eşime müjde olarak anlattım. Verilebilecek cezaların en hafifini almıştım. Kısa zamanda yerim değişti. Olayın menfi etkisinden çok çabuk sıyrıldım.

ESKİŞEHİR

PRAGMATİZM VE FARELER

YUNUS ÇAKIR

Okulumuzun rutin şube öğretmenleri toplantılarının birindeydik. Kısmen iriyarı olduğumdan ve karaciğer yağlanmasından ötürü bu tür kasvetli ortamlarda miskinlikle uykuya geçiş durumları yaşıyorken; yine benim gibi iriyarı, hatta “iritam” sayılabilecek değerli müdürümüz konuşmasının bir yerinde, öğrenci disiplin olaylarını azaltma konusunda pratik-pragmatik (eylem, verim, yarar), özgün tavsiyesini anlatıyordu “... Sınıflarınızda farklı özelliklere sahip üç-beş etkin öğrenci seçtirip sınıf içi uzlaşma kurulu oluşturursanız, her olay önce ve hemen bize gelmeyebilir. Sorun anında bu kurul devreye girip hakemlik yapabilir, idareyle haşır neşir olmak da istemeyecekleri için, kol kırılır yen içinde kalır misali, kendi içlerinde çoğu sorunları çözümler. Ayrıca sizler de var olan sorunlarla, şikayetlerle, öğrencilerin ilgisizlik ve saygısızlıklarıyla her karşılaştığınızda umutsuzluğa kapılmayı bırakın; zira usta kaptan fırtınalı denizde belli olur. Kaldı ki...” diyordu.

Müdürümüzün bu ve bunun gibi teorik-bürokratik katılığın dışında kalan, eylem ve fayda içeren pragmatizm-enstrümantalizme uygun yaklaşımlarını düşünüp takdir ederken, toplantının bitiminde sanki benden daha aktif biri yokmuş(!) gibi, bana bir vazife tevdi etmesin mi! Neymiş

efendim; Yunus Emre haftasındaymışız da, okulumuzun adı Eskişehir Yunus Emre Lisesi’ymiş de, benim adım Yunus’muş da, köyüm de Yunus Emre’nin doğduğu Yunus Emre (eski adıyla Sarıköy) Köyü’ne çok yakınmış da. Bu nedenle oraya gidip ürün-metin-mülâkat toplayıp getirebilmişim! Hadi hayırlısı deyip itiraz etmeyi düşünmedim bile; çünkü tutarlı-latifeli-hazır cevap-etkili ifade özelliğinin altında kalmak da vardı hani. Bir gün kilolu olduğum, dolayısıyla da yüklü (hamil) bulunduğum için, hamile kadın öğretmenlerimize verilen “nöbetten düşme” hakkının tarafıma da tanınmasını, üstelik benim yükümün geçici de olmadığını ifade etmiştim; ama bana, tam tersine haftada iki defa nöbet yazmayı sağlık ve zayıflık için önermişti.

Toplantı bitince cuma öğleden sonra Sarıköy’e gitmek için tren garından Ankara yönüne giden Van Gölü Ekspresi’ne bindim. Yol bir saat sürecekti; fakat ben bir buçuk saat uyumuş olduğum için, Sarıköy’ü geçip Polatlı istasyonunda inebildim. Tekrar geriye gidecek trene bilet alıp beklemekten başka çarem yoktu, trenler de otobüsler gibi sıkça gelmiyordu. Neyse ki birkaç saat sonra gelen trene bindim ve hesaplarıma göre de mesai saati bitmeden Sarıköy’e ulaşip “Yunus Emre Haftası” için gerekli çalışmalarını yapabilecektim. Ben bu düşüncelerle boğuşurken, yine ray sesleri eşliğinde bir uyku bastırdı. Nasıl olsa insan bir çukura iki defa düşmezdi, aynı günde aynı yere iki defa yıldırım düşmezdi ve hakeza... akıllıyım ya!... Fakat yanılmışım, nefsim mağlûp olmuşum; uyandığında ilk bindiğim yer olan Eskişehir’i bile çoktan geçip Bilecik’e yaklaşmışım. Tabii kendime çok kızdım, inip tekrar ve son paramla Bilecik-Sarıköy arası bileti alıp uzun bekleyişe başladım. Ancak akşam üstü gelebilen trene bindim. Artık uyur muydum hiç! Daha bu öğlen ve akşam geçtiğim tren

yollarından tekrar geçerek, iki saatlik yolculuğun sonunda, tamamen uyanık bir halde ve nihayet üçüncü seferimde Sarıköy istasyonu görülmeye, tren de yavaşlamaya... yavaşlamaya başladı ama olur şey değil, tren durmuyor!.. Hızlıca düşünerek kapıyı açtım ve trenden atlamaya karar verdim, bu defa inmek zorundaydım; çantamı fırlattım, sonra da seyrettiğim filmlerden öğrendiğim, ileri istikamete havada bir-iki adım atarak yere çarpmamın şiddetini azaltmayı düşünerek de kendimi fırlattım; ama olmadı, çakılıp kaldırımda sürtüldüm. Bir süre yüzükoyun öylece yerde kalıp bazı yerlerimde kırık-çıkık kontrolü yaptım canım acıyarak, şükür sağlam görünüyorlardı...

O sırada kulağıma gelen koşuşma ve konuşmaların, beni atlarken görüp de “Ne kahraman adam, gördünüz mü nasıl da atladı!...” diyen istasyon görevlileri olduğunu düşünerek, bu moralle yavaşça kalkıp gururlu ve kahramanca bir edayla, tebrikleri kabul edercesine onların tek tek yüzlerine baktım. Nedense bakışları bir yağız delikanlıya değil de, bir ahmağa gibi geldi. Şaşkın bir halde onlara doğru bakınırken bir de ne göreyim; tren biraz ileride durmuş, yolcularını indiriyor! Durumu anlamakta hiç gecikmedim tabii. Tren istasyona biraz hızlı girdiğinden otuz metre kadar ileride durabilmiş... Niye durdun niye ...git işte!

İşte bu moralsizlikle, karanlıkta iki saat yürüyerek ve elbette Sarıköy'deki işlerimi de mecburen pazartesi sabahına erteleyerek, köyüme gitmek zorunda kaldım. Anne ve babamla kısa bir hoşbeşten sonra, dönüş paramı tedarik etmenin yollarını düşünmeye başladım. Koskoca gururlu bir öğretmen olarak babamdan para isteyemezdim. Uyumalarını bekledikten sonra depodan bir çuval buğday alıp bakkala satıp parasını alacaktım. Doldurduğum çuvalı deponun dışından sırtlanırken dibine takılan çividen dola-

yı olanca buğday etrafa, toza toprağa saçıldı. Üstten üstten topladığım ve tekrar doldurduğum çuvalı götürüp sattıktan sonra yerlerde kalanları tavuklara yedirip suç unsuru sayılabilecek delilleri yok etmeyi düşündüm ama geri döndüğümde gece yüksek yerlere tünemiş tavukları ne yaptımsa yerlerinden kımıdatamadım. Öylece uyuyorlardı bana nispet! Neyse ki sabahın ilk ışıklarıyla ve kolayca sürebildim tavukları buğdayların olduğu yere. Birkaç dakikada yerlerde hiç buğday tanesi kalmamış, ben de derin bir oh çekmiştim; artık babam durumu anlayamazdı. Şimdi rahatça uyuyabileceğimi düşünürken babam kahvaltıdan sonra nadas için tarla sürmeye gitmemizi istedi ve gittik. Kırk yılda bir yardım edecektim; yorgunum, hele uykusuzum hiç diyemezdim, yakışmazdı bana. Babam traktörle koca taşlı tarlayı sürerken pulluğun meydana çıkardığı taşları tarlanın dışına atma görevini bendenize verdi. Bir iki ağır taşı attıktan sonra baktım ki biteceği yok, uykusuzum da... babamın bana doğru bakmadığı, beni görmediği zamanlarda her taşın üzerini taze sürülmüş toprakla örtmeye, kamufleye başladım; bu bile çok zor bir işti. Yine de şüphelenmesin diye birkaç taşı tarla dışına attım. Hiç iş yapmadığımı kimse söyleyemez! Çift sürme ve taşlar bittiğinde babam “Aferin!” dedi. Köye dönüş yolunda, babam aşağıda kalan pancar tarlasındaki tarla farelerinden ve pancarlara verdiği zararlardan söz etti. Ben de köyün öğrenlerinden gizlice topladığım on kadar kediyi ve onar metrelik ipleri çuvala doldurup pancar tarlasına gittim ve onar metrelik aralıklarla kedileri ayrı ayrı, ipin bir ucu ayaklarına bağlı diğer ucu toprağa çakılı bir vaziyette tarla üzerine yerleştirdim. “Sizi mendebur fareler, pancarlarımızı yersiniz öyle mi!”

Ertesi gün tam gün köydeki evimizde uyuduktan sonra pazartesi sabahı bir arkadaşım arabasıyla beni Sarıköy’e

bırakıverdi. Oradaki işlerimi hızlı ve iyi bir biçimde bitirdim ve bu sefer “otobüs”le okuluma gelebildim. Biraz gecikmişim ama “Yunus Emre Haftası” için materyaller toplamış ve dersime de yetişebilmişim. Okulun kapısından girdim ve yığılıp kalmamak için kendimi zor tuttum... Girişteki köşede ve karşı panoda haftayla ilgili bir çok çalışmanın yapılmış olduğunu, pek çoğununda “internetten indiriliverdiğini” şaşkınlık ve üzüntü ile görüp fazla gecikmiş olmanın karamsarlığıyla salına salına dersime girdim. Teneffüste müdürümüz beni çağırttı, ben de mecalisze çalışmalarımı gösterdim. Utanç içindeydim. Oldu olacak başımdan geçenleri de birer birer anlatmakta sakınca görmedim. Her şey boşa gitmiş, hiçbir fayda ve değer ortaya koyamamıştım. Son üç günde yaşadığım anlamsız ve abes olaylar ve koskoca bir hiç! Ne kendime ne de okuluma en ufak bir bilgi ve beceri katkısı sağlayamadım... diye sızlanıp özürler dilerken saygıdeğer müdürüm bir el hareketiyle benim sözlerimi kesip, topladığım dokümanlarımın tıpkı Yunus Emre’nin “Bu kapıdan eğri odun bile giremez...” misali fazlasıyla verimli olduğunu, geciken bir şey olmadığını, sunuma ve sergiye eklenebileceğini belirttikten sonra kendisinin asıl yadırgayıp, şaşırdığı şeyin bu konu değil de benim bu yaşadıklarımın, gündelik de olsa olgulardan yola çıkıp, farklı alanlara yönelik çıkarımlara ulaşamama zaafım olduğunu söyledi. Bir eğitimci için, hele de benim gibi entelektüellik gerektiren branşı olan birinden birazcık izan, kavrayış beklermiş...

Benim bu yaşadıklarımın eklettik,realist, sembolik, konketik, fenomenolojik, idealist ,diyalektik, refleksif , spekülatif , entütif , konstrüktif...düşünme yöntemlerinden en uygun olanını seçmek bir yana, bari hiç değilse basit bir “pragmatizm” düşünmeye uygun çıkarımlar da mı yap-

madığımı, dersler çıkaramadığımı, kendimi ve öğrencileri yetiştirmede bir örnek oluşturamadığımı, hiç mi akletmediğimi söyledikten sonra bana doğru baktı ve hiçbir şey anlamadığımı gördüğünden; sanırım sözlerine metaforik yöntemle açıklık getirmeye çalışarak konuşmasını şöyle sürdürdü: "...zaten pragmatizm düşünürü John Dewey'den kalma, nerden gelip nereye gideceği belli olmayan çok eski bir milli eğitim teşkilatımız var (bindiğin tren gibi). Bir de sen dalgınlık, tembellik yapar da bilgiçlik eder, haddini aşarsan düşüp yere çakılırsın (trenden atladığın gibi). Ayaklara takılan, verimleri düşüren zararlı taşları yani okulunda var olan sorunları çözmek yerine görmemezlikten gelirsen (tarlandaki taşların üstünü toprakla örttüğün gibi) stres ve kaygıyla vicdanın sızlar, gurur yapıp başkalarından yardım almazsan (babandan para istemediğin gibi) işleri daha da zora sokar, eksik bırakırsın. Böyle bir durumda doğru öğrenme, düşünme yol ve yöntemlerini de uygulayamaz, bilgileri rast gele sağa sola saçarsın (çalıntı-saçıntı buğdayların gibi); öğrenciler bu bilgicikleri alamayınca da onlara zorla, tehdit ve şikayetle vermeye çalışırsın da iletişim sorunları yaşar, işinden haz alamazsın. Diğer ders öğretmenleri de senin gibi yaparsa, öğrenciler de sizlerin aralarınızda kalan, sizlerin ulaşamadığı boş bölgelere kaçıp saklanırlar (toprağa çakılı kedilerin aralarında kalan boş bölgelere kaçıp saklanan tarla fareleri gibi). İşte o zaman eğitimde ne organizasyon, ne bütünlük, ne düzen ve ne de verim kalır! Ben 'Tapduk Emre' değilim fakat sen yine böyle bir suç işleyip de geldiğinde "Bizim Yunus mu?" demek isterim..."

SAMSUN

YOLDAKİ TAŞLAR

TÜRKAN TOKAT

Benim de anlatacaklarım var.

Biliyorum ki onu anlatmak için uzun uzun betimlemeler yazamayacağım;süslü,cicili kelimelerle cümleler kuramayacağım.İstiyorum ki onun hikayesi, onun gibi saf ve temiz olsun!..

Meslekte on üçüncü yılım.Ben onu öğretmenliğimin ilk yılında tanıdım.Birleştirilmiş sınıflı bir okula tayinim çıktı.Dört ve beşinci sınıfları bir arada okutacaktım. Ben kendimi onlarla bir saymış,canıma can katmış,adeta özdeşleşmiştim.Yirmi sene olmuştu bu köye bir bayan öğretmen gelmeyeli.İlk başta kendimi Çalığışu'ndaki Feride'ye benzettim.Onlar beni,ben onları tepeden tırnağa süzerek baktık,inceledik.Çocukların gözlerinde biraz merak,biraz ürkeklik ve az da olsa sevinç kıpırtısı vardı.Acaba bayan öğretmen anneleri gibi onları sevecek,saçlarını okşayacak mıydı?

Onlarlakaynaşmamızuzunsürmedi.Onlarbenimilk göz ağrılarımdı.O zaman dikkatimi çekmişti hemen:Yaşlılarına göre iriydi,dar ve kısa bir önlüğü vardı üzerinde .Belli ki üst sınıfa geçen birilerinden bulmuşlardı bu önlüğü.Saçlarını şimdi benim bağladığım gibi hep geriye doğru bağ-

lardı.Sessizdi,içine kapanık,sormadan konuşmayan ,diğer çocuklar gibi her lâfa atlamayan,onlardan farklı biriydi. İnanın gülüşlerinde bile hüüzün damlları akardı..Yüzünde sebebini bilmediğim bir iz vardı.Dolu dolu bakardı.

Zaman su gibi akıp geçti.Birbirimize alıştık.Arkadaş olduk.Elmanın ikisi yarısı gibi olduk ilk göz ağrılarımlla. Ama o hep aynıydı.Camın kenarındaki sırada sessiz sakin otururdu.Teneffüse çıkmaz hep kitap okurdu.Dersleri iyi değildi, ama kitap okumayı çok seviyordu.Onun en çok sevdiğim yanı burasıydı.

Zamanla yüzündeki izin bile sebebini öğrendim.Virane bir evleri vardı.Topraktan,şiddetli rüzgarda yıkılacakmış gibi!.. Üvey babanın yanına dört kardeş anneleriyle gelmişlerdi.İki kardeş de bu babadan olmuştu.Hırpalanıyordu,eziliyordu, bu her halinde belliydi.Yüzündeki izde bile ince bir mahcubiyeti vardı..Acemiydim,korkuyordum,Görsem ,duysam bile müdahale edemiyordum.Yanlışları bile kabulleniyor,üstüne bir de biz yanlış yapıyorduk,sessiz kalarak!..Belki onun sonunu hazırlayan o günlerdi.Onu sona getiren yolda, bizim yoldan kaldırmaya üşendiğimiz taşların da payının olduğunu, ancak gece yarısı gözüme uyku girmediği sırada anladım. Ama o taşları kaldırsak bile yolcu çoktan tepeleri aşmıştı.

Keşke bir şeyler yapsaydık...

Bir akşam üstü kapı çaldı.Yanında aynı sınıftan bir öğrenciyle geldi.Elinde bir paket!..O kadar çekingendi ki,yanındaki arkadaşını konuştu onun yerine: “Öğretmenim bugün sınıfta, size ‘Öğretmenler Günü’ için hediye getirememiş.Şimdi getirdi, kabul eder misiniz” dedi.O sadece, ‘Ne olur öğretmenim ‘dedi.Benim bir şey söylememe fırsat

vermeden, –belki hediyeyi kabul etmem diye çekindikleri için-karanlığın buz gibi soğuşuna doğru sır olup gittiler.. Paketten Nasrettin Hoca ‘nın oyması çıktı.Elimde paket öylece arkalarından bakakaldım.Şimdi o oyma, evin dış kapısının iç tarafında asılı.Bana zamanında yapmam gerekeni yapmadığımı hatırlatsın diye, onu inatla asılı tutuyorum.

Bitti.Koskoca bir eğitim-öğretim yılı gerçekten göz açıp kapayana kadar geçti.Okulların açılmasına yakın döndük.Duyduk ki küçük kitap kurdumuz nişanlanmış. Düşünü olacaktı hemen.Duyunca donup kaldım.’Bu da ne böyle dedim?Daha okuldan yeni çıktı.Yaşı küçük onun ‘dedim.’Sen karışma hoca hanım,yaşı var onun 13-14,her gün koyun peşine gitmekten,ıssız ovada başına bir şey gelmesindense,aç susuz kalmaktan,eziyet çekmektense bu daha iyidir.Evini ocağını bilir,rahat eder.İyi insanlardır’dediler. Yapmadık yine üzerimize düşeni.Karışamadık.Göz göre göre gidiyordu.Kalbimi en çok acıtan tarafı ise düşününe gitmekti..Kına yaktılar ellerine,ben ağladım sadece.Annesi sustu,ağlamadı hiç.Ne düşündü ki? Kızım rahat eder,huzurlu olur diye mi ağlamadı ki?Ne bileyim ,bilemedim işte!..

Ertesi gün okul müdürümüzün yanına gittim.Acilen kız için bir şeyler yapmamız gerekiyordu.Müdür bey o köyden evliydi.Hatırı sayılır bir ailenin kızını almış,senelerdir orda görev yapıyordu.Ben acemi idim ama o oralı sayılırdı.Bu olaya hemen el atar,durumu düzeltir diye içimden geçmiş,bir umut filizlenmişti.”Bakın hoca hanım,bunlar olağan şeyler bu köyde.İlk defa bunu o yaşamıyor.Bu ne ilk, ne son.O yüzden siz de kendinizi suyun akışına bırakın. Akan derelerin önüne taş koyup da durduramazsınız.”

Şaşırılmıştım.Bir idareci nasıl bu kadar kayıtsız

kalabiliyordu? Akan dereleri ben durduramayacağım, idareci durduramayacak, peki kim durduracaktı? Daha kaç tane gülümü zün sularda kaybolup gidişini seyredecektik? Oradan boynum bükük bir şekilde ayrıldım. Ne tuhaf, meğer o taşları yollardan kaldırmak bir tarafa, taşları asıl yola koyan bizmişiz!.

O mutluydu önceleri”. Bir gör çok rahat, kilo almış, bir iş görüyor, koca avrat gibi” dediler. Zaman geçti, başka başka haberler geldi. Orda da eziyet ediyorlarmış. Düğünde çok oynadı diye dövmüşler. Dört sene olmuştu, ellerine kına yakılıp da gelin olalı. Ben onu bu zaman içinde hiç görmedim. Belki birkaç sefer uzaktan silueti çarptı gözlerime.

Ayrıldı. Geri döndü üvey babanın evine. Solmuş dediler. Araya çok aracı girmiş. Geri dönsün diye. Köyün yaşlı bir hacısı vardı, kimsenin saygıda kusur etmediği, sevip saydığı. En son o gitmiş. Ona dönmem, dönersem de ’Cümle âleme ibret olsun diye.....!’ demiş.

Döndü. Yine bir akşamüstü haber geldi. Öldü dediler. İnanmadım, inanmadım, daha çok küçüktü. Böyle bir şeyi yapmış olamazdı.

Bir akşamüstüydü, ellerimizden kayıp gitti bir yıldız gibi. Unutmadım onu, unutamazdım. Onu hatırladım içim yandı, onu hatırladım hatalarımı bana hatırlatsın diye!.. Geri getiremezdim onu, ama bir daha asla ve asla böyle bir olayın yaşanmasına izin vermeyecektim.

Çiçeklerim güneşi özlerken, onların dalını budağını saran ayrık otlarını bir bir koparacağım. Nehirlerini durduramasam bile, ıslanmak, hatta boğulmak pahasına o suya gireceğim. O yollarda idareciler beni yalnız bıraksa bile, tek başıma ya bütün taşları toplayacağım, ya da kaybolup giden bütün yolcular gibi yok olup gideceğim!..

TRABZON

SIRA DIŞI

HASAN ÇELİK

Mütebbessim çehreniz, gülen gözlerinizle girdiniz dünyama. Sizi böyle cana yakın bulmayı ümit etmiyordum doğrusu. Buna sebep, daha önce çalıştığım müdürlerin tavırlarıydı belki de. Hep mesafeli duran, konuşmadan önce birkaç defa yutkunan, sahte çehreyle arz-ı endam edenler!.. Oysa siz, maske takmıyordunuz. Ben buyum, diyordunuz korkusuzca. Ve ben bu korkusuz edayı önce yadırgamış, sonra hâlesine girmiş ve nihayetinde sıcaklığında erimiştim.

Dur bakalım, demiştim. Dur bakalım... Bekli de aldaniyordum. Bir insanı tanımak, bu kadar kolay olmamalı idi. Bir müdür hiç kendini bu derece kolay ele vermezdi. Değil mi ki “İnsanın alacası içinde, hayvanın alacası dışında” idi. Ve değil mi ki, bu insan bir müdür idi. Bütün sırrını açığa verecek!.. Olacak iş mi?

Beni yanıltmaya devam ettiniz. Bu defa sevk için gelmiştim yanınıza. Hani o basit bir işlem gibi duran, ama zar zor alınan sevk. Ne hikmetse sırtımda bir ağrı peyda olmuş, beni epey örselemişti. Doktora gitmek, en azından sırtıma bir röntgen çektirmek gerektiğini düşünmüştüm. Bana inanmayabilirdiniz. O gün çalışmaktan sıkıldığım için böyle bir bahanenin arkasına sığındığımı düşünebilirdiniz. Bu

yüzden beni uzun uzadıya sorguya çekebilir, hatta “Ben de yarı doktor sayılırım, şu sırtınızı açın da önce ben göreyim” diyebilirdiniz. Bu temada hikâyelerle doludur belleğim. Oğlunu sünnet ettirmek için izin alamayınca, daha doğrusu müdürü sözle ikna edemeyince, oğlunun pantolonunu indirmek zorunda kalanlar, bir önceki gün boş saatinde neden gitmediğini soranlar, ya da bir sonraki günde boş saatine sevk için randevu verenler !.. Ve daha neler neler... Bu örnekleri çoğaltmak mümkün. Sevk kâğıdını imzalamak için elinize aldığınızda, ben bu hikâyelerin yarattığı endişeleri taşıyordum. Üstelik sormadığınız halde; sırtımda bir ağrı var da bir baktıracağım, demek gereğini hissetmişim. Sesi- nizin en tatlı tonu ile, bir babacan tavırla,” Baktır ya, baktır. Aman kendinize dikkat edin, Biz yolun yarısını çoktan geç- tik, size bir şey olmasın.” demiştiniz. Nedense şaşkınlığımı gizleme gereği duymuştum. Bu yüzden olacak sizi takdir etmedim. Ve tabii size teşekkür de!..

Yine de adımın önüne birinci tekil şahıs eki koyduğunuz ve bana seslendiğiniz vakit, hayretten küçük dilimi nasıl yutmadığıma şaşarım. En nihayet müdürlük, resmi bir görevdir. Resmi görevlerde ismin önüne şahıs eki getirmek, iş ahlâkına değilse bile teâmüllere aykırıdır.

Aslında keşke böyle davranmasaydınız. O vakit ben, daha fazla çalışma gayreti içerisine girmez, nasılsa takdir edilmiyorum diyerek, kendimce bahaneler uydururdum. Derslere geç girer, konuları öğrencilere kavratmak için dinip durmazdım. Hatta akşamları, ertesi günü en verimli geçirmek için planlar yapmaz, daha iyi olmanın sancısını çekmezdim. İşimi yapıyor görünmek, hem bana hem öğrencilere yeterdi. Maaşıma halel gelmedikten sonra...

Siz beni köşeye sıkıştırmayı tercih ettiniz. Yetmedi

devam ettiniz: Bir öğlen vakiti yaptığınız yemek daveti bunlardan sadece biri!.. “ Benimle yemeğe gelir misin?” diye sormuştunuz. Bir müdürün emri vakisini aramıştım kelimelerle bütünleşen davranışlarınızda. Size haksızlık ettiğimi itiraf etmeliyim. Belli ki emredici tavır, yerini nezakete bırakalı bir hayli olmuştu sizde. Ve ben, olmayan şeyi boş yere arayan bir meczuptan farksızdım. Sıkılmıştım karşınızda yemek yerken. Lokmalar boğazıma dizilmiyor olsa bile, tedirginlik bedenimi yokluyordu ara ara. Oysa siz sadece rahat değil, beni de rahatlatmak için çaba harcıyorsunuz. “ Ye, ye de büyü” dediğinizde, nasılda gülmüştüm. Aklıma gelince hâlâ gülerim. Sizden küçüktüm elbette, ne var ki bir babaydım yine de. Oğluma yaptığım hitabın, o yaşında bana yapılıyor olması komik gelmişti. Keza söz menziline ulaşmış, tatlı sohbetin yoldaşlık ettiği bir yemek yemiştik.

Odanıza, gönül rahatlığı içinde girer, tatlı sohbetin, içilen çayların ardından huşu ile ayrılırdık yanınızdan. Aydınlık dolardı gölümüze ve bu aydınlığın şavkıyla nurlanırdık.

Ay sonlarına doğru borç para teklif ederdiniz.... Allah’a şükür, ay sonlarını getirebiliyordum. Teklifinize ihtiyacım yoktu. Yine de tavrınız, cömertliğiniz bende hoşnutluk yaratıyordu. Sizin durumunuzun daha iyi olmadığını biliyordum. Merakın girdabında boğuluyor, yine de bir türlü tavrınızdaki bereketin sebebini soramıyordum. Yaşananların masallar ülkesinde bir rüya olduğunu, sorgularsam rüyanın biteceğini düşünüyordum.

Kulağıma gelen acı bir hikâye, bütün bunların izahıydı belki de. Hikâye; oğlunuzun, göz bebeğinizin intiharını konu alıyordu. Evdeki bilgisayar bozduktan sonra, sizden

korktuğu için intihar eden oğlunuzun acısı mı sizi bu derece merhametli ve kalender kılan? Doğrusu, kapanmış bir yarayı deşmek endişesi olmasa, hikâyenin aslını sizden dinlemek isterdim. Olsun, tek ben merakın sancısıyla kıvranayım, yeter ki siz anılarınızla yüzleşmeyin. Yüzleşmeyin ki, tekrar yaşamak mecburiyeti hasıl olmasın. Evlât acısını(Allah kimseye yaşatmasın) bilmem, fakat sevgisini bilirim. O sevgi ki, ne kadar kuvvetli olduğunu evladı olan herkes bilir. Nice endamlı, haşmetli boyunları eğmeyi başarmış, nice babaların, anaların; can uğrunda ölmesine vesile olmuştur. İçinize gömdüğünüz acı, kanlı pınarlara dönse de, ne sesini duyduk bu pınarların, ne de coşkun akışını gördük.

Ayrılık vakti geldiğinde üzülmeniz yok mu?

Neden ayrılmak istediğimi sormadınız. Haklı bir gerekçem olduğunu düşünmüş olmalısınız. Bana karşı eski neşeniz, ilginiz yerini durgunluğa, bir parça mahzunluğa bırakmasa ben de bu konuda konuşmak taraftarı değildim. Şartlar öyle gerektiriyor, yolcu yolunda gerek gibi, aslında pek de anlamı olmayan, fısıltıdan öteye geçmeyen şeyler döküldü dilimden. Niye bilmem, kendimi suçlu hissediyordum. Bir sevgiliye ihanet ediyor, ya da verilmiş bir sözü yerine getirmeyen bir vefasız gibiydim. Verilmiş bir sözüm yoktu oysa. Hatırlamadığım bir vakitte size bu yolda bir vaatte bulunmuş olabilir miyim?

Gerçek olan aramızdaki baba oğul ilişkisiydi. Öyle veya böyle, ısınmıştık birbirimize. Siz müdür değildiniz benim yanımda, ben de öylesine bir öğretmen olamadım. Davranışlar beklentilere dönüştü. Halbuki bir yolcudan başka ne idik ki? Bir gün bir handa, başka gün diğer handa konaklayan!..

Ardımdan birkaç damla yaş döküğünüzü bana naklettiler. Bir evlâttan ayrılır gibi olduğunuzu içeren sözlerinizi de!.. Gidene kal denmeyeceğini bildiğinizden emin olmasam, her şey bu derece kolay olmazdı. İyi ki sözlere de yaşlara da tanık olmadım.

Şunu gönül rahatlığıyla söyleyebilirim ki, sizi tanımak, yaşadığım en güzel anımdır. Siz sadece kendinizi değil, bir müesseseyi aklama görevi yüklenmiş oldunuz.

El bette müdürler de başka türlü davranabilir.

Davranışın bin bir çeşidi yok mu?

İSTANBUL-5

ASLI VE SURETİ

ESRA TAŞDEMİR

Zaman!..

Gizemin resmedildiği, merakın seslendiği, bekleyişin hiç tükenmediği buğulu zaman...

Her hükmün bedelini derinlerinde saklayan, kiminin vuslatı, kiminin çağlayan sevinci, kiminin ümidi, kimininse bekleneni..Ahh o dipsiz zaman!..

Hiç durmaz,yorulmaz mısın?

Adı zaman, beklenenin.Soyadı ise bilinmezlik.Hani hep beklenir de bilinmez ya neyin beklendiği, ama inadına yitirilmez hani umut.O derin bekleyişin aradığı bir fani,özlediği bir melodi vardır kulaklarda çınlayan.Göz görür lakin aranan değil,kulak işitir ancak istenen değil. Yılmaz,yine de “can çıkmadan huy çıkmaz.”misaline uyar,durmaz,yorulmaz insanoğlu. Tıpkı tozu dumana katmak için pusuda bekleyen zaman gibi!..Sessiz naralar atar bir yerlerden. O haykırış ki hep fırtına öncesi sessizliğin buruk tadını bırakır damaklarda.Peki ya sonrası? Sonrası fırtınalar kopar, tozlanmış yaşamın kıyısına vuran anılarda...O anılar demetinden bir tutam almak için geçmişe uzanır bir hayal.Bir varmış bir yokmuşlarla başlayan eski zamanlara inat,yaşlandıkça güzelleşen hatıraların yıllandığı ancak

unutulmadığı bir hayal.Sanki dünmüş gibi,sanki bugünmüş gibi.İşte o günlerden bir gün.

Yıl 1980,aylardan eylül.

Sonbahar esintisi karışıyordu leylek kokularına. Böğürtlenler,arnavut kaldırımlarıyla arkadaşlık ediyordu.Köy havası o bilinen şehir havalarından ayrı düştüğünü hemen fark ettiriyordu.İçine çektikçe çekesi geliyordu insanın o nemli toprak kokusunu.Hafiften bir rüzgar esiyor,üşütüyordu.Yokluyordu adeta ben buradayım dercesine.Oysa unutmak ne mümkün,karakış hemen kapıda bekliyordu.Misafir olmak için uğuldayan ayaz gecelere. Derken hava kararıyor,sokaklar gece lambalarıyla sohbetleyen hayat gününü tamamlıyordu bu mezralıkta.Bir baca dumanları, bir de semada secde eden ay şahitti yaşamın süreğenliğine.

Günün ilk ışıklarıyla ışıklanıyordu Mercan Öğretmenin yüreği.Her zamankinden farklı çarpıyordu kalbi bu sabah. Biliyordu ki penceresinin sunacağı manzara aynı olmayacaktı. Alıştığı,bildiği yerler kilometrelerce uzaklardaydı artık.Ama yine de perdeyi usulca aralayıp göndermeyi unutmadı göğşe,aşına yüzler arayan bakışlarını.Hem rüyasında görmüştü atandığı yeri,gelmeden önce Adıyaman'a.

“Adıyaman yolu duman

Vay vay yavrucağım,

Tay tay yavrucağım,

Dön gel,dayanamam.”

dizelerindeki adı gibi yaman Adıyaman'ı.O zamana kadar bilmiyordu bile böyle bir yerin varlığını.Hoş sonradan haritadan görecekti ama, Mevlâ yazmıştı bir kere yazgısını.

Daha neleri bilecekti izniyle,daha neleri görecekti...

Kaldıkları misafirhane köşesinde öyle dalıp gitmişken, “Günaydın Mircan’ım, hadi gel de kahvaltı yapalım” diyen yaşlı babaannesinin sesiyle kendine geldi Mihrican. Takmış koluna getirmiş,bu uzak memlekette yalnızlığına ortak etmişti Kız Yeter Babaanneyi.Yaşayan bir efsaneydi sanki Kız Yeter Babaanne.Kars’ın Belliahmet köyünde doğmuş,o topraklarda büyümüştü.Köyde ona Gız Yeter derlerdi.Adını da son çocuk olarak kalması gerektiğine inanılan düşünceden almıştı.Çok yerlere,çok şeylere tanıktı yüzündeki derin çizgiler.Pamuk gibi teni,kadife gibi elleri vardı.İnsan ne manilerine doyardı,ne de bin bir dersle dolu hayat öyküsüne.Gözünde gözlüğü,elinde tesbihi anlatır dururdu, alıp maziye götüren sesiyle.Sonra kahveler yapılır,içilirdi sıcak sıcak.Isınmışken sohbetinin sıcaklığında, yine dokundururdu o beylik laflarından birini.

“Gönül ne kahve ister,ne kahvehane,

Gönül muhabbet ister,kahve bahane.”

İşte bu koca çınar o yaşına aldırılmamış,gönlü razı gelmediğinden çıkmış gelmişti bu diyarlara,torunu Mihrican’ın yanına.Yarenlik etmişti altmış beşlik tecrübe,filizlenmiş yeni yetme bir yaşam tüneline.Karanlığın aydınlıkla kucaklaştığı zaman tüneline.Tüm hazırlıklar bitince yola koyulmanın vakti gelmişti artık.”Aynası iştir kişinin lafa bakılmaz.” sözünü kendine daha ilk günden ilke edinen ve “Çakı gibi bir öğretmen ol!” diyen babaannesinin öğüdünü aklından hiç çıkarmayan Mercan ve pamuk ninesi düşmüşlerdi mektebin yoluna. Gidecekleri yer belliydi:Yavuz Selim İlkokulu!..

“Tık tık tık” diye çalındı müdürün kapısı ve usulca içeri

girdi iki ürkek adım.Mercan öğretmenin kalbi bir kelebeğin kanat çırpışından farksız,çırpınıyordu.Kolay değildi elbet. Ailesinden ilk ayrılışı,ilk özlemi,ilk heyecanı,ilk görev yeri ve birlikte gün tüketeceği ilk yöneticisiydi.Özellikle müdürünün duruşunu,tavrını çok merak ediyordu.Malum;sözde değil özde,köstek yerine destek olabilecek yöneticiye denk gelmek büyük şansı.O talih kuşu konar mıydı acep bu genç muallimin başına?Dedim ya göreceği çok şey vardı daha.İşte bu da onlardan biriydi.Nasıl bir yönetici,nasıl bir yönetim sorusu durmaksızın yankılanıyordu beyninde. Sahi neydi yönetmek ve kimdi yönetici?Sarı sayfalarda çok yol almış,çok kitaplar hatmetmişti Mercan.İnsanlığa dair,hayata ve anlamına dair,gerçek lider ve yöneticilere dair,kısacası her şeye dair.Şimdi ise o edindiği bilgiler süresini tamamlamış,uygulama için takvim yaprakları çoktan geri saymaya başlamıştı.

“İyi günler.Ben okulunuza yeni atanan öğretmeni-niz Mercan A...” diye, ağızdan çıkıverdi birden kalpten geçen heyecanlı kelimeler.Müdür Bey,yüzündeki hafif tebessümle önce bakışlarını, ardından bedenini kaldırarak sıcak bir el uzattı kendisine ve “Hoş geldiniz Mercan Hanım.Mesleğiniz ve ilk görev yeriniz hayırlı,uğurlu olsun! Dilerim vazifenizde çok başarılı,idealist bir öğretmen olursunuz”dedi.”İdealistlik!” diye geçirdi aklından. Gerçekleştirmek istediklerine ışık tutan,tam da aradığı ve olmaya çalıştığı kelimeydi bu.Evet kendisi,öz benine söz vermişti bu yol için, ama acaba karşısında dimdik duran ve çözülmeyi bekleyen bir sırrı anımsatan bu adam da idealist miydi?Yaşamının konuğu olup türlü tecrübelerin kazanımı için can atılan mı, yoksa miyadı dolmuş masa başında gün öldüren yenilik fakiri biri miydi?Bilmiyordu, ancak er geç öğrenecekti.Usul usul.Birden karar vermek

olmazdı, veremezdi de zaten insan. Ama umudunu bağladığı yönetici modeli kendini şu niteliklere teslim etmişti: Yurdunu ve ulusunu seven, planlı ve düzenli çalışan, acele karar vermeyen, zeki, çalışkan, ileri görüşlü, sabırlı ve disiplinli, zorluklar karşısında yılmayan, fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller yetiştirmede öncü, herkese eşit davranan, insanları seven, alçakgönüllü, hoşgörülü...

Kelimeler tren vagonları gibi ardı ardına geçerken zihninden, düşünceleri raydan çıkmışcasına fren yaptı birden. Sonra yavaşça durdu, düşündü. Acaba çok şey mi istemişti? Ardından fikrinin ince gülü onu şu sonuca taşıdı: Kolay değildi yönetmek, bir topluluğun yöneticisi olabilmek. Elbet üstün vasıflarla donatılmış olmak gerekirdi. Padişahlık değildi ki babadan oğula geçsin düşünülmeden. Her “dayısı” olanın da yapabileceği bir iş değildi. Gerçi yapanlar da yok değildi ya memlekette. Ama hani hak vardı, hukuk vardı, emek vermek, yükselmek, canla başla çalışmak vardı. Birden derin bir umutsuzluğun girdabında buldu kendini. Bağırıyordu avazı çıktığı kadar. Yok mu kurtaraaaannn?

Derken...

-“Nereden geldiniz? Burada nerede kalıyorsunuz?” diyen bir ses kurtardı onu çaresizliğinden.

-“Babaannemle geldik ve şuan bir misafirhanede kalı...” cümlesini bitirmemişti ki, hemen müdürü karıştı lafa:

-“Olur mu hiç öyle şey? Hemen okul çıkışı eşyalarımızı toplayıp bize geliyorsunuz” diye inatla diretti. Yok, olmaz dememe kadar, kendimizi müdür beyin evinde bulduk günün sonunda. Sonradan gördüm ki okulda benim gibi göreve yeni başlayan diğer bayan arkadaşlar da bu inatçı da-

vetten payını almış ve geceye ortak olmuşlardı.Dile kolay ,bir evde tam on kişi. Bugünün koşullarında pek abartılacak bir rakam değildi belki misafir ağırlamak için, ama o küçük odalı fakat huzur dolu,sevgi dolu,ana baba kokan o yüzleri unutmak hiç kolay olmadı sonraları.Ve o gün anladım ki, bugün hiç düşünmeden onca kişiye evini açan bir insan,kim bilir daha kimleri,neleri sığdırmıştı yüreğine.O merhametli yüreğine... İşte,yap boz parçaları yerini buluyordu birer birer.Zihinde uçuşan sorular cevaplarıyla kucaklaşıyordu.İnsanları seven,alçakgönüllü,hoşgörülü bir yönetim sarıyordu çevremi ve sanırım aradığını buluyordu içimdeki ben.

Yönetici,yönetmek,yönetilmek...

Özünde hepsi aynı paydanın rakamları,aynı kümenin kesişen elemanları,aynı filin nöbet tutan kavramları.Bunca aynılığın içinde, işleyişte bir çok nitelik gerektirmenin farklılığını anlatan bir tiyatronun anılar başlıklı yansıması.

Yönetici...

Kime göre,neye göre?Düşünüldüğünde öylesine kapsamlı ki!..Yerine göre bir anne evladının,bir basketbol koçu oyuncularının,bir müzisyen notalarının,bir ressam fırçasının ve bir yazar kelimelerinin yöneticisi değil midir?Yerine göre bir çöpçü süpürgesinin,bir aşçı yemeklerinin,bir doktor hastasının ve bir terzi geçtiği iğne izlerinin yöneticisi değil midir?Ve yine bir öğrenci tuttuğu kalemin,bir öğretmen tüm minik ellerin,bir müdür okul ailesinin,bir komutan askerinin,bir şehit ireminin,bir bakan geleceğinin ve bir reisî cumhur vatanının yöneticisi değil midir?İzleyenlerden yükselen sesler cevap oluyor yankılanan sorulara. Evet,evet,evet!.. “Peki ya bir öğretmen gözüyle yönetici?”suali hemen cevabını bul-

yor. Hammaddesinin insan olduğunu unutmayan,bilinen tüm yönetim anlayışlarını sevgiyle harmanlayarak kendine özgü entelektüel bir anlayış geliştiren,disiplinin içine tebessümü serpiştiren ve sağ kolunun öğretmeni olduğunu bilen bir yöneticidir,öğretmen gözüyle yönetici. Bıkmayan,yılmayan, yorulmayandır.Hareketini yönetmek eyleminden değil,anlamak, hissetmek fiillerinden alandır. Bir bakışından,bir duruşundan sezendir insanı Mesafesini yakınlığı ile koruyan,büyükliğini çocukluğu ile tamamlayandır.Haramı yemeyen yedirmeyen;haksızlığı kabul etmeyen,ettirmeyendir.Sadece söz söyleyen değil,sözünün arkasında duran,onu yapandır.

Sözcükler sıralanırken peşin sıra,yaşamımın mesleğime ait anıları bir film şeridi gibi geçiyordu aklımdan.Kolay değildi bir ömrü sığdırmak kelimelere,kifayetsiz olduğunu bile bile.Gün geldi anamın sıcak kucağı oldu,gün geldi yavrumun ağlayan umudu,kanayan sevinci oldu gördüğüm yöneticiler.Kimisinde mertliği,kimisinde sertliği,kimisinde içtenliği, kimisinde de sahteliği gördü bu emektar gözlerim.Kimisinde fırtınalar yaşadı dev dalgalarla, kimisinde süt liman bir huzuru tattı güzide anılarla.Ve nihayetinde ateş yandı,bitti,kor oldu. Geriye külleri ve gülleri kaldı hiç solmayan.Küller uçtu gitti.Güller ise solmaksızın hep benle yaşadı.Koparıp almak isteyenlere dikenini;sevip büyütmek isteyenlere goncasını sundu. Böylelikle herkes emeğini,niyetini buldu;onunla kavruldu.Ve nihayetinde sözler bitti,yaşayan anılar oldu.İşte tiyatromuzun anılar geçidi,keyifli seyirler:

Yıl 1986

Mercan Adıyaman'dan ayrılalı uzun süre oldu.Evlendi ve bir de kızı oldu.Şimdi eşi ile birlikte bir köy okulunda.

Okul hayallerindekinden çok uzakta.Tek katlı,beş derslikli bir mahalle mektebi.Tuvaletleri bile dışarıda.Dördüncü sınıfı almış Mercan.Okumanın ve kütüphanenin önemini vurguluyor.Ama eksik olan bir şey var.Okulun kütüphanesi yok.

“Olmaz” diyor Mercan ve derhal müdür bey ile görüşüyor.Müdür bey biraz çekingen ve isteksiz davranıyor bu isteğe karşı.”Yerimiz yok,yapamayız hoca’nım” diyor.Mercan kararlı.

Direniyor ve sonunda bakımsız diye kullanılmayan küçük odayı, öğrencileri ile birlikte derleyip toparlıyor.Evinde kitaplarını getiriyor.Çevresindeki ailelerden,bakkaldan, sağlık ocağından,köyün muhtarından ve doktorundan kitap,dergi,gazete ne varsa istiyor.Bir

ayda tamamlanıyor her şey.Müdür bey yarı mahcup bir tavırla “teşekkür ederiz.Eserinizin yalnızca öğrencileriniz olmadığını gösterdiniz.Bize bir kütüphane kazandırdınız” diyor.

“Eserinin üstünde imzası olmayan tek sanatkar öğretmenlerdir.Kazandırılacak daha çok şey var”karşılığını veriyor Mercan.Ufacık bedeni büyüdükçe büyüyor o an ve yönetilirken yönetici oluyor adeta.

Yıl 1992

İki yıldır aynı okulda görev yapmakta Mercan.Yatılı ilköğretim bölge okulunda.

Ufak tefek çocuklarla,ışıl ışıl gözlerle dolu bir yer burası.Hepsi ailesini,baba ocağını bırakmış, gelmişler okumak için.Nasıl da heyecanlılar ve bir o kadar da mahsun.

Kimileri ayaklarının üzerinde durmayı çoktan becermiş. Kimileri ise hala düşüp kalkmakta.Olsun,öğrenecekler ne de olsa.

Bu gece nöbette Mercan öğretmen.Çocuklar onu çok seviyorlar.Gece nöbetinin onda olduğunu çok önceden öğrenenler ufak bir eğlence hazırlamışlar.Danslar,şiiirler,şarkılar,taklitler.Öğrenince çok mutlu oluyor öğretmenimiz.”Müdür beyi ve diğer öğretmen arkadaşları da çağıralım,müsait olan gelsin”diyerek, birkaç öğrenci ile haber yolluyor lojmana

Tüm öğretmenler geliyor ama müdür bey yok.”Sevmez zaten böyle şeyleri.Kim bilir yine neye kızgın.Bir türlü güldüremedik yüzünü” diye geçiriyor aklından.

Eğlence başladı.Harika!Ne kadar da güzel hazırlanmışlar.Çalışıp didinmişler.Her biri ne kadar yetenekli.Üm mühan,Eyüp,Adnan,Ahmet,Dilber!..Hepsi Allah’ın birer lütfu sanki.

Dilerim hepsinin yolu gül bahçelerinden geçer.Dikenler acıtmaz canlarını.Mesut sahnede şimdi.Herkes meraklı gözlerle onu izlerken,başlıyor müdür beyin taklidine.Ortalık yıkılıyor.Öylesine gerçekçi olmuş ki,gülmemek için kendimi zor tutuyorum.Derken birden müdür bey görünüyor kapıda.Davet edilen davetsiz misafir!..Onu gören herkes anında susuyor.

Mesut rolüne öyle kaptırmış ki kendini,fark etmiyor bile.Müdür beyle göz göze geliyoruz. Hafiften bir endişe,telâş sarıyor bakışlarımı.Gözlerim,gözlerinin vereceği cevabı bekliyor.

O kısacık saniyeler nasıl da uzun geliyor.Sonra yü-

zünde tebessüm,başını sallayarak: “Bırakın yapsınlar” diyor sözsüz dili.Mutlu oluyorum.Mesut rolünü bitirdi.Salonda çıt yok!..”Olmadı herhalde” diye düşünürken, iki el alkışlıyor onu gülerek.Bakıyor ki müdür bey.Utancından yerin dibine giriyor Mesut.Diğer alkışlar cesaretleniyor sonra ve müthiş bir sevgi tufanı kopuyor salonda.Müdür beyin yanına yaklaşıyorum ve “Gülmek size çok yakıştırmış” diyorum.”Gülene değil,güldürene bak” diyor o da.Mutluluğum bir kat daha artıyor ve o an aramızdaki o gidilemeyen yolun birden açıldığını hissediyorum.O yol hiç kapanmasın diye dua ediyorum.

Yıl 1997

İdeallerle geçen yaşamın sonuna yaklaştırmaya çeyrek var.Ne çabuk geçiyor yıllar,akıp gidiyor.Nerdesiniz otuzlar,otuz beşler?Az mı söyledik birlikte Cahit Sıtkı'yı.

Ama yoklar,gitmişler.

Yine bir köy okulundayım.Hayattan göçebe bir köy yaşantısı düşmüş meğer payımıza.Olsun varsın.Güzel-di her şey,bir ömre değerdi.Hava buz gibi.Dışarıda lapa lapa kar yağıyor.Buraların soğukları da söylendiği kadar varmış.İliklerim donuyor adeta.Sınıfa giriyorum,sınıf buz gibi.Çocuklar titriyor soğuktan.Yakmamış sobayı bu sabah Hikmet. Hastalanmış yatırmış.Yatar tabii. Kim dayanır bu soğuğa?Müdür beye gidiyorum.”Bugün yakamayacağız” diyor.”Ee biz ne güne duruyoruz?Öyleyse ben yakarım.” diyerek kapıyorum kovayı,doğru kömürlüğe.Odun,kömür,birkaç çıra.Ne varsa atıyorum.Bir elimde kova,belimi büke büke gidiyorum sınıfa.Dayanamıyor müdürüm,yardıma koşuyor.Bir ateş parçasıyla ısınıyoruz bir anda.Çocukların yüzündeki endişe yerini sıcak bir

gülümsemeye bırakıyor.

İşte diyorum,bir ateş parçasıydı beklenen,çoğalmayı bekleyen.Çoğalıyoruz A,B,C gibi.

Aynı yıl,mevsimlerden bahar.

Kışın tek renkliliğine inat doğa,renğârenk elbisesini giymiş çiçek desenli.Kuşlar bildikleri tüm şarkılarla eşlik ediyor doğanın resmine.Güneş damlaları yağıyor içimize. Sanki sihirli bir değnek dokunmuş bedenimize.Var olan her şey...

Zil sesi peşinde bir çığlıkla tenefüsü müjdeliyor.Çocuklar akıyor oyuna,bense çay ve sigaraya.Duman ciğerlerime doğru yol alırken ,”bırakamadım şu zıkkımı” diye geçiriyorum yine aklımdan.Derken ikinci nefes,üçüncü nefes...

Müdür bey yokluyor sonra.”Arkadaşlar,sizlerden benimle ilgili görüşlerinizi bildiren “dönütler” istiyorum. Zaman ayırır,ilgilenirseniz sevinirim.Dilediğinizi yazabilir veya resmedebilirsiniz” diyor.Topu topu sekiz öğretmeniz zaten.Herkes alıyor eline kalemi,fırçayı, çıkarıyor bir şeyler.Bense bakıyorum hepsinin şevkine.”Haydi Mercan Hanım boş durmayın” diyor herkes.”Siz bakın işinize” diyorum.Derken toplanıyor yapılanlar.İki yazı,üç resim,üç de şiir var.Bir de boş kağıt.O da bana ait!..Şaşırmıyor arkadaşlar.”Yine ne düşündü kim bilir?”der gibi bakıyorlar yüzüme.Kağıtları alıp çıkıyor Melek Hanım.

Müdür bey hepsini incelemiş.Teşekkür ediyor herkese.Çıkarken beni çağırıyor odasına.Gidiyorum ardından.”Zamanınız olmadı sanırım.Yine de teşekkür ederim” diyor kırgın bir sesle ve gözlerini önündeki evraklara çeviriyor.”Anladığınız gibi değil” diyorum biraz

utanarak.”Görünürdeki bu boş kağıt aslında çok şey anlatıyor.Siz benim gözümde işte bu kağıtsınız.Her defasında yazılıp silinen ,eskimeyen, yenilerini bekleyensiniz. Onun kadar masum ve temiz,onun kadar sabırlısiniz.Kim ne yazsa veya resmetse onu sizde buluyor.Beğenilmediğinde siliniyor,sevildiğinde fazlaca çiziliyorsunuz.Sözsüz duruyor,aslında çok şey anlatıyorsunuz.Kısacası benim için siz ışığı,yolunu,işini,umudunu bizlerden alıyorsunuz.Boş kağıt misali ne yaparsak o oluyorsunuz” diyen Mercan’ın sözleri, yerini müdür beyin gözlerindeki ıslaklığa bırakıyor.

Yıl 1999

Nihayet bu ömrün sonbaharı...Mercan öğretmen bu köy okulundan emekli oluyor.Adına düzenlenen törende müdür bey kendisine bir plaket ,bir de çerçevenmiş boş bir kağıt takdim ediyor.Bu defa Mercan’ın gözleri doluyor. Ve bir ömürlük tiyatro, sevinç gözyaşları ve mutlu son ile bitiyor.

Mutlu sonlar.Son ama mutlu anılar.Ne güzel bir tezat bu böyle.Keşke her tezat böylesine burcu burcu koksa,misk-i amber olsa.Kötünün içinde iyi,çirkinin içinde güzel, savaşın içinde barış,yalanın içinde doğru kadar gerçek olsa her düş.Bıraktığında yamacından düşecek kadar ucuz olmasa sevdalar.En güzeli de bir fincan kahve olsa yaşamlar.Sıcak olsa, ama yavaş yavaş aksa.Kısa olsa, ama kırk yıl hatırı kalsa.

Kırk yıl...

Kırk...

Yıl...

K-ı-r-k y-ı-l !..

Kelime kelime uzatsan da, harf harf çeksen de, istediğin ama geriye getiremediğin o kırk yıl. Şimdilerde kırılmış saçlarının tazeliğini artık veremeyecek o kırk yıl. Ne çabuk geçtiniz bre kahpe yıllar! Hani daha yeni başlamıştık? Gençlik, heyecanlıydık, yaşamın başındaydık? Hem daha yeni yeni anlayacaktık hayatı, insanları, gerçek yöneticileri, yönetimi. Hani nerdesiniz, ne çabuk gittiniz. Sıçrayarak uyandı uykusundan Mercan. Meğer rüyaymış diye söylendi. Geriye kalan sadece bir rüyaymış. Daha düne kadar okumuş öğretmen olmuş, saygıya değer ve tam aksi yöneticilerle karşılaşmış ve hatta hoş bir tesadüf onu memleketinin başka bir yerinde, ilk müdürünün torununu okutmakla yakalamışken ve hazır kızı da kendi gibi öğretmen çıkmışken, nasıl olur da tüm bunlar sadece bir rüya olurdu? Tam karşısında duran aynanın çehresinde buldu cevabı.

“Arama suretlerde,

Kendini, anılarını, geçen senelerini

Aslında yani sende ara içindeki seni.

Korkma gidemez hiçbir yere,

Gömülü sende.

En fazla gideceği yer;

Senden öte, senden ziyade...”

Ve sonunda anladım ki, aslı varken surete gerek yokmuş.

KONYA

BİLGİ KOKAN MEVSİMLER

BEHİCE ALTINOK

Güneş başka, su başka; o günü gösteren takvim yaprağı bambaşkaydı benim için. Su, hava, toprak nasıl birbirini arayıp buluyorsa, öğretmen ve öğrenci de öyleydi ... Öğretmenlik, çocukluğumu ve gençliğimi süsleyen güzel bir hayal; insan yetiştirmek kutsal bir işti; biliyordum... Ellerimde şekillenmeli, göz alırcasına güzel açmalıydı onlar! Okul bahçelerinde, bir mevsimi hasretle bekleyen minik sardunyalılar, geniş ovalarda açan papatyalar, adı henüz konmamış sevgi tomurcukları...

Hayalleri, dağların ardından doğan güneş kadar parlak ve yüksek olan “ben” için, uğraş günü gelmişti. Saat, öğretmenlik sonrası 06.30’u gösterirken, ufuklar daha fazla aydınlanmıştı gözümde... Bir an için, kendimle baş başa kaldım. Hayatımda bir dönem kapanmış, yükselme devri başlamıştı sanki. Yatağımın üzerinde, kendimi bir Osmanlı padişahı gibi hissettim.-Haydi bre, cahillikle mücadele başlasın! Ya Allah! diyecek gibi oldum. Sonra, bir yeniçeri edasıyla: -Şu tahtından in de, bir an önce yola çık! Sefere, (tayin olduğun okula) geç kalacaksın! diye kendi kendime emirler verdim. Pencereden, hayal renginde bir kızılık yansıyor. Ardındaki aydınlık, dört yana müjdelere gibiydi. Biliyorum bu renkleri; tepelerin ardında beni bekleyen

öğrencilerim de görüyordu.

Ben kendi hayal âlemimde iken, gerçek âlemde vakit ilerliyordu. —Eyvah, geç kaldım; diyerek kendime geldim. Apar topar giyindim. Neyse ki, yeni aldığım takım elbise-mi, yatağımın kenarına bırakmıştım. Bayram sevinci yaşayan bir çocuk gibiydim. Bismillah, “Allah’ım sana tevekkül ettim!” diyerek evden çıktım. Köyümün minibüsü yola çıkmış olmalıydı. Hızlı ama ürkek adımlarla yürümeye başladım. Durağa yaklaştığımda, birkaç öğretmen arkadaş gördüm. Hangisi benim okulumda mı acaba? Şu mu, buradamı derken, boyası yer yer dökülmüş, her hareketinde farklı bir senfoni sunan minibüsümüz geldi. Kapısı çok zor açılıyordu. Koltuklarının döşemeleri de ara ara yırtılmıştı. Şoförün gözünde, kocaman yeşil bir güneş gözlüğü vardı. Arkasına dönerek:

-Yeni bir hoca gelecekmiş! Müdür Hüseyin bey, sıkıca tembih etti; O, burada mı? dedi. Kısık bir sesle:-O öğretmen benim! dedim. Şoför:-Haa, tamam o zaman; hoş geldin hocam! dedi. Ağır bir motor sesiyle yola çıktık.

Allah’ım yardım et! İnşallah köydeki okulum, evim iyidir! diye durmadan dua ediyordum.

Birkaç dakika sonra, kırk beş- elli yaşlarında, iri yarı, çatık kaşlı bir öğretmen: “günaydın!” diyerek minibüse bindi. Yanımdaki koltuğa oturdu. O’nu tahlil etmeye başladım: Ne kadar da babama benziyor! Ama babam biraz daha şişman! Bu hoca, daha asık suratlı... Bu sırada o, hangi okuldasınız hocam diye, bana sordu.”Şehit Tuncay Yapıcı İlköğretim Okulu” dedim. O, “Memnun oldum hocam, ben de o okulun müdürüyüm” deyince, şaşkınlıkla “hoş buldum hocam! Yeni tayin oldum da; çok heyecanlıyım” dedim.

-Olacak tabii ki hocam; diyerek çatık kaşlarını ayırdı. Tekrar önüne döndü. “Okulunun müdürüne asık suratlı dedin, çok ayıp, çok!” dedim, kendi kendime...

Yol bir türlü bitmek bilmiyor; dümdüz ova, gözbebeklerimden kayıp gidiyordu. Tarlaların sarı, turuncu, kahverengi rengi çok hoşuma gitmişti. Yol kenarındaki tek tük karaağaçları saydım. Hepsi, bana “hoş geldin” diyordu sanki... Bir yandan da kilometre işaretlerini okuyordum: Konarı 80, Konarı 50, Konarı 30...

Nihayet, bir saat sonra, minik pencereci, kerpiç evler; sarı saçlı bir kızın gözleri misali, buğday tarlalarının ufunda görüldü. Köyün girişinde çocuklar vardı. Ellerindeki kocaman sopalarla, inek ve koyunların arkasından yürüyorlardı. Minibüsü görünce, dönüp dönüp baktılar. Onların gözlerindeki şaşkınlığı ve hiç bitmeyesini meraklarını, hemen sezinledim. Çocuklara bakarken “İnşallah sizlere güzel şeyler verebilirim, hepimiz işlenmemiş birer cevhersiniz” dedim. Okul müdürümüz Hüseyin hoca'nın, “burada ineceğiz” demesi ile, minibüs okulumuzun önünde durdu. Okul bahçesindeki çocuklar, bir pop sanatçısı gelmiş gibi, bize doğru koşmaya başladılar. Hocam, öğretmenim, örtmenim diye bağırarak etrafımızı sardılar. Müdür Bey: Günaydın minik böcekler! Yuvanızdan çıkmadan kahvaltı yaptınız öyle değil mi? Hooop, gel bakalım İsmail! diyerek, çocuklardan bir tanesini kucağına aldı. Kucağına aldığı çocuk İsmail bir yandan müdüre sarılıyor, bir taraftan da yan yan bana bakıyordu. Aniden, “sana güvercin getireyim mi?” diye bana sordu. “Hıı? Güvercin mi? Yok yavrum istemem!” dedim. Müdür Bey: “Haydi, sıra olun bakalım! Arılar gibi, tamam mı çocuklar! Bal yapmak için kovana gireceğiz!” dedi. Sonra bana dönerek: “Okulumuzda, birleştirilmiş sınıflar var hocam. 1-2-3'ler benim sınıfım; 4-5'ler de sizin sını-

finiz.İsmail de. 4. sınıfta” dedi.Eyvah, bu çocuk her gün kucağıma atlarsa, ne yapacağım diye düşündüm.

Sıra olduk.Sınıfa, müdürle birlikte girdik.Sınıftaki pencerelerden biri kırılmış, üzeri naylonla kaplanmıştı.İsmail de, en arka sırada oturuyordu.Çocuklarla tanıştık. Birbirimize çok çabuk alıştık.İsmail’in en çok sevdiği şey, resim dersinde güvercin çizmekti.Öyle ki, su altında yaşayan canlılarla ilgili bir resimde bile, suyun altına güvercin çizmişti.Güvercinin suda yaşayamayacağını İsmail’e anlatmam da, bir saat sürmüştü.İsmail durmadan, “Sana güvercin getireceğim öğretmenim!” diyordu.Ben O’nun bu sözlerini ciddiye almıyordum. Çok geçmedi; bir gün sınıfa girdiğimde, gözlerime inanamadım. Güvercinler oraya buraya uçuşuyor, İsmail de onların peşinden koşuyordu. Her yer toz toprak içindeydi. Ne oluyor burada! diye bağırdım. Ardından İsmail’in kulağından tuttuğum gibi, Müdür bey’in yanına koştum.Hocam rezalete bakar mısınız! Sınıfa ne getirmiş!Üstü başı da leş gibi kokuyor, dedim. Müdür Bey,sakin olun hocam! Gel İsmail! Anlat bakalım oğlum, dedi.Ben susmak bilmiyordum:İsmail’in derslerle hiç alâkası yok! Gelme oğlum sen okula!Git güvercin yetiştir...

İsmail, anlatmaya başladı: Ben paçalı güvercini öğretmenime gösterecektim.Çok güzel kanatları var.Beni köpekler yakaladı! Hacının köpeği ısırды beni...Ben, öfkemden İsmail’in üstüne başına bakmamıştım bile.Pantolonu, önlüğü parçalanmıştı.Müdür Bey, sakın bir tavırla: -İsmail, sizi mutlu etmek için getirmiş bu güvercini...Ama, okula güvercin getirmek yanlıştır.Yarın, güvercinler uyurken, kitabını ve defterini alıp okula geleceksin tamam mı oğlum! dedi. İsmail’e baktım.Şaşkın gözlerle bana bakıyor; bir yandan da burnunu çekiyordu.Bir anda, bana dönerek,

öğretmenim, defterlerle kitapları şimdi getireyim mi? diye sordu. Ben hayır,zaten son ders zili çalmak üzere!Yarın güvercinlerin uyusun!Sen erken kalk. Defterini, kitabını getir!Biz güvercinlerini sevmeye sizin eve geliriz, dedim. İsmail, koşarak sınıfa gitti. Müdür bey: Teşekkür ederim hocam, çok doğru davrandınız.İsmail de okula ne getireceğini anlamıştır herhalde.Yavaş yavaş öğrenecekler hocam! Biz onlara burada yol göstermezsek, ellerinde sopalarla konyunların arkasında dolaşmak zorunda kalacaklar! En tehlikelisi de cahil olarak...

Müdür Bey haklıydı. Sınıfa doğru yürürken, gıcırdayan tahtadan, bu çocuklar için daha fazla çalış sesleri çıkıyordu sanki...Sınıfa girdim.İsmail, gözlerini pencereye dikmiş, elindeki güvercini sıkı sıkı tutuyordu.Ona gülümseyerek getir bakayım o güvercini dedim.Bir anda gözleri parladı. Sessizce yerinden kalktı; güvercini bana verdi. Sinsi bir gülümsemeyle yerine oturdu.

-Çocuklar! Haydi bu güvercine bir kafes yapalım.Biz ona kafes yapacağız, İsmail de o kafesi evlerine götürecektim, dedim. Çocuklar, bir koli getirdiler.Güvercine pencereleri, kapıları elişi kağıtlarıyla süslenmiş bir yuva yaptık.İsmail, bu yuvayı sevinçle kucakladığı gibi evlerine koştu.O gün, durmaksızın, bardaktan boşanırcasına yağmur yağmıştı. Çıkış zili çaldı. Fakat, bütün çocuklar sıralarında oturuyorlardı. Öğrencilerden biri, “Domalan” toplamaya gidecek miyiz öğretmenim?diye sordu.Bütün sınıf, “Yaşasın” diyerek zıplamaya başladı.Ben, domalan da neymiş derken, Müdür bey içeriye girdi. “Haydi, hazır mıyız çocuklar” diye bağırdı.Ne olduğunu anlamadan, kendimi öğrencilerle birlikte tarlada buldum.Ayakkabılarımız, elbiselerimiz, çamur içinde kalmıştı.Müdür Bey’e: hocam ne toplayacağız? diye sordum.O:kusura bakmayın, size söylemeyi

unuttum hocam! Yağmur yağdığı zaman, çocuklarla birlikte yer mantarı bulmaya çıkarız. Çok lezzetlidir. Daha önce hiç domalan (yer mantarı) yediniz mi? dedi. Hayır, yemedim dedim. Tarlada yürümek oldukça güçlü. Allah'ım bu çamurlar nasıl çıkacak? Her tarafım berbat oldu. Takım elbisem diye kendi kendime söyleniyordum. Halbuki, müdür bey ve çocuklar, hallerinden oldukça memnunlardı. Bir kaşif edasıyla, yağmur sularının toplandığı yerleri buluyorlar; sonra hep birlikte hoplayıp zıplıyorlardı. Bir tane domalan bulunca da, altın bulmuş gibi seviniyorlardı. İsmail, Öğretmenim çekil oradan! Ayağının yanında domalan var, dedi. Ben ne, Nerede derken, İsmail, "Koşuun, burada da var, haydinn" diye bağırdı. Bütün çocuklar etrafıma toplandılar. Müdür bey önce zıplayıp yerini bulmanız lazım hocam, dedi. Ben de, mecburen diğer çocuklarla birlikte zıplamaya başladım. Çamur içindeki tarlanın ortasında, Yaşasın! sesleri arasında zıplıyorduk. İtiraf etmeliyim, o gün çocukluğumu tekrar yaşadım. Sadece, önlüğüm ve beslenme çantam eksikti. Hani bir söz vardır ya: "Dünyada hiçbir şey, bir çocuğun kahkaha atmasından daha güzel olamaz" diye... Bu çok doğru! Çocukların hepsi çok mutluydu ve o kadar güzel gülüyorlardı. Ben de onlara katıldım. Müdür bey ve çocuklar, bana domalan bulmanın inceliklerini anlattılar. İki gruba ayrıldık. Ellerimizdeki poşetlerle, bir oraya bir buraya koşuştuk durduk. Öğrencilerimle, 15 -20 tane domalan topladık. Daha sonra, bunları okula götürüp kocaman bir tencerenin içinde pişirdik. Gerçekten de çok lezzetliydi. Ya zehirliyse sorusu, en son lokmada aklıma geldi, diyebilirim. Müdür Bey, beni anlamış olacak ki, merak etmeyin hocam; bu, bildiğiniz mantarlardan değil, zehiri yoktur dedi.

Akşam olmak üzereydi. Hepimiz çok eğlenmiştik. Daha sonra, köy odasında demlenmiş bir bardak sıcak çay eşli-

ğinde, bu maceramızı köylülerle paylaştık.Müdür bey,her sene yağmur yağınca domalan bulmaya çıkarız hocam, dedi.Velilerimiz de bunu bildikleri için, çocukları merak etmezler.Bu köyün çok güzel bir manzarası var.Öğrencilerimiz, çocukluklarını yaşasınlar istiyorum.Onlar, tarladaki işlerde anne babalarına yardım ediyorlar; hayvanların bakımı ile ilgileniyorlar.Belki hiçbir zaman böyle eğlene-meyecekler. Okul, onların gözlerinde sihirli bir kutu gibi... Burada keşfediyorlar, buluyorlar.Okula ve öğrenmeye ısınıyorlar.Eğitim çok zor bir iş hocam! Her yerde öğrenmeliler.Aynı zamanda eğlenmeliler öyle değil mi? dedi.Ben de (gülümseyerek),Keşke ilkokuldaki öğretmenim siz olsaydınız, dedim.

Hayret! Bu köye çok çabuk alışmıştım.Öğrenci iken toz ve topraktan kaçan “ben”, şimdi çamurun, tarlaların içinden çıkmıyordum.İsmail’in ders çalışmak yerine, güvercinlerin arasında kaybolmasının dışında, çok önemli bir sorunumuz yoktu. Öğrenciler, dersler bittiğinde kaçarcasına evlerine koşmuyorlardı.Bahçedeki ağaçları çapalıyorlar, müdür bey’e yardım ediyorlardı.Okul bahçesindeki ağaçların altı, karınca yuvaları gibiydi. Öğrenciler, müdür beyin kendi yuvalarına uğramasını sabırsızlıkla bekliyorlardı. “Tamam öğretmenim” derken, kafaları yere düşecek gibi oluyordu sanki...Bir asker edası vardı hepsinde!Cahillikle savaşılan minik askerler...Çok geçmedi; bahçemize ektiğimiz domatesler, marullar, yeşil soğanlar ve rengarenk çiçekler yüzünü gösterdi.Sebzelerimizden salata yapıp hep birlikte yemek, ayrı bir keyif veriyordu hepimize...Öğrencilerin evlerinde bol bol domates, marul olmasına rağmen, sabırla okuldakileri topluyorlar ve dakikalarca o kocaman salata tepsisini bekliyorlardı.İsmail bile, bu salataları iştahla yiyordu. “Nasıl olmuş İsmail, beğendin mi?” diye sorunca,

“çok güzel öğretmenim, hem bu marulları biz Yusuf’la beraber çapaladıydık” diyordu. İsmail’in salatayı yerken ağzını şapırdatması, belki de bu yüzdendi. Ben ona bakınca, eliyle ağzını kapatıyor, yüzü kıpkırmızı oluyordu.

“İsmail” denince, aklıma gelmiyor değildi hani! Bu çocuk, getirdiği defterin, kitabın sayfalarını ne zaman açacak diye! Gerçekten de, İsmail’in ders dinlediği hiç görülmemişti. İsmail, sınıfın camına yapışmış bir görüntü; tarlaları, kuşları seyreden iki göz!.. Sineklerin kanatlarını koparan iki el; derste bomboş bakan bir heykel. Onun, özel bir alemde yaşadığını düşünüyordum. Müdür beye her seferinde dersimi dinlemediği gibi, çalışan çocuklara; Fatma’ya, Asiye’ye de engel oluyor hocam, diyerek İsmail’i anlattığımda, o “ağzını şapırdatmadan yemeyi öğrensin yeter hocam; yoksa, bunu başka bir yerde öğrenemeyecek!” diyordu. Ben de, İsmail’in yanlışlarını yavaş yavaş düzeltme kararı almıştım artık...

Defalarca çantamı aradım yok, yok! Annemin, öğretmen olduğumda aldığı künye, parasını daha ödemediğim parfümlerim, hiçbiri yok! İlk defa böyle bir olayla karşılaşıyordum. Aklıma ilk önce İsmail geldi. Kendi kendime, kesin o çalmıştır, dersle alakası yok ki! Ben müdür beye söyledim. Okula gelmesin, dedim!” diye söyleniyordum. Çantamı aldığım gibi, müdür beyin odasına koştum: “Hocam gördünüz mü? İsmail, neyim varsa hepsini çalmış! Okulda boşuna yer kaplıyordu. Kafası da boş, o ayrı mesele! Bakışları bile tuhaftı. Demek ki, hırsızlık yapmak için fırsat kolluyormuş... Müdür bey, sakin olun Hocam! Eşyalarınızı İsmail’in çaldığı kesin değil! Ayrıca kim almışsa arar buluruz dedi. Daha sonra, hızlı adımlarla, sınıfa yürüdü. O’nun çatık kaşlarını gören çocuklar, kötü bir şey olduğunu hemen anladılar. İsmail, sınıfta yoktu. Dişlerimi sıkarak, ağzı

açık çantamı gösterdim, künyemi ve parfümlerimi kim çaldı? diye öğrencilere sordum.

Müdür bey, çocuklar sizlerin böyle kötü bir şey yapmayacağınıza inanıyorum. Okula niçin geliyorduk? İyi, doğru insan olabilmek için! Başkalarının eşyaları izinsiz alınmaz. Boğazımızda kalır... Öğretmeninizin eşyalarını yanlışlıkla alan "kim" ise, bir ara benim odama gelsin. Ona kızmaya-çağım dedi. Müdür bey konuşurken, öndeki sıranın altında, bir parfüm kapağı gördüm. Evet, bu benim parfümümün kapağıydı. O sırada da, en çalışkan öğrencim Fatma oturuyordu.

-Bak şu İsmail'e, acelesinden kapağı buraya düşürmüş dedim. Daha sonra, öğrencilerle birlikte, okuldaki her yeri aramaya başladık. Yok!.. Allah'ım İsmail bi gelsin! Müdür bey'i bile dinlemeden kulağını çekeceğim diyordum. Ben kendi kendime konuşurken, müdür bey, İsmail'le beraber yanıma geldi. İsmail'in elinde, her zamanki gibi iki tane güvercin vardı. Eşyaların mı çalındı öğretmenim? diye bana sordu. Dişlerimi sıktım. Evet, sen görmüş olmalısın dedim. İsmail gördüm öğretmenim, dün Fatma'nın kolunda bir bilezik vardı: "ben öğretmen oldum, baak!" dedi, bana gösterdi. Annemin bileziği dediği bana. Senin olduğunu bilseydim, hemen getirirdim, dedi.

Nee! Fatma mı? Olamaz!... Olabilir mi acaba? diye düşünürken, evine götürdü herhalde! Okulda bulamadık, dedim şaşkınlıkla... İsmail Yooo, öğretmenim onları "elleim" (Allah bilir) odunluktaki gizli yere saklamıştır. Okula güvercin getirmek yasak ya! Ben odunluğa paçalı güvercinimi koyarken, Fatma ile arkadaşı Asiye de oradaydı. Haydi, gelin sizi oraya götürüyüm diyince, şaşkınlığım bir kat daha arttı. İsmail, gözümdeki kimliğini tamamen değiştir-

tirmişti. Daha sonra, bir bilirkişi edasıyla odunluğun kapısını açtı. Göz gözü görmüyordu. Duvardan bir tane kerpiç çıkardı. İçinden bir pazen parçasına sıkıca sarılmış minik tebeşirler çıktı. Altındaki kerpiç tuğlanın içinden ise, benim künyem ve parfümlerim... İsmail, işte burada öğretmenim. Gizli yere koymuşlar. Ben, her teneffüs tahtanın altına dökülen tebeşirleri toplayıp buraya koyuyorum. Bunu müdür öğretmenim söyleyeydi, tebeşirleri çöpe atmayın! Okulumuzda fazla tebeşir yok dediydi. Bu gizli yeri bana Müdür öğretmenim söyledi. Burada tebeşirleri biriktiriyorum. Haaa! Ben çalmam öğretmenim. Boğazıma durur; nefes alamam diyen İsmail, Ölürüm o zaman değil mi? diye dönüp bana sordu. Ben donup kalmıştım. Yok! konuşmıyordum. Beni affet İsmail, demek istedim. Ama O, çoktan tebeşirlerini toplamış; bahçeye çıkmıştı. Odunluğun kapısında, sanırım on dakika durdum. Fatma'yı yanıma çağırıp bu durumu sorduğumda, İsmail'in söylediklerini doğrulamıştı. Müdür bey, Fatma yanlış davrandı! Öğretmen olmak istiyor herhalde! Ama, bir daha böyle bir şey yapmayacak! Çünkü bu hırsızlık, öyle değil mi kızım? dedi. Fatma, parfümden bir tane sıktıktan sonra verecektim. Künyeyi de bir kere takacaktım diyerek, benden defalarca özür diledi. Bir daha yapmaması şartıyla onu affettim. Fatma sınıfa gittikten sonra, müdür bey'e dönüp, "hocam ben..." diyecek oldum; fakat, cümlemi tamamlayamadım. Çünkü o, bahçede; ağaçları çapalayan çocuklarla birlikteydi. Yanına gittim, siz haklıydınız hocam! Ben İsmail'in yanına gideyim, dedim. Koşarak sınıfa girdim. İsmail, her zamanki yerine, en arka sıraya oturmuş, tarlalara bakıyordu. Fatma, dersimiz türkçe öğretmenim! Ben okuyabilir miyim, özür dilerim dedi. Oku Fatma! Dersten sonra seninle biraz konuşalım tamam mı edim. Sonra, en arka sıraya doğru yürüdüm. İsmail'e baktım. O, bir anda: Amanın paçalı güvercin! Nasıl takla attı gördün mü öğretmenim,

diye haykırdı.Ben, evet İsmail, gördüm.Sana çok teşekkür ederim, dedim.Kaşlarını çattı:Ben almam öğretmenim!Hiç almam, dedi.

O günden sonra, İsmail'den şikayetçi olan ben, sınıfa girdiğimde ilk önce İsmail'i soruyordum.O, şimdi tahta tebeşirlerini toplama başkanıydı.Başkan olduğu için, ödevlerini de yapmak zorundaydı.Topladığı tebeşirler bir kutu olunca, İsmail'e sınıfça bir hediye aldık: Güvercin!..

Yine yağmur mevsimi başladı.Bizim bugün domalan maceramız var.Güle oynaya, bağıra çağıra çamurlu tarlalara doğru koşacağız.Müdür bey, Çamur sever Ben, İsmail, hatasını anlayan Fatma...bütün karıncalar yani... Demiştim ya, güneş başka, su başka, şimdi her şey bambaşkaydı benim için...Bilgi kokan mevsimlerin çiçekleri öylesine güzel açıyordu; mis gibi doğruluk, güzellik kokuyordu.Geleceğe doğru çevirmişlerdi yüzlerini onlar: İsmail, Fatma, Asiye ve diğerleri!..Yani, bu mevsimi okul bahçelerinde hasretle bekleyen minik sardunyalar, geniş ovalarda açan papatyalar ve adı henüz konmamış sevgi tomurcukları..

ANKARA-1**YAŞADIĞIMIZ GİBİ**

AYLİM YILDIRAR

İnsan hayatında unutulmayacak anlar vardır. Kaderinin son sayfasını kapatırken bile hatırlayacağı anlar... Dünya bir tiyatro sahnesidir. Her sabah bu tiyatronun oyuncularını kalkar ve kendileri için önceden hazırlanmış rolleri oynamaya başlarlar. Oyuncular isterlerse rollerinde ufak tefek değişiklikler de yapabilirler ama istikametten zerre kadar saşmazlar. Okulu bitirmeye yakın düşer insanın aklına, ne yapacağım telaşı. Hele bir de tutunacak, dalı yoksa, çaresiz koşar, karışır insanların arasına. Suda bir yaprak, azgın dalgaların kollarında bir damladır artık. Ben de tutunacak bir dal bulanlardan olduğumu üniversite sınavı sonucu açıklandığında öğrenmiştim. Edebiyat öğretmeni olmak ne büyük mutluluktan benim için. Allah'ım, en sevdiğim dersin öğretmeni olacaktım. Baştanbaşa çiçek açmıştı tuttuğum dal. Üniversite kapısını kapattığımda Batman'ın yolları beni bekliyordu.

Sevgiyle koşana hangi yol açılmaz, hangi el şefkatle uzanmaz ki? Yaratanın yardımıyla seçilenlerden olmuş, hem de peygamber mesleğini yapmaya ilk adımımı atmıştım. Batman, adını duyduğum hâlde görmeyi hayal bile edemeyeceğim bir yerdi. Şehrin sınırlarına girdiğimde yeni atanan bir vali edasıyla bakıyordum etrafa!.. bütün insanla-

rın öğretmeniymişim gibi hissediyordum kendimi. Öğrencilikten öğretmenliğe geçişin ilk sarsıntılarıydı bu duygular. Ancak yıllarca peşimi bırakmadı. Milli eğitim müdürünün “Buraya isteyerek mi geldin kızım” sözünü duyduğumda çok şaşırılmış, “nasıl istemem, istememek de ne demek” diye düşünmüştüm. “Türk bayrağının dalgalandığı her yerde çalışırsın değil mi” demişti müdür. Bu da sorulacak bir soru muydu? İnsanın olduğu her yerde canla başla çalışmaya dünden hazırdım. Var gücümle çalışacağımdan o kadar emindim ki... Buraya kadar her şey istediğim gibi gidiyordu. Bir el beni bütün olumsuzluklardan koruyordu sanki. Niyet saf olunca ve canı gönülden isteyince bütün kapılar açılıyor insana.

Göreve başladığım ilk gün okul müdürünün odasına girdiğimde bir çocuk kadar heyecanlıydım. Yüksek öççeli ayakkabılarım, kocaman öğretmen çantam ve gıcır gıcır döpiyesimle kendimden emin bir duruşum vardı. Müdürün odasına girdiğimde nasıl karşılanacağımı merak ediyor, göreve başlamak için sabırsızlanıyordum. Beni ilgiyle ve takdir hisleriyle karşılayacağından emindim. Ancak niçin bu okula gelmek istediğimi sorup, bu okula atanmakla, bir arkadaşının tayinini engellediğimi söylediğinde, beklediğim takdir hislerinin yerinde derin bir memnuniyetsizlik aldı. Bu benim meslek hayatımın ilk acı tecrübelerinden olacaktı. Özellikle seçmemiştim bu okulu, zaten öyle bir lüksüm de olamazdı. Herkesin benim gibi hissedemeyeceğini düşünerek teselli buldum ve öğrencilerimle tanıştım.

Altı yıl bu şehirde kalacak, ideallerim uğruna mücadele edecektim. Bazen keşke diyorum, keşke öğretmenlikte birkaç yıl yol aldıktan sonra gidebilseydim oraya, her şey çok daha farklı olabilirdi. Çünkü yıllar insana çok yol aldırıyor ve bu yolun her adımı bana daha fazla güç veriyor. Şimdi

daha güçlüyüm. Yıllar sonra, canla başla çalıştığım o şehirden ayrıldığımda, içimdeki birkaç çiçek solmadı değil.

Yıllardır rolümüzü en iyi şekilde oynama telâşıyla zamanın akıp gittiğini, ya saatin yel kovanına baktığımızda, ya da bıyıkları yeni terleyen bir öğrencimizi karşımızda kocaman bir adam olarak gördüğümüzde anlayabildik.

Çoğunlukla memnun olduk. Tertemiz bir hayattı bizimkisi. Yetişkin insanların çıkarlarının durmadan çatıştığı dünyasında pırl pırl gözlerdi bizim muhababımız. Bazen onların kıymetini bilemedik. Hep yandık, yakındık. Nerede o eski öğrenciler dedik. "Fatih sizin yaşıңызdayken" sözleriyle başlayan cümleler kurduk. Bir gün biri çıkıp Akşemseddin'den bahsedince, eleştiri oklarını kendimize çevirmek gerektiğini anladık. Ne yazık ki sadece eleştirmeye alışmıştık ve eleştiriye açık değildik. Aslında hatalarımızı görmek ve çözmekle pek çok şeyi halletmek o kadar kolaydı ki !..

"İnsan yedisinde neyse yetmişinde de odur" diyen atalarımız, her şeyin farkındaydı aslında. Ve her birimiz içimizdeki çocuğu yansıtmıyor muyuz?

Hepimiz yetişkin görünümünde birer çocuk değil miyiz çoğu zaman? Ne çok insan tanıdık şu kısacık ömrümüzde? Hepimiz de aynı yolu yürüyorduk.

Rollerimiz birbirine çok benziyordu ama tarzlarımız farklılaşıyordu. Çünkü her birimizin içinde ayrı bir dünya vardı. Aynı okulları bitirmemize rağmen birden bire amir memur ilişkisine girdiğimiz insanlarla bazen iletişim hatalarına düştük. Hele bu amirler buldukları yeri hak etmiyor ve görevlerinde doğruluktan ayrılıyorsa, durum daha da vahim bir hal alıyordu.

Ankara'dayım, uzun yıllar geçmesine rağmen yine azimliyim. Yakaladığım her güzel iklimi daha güzelleştirmek, gelecek kuşaklara yaraşır bir cennet yaratmak için çalışıyordum. Üç çocuğum olmasına rağmen her göreve talip olmam bazen öğretmen arkadaşlarımla bile tepkisine sebep oluyordu. Fakat ben hâlâ “onlar birer tohum ve tohumda bir güzellik uyur; tohumda saklı güzelliği bulmalı, yaşatmalıyım” diyordum. Yeni okullar yeni idareciler, yeni müdürler. İşte bir yenisi daha ve ona alışmak için verilen mücadele...

Küçük kızım doğduğunda evime yakın olduğu için bu okulu seçmiştim. Heybetli, dediği dedik, ortalıkta patlamaya hazır barut fiçisi gibi dolaşan bir müdürümüz vardı. Çoğu öğretmen, ona selam vermeye bile çekinir, yüz yüze gelmek istemez, odasına girmeye cesaret edemezdi. Hep kendi dediği olsun isteyen, kolay kolay kimseye değer vermeyen, öfkelenince öğretmen, öğrenci tanımayıp önüne gelene zehrini kusan bu adam, aynı zamanda korkudan mıdır bilinmez saygı da görürdü... Gittikçe hızlanan ayak sesleri, çil yavrusu gibi dağılan çocukların muhtemelen neden kaçıştıklarını bilmeden sınıflara doluşmaları, koridorda okul müdürünün olduğunun habercisiydi. Bu adam gerçek duygu ve düşüncelerini, görüş ve anlayışını gizlemeye çalışıyor kendisini anlayışlı, her düşünceye açık birisi olarak göstermeye çalışıyordu.

Her şeye rağmen okul müdürü öğretmenlerini iyi motive ederdi. Odasından her çıktığımda kendimi okulun en başarılı öğretmeni olarak görürdüm. Bu da benim şevkimi arttırırdı.

Müdürün insanın üzerinde tahakküm kuran öyle bir havası var ki ne zaman odasına gitsem, okulla ilgili çözülmesi gereken bir sorunu götürsem bir sürü hikâye dinlerdim an-

çak götürdüğüm soruna çözüm bulamazdım. Öğretmenlerle ilgili şikâyetleri neden bana anlatıyor diye önceleri bir anlam veremezdim.

Sonradan, yanına gelen herkese aynı şeyleri söylediğini, aynı taktiği uyguladığını anladım. Anlasam da bir şey söylemezdim, söyleyemezdim. Çünkü kendisine muhalif olan öğretmenleri kurul toplantılarında nasıl ezmeye çalıştığını, onları rencide etmek için nasıl çabaladığını hatırlıyor ve susuyordum. Bu susmaların sonu iyi değil biliyorum yine de susuyorum. Susan sadece ben değilim: öğretmenler, idareciler, hizmetliler, öğrenciler, memurlar, herkes herkes susuyor. Sessizlik diz boyu.

Bu okulda sık sık idareci değişikliği olurdu. Okul Müdürü okula idareci seçerken neyi ölçü alırdı uzun zaman anlayamadım. Belli ki seçilen öğretmenin yöneticilik özellikleri var ve o da bunları tespit etmiş diye düşünür, bu konuda ona güvenirdim. Derken bir gün idarecilerimizden birinin bir öğretmenle kavga ettiğini duyunca iyi yumruk atmanın bir idarecilik vasfı olabileceğini düşünmedim değil. Çünkü bir öğretmenin kaba kuvvete başvurması hangi şartlarda olursa olsun kabul edilemez. Bu yüzden bizim okulda çalışmak ve iş yapmak herkesin harcı değildir. Mücadele ister, sabır ister, dayanma gücü ister.

Okulumuzun güzel bir konferans salonu vardı. Bu salonun yapılmasını bebeğinin doğmasını bekleyen bir anne özlemiyle beklemiştim. Tiyatro kulübünü çalıştırıyor her yıl birbirinden güzel oyunlar çıkarıyorduk. Nihayet tiyatro çalışmalarımızı daha güzel bir ortamda yapacaktık. Fakat zamanla, heyecanla beklediğim bu salonu istediğimiz gibi kullanamaz olduk. Eski, kimsenin yüzüne bakmadığı salonumuzu özler olmuştuk. Zaman geçtikçe bize dirhem

dirhem koklatılan bu salon birtakım bağlantılarla pek çok etkinliğe ev sahipliği yapmaya başlamıştı. Verilen son konserde salondaki malzemeler zarar görünce yeni yapılacak ve beraberinde okula gelir getirecek olan konserin bahçe de yapılmasına karar verilmişti.

Öğrencilerin büyük bir kısmına bilet satılmış. Konser anı geldiğinde öğrenciler sınıflardan toplanmıştı. Konser büyük debdebesiyle bahçede başlamıştı. Ancak sınıfta kalan öğrencilerle ders yapmak ne mümkün. Teneffüs zili çaldığında tabî ki bahçede bilet alan öğrencilerle teneffüse çıkan öğrencilerden oluşan müthiş bir kalabalık oluştu. Buna öğle sonrası derse gelen öğrenciler de eklenince kalabalık daha da artmıştı. Bilet almayan sabahçı öğrencilerin bir kısmı son dersi terk edip evlerine dağılmıştı bile. Bu sırada sınıfların birinde öğrencilerin pencereden konseri izlediklerini gören müdür yardımcısı sınıfa çıkıp öğretmeni uyarılmış, öğretmen de ters cevap verince idarecimizin yumruklarına hedef olmaktan kurtulamamıştı. Teneffüste tuvalet aynasında yüzündeki darp izini fark eden öğretmenimiz maçın rövanşını almaya kalkışmış, böylece yumruklananların sayısı ikiye çıkmıştı. Bu saatten itibaren işin içine polis girmiş, olay Milli Eğitim Müdürlüğüne intikal etmişti.

Durumun sarpa sarması müdürün eteklerini tutuşturmuştu. Ders saatinde konser verilmiş olmasından sorumlu tutulacağını biliyordu. Daha önce de sıkıntı yaşadığı, hemen her öğretmen kurulunda diline doladığı ancak hakkında hiçbir resmi işlem yapmadığı bu öğretmene karşı biriktirdiği tüm kinini kusmaya hazırlanıyordu. Öğrencileri istediği istikamete yönlendirerek dilekçeler alıyor, bunları, o zamana kadar hiçbir uyarıda bulunmadığı öğretmenin dosyasına ekliyordu.

Bütün bunlar olurken, ben de okul müdüründen aldığım izinle öğrencilerimi İstanbul'a götürmeye hazırlanıyordum. Defalarca gezdiğim, şaire " İstanbul benim canım vatanım da vatanım" dedirten bu güzelim şehri yeni öğrencilerimle gezmenin hayallerini kuruyordum.

Edebiyatımıza ve edebiyatçılarımızın büyük bir kısmına ev sahipliği yapan bu hayal şehir gezilmeden tüm taşların yerine oturamayacağına inanıyorum. Yahya Kemal'in , Necip Fazıl'ın, Nedim'in dizelerinde gezdirmek istiyorum onları.

Üsküdar, bir ulu rüyayı görenler şehri

Seni gıptayla hatırlatır vatanın her şehri

Hepsi der: "Hangi şehir görmüş onun gördüğünü?"

Bizim İstanbul'u fethettiğimiz mutlu günü!..

Dizeleriyle tarih bilincini;

Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul

Görmedim gezmediğim sevmediğim hiçbir yer:

Ömrüm oldukça gönül tahtıma gönlünce kurul!

Sade bir semtini sevmek bile bir ömre değer.

dizeleriyle İstanbul sevgisini bizzat İstanbul'da vermek istiyorum. En son iki yıl önce yaptığımız geziden unutulmaz anılarla ayrılmıştık. Renkli kağıtlara Kız Kulesi'nin resmini çıkartıp üzerine;

"Bu şehri-i Stanbul ki bî misl ü bahâdır

Bir sengine yek-pâre acem mülkü fedâdır" beytini yazdırdım bile. Öğrencilere rehberlik edecek öğretmen arıyorum her birinin bir mazereti çıkıyor. Benim heyecanıma

karşı bu öğretmenlerin isteksizliği canımı sıkıyor. Kimseyi bulamayınca aynı okulda öğretmen olan eşimden yardım istiyorum. O önce kabul etmiyor ama ısrarlarıma fazla dayanamıyor. Dilekçeleri ve gezi ücretlerini toplamaya başlıyoruz.

Öğrencilerim heyecanlı, “ Hocam Topkapı Sarayı’na da gidecek miyiz?”,

“Miniatürk’ü görecek miyiz?”, “Süleymaniye hangi semtte?”... Sorular gittikçe artıyor, heyecan dorukta. Bugün çalışmaya, konuşmaya ne olursa olsun başarılı olmaya en elverişli bir durumdayım.

Birkaç gün sonra tüm gezi afişlerinin hiçbir açıklama yapılmadan toplatılmış olduğunu öğrendim. Haber vardır başınızda kavak yelleri estirir, haber vardır dalınızı kırar, belinizi büker, nefes aldırılmaz; insana dar gelir koca gökyüzü. Bunu yaptıranın müdür olduğunu öğrenince doğru odasına koşuyorum. Fakat ne mümkün bugünlerde onu yerinde bulabilmek. Takmış kafasını o öğretmene, bir şeyler yaparım ümidiyle bakanlığın yollarını arşınlıyor. O kadar üzgün ve kırgınım ki bu yaşananları hak etmiyorum.

Sebebini öğrenmek için sabırsızlanıyorum. Telefon ediyorum . Bakanlıkta olduğunu ve öğleden sonra benimle görüşebileceğini söylüyor. Bütün öğleden sonram onu beklemekle geçiyor. Zira aklım bu soruya takılmış rahat yüzü göstermiyor bana. Nihayet beklenen saat geliyor. Biz geziden sorumlu üç kişi odasına gidiyoruz. Kükremeye ve her an avının üzerine atlamaya hazır bir kaplan edasıyla oturuyor odasında. Sadece beni beklerken karşısında üç kişiyi görünce daha da katlanılmaz oluyor. Yaptığı haksızlığı nasıl örtbas edeceğini merakla bekliyoruz ve onun kadar

iyi biliyoruz ki bu sorunun cevabı yok. Gittikçe kızaran bir surat ve çakmak çakmak parlayan gözlerle zehrini akıtma-ya başlıyor. En büyük sıkıntısı o öğretmen ve tabii ki konuya yine oradan giriyor. Onun yaptıklarını anlatıp duruyor, bizim sorularımıza cevap alma ümidimiz gittikçe azalıyor. Ümitler tükeniyor. Söz dönüyor dolaşıyor başına gelenlerin sebebi olarak gördüğü öğretmene geliyor. Sözleriyle bombardımana tutuyor bizi adeta. Böyle bir durumla karşılaşmak bizi önce şaşırtıyor ama koltuğunun tehlikede olduğunu ve bunun için her şeyi yapabileceğini, bunları onun son çırpınışları olarak düşünüyoruz.

Bizim o meşhur öğretmenle iyi ilişkiler içinde olmamız onu rahatsız ediyor ve gezimizi kafasına göre iptal ediyor ki müdürlerin böyle bir yetkisi var hem de hiçbir gerekçe göstermeden...Anlamsız bir sürü sözler işitiyoruz. Eşimi bu geziyi düzenlemeye ikna eden ben olduğum ve onun bu suçlayıcı sözlerine sakın bir üslupla cevap veriyor olması beni çileden çıkarıyor. Ne yazık ki bu insafsızca çekişme havasına biz de kendimizi kaptırıyoruz. O öğretmenini anlamamakta direnecek veya anlamazlıktan gelecektir. Biz de onun böyle esip savurmasını, yermesini hoş göreceğiz. Haksızlığını gizlemek için saldırgan bir tutum takınmasını, ve İstanbul gezisinden ülkenin geleceğini tehlikeye atan bir senaryo üretmesini ibretle izliyoruz. Etrafa saldırmaya ona yapacak ne iş kalır. Onun sanatı ve yapacak tek işi budur. Hakarete varan sözlerini uzatınca ben dayanamıyorum “Sağ olun her zamanki yaptığınızı yaptınız, yine bize söyleyeceklerimizi söyletmediniz, sizi bütün gün bunun için beklememiştik” deyince aldığım cevap ne yazık ki “Odamdan Çıkın Hoca Hanım” oluyor. Başımdan kaynar sular boşalıyor. Ne yapacağımı şaşıyorum. Ne yazık günlerdir yaşadığımız heyecan hayal kırıklığı ile son buluyor.

Böyle bir konuşmadan sonra kafamda her şeyi darma-dağınık buluyorum. İki halden birini seçmem gerekmekte, ya onun söylediklerini ya da kendi yaptıklarımı saçma bulmak...

Tenha sokaklarda insan kendi ayak sesini duyduğu zaman yalnız olmadığına inanıyor galiba. Ama bugün ... Evet bugün ayaklarımın çıkardığı seslerin bana ait olduğuna inanmak çok güçtü. Gecenin karanlığı zihnimi felce uğrattıyordu. Ağır adımlarla yürüyorduk. Yürümek ne kelime kurşun gibi ağırlaşan ayaklarımı sürüklüyordum yollar-da. Bir şeyler düşünmek ve içine düştüğüm şu zor durumu unutmak için gayret ediyordum. Ama hayır, hiç de güzel bir şey düşünemiyordum. Bütün iyi niyetimiz yanlış sonuçlara yelken açmış, iş çığırından çıkmıştı.

Bütün bu olaylar karşısında yapacak hiçbir şey yok. Günlerce uykularım kaçıyor. Önümdeki günler yuvarlak kara bir kuyu ağzı gibi sırtıp duruyor.

Öğrencilerden topladığım dilekçeleri geri dağıtırken utanıyorum ne diyeceğimi şaşırıyorum. Bazen başkalarına karşı gösterilen hoşgörü insanın kendisine gösterdiğinden daha az tehlikeli değildir. Birkaç gün sonra okul iyice durulmuştu . Zaman sıkıntıların üzerine bir yorgan gibi örtülmüş.

Herkes görevinin başına koşmuş olağan vakitlerden biri bitiyor, diğeri başlıyor. -Geceleri saymazsak- ben de düşünmüyordum artık olanları.

Arayışın bittiği yerde hayat tekdüze bir hal alır. Bizi hayata bağlayan ve mücadeleye iten formüller elimizden alındığında, dalga dalga kabaran bir okyanusta boğulduğumu fark ederiz. Ümitler de, tasalar da tek düzedir artık.

Bu tekdüze gidişi müfettişlerin soruşturma haberi bozuyor.

Müfettişler birer birer çağırıyor öğretmenleri . Her birimizin görüşlerine başvuruluyor. Soruşturmanın müdür aleyhine döndüğü anlaşılınca bir gün müdür, eşimin yanına geliyor ve “Saflarımız belli olsun“ diyor, kendisinin bu okuldan gitmesi hâlinde önünü keseceğini, yükselmesini engelleyeceğini söylüyor. O zaman sözlerine ehemmiyet vermiyoruz. Okul müdürü soruşturma sonucu başka bir okula tayin ediliyor. Bir ölçüde adalet tecelli ediyor.

Şantaj, olayın basına sızdırılması, torpil arayışları durumu değiştirmiyor. Aylar sonra bilgi edinme yasası gereği sicil notlarımızı öğreniyoruz.

Koskocaman bir engelle karşılaşyoruz. Bu engel her başvuruda dağ gibi karşımıza dikiliyor. Bir müdür kişisel çıkarları için, lehine ifade vermediği , belki de bu memlekete çok faydası olacak bir öğretmenin kariyeriyle oynatabiliyor. Mahkemeye yaptığımız başvuru birkaç yıldan önce sonuçlanmıyor, her şey bu kadar basitleşiyor.

Günler uzuyor asırlarla denkleşiyor ama hayat devam ediyor. İçimizden bir şeyler kopup uzaklaşıyor. Engel olmuyoruz içimizdeki çığlığa, bir yerden kapatırken bir yerlerden fırladığını hissediyoruz. Başarı şarkılarını çığlığa dönüştüren, kendinden başka kural tanımayan okul müdürü, bu gün başka bir okulda başka öğretmenlerle ...

Bir inşaat işçisinden dünyanın en güzel şiirlerini yazması beklenebilir mi ki usta bir şairden dünyanın en güzel evlerini yapması beklensin. Eğitim gönüllüsü olmayan bir insandan ne beklenebilir ki... Kim bilir belki de başka öğretmenlere tehditler savurmakla onların yollarını kesmekle uğraşiyor. Biz Anadolu çocukları, hala böyle insanları sert

mizacına alıştığımız babalarımıza benzetir, içimiz kan ağlayarak bağrımıza basarız. Bizler bir lokma ekmeği ikiye bölen, beraber ağlayıp beraber gülen insanlardık.

Acılarımızı içimize gömer, başkalarının acılarına daha fazla yanardık.

Gönüllerimiz daralmamıştı, bencillik yoktu içimizde. Yüreğimize hiç böyle zincirler vurulmamıştı. Sen öğretmenim! Bütün bu anlatılanlara bakarak vazgeçme! Öğretmenliği öğrendiğinde, şüphesiz öğreneceksin, işte o zaman hayal kırıklığını da tadacaksın, sana hayatın boş olduğunu, aşkın olmadığını söyleyenler olacaktır. Onlara aldırma... Haklı olmaları bir ihtimaldir. Bu yüzden onlara kızmamalısın, onları anlamalısın. Sen kendine bak, içinden gelen ses ne diyor? Sev diyorsa sev... Fedakarlığın boş olduğunu söyleyecekler sana.

Onlara aldırmayacaksın değil mi? Fedakarlık yoksa, yaptığımız işten ne kalır geriye? İşte o zaman hayat gerçekten manasız olmaz mı?

Rüyalarına girmesin bu anlattıklarım, sen güzel rüyalar görmelisin ve rüyaların gerçek olmalı . Sığ sulara debelenmek yerine engin deryalara kulaç atmalısın. Bunu hak ediyorsun ve bu ülkenin sana her zamankinden daha çok ihtiyacı var.

NİĞDE**HAYATTA HER ŞEY İNSAN İÇİN**

LEYLA ATILGAN

Belki de insanın en zor yaptığı şey acı veren, içini sızlatan, bu kadar da olmaz ki dedirten anılarını kâğıda dökmesi. Yüreğinin derinlerine gömdüklerini açması!..

Uzun bir eğitim öğretim hayatından sonra bir ara eğitimime ara verip sevdiğim adamla evlenmeyi tercih ettim. Kolay olmadı tabi ki bu kararı almak. Ailem hop oturup hop kalktı. İnatçıydım biraz, biraz da kalbimin sesini dinledim. Sonunda sevdiğim adamla evlenmeyi tercih ettim. Her şey çok güzeldi. Evlenmiştim. Bir evim, bir mutfağım ve bir eşim vardı. Belli bir süre sonra sevgimizin ilk meyvesi Sümeyye Gül dünyaya geldi. Adı gibi güzel, gül yüzlü, gülünce yüzünde güller açan bir bebektir. Elleri yumuk yumuk, gözleri simsiyahtı. Anne olmuşum. Annelik çok garip geliyordu ama anne olmuşum. Gözümden sakınıyor, sevmeye bile kıyamıyordum. Şimdi gönlümü çalan bir adam, sevgimi harmanladığım mutfağım, sevgi bahçesi bir evim ve küçük bahçemizin biricik gülü bebeğim...

Zaman işte bu ya, su gibi akıp geçti. Sümeyye büyüyordu hızla, yarışır olmuşum adeta zamanla. Boş kalan yanım kanıyordu hâlâ. Bense ne olduğunu biliyor, ama kelimelere dökemiyordum. Çünkü ben eğitimimi tamamlamak istiyordum. Üstelik küçük bir kızım vardı. Dedim ya inatçıydım

biraz, biraz da azimli... Dediğimi yaptım, yarım kalan eğitimimi tamamladım.

İçimdeki o boşluğu doldurmuştum. Artık bir evim, bir mutfagım, bir eşim, bir bebeğim ve bir işim vardı. Aslında hiçbir zaman öğretmenliğe bir iş olarak bakmadım. Kızımı dünyaya getirdikten sonra, anne olmanın verdiği duyguların yansımasıydı öğretmenlik benim için. Koruyan kollayan, okşayan yol gösteren, seven, sevmesini öğreten tüm duygunun tek bir kalemde toplanmasıydı “anne = öğretmenlik”!.. Sümeyye ile bu duyguların temelini atmışken, talebelerime öğrenme arzusunu aşılama esnasında da bu temeli sağlamlaştırmıştım.

İlk görev yerim, Diyarbakır-Silvan!.. Üç yaşındaydı Sümeyye Silvan’a geldiğimde. Sıkıntılı günlerin kokusunu almak o kadar da zor değildi. Kısmet dedik, kolları sıvayıp dört elle sarıldık yeni yüreklere. Toz bile değmemiş gönüllere.

Silvan’da yaşamak zordu. Terör vardı. Geceleri rahat uyuyamaz, en ufak bir sesle gözlerim yerinden fırlardı. Okulun kapıları kurşunlanıp, içeriye girecekler mi diye korkardık. Saat üç olunca herkes evine çekilir, bakkala bile gidemezdik. Birkaç ölüm vakasına şahit oldum. Bir polis memuru vurulmuştu gözler önünde. Tam bu olayların içinde sevdiğim adamı askere çağırdılar. Vatan borcu deyip ayrılık acısını sineme gömdüm. Gurbetten gurbete yolladım sevdiğimi, aslında yüreğimin yarısını...Gülüm dolduracaktı bu boşluğu . O Tekirdağ’da, ben Silvan’da!.. Zor da olsa hayat devam ediyordu işte. Ben iki bayan arkadaşımın kalıyor, sevdiğim adamın sağ sağlam askerden gelmesini bekliyordum. O yıl Sümeyye çok hastalanmıştı. Sürekli enfeksiyon geçiyor, tedavi oluyordu. Çaresizdim, yalnız-

dım, elim kolum bağlı bekliyor, bazen ne beklediğimi bile bilmiyordum.

Umudumun kaybolup gitmesini, umutsuzca yaşamayı, umutsuzluklara boğulmayı yaşatamazdım öğrencilerime. Bir çocuğun umudu ben olmuşken, hele de birinci sınıfı okuturken!.. Nasıl kıyardım duygularım için onlara, gözleri pırıl pırıl, yürekleri cıvıl cıvıl, papatya gülüşlülere... Güvercin bakışlılardı hepsi. Umudumu, yalnızlığımı, yarınlarımı paylaştım onlarla.

Sevdiğim adam askerden gelmiş yavaş yavaş her şey rayına oturmaya başlamıştı. Silvan'ın cana can katan doğasını bile gözüm yeni yeni görmeye başlamıştı.

Silvan halkı uzaktan gurbetten gelen memurlara çok özel davranırdı. İnsan kendini “devlet-i alinin güzide mümessili, erişilmez” gibi hissedirdi o uzak coğrafyada. Ne söylesek “başım gözüm üstüne hocam” derlerdi.

Zaman mı hızlı akıyordu yoksa biz mi hızlı yaşıyorduk bilmiyorum. İkinci bir çiçeğe müjdelendik küçük bahçemizde. Hamileliğim süresince Sümeyye'nin rahatsızlıkları, benim erken doğum riski yaşamam ve ardı arkası kesilmeyen çileler silsilesi başladı.

İkinci kızım Beyza mayıs ayında dünyaya geldi. Mayıs ayı kiraz ayı derler ya, biz ne kiraz gördük ne de başka bir şey. Temmuz ağustos derken Beyza dört aylık olmuştu. Artık bir evim, bir mutfagım, bir eşim, iki kızım ve öğrencilerim vardı. Sorumluluklarım, bir kat daha artmış olmasına rağmen, okulların açılması beni heyecanlandırıyordu.

Silvan'da kızımı teslim edebilecek kimseyi tanıımıyordum. Kendi gözümünden, kendi gönlümünden sakındığım be-

beğimi bırakacak kimse bulamamıştık. Üstelik okul devam ediyordu. Çalışan anne babalar bu durumu çok iyi bilirler. Bunun sıkıntısıyla uğraşırken Beyza tifoya yakalandı. Gece gündüz uyumuyor, hiçbir şey yemiyordu. Ateşi kırk derecenin altına düşmüyor ve sadece anne sütüyle besleniyordu. Birbirini kovalayan uykusuz, yorgun ve sıkıntılı geceler bitmek bilmiyordu. İçime öyle duygular yerleşti ki, iki yıl tedavi görmeme rağmen, hatırladıkça saplanıp kalmaktan korktuğum duygular!..

Silvan'dan Dicle nehri geçer, Dicle'ye ne şarkılar, ne türküler, ne şiirler yazılmış, aşklara, masallarla karışmıştı. Dicle'nin üzerine beş gözlü köprü kurulmuş adına Malabadi Köprüsü denmiş. Kırklar dağının eteklerinde gizemini yıllarca korumuş. Dağ deyince öyle yeşillik, ağaç, orman gelmesin aklınıza. Bir rüzgâr esti mi estirir... Dicle Nehri Diyarbakırlılar için kutsaldır. Allah'a giden yol olduğuna inanırlar. Bu inançtaki Diyarbakırlı kadınlar, her yıl kurban bayramı akşamı Dicle köprüsü üzerinde toplanır, daha önceleri hazırladıkları duaları okuyarak nehire atarlar. Böylece dileklerinin kabul olacağına inanırlar.

Beyza'nın hastalığıyla uğraşırken hep Dicle gelirdi aklıma. Aldığını vermezdi ya! Ateşi otuz dokuz dereceye düşse sevinecektim neredeyse. Çok geçmedi aradan “bir bakıcı bulundu” haberi geldi. Sevinsem mi, üzülsem mi onu bile hissedemedim. On beş yaşında küçük bir kız çocuğunu getirdiler karşıma. Çaresizdim, “evet” dedim. On beş yaşında, daha kendisi çocuk! Nasıl gönül rahatlığıyla bırakıp gidebilirdim? Beyza'nın ağlaması, kusması, feryatları arasında sıkışıp kalmıştım. Biberona alıştırmaya çalışıyordum. En azından ben yokken, onunla beslenir diye çaba sarf etsem de ne mümkün.

Son derslerde süt izni alıyordum. Sorun olmaya başlamıştı. Müdür beyle her defasında yüz yüze geliyordum. Eve beni gönülsüzce gönderiyordu, biliyordum. Sözlerle olmasa gözleriyle, mimikleriyle gönülsüzlüğünü belli ediyordu.

“Leyla hanım zaten altı saat, idare ediverin biberon al-sın” gibi laflar ediyordu. Ama biberon istemiyordu ki Beyza! Her seferinde geri kaçırıyor, itiyor, ağzını öbür tarafa çeviriyordu.

Silvan’da öğrencilerimin yüreğine dokunmak için çaba sarf ederken, Silvan’ın dağları gibi ağaçsız, dalsız, budaksız kalmaktan korktum aylarca.

Bir gün okuldayken komşudan telefon geldi. Beyza’nın durmadan ağladığını, artık ağlama sesine dayanamayıp beni aradığını söyledi. İkinci dersteydim. Müdür beyden izin istedim, vermedi.

“Zaten süt izini kullanıyorsun, babasını arasınlar” dedi. Oysa o daha dört aylıktı. Ben de suçlu gibi başımı eğdim. Sanki cümleler boğazımda düğüm düğümdü. Tüm çektiğim sıkıntıları bildiği halde izin vermedi. Ben gitmeyince eşime haber vermişler. Eşim eve gidip Beyza’nın ilâçlarını verip uyutmuş.

Son dersi bitirip bir solukta eve gittim. O yollar bitmek bilmedi sanki. Beyza’yı kucağıma aldım iç çekiyordu ve yanağında morluk vardı. Bakıcıya sordum, “bilmiyorum abla” dedi. “Sabah yoktu Saime! Nasıl bilmezsin, doğruyu söyle!” Sonra zoraki “bir yere çarpmıştır” dedi. Ama çarpma değildi bu... Derin bir morluk... Uyku hali... Beni görünce sevinme belirtileri yoktu. Garipti bu durum... Apar topar toplanıp Silvan devlet hastanesi, Diyarbakır devlet

hastanesi'ne ve Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi acil servisi... Tomografi sonucu: Beyin kanaması!..

Umutlar yerine korkular büyüttüm içimde. Şimdiki daralmalarım, iç geçirmelerim o günlerden bir hatıra... Müdür bey lâfları şimşek çakar gibi yüzüme çaktı. “Dün gelmedin, haber de vermedin. Böyle sorumsuzluk olmaz ki! Mazeretsiz gelmemen okuldan atılmanı gerektirir” deyip, son sözünü söyledi. Ben üç gün boyunca hastanede kaldım... Ne geçmiş olsun ziyareti, ne bir telefon!.. Sanki dünyadaki tüm suçları ben işlemişim.

Olayın doğal seyrinde ilerlemesi, hastaneden çıkış ve iyileşme süreci vardı ki kırk gün sürecekti.

“Bize her şeye hazırlıklı olun” dediler. “Epilepsi olabilir, felç... İhtimali düşük olsa bile”

Yoğun bir bakım dönemi geçirdik. Tabi bu arada rapor almak zorundaydım. Aldığım raporu okula götürdüğümde, üstün körü geçirtilen bir “geçmiş olsun” cümlesi oldu. Bu müdür beyle en son konuşmamdı.

Benim yerime gelen öğretmen geçici değil, kaymakam oluruyla kalıcı olmuştu. Doğrusu, bu olaylar kadar içime batan, dönüşümde başka bir okula dönmemdi. Fazla konumuna düşmüştüm. Kendi okuluma fazla gelmişim. Görevlendirme ile başka bir okula yollandım.

Müdür beyin; “Gittiği iyi oldu zaten, bu durumda çalışamazdı ve çalışamadı” sözleri yüreğimi paramparça etti. Demek ki ben, anne olmakla hata etmişim, aslında. Tüm sıkıntılara rağmen her şeyi yüreğimde yaşayıp hiçbir şeyi öğrencilerime yansıtmamıştım. Belki de en çok koydu bana.

Evlenmemiş, çocuğu olmayan, evlat sevgisini, babalık duygusunu yaşamamış birinin beni anlaması zordu belki de... Şimdi böyle olduğunu düşünüyorum.

Neyse ki her şey yavaş yavaş yoluna girmeye başlamıştı. Yeni bir okul, yeni öğrenciler, yeni bir idareci vardı karşımda. Sütten ağzı yanan yoğurdu üfleyerek yemiş ya, kimlerle karşılaşacağımı bilmiyordum. Diğer okulumda yaşadıklarımın yaşanması fikrini aklımdan çıkartamıyordum. Okula gittiğim ilk gün, müdür beyle konuşmam aynen şöyle oldu:

-Başına gelenleri duydum. Üzücü ve can sıkıcı olaylar yaşamışsın. İnsanlara tarafsız durmayı tercih ederim. Hepimizin zaman zaman başına gelen hastalıklar, sıkıntılar, ölümler gibi üzücü olaylar olmuştur. Unutma “Hayatta her şey insanlar için” Bu olayın şokundan sıyrılıp, öğrencilere neyi nasıl öğretebilirim? Onlara nasıl faydalı olurum diye düşünürsen, kendine bunu meşgale edinirsen, eminim sen de rahatlayacak, günlerin nasıl geçtiğini anlamayacaksın.”

Ben şaşırılmıştım. Çok babacan, sıcak kanlı, empati yapabilen, görmüş geçirmiş ve evlat sevgisini bilen olgun bir yöneticiyle karşı karşıyaydım. Odadan çıkarken, tüm çektiklerimi orada, gönül yorgunluğu ile oturduğum sandalyenin üzerinde bırakmıştım. Huzurlu, rahatlamış ve uzun zamandır tatmadığım bir duyguyla odadan çıktım. Beni anlayan bir idarecinin var olduğunu bilmek ne güzelmiş meğer...

Tüm enerjimi öğrencilerime ve okula vermiş her şeyi geride bırakmıştım. Şimdi böyle anlatmak kolay oluyor. Müdür beyin beni anlaması, insan gibi davranması, bunu da bir yöneticinin dile getirmesi benim için çok önemliydi.

Öğretmenlik hayatımda gösterdiğim en yüksek performansı sergileyip en yüksek notları o dönemde aldım.

Bu olay aslında idareciliğin sadece yönetmelik ve tüzük olmadığını, öğretmenlerin de yüreğine dokunma ve onların da zor zamanlarında yanında olma sanatı olduğunu gördüm. Öğretmenini kaybetmek yerine onun içindeki gücü çıkarıp, onun gücünden en yüksek şekilde yararlanabilme olduğunu. Öğretmenle karşı karşıya değil yan yana, omuz omuzadır idarecilik. Onu suçlamak, kızmak, azarlamak değil, onu anlamak hoşgörüle ona düştüğü sıkıntıdan kurtaracak dost eli sanattır yöneticilik. Öğretmenin de bir insan olduğunu, insanca sıkıntılar, hatalar yapabileceğini bilme, tatlı dilli olma sanattır yöneticilik. Bunu anladım, yeni müdürümle!... Sağolasın Niyazi Bey..... Sağolasın.

Bu arada yeni bakıcımız Kader, Silvan'da güvенеbileceğim insanların var olduğunu gösterdi. Yüzüm gülmeye, gönlüm de yeni umutlar yeşermeye başladı. Artık bir evim, bir mutfığım, bir eşim, bir işim, iki kızım, bir bakıcım ve iyi bir yöneticim vardı.

Kocaman yarınlarım vardı. Kalbimin ve aklımın bir köşesinde yatan şu söz yankılandı: HAYATTA HER ŞEY İNSANLAR İÇİN .

DENİZLİ

İÇİMDEKİ CEVHER

SEVGİ TOKYAY

Hayat pınarı, yeryüzüne ilk merhaba dediği andan denize kavuşana kadar kesintisiz bir şekilde akıp gitmekte... Günler günleri, aylar ayları, yıllar yılları kovalamakta... Bir nisan yağmuru misali yaşadıklarımız öylece geçmekte. İnsan neler yaşamıyor ki hayatında? Acısıyla, tatlısıyla, sevinciyle, hüznüyle!..

30 Ekim 2000

Üniversite bitmiş, atamam yapılmıştı. İçimde garip bir his vardı. Öğretmen olmuştum. Öğretmen olmak, öğretmek ne kadar farklı bir duyguydu. İnsanın kelimelerle anlatması mümkün değildi. Nereye atandım nereye diye düşünürken, Kocaeli Rahmiye İlköğretim Okulu olduğunu öğrendim. “On beş gün içinde başlamalısınız .” diyordu, telefonun öbür ucundaki memur.

İlk pazartesi...

Okula gidiyorum. Cıvıl cıvıl, sevecen öğrenciler “Öğretmenim, öğretmenim!” diye sesleniyor bana. Bu sırada nişanlanıyorum. Günler geçiyor ve yaz tatili geliyor. Evleniyorum. Eş durumundan tayinim Acıpayam Lisesi’ne çıkıyor. Hayallerini kurduğum, acaba ben de bir gün edebiyat öğretmeni olarak çalışabilir miyim dediğim zaman geldi

çattı Sevineceğim yerde içimi bir korku sardı.Gençler... Yıllarca ilköğretimde çalıştım. Bunlar çocuk değil, genç... Yeni ortamım nasıl olacak gibi sorularla kafam karmakarıştı.

30 Eylül 2002

Bir sonbahar günüydü. Ağaçlar kuş misali yapraklarını soldan sağa sağdan sola savuruyordu. Yeni okulumu görmek için heyecanla evden çıktım. Okula yaklaştığımda içimde bir ürperti vardı. Karşıdan şöyle bir baktım ki benim çalıştığım köy okulundan çok farklı. O okuldan daha büyük, daha gösterişli... Çekingen,içine kapanık,utangaç bir yapıya sahiptim.Kime ne soracağımı,nasıl davranacağımı bilemiyordum. Ben bunları düşünürken karşımdan bir öğretmen arkadaş geldi. Bu Zeynep Hanım'dı. Onunla tanıştık. O beni Müdür Bey'in yanına götürdü ve oradan ayrıldı. Müdür Bey masada bir şeyler yazıyordu. Gözlüğün ucundan sert bir bakışla "Buyurun!" dedi. O bakışla ben ne diyeceğimi, kim olduğumu, neden burada olduğumu söylemek cesaretini kendimde bulamadım. Bir kez daha

- "Buyurun bir şey mi istediniz?"

-Şey... Ben edebiyat öğretmeni olarak atandım, diyebildim sadece. Yüzünde bir gülümseme, yumuşak bir sesleniş kesinlikle yoktu. Hoş geldiniz dedikten sonra atama işlemleri için memur odasına gönderdi. Müdür Bey'le tanışmamız bu şekilde olmuştu.

Okuldan nasıl çıktığımı bilemiyorum. Korkmuştum, şaşırılmıştım... Sokakta yürümeye başladım. Yağmur ve gözyaşlarım birbirine karışıyordu. Bilmediğiniz bir ilçedesiniz, insanlar size yabancı...

İkinci ilk ders...

Öğretmen ve öğrencilerle tanıştıktan sonra bendeki o korku gitti. Yerine azim, hırs geldi. Her şeyi öğrenmek istiyorum, bilgilerimi zenginleştirmek istiyorum. Ders programı dağıtıldı Dersler başladı. Öğrenciler, gençler bir başka oluyor. Cıvıl cıvıl, pırlanta gibi. Bilgi almak istiyorlar. Onun için çok çalışmak gerekiyor. Durmadan, bıkmadan, usanmadan çalışmak...

Eş, çocuk ve çalışma arasında bunalmıştım; ama yeni şeyler de yapmak istiyordum. Günlerim bu şekilde geçerken kasım başında müdür bey edebiyat öğretmenlerini topladı. O zamana kadar Müdür Bey’le hiç konuşmamıştık. (Tanışma hariç)

10 Kasım Atatürk’ü Anma töreniyle ilgili bir program hazırlanacak ve sunucu belirlenecekmiş. Zeynep Hanım söz aldı . Tecrübeli ve bilgili bir arkadaşımız... Bilgili diyorum çünkü konuşması ve ifadeleri o kadar etkili ki... “Sunucu Sevgi Hanım olsun. Genç arkadaşımız bu konuda tecrübe kazansın.” dedi. Ben şaşırılmıştım, olmaz diyemiyordum. Ses çıkartmaya, konuşmaya cesaretim yoktu. Müdür beyin gözlerine baktım. O yapabilir mi, bu işi başarabilir mi der gibi endişeli gözlerle Zeynep Hanım’a bakıyordu. Toplantı bitmiş, ne olacağı, nasıl sonuçlanacağı belli olmadan oradan ayrılmıştık.

Ben sessizce bir kenarda ağlıyordum. Zaten yeni gelmişim alışmak için gayret sarf ediyorum. Bir de Müdür Bey’in bu mu yapacak dercesine bakışı... O sırada Zeynep Hanım yanıma geldi. Yapamayacağım, ben burada yapamayacağım, olmayacak, Müdür Bey benim yapacağıma inanmıyor diye hem ağlıyor hem de ben gideceğim diyordum. Zeynep

Hanım'ın omzuna yaslandım. Daha yeni tanıştığımız bir insanın omzuna yaslanmak ne demek bilir misiniz? İşte ben onu yaptım.

Zeynep Hanım daha sonra Müdür Bey'in yanına gitmiş. Sevgi Hanım'a bir şans verelim diye. Müdür Bey kabul etmiş.

10 Kasım sabahı...

Ben de bir heyecan bir heyecan... İlk defa sunuculuk yapacağım. İçim içime sığmıyor. Programın bir başladığını bir de bittiğini hatırlıyorum; ama bir şeyler eksik bunu hissediyorum. O gün Müdür Bey hiç sesini çıkarmadı. Belki de istediği gibi değildi. Ben de yaptığım işten hiç keyif alamadım. Yapamamıştım, olmamıştı. Hata ben de diyorum kendi kendime... Senin böyle kendine güvenin olmazsa tabî ki başarılı olamazsın. Sen nasıl bir edebiyat öğretmenisin diye kendimi sorgularken memur bir yazı getirdi imzalanmak üzere. Bu bir kompozisyon yarışmasıydı. Öğrencilere duyurulması ve öğretmenin incelemesi sonucu Milli Eğitim Müdürlüğü'ne gönderilmesi isteniyordu. Bu nasıl bir şeydi acaba? İlk defa bir öğrenciyi kompozisyon yarışması için hazırlayacaktım. Sınıfa girince ilk işim bu yarışmayı duyurmak oldu. Bir hafta süre vermiştim. İkinci günün sabahında bir kız öğrencim "Öğretmenim ben bu konuyla ilgili bir kompozisyon yazdım, inceler misiniz?" dedi. Tamam dedim, inceledik, hataları düzelttik ve Milli Eğitim Müdürlüğü'ne gönderdik. Sonuçların açıklanmasını sabırsızlıkla bekliyordum.

Teneffüs zili çalmış, öğretmenler odasına doğru ilerlerken nöbetçi öğrenci yanıma gelerek "Öğretmenim sizi Müdür Bey çağırıyor" dedi. İçimde bir ürperti zihnimde

soru işaretleriyle kapısını çaldım. Buyurun, dedi. Hayret! O çatık kaşlı, imalı imalı bakan Müdür Bey'in yerine gülümseyen, sevecen bakışlı bir insan gelmiş. "Hoca hanım kompozisyon yarışmasında birinci olduk "Teşekkür ederim."dedi.

Birinci olmak ne mutluluk verici bir şeydi. İstemek ve başarmak. Bunun arkasından yarışmalara karşı ilgim daha da arttı. Girdiğim her sınıfa duyuruyor, yazmaları için teşvik ediyor, sınıfa değişik türde yazılan yazılar getiriyordum.

Yine bir yarışma için, akşam saatlerine kadar okulda kalmıştım. Çok yorulmuştum; ama sonunda kompozisyonları İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne gönderdik. Yarışma sonuçları açıklanmış, şiir ve kompozisyon alanında 1. 2. 3. lük ödüllerini almıştık. Bu haberle güvenim artmıştı kendime. Ödüllerin verileceği programda sunucu olarak seçilmiştim.

Müdür bey odasına çağırdı beni. Kendisi de edebiyat öğretmeni idi. Tecrübeliydi ve birçok sunuculuğu da vardı. Sen bu işi yaparsın, cesaretli ol, ben güveniyorum gibi teşvik edici sözler söyledi. Odadan çıktığımda şaşırılmıştım. O sert görünümlü adam değişmiş sanki yerine daha babacan, daha yumuşak bir insan gelmişti. Bu sözler öyle etkileiyordu ki bütün cesaret duygularımı kabartıyordu. Ben öğretmenim, ben yapabilirim dedirtiyordu.

Sunuş başladı.

Kendimi öyle kaptırmışım ki, ödüller dağıtılırken okulumu sıra gelince vurguyu biraz fazla bastırmışım. Bunda da haksız sayılmam hani. Akşamlara kadar uğraş, çalış. Sonunda o kadarcık olsun. Tabii ben böyle düşünüyordum. Ertesi gün Müdür beyin yanına diğer okulların müdürleri

gelip hoca hanım kendi okulunu anons ederken vurgulu söyledi, demişler. Müdür bey savunmuş “ Benim öğretmenim genç, yolun başında daha, bunda bir şey yok” diye... Bunu duyunca çok mutlu oldum. Kendime güvenim bir kat daha arttı. Hırslandım, öğrenmek, yeni deneyimler kazanmak istiyordum. Sunuculuk, kompozisyon yarışmalarından başka şeyler... Bunları düşünürken aklıma gazete çıkarmak(okul gazetesi) geldi. Müdür beyin yanına bu fikir için gittiğimde o eski sert bakışı yoktu; ama onun yerine sadece gülümse-di. Bu iş zor, sen bunu yapabilecek misin der gibi gülümsüyordu bana. Biraz sessizlik oldu. Peki, dedi.

Gece gündüz ne yapabilirim diye düşündüm. Bu konuda arkadaşım Zeynep Hanım devreye girdi. Beni yalnız bırakmadı. Birlikte bu gazeteyi çıkardık. Öyle güzel oldu ki insanın okudukça okuyası geliyordu. Müdür Bey odasına çağırıp teşekkür ederim dedi. Çok mutlu olmuştum Evet ben yapabiliyordum. Başarabiliyordum.

Bir teşekkür, bir yönetici tarafından bir teşekkür... İnsan hayatında ne kadar önemliymiş meğer...

Artık cesaretimi toplamış, kendime olan güvenim iyice artmıştı. Kompozisyon yarışmaları, sunuculuk, tiyatro, gazete derken kendimi yeniliyor, bıkmadan usanmadan bir şeyler öğrenmek isteğiyle yanıp tutuşuyordum.

Bu hayat pınarında beni damladan deryaya ulaştıran, içimdeki cevheri ortaya çıkaran kıymetli yöneticime sonsuz teşekkürler...

MANİSA**KÜÇÜK BİR ŞANS YAKALAMIŞTI**

CEVAYİR TUĞAN

94 yılının mayıs ayı...Bu tarih belki en unutulmazıydı; ama mayıs ayları sanki eşimin hayatında parlak kağıtlarla süslenmiş bir hediye paketi idi. İnsanları meraklara gark eden taraflıyla; bazen kardeşi nisanın birinci günü şaka yapmak için gelirdi; bazen de hiçbir zaman ihmale gelmeyen güzellerin ,ölümü özleten nazlanmalarına benzeyen bir naz içinde kendini gösteren bir ay oluverirdi. Mayıs ayının doğanın bütün güzelliklerini insanlara sunduğu; şiirlere konu ,şarkılara söz, umudunu yitirene umut olan bir bahar ayı olduğunu biliriz. İşte önceleri tek başına eşimin, sonra da ikimizin ortak kaderi olan bu ay; televizyon dizilerinde görebileceğimiz, hâlâ da sonunu merak ettiğimiz bir sınavla tanıştırdı bizi.

Gün gelmiş yirmi yedi yıllık hayatında, ortanca ağabeyinin doğum günü olduğunu öğrenmiş mayısın on altısının. Bir gün gelmiş küçücük yaşına rağmen acıların en büyüğünü yaşatmış, mayısın on altısı ona. Annesini alıp götürmüş uzaklara; kimimize göre mutlak sona, kimimize göre de bir ebedi hayata!...Gün gelmiş, hayatını birleştireceği kızı çıkarmış mayısın on altısı karşısına. Ama öyle bir mayısın on altısı bekliyordu ki onu yirmi yedi yaşında; işte en kötüsü buydu kuşkusuz. Çünkü bu kez onu genç yaşında hayattan

,hele de büyük hayallerle hazırlandığı mesleği öğretmenlikten ayıracaktı o on altı mayıs!..

Aynı üniversitenin iki ayrı fakültesinde öğrenciydik. Öğrenci olmanın tadını çıkarıp,öğretmen olmanın hayallerini kurarken,on altı mayıs ikimizin büyük sınavı oluverdi aniden.Öğretmenlik hayallerimizi evlilik hayalimizle taçlandırdık sonraları.Dördüncü yılın sonunda mezun olup ,yeterlilik sınavını da kazandıktan sonra, birkaç ay içinde tayin beklemeye başladık.Çok geçmedi; on beş gün arayla benim Ankara'ya, Tuncay'ın Samsun'a atanması haberini aldık.Biz bu arada tayin beklerken,nikahlanıp evlilik hayallerini de somut bir adımla ilan ettik dosta düşmana.

Çok uzun sürmeyen bir hazırlığın ardından;gökyüzünü gri bulutların çepeçevre kapladığı,güneşin o güzel yüzünü göstermek için bulutları aralayarak, arada bir ortalığı neşeye boğan ışıklarının varlık gösterdiği bir saatte, Samsun 'daydım bir pazar sabahı.Saklamaya çalıştığım heyecanımla ,buradaydım işte.Otobüs yolculuğu bitmek üzereyken,ben güneşin bulutlarla olan köşe kapmaca oyunu izleyerek, heyecanımı saklamaya çalışıyordum.Benden kısa bir süre önce gelip yerleşen,hatta işine başlayan eşim karşılaşmıştı çocukça bir sevinç içinde, günün bu ilk saatlerinde.Ankara'da göreve başlamadan,yeni bir kararnameyle Samsun olmuştu benim görev yerim de.

Çarşamba ilçesinin Çınarlık köyünde türkçe öğretmenliği yapacaktım.Çok heyecanlıydım doğrusu.Ama Tuncay'ın heyecanı daha başkaydı.Çünkü fakülteden sınıf arkadaşı Bülent'in babası, o yıllarda Ali amcasıyken şimdi onun müdürü olmuştu.

Atakum endüstri meslek lisesi'nde öğretmenlik yapaca-

ğına sevinmekten öte duygularla başlamıştı görevine.Yeni doğan mart kuzularının sert taşlara meydan okurcasına basıp, atlayıp sıçramalarına benzer manevralarla;içindeki filizlerden bir ağaç yetiştirmek isteyen her öğretmen gibi, koşarak gidip geliyordu okuluna.Yorulmadan çalıştığı belliydi.Bazen atölyenin ince talaşını önlüğünün ceplerinde bırakıp geldiği olurdu.Bazen de rengi ile kömürü kıskandıracak saçlarının üzerinde,baharla birlikte çimlerin üstünde oluşan çığ tabakası gibi, bir talaş tabakasıyla eve gelirdi gururlana gururlana.

Ama haklıydı,böyle okulda çalışılırdı hani....Müdür Ali Atlas bir mıknatısın çekim gücüne sahipti sanki.Mıknatısın manyetik alanındaki nesnelere üzerine toplaması gibi, etkisi altına almıştı genç öğretmenlerini.Kıdemli öğretmenler ve okulun yönetim kadrosunun uyum içindeki çalışmasına, genç öğretmenler de kısa süre de ayak uydurmuştu.Tabii eşim de yeni göreve başlamanın verdiği tedirginliği,korkuları yaşamak bir yana, baba şefkati ile saran bir müdürün verdiği öz güven duygusu içinde başlamıştı işine.

Halk arasında “ayağını sürümek” diye bir deyim vardır, sanki o yıl eşim ayağını sürüyerek gelmişti.Ali Atlas'ın okuluna.Çok geçmeden, aynı yılın ikinci döneminde fakülteden birkaç arkadaşı daha atandılar.Arkadaşlığın,ağabeylik ve ablalık kucaklaşmalarının, kardeşliklerin en güzellerini yaşandığı bu okula!..Elazığ sanki o yıl verdiği mezunları, Samsun'da birleştirmeye yemin etmişti.

Müdürleri onlara müşfik bir baba gibi davranırken,bir yandan da kutsal mesleğin inceliklerini öğretiyordu gençlere cömertçe.Kışları havanın kapalı ve insanı çoğu zaman bunaltan görüntüsünden!.. Bu kentin,çok sayıda öğren-

ciyi çatısı altında toplayan okulunda;genç öğretmenlerin bunalmalarını bazen hisseder,bazen duyar bir cengaver gibi yok ederdi bu sorunları.Rengini gökyüzünden aldığı gözleri,sıcaklığını güneşten aldığına inandığımız şefkatiyle üstesinden geliyordu tüm sorunların.Her idareci gibi personeline aynı uzaklıktaydı ama eşimle aynı dönemde göreve başlayanlarla ve Tuncay'la nedense daha başkaydı veya bana öyle geliyordu.Aynı dönemde oğlu Bülent Erzincan'da göreve başladığı için oğlundan uzaktı.Oğluna olan hasretini, onun arkadaşlarıyla gidermeye çalışıyor olabilir miydi?Bu soruya cevap veren belki de yaşama sevinçci ile dolu masmavi gözleriydi.Canik dağları gibi heybetli duruşu,Karadeniz'in hırçın dalgalarını andıran, günün belli saatlerindeki ciddiyeti ile,tamda bu bölgeye özgü bir görünüme sahipti.Hırçınlığı kadar kıvraklığı ile dillere destan Karadeniz dalgaları,bu kıvraklığı onun zekâsına nakşetmişti.Kıvrak zekasıyla Ali Atlas dört okulun ana kumanda merkezi gibiydi.Okulda işler saat misali işlerken eşi Seyhan hanım da yeni gelen öğretmenlerin eşlerine gün gelir ablalık yapar,gün gelir sıkıntıda olan bir gurbet kuşuna anelik ederdi.

Stajyerliği tamamlanan eşimle arkadaşlarının,-mayısın on altısına on beş gün kala, nisan ayı sonunda askerlik görevine çağrılar yapıldı.Müdür Ali Bey bu baharda askere gönderdi genç öğretmenlerini.İşte Tuncay da askere gidiyordu,gözü arkada kalmadan.Çünkü kutsal görevini tamamlayıp, dönünceye kadar; altı aylık kızını bırakmıştı annesine can yoldaşı olarak.Tabii asıl içini rahatlatan,ayrılırken Samsun'dan;zor günlerin insanı - o muhteşem insan- ve yine her sözünü birer rehber cümle saydığı ağabey ve ablalarının bulunduğunu bilmektir.

Altı ay göz açıp kapatıncaya kadar geçmişti.Kızımın bakımını yaparken, bir taraftan da işime gelip gidiyordum. Herhalde bu yüzden anlamadım günlerin nasıl geçtiğini. Bir de kızımın şansından olsa gerek, -bir sürpriz hazırlamıştık babamıza.Artık çalıştığı okulda benimle mesai arkadaşı olacaktı.Her şey yoluna girmiş gibi görünürken,henüz bir eğitim-öğretim yılını beraber tamamlayamadan hayatımızı alt üst eden o günü yaşadık:16 MAYIS

O gün sıradan bir gün olarak başlamıştı bizim için. Öğleden sonra ilk dersin bitimine doğru,içimi nedensiz bir sıkıntı kaplamıştı.Sanki az sonra duyacağım bir kötü haber, bütün belleğimi dondurmuş,beni iyiden iyiye huzursuz hale getirmişti.Sanki dersin bitimini, anlam veremesem de, haylaz bir öğrenciden daha çok istiyor gibiydim.Nihayet teneffüs zili çalmıştı;öğretmenler odasının kapısının önünde bulmuştum kendimi.Ancak arkamdan belli belirsiz konuşmalarla irkildim.Zaten iyi değildim,ama bir an kendimi toparlayıp konuşulanlara kulak verdim.

“Nasıl olmuş?”

“Arabayı o mu kullanıyormuş?”

“Tuncay Bey’in kaza geçirdiğini hoca hanım duymasın!....”

“Nasıl söyleyeceğiz!?”

“.....”

Geriye dönüp ne olup bittiğini anlamak istedim.Ama olan olmuştu.

Bir bahar ayında sakladığı umutlarını içinde büyötmek isterken ;kökleri topraktan ayrılan bir çiçek misali ölümlle

burun buruna gelmişti.Hemen arkadaşlarından biri beni On Dokuz Mayıs Üniversitesi araştırma hastanesine kaldırılan eşimin yanına götürdü.Acil serviste safran sarısı bir renge bürünmüş yüzün ,kulağından sızan kanla karıştığı bedeni gördüm kapının aralığından.Biraz gözyaşı döktükten sonra bir kenarda sessiz sedasız cesaretimi toplayıp yanına girdim bir daha.Kendinde değildi,yaşam mücadelesi veren bedeni boylu boyunca uzanıyordu sedyede öylece.Öğlen saatlerinde geçirilen kazanın ardından akşam olmak üzereydi. İç kanama ancak tespit edilebilmişti.Çok kan kaybetmiş ve yorgun düşmüştü;yine de sevenleri için mi ,yoksa genç olduğundan mı bilinmez, mücadele ediyordu yaşamak için. Doktorlar kırk sekiz saati atlattığı taktirde kurtulabileceğini söylediler.

Biz dakikaları, saatleri sayarken, tam da kırk altıncı saatte eşimin kalbi durmuştu.Bu acı haber okulumuzda da duyulmuştu.O, elleri öpülesi öğretmen ablalarımız ve ağabeylerimiz yanımda oluverdiler hemen.Ne de olsa, meslekteki acemiliğimiz kadar, evliliğin ilk yılları için de acemi sayılırdık bir o kadar.Ailelerimiz haberdar olup da, yanımızda oluncaya kadar önce onları buluverdik,yanımızda. Biz servisin önünde içeriden gelecek umut dolu bir haberi beklerken;Tuncay ,dışarıda merakla bekleşen o güzel insanların arasına yeniden dönebilmek için adeta yaşam savaşı veriyordu.On dakikalık beklemenin ardından,kalbinin yeniden çalıştığını duyabilmiş,Allah'a şükretmiştik. Yüzde üçlük bir yaşam şansını elektro şokla yeniden yakalamış,bilinci kapanmış halde, cihazlara bağlı bir yaşama tutunmuştu.Artık serviste değildi,sadece görevlilerin girebildiği “yoğun bakım ünitesi”ndeydi.Yoğun bakım ünitesinde yaşamla ölüm arasında “git-gel “ler yaşanırken, müdür Ali Atlas yaşananları an be an takip ediyordu.Yeri gel-

miş, o gün için bulunamayan serumları temin ettirmiş,yeri gelmiş kas gevşetici özelliği olan bir ilacın getirilmesi için ön ayak olmuştu.

Beni yemeden içmeden kesen o çaresiz bekleyiş, tam on bir gün sürmüştü.Ne bir buçuk yaşındaki kızımı ,ne çok sevdiğim işimi ,ne de evimi düşünemiyor;dualar ederek sadece bekliyordum.Biliyordum ki,günü geldiğinde kuru ağaçlara hayat veren ,çorak ovaları rahmetiyle bereket denizine çeviren Yüce Allah, benim eşimin de bu mücadelesine şefaahat edecekti.İşte on birinci günün sonunda makineye bağlı yaşamdan kurtulmuş,beyin cerrahi servisine alınmıştı.Oradaki yatışı da bir hafta sürdü.O bir hafta içinde,genç öğretmenlerden, genç öğretmene refakat edecek öğretmenlerin nöbet listesi oluşuvermişti Ali Atlas'ın okulunda.O bir haftanın sonunda rehabilitasyon tedavisi görmesi için İstanbul Üniversitesi Çapa Tıp Fakültesi'ne gitmesine karar verilmişti doktorlar tarafından.Çünkü Tuncay, “Yoğun Bakım Ünitesi”nden çıktığı günden itibaren, burada yatar-ken çektiği acılar nedeniyle bütün kasları kasılı kasıldığı için- ana rahmindeki bir çocuğa benzer bir haldeydi.Artık Samsun On Dokuz Mayıs Üniversitesi'nin yapabileceği bir şey kalmamıştı.Biz İstanbul'a yolcu edilirken, olabilecek harcamalar için, yüz kırk personeli okulda bir yardım kampanyası başlatılmış;yolculuğun yapılacağı günden bir gün önce , arkadaşları tarafından evimize kadar getirilmişti.Bir müdürden beklenecek davranışların çok ötesinde davranışlardı bunlar.Ailelerimiz,-özellikle de rahmetli babam-bütün bu olup bitenleri hayretle ve hayranlıkla izliyor, kendi çalıştıkları kurumlarda böyle bir dayanışmanın görülemeyeceğini itiraf etmekten kendini alamıyordu.

İstanbul maceramız yaklaşık kırk beş gün sürdü,yaz tatilinin bitimi ile birlikte Samsun'a dönmek zorunda kaldık.

Eşimin tedavisi ”iğne ile kuyu kazmak kadar “zor olduğu için hemen sonuç alamazdık,dönmeliydik.Tabi ki hastaya bakmak çok kutsaldı, ama işim beni bekliyordu.Doktorun;” tedaviye ara verilirse tekerlekli sandalyeye mahkum kalabilir,titiz bir bakım gerekiyor.”uyarısını dikkate alarak evimize döndük.Ben o yıl, hem bir buçuk yaşındaki kızımı büyüttüm;hem de yedi ay boyunca yatağa mahkum yaşamak zorunda kalan eşimle ilgilendim.Kızımınla beraber sıraladıktan sonra, o kışın sonunda yürümeyi öğrendiler.Eşimle aynı okulda uzun süre beraber çalışmadık ,evle okulun arasının yakın oluşu, mutlu edememişti bizi.Ancak bu mesafenin az oluşu çok işime yaramıştı o yıl,işte ben gerçekten şimdi çok mutluydum.Boşluklarda eve gelip kızımınla ve eşimle ilgileniyor,tekrar işime dönüyordum.O yılın sonuna kadar, ancak yardımla yürüyebilecek kadar iyileşebildi

Görme yeteneğini, umutlarını, sağlığını kaybetmişti. Genç yaşında iki günlük ehliyetle sürücü olduğuna inanan birisi tarafından,bütün umutları,görmesi,sağlığı,okuma yazması ve de öğretmenliği dikkatsizce alınmıştı elinden.Üçer aylık raporlarla, üç yıl boyunca işinden ayrı kalmış;belki birazcık iyileşebilmiş,ancak işini tekrar yapabilecek kadar sağlığını kazanamamıştı.Üçüncü yıl dolduğunda, daha fazla rapor kullanamayacağı için, kurumumuz, doktor raporuyla ya geri hizmete çekilmesini ya da emekli edilmesini istemişti.O yaşta bir öğretmen için elbetteki ikisi de zordu.Ancak geri hizmette çalışmazdı.Çünkü artık bir başkasının yardımı olmadan yaşamını devam ettiremezdi.O günden bugüne, geçen yılların değiştiremediği bir gerçek var;tamam yatalak değil.Ama okuyamıyor,yazamıyor;asla sokağa yalnız çıkamıyor ;öğretmenlik yapamıyor!..

İşte, öğretmen Tuncay o yıl emekli olduktan sonra, evde yaşamaya mahkûm oldu çaresiz.Zaman zaman

gözyaşlarını içine akıtarak,zaman zaman göstermekten çekinmeden ağladı.Geçen on üç yılda yaşama sevincini yitirmedi,öğretmenlikle ilgili özlemleri yüreciğinin bir köşesinde saklı tutarak!..

Şimdi mi? Tuncay öğretmen şimdilerde, on üç yıl önce göreve başladığı sırada yaşadığı duygulardan hatırlayabildiklerini, dostlarına anlatıp avunuyor; hatırlayamadıklarını da bana anlattırıp, doyamadığı işini hayalinde olsun tekrar tekrar yaşamaya çalışıyor.İlginçtir,kısmi hafıza kaybı yaşayan biri olmasına rağmen; göreve başladığı yıla ait her şeyi hatırlayabiliyor. Asıl şaşırtan şey de , onu ölümün kıyısına kadar götüren trafik kazası, hafızasından bir şeyleri alıp götürürken ,ilk ve son müdürü Ali Atlas'la ilgili olanlara zarar vermiyordu.

VAN

AZMİN ZAFERİ

ÇETİN BİLGİN

Üstümden silindir gibi geçmişti zaman. Zaman geçerken çocukluğum, gençliğim ve otuz sekiz yıllık ömrüm de takılmıştı kanadına. Zaman sayacı takvim 2002 yılını gösteriyordu ve bir yaprak daha dökülmüştü ömrümden ama çalışma azmimi, mesleğime olan saygımı, öğrencilerime olan aşk derecesindeki sevgimi, vatanıma milletime faydalı bir insan olma idealimi koparamamıştı, tam tersine daha da olgunlaştırmıştı.

Mevsim son bahardı. Beşinci görev yerim olan Hacıbekir İlköğretim Okulu'nda göreve başlamıştım. Mevsim sonbahardı ama Hacıbekir İlköğretim Okulu en sert kış mevsimini yaşıyordu. Sanki zaman tüneline, mağara devrinin o vahşi pençelerine takılmış ve lisan-ı hal ile feryat ederek kendisine uzanacak hamiyetli bir el bekliyordu. Daha önce yedi sene vatanımızın en ücra köylerinde çalıştığım halde böyle bir manzara ile karşılaşmamıştım. Daha beş altı yıllık okul olmasına rağmen kapı-pencereler kırılmış, sıvası boyası dökülmüş, sınıf ve koridorlar kir, lavabo ve tuvaletler pislik içinde, okul bahçesi toz topraktan geçilmiyordu. Okulun ne kütüphanesi, ne ışık sınıfı, ne bilişim ve teknoloji sınıfı vardı. Laboratuar ve araç gereç odasını örümcek ağı sarmıştı. Öğrenciler de perişan bir haldeydi.

Okul, okuldan çok mülteci kampını andırıyordu. Bu dehşetli manzara karşısında şok olmuştum. Bütün güzel duygularım, umutlarım, hayallerim, ideallerim, okulu bu hale düşüren hamiyetsizlere karşı öfkeye dönmüştü. Patlamaya hazır volkan gibiydim. Bu volkanı patlamadan söndürmeliydim. Yaptığım ilk şey bir köşeye çekilip hüngür hüngür ağlamak olmuştu. Gözyaşlarım nisan yağmuru gibi içimdeki volkanı söndürmüştü. Ve gayrı ihtiyari şu şiirvari mısralar dökülmüştü ağzımdan:

Umutla güneş gibi aydınlık gözlerim,

Karanlığa büründü gece misali.

Sonun topraktır diyor bana dertlerim,

Gözlerim ağlıyor kurumuş pınar misali.

Evet. Umutlarımız, hayallerimiz, ideallerimiz, milletimizin umudu ve yarınları çocuklarımız, gözlerimiz önünde heder oluyordu birkaç hamiyetsiz yüzünden. Ders zili çalmıştı. Büyük bir heyecanla sınıfıma girmiştım. Sınıf değil, sanki savaştan çıkmış sığınak eviydi. Ama çocuklar cıvılcıydı, gözleri umut ve sevgi doluydu. Onlara bakarken şu mısralar dökülmüştü ağzımdan:

Sınıfı doldurmuş çiçek-çiçek çocuklar,

Her birinde ayrı renk, ayrı kokular.

Aydınlık ve mutlu yarınlar için,

Yudum yudum bilgi içmeli bu çocuklar.

Tarih 2004, bütün çabalarımıza rağmen okulumuz bir türlü arzulanana durma gelmiyordu. İki yıl mecburi görev süresini dolduranlar gidiyordu. Bazıları da, okula çekidüzen vermek için bütün olumsuzluklara rağmen direnir-

ken, sırf maaş almak için okula gelip-giden bazı gayretsizler için de yan gelip yatma yeriydi. Zaten okulumuzu bu hale düşüren de o gayretsizlerdi. O gayretsizlerin en çok kullandıkları “Bu memleketi biz mi kurtaracağız, kaç maaş alıyoruz ki...” sözleriydi. Evet, onlara rağmen biz bu memleketi düzelterek ve muasır medeniyetler seviyesinin üstüne çıkacağız inşallah. Gerekirse tek kuruş maaş almadan yapacağız. Çünkü öğretmenlik mesleği insan yetiştirme sanatıdır. Ve bu meslek öğretmenden yüksek bir fedakârlık, gayret, özveri ve milletini, devletini, vatanını ve yarınlarımızın umudu ve teminatı olan çocuklarımızı aşk derecesinde sevmeyi gerektirir. Diplomayla öğretmen olunmaz ve öğretmene sıradanlık, durağanlık, amaçsızlık, hedefsizlik, gayretsizlik, bana necilik gibi insanlık dışı vasıflar yakışmaz.

Tarih 2004, eski okul müdürümüz emekli olmuş, yerine yeni bir okul müdürü atanmıştı. O da okulun bu koruncu manzarası karşısında dehşete düşmüştü. Yaptığı ilk iş öğretmen, öğrenci ve veliler ile toplantı üstüne toplantı yapmak oldu.

Aman Allah’ım... O ne yüksek bir deha, ne müthiş onurlu bir duruş; o ne yüksek bir belâgat ve ikna gücü; o ne mükemmel bir insan; o ne ideal bir öğretmendi? Hastanın hastalığını teşhis edip reçete sunan bir hekimin bilgeliğiyle, okulumuzun bütün eksikliklerini tespit etmiş ve reçetesini sunmuştu. O bu reçeteleri sunarken, yine dilimden şiirler dökülüyordu:

İlmin hocası merakımı yükledim hayalimin kanadına,

Uçurdum kâinatın dört bir yanına.

Döndü-dolandı, konu “ben” dediğim şeyin dalına.

Dedi ki: “Kâinatın bütün sırlarını çözen hazinenin anahtarı”

Senin “ben” dediğin şeyin takılıdır kanadına.

Evet! Kâinatın yaratıcısı, biz insanları, kâinatın bütün sırlarını çözecek, binlerce duygu, his ve kabiliyetlerle donatmıştı. Yeter ki biz onları gayretle inkişaf ettirelim, insanın doğasına aykırı hamiyetsizlik ve durağanlıkla köreltmeyelim. Osman Hoca o yüksek gayretiyle, tükenmez enerjisiyle, elektriğin şarteline dokunmuş gibi bizdeki bütün güzel duyguları his ve kabiliyetleri harekete geçirmişti.

Ben daha önceki görev yerlerinde yarım gün kendi sınıfıma, yarım gün de ikinci kadememin İngilizce derslerine ve hafta sonları da veliler için düzenlenen okuma yazma kurslarına giriyordum. Hastalık derecesinde kitap okur ve yaz tatillerinde de güzel yurdumuzu il-il geziyordum. Buna rağmen Osman hocanın yüksek gayreti ve tükenmez enerjisi karşısında, ilk defa kendimi eksik hissediyordum. Osman hoca, bir yıl gibi kısa bir süre içinde on yıla sığdıramayacak işler başarmıştı. Tabii ki haftanın yedi günü ve günde on beş-on altı saat çalışarak başarmıştı. Otuz derslikli, dört katlı okulumuzun bütün kapı, pencere, sıra-masa, dolap ve ders araç-gereçlerini yenilemişti. Okulun her santimetre karesini boyamıştı, okulun çamur deryası on beş dönümlük bahçesini asfaltlamış, okul bahçesinde voleybol, hentbol, basketbol ve futbol oyunlarının oynanabileceği alanlar oluşturmuştu. İçinde beş-altı bin kitabın yer aldığı modern bir kütüphane kurmuştu. Laboratuvarı en modern deney araç-gereçleriyle donatmış bilişim teknolojileri sınıfı kurmuş ve öğrenci ile velilere yönelik hafta sonu kursları ve sınıflar arası bilgi yarışmaları düzenlemişti. Çalıştırdığı folklor ekibi Van il birincisi olmuştu ve okulumuz Van’ın

en temiz okulu seçilmişti. Biz, daha önceki veli toplantılarında yüz veliyi bir araya getiremezken, artık bin veliyi bir araya getirebiliyorduk. Okulumuz, Osman hoca sayesinde eğitim-öğretimde yakaladığı yüksek başarısıyla, modern görüntüsüyle, temiz ve yeşil çevresiyle ve sıcak ortamıyla artık özel okulları aratmayacak bir duruma gelmişti.

Elli personel, bin beş yüz öğrenci ve bütün velilerle yüksek bir sevgi-saygı, hoş görü ve nezaketle tek-tek ilgilenen ve onlara okulu sevdiren Osman hocam sen çok yaşa, mutlu yaşa, sağlıklı yaşa. Milletimizin aydınlık yarınları için, okulumuzun darısı bütün kurumların başına!.. İnanıyorum ki böyle biri devlet hazinesinin başında olsaydı, devlet hazinesi elmasla dolardı. Biz okul personelinin tamamına yakını ondan genç olmamıza rağmen, onun yüksek çalışma temposuna ayak uyduramıyorduk. Bir bakarsın elinde çivi, keser, tornavida bir yerleri onarıyor, elinde fırça-boya bir yerleri boyuyor, bir bakarsın elinde defter-kalem sınıfları teftiş ediyor, bir bakarsın elinde kırtasiye malzemesi fakir öğrencilere dağıtıyor, aldığı ayakkabı ve elbiseleri kendi elleriyle giydiriyor, bir bakarsın ders saatleri dışında öğrencileri toplamış rehberlik ediyor, öğretmenlerle beraber velileri evlerinde ziyaret ediyordu.

“Hal ile nasihat, kâl ile nasihattan üstündür.” Hadisi beni hep çok etkilemişti. Osman hoca, bu hadisi duruşuyla bize tefsir etmişti. Çünkü Osman Hoca söylediği her şeyi yapan bir insandı. Onun bu tavrı hepimizin beyninde ve gönlünde devrim yapmıştı.

Ben on beş yıllık tahsil, on iki yıllık meslek ve kırk yıllık hayatımda Osman hoca gibi hamiyetli, enerjik, dürüst, milletini, vatanını, devletini aşk derecesinde seven ikinci bir insana rastlamamıştım. Ülkemizde yaşanan en küçük

olumsuz olaylar karşısında hüzünlenir, en küçük olumlu bir olay karşısında da çocuklar gibi, o tertemiz yüreğinde bayram sevinci yaşardı. Bir gün Osman hocayla sohbet ederken, yüksek bir nezaketle bana şöyle bir soru sormuştu: “Milletimizin üç büyük düşmanı vardır. Nedir biliyor musunuz?” Ben de cevaben: “cehalet, nifak ve fakirliktir” demiştim. O da evet demişti ve eklemişti: “Biz de çok çalışarak, çok okuyarak ve milletçe el-ele vererek bu üç gaddar düşmanın canına okuyacağız”.

Osman hocanın sayesinde okulumuzun artık maddi ve manevi hiçbir eksiği kalmamıştı. Ama o hâlâ ilk günkü temposuyla çalışmaya devam ediyordu. Ve onun bu azmi bana şu şiiri söyletmişti:

*Mevsimler geçiyor ilkbahar-yaz, sonbahar-kış,
Ömrümüz dizilmiş zaman şeridine nakış-nakış.
Biz zaman denizinde yüzerken aslında,
Bütün ömrümüz bir an ve bir bakış.*

*Çünkü dün ölmüş geri gelmez,
Yarın yaşar mıyız meçhul, bilinmez.
Öyleyse her anın kıymetini bilelim,
Çünkü kaybettiğimiz şeyler geri dönmez.*

Evet. Biz Osman hocanın şahsında her anın kıymetini iyi kavramış ve azmin zaferini bütün haşmetiyle müşahede etmiştik.

ELAZIĞ

PANODAKİ FOTOĞRAF

ABDULBAKİ GÜNEŞ

Ne de hızlı geçmiş yıllar ...Sanki bir rüya gibi...Hani bazen çok güzel bir rüya görürsünüz ya, hiç uyanmak istemezsiniz; durdurursunuz mümkün olsa zamanı. Bazen de öyle kabuslar görürsünüz ki, bir an önce bitsin diye bu çile; yüklü bir servet vermeye razı olursunuz. Oysa ki bütün bu süreç birkaç saniyelik bir zaman diliminde gerçekleşir. İşte ömür de böyle.Çile ve ızdırapla geçen günler insana “yıl” gibi; sevinç ve mutlulukla geçen yıllar da “gün” gibi gelir... Ama hatıralar derin bir iz bırakır insanın zihin dünyasında. Hatırladıkça o eski günleri, bir “ahh!..” çekesi gelir insanın. Bazen inletir dağları, kavurur sineleri; bazen de tatlı bir rüzgar misali serinletir gönülleri...

.....

Yıl 1993. Aradan tam beş yıl geçmiş Marmara İlahiyat Fakültesi’ne başlayalı...Ne de çabuk geçmişti koca beş yıl? Sanki daha dün gibi hatırlıyorum Elazığ’dan İstanbul’a gelişimi...Canım anneciğimin dizdiği elbiselerimi dolabıma yerleştirmek için valizimi açtığımda; ayrılık ızdırabından gözlerim yaşarmıştı. Memleketten gurbete ilk yolculuğumdu bu...Hasreti tüter burnunda insanın, gurbet akşamlarında memleketin. Hüzünlü gecelerde iner yanaklarına boncuk boncuk yaşlar. Canlanır hayalinde kişinin hatıralar...Anne,

baba ve kardeşler...Adem peygamber de ağlamamış mıydı, inerken anavatani cennetten dünya denilen gurbete. Belki de hüznü gurbetin, Adem'in (a.s) gözyaşlarındandır... Onun için midir, gurbet türküleri hep hüznü olur?

Evet dünya hayatı da kısa gelir insana birgün. Ahi-rette :“Kaç yıl kaldınız dünyada?” diye sorulduğunda, insanoglunun cevabı : “Bir gün veya günün bir kısmı.” gibi olacak...Bugün dahi özlemini duyduğum fakülteden niha-yet mezun oluyorduk. Artık fakülteli yıllar tatlı bir hatıra olarak mazideki yerini alacaktı...

Mezun olduğumuz yıl öğretmen atamaları yapılmamıştı. O zaman anlamıştık boşa kalmanın, üniversiteyi bitirip de görev alamamanın ne denli acı bir durum olduğunu... “Gül yetiştirme arzusuyla dikene verilen su boşa gitmezdi”; ama bülbül kadar sevdalı, derviş kadar sabırlı, Kerem kadar kararlı olmak gerekirdi; yetiştirebilmek için gülleri...

Nihayet kısa bir süre sonra, bir vakfın eğitim sorumluluğunu üstlenmiş; bir yandan sosyal ve kültürel içerikli etkinlikler düzenliyorken, bir yandan da “Gençliğin Sesi” adında bir dergi çıkarıyorum. Lise öğrencileri eserlerini yayınlatmak için adeta birbirleriyle yarışıyorlardı.

Gençleri okumaya ve araştırmaya yöneltmek için “... Kültür Merkezi” adı altında bir küçük kitaplık ve de okuma salonu açmıştık vakıf bünyesinde. Gayemiz gençleri okumaya, ilim ve irfana yöneltmekti. Birileri gençlerin elinde tutup da güzele, doğruya ve erdeme yöneltmezse; başka birileri onları tinere, kapkaç ve kavgaya yöneltirdi. “Sen nefsini Hak ile meşgul etmezsen, batıl seni istila eder.” Uzatmazsan ab-ı hayat ipini kör kuyuya, çıkamaz “Yusuf” denilen dünya güzeli kıyıya!.. Züleyha'nın aşka,

Yusuf'un Mısır'a sultan olması, kervan sâkisinin kuyuya uzattığı ip sayesinde. Yolu üzerindeki kör kuyulara düşen nice Yusuf'lar, uzanacak bir hayat ipine tutunmak için çırpınıyordur. Hz. Muhammed'in (S.A.V) uzattığı "Hab-lullah (Allah'ın ipi)" olmasaydı, kim kurtarabilirdi uçurumun kenarındaki insanları. Davud'un (a.s) gökten uzatılan ipi olmasaydı, kim kurtarabilirdi insanlığı yalan kuyusuna düşmekten...

Bu arada bir de Ümraniye'de yayın yapan bir radyoda program yapıyorum:"Kitap Saati..." Peygamber efendimizin hayatını anlatan bir kitaptan bölümler okuyor ve ardından da yorum yapıyor; alınacak dersleri dinleyicilerle paylaşıyorum. Bu program, medyadaki ilk tecrübem!.. İleriki yıllarda Elbistan'a öğretmen olarak atanınca bir televizyon kanalında haftalık "Gönül Pınarı" adlı programlar yapacağım.

Mezuniyetimin ilk yılında öğretmen atamalarının yapılmaması her ne kadar beni üzmüşse de, aslında hadiseler lehime cereyan ediyordu. Hani büyüklerimiz: "Her şey de bir hayır vardır." derler ya; gerçekten de öyle. Kader lehimde tecelli ediyor; benim bir çok alanda tecrübe kazanmama; farklı aktivitelere yönelmeme zemin hazırlıyordu.

.....

Bir gün bir arkadaşım telefonla aradı: "Abdülbaki! Üsküdar İmam Hatip Lisesi'ne ücretli derse girecek öğretmen alınıyor. Ben müracaatımı yaptım. Eğer istiyorsan sen de git müracaatta bulun." diye müjdeli bir haber verdi bana. Sevinçten bir an uçacak gibiydim. Ektiği ürünü biçememiş; fakat şimdi biçme imkânı verilen bir çiftçi gibi heyecanlıydım. Hemen hiç zaman kaybetmeden gidip müracaatımı

yaptım...Birkaç gün sonra müdür muavinlerinden biri aradı : “Hocam! Yarın okula gelin; gerekli işlemleri tamamlayıp derse başlayın!..”

Yarın güneş bir başka doğacaktı benim için. Gönül ikliminde baharı yaşayacaktım. Gül bahçemde gonca güller açacaktı; bülbüllerin en güzel nağmelerini şakırdaması için. “Güllerin efendisinin” : “Ben bir muallim olarak gönderildim.” buyruğunun gönlümde kıymetlendirdiği öğretmenlik mesleğine ilk adımımı atıyordum. Hayatımda yeni bir sayfa açılıyordu. Hem sevinçli, hem de heyecanlıydım... Her ne kadar kadrolu öğretmen olmasa da önemli değil; en azından meslekteki acemiliğimizi atlatacaktık...

Kimin aklına gelirdi, öğrencilik yıllarında her gün önünden geçtiğimiz okula bir gün öğretmen olmak...Ertesi gün okula gidip işlemleri tamamladıktan sonra ders programını alıyorum. Otuz saat civarında derse girecektim. Müdür beyin odasında bir süre sohbet edip çayımızı yudumladıktan sonra kendisiyle vedalaşıyorum. Müdür bey güler yüzlü, hoş sohbet biriydi. Sevmiştim kendilerini. Eğitim adına bir şeyler yapmaya çalışan; işin çilesini çekmeye talip biri olduğu konuşmalarından anlaşıyordu...

Benimle birlikte aynı fakülteden birkaç arkadaş daha İmam Hatip’te görev almıştı. Derse başlayalı birkaç hafta olmuştu. İdealisttik, heyecanlıydık ve de gayretli...Derslere zevkle giriyor, öğrencilere bir şeyler verebilmenin gayreti içinde koşuşturuyorduk. Ders dışı bir takım etkinlikler düşünüyordum. Hele öğrencilerin gözlerindeki ışıltıyı, kalplerindeki heyecanı hissettikten sonra, kim hapsedebilirdi ki öğretmeni, kırk dakikalık zaman dilimine ve dört duvarla örülü sınıfa...Aklıma ilk gelen şey bir duvar gazetesi çıkarmak oldu. Müdür beyle görüştükten sonra gazete çıkar-

maya karar veriyorum. Yıllarca okuduğum kitaplardan elde ettiğim birikimi harcamanın tam zamanı!.. Gönüllü öğrencilerden bir yayın kurulu oluşturuyorum ve gazete hazırlıklarına başlıyoruz...

Tüm öğrencilerin ilgi ve alâkasını çekebilmek için iyi bir reklâmın yapılması gerekiyordu. Bunun için okulun muhtelif yerlerine birer gün arayla değişik reklam afişleri hazırlayıp astırıyorum. Birinci günkü afişimiz : “Bizi izleyin!..” Bütün öğrenciler,hatta öğretmenler, meraklı meraklı afişlere bakıyorlar: Kimi, niçin izleyeceklerdi? Bir sonraki afişimiz: “Yakında çıkıyor!”,herkes merak ediyor; acaba ne çıkıyor? Görevli öğrencileri sıkıca tembihlemiştim hiç kimseye bilgi vermemeleri hususunda. Öğrencilerim de ser veriyor; sır vermiyorlardı. Nihayet son afişimiz: “Duvar gazetemiz çıkıyor!” şeklinde, dikkat çekici ifadelerle iyi bir tanıtım yapmıştık.

Ertesi gün gazeteyi çıkardığımızda çok yoğun bir ilgi görmüştü. Çünkü öğrencilerim kalemle sadece bilgilerini değil; gönüllerindeki duyguları, gözlerindeki ışıltıyı, yüreklerindeki heyecanı da aktarmışlardı satırlara. Meraklı bakışlar, gül resimleriyle süslenmiş şiirleri, fıkraları, makaleleri...süzüyordu. Gazetemiz çok büyük bir beğeni kazanmıştı. Öğrenciler etrafımı sarıyor: “Hocam, benim şiirlerim var; bir diğeri benim hikâyelerim...getirirsem yayınlar mısınız?” diye heyecanlı heyecanlı soruyorlar. Meğer ne cevherler varmış gün yüzüne çıkacak anı bekliyorlarmış... Yeter ki birileri ellerinden tutsun. Eğer Edebalı'nin eli uzanmasaydı Osman Gazi; Şems olmasaydı Mevlânâ, Akşemsettin olmasaydı Fatih olur muydu?

.....

Bir gün müdürümüzün görevden alınarak başka bir okula atamasının yapıldığını öğrendik. İlçe milli eğitim müdürüyle aralarındaki bir sürtüşme sebebiyle böyle bir muamaleye maruz kaldığını daha sonraları öğrendik. Müdürümüz, hem öğretmenler hem de öğrenciler tarafından sevilen biriydi. Okuldan ayrılması herkesi üzmüştü.

Okula, müdür başyardımcısı vekaleten görevlendirilmişti. Biz duvar gazetesini çıkarmaya devam ediyorduk. Olaydan sonraki sayıyı hazırlarken öğrenciler bir ricada bulundular : “Hocam! Gazetemizin bu sayısına eski müdürümüzün okulumuza yaptığı hizmetleri anlatan bir yazıyı ve bir de fotoğrafını asabilir miyiz?” Ben de : “Olur, niye olmasın ki?” dedim. Gazetemizin yeni sayısında yazı ve fotoğrafı panoya astık. Fotoğrafın altına öğrenciler şu notu düşmüşlerdi : “Seni unutmayacağız hocam!”

Aradan kısa bir süre geçmişti ki, ilçe milli eğitim müdürü bir gün okulumuzu ziyarete geldiler. Gerekli incelemeleri yapıp, okulu gezdikten sonra gittiler. Bu arada müdür vekilimiz okulu gezerken duvar gazetesinin panosundaki yazı ve fotoğrafı görmüş; sinirinden küplere binmiş; öğrencilere bağırıp, çağırmış. : “Bu fotoğrafı kim astı buraya, niye astınız, maksadınız ne sizin?” gibi sözlerle bir güzel azarlamış öğrencileri. Ben öğretmenler odasındaiken öğrencilerden biri gelip bana durumu anlattı. Hemen müdür beye gittim. Hâlâ öfkesi dinmemişti. Durumu kendisine izah ettim...Fotoğraf ve yazının benim bilgim dahilinde asıldığını söyleyince, bana : “Hocam! Siz ne yapmaya çalışıyorsunuz, beni okuldan sürdürmek mi istiyorsunuz? O fotoğraf da neyin nesi? Nereden icap etti onu asmak? Ya milli eğitim müdürü okulda gezerken onu gördüyse?” dedi. Ben de :“Bir şey yapmaya çalıştığımız falan yok. Öğrencilerle güzel faaliyet olsun diye bir gazete çıkarıyoruz. Öğrenciler,

hocalarına olan sevgi ve vefalarını ifade temek için benden ricada bulundular. Onları kırmamak için, o fotoğrafı gazete panosuna astırdım.” dedim... Biraz sakinleştikten sonra : “Lütfen hocam, artık bu gazete işini bıraksanız? Sadece derslerinize girin; bu bizim için yeterli.” dedi.

Müdür bey çok sinirlenmiş ve de heyecanlanmıştı, panodaki fotoğraftan dolayı. Belki de haklıydı, sinirlenmekte. Çünkü “büyük balığın küçük balığı yuttuğu” bir dünyada yaşıyoruz. “Güçlü olanın haklı” sayıldığı bir dünya görüşüyle ruhlarımızın şekillendirilmeye çalışıldığı bir zeminde, gerçekleri savunmak büyük bedel ödetirir insana. “Kral çıplak!” diyebilmek için ya gözükara olmak gerekir, ya da bir çocuk...

Müdür beyle bu görüşmemden sonra gazetenin yayın kurulunda görevli öğrencilerle bir toplantı yaptım. Olayı kendilerine aktarıdıktan sonra artık gazete çıkarmayacağımızı söyledim. Çok üzüldüler öğrenciler. Oysa ne güzel bir faaliyet icra ediyorlardı. Hem araştırıyor, hem de okuyorlardı, gazeteyi yayınlamak için.

Artık genç kalemlerden, saf gönüllerden süzülen duygu ve heyecan yüklü yazılar ve şiirler okul panosunu süslemeyecekti... Her şeyden önemlisi o ışıltılı gözler artık gülemeyecekti. Herşeyin suçlusunu(!) panodaki fotoğraftı...

Ama olmazdı, güvenerek benimle beraber yola çıkanları yarı yolda bırakmak... Oysa ne kadar da candan sarılmışlardı görevlerine. Bir söz veriyorum; gülsün diye yüzleri, ışıldasın gözleri: “Gençler! Okumaya ve yazmaya devam edin. Şiir ve yazılarınızı bana getirin. En iyi eserleri, genel yayın yönetmenliğini yaptığım “Gençliğin Sesi” dergisinde yayınlayacağım. Pes etmek yok. Aşılmalı birer birer bütün

engeller. Hedefe giden yolda ayağa batan dikenlere aldırış etmeden emin adımlarla yürüyebilenlerindir, zafer. Kusursuz dost, dikensiz gül olur mu ki, çilesiz başarı olsun?” Bu konuşmamdan sonra biraz teselli buluyor ve moralleri düzeliyordu. Artık öğrencilerimin eserlerini imkânlar oranında, çıkarmakta olduğum dergide yayınlıyorum.

Aradan kısa bir zaman geçmişti ki, okulda “Kuran-ı Kerim’i güzel okuma” yarışması düzenlendi. Öğrenciler ve öğretmenler okulun konferans salonuna toplandılar. Birazdan yarışma başlayacak. Yarışma öncesi Kuran’ın anlam ve önemi; bu yarışmanın düzenlenme sebebi ile ilgili bir açılış konuşmasının yapılması gerekiyor. Bu görev bana veriliyor. Konuşma yapmam için ismim anons ediliyor sunucu öğrenci tarafından. Alkışlar arasında kürsüye çıkıyorum... Belli ki müdür bey yaşanan tatsızlıktan muzdarip olmuş; iş şimdi tatlıya bağlanıyor...

Hatadan dönmek bir erdemdir; daha da önemli olan düşmemek hata kuyusuna. “Bin düşünüp bir konuşmak gerek.” Boşuna dememiş atalarımız : “Söz ola kese başı; söz ola kese savaşı.” Baş kesmek için söz söyleyen krallar, tarihin kör kuyularına gömülüp unutuldu. Ama “savaş kesmek” için söz söyleyenler; Mevlana, Yunus Emre misali, gönül tahtlarına sultan oldular... Krallık tahtına oturanlar zaman ve mekanla sınırlarlar yaşamlarını. Ama gönül tahtına oturanlar, aşarlar tüm zaman ve mekanları. Marifet, gönülde kurulu tahta sultan olabilmektir. Makam-mevki sevdasından vazgeçebilenlerin “destanı okunur ezberden”...

.....

Ağustos 1994. Öğretmenlik atamaları yapılmış, ben de Maraş’a atanmıştım. Artık çok sevdiğim İstanbul’dan ay-

rılma, veda etme vakti gelip çatmıştı. İlim ve kültür beşiği İstanbul'dan ayrılmak zor geliyor, acı veriyordu bana. Acısıyla tatlısıyla tam altı yılım geçmişti bu kentte. Hem de hayatımın baharından altı yıl...Alışıp sevmeye görsün, bir yeri insan; kolay kolay ayrılmak istemez oradan. Bütün hatıralar gözünün önünde canlanır; ayrılık ızdırabı burnunun direklerini sızlatır.

Ama çaresi yok, vakti geldi mi ayrılığın; “bir gemi kalkar bu limandan”. Bazen “sessiz ve sedasız”, bazen de kulak zarını yırtarcasına pervasız!.. Vuslat deryasına dabililmek için, firak gemisine binmek gerek. Fırak nârıyla yanmayan, vuslat nuruna kavuşamaz. Susuzluktan kurumadıkça dudak, insana sunulmazmış ab-ı hayat!..

Sevdiğim arkadaşlarım, dostlarım ve de öğrencilerim... Hepsini arkamda bırakarak veda ediyorum İstanbul'a. Bütün ihtişamıyla gözümün önünde canlanıyor bir an Ayasofya, Süleymaniye, Sultanahmet...Her şeyi geride bırakıyorum; ama bir şeyi beraberimde götürüyorum görev yapacağım yeni okuluma: Kitap sevgisini ve yazmayı!.. Gittiğim okulda yine bir duvar gazetesi çıkarıyorum; ama bu kez panoda artık fotoğraf yok...Stajerliğimi de okul kütüphanesinde kitapların tanzim ve tasnifini yaparak tamamlıyorum.

Kütüphanenin derlenip toparlanması gerektiğini; bu işi yapabileceğimi söyleyince yeni okulumun müdürüne : “Hocam, ne gerekiyorsa yapın” deyip beni okul kütüphanesinin tanzimiyle görevlendiriyor...

Bu arada ilçede bir vakfın bünyesinde bir kitaplık açıyoruz ve bir de “Genç Ses” adında bir dergi çıkarıyoruz. İstanbul'daki birikimimi artık Elbistan'la paylaşıyorum. Arazi müsait ve de münbit. Ne ekersen karşılığını alıyor-

sun. Artık beni kim tutabilir: Bir taraftan okul ve duvar gazetesi ile ilgileniyorum; bir taraftan aylık dergi çıkarıyorum, öte tarafta bir televizyon kanalında haftalık program yapıyor ve bir yandan da kültür ve sanat içerikli geceler düzenliyorum, önemli günlerde.

Artık ben İstanbul'a gidemiyorum, ama İstanbul geliyor bize : Kültürüyle, sanatıyla, edebiyatıyla!..Böylece vuslata eriyorum; İstanbul'u İstanbul yapan ruhla. Artık bu şehrin fotoğrafını gönül panoma asıyorum...

DİYARBAKIR

DÜRÜSTLÜK

ORHAN ELMASTAŞ

Sevgili meslektaşlarım ülkem yıllar sonra alışlagelmiş bir ezberini daha bozuyordu. Üniversiteyi bitireli üç dört ay olmuş, okulu bitiren her genç gibi ben de hasretle atanacağım görev yerimin belli olmasını bekliyordum. Yıl 1997. Sekiz yıllık zorunlu eğitimin yasallaşması için çaba veriliyordu, öğretmenlerin dışında her kurum olumlu veya olumsuz fikir belirtiyordu. Yetişme ve yetiştirilme tarzım, büyüklerimiz her şeyin doğrusunu bilir mantığıydı. Bu konuda gerçekten büyüklerimiz doğrusunu yapıyordu. Yarınlarımız olan çocuklarımız ne kadar çok okurlarsa, ne kadar bilgi sahibi olurlarsa, o kadar iyi olurdu. Tek aksayan yanı ise, altyapımızın yeterli olmayışıydı. Sekiz yıllık zorunlu eğitimin çıkmasına çok sevindim. Çünkü benim gibi milyonlarca öğrenci, ilkokulun birinci kademesinden sonra, çok zeki olmalarına karşın ya maddi sıkıntılardan, ya da başka nedenlerden ötürü okuyamıyordu. Her neyse asıl konumuza döneyim, atamamız ağustosta yapılması gerekirken ekim başında gerçekleşmişti. Benim de atamam, tercihlerim arsında olan Van iline çıkmıştı. Çok sevinçliydim çünkü dört yılım, acısı ile tatlısı ile o güzelim şehirde geçmişti. Son uçta Van'a gittim, ertesi gün atama işlerine bakan müdür yardımcısının yanına vardım.

Utana sıkıla:

-Hocam ilinize yeni atanan öğretmenim. Görev yerlerimiz ne zaman belli olur? dedim.

-Genç, sizlerin depo atamasını yapmayacağız, nokta atamanız ise bir hafta içinde belli olur.

Çok sevinmiştim. Bir hafta sonra heyecan ve istekle bilgiye hasret yarınlarıma kavuşacaktım. Bir hafta bir ay olmuştu. Geçmek bilmiyordu. Bu arada benim gibi Van'a tayini çıkan arkadaşlarla tanıştık, onlarla hoş sohbetlerimiz oldu. Van'da okuduğum için arkadaşların evinde kalıyordum. Sonunda o uzun hafta bitmişti. Karışık bir duygu içinde listelerin asılmasını bekliyordum. Saat on yedi olmuştu ama henüz liste yoktu ve bekleyişimiz boşunaydı. Şimdi daha iyi anladığım listeler savaşı yüzünden, listeler bozulmuş ve asılamamıştı. Ertesi gün yine atama işlerine bakan müdür yardımcısının yanına gittim. Kızgın bir şekilde:

-Hocam bu aceleniz niye? Biraz sabretmesini öğrenin, iki gün sonra belli olacak.

Kaba tabirle fırçamızı yedikten sonra iki günün geçmesini bekledim. Gerçi iki gün sonra da hiçbir şey belli olmamıştı. Artık cesaretim de kırıldığı için gidip soramıyor, sadece koridorlarda mahkûmlar gibi geziniyordum. Acaba çok mu zordu bu işlemi sonuçlandırmak? Tüm koridorlar özellikle atama şubesi ve özellikle müdür yardımcısının odasına sürekli birileri girip çıkıyordu. Çok sonradan jetonum düştü. Meğer çoğu haklı veya haksız olarak, iyi yerlere atanmak için uğraşmış.

Bakanlık atamasından yaklaşık yirmi gün geçmişti ama henüz hiç bir şey yoktu. Ne depo tayini yapılıyordu ne

de nokta atamamız yapılmıştı. Birçok arkadaş gibi, belki de son kez baba banktan aldığımız paralar tükenmişti. Maddi anlamda sıkıntılı günler başlıyordu. Artık bıkkınlık başlıyordu. Arkadaşlarla oturup son kez ilgili müdür yardımcısı ile konuşup çözüm bulunmasını isteyecektik. Tüm arkadaşlar hem fikirdik, ama odaya yaklaştıkça 20-25 kişilik gruptan kopmalar da başlıyordu.

Eğitim hayatımda ve diğer yaşantımda çok az liderlik yapmıştım. Bugün de o nadir günlerden biriydi. Kapıyı ben tıkladım, içeriden gel sesiyle içeri girdim. Kapıyı kapatmadım, çünkü arkamda bu konuda daha sıkıntılı, benden daha ateşli arkadaşlar vardı. Ne yazık ki hepsinin sözü, ateşi o kapıya kadarmış Çünkü benden başka kimse içeri girmemişi ve sonunda da kapıyı kapattım. Kendimi biran Nasrettin Hoca gibi zannettim. Ama onun kadar zeki ve hazır cevap olmadığım için Nasrettin Hocanın Timur'a dediklerini diyemedim. İçeride her halinden belli olan dört veya beş ağır misafiriyle çaylarını yudumluyorlardı. Müdür yardımcısı göz ucuyla beni süzdükten sonra:

- Buyurun, dedi:

Ben ise artık kopma noktasında olduğum için sert bir üslupla:

- Sayın hocam 10 Ekim'den itibaren ilinize gelmiş ve atamamın yapılmasını bekleyen bir öğretmen adayıyım. Bugüne kadar her soruşumuzda atamanız haftaya, iki gün sonra, üç gün sonra, yarın belli olacak diye bizleri oyaladınız. Biraz dürüst olun, doğru söyleyin. Kasımın yedisi ve ceplerimde beş kuruş yok. Bu arkadaşlar nerde kalıyor, ne yiyor, ne içiyor diye sordunuz mu? Her soruşumuzda azarlar bir şekilde yanıtlar aldık. Bizi yetiştiren öğretmenler,

biz öğrencilerine verdiği her sözü tutanlardı.

Müdür yardımcısı bu çıkışı beklemediği için çok şaşır-
mıştı. Yanıtı her zamankinden daha sert oldu:

-Sen kimsin, ismin ne, hangi cesaretle bu şekilde ko-
nuşabiliyorsun?

-Benim ismim önemli değil! Beni konuşturan cesareti
ise, dürüst oluşumdan alıyorum.

-Öyle mi, çok mu dürüstsün, ismini ve branşını söyle:

-Ben kısık ve korkmuş bir sesle Orhan ELMASTAŞ,
sınıf öğretmeni!..

Notunu almıştı ve hemen:

-Hocam çık dışarı, yarın belli olacak, dedi.

Dışarı çıkar çıkmaz, benimle birlikte içeri gelme sözü
verenler hemen sordular:

-Ne oldu?

-Ne dedi?

Bir an düşündüm, bunlarla aynı yetişme tarzında olma-
mıza rağmen aynı sorumluluğu paylaşmamışlardı. Dürüst-
lüğü, doğruluğun ve açık sözlü olmanın karşılığını yalnız
çekecektim. Arkadaşlara:

-Yarın belli olacak, dedim. Artık rahatlamıştım ama
olacakları da tahmin ediyordum. Atamam en sorunlu yere
yapılacaktı.

Bir aydır hemhal olduğum müdür yardımcısı o gün
doğruyu konuşmuştu. Ertesi gün yerlerimiz belli olmuştu

ve beni üç yıldır güvenlik nedeniyle kapalı olan Özalp ilçesi Kırkçalı Köyü İlköğretim Okulu'na vermişlerdi. Canları sağ olsun. Hakkıma hayırlısı dedim, resmi işlemleri tamamladıktan sonra köyün aracıyla köye gidiyordum. Çok güzel duygular içindeydim ve nihayet köye gelmiştim.

Okulu görmek istiyordum. Muhtarı bulup okula gittik ama, köydeki ilk ve son hayal kırıklığı ile karşılaşılıyordum. Okul virane olmuştu. Bir sınıfımızı da ahır olarak kullanıyorlardı.

İlk kez duygu ve düşüncelerim ikileşmeye başlamıştı. Kendi kendime sana mı kaldı dürüstlük? Al sana dürüstlük!.. Sonra yok yok, buradaki çocukların da diğer arkadaşları gibi eğitime ihtiyaçları vardı. Olsun, her ceza böyle olsun. Ben bunları düşünürken on-bonbeş kişi etrafımızda birikmişti? Bu sırada köy muhtarı:

-Canını sıkma, hepsini düzeltiriz öğretmenim.

Muhtar, yanındaki köylülere dönerek yüksek sesle:

-İyi bakın!.. Bu öğretmen Van'ın en dürüst, en çalışkan öğretmenidir. Ne söylerse onu yapacağız.

Bu sözler beni onure ettiği kadar şaşırtmıştı. Beni ilk kez gören biri, hangi referansla bu sözleri söylüyordu?

Hemen muhtara sordum:

-Muhtar Bey, köyünüze geleli beş on dakika oldu. Dürüst ve çalışkan olduğumu nereden biliyorsun?

-Muhtar:

-Hocam, geçen hafta milli eğitim müdür yardımcısı ile görüşüp, köyümüze öğretmen istedim. O da bana, sizin

köye Van'ın en dürüst, en çalışkan öğretmenini gönderiyorum. İyi bakın öğretmene, dedi.

-Öyle ya, ikimiz aynı gün, farklı saatlerde aynı şahsın yanına gitmişiz. taleplerimiz de uyuşunca muhtar öğretmene, ben ise okula kavuşmuştum.

Köyde dört yıl severek ve isteyerek çalıştım. Görev sırasında müdür yardımcımızın muhtara söylediği o iki güzel sözü dolayısıyla sıkıntı çekmedim. Sorunlarımızı daha rahat çözümlayebildik.

Mesleğe yeni başlayan arkadaşlarıma; öğrencilerine ve çevrelerine karşı dürüst olmalarını, küçük hesaplar uğruna çocuklarımıza yazık etmemelerini öneriyorum.

Ayrıca bakanlığımızın, son yıllarda yapmış olduğu nokta atamaları dolayısıyla, emeği geçen personeline teşekkür ediyorum.

Tüm arkadaşlarıma hayat boyu mutluluklar dilerim.

BİLECİK

SULARDAKİ YÜZLER

HÜSEYİN KÖSE

Fakülteden mezun olalı aylar olmuş, henüz göreve başlayamamıştım. Okul, hele bahçesi öğrencilerle dolu okul görünce gözlerim doluyordu. Nihayet görev kâğıdı elime ulaşıyor. Trabzon'un dar sokaklarında koşuşturmalar. Valilik binası, resmi görüşmeler... Ve ilk görev yeri: Araklı Endüstri Meslek Lisesi. Önce ilçe milli eğitim müdürlüğü'ne gidiyoruz. Kalın camlı gözlükleri olan bir memur ağabey güler yüzle karşılıyor. Mutlu olmuş olacak ki, mutluluğunu paylaşmak için telefona sarılıyor. "Size bir din dersi öğretmeni geldi... " diyor. Karşı tarafı dinliyor. Dinledikçe de yüzü renkten renge giriyor. "Başka okula görevlendirilir..." Anlaşılan telefonun diğer ucundaki kişi din dersi öğretmenin gelmesinden memnun olmamış. Memur ağabey olumsuzluğu hissettirmemeye çalışsa da, içimde istenmemenin sıkıntısı başlıyor.

İlçenin dışında, Kara dere kenarındaki okula varıyoruz. Müdür soğuk, temkinli, gülmeyen, yaşlı bir yüz. Resmi bir karşılama... kabaca oturun. Evrakları alıyor. Karadenizlilere has konuşmasıyla okulda din dersi saatinin az olduğunu, başka okullarda ders v.s... diyor, diyor. Hatırladığım en önemli şey ise, küçük bir "akıl defteri" taşımam. Gerektiğinde yapacaklarımı ona yazmalıymışım. Kıbrıs gazisi müdürümüz kanun ve kural adamı. Her şey

kuralına uygun yapılıyor. Daha önce yapılmasına rağmen yeniden yıllık planları (Din Kültürü Ve Ahlak Bilgisi Ders Programı, Çalışma Takvimi ile Haftalık Ders Programına göre) yapıyor, günlük planları günü gününe hazırlıyorum. Şimdi hatırladıkça Allah razı olsun diyorum. O kurallara bağlılık mesleğimin temellerini sağlamlaştırmış. Yapmak, ama doğrusunu. Yönetmelikte olanı. Rehber öğretmenim de ağır toplardan. Ağır ağır yürür, ağır ağır konuşur; hatta gülerken bile ağır ağır gülerdi. Öğretmenler, öğrenciler ve diğer yüzler...

Hırçın Kara Dere, dalgalı Kara Deniz'e akarken, nice yüzleri gizlese de, içimdeki görev aşkı mecrasını yavaş yavaş buluyor...

Hizmetlilerin odasında bulunan bir namazlık en önemli teneffüs durağım. Öğrencilerden de namaz kılmak isteyenler var. Müdüre bunu anlatmak... Çok zor bir olay. Kime soruyorsam "hiç konuyu açma!", "sakın söyleme!" gibi cevaplar veriyorlar. O soğuk, gülmeyen yaşlı surat gözlerimin önüne geliyor; beni daha okula gelmeden istemiyor olmasını hatırladıkça söylemekten vazgeçiyorum.

Bir gün tüm olumsuzlukları göze alarak Velioğlu'nun makam kapısını çalıyorum. O eski soğukluk kaybolmuş (ya da ben öyle görüyorum) babacan bir eda ile "Gel hoca." diyor. Durumu anlatıyorum. Beklemediğim bir cevap : "hoca kapısına mescit yazamayız. İçinin döşemesine de karışmam. Üst kattaki şu odada isteyen kılabilir." diyor. Yalnız olsam takla atıp zıplayacağım. Yanlış bir hareket yapmamak için kendimi tutuyorum. Adeta dünyalar benim. Din dersi öğretmeni olarak istenmediğim bir okulda, artık öğrencilerimin de namaz kılabilceği bir yeri var.

Şark hizmeti ve ayrılık. Tayinim Kara Dere'nin kenarından Narman'a çıkıyor. Narman çayı durgun, Narman çayı sessiz... Öğretmenlikteki verimli yıllar. Uyumlu, dolu dolu samimi bir çalışma ortamı... Unutulmayan sular, sularla kaybolan yüzler. Gökhan, yüzlük bir öğrenci. Doksan dokuz veriyorum. "Hocam, neden yüz değil?" "Yüz verirsem astar istersin"... Enes sarı saçlı, sarı yüzlü... Burak, sularla iz bırakmış solgun benizli... Allah mekânınızı cennet etsin.

Anadolu Öğretmen Liseleri sınavı ve yine tayin. Eskişehir'in çıplak ovasında yeşil bir köy Hamidiye ve hayal kırıklığı...

"Ne yanar kimse bana ateş-i dilden özge.

Ne açar kimse kapım bâdı sabadan gayrı..."

Beni anlayan, dinleyen sadece Seydi Çayı...

Benden önceki branştaşım ceza almış. Okuldan ayrılmak zorunda kalmış. Din dersi öğretmeni "öcü". Hayır, ben öcü değilim. Öğrencilerime hayatın gayesini anlatmak istiyorum. "necisin?", "nereden geliyorsun?", "Nereye gidiyorsun?" sorularının cevabını öğretmek istiyorum. Biri hariç dinleyen yok: Seydi Çayı...

Bir sabah nöbetçiyim. Öğrencileri içeri alırken müdür geliyor. İlk müdürüm Velioğlu'na benzemiyor. Tavır daha da tuhaf. "Hocam gel görüşelim." Tamam diyorum. Bir şeylerin döndüğünü anlıyorum. Dün soru sormak için eve gelen öğrenciler vardı. İçeriye bile almamıştım. Kapıda soruları almış, bildiğimi söylemiş, bilmediğimi de akşam araştırarak cevap getireceğimi iletmıştim. Bu düşüncelerle kapısını tıklayıp odasına girdim. Asık bir surat: dedim ya Velioğlu'nunkine hiç benzemiyor. "Hocam yanına öğ-

renciler geliyor. Ne soruyorlar? Ne okuyorsun?” Peşin hükümle kurulan bir saat gibi konuşuyor, konuşuyor. Dilim döndüğünce bir şeyler söylemek istiyorum. Heyhat dinleyen kim? Sınıfa çıkıyorum. Keşke çıkmamam. Seydi Çayı karşıda. Ben ona, o bana bakıyor. Sezdirmemeye çalışıyorum. Ama ağızımdan dökülecek cümleler gözlerimde damla oluyor. Susuyorum, fakat suları durduramıyorum.

“Anlarım anlatamam. Hissederim, söyleyemem.

Dili yok kalbimin. Bilsen ki ondan ne kadar bîzarım...” mısraları o zamanki halime tercüman oluyor.

Aylar sonra bakanlık müfettişleri genel teftiş için geliyor. Kendimden eminim. Sert, soğuk Velioğlu’na müteşekkirim. Yıllık plan, günlük plan... hepsi hazır. Arkadaşlar arasında değil günlük plan yıllık planları yapmayanlar bile konuşuluyor. Branşımdaki müfettiş beni çağırıyor. Yine sert, yine soğuk bir yüz. “Bu ders, dersine gireceğim.” tamam efendim diyorum. Ders zili çalınca haber veriyor, birlikte derse giriyoruz. Orta arka sırayı boşaltarak oturuyor. Tüm evrakı önüne koyuyorum. Çok güzel bir ders işliyoruz. Son beş dakikada sözü müfettiş beye veriyorum. Birkaç öğrenciye soru soruyor. Ders çıkışı: “Odaya gel” diyor. Gidiyorum. Başmüfettiş müdürün yerinde, diğer biri yan masada. Odada başkaları da var. Üçüncü masanın karşısına geçip ayakta bekliyorum. Ümidim teşekkür edecek. Bizimki pür hiddet: “Olmaz. Böyle zümre olmaz...” İçini iyice döküyor. Başımından kaynar sular dökülüyor. İçimden “Değil günlük plan, yıllık planları yapmayıp müfettiş geldi diye rapor alan öğretmenlerin olduğu bir ortamda (müdürün yaptığını hak etmediğim gibi) bunu da hak etmedim.” diyorum. Yüksek sesle: “Tamam efendim. Zümre öğretmenler kurulu tutanağının gündem maddeleri idare tarafın-

dan hazırlanıyor.” derken sözüm ağızımda kalıyor. Yeniden fırça... Sebebini anlayamıyorum. Müdürün yaptığını da anlamadığım gibi.

Bir sonraki gün öğretmenler odasında yine Seydi Çayı'na bakıyorum. Müfettiş çağırıyor diyorlar. Pür telaş, endişe ile gidiyorum. Müfettiş bey koridorda “Acaba ne eksik gördü? Ne diyecek, ne cevap vereceğim?” diye düşünürken yine hayal kırıklığı!.. Yumuşak bir ses ve güler bir yüzle “Çocuklar nerde namaz kılıyorlar?” Beynimde şimşekler çakıyor. Şaşırıyorum. Adeta kuzuyu yemek için sebep arayan kurt gitmiş, anne şefkatli koyun gelmiş! Karşımdaki koyun mu; posta bürünen kurt mu? Elimle işaret ederek, “şurada idarenin gösterdiği bir yer var, orada kılıyorlar efendim.” Buzları eritip samimi bir ortam hazırlamak için arka arkaya sorular gelmeye devam ediyor. “Kaç çocuğun var?, Nerelisin?, Şunu tanıyor musun?...” Sanki günah çıkarıyor. Anlamıyorum, anlamıyorum. Ah Seydi Çayı sen beni, bundan daha iyi anladın. Ben de seni. “Nerede namaz kılabilirim?” Evden seccade getiriyor, Müdür yardımcısı ile görüşüp bilgisayar laboratuvarının anahtarını alıyorum. Anahtar ve seccadeyi gizlice müfettişe verirken, yine anlamıyorum. Beni Velioğlu niye istemedi okula?, Niçin fırça yedim müdürden, müfettişten?, Müfettiş kimden neyi, niye saklıyor?

Kimya öğretmenimizle konuşuyoruz:”Sen suçlusun” diyor. Yine anlamıyorum. Açıklıyor: “İmam Hatip Lisesinden ve İlahiyat Fakültesinden mezun olduğun için suçlusun.” Hayır hocam hayır ben suçlu değilim. Din dersi öğretmeni olmak suç değil.

Şimdi çalıştığım yerde ne Kara Dere var, ne Narman, ne Seydi çayı. Hayat çayı akmaya devam ediyor. “Sular”

mazide kalıyor. Geçen eğitim öğretim yılında Bakanlık müfettişleri yine teftişe geldiler. Branştaşım olan müfettiş bey dersime girdi. “Teşekkür” etti.

Kara Dere ile Seydi çayı’nda kalan “yüz”leri denetim raporunda görünce Velioğlu’nun değişen “yüz” hatlarını, günah çıkaran müfettişin tavrını ve beni empatiye sevk eden peşin hükümlü müdürün tutumunu hatırladım:

“ Nehirler aktı geçti,

Kurudu vakti geçti.

Nice han nice sultan

Tahtı bıraktı geçti.

Dünya bir penceredir

Her gelen baktı, geçti...”

ÇORUM

ESEN YELLERE İSİM YAZMAK

NACİ ÖZDEMİR

Hatıralar, bir kaynaktan suyun çıkıp akması gibidir. Akar gider, akıp giderken biliriz ve görürüz ki suyun aktığı yatağın etrafı yeşilliklerle doludur. Zira su bulunduğu yere hayat verir. Ve sudan aldığı kuvvetle uzaktan bakarsınız ki suyun yatağı belli olur. Bir yol gibi suyun aktığı istikamet suyla hayat bulmuştur yemyeşil bir yol oluşmuştur. Yeşillikten bir yol vardır ortada.

İnsanların hayatı da suyun akması gibidir aslında.

Geçmişe baktığımızda, geleceğimizi etkileyen pek çok şey vardır, tercihlerimizi değiştiren, aldığımız tercihleri ve kararları bıraktıran. Bir olay, bir söz, bizi derinden etkileyen bir şey. Bizim için gerçekten anlamlı bir şey ama.

Bir olay vardır, onun oluşundan sonra hayatımız farklı bir şekilde seyrederek. Meselâ şu okulu kazanmasaydım böyle olurdu, ya da şu işin olması hayatımı değiştirdi gibi. Yani su yolunun üzerine düşen bir kaya, suya yeni bir istikamet verir.

Hayatımızda her zaman yaşadığımız, ya da yaşanması muhtemel olan şeyler normaldir. Yarın okula gitmemiz, akşam yemek yememiz veya ay sonunda maaşımızı almamız gibi. Bunların dışında, yani tabii süreç içinde olması bek-

lenmeyenler normal değildir.

İnsan tabii süreç içinde normal karşılanan şeyleri çabuk unuttur. Böyle olunca da aklımızda kalması gereken şeyler normalin ötesinde olmalıdır. Ama bu normalin ötesinde akılda kalacak şeyler, yani normalden farklı olan şeyler, iyi de olur, kötü de.

Çocukluğumuza ait hatıralarımızı düşünürsek, görürüz ki aklımızda kalanlar hep normalin dışındaki şeylerdir. Çünkü iyi ya da kötü, başarılı ya da başarısız hep aşırı uçlar aklımızda kalır. Çünkü onlar normalin dışındadır. Yani bir düz ovanın ortasındaki bir tepe, ya da karanlık gökyüzündeki bir yıldız gibidir. Zifiri karanlıkta insanlar göğe baktıklarında o sonsuz karanlığı değil, karanlığın içinde tek başına parlayan yıldızı görür. Çünkü o karanlıkta yıldız etrafındakilerden çok farklı bir biçimde ayırt edilir.

Benim de hayatımda böyle ilginç ve oldukça etkileyici bir hikaye var. Zaman 1997-1998 eğitim öğretim yılının sonu. O zaman Karamürsel Anadolu Lisesi'nde derse giriyorum. Daha asil nedir, vekil nedir, geçici nedir, sözleşmeli nedir bilmiyorum.

Oldukça güzel geçen bir yılın ardından senenin son günleri. Artık dersler bitti, sene sonu imtihanları başladı. O zaman ek ders ücretleri oldukça iyi. İmtihanlarda görev alan bir öğretmen, yıl içinde en fazla ek ders ücreti alan öğretmenin aldığı ücreti alıyor. Aşağı yukarı 110 saatlik bir ücret bu. Yani herkese eşit ve oldukça da iyi bir ücret.

Benim Anadolu Lisesi'ndeki görev sürem dolacak, ilginçtir ki bundan haberim yok. Ben sanıyorum ki sınavlarda da burada görevli olacağım.

Cuma günü görev sürem doluyor ve imtihanlarda bana görev verilmemiş. Bunu okul müdürümüz ve şu an Karamürsel ilçe milli eğitim müdürü olan sayın Necati ÇİMEN'e söyledim. Bana kendi okulumda görev verileceğini, bu sebeple burada görev verilmediğini söyledi. Ben bir şekilde maddi zarara uğramadığım için mutluydum. Çünkü burada almadığım görev asıl okulumda bana verilecekti.

Kendi görevli olduğum Kaymakam Hikmet Özbağcı İlköğretim Okulu'na gittim. Okul müdürüne Anadolu Lisesi'ndeki görevimin bittiğini ve pazartesiden itibaren burada göreve başlayacağımı ve dolayısı ile bana imtihanlarda hangi derslerde görev vereceklerini, görev saatlerimi sordum.

Müdürümüz durdu ve görev listesini dün ilçe milli eğitime yolladıklarını ve bana görev yazmadıklarını bildirdi. Eklenip eklenemeyeceğimi sorduğumda, artık bunun mümkün olmadığını, görevlerin ve derslerin belirlendiğini bildirdi. Ben hayli üzüldüm. Zira ele geçecek olan para oldukça iyi bir para idi. Ancak müdürümüz yapılacak bir şey olmadığını ısrarla belirtiyordu.

Nedendir bilinmez, idareci denilince benim aklımda sadece evrakları imzalayan bir tip canlanırdı. Onlar sinirli, memurlarla konuşmayan, olabildiğince ciddi ve işleri mümkün olduğunca kesin, net ve müsamahasız halleden biri. Nitekim müdürümüz de beni yanıltmamıştı. İş onun nezdinde bitmişti ve ötesi yoktu. Öğretmenin mağdur olup olmaması o kadar da önemli değildi. Ben işlerin böyle olduğunu veya olması gerektiğini bilirken, bir yandan da böyle olmaması gerektiğine inanıyordum. Bana göre bu işte bir yanlışlık vardı.

Yanımdaki insanların mağdur olduğu bir durumda müdür o insanla nasıl iyi olacaktı. Yani ilişkileri sadece resmi zemine oturtmak, insan unsurunu ortadan kaldırmaz mıydı? Böyle olması gerektiğini bilmeme rağmen aklımdan geçen, idarecilerin insanları daha bir dinlemesi ve meseleyi en olumlu şekilde çözmesiydi. Benim varlığıma rağmen beni yok sayan bir idareci, acaba varlığına rağmen benim için var olabilir miydi?

Her iki okulda da görev alamamıştım. Ama oturup da ağlayacak halim yoktu. Neyse dedim ve kalan iki gün de Anadolu Lisesi'ne gittim.

Bu arada bir öğretmenimiz -sebebinin ne olduğunu bilmiyorum.- imtihanlarda görev almak istemediğini belirtmiş ve ona görev yazılmamış. Daha sonra sebep ortadan kalkınca, öğretmenler odasına gelen müdür beyle konuşurken, müdür beye dedi ki “Hocam ben imtihanlarda görev almak istemediğimi söylemiştim.Fakat, işim olmadı; mümkünse görev istiyorum. Necati Bey gayet güler bir yüzle: “Tabii hocam dedi size görev yazalım.”

Doğrusu bu işin bu kadar kolay hallolması beni hayrette düşürdü. Çünkü ben okulumdaki idareci ile, yarım saat konuşmuş ama görev alamamıştım. Oysa burada işlerin olması bir güler yüz ve ardından bir “tabii” ye bakıyordu. Bu iş bu kadar mı kolaydı”, ya da madem bu kadar kolaydı da benim müdürüm niye bu kadar kolaylığa rağmen benimle yarım saat konuşmuş ve beni mağdur olmamın kaderim olduğuna ikna etmişti? Ben şaşkınlık içinde idim. Ancak görevimin bu hafta sonu bittiğini bildiğim için, kimseye bir şey de diyemiyordum. Ama bir an içimden Necati Bey’le her zaman çalışmak arzusu geçtiğini fark ettim. Bir müdür öğretmenini bu kadar kollasın ve yardımcı olsun. Bir şey

diyemedim.

Az sonra odasına çekilen Necati Bey, bir iş için odasına gittiğimde, yüzümde belli etmek istememe rağmen belli olan bir hali sezmiş olmalı ki, her şeyin tabii süreç içinde gittiğini ve hallolduğunu var sayarak bana sordu. “Hocam okulunuzda görev aldınız değil mi?” “Hayır hocam” dedim. “Almadım, liste ilçe mili eğitime yollanmış, eklenmesi mümkün değilmiş, görevler ve saatler belli olmuş. Beni yazacak yer yokmuş.” Bu kadar basit bir işin neden bu kadar karmaşık bir hale getirildiğine o da şaşmış olmalı ki, bir şey belli etmeden işin zorunu seçti. “Hocam dedi, siz görev almak istiyor musunuz?” Bir umut doğmuştu anladım. “Evet hocam” dedim. “Eğer görev almak mümkünse isterim.” “Mümkün dedi, önce ihtiyaçtan dolayı senin buradaki görev sürenin uzatılması için yazı yazacağız. Sonra da görev alırsın.”

Hakikaten de pazartesi başlayan imtihanlarda görev aldım. Bazı gün komisyondayım, bazı gün nöbetçi, bazı gün ise gözcü!.. Nihayet her arkadaşın aldığı ücreti aldım.

Yıl içinde de ders programını yaparken her öğretmenin görev noktasındaki beklentilerini dinleyen ve programı yaparken bunları göz önünde bulunduran müdürümüz, benim için oldukça önemli olan bu meseleyi bir mesele olmaktan çıkarmıştı. İşin güzel yanı şu idi. Bir idareci vasfına yakışan bir eda ile, meseleyi kolayca halletmişti. O zaman anladım ki, idarecilik meseleleri olabildiğince kolay, kimseye zarar vermeden ve meseleyi dışarıya hissettirmeden ve bu işte kimseyi mağdur etmeden en güzel biçimde çözebilir.

Benim için idareci kavramının değiştiği gün oldu o

gün. Ben o zaman anladım ki idareci, sadece okuldaki resmi işleri yürüten kişi değilmiş!..

Herkesin elinde aynı malzeme var olmasına rağmen, pek az insan bu malzemelerden güzel bir yemek yapar. Malzeme önemli olmakla beraber, asıl önemli olan unsur bunu bir araya getirecek olan aşçıdır. Ben şimdi inanıyorum ki başarılı okulların, ya da kurumların ardında mutlaka orayı çok iyi idare eden bir idareci vardır.

İdareciler bazen az iş yapıyor gibi görülür. Acaba bu kadar farklı yapıdaki insanı bir arada bulundurup, bunlardan başarıyı çıkarmak az şey midir? Çok çalışmak başarıyı getirirse, o zaman dünyanın en başarılı kişileri ameleler olsa gerektir. Başarılı insanları organize etmek de bir başarıdır. Siz onları bir arada tutacaksınız, onlar da size ve millete başarıyı getirecek.

BATMAN

ELMA ISIRIĞI

BEHÇET YANI

Hava sert, soğuk ve bungun...

Yeryüzü, yükselen bembeyaz tepeleriyle göğe daha yakın duruyordu her zamankinden. Geceleri ayaz olurdu sınır boylarının, hem de ne ayaz... Hayalleri bile donduran soğuk, kırık pencereden içeriye hışımla dalıyordu. Vücudumuz tiril tiril titiyor, dişlerimiz birbirine çarpıyordu. Her zamanki alışkanlıkla bozuk kalorifer peteğine yaslanmış, ısıtıyorduk birbirimizi çocuk düşlerimizle. Birden içeriye ince, uzun boylu, üzerinde siyah bir palto, parlak yüzünde insanın içini ısıtan bir tebessümle, kırklı yaşlarda sarışın bir adam, elinde bir çuvalla ,girdi...

Beklenmedik bu misafir de kimdi, gecenin bu saatinde? Hasan bir bana bir gelen adama bakıyordu! Her nedense hiç korkmamıştık, ama şaşkınlıktan ağzımızdan tek kelime çıkmıyordu. İlk defa gördüğümüz bu adam, öğretmenlerimizden biri değildi. Yeni gelen bir öğretmen de olamazdı. Öyle olsaydı, okul yönetimiyle görüşmeden, gecenin bir yarısında öğrencilerin yatakhaneğinde ne işi olabilirdi? Kötü bir adama da benzemediğine göre, yolunu şaşıran bir yabancı olmalıydı...

Biz böyle düşünce duralım, adam yanımıza kadar so-

kuldu ve “Merhaba şirin afacanlar” deyip başımızı okşadı. Karşılık vermeye bile fırsat bulamadan sevecen adam, “Ben ilçeye yeni atanan Milli Eğitim Müdürü Bülent Doğru, hadi bana yardım edin de arkadaşlarınızı uyandırmadan, kimlerin geceliği yoksa şunları yataklarına bırakalım.” Çoğumuzun üzerinde, babamızdan ve ağabeylerimizden emanet, yamalı gecelikler, eşofmanlar vardı... Yirmi dört kişilik yatakhanelen dört kişinin üzerine giyeceği gece elbisesi vardı ya da yoktu. O gece bütün öğrencilerin üzerine tek tek, bakıp geceliği olmayanların yatağına, alt-üst eşofman takımı bıraktı. Kapıya yönelmiş, tam gidiyordu ki, Hasan kirlili parmakları arasında iki üç yerinden ısırıldığı köy elmasını uzatarak “ Öğretmenim elma yer misin?” deyince, tereddütsüz kendisine uzatılan elmayı alıp ısırıldı. Hasan’ın yanaklarından bir makas alıp “ Tıpkı senin gibi çok tatlı, teşekkür ederim” deyip el sallayarak merdivenleri indi. Verdiği eşofmanlardan önce gülüşü ve bakışı içimizi ısıtmıştı. O sıcaklıkla uyuduk...

Sabah uyandıığımızda yataklarında yeni bir eşofman bulan arkadaşlarımızın bakışlarında sevginin, memnuniyetin bütün tonları açmıştı. Sadece o gece mi? Daha nice geceler gelip eşofman bırakıp giderdi, haberimiz bile olmazdı. Sabah yatağımızda yeni eşofmanlarla uyanırdık! İşte o zaman titremelerimiz geçirdi!.. Bazılarımız bir eşofman daha almak için üzerindeki çıkarır, ranzanın altına saklar, iç çamaşırıyla yatağa uzanır, uyuyor numarası yapardı... Başka bir gün gelir, okulumuzun başka bir köşesi güzelleşirdi. Bir gün kütüphane, bir gün resim iş dersliği, bir gün fen laboratuvarı, başka bir gün yatakhane, yemekhane, okul bahçesi... Her sabah uyandıığımızda okulumuz başka bir güzel olurdu! Bozkır yüzlü ilçemiz, tarihinde böyle bir eğitim sevdalısını, insan aşığını ilk defa görüyordu. Bir baba ço-

cuklarını nasıl göğsüne basıyorsa, müdür Bülent Doğru da ilçenin bütün öğrencilerini, bütün insanlarını aynı kutsiyetle kucaklıyordu. Eğitimin dibe vurduğu Güneydoğu'nun bu ücra ilçesinde; toprak altında çürümeye terk edilen kökler, artık çiçeğe durmak için domur domur tomurcuklanıp taze filizlere dönüşerek güneşe gülümsüyorlardı...

Küflü ekmek kokusunun havayı ağırlaştırdığı bir cumartesi sabahı, yemekhanede kahvaltıya başlamıştık ki, müdür Bülent Doğru gelip masamıza oturdu, aynı tabakta bizimle kahvaltı etti. Aşçı ve nöbetçi öğretmenimizin hazırladıkları özel sofraya rağmen!.. Başka bir gün yemekhanenin bulaşıkçısını üstün başarısından dolayı törenle ödüllendirdi... Herkes çok şaşırılmıştı. Ondan önce hep üst düzey yöneticiler ödüllendirilirdi. Ama ilk defa bir bulaşıkçı törenle ödüllendiriliyordu! İlçede herkes bunu konuşuyordu...

Milli eğitim müdürümüz, öğretmenlerimizle bizlerle voleybol, masa tenisi oynadı, arkadaşlık etti, bize yol göstermedi, adeta yol oldu. Hiç makam arabasıyla gelmezdi. Hep değişik arabalarla, törensiz gelirdi... Oysa o güne kadar okulumuza üst düzey birileri geleceği zaman haber verilir, öyle gelirdi. Gelecekleri gün her taraf bahara dönerdi; her bakımdan özel bir koleje dönüştürülürdü okulumuz. Onlar gidince de yaldızlı çiçekler dökülürdü bir bir... Yani işleyiş, üç aşağı beş yukarı hep aynı minval üzereydi. Ama Bülent Müdür'ün zamanında sadece okulumuzda değil, bütün ilçede her gün mevsim bahardı... Çiçekler bütün şeffaflıklarıyla, en nazenin cilveleriyle tebessüm ederdi. Zihnimize alışık olmadığımız kapılar, yeni pencereler açıyordu...

Hiç unutmam! Bir gün yine okulumuza törensiz, habersiz gelmişti. Okulumuzun beşinci sınıfa kadar öğrenci-

lerin ders gördüğü bloğu gezerken; kırık pencere ve kapılar onu karşılamıştı, her an çökecek gibi duran dökük sıvalı duvarlara tutunan kabarık tavan damlıyor, kireçler yumak yumak dökülüyordu. O da nasiplemişti kar bulutu gibi yağın iri kireçlerden... Okulumuzun müdürüne dönüp: “Öğrencilere bu sınıflarda mı ders veriliyor?” diye sordu. Okul müdürümüz “evet” deyince; kendisinden çivi ve çekiç getirmesini istedi. Biz çivi ve çekici ne yapacağını düşünürken, müdürümüz; bir öğrenci arkadaşımıza okulun marangoz odasından çekiç ve çivi alması için “koş” emrini verdi. Arkadaşımız çivi ve çekici getirince, Bülent Müdür, çekici ve çiviye okul müdürümüze “alır mısın şu çekici?”, arkasından “şu çiviye de” ve parmağıyla boyasız duvarı gösterip “şurayı görüyor musun müdür bey, buraya bir çivi çakar mısın?” der demez. Şaşkın bakışlar arasında müdürümüz itirazsız, gösterilen noktaya çiviye titrek çekiç darbeleriyle çaktı! Sonra kendisine söylenecekleri yapmak için ‘hazır ol’ vaziyetinde bekledi. Bir durgunluk... Zaman durmuş, rüzgâr esmiyor, tavan damlamıyor, kar kuşları ötmeyi kesmiş, koridorlardaki öğrenci uğuldamalarından eser yok! Camdan görünen kar taneleri bile havada asılı kalmış, öylece duruyor... Gözlerdeki şaşkınlık gittikçe büyüyor. Bülent Müdür, “Sayın müdürüm, bundan sonra size, ‘bu okul için, insanlar için ne yaptınız?’ diye sorulduğunda, benimde çakılı bir çivim var diyebileceksiniz?” dedi. Okul müdürümüz iki büklüm olmuştu... O, öğretmenlerimize bile bağırın, savunma almakla tehdit eden, ortalığı titreten, kimsenin yanında ağız dolusu gülemediği, espri yapamadığı müdürümüz!..

Öğretmen oldum...

Tıpkı aynı sıralarda okurken eşofmanlarımızı sakladığımız gibi benim de; pamuk tarlalarında işçi, kahve ön-

lerinde boyacı, okulda öğrenci olan kardelenlerim okulun yolunu tuttular; ayakkabısız, montsuz, kazaksız, kalemsiz, deftersiz, önlüksüz... Böyle alıştırmıştık belki de. Ama zamanla onlara ihtiyacımız olmadığı halde aldığımız şeyin bize bir katkısının olmayacağını ve ihtiyacı olan birinin de bundan faydalanmasına engel olduğumuzu, böylece israf yaptığımızı ve bilmeden de olsa başkasının hakkını aldığımızı söyleyerek bilinçlendirmeye çalıştım.

Birinci sınıftan aldığım öğrencilerim üçüncü sınıfa geçmişti. Okulumuzun olduğu semtte büyük bir sel felaketi oldu. Sel, insanları, evlerini, varlarını yoklarını alıp götürdü. Kimi canından, kimi malından olmuştu. Geride çamur ve çaresizlik... Öğrencilerimiz aç, çıplak; öğrencilerimiz kalemsiz, deftersiz, çantasız kalmışlardı... Öğrencilerimiz evsiz, kardeşsiz... Acıdan öte bir acı vardı o minnacık yüreklerde. Hayırsever insanların katkılarıyla okulumuza üst baş, kırtasiye malzemeleri gönderiliyordu. Gelen giyim ve malzemeyi öğrencilerimize dağıtıyorduk. Genellikle ihtiyaçlar paketlenmiş halde öğrenciler adına geliyordu. Adına paketlenip gelmesine rağmen altı-yedi öğrencim, o küçük elleriyle kucakladıkları kıyafet, ayakkabı ve okul malzemesi türünden paketleri“Öğretmenim bizden daha çok ihtiyacı olan arkadaşlarımıza ver.” deyip geri çevirmeleri karşısında gözlerim doldu, boğazım düğüm düğüm oldu! Konuşamıyordum!.. Sınıfta ayağında çizme, elinde küreği ile adeta çamur banyosundan çıkmış, üstü başı batık müdür yardımcımız Ali Bey de vardı. Ali Hoca'nın üstü başı, evi sel suları altında kalmış mahalle sakinlerine yardım ederken bu hale gelmişti. Çocukların bu onurlu davranışı, onun da gözyaşlarının sicim sicim akmasına sebep olmuştu. Bülent Müdür'ün yöneticiliği; mutluluk, gurur, minnet ve duygu yaşları olup Ali Hoca'nın gözlerinden Nurşen'in o

narin ellerine damlamıştı... Bana bakarak, üzerleri yoksul, esmer tenli, yürekleri beyaz ve zengin o yavruların başını okşarken; ben, Bülent Müdür'ün yanaklarından makas aldığı çocuk oluyordum al al... Söz öncesi bütün hâllerden geçiyordum, baştan ayağa iyilik olan, şefkat ve sevgi dağıtan ellerinde.

O iki damla gözyaşı, bir yöneticiden hayatımda öğretmen olarak aldığım ilk hediye, ilk teşekkür, ilk takdir, ilk aylıkla ödüllendirmedi...

Bir söz, bir bakış, bir dokunuş, bir duruş nasıl yeniden var olur? O, ufkun; o, ışığın, iyiliğin yürüyüşü.. yürüyüşüme heyecan katan insanın fazileti, cömertliği, ahlakı, zarafeti ve adaleti bir şiir gibi akıp iki damla gözyaşıyla bir daha yürürlüğe giriyordu... Acaba şimdi yeryüzünde hangi notalarda yürüyordu? Kim bilir hangi ümitsizlere ümit, hangi çaresizlere çare oluyor?

Bir gün yönetici olmak istersem, “nasıl bir yönetici” sorusuyla karşılaşsam, “Bülent Müdür olmak” derim. Çünkü ben biliyorum ki, yöneticilik bağırıp çağırmak, savunma almakla tehdit etmek, resmi yazıları imzalamak, birilerinden onurluk almak değil, kendisine uzatılan ısırılmış bir köy elmasını reddetmemektir...

ORDU

YANLIŞI YANLIŞ YERDE ARAMAK

CEMİLE DÜZGÜN

O bahar çiçeklerle doluydu dallar. Belli ki bereketli olacaktı bu yıl, dolacaktı ambarlar. Ilık ve güneşli bir gündü. Okula gidiyordum yine ağır adımlarla. Yüreğimde hâlâ ilk günlerin heyecanı var. Derken kuş sesleri ile süslenmiş düşüncelerime karışmaya başladı o güzel melodileriyle çocuklar...

Çocuklar; yaşam gayem, çocuklar hayatla bağım... Cumartesi, pazarlarda bile özlerler beni, telefona sarılırlar... Kendi sınıfımla da sınırlı kalmıyor çoğu kez bu sevgi seli... Elbette kalmaz; onlar sevgi dolu gözleri çok iyi anlıyorlar...

Daha okulun bahçesinden girer girmez bir sevgi çemberi oluşur etrafımda sımsıkı.

-Günaydın öğretmeniiiiiiiiim!..

-Günaydın çocuklaaaaaaar!

Gözden kaçmıyor bu gökkuşağı renkli güzel tablolar. Koca meydan burası, görüyor idareciler, gıptayla bakıyor arkadaşlar... Benim yüreğimin ürünü bu. Ben sevgi mevsiminde doğmuşum. Aşk ayında çiçeklenmiş beni büyüten dallar. Kulaklarım başka sesleri kabul etmemiş cenin ha-

limden beri. Orada koyulmuş küçücük yüreğime avuç avuç yaratılan her şeyin değeri... Gözlerim güneş, kirpiklerim yağmurdur benim. Sık sık gamlansa da tepelerim; nefret denilen tohumu barındırmaz, kök saldırmaz toprak misali cevherim...

O günlerde büyük ve de çok başka bir heyecan ve sevinç yaşıyordum ayrıca. Sevgi serpili çorak tarlalardan ilk ürünü kaldırmıştı harman yeri yüreğim. Boy boy, demet demet olmuştu ettiklerim. Adı da küçük yelkenlim...

O benim ilk şiir kitabımdı. O gecikmiş sevdamdı.

Bambaşka bir duyguydu ona sahip olmak. Bir evlât sahibi olmak gibi desem değil. Bir araba, bir ev sahibi olmak gibi desen, hiç değil...

-1-

Ailem, çevrem, arkadaşlarım kutladılar teker teker, paylaştılar sevincimi.

Suna hanım kitaplarımdan birkaç tane aldı. Ekrem, Mehmet, Ali, Lütfi beyler... Ayşe, Lütfiye, Gülizar, Huriye, Emine hanımlar da öyle yaptılar, desteklediler...

Okulumuzun edebiyat öğretmenlerinden Fırat Bey şiirseli programı düzenliyormuş. Benim çalışmalarımın bir tanesine yer vermek istediğini belirtti. Olur mu hocam dedi. Sevincimden buğulandı gözlerim. Elbette, çok sevirim diyebildim güçlkle. Çünkü boğazıma düğümlemişti adeta sözcüklerim.

Diğer edebiyat öğretmeni Asude Yetkin de okulun kültür edebiyat panosuna benimle ilgili bir köşe ayarlamak istediğini söyledi. "İçimizden Biri" adlı bu köşe için ben-

den bir fotoğraf istedi. Kitabımın kapağının resmi ile ve birkaç cümleyle beni okula, öğrencilere tanıtarak “sizler de yapabilirsiniz” fikrini aşılayabilmek, örnek göstermekti belli ki niyeti. Çok yoğun duygular yaşıyordum sayelerinde bugünlerde. Onlara çok şey borçlu olduğum gün gibi ortadaydı böylece...

Bu heyecanlarımı ayrı, mesleğime bağlılığım ve iş ahlâkımı ayrı tutarım her zaman.

Birinci sınıftan aldım öğrencilerimi şimdi üçteyiz. Sorumluluğum, etik anlayış bilincimi hiçbir heyecana kurban veremem. O, beni ayakta tutan iskeletim, etim, canım güzelliğim...

Sınıftayım. Bu günkü gibi aklımda, matematik dersindeyim Tahtadayım elimde tebeşirim, kesirlerle ilgili bir şekil çizmekteyim.

Bütün, yarım çeyrek fikrini vereceğim. Kapım tıklatıldı; oraya yöneldim

-Buyurun

Derken kapı açıldı. Müdür yardımcımız Hüsametdin bey:

-2-

-Bir dakika gelir misin hocanım dedi. Koridora çıktım.

Bugün onun yüzü her zamankinden daha karaydı sanki

Ben:

-Buyur hocam dedim.

-Hocanım şu resmi çıkartsana

Sınıfta kulüplerle ilgili levhayı mı kastediyor acaba

Beynimde düşünceler adeta hızlandırılmış film gibiydi. Ama elle tutulur bir şey gelmedi aklıma. Yüzümü kaldırdım:

-Hangisi hocam anlayamadım da, bağışlayın.

-Şu panoya astığın resim canım...

Hâlâ şaşkınım. Öğrencilerin ünite teşhir panosuna uygunsuz resim de asmadım ama?

Düşünüyorum, dediğim gibi bir anda bin bir düşünce içindeyim.

Acaba başka hangi resmi astım ki ben ?

Bir elimle sınıfın kapı kolunu açıp, bir elimle;

-Buyurun hocam hangisi bakalım indireyim dedim.

O kara suratı ve pişkin haliyle:

-Şu alt kattaki panoya astığın resmin yok mu, ondan bahsediyorum. Müdür bey de öyle söyledi. Onu indirsene, müfettiş gelecek de!..

Beynimden kocaman bir kamyon dolusu yük indi, tırlar dolusu yük bindi sanki...

-Aaa o mu?? Onu mu diyordunuz ?

-Şey..!!

-Onu ben asmadım ki.

-3-

Bir sürü soru işaretinin arasından sıyrıldım güç bela. Onu Asude Hanım hazırlamıştı efendim ben değil

-Her kimse indirin işte, bir an önce!!! Müfettiş gelecek yarın.

-Tamam hocam söylerim Asude hanım'a. Alırız hocam.

Sınıfa döndüm savaştan çıkmış gibi hissediyordum. Tahtada yarım kalan dersim, şaşkın bakışlı öğrenciler, karmakarışık hisler ve çalan teneffüs zili arasında eridim, yok oluyordum...

Öğretmen odasına geldim. On dakika teneffüs...Yetmez bana ...Saatler geçse de yetmez bana. Duyduğum hüsrana acılarını mı diyeyim, suç olan şey nedir sorularına cevap mı arayayım, ne bileyim şaşkıyım. Yığıldım masaya alık alık dalıyor gözlerim. İyi de bunu ben Asude'ye nasıl söylerim.

Derken Asude hanım girdi odaya. Keyfi yerinde cıvıl cıvıl. Nasıl etsem? Nasıl söylesem?

Asude, hani benim için bir güzellik yapmıştın ya panoya, hani içimizden biri demiş de gururlandırmıştın ya Cemile'yi... kızım işte o suçmuş galiba mı diyeceğim?Allah'ım yardım et bana dedim ve kenarımdaki sandalyeye oturan Asude'ye utanarak, kısık sesle olanları ilişitirdim bir çırpıda. Duygularımı tahmin edin, hat safhada. Gözlerimin kenarlarından sızan nemi siliyorum mendilimin kıyısıyla acelece, fark edilmek korkusuyla...

Asude ani bir hareketle ayağa kalktı.

-Ne ?

-Suç muymuş ?

-Hangi müfettiş kızacakmış Cemile hanım buna?

Ben de anlam veremedim Asudeciğim ama, adam ders-ten çıkardı beni. O astığın resmi indir, hem de hemen indir dedi. Alalım onu ordan. Benimde senin de başın ağrır, bu-laşık biliyorsun bu adam!..

-4-

Zil çaldı. Derse gittik yeniden. Tahmin edilebilir ki ders yapacak bir psikoloji kalmadı ne bende, ne de Asude hanımda. Sınıftayım, ders resim iş. Konuyu verdim çocuk-lara. Çevremiz ve biz... bu konuyu açtım biraz.

-Çocuklar çevremizdekileri sevmeli, ağaçlar kuşlar çiçekler yapraklar... hatta cansız varlıkları bile sevmeli... onlarla beraber uyum içinde yaşamının güzelliğinin sırrı-na ermelisiniz. Çünkü hepimiz bu dünyada bir bütünlüğü oluşturmaktayız.

.....

Ah ders konuları, ah bu uğurda gırtlak patlatan fedakar öğretmenler. Siz neler söylersiniz, gerçek hayat ne der? diye geçiyor aklımdan. Suskunum artık!..

Kırk dakika bitmiş, zille kendime geldim. Yorgundu adımlarım. Birden o hayat dolu kadın yok oldu, yaşlan-dım...

Asude hanımın yüzüne bakamıyorum, suç işlemişim

gibi...Beraber girdik öğretmen odasına bu sefer :

-Soracağım dedi Hüsamettin Bey'e, neresi suç bunun? İndirmem resmi diyeceğim!..

-Aman Asudem boş ver uzatmayalım, indirelim resmi. Sana çok teşekkür ediyorum.Desteğinin de ta yüreğinden geldiğini biliyorum. Bu bana yeter. Aman okul kötü rapor almasın. Bu herkesi etkiler

Neden ve niçinlerimiz var elbet, ama değmez uğraşmaya. Değmez cehaletle yüz göz olmaya.

Bir müddet sustuk. Sonra gittik panonun yanına

O kısmı indirdik aşağıya....

Müfettişler geldiler gittiler tabi... Okulun temizliğini ve diğer meselelerini çok eleştirmişler ve raporlarını tutmuşlar. Pis koku sarmış okulu, hani sabun. Hani dezenfekte kuralları demişler, haşlamışlar duyduğum kadarıyla hepsini. İdarecilerin suratları bir karış!.. Kimseyle selamlaşmıyorlar bile mecbur kalmadıkça. Benim de selamlarımı almadılar bir çok kez. Onlar adına utanmaktayım... Ben garaz taşımadım yüreğimde, taşımam da. Ama çok kırıldığım kesindir. Çünkü gereksiz bir davranışı bana yapılan...

Evimdeyim, okuldan döndüm. Bu düşünceleri taşıyorum yanım sıra, o günahsız odama. Uzandım, sessiz bir ortam. Bir dörtlük takıldı dilime ve ardından ötekiler:

O resmi indirdim korkma boşuna

Artık dert açamaz dertsiz başına

Kapılmışsın bir kuyruk telâşına

Duvarda resimden adam korkar mı??

Teftiş olup bitti yüzün ak mıydı?

Görüntün bulanık, yüzün pak mıydı?

Işık sana, gün bize yasak mıydı?

Duvarda resimden adam korkar mı?

.....

İşte bu olay beni öyle bir sarsmıştı ki, on tane dörtlük bir çırpıda çıktı ve döküldü sayfalara

Hala rahatlatamamıştı ya beni, hadi neyse...

Görüldüğü üzere asıl suç; okulun imkanları ölçüsünde temizlik, eğitim ve öğretim eksiklikleri varken onları görmemek değil miydi? Asıl suç yönetim hususunda eksiklikleri yanlış yerlerde aramak, ve ikili ilişkileri içinden çıkılmaz labirentlere döndürmek değil miydi? Asıl suç ilişkilerde nezaketi ve sevgiyi, hoşgörüyü barındıramayan, bunun nedenlerini aramayan bulamayanların değil miydi?

Ne yazıktır ki, bu insanları yönetici olarak atamak değil miydi aynı zamanda suç olan?.. Yanlış yanlış yerde aradıklarını anlamışlardır herhalde?

SİİRT

HATIRALAR GÜZELDİR

(Virüs ve Galoş)

ZEKERİYA BUTUR

Yıl 2000, Kazım Karabekir İlköğretim Okulunda müdür yardımcılığı yapmaktaydım. Teknolojinin yeni yeni boy gösterdiği bilgisayar sınıflarının okullarda kurulmaya başlandığı tarihler...

İçimiz içimize sığmıyor, seviniyoruz. Neden mi?

Sabredin anlatacağım.

Uzun süredir sabırsızlıkla beklediğimiz bilgisayarlarımız gelmişti. Bilgisayarlarımızı teslim almaya gidiyorduk. Düne kadar bir bilgisayarı bile hayal edemezken şimdi 20+1 yani tamı tamamına 21 adet bilgisayarı teslim almaya gidiyorduk. Hoş o +1 in ne olduğunu bir türlü anlamamıştık ya neyse..

Tabi bu arada bilgisayar sınıfının tefrişatı yapılıyordu. Kahramanımız yani okul müdürümüz sayın Nihat KOCA-ER her zamanki gibi paniklemiş bir şekilde, bir aşağı bir yukarı inip çıkıyor, kendi kendine söyleniyordu:

-Hani yani öldürecek beni bu işçiler Allahım!

Ta ki bana rastlayana kadar:

-Hayırdır abi ne oldu yine?

-Bu işçiler yani...

-Eee ne olmuş işçilere?

-Ben A diyorum onlar B diyor, sonra C yapıyorlar. Hani yani B de yapmıyorlar.

-Tamam abi, önemli değil ben bakarım.

-Hani bu Fuat yani...

-Fuat'a ne olmuş?

-Nezir...

-Nezir?

-Pinokyo yani...

-Anlamadım abi?

-Boş ver,

Anlaşılan bizim Nihat ağabeyin kafası bir hayli karışık. İnanın ben o gün ne demek istediğini anlamamıştım, hala anlamış değilim. Eminim siz de anlamamışsınızdır.

Neyse biz konumuza dönelim.

Bilgisayarlar kuruldu, artık uzun süre özlemle beklediğimiz bilgi teknoloji sınıfımıza kavuşmuştuk. Sınıf öğretmenlerimizden Ö.Fethi ÇELEPÇİKAY' ı Elazığ iline üç aylık "Bilgisayar Formatörlüğü Kursuna" göndermiştik. Bu defa da onu bekliyorduk. Çünkü o gelmeden müdür bey kimseyi bilgi teknoloji sınıfına sokmuyordu, neredeyse kapıda nöbet tutacaktı. İdare odalarına konan Bilgisayarları

bile elletmiyordu. Bazen elleyecek oluyorduk, kıyamet kopuyordu her defasında:

-“Ya bozulursa” ayağına kurban gidiyorduk.

Birgün açık bıraktığımız bir bilgisayarı on beş dakika uğraştıktan sonra kapatamamış, kısa yoldan fişini çekmişti Müdür Bey.

ÜÇ AY SONRA

Fethi Bey gelmişti. Hemen onu bilgisayarın başına oturttuk. Nasıl açılıp kapandığını nelerin yapılabileceğini sorduk, bayağı heyecanlıydık. Biz de yeni karşılaşıyorduk bu teknoloji harikalarıyla.

Bir müddet sonra müdür bey geldi:

— “Bilgisayarlar tamam mı Fethi Bey?” diye sordu.

Fethi Bey;

-Tamam, Müdür Bey, antivirüsü de yükledik mi tamam.

-“Hemen yükleyin yani” dedi ve çıktı.

Bir hafta sonra müdür bey tekrar telâşla yanımıza gelerek:

-Hani yani virüs falan ne yaptınız?

-Anti virüs tamam müdür bey.

-Hani yani, sorumluluk kabul etmem yani.

-Tamam müdür bey, biz her şeyi hallettik.

-Yani biz yine tedbir alalım.

-Gerek yok müdürüm.

-Yani biz tedbirimizi alalım.

-Nasıl yani müdürüm?

-Galoş alalım yani.

-Galoş, ne için?

-“Virüs yani, onun için bulaşmasın yani” diyerek çıktı.

Biz uzun süre birbirimize baktıktan sonra bayağı bir güldük. Gülmüşmeler bittikten sonra aklıma hemen bir fikir geldi. Daha fazla gülmeliydik. Ertesi gün hemen beş - altı adet galoş satın aldım. Başıma ellerime ve ayaklarıma galoşları geçirdikten sonra, müdür beyin odasına gittim kapıyı çalarak içeri girdim. Müdür bey halimi görünce uzun bir müddet güldü ve:

-“Bu ne hal?” diye sordu.

-Bakın müdür Bey biliyorsunuz virüsler dolaşıyor. Şayet bu şekilde bilgi teknolojileri sınıfına girilmezse sorumluluk kabul etmem. “Fethi Bey de sorumluluk kabul etmez, ona göre” deyince, Müdür Bey:

-“Haklısın” deyip ayağa kalktı.

-Hemen Öğretmenler odasına gidelim dedi. Birkaç dakika içinde kendimizi öğretmenler odasında bulduk. Müdür Bey:

-Bakın arkadaşlar Zekeriya Beyi görüyorsunuz. Bundan böyle bilgi teknoloji sınıfına bu şekilde girilecek. ”Her tarafta virüs var. Bakın bilgisayarlar virüs kaparsa sorumluluk kabul etmem. Zekeriya Bey de kabul etmez, Fethi Bey de ona göre...” dedi ve çıktı gitti.

Bize Nihat Beyden virüs ve galoş hatıra kaldı.

BAYBURT

YA BİR YOL GÖSTER ,YADA YOLDAN ÇEKİL

ÖMER KESKİN

Hızlı adımlarla merdivenleri birer,ikişer çıktım.Nefes nefese kalmıştım.Kapının önüne geldiğimde durakladım. Kendime çeki düzen verip ceketimin önünü ilikledim.Çantamı sol elime alıp kapıyı tıkladım.İçeri girdiğimde müdür beyle tokalaştık,bana yer gösterdi.

Biraz konuştuktan sonra müdür bey bana:

-Hayırdır Ömer bey sizi böyle dersten sonra ilçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne getiren sebep nedir?

Ben biraz heyecan biraz durgunluk içerisinde söze başladım:

-Müdürüm bir konuda fikrinize ihtiyacım var.

Müdür bey nazik ve otoriter bir sesle.

-Hangi konuda hocam .

Ben hemen başladım bir bir anlatmaya.

-Müdür bey,ben okul bahçesinde, halka açık,öğrenciler arası bilgi yarışması düzenlemek istiyorum.Bu konudaki fikirlerinizi ve bize ne tür yardımlarınızın olabileceğini öğrenmek için sizi rahatsız ettim.

-Rica ederim ne rahatsızlığı ama biliyorsun ki hedefi belli olmayan gemiye rüzgar yardım etmez derler.Bu işteki amacın nedir?Niçin böyle bir program yapmaya gerek duyuyorsun ?

Ben:

-Müdürüm,kırsal kesimdeki bu çocuklar ömürlerinde bir kere öğretmenlerinden başka kravatlı birinin karşısında bırakın konuşmayı,dertlerini anlatmayı,ad soyadlarını bile söylemeden beşi bitirip altıya geçiyorlar.Fırsat eşitliği bu olmasa gerek.Öğretmenleri olarak;bu çocukların sosyal gelişimlerine katkıda bulunmak için,okul bahçesinde halka açık ,sizin ve diğer arkadaşların da katılacağı bir bilgi yarışması düzenlemek arzusundayım.Tabi sizin de olurunuzu alarak.

Müdür bey:

-Harika olur ,eğer bizim de yavrularımıza bir katkımız olacaksa seve seve katılırız. İnşallah o gün önemli bir işim olmaz dedi

Ben de:

-Müdürüm yeter ki siz programımıza katılın biz programı size göre ayarlarız dedim.

İçilen çayların ardından karşılıklı memnuniyetle odaya çıktım.

Beş yıldır görev yaptığım bu köyde müdür yetkili oluşumun ilk senesiydi.Bu program,veli okul işbirliği ve etkili iletişimin geliştirilmesi açısından çok önemliydi.

O gece geç saatlere kadar çalışıp zihnimde olayı bitir-

dim.Ertesi gün ilk derste bu konuyu öğrencilerime açtım. Hepsi sevinçten uçacak gibi oldular.Ben çocuklara;anne babalarınız ve köy halkının yanı sıra, Milli Eğitim Müdürlüğü'nden de misafirler sizi izlemeye gelecekler dediğimde sınıf bir anda sevinç çığlıklarıyla doldu.Kimisi “oley”, kimisi “yaşasın öğretmenim” diyerek ,kimisi de havaya zıplayarak sevincini belli ediyordu.

Çocuklar teneffüslerde hiçbir şey konuşmuyor,oyun bile oynamıyorlardı.Konu hep aynı konu,yarışma!..

Öğleden sonraki ilk derste bir öğrenci el kaldırarak söz istedi:

-Öğretmenim biz yarışmadaki grupları kurduk söyleyebilir miyim?

-Buyur kızım söyle bakalım.

-Öğretmenim Seda, Sevdanur, Aslı ve ben (Büşra) bir grup olduk.Hatta ismimizi de “Kardelen” olarak belirledik.

Hemen bir öğrencim daha söz almak için parmak kaldırdı.Verdiğim işaretle söze başladı.

-Öğretmenim biz de grubumuzu belirledik, Ufuk, Taha, İbrahim ve ben (Uğur). Grubumuza “Papatya “ adını verdik dedi.

Ben merakla sordum tüm sınıfa :

-Çocuklar bu kardelen ve papatya isimleri nereden aklınıza geldi. Daha başka bir isim olamaz mı acaba?

Başladılar anlatmaya .

-Öğretmenim ikisi de gücü simgeliyor.Biri karın altından soğuğa,ayaza ve buza rağmen yer yüzüne çıkma mücadelesini, diğeri ise kırlarda tek başına rüzgara,boraya,fırtınaya meydan okuyuşu anlatıyor.

Bu aslında kadın erkek ayırımı değil, kırsal kesimde bile kadınların erkeklere karşı pasif olmadığını;aksine dik duruşunun göstergesiydi.

Ben yapılacak çalışmalardan muhtarı ve ihtiyar heyetini de haberdar etmek için akşam aşağı ki kahveye gittim. Aşağı kahve diyorum ; çünkü 3 Kasım 2003 seçimlerinden sonra köyde ikilik oldu.Muhtarlık için iki ayrı adayı destekleyenler kümeleşti.Halk ikiye bölündü ve bundan dolayı iki kahve,iki de dükkan açıldı.Muhtarı kahvede gördüm.

-Selamünaleyküm muhtarım .

-Aleykümselam hocam,gel otur çayımızı iç.

Çayları içtikten sonra vakit kaybetmeden hemen konuya girdim..Niçin yapacağız ? Nasıl yapacağız.? Uzun uzun anlattım.Önce çok iyi olur,biz ne yapacaksak hiç çekinme söyle dedi.

Bir müddet sonra tekrar sordu:

-Halka açık mı olacak dedin hocam?

-Evet muhtarım halka açık olacak.Eğer programı uygun olursa İlçe Milli Eğitim Müdürü de gelecek. Onun için hem köye, hem okula yakışır şöyle güzel bir program organize edelim.Ben de ne yapmak gerekiyorsa yapayım,misafirlere ikramda bulunalım.Memnun olarak uğurlayalım köyümüzden.

-Hocam eğer halka açık olacaksa ben bu işte yokum.

-Niçin yoksunuz ,halkın seçtiği kişi halktan kaçır mı?

-Halktan kaçtığımdan değil o insanların olduğu yerde ben olmam.Onların çocukları yarışacak,hediye alacak, ben de onları alkışlayacağım,gelenleri yedireceğim öyle mi hocam?

Daha muhtar sözünü tamamlamadan baş aza söze karıştı.

-Zaten muhtarımın okulda öğrencisi bile yok ki.

-Yanlış düşünüyorsunuz.Bir iş yapmak için illâ o işte çocuğunuzun mu olması lazım?Biz köy yararını düşünerek iş yapmalıyız.Benimde okulda çocuğum yok.Ama aynı zamanda hepsi benim çocuğum sayılır.

Muhtar telaşlı bir şekilde:

-Zaten halktan gelen kaç kişi olur ki? Sen bilmiyorsun hocam bu insanlara güvenerek müdürü falan davet etme, sonra yolda kalırsın.Benden söylemesi!..

Yine dönüp dolaşıp sözü seçimlere getirdi.Aldı birini vurdu ötekine.Kimilerini övdü.Kimilerini eleştirdi.Yine lafi “o taraf ,bu taraf” olayına getirdi.Allah’ım nedir bu cahillik yani iki yumurtayı vuruşturunca biri illâ ki kırılacak.Köyün en önündeki kişiler halkı ikiye böler ve o taraf bu taraf diye sınıflandırırsa kim birleştirecek bu halkı,kim birleştirecek?

Ben ümitle:

-Her şeyin bir başlangıcı vardır Bu güne kadar böyle bir program tertiplenmemiş.Belki de halk heyecanlanır ve

ilgi gösterir.

İkisi de kestirip son noktayı koydular:

-Hocam sonra bana yardımcı olmadın deme!..Biz bu işte baştan beri yokuz.

Ben olayı fazla germeden ,tatsızlık olmasın diye nazikçe müsaade isteyip iyi akşamlar deyip yanlarından ayrıldım.

Ertesi gün ikinci dersin ortalarıydı,telefon çaldı.Telefonun ucundaki kişi İlçe Milli Eğitim Müdürü idi.Karşılıklı hal hatırdan sonra bana:

-Hocam sizin programın tarihini belirlemiş miydik diye sordu.

-Müdürüm 12 nisan olarak belirlemiştik ama...

-17 Nisanda kaymakam beyin sizin köye bir programı var. İkisini birleştirsek!..Siz de programınızı bu şekilde ayarlasanız çok iyi olur.

-Ben hemen kabul ettim “olur müdürüm” dedim.Karşılıklı iyi niyetlerle telefonu kapattık.

O akşam muhtarla tekrar görüştüm ve telefon görüşmesini anlattım.Kaymakam bey de köyümüze gelecek.El ele vererek iyi bir program organize edelim dedim.Köy için ,iyi bir reklam olur.İyi bir karşılama ,iyi bir uğurlama, resmi dairelerde yapacağı işlerde sana referans olur.

Muhtar bana :

-Kaymakam beyin katılması demek beraberinde onlarca daire amirinin de katılması demek.

Ne yer ne içerler?Nerede otururlar?Bayan seyirciler nerede oturur?Bunları hiç düşündün mü?

-Diyelim ki hepsi halloldu.Ben o adamın yeğenini alkışlamam.Bu iş olmaz.Köyü ziyaret eder giderler.Sen ne diye uğraşırısın bu işlerle...

Ben karalıydım.Ama muhtarı da yanımda görmek istiyordum.

-Gel etme, yukarı kahvedeki insanlarla da konuşurum. Birlikten kuvvet doğar.İş bölümü yaparız,olur biter.Beraber yapılmayacak iş yoktur.Bak okul bile zamanında köy imkânlarıyla imece usulü ile yapılmış.Bu yarışma niye yapılmasın ki?

Sözüm daha bitmeden hiddetlendi, yüzü kızardı:

-Ben onlarla aynı cemiyette bulunmuyorum da bir de işbirliği mi yapacağım?Beni destekleyenler ne derler sonra ? Sana oy verdik, git de onlarla işi birliği yap mı dedik diyenlere ne cevap veririm.?

Ben hâlâ ikna etmeye çalışıyordum.

-Bakın peygamber efendimiz, “iki küskünden hangisi erken barışırsa, cennete o daha erken girer” buyuruyor.İlk adımı atan sen ol.

Yanıdakilerden birisi kendince espri yapmaya çalışarak atıldı ortaya.

-Hocam ben onların girdiği cennete de girmem !..

-Yapmayın beyler,bu şekilde konuşmak hem size, hem de köye zarar verir.Birlikten kim zarar görmüş ki biz zarar görelim.

Muhtar biraz da yüksek sesle :

-Hocam bu halkla bu iş olmaz.Hele iki grubu bir arada görmek imkânsız. Uğraşma boş işlerle, dersine gir çık...

Ayağa kalkıp biraz yüksek sesle:

-Ben bu programı yapacağım, gönül ister ki muhtar ve heyet olarak siz de yanımda olun.Muhtar olayın ciddiyet kazanmasından rahatsızlık duymuş olacak ki,beni olur olmaz suçlamalarla Milli Eğitim Müdürlüğü'ne şikayet etmiş.Bizim hoca milleti birbirine katıyor,köyde ikilik yapıyor,eğitimin dışında işlerle uğraşılıyor,asıl işini yapmıyor v.s demiş.

Ben bütün bu olanlardan habersiz gece gündüz çalışıyorum.Kaymakam bey de geleceğine göre bilgi yarışmasının dışında değişik etkinlikler ayarlıyorum.Ana sınıfı öğretmeni ile beraber öğlen çalışıyor, provalar yapıyoruz. Gelen misafirleri nasıl karşılasak, ne ikram etsek ,nerede ikram etsek, ses sistemini nereden ödünç alsak v.s kafa patlatıyorduk.

Akşam yukarı kahvede otururken meseleyi,şu anda biri SSK,diğeri Çıraklık Eğitim Merkezinde idareci olan iki arkadaşla açtım.

SSK 'daki Şamil bey:

-Derece yapan ekibin dışındaki diğer öğrencilere de hediye verirseniz iyi olur dedi.

-Yapmayın ağabey biz daha yarışma birincilerinin hediyelerini nasıl alırız diye düşünüyoruz ,sen bana diğer öğrencilere hediye vermekten bahsediyorsun.

-Hocam izin verirsen hediyelerin hepsini ben bir arkadaşşıma aldırabilirim.Yalnız yarışmanın gününü bana birkaç gün önceden bildirirsen hediyeler gecikmez.Gününden önce size ulaşır.

-Çok iyi olur, okulumuza ve öğrencilerimize katkınız olur,sağ olun ama ...

-Aması da ne hocam yoksa başka bir durum mu var?

-Programa ilçeden çok sayıda kişi katılacak. Gelenlerin yeme içme durumunu nasıl yaparız?

Çıraklık Eğitim Merkezindeki diğer arkadaş:

-Benim bir fikrim var kabul ederseniz.

-Buyurun tabi

-Bayan velilerle görüşseniz ,onlar birer ikişer çeşit pasta yapsalar...Okuldaki boş sınıfların birinde de ikramı yapsanız.Yarışma ve ikram okul çatısı altında olursa çok daha iyi olur.

-Acaba yaparlar mı dersiniz?

-Olayın mahiyetini anlatın,inanın hepsi seve seve yapar.Bu insanlar çok vefalıdır, göreceksiniz..

Bu fikir çok hoşuma gitti.Ertesi gün ikindi namazı çıkışında jüri üyelerimizden biri olan köy imamı arkadaşşıya durumu anlatırken,halen il merkezinde kuyumculuk yapan bir komşumuz:

-Hayırdır hocam,nedir böyle hararetili hararetili konuştuğunuz? Anlatın biz de dinleyelim.

Ben yapılacakları orada bulunanlara bir bir anlattım.

-Hocam bize bir şey düşmez mi, geç mi kaldık acaba?

-Aslında geç kalmadınız ama nasıl söylesem bilmem ki.

-Söyle hocam bizim de bir yardımımız olacaksa çok sevinirim.

-Sağ olun, gelen misafirlere ikram etmek için iki üç koli meyve suyuna ihtiyacımız var.

-Tamam hocam, onu da olmuş bil.Fakat üç koliyi beş koli yapalım talebeleriniz de içsinler.

Allah'ım ,ey büyük Allah'ım; bu insanlarla yola çıkılmaz diyenler hangi gözle bakıyorlar etrafa ,hangi kulakla duyuyorlar söylenenleri ?..

Ertesi sabah müdür bey aradı.Konuştuk, fikir alışverişinde bulunduk.Programın içeriğini bir bir anlattım.Ama sadece dinledi,yorum yapmadı.Her zamanki o teşvik edici sözleri yoktu.Sesi de biraz tuhaf geliyordu.Acaba program iptal mi edilmişti.?

Öğle arası anne velilerle görüştüm. Sadece pasta yapma konusunda değil,servisin hazırlanmasından tutun da, temizlenmesine kadarki her süreçte yardımcı olacaklarını söylediler.

Akşam kahvede muhtarla yine karşılaştık.Ona yapılan çalışmalarını anlatmaya başladım ki:

-Hocam sen hâlâ orda mısın?Neden bahsettiğini anlamıyorum

-Neden olacak tabi ki yarışma programından bahsediyorum.

Muhtar umduğunu bulmuş bir edayla bana:

-Seni milli eğitim müdürü aramadı mı?

-Aradı,ne var bunda?

-Her şey saat gibi ayarlanmış.Bunları kendilerine anlattım.Ufak tefek pürüzleri de hallediyoruz Bunu yeri ve zamanı gelince siz de göreceksiniz .

-Hocam ;köye misafir gelirse ben karşılarım.Bu benim işim.Çocukları okutmak ta senin işin.İşime karışma kendi işini yap.

-Ben işimi yapıyorum.Senin işine de,köye gelen misafire de karışmıyorum.Ama okulun bahçesinden içeri giren herkes artık benim misafirim sayılır.Ona nasıl davranacağıma ben karar veririm bunu da bilmiş ol!..

Biraz hiddetli , biraz kibirli bir tavırla arkaya doğru yaslanarak bana:

-Hocam senin hediyelere sponsor olan kişi falan Partide vekil adayıydı.Her şeyi bırakıp siyasete mi başladın?

-Olsun, adamın partisinden bana ne ?Hem o kişiyi ben değil başkası ayarlamış.Bana parti değil hediyeler lâzım.

Ben fazla üstelemedim.olayı geçiştirip kapattım.Cuma günü ders çıkışında başlayan hazırlıklarımız hafta sonu da devam etti.

Pazartesi,her zamanki mutat aylık toplantı için ilçeye gittim.Toplantı başlamadan müdür beyi odasında ziyaret

ettim.Fakat o ilk görüşmemizdeki samimiyet duygularını göremedim.

Bir ara müdür bey bana:

-Her şey çok iyi, çok hoş ama sen köyde taraf oluyormuşsun.İnsanları ikiye bölüyor, organizasyonu hep bir tarafın insanları ile yapıyor, diğer tarafı dışlıyormuşsun hocam.

-Nasıl olur müdür bey,ben taraf olmamak için vatandaşlık hakkımı bile kullanmadım, sandığa gitmedim.Her kесе eşit uzaklıktayım.Hatta dikkat edilirse hediyelerin sponsorunu ayarlayan Şamil Bey bir taraf,içeceklerin sponsoru olan esnaf arkadaş diğer taraftandır.Pastalara gelince, her veli işin bizzat içindedir.Söylediklerinize bir anlam veremedim doğrusu.

-Hah hocam sponsor dedin de aklıma geldi.Sponsorunuz bir parti üyesi ve aktif siyasete girecek olan birisi.Sakın ola ki kişilerin siyasi hedeflerine alet olmayasın.Bırak programı yarışmayı, bu iş adamı ekmeğinden eder.

-Müdürüm inanın bana, o arkadaşımız şu kapıdan içeri girse tanımam. Bir kez bile görmedim. tanımam, bilmem. Bu arkadaşla görüşen de,sponsor olma konusunda ikna eden de,hediyeleri de köye getirecek olan da SSK'daki idareci arkadaş!..Benim ne işim olur siyasetle,parti ile?Ben işimi bilirim.İşimin yol almasını bilirim.

Müdür bey ,gayet sakin ve rahat bir şekilde bana baktı ama ben rahat değildim.Çaylarımızı içerken bir taraftan da konuşuyorduk.

-Bu işte yalnız olma.Diğer arkadaşla da görev ver,hem

yorulmazsın hem de çok eleştiri almazsın.

-Müdürüm; hoca hanım toplantıya geldi,kendisi köy imamı ile beraber jüri üyesidir.Sayısal soruları O,hazırladı. Sözel soruları ise ben hazırladım.Tabi ki yalnız değilim. Hatta misafirlere servis yapılmasında ve etrafın temizlenmesinde köydeki arkadaşları kendisi organize etti.

-Anladım hocam,hem de çok iyi anladım.

Müdür bey bunları söylerken başını aşağı yukarı salladı. Acaba neyi anlamıştı?Niye bana bu kadar soru sordu?Ben bunları düşünürken müdür beyin sesi ile irkildim:

-Bu işler hep böyledir Ömer Bey,bazen mücadelede yalnız kaldığınızı zannedersiniz.Ama en olmadık yerde, olmadık fırsatlar sana gelir.Bazen de tamam oldu bu iş dersiniz, bir de bakmışsınız bitişe beş kala her şey alt üst olmuş!..

Ben tasdik manasında başımı salladım.Bana:

-Hayırlısı olsun, 17 Nisan'da görüşürüz inşallah,benden bir isteğin var mı?

-Yok müdürüm. İnşallah görüşürüz.

Her şey güzel devam ediyordu.Ama bir şey hariç: Hava şartları. Düne kadar olan kavurucu güneş yerini fırtınaya,karla karışık yağmura çevirdi.Nisan on altı olmuş fakat hâlâ kar yağıyordu.Acaba yarın da hava böyle olursa ne yaparız? Kapalı bir salonumuz bile yok .Onca insanı nerede kabul ederiz?Allah'im sen yardım et.

Bunları düşünürken,birden müdür beyin sözleri aklıma geldi.Her şeyin hayırlısı olsun.

Ertesi sabah kalktığımda ortalıkta yaklaşık beş santimetre kar vardı.Ne yapsak,artık dönüşü olmayan bir yola girmiştik.İl ve ilçede davetiyeler dağıtılmıştı.İşçimden hep “Allah’ım sen inananları utandırmazsın,ne olur bizi de utandırma.Şu körpe çocuklar;ilk kez kendilerine sunulan fırsatı değerlendirme imkânı bulacak.Bu yavruların hatırına...

Sadece ben değil çocuklar bile hep dışarıyı gözlüyorlardı.Bu arada okula gelen Ahmet Dede:

-Ne oldu hocam ne bu hazırlık? diye sordu.

-Hacı dede ,kazadan kaymakam gelecek.Halka konuşacak.Çocuklar da bilgi yarışması yapacaklar.

-Ömrü çok;bu işi abril’in beşinde mi buldun? Bilmiyor musun? Derler ki; “korkma karakışın kışından kork Abril’in beşinden,öküzü ayırır eşinden”!..

Ahmet dede doğru diyordu.Nisanın on yedisi,köy hesabına göre Abril’in beşine denk geliyordu.

-Ne yapalım Ahmet dede dua et işimiz rast gelsin.

Tam bu sırada Müdür bey aradı.Saat birde ilçeden çıkacaklarını ve durumun nasıl olduğunu sordu.

-Hava şartları biraz zorlar gerisi tamam müdürüm dedim.

Biz her türlü hazırlığı yapıp beklemeye başladık.Saat on bir sularına yaklaşırken, sabahki hava yerini sıcak güneşe bıraktı.

-Derken en önde kırmızı plakalı, arkasından siyah plaklı makam arabaları birer ikişer görünmeye başladı.

Kimler yoktu ki: Kaymakam,Belediye Başkanı, milli Eğitim Müdürü,şube müdürleri,ilçenin bütün daire amirleri,Karakol Komutanı,Emniyet Müdürü,basın temsilcileri,köy halkı,ilden gelen misafirler!..

Yaklaşık yüzün üzerinde davetli vardı.Kaymakam bey halkı selâmladı Açılış konuşmasını yaptı.Mükemmel bir aktivite oldu.Sadece bilgi yarışması değil, aralara serpiştirilen etkinlikler daha çok takdir topladı.Hele beş yaşındaki ana sınıf öğrencisi Melike ‘nin İstiklal Marşı’nın tamamını ezbere okumasını kaymakam bey bile ayakta alkışladı.Programın sonunda pastalar yenildi, meyve suları içildi.Kaymakam bey köy konağında halkın sorunlarını dinledi .Ben de Ayak üstü Müdür Bey’le konuşma imkânı buldum.

-Tebrik ederim hocam,doğrusu beklenenden de güzel bir program oldu.

-Teşekkür ederim müdürüm sizin yardımlarınızla oldu.

-Rica ederim ama dikkatli ol .Meyve veren ağacı taşlarlar.Programın başlangıcından bu ana kadar çok kere sizin hakkınızda olur olmaz ,yalan yanlış bir sürü şikâyet geldi. Ben bunların hiç birisine itibar etmedim.O kişilere inanmakla ne kadar doğru karar verdiğimi şimdi görüyorum ve kendime hak veriyorum.

Benin kafamda şimşekler çakmaya başladı.Demek ki bütün bu karşı çıkmalar ilçeye şikayet olarak yansıdı

-Müdür bey bana güvendiğiniz için size teşekkür ederim.Güveninizi boşa çıkarmadığım için çok mutluyum

Müdür bey :

-Doğruyu konuşmak gerekirse seni onların yanında bilerek savunmadım.Çünkü köye gelince sana daha çok dış bileyeceklerdi.

-Teşekkür ederim müdür bey .

Ertesi günü Internet'teki yerel gazetelerde başlıklar:
“Erikdibi Köyü'nde Kardelenler Papatyalara Karşı,Azmin zaferi, ilçeyi buluşturan faaliyet ”

SİVAS

ŞUBATI KASIMDA YAŞAMAK

FATİH POLAT

Kasımdı; hava kararsızdı, hatta karamsardı. Havaya bile güvenmemek lazımdı. Takım elbiselerin üzerine ince bir kaban, bilemediniz yağmurluk giyinmek tedbiri alınarak dışarı çıkılmıştı. Pazar günüydü; daha erkendi, sabahın körüydü. Öğretmenlerin çoğu gelmişti, öğrencilerin de...

Okul bahçesinin iki ucundaki iki binanın ortası, öğrencilerin yarı düzenli kalabalığı, koşuşmaları, artık alıştığımız gürültüleriyle dolmuştu. Öğrenci dizilerinin sonlarında öğretmenler üçer beşer toplanmış havadan sudan konuşmaktaydı. E. Hoca yine kravat takmadan gelmiş, bizlere yedek kravatımız olup olmadığını soruyordu. Ş. Hanım, mutat olduğu gibi törenin ancak sonlarına doğru teşekkür edecekti (tabii kimse de niye geç kaldığını soramayacaktı). İzinli sevkli personel haricinde herkes oradaydı. Ha, bir de okulun sevgili müdürü M. Bey eksikti. Zaten kendisinin gelmeyeceğini biliyorduk.

On, on beş kişilik bir öğrenci grubu, eski binanın sahne niyetine kullanılan merdivenlerinin etrafında telâş ile kaynaşıyor; hemen yanı başlarında G. Hanım onlara son taktiklerini veriyordu.

Saat dokuz olduğunda üzerine Türk bayrağı takılmış

emektar kürsü, kablosunun kırk yeri bantlanmış mikrofon, sahnede ait oldukları konumlarda yerleştirildi. Sınıf öğretmenlerinden S. Bey mikrofonu sağ eline aldı, cigara külü döker gibi aynı elinin işaret parmağıyla mikrofonun başına pıt pıt yaptı. Bununla yetinmedi, mikrofonu neredeyse ağızının içine sokarak “se, ssee, sesss, deneme sesss” dedi. Sonunda çaresiz elindeki programın sunuculuğunu üstlenen büyük sınıflardan kibar görümlü kızcağıza teslim etti.

2002 senesinin 10 Kasımı pazar gününe denk gelmişti. O gün okulda, “Atatürk’ü Anma” programı vesilesiyle toplanmıştık. Sivas’ın adı ve adresi bilinen bir okuluymuştu bu. 35 – 40 öğretmeni, müdürle beraber üç idarecisi ve 1100 öğrencisi olan bir ilköğretim okulu!..

Sunucu kızın söze başlamasıyla gürültü kesildi. Öğretmenlerden gravatını düzeltip önünü ilikleyenler oldu. Saygı duruşu, İstiklâl Marşı, günün mana ve ehemmiyetine dair konuşma ve şiirler, birkaç skeç!..

Birkaç öğretmen arkadaş iyice üşümüştük. Bir bahanesini bularak, ısınmak umuduyla, “sahne”nin kenarından eski binaya sızdık. Öğretmenler odasına daldık. Elektrikli sobaya yapıştık. Hedefe ulaştığımızda gördük ki, bizden evvel gelen başka öğretmenler de var. Bunlardan N. Bey cigarasını yakmış, önemli bir şey arar gibi dikkat kesilmiş cep radyosunun ibresini döndürmekle meşguldü. Nihayet net sesli bir “ulusal radyo” kanalı yakalayabildi. Radyodaki tok sesli hanımefendi, gazete başlıklarını okuyordu. Okuduğu şeylerde de hani o gün için pek şaşırtıcı bir mesele yoktu. Gazetelerin hemen hepsi ağız birliği etmişçesine “laiklik” vurgusu yapıyor, bunun da 10 Kasımla ilgisini kuruyordu. Radyonun sesi ister istemez kulağımızdan giriyordu.

O sene “28 Şubat” sürecinin, ateşinin henüz yandığı bir seneydi. Bu fetret yıllarının memlekete yaşattığı acıları en derinden, tâ derinden duyanlar şüphesiz biz eğitimcilerdik. Radyoda okunanlar doğal olarak sohbetimizin de konusunu belirliyordu. Bu minval üzere konuşurken, dışarıdaki programın hazırlayıcısı G. Hanımın, öfkeyle incelmış sesi bulunduğumuz odanın kapısı önünde patlamaya başlamıştı. Derhal hadiseye vâkıf olmak arzusuyla koridora fırladık.

G. Hanım, sekizinci sınıfa giden üç beş öğrenciyi karışısına almış bağırıyordu. Çocuklar ellerinde birer bilgisayar çıktısı kâğıtla duvarın dibinde, fırça yeme suskunluğuna bürünmüş, öylece duruyorlardı. Normaldir, dedik. Zira bu çocukların, her Allah’ın günü bir vukuatıyla karşılaşmıştık.

İşin iç yüzünü öğrenmek ertesi güne kalmıştı:

Okuldaki öğretmenlerden önemli bir kısmı “dinci” idi. Bunlar muhtemelen müdürün törende bulunmayacağını fırsat bilip, 10 Kasım programına katılmayacaklardı. Denetimi sağlamakla görevli müdür yardımcıları vardı ama, onlara da güvenmek olmazdı. Zira onların da dinci olma ihtimali yadsınamazdı. Böyle laiklik açısından büyük sembolik değer taşıyan bir günde bu tayfadan korkmak gerekirdi. Bu dincilerin sağı solu belli olmazdı. Törene gelseler bile mutlak bir arıza çıkarırlardı. Durum vahim ve elimdi.

Durumdan vazife çıkaran sevgili müdürüm, eğitim namına övünç kaynağı bir plana imza atmıştı. Müdür, çokça düşündükten, etik süzgecinden geçirdikten sonra tedbirini almıştı. Haşarı sekizinci sınıf talebelerinden bir tim kurmuş; ellerine okulun imza sirküsünü tutuşturmuş; hangi öğretmenlerin törene gelmediğinin ve gelenlerden de hangilerinin laikliğe mugayir halleri olduğunun kaydedilmesi görevini kendilerine tevdi etmişti. Bu ülkü ile ateşlenen

körpe dimağlar, eski binanın üst katında, bahçenin tamamına nazır bir pencere önüne mevzilenmişler.

Bizim G. Hanım da üst kattan sesler gelmeye başlayınca, merak etmiş; fişlemeci öğrencileri suçüstü yakalamış. Bizim çocuklar da doğal olarak fırça ve azarı işitince, mahrem görevlerini ifşa etmişler. Hadise öğretmenler arasında duyulmuş; duyulduğu da müdür tarafından duyulmuştu. Sevgili müdürden herhangi bir özür sözcüğü işitilmediği gibi, kendisinde en azından bir mahcubiyet emaresi dahi görülememişti.

Olaya karışan öğrenciler, bu yüce görevleri dolayısıyla sorumluluk duygusu kazanmalarının yanı sıra, en ulvî değerlerle donanmışlardı. Bu tecrübeleri, kendileri için üstün eğitimsel yararlar sağlamıştı. Zannımca onların bu meziyetleri kazanmalarında, asıl pay sahibi olan biz öğretmenleri değil, sevgili okul yöneticileri, yani sayın okul müdürümüzdür. Sevgili müdürün vatana ve topluma yararlı bireyler yetiştirmeye yönelik çalışmalarına eğitim tarihi şahittir!..

Sevgili müdürümle dört beş yıl çalışmış olmanın verdiği şerefi gönlümün ve hafızamın en muhkem yerlerinde muhafaza ediyorum. Şu anda onun personeli olarak çalışmak devletini yaşayan meslektaşlarımı, ne kadar kıskandığımı söylememe gerek yok. Hatırlanıp paylaşılabilir o kadar çok tecrübemiz oldu ki kendisiyle!.. Biz sınıfta ders işlerken, kapının koridordan taraf yüzüne sık sık yapışan kulağını; kamusal alanın çağdaş işleyişini bozan öğrenci annelerinin ağızlarının payını hepimizin huzurunda verişini; evine yakın bir okula tayinini yaptırmak için millî eğitim müdürüne tevazu ile yalvarışını unutmak olur mu? Bunca örnek davranışını kayıtlar altına almamak olur mu?

ANKARA-4

SÖZ UÇAR YAZI KALIR

MEHMET NURİ YILDIRAR

Atalarımız hep iyi düşünmüşler, tecrübelerini özetleyip bize ulaştırmışlar; ancak kadirbilmezliğimiz yüzünden kulak ardı etmişiz. Bu yüzden tedbir almamışız zamanında. Yunus Usta'nın söze yüklediği gücü de unutuvermişiz. Er kişiler bozulup, er kişi niyetine söylenen sözlerin de kadri kıymeti kalmayınca zorluk çeker olmuşuz. Sözün itibarı kalmamış er dilinde, söze itibar olmayınca yazı kalmış geriye.

Demek istediğim o ki, henüz öğretmenliğe başlamışım. Ulu üstatlarımızın gölgesinde sınıfları keşfediyor, diماغlara nüfuz etmeye çabalıyorum.

Mesleğe adım attığımız günden itibaren bir mekanizmanın parçası olmuşuz. Buna okul demişiz. Onu da müdür yönetir. Yönetme işinde, müdürün yardımcıları da vardır elbette. Elbirliği ile gül gibi geçinilip gidilecek yerlerdir yani okullar. Öğretmenler ne yapar dersiniz, onun da cevabı “nöbet tutmak, derse girip çıkmak olur” herhalde. Bir yandan öğretmek, bir yandan eğitmek, bir yandan da kendini geliştirmek.

Öğrenciyle birlikte öğretmen de yönetilendir neticede. Devlet-vatandaşlık ilişkilerimizde olduğu gibi, yönetici-

öğretmen ilişkimizde de hep öğretmenin sorumlulukları vardır. Yönetici hak sahibidir, öğretmen de sorumluluk... Ne zaman ki, öğretmen hak talep eder, ast-üst ilişkileri bozulur, yönetmelikler devreye girer. Görev suistimalleri yüzünden öğretmen-idareci ilişkisi sıkıntıya düşer. Bu satten sonra artık asık yüzlü idareciler ve öğretmenler ortaya çıkar. Biri açık vermemeye, biri açık yakalamaya çalışır. Bu döngü insanları huzursuz eder, herkesi huzursuz eder. Ancak, her şeye rağmen olumsuzluklar haklarımızı öğrenmenin de yolunu açar.

1992 yılında Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni olarak Mersin, Erdemli Çok Programlı Lise'sine tayin edildim. Okula gelip görevime başladım. İlk dikkatimi çeken şey, okulda işlerin belli bir disiplin altında yapıldığıydı. Düzenli bir ortam herkesin hoşuna gitmeyebilir; ama benim hoşuma gitmişti. Ne de olsa, düzenli tertipli olmak gibisi yoktu. Bana göre aksayan tek şey, okul müdürünün çok ciddi durma çabasıydı. Bir de öğretmenlerin bu durumu içselleştirmesi ve kendilerini bu duruma uydurması, mevcut durumu kabullenmesiydi.

Okuldaki öğretmenlerin çoğu -idareciler hariç- ya Mersin'den, ya da Erdemli'den gelişi gidiş yapıyorlardı. Ben de Mersin'de oturuyordum. Her gün yirmi beş kilometre yolu kat ederek okula geliyor ve geri dönüyordum.

Çalışma prensipleri ve alışkanlıklarımız zamanla beni okul müdürüyle karşı karşıya getirdi. Birinci ayın sonunda beni odasına çağırarak günlük plan yapıp yapmadığımı sordu. Ben de dosyayı çıkararak hazırladığım günlük planı önüne koydum. Önce alıp inceledi, sonra imzaladı. Günlük planımı geri verirken de:

¬-Hocam, burada arkadaşlarımızın hepsi günlük planını deftere yapar, siz neden planlarınızı deftere yapmıyorsunuz, dedi.

Ben de:

-Günlük plan yapmada böyle bir mecburiyet hatırlamıyorum; dileyen deftere yapar, dileyen de benim yaptığım gibi tek tek kağıtlara yapabilir, dedim.

....

Söylediklerimin hoşuna gitmediğini hissettim. O günden sonra daha dikkatli davranmaya çalıştım. Birkaç kez daha plan, ders hazırlığı konularında küçük sorunlar yaşadık. Ancak nezaketi elden bırakmadan diplomatik bir dil kullanmaya özen gösterdik.

Sanırım 1992'nin Aralık ayıydı. Tam derse girmek üzereyim, yine günlük plan soruldu. Ben de yazılı sorularını gösterdim. "Yazılı sorusundan da plan olur mu" der gibi yüzüme baktı, bir şey söylemeden gitti.

Aksilik ya, bir sabah –sanırım 1993 yılının Ocak ayının başı, Salı günü- bindiğimiz araç arızalandı. Arızanın giderilmesi zaman aldı. Bu yüzden, birinci ders saatine yetişemedim. Okula gelince nöbetçi müdür yardımcısına durumu anlattım.

Sonra sevk alıp doktora gitmeyi düşündüm, ancak bundan vazgeçtim. Çünkü hasta değildim. Yaptığım iş yanlış olurdu. Yanlış bir iş yapmaktansa duruma göre davranmayı uygun bir çözüm olarak düşündüm. Nöbetçi müdür yardımcısına bu durumla ilgili yapmam gereken başka bir şey olup olmadığını sordum. O da, dersi daha

sonra telafi etmek kaydıyla diğer derslerime devam edebileceğimi söyledi. Ben de o günkü derslerime girdim. Ancak içimde bir ses, bir aksilik olacağını anlatıyordu, bu sebeple durumdan emin olamamaktan kaynaklanan bir tedirginlik vardı üzerimde.

Çarşamba günü bir ses seda çıkmayınca biraz rahatladım. Ancak perşembe günü okula geldiğimde memur, bana tebliğ edeceği bir yazı olduğunu söyledi. Gittim, yazıyı tebellüğ ederek aldım ve zarfı açtım. Yazıyı okuyunca tedirginliğimin boşuna olmadığını anladım. Çünkü yazıda salı günü gecikmemin, birinci ders saatine girmememin nedeni soruluyordu. Konuyla ilgili savunmamı yedi iş günü içinde okul müdürlüğüne yazılı olarak bildirmem gerekiyordu.

Perşembe akşamı durumu anlatan bir yazı yazdım. Sonuna da, geciktiğim gün durumla ilgili olarak okul nöbetçi müdür yardımcısını haberdar ettiğimi, buna rağmen savunmamın istenmesinden dolayı üzüldüğümü, bu sebeple durumu “esefle karşıladığımı” ekledim. Savunmamı cuma sabahı evrak kaydını alarak okul müdürlüğüne teslim ettim.

Pazartesi günü okula geldiğimde okul müdürünün beni çağırıldığını haber verdiler. Gittiğimde okul müdürü:

-Hocam yazının sonunda “esef” kelimesini kullanmışsınız. Bu ne demektir? diye sordu.

Ben de kelimenin “üzülme, yerinme” anlamına geldiğini ifade ettim. Teşekkür etti. Ben de çıkıp dersime gittim.

İki gün sonra, yine memur aracılığıyla cevap yazısını tebellüğ ettim. Yazıda özellikle iki cümle vurgulu yazılmıştı. Bunlardan birincisi, “resmi görevlerde, görevin ifasında

şifahi bilgilendirmenin bir değer ifade etmediği, böylesi durumlarda durumun mutlaka yazılı olarak ifade edilmesi gerektiği” belirtiliyordu. İkincisi de, yine yazının sonuna, “yazılı bilgi vermediğim halde esef etmeme esefle karşılık” karşılık veriliyordu.

Önceleri kızmıştım. Ancak itiraf etmeliyim ki, bir işi usulüne uygun yapmanın yolunu bir musibetle gösterdiği için okul müdürüme şimdi minnet duyuyorum.

Bu yazışmadan sonra ortalık biraz süt liman olmuştu. Bazen halimiz hatırımız sorulur hale gelmişti.

Mart ayının sonlarıydı. Turizm haftası münasebetiyle okulumuzda birtakım etkinlikler planlanıyordu. Bu etkinliklerden biri de kısa bir piyes olarak belirlenmişti. Okul müdürü benimle görüşerek böyle bir etkinlikte görev alıp alamayacağımı sordu. Ben de yapabileceğimi söyledim.

Görev alacak öğrencileri belirledim. Görev dağılımı yaptım. Rollerini paylaştırdım. Bir daha da yanlarına uğramadım. Arada bir okul müdürü işlerin nasıl gittiğini soruyor, ben de her şeyin yolunda gittiğini söylüyordum. Nihayet temsil günü gelmişti. O gün okulda dersim olmadığı için gitmemiştim. Tabii, etkinliklerin tiyatro ile ilgili kısmı öğrenciler hazırlanmadığı için gerçekleştirilememişti.

Sanırım 19 Nisan pazartesi günüydü. Törenden sonra derse gidiyorum. Tam sınıfa girerken memur yanımda bitti:

-Hocam bir dakika, müdür bey sizi bekliyor, dedi. Peki deyip peşinden müdürün odasına gittim.

İçeri girerken selam verdim, okul müdürü masasının

gerisinde ayakta bekliyordu. Her halinden sinirlendiği belliydi. Selamımı alırken ses tonundan öfkesini anlamak mümkündü. Bu defa ben muzipçe bir gülme krizine tutuldum. Kendimi zor frenliyordum. Krizi bastırmaya çalışarak:

-Buyurun Müdür bey, beni çağırmışsınız, bir şey mi var? Dedim. Yüzüme bakmadan:

-Çok ayıp ettiniz hocam, hiç yakıştı mı yaptığınız? Dedi. Ben de şaşırmış gibi yaparak :

-Müdür bey, neden bahsediyorsunuz, yakışmayan şey nedir, anlayamadım, dedim. Bu defa sesini biraz yükselterek:

- Ya hocam, mart ayının sonunda turizm haftası ile ilgili olarak konuşmadık mı? Tiyatro ile ilgileneceğini söylemedin mi? Hiçbir şey olmamış gibi davranmanıza şaşıyorum, dedi.

İkimiz de ayaktaydık. Beklediğim an gelmişti. Oyunu kuralına göre oynamak gerekiyordu. Taşı gediğine koymanın zamanıydı. İnsan karşısındakinden bir şey isterken, kendi de aynı şeye hazırlıklı olmalıydı. İşte bu kez sayın müdürüm “sözün uçtuğunu” unutmuştu. Hiç istifimi bozmadan:

-Müdür bey, ben böyle bir şey hatırlamıyorum. Bağışlayın; ama elinizde söylediklerinizi ispat edecek bir belgeniz var mı, ben herhangi bir evrak imzalamış mıyım? Deyince biraz durakladı, bir şeyler söyleyecek gibi bana döndü, sonra konuşmaktan vazgeçmiş gibi yerine oturdu. Biraz düşündü, sonra başını kaldırarak:

-Tamam hocam, teşekkür ederim; söyleyecek bir şey kalmadı, gidebilirsiniz dedi. Ben de bunun üzerine:

-Rica ederim, asıl ben teşekkür ederim, izninizle deyip dışarı çıktım.

Zafer kazanmış komutan edasıyla, biraz daha hafiflemiş olarak ve hâlâ içimden gülererek sınıfıma döndüm.

Evet, işte söz uçmuş, yazı kalmıştı geriye!.

ÇANKIRI

YUNUSLAR SANA EMANET

TANSEL YILMAZ

Yüzünde yılların yorgunluğu vardı. Hafif kamburlaşmış sırtında kimbilir hangi öğrencinin yükünü taşıyordu yine? Mehmet öğretmeni of çekerken görmek hemen hemen mümkün değildi. O ancak öğrencilerine üzüldüğü zaman of çekerdi, bunu hepimiz öğrenmiştik. Yanına girip derdini paylaşmak istedim. Masasına kadar yaklaştığım halde beni fark etmemişti bile.

Başını ellerinin arasına almış derin düşüncelere dalmıştı. Dudaklarından, “gitmemeliydin, izin vermemeliydim” cümlesi, gözlerinden akan yaşlara karışarak odanın sessizliğine gömülüyordu.

Bütün cesaretimi toplayarak, “ne olur hocam ağlamayın” diyebildim. Kafasını kaldırarak yüzüme boş, bir o kadar da anlamlı baktı. Bakışlarından yüreğinin sızladığı, tarifsiz bir üzüntü içinde olduğu belliydi. Titreyen bir ses tonuyla “Yunus’u kaybettik, emanete sahip çıkamadım” diyebildi. Bir anda buz gibi oldum. Odadaki her şey donmuştu adeta bu haberle. Duvarlar, masalar, kitaplar bizimle birlikte ağlıyordu sanki. Çiçekler boynunu bükmüş bizi izliyordu. Bir yavrumuzu kaybetmenin acısıyla yüreğimiz dağlanmıştı o gün. En mutlu günümüzde gelen bu habere önce inanmak istemedik. Ama kararmıştı bir kere ortalık,

mümkün mü aydınlatmak? Bütün okul çalkalandı bir anda, mahşer yerine döndü ortalık.

Öğretmenlik hayatımdaki ilk öğretmenler günümde, böyle acı bir olay yaşamıştım. Herkesten önce ben kutlamalıyım Mehmet öğretmenimin bu mutlu gününü diyerek, heyecanla odasına girmiştim. Çocukluğumdan beri tek hayalim öğretmen olmaktı. Hiçbir öğretmenler gününü unutmaz, mutlaka öperdim öğretmenimin elini. Bugün de benim elim öpülecekti. Ancak eski alışkanlığımdan vazgeçmemiş olmalıyım ki, benim için çok ayrı bir yeri olan, bana hiç tadamadığım baba sevgisini tattıran müdürümün yanında almıştım soluğu. Elini öperek hediyemi verecektim.

Okulda herkes en az benim kadar severdi Mehmet öğretmeni. O her yönüyle örnek bir insandı. Çoğu stajyer olan toplam yirmi öğretemdik bu okulda. Her birimizle ayrı ayrı konuşur, dertlerimize derman olmaya çalışırdı. Bazen şaşırırdım bu yaşta bu enerjiyi nerden buluyor diye. Çok geçmeden öğrendim ki, enerjisinin kaynağını, yüreğindeki hiç bitmeyen sevgiden alıyordu. Hem öğrencileri, hem de öğretmenleri tarafından bu kadar sevilen bir müdürdü Mehmet öğretmen. Çok sevdiğim mesleğimi onu tanıdıktan sonra daha çok sevmeye başlamıştım. İlk görev yerimin Hakkari olduğunu öğrendiğim o günkü üzüntüm, Mehmet öğretmeni tanıdıktan sonra yerini mutluluğa bırakmıştı.

Evet, Yunus annesini üç yaşındayken kaybetmişti. Yaşlı babaannesi kıt kanaat geçinerek büyütmişti onu. Okuyacak doktor olacaktı Yunus. babaannesinin tutmayan dizlerine derman olacaktı Yunus. Ona kırmızı çiçekli fistan alacaktı ama, kader hiç birine izin vermedi. Köyünden okula gelmek için çıkmıştı yola, kendisine pusu kurmuş trafik canavarından habersizce. Elinde bir demet kır çiçeği

ile görmüşler onu en son görenler. Kuşlara, ağaçlara, taşlara mutluluğunu haykırıyormuş. Bu çiçekleri Mehmet öğretmene götürüyorum diyormuş gördüklerine. Ama bir anda acı bir fren ve bir feryat!.. Koşmuş oradakiler hemen cecik, ama artık çok geçmiş. Son cümlesi elinde sımsıkı tuttuğu çiçekleri göstererek: “ Çiçekleri Mehmet öğretmene verin” olmuş. O gökyüzü kadar berrak gözlerini, bir daha açmamak üzere kapatmış tatlı bir tebessümle.

Bunları anlatırken gözyaşları adeta sel olmuştu Mehmet öğretmenin. Elindeki bir demet çiçeği tekrar tekrar kokluyor, öpüyordu. Bütün çocuklar çok değerliydi ama, Yunus’un ayrı bir yeri vardı onun gönlünde. O, babaannesinin emanetiydi Mehmet öğretmene. Okulda yatılı kalıyordu. O hafta köyüne gitmek için izin isteyince, kıramamış Mehmet öğretmen o masmavi gözlerini.

.....

Aradan günler geçmişti. Okul normale dönmüş, dersler eskisi gibi işlenmeye başlanmıştı. Her şey normaldi ama Mehmet öğretmeni o günden sonra hiç gülerken görenimiz olmadı. O eski neşesini, babacan halini arar olduk. Hepimiz sağlığından endişe ediyorduk. Birkaç gün izin alıp dinlenmesini istedik. Bizi kırmadı.

Birgün derste iken kapım çalındı. Nöbetçi öğrenci, müdür yardımcımız Osman beyin beni çağırdığını söyledi. Hızlı adımlarla aşağı indim, içimde korkuyla karışık bir telaş vardı. Osman bey’in Mehmet öğretmenin beni çağırdığını söylemesi ile derin bir nefes aldım. Mehmet bey bir haftalık rapor almış, evinde istirahate çekilmişti. Beni niçin çağırdığının merakı ile lojmana doğru ilerledim. Kapı aralıktı, içeride ağır bir duman kokusu koridora doğru yayıl-

mıştı. Kapıyı çalarak içeri girdim. Odaya doğru ilerledim. Odada tek kişilik bir yatak, yanı başında ahşap bir masa sandalye ve masanın üzerinde birkaç kitap vardı. Elini öperek: ‘Geçmiş olsun hocam. Beni çağırmışsınız’ dedim. Sandalyeyi göstererek oturmamı istedi, gözleri sönmüş yıldızlar kadar matlaşmıştı. Yüzü sararmış, elleri titriyordu. Kelimeler ağzından çok zor çıkıyordu. Kendisini zorlamamasını istedim. Ama kaşlarını çatması susmam gerektiğini anlatmaya yetti. Belli ki bana çok önemli bir şeyler anlatacaktı. Yanındaki yarım bardak suyunu içirmek istedim. Bir yudum ancak alabildi, yorgun olduğu her halinden belli idi. Onu bu halde görmek beni çok üzmüştü. Göz yaşlarım içime akıyordu. Ellerini tutarak güç aldım. Masada duran defteri gösterdi fersiz gözleri ile. Bunu al dedi. Daha sonra emaneti yerine ulaştırmanın sevinci ile derin bir uykuya daldı. Sessizce ayağa kalktım. Defteri alarak sayfaları çevirmeye başladım. Herbir sayfası öğüt dolu ayrı bir anıyla süslüydü. Baş sayfada titrek bir yazı ile ve büyük harflerle “Yunuslar sana emanet” yazıyordu. Belli ki bunu sonradan eklemişti. Defterin her sayfasına Yunus’un kır çiçeklerini de itina ile yerleştirmişti. Göz yaşlarıma artık dur demek istemiyordum. Ağlamaktan kısılmış sesimle, “ emanetin emin ellerde hocam” diyerek ayrıldım.

Yunus’un ölümü Mehmet öğretmeni çok etkilemişti. Ara ara göreve başlasa da, bir daha eskisi gibi olamadı ve o yıl emekliye ayrılmak zorunda kaldı. Mehmet öğretmen aynı acıyı on yıl önce eşinin ölümü üzerine de yaşamış, o günden sonra hiç evlenmemiş ve kendini büsbütün öğren-cilerine, okuluna adamıştı. Onun okuldan ayrıldığı o gün, ikinci kez matem yeri olmuştu okul. Bugün emin adımlarla ilerliye biliyorsam, sayısız Yunuslar yetiştirebiliyorsam, bu senin eserindir Mehmet öğretmen!..

Her neredeyse duy sesimi!..

MALATYA

UÇURUMDA BİTEN UMUT

SEVGİ PEKTAŞ

Bir özel eğitim ve rehabilitasyon merkezinde çalıştıktan sonra, tekrar Milli Eğitime dönmeye karar verdim. Açıkta atama olarak başvurumu yaptım. Ancak bulunduğum yerde açık yoktu ve tercih yapacağım iller ise sınırlıydı. Henüz dört aylık bir oğlum vardı ve gideceğim yerde kalacak ev, bakıcımızın kim olacağı ve eşimle bir süreliğine de olsa ayrı kalmamız gibi sıkıntıları dev gibi büyütmiştim gözümde. Hepsine ilişkin tek tek felâket senaryoları çiziyordum kafamda, alıp veriyordum.

Belirsizlik, olumsuz da olsa, adı konmamış tercihlerdi beni ürküten. Ve ben o gün tercihimin, ne kadar istemesem de beni kendine çektiğini anladım: Bingöl Adaklı Kız P.İ.O.

Eylül ayı idi ve dönem başı seminerleri başlayalı iki gün olmuştu. Oraya gittiğimde sanki gizli bir güç tüm endişelerimi bertaraf etmiş kalacağımız evden tutun da, bakıcımıza kadar her şeyi ayarlamıştı. Adaklıya ulaştık ve yerleştikten sonraki gün okula başladım. Öğretmen arkadaşlarla ve okul müdürüyle tanıştım. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu batılıydı ve çok gençlerdi. Okul müdürümüz de çok gençti. Karadenizliydi ve bölge insanının kendine has neşesini taşıyordu. Odasında bağırarak türkü söyleyip ho-

ron tepen bu idareci, benim ev ve bakıcı bulmakla azalmış, ancak tamamen ortadan kalmamış olan gerginliğimi oldukça azaltıyordu. Biraz sıra dışılığa ihtiyacım vardı. Okul müdürüm benimle ayrıca görüşmüş ve bana bölgedeki sıkıntılardan bahsetmişti. Tabi bu sıkıntıları kendime telkin ettiğim için hazırlıklıydım şikâyetlere. Aynı zamanda yatılı okullarda çalışmak, gerçekten yıpratabiliyordu öğretmeni ve idarecimde de bunu hissediyordum.

Emzirme izni kullandığım için, gün boyu eğitim veren okulda öğleye kadar kalabiliyordum. Eğitim- öğretim başladığında öğrencilerin meraklı bakışları arsında okula girdim. Okulda “depreme karşı güçlendirme” çalışması yapıldığı için, dersliklerin ve odaların birçoğu kullanılmıyordu. Tabi benim de görüşmelerimi sürdüreceğim bir odam yoktu. Öğrencilerle ya yatakhane, ya yemekhane de ya da, konferans salonunda görüşebiliyordum.

Öğrencilerin bazılarında ‘ histerik ’ dediğimiz bilinçli yapılan bayılma nöbetleri yaşanıyor. Ancak bu yatılı öğrencilerin alışlagelmiş davranışlarındandı ve bununla baş etmek zaman alabilirdi.

Kendimi onların yerine koyuyordum. Anneye babaya en yoğun ihtiyacın yaşandığı dönemde onlardan ayrılmak, küçük bir çocuk için oldukça zor olsa gerekti. Ve yatılı okulların çoğu da, bu zorluğu aşamamış öğrencilerle doluydu.

Pek çoğu ergenliğe geçişini burada yaşıyor ve kendisine yol gösterecek bir büyüğe ihtiyaç duyuyorlardı. Eğer öğretmen bu büyüğün yerine geçmeyi başarırsa, kişiliğini bulmuş genç bir bireyi toplum kazanıyordu. Eğer genç bu örnekten mahrumsa ya da örnek olacak kişi yetersizse, ömür boyu telafisi olmayan bir hasar oluşuyordu. Evet

tecrübeli öğretmen arkadaşlardan duyduğum: yatılı okulda görev yapmak oldukça mesuliyetli ve veballi idi.

Kısa zamanda bu gençlerle aramızda duygusal bir bağ oluştu. Her genç gibi onlar da, kendisini eleştirmeden ve ayıplamadan dinleyeni seviyorlardı. Buradaki gençlerin büyük çoğunluğu, ailesinde yeterince değer ve sevgi görmüyorlardı. Bazen insanlar problemlerine illâ çözüm aramazlar, dinlenilmek bile onlara yeter. Üzerlerine şefkatle titriyordum. Buranın tepeleri de, kışları da insanları gibi çetindi. Ve bu çocuklar bana, evlerinden alınıp ‘ hayat ’ ovasına bırakılmış, savunmasız yavrular gibi geliyordu. Evet yatılı okullar her iyiliğe de, her kötülüğe de müsait yerlerdi. Buraya gönderilen öğretmenler işlerini ve öğrencileri sevmeliydi, hem de lafta değil bütün kalbi- canıyla!..

Onları en güzel dönemlerinden çalıp da kandırmak isteyen ve bunun için de onların etnik kökenini bahane edenler sokakta, çarşıda dolaşıyorlardı. Evet, doğuda görev yapan her öğretmenin, zihninin bir köşesinde bulundurması gereken bir gerçek vardı, onca karlı dağlara, çetin yollara eklenmiş: Terör!.. Her an tetikte olmak, bıçak sırtı yaşamak!.. Anlatılan karakol baskınları, zorunlu elektrik kesintileri, hayatın doğuda ne kadar da acımasız bir şamar gibi insanın yüzüne çarptığını gösteriyordu. Sonra bir de, bura halkının alıştığı o yeryüzü sarsıntıları, gecenin bir yarısında, derin bir uğultuyla yakalardı insanı. Uyanırdık o esnada ve aramızda sarsıntının Richter ölçeğindeki değerini tahmin etmeye çalışırdık. Depremi kolay hissetmeyen bir yapım olmasına rağmen, sürekli tahminlerimin doğru çıktığına şahit olurdum.

Görüşmelerim yoğun oluyordu. Eve dönüp oğlumu kucağıma aldığımda ise öğrencilerimi, ben onlara kuzucukla-

rım diye hitap ederdim, pansiyonlarında bırakırdım. Bazı geceler onlar rüyama girerdi. Çakır gözlerindeki umudu ve sevgiyi görürdüm hayata karşı ne kadar da mağrurdular.

Ahh!.. Keşke hepiniz için bir umut olabilseydim, elimde sihirli bir değnek olsaydı da, tüm güzellikleri size sunabilseydim... Sibel, Serap, Nazan, Yağmur, Mazlum, Mehmet, Galip o güzel masum yüzünüz gözümün önüne geliyor, hala hepinizi çok seviyorum. Hepinizle tek tek konuşmak isterdim kardeş olduğumuzu, yıllarca bir ekmeği bölüştüğümüzü ki karıştırmaları aklınızı seni ezdirmeyeceğiz vaadiyle.

Okula geç kaldığım günlerin birinde, telefonum daha yoldayken çalmaya başladı. Ekranı bakınca müdürümün beni aradığını gördüm. Telefonumu açtım, müdür bey biraz heyecanlı ve sorgulayıcı bir ses tonuyla konuşuyordu. Belli ki şaşırmişti. Hoca hanım nerde kaldınız, size bir öğrenci getirdik odanızda yoktur. Mazlum çok terbiyeli ve başarılı bir öğrencimizdir. Okulda iki haftadır hırsızlık olayları oluyordu. Biz de bir türlü yakalayamıyorduk, meğer o Mazlummuş, hiç ummazdık. Sizi bekliyoruz, odamdayız. Buraya gelin, dedi ve telefonu kapattı. Okula girdim direkt müdür beyin odasına geçtim. Baş başa görüşmemiz için müdür bey bizi yalnız bıraktı. Mazlum daha önce benden ders çalışma programı istediği için tanışıyorduk. Kısa bir hal- hatırdan sonra, onu tepeden tırnağa kadar inceledim. Gerçekten efendi ve kibar bir çocuktuk. Kafasını yerden kaldıramıyordu yaptığı suçtan dolayı utanan insanlar gibi!.. Onun bu suça yönelmesinde, son günlerde yaşadığı bir olayın neden olabileceğini aklıma getirdim.

Ona sorular yöneltmeye başladım ailesiyle ilgili. Anne-babasını, kaç kardeş olduklarını, babasının ne iş yaptığını

ve okuyan kardeş sayısını sordum. Babası çiftçiydi ve sekiz kardeşi vardı. Mazlum kardeşlerinden bahsederken hepsinin yaptığı işleri tek tek sayıyordu. Bu arada ben de içimden, mazlumun saydığı kardeşlerine numara veriyordum. En büyük abisinden bahsederken, sesinin titrediğini ve yaptığı işi atladığını fark ettim. Bu mesajın önemli olduğunu, onu kaçırmamam gerektiğini biliyordum. Mazlumun sözünü bitirmesini bekledikten sonra, büyük abisini irdelemeye başladım. Adı Bahattin'di. Liseyi bitirince okumamış, çalışacak bir iş de bulamamıştı. Köyde babasının yanında bağ- bahçe işleriyle uğraşıyordu. Bu arada evlendirilmiş ve çocuğu olmuştu. Askerliğini yapmasını babası çok istiyordu ve ilk yoklamada gidecekti askere. Bir gün köylerine bir grup yabancı gelmesiyle işler değişmişti. Yabancılar çok aç olduklarını ve biraz dinlenmek istediklerini söylemişlerdi. Baba adamlardan biraz şüphelenir, garip görüntüleri vardır çünkü. Onlara yiyecek verir ve bir gün evinde konaklamalarına izin verir. Akşam çayları içilince, yabancılar Bahattin'e kendilerine katılması durumunda, ona iş vereceklerini ve askere gitmemesi için de gerekli belgeleri hazırlayacaklarını söylerler. Baba itiraz etmiş, böyle bir şeyin imkânsız olacağını belirtmiş, Bahattin askere gidecekti ve askerden sonra baba evine dönecekti. Ancak Bahattinin aklı yabancıların teklifine oldukça yatmış. Çünkü işsizlik canına tak etmiş artık ve ağaran günle beraber Bahattin de yabancılarla beraber kaybolmuş sisli dağlarda. Bu olaydan sonra aile, birbirinden zor günler yaşamış. Zorunlu haller dışında kimse konuşmuyormuş. Sanki Bahattin giderken onların dillerini de götürmüş.

Mazlum abisinin kimlerle gittiğini biliyor, ancak kendine itiraf etmekten korktuğu için adlarını ağzına alamıyordu. Bu günden sonra o da, gittikçe içine kapanmış. Konuşmaz

olmuş, sanki konuşsa isyanına engel olamayacakmış. Derslerinde de geçmiş yıllara oranla gerileme olmuş. İlk etapta olumsuz gibi olsa da, Mazlumun çalmaya başlaması, onun yardım istemesi anlamına gelir. Görüşmeyi sonlandırdım, Mazlum sınıfına gönderdim. Ben de ancak olağanüstü durumlarda yaptığım gibi, müdürümle konuştum. Hemen harekete geçmemiz gerekiyordu. Mazlumun ailesine yönelik ev ziyareti yapacaktık. Gerekirse yanımıza ilçe milli eğitim müdürüyle kaymakamı da alacaktık. Mazlumdan ev numaralarını aldım ve evi aramaya başladım, kaybedecek zamanımız yoktu. İki gün boyunca telefona cevap veren çıkmadı, umudumu kaybetmedim. Üçüncü gün şansımı tekrar denedim. Telefona çıkan anne müsait olduklarını, ne zaman istersek gelebileceğimizi söyledi. Ben de yarının uygun gün olduğunu söyleyip telefonu kapattım. Hemen ziyareti organize etmeye başladım. Çok heyecanlanmıştım. Müdürün arabasıyla gidecektik ve yanımıza kimseyi almayacaktık. Ertesi günü ipe çekiyordum. Öğle üzeri eve döndüm ve geceleyin birkaç kez uyanıp görüşme anını kafamda tasarlamaya başladım. Kuracağım cümlelere dikkat etmeliydim, hassas bir konuydu ve ayrıca yapıcı olmam gerekti. Sabah alalacele hazırlanıp okula gittim. Müdür bey arabasına inmişti ve gözlemlediğim kadarıyla o da heyecanlıydı. Otuz dakikalık yolcuğumuz boyunca çok az konuştuk. Sanki ikimiz de o anı canlandırmaya çalışıyorduk kafamızda. Görüşme sırasında evin adresini almayı unuttuğumuz için, yolda karşılaştığımız ilk kişiye evi sorduk. Gittiğimizde herkes hazır bir şekilde bizi bekliyordu.

Tanışma faslından sonra, müdür bey konuya girdi. Mazlumun okulda çok başarılı bir öğrenci olduğunu, ancak son zamanlarda bu durumunun değiştiğini, hırsızlık davranışının ortaya çıktığını söyledi. Anne- baba ezik bir şekilde

bizi dinliyordu, belli ki çok kırılmıştı gönülleri Bahattin'den sonra. Ancak biz abinin durumunu öğrendiğimizi söylemedik. Babadan duymak istedik. O da bizim bu beklentimizin olduğunu anlamış gibi, derin bir iç çekerek Bahattin'in başına gelenleri anlatmaya başladı. Hainlerin oğlunu , sana iş vereceğiz diye kandırdığını söyledi. Mazlumun başına da aynı işin gelebileceğini ve Mazlumun bu nedenle çalmaya başladığını öne sürdü. Evet bir varsayımdı, ama dikkate almaya değerdı. Öğle yemeğimizi orda yedik. Son derece misafirperver ve kibar bir aileydi. Mazlum böyle bir ailesi varken, niçin çalmaya başlar diye düşünmekten kendimi alıkoyamadım. Bu oğlunu da kaybetmekten korkan bir baba ve anne vardı karşımızda. Son derece mahçup olmuşlardı ve evlatlarını terbiye edemediklerini düşünmeye başlamışlardı. Ayrılırken baba, Allah rızası için, sizin de evladınız varmış oğluma sahip çıkın. Mazlumun da kaybedersem ben yıkılırım. Onu bu hainlere kaptırmayın dedi ve ağlamaya başladı. O anda ben ve müdürüm gözyaşlarına boğulduk. Vedalaşıp arabaya bindiğimizde ise, gelişimizi aratacak bir sessizliğe büründük. Adeta söylenecek söz kalmamıştı. Sanki koca okyanus mürekkep olmuştu da, konuşulacak her şeyi yazmıştı.

Ben evde indim, müdür bey ise okula gitti. Ertesi gün babanın var sayımını dikkate alarak işe başladık. Zira bundan başka elimizde ipucu yoktu. Mazlumun gezdiği, takıldı öğrencileri incelemeye başladık. Dikkat çeken bir kişi haricinde kimse yoktu. Adı Onur du ve İstanbul'dan nakil suretiyle gelmişlerdi. Vanlılardı ancak, baba esnafılık yapmak için Adaklıya gelmişlerdi. Fakat ne ilginçtir ki esnafılık yapmıyordu. Nasıl geçindiklerini merak edip Onur'a sordum, o da dedesinin kendilerine yardım ettiğini söyledi. Kısa zamanda Mazlumla samimi olmuşlardı ve abi Bahattin den

de haberi vardı. Onuru müdürle beraber takibe aldık ve bu arada, Mazlum çalma eylemine son verdi. Müdür bey Van da tanıdıkları olduğunu ve Onur'un ailesi hakkında detaylı bilgiyi rahatça alabileceğimizi söyledi. Van dan gelecek bilgiyi beklerken, biz de gizli bir soruşturma başlattık. Aileyi orda tanıyan yoktu ve babanın çalışmamasına rağmen, maddi durumunun iyi olması dışında dikkate değer bilgi yoktu. Böylece bir hafta geçti. İkinci haftanın ortasında, müdürün odasına girdiğimde telefonla konuşuyordu. Heyecanlandım çünkü cümlelerin arasında Van'ın adını duyuyordum. Uzun bir görüşme oldu, sanki bir saatlik zaman dilimini ağır çekime almışlardı. Nihayet telefon kapandı ve müdür bey bilgileri paylaşmak üzere bana döndü. Yarı umutlu, yarı endişeli bir yüz ifadesi vardı. Aile Van da bölücü eylemlere katılmış, eşkalinin belirlenmesi üzerine İstanbul'a kaçmışlardı. Muhtemelen bu tür faaliyetlere uygun zemin bulamadığı için, orada da tutunamayıp Adaklı ya gelmişlerdi. Heyecanlandık, sadece Mazlum değil Adaklıyı da bu aileden kurtarmak gerekiyordu. Bunun için de bilgilerin belgelenmesi gerekiyordu. Müdür tekrar arkadaşını arayıp, ailenin durumunu belgelendirip belgelendiremeyeceğini sordu. O da deneyeceğini, ancak biraz zaman alacağını söyledi. O günden sonra ben ve müdür mazlumla görüşme sayımızı çoğalttık. Onuru da ondan uzaklaştırmaya ve başka çocuklarla görüştürmemeye çalıştık. Ne kadar imkansız olsa da!.. Çünkü dikkat çekmek istemiyorduk. Fakat eğitim-öğretim dönemi de bitmek üzereydi. Ayrıca ben eş durumu tayini başvurusunu yapmıştım. Karnelerin verilmesine iki hafta vardı. Onurun ailesi hakkındaki belgeler Van dan geldi, ancak istediğimiz düzeyde değildi. Biz aileyi Adaklı dan uzaklaştırmak ve bunu da yasal bir zemine oturtmak istiyorduk. Çünkü bu aile sadece Mazlum için değil Adaklı için de tehlikeydi. Bu arada Onuru gözlemlemeye başladık. Davranışlarında anormalleşmeler gözlemleniyordu, son zamanlarda zaten devamsız gün sayısı çoğalmıştı. Mazlum

korumaya aldığımızı anladığı için de ona çok fazla yaklaşıyordu. Hırsızlık olayı son bulduğu için para kaynağı kesilmiş, kendisi hırsızlık yapmaya başlamıştı. Bu bizim için iyi bir delildi. Belki ahlâki değildi ama, biz Onurun açığını kolluyorduk son günlerde. Onu Öğrenci Davranışlarını Değerlendirme Kurulu'na sevk ettik. Kurulda okuldan uzaklaştırma kararı çıktı. Adaklı da başka ilköğretim okulu olmadığı için, aile buradan göç etmeye karar verdi. Adaklı ve Mazlum adına çok sevinmiştik, fakat ya diğerleri ne olacaktı? Sorunun kökten çözülmesi gerektiği bu da uzun zaman alırdı. Zihnimden bunlar geçiyordu ama, benim için Mazlum kazanmak hiç de azımsanmayacak bir durumdu. Bu işte bir kişi bile kazançtı.

Karneler verildi, ben bu arada evi topladım, çok az eşya getirmiştim zaten. Hepsi bir minibüse sığacak kadardı. Birkaç delikanlıyla işi halletmiştim. Sanki beni buraya çeken bir annenin- babanın helâl süt emmiş oğluna duasıydı, bilmiyorum. Yapılacak daha çok iş vardı, ancak benim içimde gene de büyük bir ferahlık vardı. Vicdan rahatlığı gibi!.. Arkadaşlarla ve öğrencilerle okulda vedalaştım. Birçoğu karnesini aldıkta sonra beni uğurlamaya gelmişti. Uzun uzun el salladık birbirimize. Onlar ailemden bir parça olmuştu sanki. Yeni gelecek rehber öğretmenlerine emanet edip döndüm. Şundan içim rahattı ki, bu kadar ilgili ve öğrencileri kendi çocuğu gibi, belki daha fazla seven bir müdür ondan da ötede bir babaya emanet ediyordum onları. Yaratandan sonra tabi ki!..

Böylece Adaklı zihnimde zor ama bir o kadar da güzel bir anı bırakıp geçti. Yaşamı anlamlı kılan da bu zorluklar değil mi?..... Tüm arkadaşlarım bana katılır mı bilmem ama, ben yatılı okulun tadını hiçbir yerde bulamadım. Öğretmenlik mesleği en zor ve aynı zamanda en güzel yatılı okullarda yaşanıyor. Çünkü orda öğretmen annedir, babadır, abi ve abladır.

KIRIKKALE

**SİZ, HIÇ KOMŞUNUZDAN LAVABO
İSTEDİNİZ Mİ?**

HASAN SAKAR

Her Türk genci gibi askerlik yapmanın heyecanı içindeydim. Bu heyecan, evimize postacının askerlik yoklama kağıdını getirmesiyle bir kat daha arttı. İlkokul, ortaokul, lise derken, eriyen mum misali zaman su gibi geçiyordu. Üniversiteyi de bu heyecanla, coşkuyla bitirdim. Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, Türkçe Öğretmenliği bölümünü 2004 yılında bitirdim. Hayat hızlı akıyordu kimseye sormadan. Hayata bakışımda, dünyaya bakışımda değişmelerin olduğunu seziyordum. Tabi bunu da üniversiteyi Çanakkale’de okumama bağlıyordum. Hayatımı ikiye bölssem şöyle derdim: Çanakkale’den önce ben; Çanakkale’den sonra ben diye!.. Oradaki destanı yakından görmem, o kutsal topraklar üzerinde Seyit Onbaşı’yı, Ezinelî Yahya Çavuş’u yakından tanımam, benim için dünyadaki en büyük mutluluktur. Seyit’in bombayı kaldırıp düşman gemisini vurması ve daha sonra komutanının ona bir tayın (ekmek) değil de, iki ekmek verelim demesi; daha sonra da arkadaşlarıma ayıp oluyor düşüncesi ile, komutanım bana da bir tayın verin demesi, bana göre fedakârlığın, diğerkamlığın en yüksek mertebesi idi. Arkadaşlığın tanımını bu olsa gerek!

Ezinelî Yahya Çavuş 66 askeriyle düşmana karşı çarpışmış. Düşman dört bin kişi Seddülbahir’de. Üç kişi ha-

yatta, biri de Ezineli Yahya!.. Komutanına gidiyor. Ağlama, titreme, en ufak sarsılma yok!..Kol yok, bacak yok, yok üstüne yok!.. Komutanım beni sipere gönderin!.. Bu nasıl vatan sevgisi böyle?..Dünya böyle komutanı, böyle askeri bir daha görecek mi bilemiyorum.Türk milleti, sahibi olduğu güzellikleri, yüreğindeki fedakarlığı,vatanı,toprağı,bayrağı hep Çanakkale'ye borçludur.

Bu duygularla Çanakkale'den mezun oldum. Kırıkkale'de öğretmenlik hayatıma başladım.2006 senesinin haziranında askere gitmeye niyetlendim. Hazırlıklar bitti, okul kapandı, yavaş yavaş yol gözüktü.Askerliğimi öğretmen asker olarak yapacağım, askerlik şubesinde söylendi. Önce Burdur'a acemi birliğine gittim. 18 gün burada askerî eğitim aldık. Daha sonra asker öğretmen olarak Adıyaman'ın Sincik ilçesi Atatürk İlköğretim Okuluna atandım. Nerde olduğunu bilmediğim bu ilçeye ulaşmak için okulu aradım. Adıyaman'ın merkeze en uzak ilçelerinde biriymiş. Sen gel kalacak yer ayarlarız, kolay dediler.Adıyaman, Kahta derken uzun bir yolculuğun sonunda Sincik'e vardım.Nemrut Dağının karşısında.Sincik'in nüfusu beş bin. Diğer ilçelere göre daha az gelişmiş bir ilçe. Dağlık bir yer, ulaşım noktalarına uzak. Kışı çok sert, yazları ise serin geçen bir yer.İnsanları cana yakın,misafirperver. Gitsek de gitmesek de o köy bizim köyümüz denilecek bir yer.Sanki kucaklar açılmış sizleri bekliyorlar.Hele, “otur gardaş bi çay iç” deyişleri, kulaklarımda çınlıyor.Her çay yudumlayışında Sincik'te buzların kırıldığını hissediyordum. Sincik'te kendi okulumla birlikte iki ilköğretim okulu, bir yatılı ilköğretim bölge okulu, bir de lise vardı. Sincikli insanların ve orada çalışan öğretmenlerin sıcaklığı, Sincik'in dondurucu kış havasını eritiyordu. İnsanların bu yakınlığına, bu yardımseverliğine karşı ben de bir şeyler

yapmalıydım. Ben de öğretmen olarak, bu Sincik çocuklarına nasıl faydalı olabilirim diye düşünmeye başladım. Sincikli çocuklar okumaya çok istekliydi. Bir ortaöğretim kurumları seçme sınavı, bir öğrenci seçme sınavı deyince, en az Kırıkkale'deki öğrencilerim kadar konuşabiliyorlardı. Bu bir şeyler yapmak için yeterliydi. İşin bilincinde olmak güzeldi.

Sincik'te yaşayan, kendiside Sincikli olan bir hayırsever iş adamı, Sincik'e tekstil fabrikası açtırmış. Yaklaşık 200 kişi burada çalışıyordu. Bu fabrika Sinciklilerin ekmek kapısıydı. Tabiri caizse bu dağın başında, bu yerde böyle bir şeyin olması şaşırtıcıydı, ama yürekli bir davranıştı. Aynı hayırsever iş adamı, Sincik'e bir de dersane yaptırmış. Bir evi, beş yıllığına kiralamış. O evin odalarını düzenleyip sınıf haline getirmiş. Perdeleri, fayansları, masaları, sıraları, tahtaları, herşeyiyle mükemmel düzenlemiş. Şehirdeki dersaneleri aratmayacak nitelikte. Tek eksiği ders verecek öğretmenlermiş. Sınavda soru çıkan türkçe, matematik, fen bilgisi, sosyal bilgiler derslerine girecek öğretmeni bulmak oldukça zor. Hayırla açılan bir dershaneye gönüllü olarak, diğer ilköğretim okulunun İngilizce öğretmeni Nuri Hoca müdür oldu. Kendisi Adanalı. Hayırsever işadamı, dershanenin yönetiminden, kısacası her şeyden onu sorumlu tuttu. Gönlü, yüreği muhabbet, sevgi dolu bir insan Nuri Hoca. Lisede edebiyat öğretmeni olan Hasan Hoca da müdür yardımcısı oldu. Kendisi Aksaraylı. Daha yeni evli bir arkadaşımız, ama konu öğrenci olunca hiçbir şey düşünmez, ailesini bile feda eden fedâkar bir arkadaş.

Bu arkadaşlar bir gün benim okuluma geldiler. Bana türkçe derslerini sen verir misin dediler. Ben de bunu seve seve kabul ettim. Dershanede üç kişi ile çalışmaya başladık. Hasan hoca ile ben türkçe derslerine giriyorduk. Bir

arkadaşı da sosyal bilgiler dersine girmesi için ikna ettik. Matematik ve fen bilgisi öğretmenlerimizde ise sıkıntı vardı; çünkü ilçede bu branştan öğretmenler azdı. Bir gönüllüler hareketiyle bu işi yürütüyorduk. Öğrenciler OKS kursu veriyorduk. Öğrencilerimiz ilçedeki ilköğretim okullarından ve yatılı ilköğretim bölge okulundan geliyorlardı. Hayırsever işadamaı, sadece bununla yetinmeyip, öğrencilere test kitabı da bastırması. Her öğrenciye dört kitap verildi. Bu fedakarlığa karşı, öğretmenler olarak bizler de bu işi daha sıkı tuttuk. Gönüllü olarak çalışan Nuri hoca ve Hasan hoca, Sincik'te sevgi çiçeklerinin açılması için var güçleriyle çalışıyordu. Onları gören bizler de aşka geliyorduk. Hangi fedakârlığı anlatsam bilmiyorum ki? Sayısı o kadar çok ki!..

Nuri hoca'nın 1983 model bir arabası vardı. Rengi yeşil olduğu için ona "Yeşil Ördek" diyorduk. Dershane hafta sonlarıydı. Nuri Hoca, sabahın erken saatinde dershaneye gider, dershaneyi bizim için hazırlardı. Hayırsever iş adamı dershaneenin yakacağını da karşılamıştı. Yalnız odunlar büyük büyüktü. Sobaya girmeyecek kadar... Eline baltayı alır odunları küçük küçük kırardı, kıramadığı odunlarla boğuşurdu. Alnında bulgur bulgur terler oluşurdu. Sonra da oh be derdi, bizlere gülerek. Sobayı yakardı öğrencilere, sınısık bir ortam hazırlardı. Kendisi evli üç çocuğı var, çoğı zaman kahvaltılarını dershaneinde bizimle yapardı. Seyit Onbaşı gibi!.. Arkadaşlara ayıp olmasın diye!.. Çünkü biz bekârdık. Çayımızı demler, Nemrut'un dondurucu soğukluğuna inat, Nuri Hocanın çayının dumanı yükselirdi, mis gibi kokardı. Onun yaktığı her çıra, ülkenin aydınlık geleceğı için yakılan bir çiraydı. Bu köy çocuklarının da bu cennet vatana hizmeti için yakılan çiralardı. O çiralar, bir başka çiralardı!..

İnsanlar ta nerelerden, Nemrut dağı'na güneşin doğuşunu-batışını izlemeye geliyorlardı.Sabahın beşinde o soğukta, battaniye üstüne battaniye ile, hiç üşenmeden güneşin doğuşunu izliyorlardı.Hayretler içinde şaşırıp kalıyorlar.Bizler de evlerimizden sabahları çıkıp, bakkalın birinden bir ekmeğ,diğerinden iki yüz gram zeytin,yüz gram peynir alıp, Sincik'in meşhur simsiyah poşetlerinin içinde azığımızı götürüyorduk.Bakıyorum bizim müdür Nuri hoca, yeşil ördeğin kabutunu açmış.Ne o hocam; “yeşil ördeğe” sabah sporu mu yaptırıyorsun deyip gülüşüyoruz. Kahvaltı yaptırıyorum diyor o da!..Gülüşmelerimiz, ıssız Sincik'in soğunu kırıyor.Sonunda yeşil ördek de nazından vazgeçiyor.Çalışmaya başlıyor.Ne yapsın yılların yorgunluğu var üzerinde.O da haklı kendince.Onun da şansızlığı, Nuri Hoca gibi capcanlı birinin arabası olması.

Dershanemize, sevgi kulübemize varıyoruz.Kimi Nemrut'ta güneşin doğuşunu izliyor, kimi de dershanede hiç doğmamış,gülmemiş güneşleri gülümsetmeye çalışıyor.İnanıyorum ki tohumu inançla, sevgiyle yoğrulmuş olan bu köklü çınarın yaprakları inşallah hiç solmayacak, kurumayacak.Onlar güneşin doğuşunu izlemeye devam etsinler.Nuri hocalar oldukça daha binlerce güneşler gülümseyecek, baharlar kış olmayacak.

Müdür yardımcımız Hasan hoca, bir gün, öğrencilere ders anlatmakla yetinmeyelim dedi, onların derslerini daha yakından takip edelim.Onların velilerine ulaşalım.Böylece onların sorunlarıyla daha iyi ilgilenmiş oluruz teklifinde bulundu.Herkes bu teklifi düşünmeden kabul etti. Öğrencilere veli ziyaretleri yapılacaktı.

Atladık Nuri hocanın “yeşil ördeğine”!..Başladık veli ziyaretlerine.İlk önce Nuri hoca,Hasan hoca üçümüzüzdük.

Senenin sonunda veli ziyaretlerini, iki üç araba yapıyorduk. Bu güzel hayırlı işleri duyan memur arkadaşlar,öğretmen arkadaşlar da bu gönüllüler hareketine katıldılar.Onlar da sağolsunlar...

Yeşil ördekle dağ bayır demeden veli ziyaretleri yapıyorduk.Sincik'in Yarpuzlu köyüne gitmek için yola çıktık. Dershanemiz öğrencisi Fidan'ın evine gidecektik.Yollar çetin,dimdik yokuşlara inat, Nuri hoca son gazı veriyordu yeşil ördeğe.Uçurumlara bakarak daracık yollardan, köprülerden geçtikten sonra köye vardık .Bizleri yüz yüze li metre kala, ailece karşılayan veliler gözümün önünden gitmiyor.Bir yolda kucaklıyorlardı, bir de evde!..İlk söze başlayan Nuri hoca olurdu.Fidan'ın inşallah iyi bir yerlere geleceğini söylüyordu.Fidan'ın ailesi fakirdi;ama gönülleri zengindi.Önemli olan da bu değil mi?Elinde ne var, ne yoksa sizlere vermeye çalışan bir anne,baba!Aynı sofrada yemeği birlikte yemek, tadını bir daha yaşayamayacağım bir mutluluk.Onlar elinde ne varsa ikram ediyordu,Nuri hoca da Allah'ın verdiği bilgileri Fidan'a ikram ediyordu.İkisinin de ortak noktası karşılıksız olmasıydı.Yaptıkları yanık yanık baklavaları,hele de kıpkırmızı narları hiç unutmuyorum.Seyit'e önerilen iki tayı(ekmek)gibi, bizlere de Nuri Hoca sayesinde kıpkırmızı narlar ikram ediliyordu.

İnşallah Fidan da okuyup, öğretmen olarak kendi köyünde sevgi tohumları ekerek binlerce fidan yetiştirir dusaıyla, ziyaretimizi bitiriyorduk.

Yine Selman adında bir öğrencimize veli ziyareti yapacağız.Önceden haberdar ediliyordu gideceğimiz yer.Çünkü arazi dağlıktı.Köye nerden gideceğimizi önceden belirliyorduk.

Selman babasına şöyle demiş.Babası anlatıyor çay içerken!...Şu anda çay içtiğimiz yer bizim ev değil. Komşumuzun evi.Nuri hoca niye buradayız dedi,hemen. Babası devam etti.Selman öğretmenlerim gelecek dedi ben de çok sevindim. Baba dedi öğretmenlerimiz bizim evde namaz kılmak isterse, veya ellerini yıkamak isterse ne yapacağız dedi. Ben de oğlum serer seccadeyi kılarlar dedim. Ama baba dedi,bizim evde abdest alacak lavabo yok ki!.. Ben de ibriklerle alırlar dedim.Selman kabul etmemiş.İllâ lavabo olacak diye!..Sonunda babası Selman'ın ısrarlarına karşı pes etmiş.Yandaki komşularından izin almışlar.İki saatliğine sizin evi kullanalım diye!..Çünkü o evin lavaboları var. Bizleri komşularının evinde ağırladılar.Herkesin gözleri dolu dolu oldu.Biraz tebessüm ettik,biraz da hüznüldük. Tebessüm etmemizin nedeni:hani şehirlerde evinizde çay bitmiştir veya şeker, misafiriniz gelmiştir. Sıkışırınız, hemen yan komşunun zilini çalarsınız.İşinizi görürsünüz.İşte Selman, lavabo için komşusunun kapısını çalmış. Hüznlenmemizin sebebi ise, bu sarp dağların arasında böyle ince bir düşünüş.Tohumlar ekiyorduk, suluyorduk gözyaşlarımızla işte.

Bu topraklarda hâlâ Çanakkale ruhunun gezindiğini, dünya batıncaya kadar da gezeceğini fark ettim. Seyit Onbaşı'ya ikram edilen ekmek gibi, bizlere de kıpkırmızı narlar ikram ediliyordu.Ezineli Yahya'ya inat, Nuri hoca da yeşil ördeğiyle köy köy geziyordu.Bizleri de peşine takarak aşkla,şevkle.Hep bu çocukları okutabilmek için!..Bu cennet vatanın geleceği için!..

Haziran ayında benim askerlik bitti.Sanki bir hayal evine girmiştım.Sevgi dolu, fedâkarlık dolu bir hayal evi.... Sonunda uyandım.Askerlik bitti.Annemin yanındaydım. Keşke hiç bitmeseydi.

Bana bu ikinci dünyayı yaşatan Nuri hocaya,Hasan hocaya binlerce teşekkürler,onlar benim büyüğüm ellerinden öpüyorum.Binlerce selâmlar olsun...Bu milletin doğacaktır vaat edilen güzel günleri...Kim bilir belki yarın,belki yarından da yakın...Nuri hocalar var oldukça!..Bir şiir yazmıştım yeşil ördeğe o günlerde...

Yeşil ördek durmaz yorulmaz,

Bir gün olsun hiç bozulmaz,

Taşır sevgi dolu yürekleri,

Mutlu eder gittiği köyleri,

Fidan için, Selman için atan kalpleri,

Hep var olsun Nuri hoca gibileri,

Hep var olsun Türk Milleti!

ADANA-2

YARAM KANIYOR

CİHAN YILMAZ

Üniversiteyi yeni bitirmiştım. Hep hayal ettiğim artık önümdeydi. Öğretmendim. Öğretmen olmak çocukluğumdan beri hep isteğim birşeydi. Öğrencilerle beraber olmak, onlara yeni şeyler öğretmek hep hedefimdi. Üniversitede öğrendiğim bilgiler, artık benimle beraber çok kişiyle paylaşılacaktı. Bilgilerim paylaşıldıkça çoğalacaktı. 1998 yılında özel bir okulda göreve başladım. Okulum hacim olarak büyüktü. Beş bine yakın öğrencisi, üçyüze yakın öğretmeni vardı. Kokmuştum. Acaba yababilir miyim? İlk korkularımı aşmamı sağlayanlar da elbette meslektaşlarım olmuştu. Beni öyle motive etmişlerdi ki, rahatlıkla derslere girebilirdim. Ne güzeldi öğretmenlik!.. Yanınızda olan ve size destek veren arkadaşlarınız vardı. Kendi adıma seviniyordum. Bir problemle karşılaşırsam bana yardım edecek insanlar vardı etrafımda.

Artık okullar başlamıştı. Bin bir şevkle giriyordum derslere. Öğrencilere yeni şeyler öğrettiğimde, onların gözlerindeki parıltıyı gördükçe çok mutlu oluyor ve bu mesleği seçtiğim için övünüyordum. Öğrencilerin teneffüslerde bile özellikle yanımda olmaları, devamlı bir şeyler sormaları beni çok mutlu ediyordu. Onlardaki bu öğrenme azmini gördükçe daha çok çalışıyor ve onlara daha çok şeyler öğ-

retmek için elimden ne geliyorsa yapıyordum. Okula da alışmışım. Okul açılalı bir ay olmuştu. Okulumda da öğrencilerime de alışmışım.

Bir gün okulda öğle yemeğimi yerken müdürüm yanıma geldi. Beraber yemek yemeye başladık. Biraz heyecan, biraz da korku vardı. Ne de olsa müdürümüzdü. Söze başladı.” İyi ki okulumuza geldiniz. Sizler gerçekten de öğrencilere din derslerini sevdirdiniz. Sizlerden çok memnunlar. Hem modern, hem de beceriklisiniz “dedi. Artık dünyalar benim olmuştu. İşimi iyi yapmak ve bundan memnun olmaları beni çok sevindirmişti. Artık mesleğime daha sıkı sarılmışım. Her gün araştırmalar yapıyor, konularına daha fazla çalışıyordum. İlginç örnekler buluyor ve sınıfımda bunları öğrencilerle paylaşıyordum. Öğrencilerim derslerden çok memnundular. Dersler çok hoşlarına gidiyordu. Onlardaki bu öğrenme zevkini gördükçe çok mutlu oluyordum. Okula gelen veliler öğrencilerin derslerimden çok memnun olduklarını, eve ilk geldiklerinde, o gün din kültürü dersinde ne işlendiyse onu anlattıklarını söylüyorlardı. Bu çok güzeldi. Amacım da buydu, öğrencilere doğru bilgiyi aktarırken. Aynı zamanda dersi sevdirmek ve böylelikle din duygusunu doğru dürüst vermektir.

Okulumda ilköğretim altıncı sınıflara giriyordum. İlköğretim altıncı sınıflarda ilk konu namazdı. Elimden geldiğince, öykülerle konuyu anlatıyordum. O hafta bu şekilde geçmişti. Önümüzdeki hafta okula gelmiş yine derslerime devam ediyordum. Müdür yardımcısı yanıma gelerek sizi

(Benimle birlikte diğer Din Kültürü ve Ahlak bilgisi öğretmeni) müdür çağırıyor dedi. Heyecanlanmış, aynı zamanda korkmuştu. Acaba ne oldu? Yanlış bir şey mi yapmıştık?

O gün öğle teneffüsünde müdürün odasına gittik. Bize derslerin nasıl gittiğini, neler yaptığımızı sordu. Biz de yaptıklarımızı anlattık. Daha sonra bize döndü ve dedi ki : “Sizler namaz konusunu sınıfta anlatırken, derslerde öğrencilere namaz kıldırıyormuşsunuz. Hatta kız öğrencileri sıraların üzerine çıkartıp kıldırıyormuşsunuz” dedi.

O anı hiç unutamam, gözlerim arkadaşımın gözlerinde kilitlendi. Sanki zaman durmuştu. O an kendime şu şekilde soruyordum. Bu da ne? Bu nerden çıktı? Kendimi topladım. Değil sınıfta öğrencilere namaz kıldırarak, biz bile kılarak göstermemiştik. Böyle bir şey nasıl olurdu? Yapmadığımız bir şey konusunda nasıl suçlanırdık. Müdürüme döndüm ve ona, “böyle bir şeyin asla olmadığını, gerçekten varsa ispatlaması gerektiğini” söyledim. Arkadaşım da sert bir şekilde karşı çıkmıştı. Eğer böyle bir şeyin olduğunu ispatlarsanız hemen görevi bırakırım dedi. Müdür bu şekilde bir çıkışı bizden beklemiyordu. Çünkü böyle bir şey yoktu. O an bize döndü ve “arkadaşlar ben sizi denemek istedim. Acaba o şekilde yapıyor musunuz? Yapıyorsanız doğru değil, bu şekilde yapmayın. Derslerde bu şekilde olmaz “diyerek sözü geçiştirmeye başladı. Çünkü her şey yalandı. Değer verdiğimiz müdürümüz o gün gözümüzde yıkılmış ve küçülmüştü. Artık değerini kaybetmişti.

O an şunu düşündüm. Eğer sizin idareciniz sizin arkanızdaysa eğitim gönüllüsü olmak kolaydı. Ya arkanızda değilse?.. İşte bunu düşünmek istemiyordum. O günden sonra derslerimizle ilgili hiçbir şey söylemedi.

İşte o gün hayatımın en kötü günüydü. O günü hatırladıkça yaram kanıyor. Fakat bildiğim gerçek bir şey var. Eğitim gönüllüsü olmak, gül bahçesinde yürümek değildir. Karşına çıkan her engeli aşmak ve bunlardan ders çıkarmaktır.

İSTANBUL-2

EMİR KULUYUZ

AYŞE KAYA

Şanlıurfa: Şanlı olması kahramanlığına dayanır. Nadede bir ilimiz. Birecik; Fırat' in yalayarak geçtiği uçsuz bucaksız fıstık tarlalarının diyarı. Karakaşlı kara gözlü çocukların koşturduğu, gözün alabildiğince geniş topraklara açıldığı bir yer. İnsanların dillerinde hep “gözüm başım üstüne” sözleri.

Yeşilin her tonunun hakim olduğu Türkiye' nin cennet diyarı Rize' nin Ardeşen ilçesinden, Urfa' nın Bireciğine yolum düştü; 1992 senesinde. Kaderin cilvesi! Gitmemem için yalvaran, hayatını çocuklarının okumasına adanmış gözü yaşlı melek annem. Kötü olayların yaşandığı bir diyara nasıl kızımı göndereyim diyen dertli bir baba. Tayinimin çıktığını duyunca sevinçten çılgınlık atan ben!.. Bütün bu olaylar yaşarken duygularım karma karışık.

Tüm olumsuzluklara rağmen öğretmen olmak isteğim ağır basınca, 27 eylül 1992 tarihinde kendimi Birecik'te buldum. Ayrılan İlköğretim Okulunda göreve başladım. Rahat çalışamayacağımı düşünen Yatılı İlköğretim Bölge Okulu Müdürü Mehmet Bey kendi okuluna tayinimi yaptırdı. Okula gittiğim ilk gün çok sıcak bir şekilde beni karşıladı. Stajyerliğimin verdiği acemilikle çok çekinmişim. İlk görüşmemizde sert bir karakter izlemine bırakmıştı üze-

rimde. Disiplinli olmayı seven, bir o kadar da merhametli bir yapısı vardı. Bunun yanında çok cesaretli biriydi. Haksızlıklara karşı duruşu çok netti.

Öğretmenliğimin ilk yılıydı. Okula müfettişler geldi. Tek stajyer ben olduğum için dersime girmeden gitmediler. İlk günlerin verdiği heyecan ve idealistlikle çok çalışmıştım. İşimi çok severek yapıyordum. O gün üç müfettiş dersime girdi. Beni dersin sonuna kadar dinlediler. Zil çalınca müdür odasına çağırıldım. Müdür beyin odasına gittim. Bir şeylerin ters gittiği belliydi. Oturmamı istediler. Bayan müfettişin yanına oturdum. Müdür beyin çok rahat davrandığını görünce, ilk tedirginliğimi üzerimden attım. Müfettişin sözlerini hiç unutamıyorum.

“Hocam sınıfınız çok güzel! Öğrencilerinizin durumu da çok iyi. İyi bir öğretmen adayısınız. İlerde çok iyi bir öğretmen olacağınıza inanıyorum. Fakat...” ile başlayan bir sürü nasihatten sonra, soruşturma kâğıdını müdür beye uzattı. Kıyafetim uygun bulunmamıştı. Müdür bey çok rahat bir şekilde ‘hocam bu kadar beğendiğiniz bir öğretmene nasıl soruşturma açmayı uygun görüyorsunuz?’ Diyerek imzalamayı reddetti. Haksızlığa karşı bu denli büyük cesaret göstermesi, ona karşı saygımı daha da arttırdı. O günden sonra müdürümden çok şey öğrendim.

Haksızlıklar karşısında emir kulu olmayı değil, doğrunun yanında yer almayı başarabilmiş nadide insanlardan biridir. Özlük hakları konusunda çok iyi bilgiye sahipti. Bu uğurda mahkeme yollarını aşındırmaktan bile kaçınmazdı. Yatılı okulda çalışıyordum. Nöbet ve etüt konusunda bazı haklara sahiptik. Fakat bu haklarımızı alamıyorduk. Müdür Bey bazı yerlere başvuruda bulunmamızı sağladı. Yıllar sonra bu başvurularımız kabul edildi. Haklarımız verilmek

üzere çağrıldık. Bu haberi aldığımda başka bir ilde çalışıyordum. Çok şaşırılmışım. Müdürümün sayesinde yıllardır alamadığımız haklarımızı alıyorduk. Çok bütünleştirici bir kişiliğe sahipti. İnsan ilişkileri konusu sanki uzmanlık alanıydı. Öğretmenine öyle büyük bir değer verirdi ki, saygıyı en içten bir şekilde hak ederdi. En önemlisi başarının ekip işi olduğunun bilincindeydi.

Fırat'ın şirin beldesi Birecik'ten 1995 yılında ayrıldım. Bu sefer yolum dünyanın kültür abidesi, eşi benzeri olmayan, peygamberimizin fethiyle müjdelediği, imparatorlukların baş şehri İstanbul'a düştü. 'Hocam' diyerek, yüz metre ileriden ceketlerini ilikleyen çocukların yerini, öğretmenlerini gördüğünde umursamayan öğrenciler aldı. İlk zamanlar bu durum çok garibime giderdi. Fakat zaman içinde ben de alıştım. Her öğretmen gibi benim de amacım öğrencileri hayata en iyi şekilde hazırlamaktı.

1

Uzun yıllardır hayatımı çok etkileyen olayları yazdığım bir günlüğüm var. İlk Urfa'ya gittiğimde : 'Müdürüm: Hocam! Burası sizin ilk görev yeriniz. Farklı bir yer, yaşadıklarınızı, gözlemlerinizi yazın. Günün birinde elinize alıp okuduğunuzda buraları anımsarsınız" demişti.

Şimdi notlarımı karıştırırken çok farklı duygulara kapıldım. Ne kadar çok şey yaşamışım. Acı-tatlı anılar, öğrencilerimin mektupları, ilk öğretmenliğe başladığım günün heyecanı, hiç bir şey öğretemiyorum diye ağladığım stajyerlik günlerim, hiç hak etmediğim bir sarı zarfı aldığım zamanki yıkılışım..

Sayfaları karıştırırken bir yer vardı ki; başlığımı görünce okumadan bir kenara koyamadım. "Anlayabilseydi-

niz ağlayabilirdiniz' yazmışım. O günleri en güzel anlatan cümleydi. Çok zor günlerdi: Bir yanda yirmi yıllık emek, işiniz, hayalleriniz, öğrencileriniz... Diğer yanda inandığınız değerler. Bunlardan birini tercih etmek zorunda bırakılıyorsunuz. O kalp sancısını kelimelere dökmek mümkün olmadı. Derler ya "sizi anlıyoruz"!. Maalesef anlamıyorlar, anlamadılar da! Onu sadece yaşayanlar bilir. Gözyaşlarımızı kalbimize akıttığımız günlerdi o günler.

Beni ta derinden etkileyen bir söz yazmışım notlarıma. Bunu yazıp yazmamakta kararsız kaldım. Hani bazı anlar vardır: Önünüze pek çok yol açılır, hangisine gideceğinize karar veremezsiniz. Yüreğinzin götürdüğü yere gidersiniz.

İşlemediğimiz suçların kâğıtlara yazıldığı o dönemde; yöneticimizin bize verdiği cevaptı. 'Biz emir kuluyuz!' İnsana işlemediği bir suç, emirleri yerine getirme pahasına yapabilmek: Nasıl bir vicdandı bu? Hiç mi sızlamaz bu kalp? Haksızlık karşısında susmak yokken, inançlarımız da işlenmemiş suç atfetmek nedir acaba? Mehmet Bey gibi neyin kulu olduğunu bilen cesur yürekler gerekli, belki bir şeylerin değişmesi için.

O zor dönemlerimizde canla başla bize yardım eden bütün yöneticilerimize yürekten şükran, diğerlerine de o gün yazdığım Üstat Necip Fazıl' in şu dizelerini armağan ediyorum.

"Anlayabilseydiniz ağlayabilirdiniz.

Siz bir buz çölünde yol alıyorsunuz

Merhametten ne büyük iyilikler doğacağını unuttuğunuzdan kaybediyorsunuz".

BALIKESİR

KOT PANTOLON

DİLAVER AYYILDIZ

Konya Selçuk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Fransız Dile ve Edebiyatı Bölümünden 1985 haziran döneminde mezun oldum.Liseyi bitirdiğim yıl, şansımaya –daha doğrusu şanssızlığımaya- üniversiteye giriş sınavları iki kademeli olmuştu.Üniversiteyi bitirdiğimde de, doğrudan öğretmen olarak atanmak yerine bir sınava daha girmem gerekti ve yeterlilik sınavına girdim.İlk girişimde de kazandım.

Sınavı kazanmam da hemen atanmak için yetmedi. On aylık bir bekleme sonunda Bitlis'in yeşil bağrını Van Gölü'ne açmış,cennet vadi, ceviz diyarı Adilcevaz'a Fransızca öğretmeni olarak atandım.

Atama evrakımı güç-belâ tamamladıktan sonra, yol-iz bilmeden yola koyuldum.Uzun ve yorucu bir yolculuktan sonra Tatvan'a vardım.Yolculuğun meşakkatini bu günün şartlarına göre değerlendirmek yanıltıcı olur.Yirmi bir yıl öncesinden söz ediyorum.

Ağır kolilerimle Tatvan'da otobüsten indikten sonra, beni Adilcevaz'a götüreceğini zannettiğim bir minibüse binerek, Van gölü boyunca uzanan yılan yollardan, bir açık hava müzesini andıran kümbetler kenti Ahlat'a vardım. Ne var ki başka yolcu olmadığı gerekçesiyle minibüsümüz

Adilcevaz'a kadar gitmiyordu.Şoför beni bir lûtufta buluyor edasıyla, Ahlat'ın çıkışında bulunan bir lastik tamir dükkanına bıraktı. Zira benzin tankerlerinin mola yeriydi burası.Kaptanlar bir yandan yandaki çay ocağından çaylarını içiyorlar, bir yandan da tamiratın bitmesini bekliyorlardı.

İkindiyi geçmiştik.Nisanın tam ortasıdaydık ama,hava çok serindi ve ben üşüyordum.Gökler de hafif hafif ağılıyordu bu halime.Hava kararmaya başladığında, hayatımın her deminde hissettiğim yalnızlık ve bahtsızlık hissi, yine gelip çörelendi içime.Nöbet nöbet gelen burkuntularla bazen kendi kendimi teselli ediyor, bazen de yüreğimin yangınını serbest bırakıyordum.Memleketimden yüzlerce kilometre uzakta, soğuk bir akşam vakti, ne işim vardı tanımadığım bir lastikçi dükkanında?Tanker bulursam iyi de ,bulamazsam ne yapardım bu küçük ve yabancı kentte? Otel var mıydı? İki ağır koli ile ne yapardım?

Korktuğum olmadı ve bir benzin tankeriyle Adilcevaz'a ulaştım.Kaptan beni, daha sonraki dört yıl boyunca her gün arşınlayacağım Van Gölü'nün kenarında indirdi.Bir yamacı göstererek, "Hocam buradan dümdüz git,doğru varırsın çarşıya" diyerek, Erciş'e doğru yola koyuldu.Çevreme baktığımda anladım ki,Adilcevaz'a varmak için daha belki beşyüz metrelik bir yokuşu çıkmam gerekiyordu zifiri karlılıkta.Öyle de yaptım.Kolinin biri sırtımda,biri elimde, o soğukta kan-ter içinde çarşıya vardım.Ama parmaklarım koptu kopacak.

Bir otel sordum.Şehirlerin en ücra yerlerindeki gecekonduların bile daha planlı ve düzenli kaldığı bir yapının en üst katına çıktım dar, ve biçimsiz merdivenlerinden.Bir tek hayal bile kuramadan uyuyakalmışım.

Ertesi gün, elbise ve kitap kolilerimi otelde bırakarak, atama evrakım elimde, üstümde bir gömlek ve bordo bir hırka, altımda kot pantolonla göreve başlamak üzere otelden çıktım. Bir kaç kişiye sorduktan sonra okulu bulmuştum. Dört buçuk yıl görev yapacağım Adilcevaz Lisesi'nin bahçesinden içeri girdim.

Karşımda kiremit renkli ve sarı boyalı betonarme bir bina; sağ tarafta ise, çatısı saçla örtülü, tek katlı, duvarları kireç badanalı uzun bir yapı uzanıyordu. Bu bina tam karşımda duran binaya nazaran daha eski, muhtemelen yığma yapıları bir bina idi. Bahçede mevcut ağaçların tamamı da bu uzun beyaz binanın önünde sıralanıyordu.

Bahçeyi geçtim ve üzerinde “Adilcevaz lisesi” tabelası olan binaya girdim. Her okulda olduğu gibi, iki nöbetçi öğrenci girişte oturuyordu. Müdür beyin odasını sorduğumda, üst katta olduğunu söylediler. Nöbetçinin biri bana eşlik ediyor, üst kata müdür beyin odasına çıkıyorduk. Nöbetçi öğrencinin “burası ” diye gösterdiği kapıyı, çalarak içeri girdim. Masanın gerisinde orta yaşlı, saçları gür ve geri taranmış, beyaz gözlüğü burnunun yarısına kadar inmiş bir adam masanın üstüne koyduğu kalın bir kitabı okuyordu. Selâm vererek içeri girdim. Başını hafif kaldırarak “aleyküm selam” dedikten sonra kitabı yavaşça kapatıp, sağ yanındaki etajerin üstüne koydu. Yerinden kalktı ve ne soğuk ne sıcak, ortalama bir eda ile, “Hoşgeldiniz” diyerek masanın önündeki koltuklardan birine buyur etti.

İlk defa bir “öğretmen”dim ve ilk defa bir öğretmen olarak bir “müdür” ile karşı karşıyaydım. Oturma biçimimden konuşma tarzımdan hakkımda kanaat edinmeye çalışacağımı düşünerek, fazla konuşmuyor, sorularına kısa cevaplar veriyordum. Verdiğim cevaplar da sorunun cevabı

olmayacak, fazladan hiçbir cümle yoktu. Hani, soru sordu, birkaç cümlede fazladan ben ekleyeyim, muhabbet olsun anlayışına hiç saptım. Ne asık suratlı olmalıydım, ne de iki kelam ile yılmış biri!.. Böyle bir intiba oluşsun istemiyordum. Bir yandan çayımı yudumluyor, bir yandan da, kendi kendime “Daha tanışalı on dakika olmuş bir adamla, hem de bir müdürle daha fazla ne konuşulabilir ki!” diyerek, tavrımın doğruluğuna, yerli yerindeliğine kendimi inandırmaya çalışıyordum. Bu günden o güne baktığımda düşünüyorum da, ne gerek vardı bunca hesaba, telaşa, te-dirginliğe?

Çayımı bitirdikten sonra, “Hocam izninizle ben öğretmenler odasına geçeyim” diyerek ayağa kalktım. Orası müdür odasıydı; işimi ve çayımı bitirdiğime göre, orada oturmam anlamsız ve fazladandı. Daha fazla oturmak bir bakıma münasebetsizlik olurdu. Bu yüzden öğretmenler odasına doğru yürüdüm.

Öğretmenler odasına girdiğimde genç bir öğretmen arkadaş oturuyordu. Mersinliydi, felsefeciydi. Onunla da tanışıp on beş dakika kadar sohbet etmiştik ki, Müdür bey kapıyı açtı ve bir adım içeri girdi. Bana dönerek “hocam, kot pantolonla olmaz böyle!” diye uyardı. Çok bozuldum, utandım ve kızardım.

Bir şeyler söylemem gerekiyordu. Kendimi savunmam, bu kıyafetimin gerekçesini ortaya koymam lâzımdı: “Hocam kolilerim otelde, henüz açmadım, elbiselerim orda. Bu yüzden böyle geldim” dedim. Bu gerekçemi söyledikten sonra “Ha tamam o zaman” diyeceğini zannediyordum, ama olmadı. “Tamam da artık üniversite öğrencisi değilsiniz, öğretmensiniz!” diyerek tersliğini sürdürdü.

Meslek hayatımın ilk on beş-yirmi dakikasına azar işiterek girmiştım. Baştan ayağa bütün vücudum yanıyor, yüzümün kulaklarıma kadar kızardığını hissediyordum. Ağzımdan tek bir kelime daha çıkmasına imkân yoktu. Boğazım düğümlemiş, ağzım kurumuş sanki dilim ağzımda büyümüş de dönmüyordu. “Öğretmenlik nasıl bir şeymiş böyle!...” cümlesi kafamda dolanıp duruyordu. Şoktaydım.

Okul müdürü Özer Şahin bey, -Halen Halk Eğitim Merkezi Müdürü- odadan çıktıktan sonra, ayağa kalkıp pence-reden yeşil vadinin toprak rengi yamaçlarını seyretmeye başladım. Tam karşımda Urartu Kalesi asırlardır olduğu gibi, yine bir yalnızlık abidesi gibi duruyor, bana bakıyordu. Odadaki diğer öğretmen arkadaş da hiç konuşmuyor, suskunluğuma eşlik ediyordu. Bir şeyler söylemek istiyordum, söylemeliydim de. Daha meslek hayatımın ilk on beş-yirmi dakikası içinde uyarılmak çok kötü bir durumdu.

Böyle başlamamalıydım. Dört yıl üniversite okumuş, fransızca öğretmeni olmuşum. Gencecik bir öğretmendim ben. İlk tayinimde ana ocağından, ana yurdun öbür ucuna, hem de doğuya, hem de Bitlis’e; üstelik Bitlis’in bir ilçesine gelmişim şevkle ve heyecanla!.. Ben sadece fransızca öğretmek için aşmamıştım bunca yılı, bunca yolu. Çocuklarıma insanı, hayatı, sevmeyi öğretecektim. Ağlayan çocuklarımin gözyaşlarını silecektim, sorunlarına çare arıyacaktım. Annesiyle tartışan Engin’in, babasıyla bozuşan Sema’nın problemlerine çare olacaktım! Ama, olmadı!..

Meslek hayatımın ilk gününde, ilk saatlerinde ben çaresiz duruma düştüm. Urartu Kalesi’ni ne kadar seyrettim bilmiyorum. Felsefeci öğretmen arkadaşım, “Boş ver hocam, Özer Bey iyidir, takma kafana!” deyince uyandım

ve ona döndüm. “Neyse önemli değil!” dedim, ama hiç de inandırıcı değildim.

Göreve başladım. Günler haftaları, haftalar ayları kovladı. Bir- iki yıl sonra bir gün Özer Bey’e, “İlk geldiğim gün beni niye azarladın hocam?” diye gülererek sordum. Gülererek sordum çünkü, iki iyi dosttuk biz artık. “Ne zaman yahu?” dedi. Olayı anlattım. “Allah Allah niye öyle etmişsiz ki ya!” dedi. “Herhalde ilk günden korkutalım da sonra gevşemesin, diye mi düşündük ne bileyim?” dedi gülererek. “Kusura bakma ya, ne bileyim niye öyle yaptık” dedi ve konuyu kapattık.

Aradan zaman geçtikçe, ilk gün beni azarlayan o insanın, hiç de o yapıda biri olamadığını anladım. İki iyi dost olduk. Biz bugün hâlâ onunla görüşüyor, sevgi ve muhabbetimizi taze tutuyoruz. Aradan on yedi yıl geçmemiş sanki. Her telefon görüşmemizde eski günlerimizi buruk bir mutlulukla yâdediyoruz. Bu hatıranın yazılmasından üç gün önce yine ağabeyliğini yaptı ve beni aradı. Helâllik diliyordu. Ben yine ona bu olayı hatırlattım. “Kardeşim sen de hiç unutmuyorsun ha! Hakkını helâl et.” dedi. O benim ağabeyimdi, hakkım zaten çoktan helâldi;ama ben yine de “Helal olsun.” dedim.

Güle güle Özer hocam! Yolun açık olsun! Dua et bize.

ERZİNCAN**GÜLLER AÇINCA GÜLER BÜYÜKLERİMİZ**

AHMET ASLAN

‘Misaller merkepler gibidir, neyi yüklersek onu götürür’ derdi Prof. Dr. Abdullah Özbek hocamız. Gerçekten de öyledir. Misallere neyi yüklemişsek itirazsız onu taşımışlardır. Bu öyle bir hamallıktır ki itirazı ve ücreti de yoktur. Aslında zevk alıyorlar bu işten. Onlar darılmazlar, gücünmezler ve yorulmazlar.

Öğretmenler hep bahçıvan; öğrenciler ise bahçenin gülleridir her zaman. Bu ikilem böyle devam edip gitmiştir. Ancak bahçenin sahibi hiç sorulmamış ve sorgulanmamıştır. Herhalde bir sahibi veya sahipleneni hep olmuştur. Bu bağların ve bahçelerin bahçıvanları adları ve sıfatları konulmamış olmasa da sahipsiz değildir.

Bahçenin sahipleri her ihtimale karşı hazırlıklıdır. Güller güzel açmış veya ve bin bir rayiha saçmışsa onlar kendilerini tanıtır ve sahiplenirler. Hatta güllerin açmasını, rayihalar saçmasını kendi meziyetlerine bile bağlarlar. Toprak unutulur, tohum hatırlanmaz, bahçıvan yok sayılır. Hep böyle midir, böyle mi olmalıdır, olması gereken bu mudur diye sormamız, belki doğru da değildir.

Toprak mütevazı, güller sabırlı, bahçıvan mükemmel ve mütevekkil ise, âşıkça güllerine delicesine; geçici hiçbir

değer onun için değerli değildir artık. Bahçıvan hatırlanmak istemez mi? Biraz da ister. Bülbüller feryat etmese, güller niçin açsın? Güzeller koklamazsa güller niçin koksun? Saba rüzgârı esmezse niçin rayiha saçsın? Boşa gitmez mi emekler? Onun derdi yâre ulaştırmaksa kokuyu, geçerken uğradığı mekânların kokması onu ilgilendirmez herhalde.

Hangi sebepten olursa olsun, bazen bizler de bağ sahipleriyle arayı serinletsek, soğutsakta hep gülleri ve ötecek bülbülleri hayal etmişizdir.

Doğrusu insanın kendini anlatması, kendinden bahsetmesi çok şıkda değil. Ama tecrübeleri paylaşmak adına, ümit ve dua ediyorum ki hataya düşmem, haksızlık yapmam ve kötü bir bencilliği yaşamam.

Okulların açıldığı ilk ayın içindeyiz. Kutlanacak kandil gecelerinin birisinin arefesindeyiz. Günlerden pazartesi ve öğleden önce dersim yok. Saat on civarları. Hazırlığımı yapmış oturuyordum. Birden aklıma kandilde ne yapabiliyim diye geldi. Henüz öğrenciyi de iyi tanımıyorum. Müdür beyin olaya nasıl bakacağını hesap etmeden, öğrencileri kürsüde hayal etmeye başladım. Hemen okula geldim. Müdür beye durumu anlattım. Müdür bey en başta zamanın darlığını hatırlattı. Ona yetiştirebilirim deyince, tereddütle de olsa ‘evet’ dedi. Bana yardımcı olacak arkadaşlarla görüştüm. Onların bir kısmı ise olayı hepten beyinlerinden silmişlerdi. Yapılacakta ne olacak? Bunlara (ki idareciler) değer mi? Kendileri yapsınlar. Bu okul onların değil mi? Şu tarihte yaptık da ne oldu. Bir teşekkürü bile çok gördüler. Takdiri filancılar alsın, çilesini biz çekelim. Henüz yaşıyoruz genç. Siz de pes edip bırakırsınız bu işleri. Anladık ki bunlar boş işlermiş. Değer mi bunlara? Babalarının tapulu malı değil mi okullar?

Haksız da değildiler ama, ben bunları hesap etme niyetinde değildim. Onların haklı olmaları, diğerlerinin okulları denildiği gibi çiftlik gibi görmeleri, en azından bana mazeret olmamalı. Fedakârlığı veya gayreti bunlara feda etmek doğru mu? Onları dinledim sadece. Sağ olsun birkaç arkadaş her şeye rağmen, tanıdıklarını, kabiliyetlerine güvendikleri öğrencilerin isimlerini verdiler. Ben de sınıftan olabilecekleri ayarladım. Kendi sınıflarımdan seçtiklerim yetersiz gibi görünmelerine rağmen!.. İçlerinden bir kaç tanesini de organizasyonun sorumlusu yaptım. Pazartesi günü program şekillenmişti. Biraz daha eleme yapılacak ve neticelendirilecek durumu oluşturmuştuk. Salı günü öğrencileri müsait bir sınıfta topladım. Heyecanları renklerine yansiyordu. Kızarıyorlar ve terliyordular. Ama hep kendilerine güvenmelerini tembihledim.

Çarşamba günü deneme yaptığımda ben de heyecanlanmıştım. Oluyordu artık! Programı baştan sona onların omzuna bıraktım. İmamlık, müezzinlik, mevlit, ilahi, kaside, Kuran-ı kerim ve dua!.. Programı camide icra edeceğiz ve onlara kimse karışmayacak, kendileri sunumdan sorumlu olacaklardı. Kolay değil. Büyüklerin heyecanlandığı bir programı, öğrencilerin omuzlarına bırakıyorduk. Bazen onlara moral konuşması, zamanın çoğunu alıyordu. Sonunda perşembeye geldik.

Perşembe günü son durumu bildirmek ve prova için izin almak üzere müdür beyin odasına girdim. Programı açıklayıp izin istedim. Müdür bey sabırla dinledi. Her şeyin öğrenciye bırakılmasına güven duymadığı belliydi, her şeye şüpheli bakmasına rağmen itiraz da etmedi. Çünkü idareciliği şüphe üzerine yürütüyordu. Kendisi açısından tizlik ve disiplin, bizim bakışımızdan güvensizlik ve şüphe olarak gözükiyordu.

Aslında ne şüpheli müdürlerle karşılaştık hayat boyu? Görevlendirme olarak gittiğim bir okulda müdür bey, öğretmenler odasının kapısını kapatıyorum diye öğretmenlere sebebini sormuş. Bir gün yine öğretmenler odasına girerken bir arkadaş: kapıyı niçin kapatıyorsun? diye sordu. Ben de: kapı ne için kapatılır? Kapı olduğu için, ses ve soğuk geldiği için kapattım deyince: ben bir şey demiyorum, müdür bey soruyordu da demişti. Dışarıdan ses geldiği için televizyon sesini açıyorlar, konuşanlar birbirlerini duymak için daha da bağırarak zorunda kalıyorlardı. Ondan sonra da teneffüs yapıldığı zannediliyor. Müdür Bey'e:

-Niçin bana sormadınız, diye sormuştum. O da bana:

-Şimdiye kadar burada kapı kapanmazdı da deyince, ne kadar önemli bir kuralı bozduğumu anlamıştım(!)

İdareci okulla, öğrenciyle ve eğitimle ilgileneceğine, öğretmeninden şüphe edip takip etmeyi kendine vazife sayması acınacak bir durumdur. Ama maalesef bunların sayısı az değildir. Eğitim, disiplin ve başarı adına ne yapabiliriz? Diye soran müdür beye: okulun iç ve dış temizliğine biraz daha hassasiyet gösterelim, çevre duvarlarını kireçle de olsa boyayalım, merdiven başlarına ayna koyalım ve sosyal faaliyetleri artıralım diye söylediklerim, kendilerinin o kadar dikkatini çekmemişti. Çünkü onların daha önemli işleri vardı. Fakat hiçbir şey yapmıyorlar da demiyorum tabi ki.

Disiplin asla güveni, sevgiyi ve saygıyı sarsmamalı. Güven de disiplini bozmamalı. Çünkü çok gariplikler oluyor. Hatta yıllık planı imzaya götürürken öğretmen arkadaşlar:

Ayet el kürsü, Felâk ve Nâs oku ki, seni geri çevirmesin dediklerinde, biraz da gariptim. Planı önüne

koydum. İnceleyip imzaladı. Öğretmenler odasına dönünce şaşırılmışlardı. Ben de onlara şaşırmışım. Ama daha sonra plan ve zümre götüren öğretmenleri görünce, müdür beye hak vermek zorunda kalmıştım. Plansız planlar, zarafetsiz zümreler... Güven yıkılmıştı veya güveni yiktirilmişti. Niye böyle veya neden böyle sorgulanmalıydı. Ama kimse aynaya bakma zahmetinde bulunmuyor nedense.

İzin isteyip ayrılırken bana :Akşam namazından sonra programa başlayın, dedi. Akşam namazından sonra niçin başlayacaktık? Anlamaya çalıştım ama, bir türlü kafama yatmadı. Gençlerle provayı yaptık. Eksiklerimiz gözüküyordu. Son söz olarak öğrencilerime: Sakın güveninizi yitirmeyin. Eksikleriyle de çok güzel!.. Bu kadarını yapmak büyük başarı. Size güveniyorum. Program başlayınca Allah'a güvenin. Duam ve bütün bedenimle yanınızda olacağım. Yatsı ezanıyla hazır olun, deyip dağıldık. Güvenmeye haklıydım. Çünkü çok çalışmıştık. Hatta sesi kesilenler bile vardı. Onlara naneli şeker dağıttım.

Eve giderken ve camiye dönerken müdür beyin: Akşam namazından sonra başlayın, demesini bir türlü anlamaya çalıştım. Fakat kesin bir cevap bulamadım. Cami avlusuna girerken yatsı ezanı okunuyordu. Beni ilk karşılayan öğretmen arkadaşım ve dostum Hasan beydi:

-Müdür Bey seni arıyor, çok kızdı, niye başlamadınız diyor. Öğrenciler etrafımı sardı ve aynı şeyler. Camiden içeri giriyorken bu defa imam ve müezzin karşılıyor:

-Müdür bey çok kızdı, biz yatıştırdık Seni soruyor. Sanki kıyamet kopuyor. Ama ben son derece sakinim. Asa-bileşmeye gerek yok, yeri de değil. Ama niçin böyle davrandığımı anlamaya başladım. Sakin bir şekilde kendileri-

ni buluyorum. Ya ateşi düşmüş ya da benim tavrımdan işi uzatmak istemiyor:

-Niçin başladınız?

-İyi de hocam akşam hemen hiç cemaat olmaz. Öğrenciler oruçtu.

-Ben size başlayın dememiş miydim? Geçin başlayın.

-Peki, müdür bey, dedim.

Müdür bey cemaatsiz program istiyor. Seyircisiz maç!.. Anlıyorum ki programdan endişesi var. Ama ben rahatım. Öğrencilerime, güllerime güveniyorum. Program ezanın okunması ve namazın kıldırışı ile başladı. Bülbüllerim ötmeye başladığı andan sonuna kadar huzur doluyoruz. İşte Murat, Lokman, Fatih, Yavuz, Köksal, İbrahim, İlhami, koro ve imam hatibe yazılmış ezgisiyle Seyfullah!.. Gönül pınarları doldu. Gözyaşları sel olup aktı. Kimse duygularını gizleyemedi. Gizleme imkânları da yoktu. Programa katılanlar müstesna bir geceyi yaşamının huzuruyla ayrıldılar. Herkes öğrencileri tebrik etti. Güllerimi öpüp kokladım. Müdür beyle tokalaşıp, gecesini tebrik ettim. Gözlerinin içi gülüyordu. Onlar hep güler yüzlüdürler(!)Gülmeyi hak ediyorlardı. Bahçelerini bakmış, sulamış ve gübrelemişlerdi. Gurur duydular okullarıyla, gecelerini tebrik eden yaşlısıyla genciyle. Hatta ellerine eğilen piri fani dedeler, insanı onurlandırıyordu.

Ama ya program kötü olsa ne olurdu? Onu doğrusu biliyorum. Tahmin bile etmiyorum.

Geç kaldınız ama iyiydi dediğinde, erken başlatma sebebini daha net anlamış oldum. Belki Müdür beyde haklıy-

dı. Pazartesi başla, perşembe program yap. Dahası bütün sorumluluğu öğrencilere yükle. Sen geç seyret kötü olsa, beni kimse tanımayacak ve bilmeyecek.

Bir sene sonra onuncu sınıflardan birinin sınıf öğretmeni-
niyim. Duvar gazetesi çıkarıyoruz. Tamamı da öğrencilerin
eseri olmak üzere!.. Diğer sınıflarla da rekabeti körüklüyo-
rum. Hatta üniversitede okuyan bir öğrencimiz:

-Hocam siz “kimin sınıfı” dedikçe sınırlarımız bozulu-
yordu. Ama anlıyorum ki tatlı bir rekabetin peşindeymişsi-
niz, diye ifade edip anladığı yarış, sınıfımızı kesmiyordu.
Farklı bir şeyler yapmak telâşında öğrencilerim. “Kimin
sınıfı?” En sonunda bir komedi oynamaya karar vermişler.
Bana gelerek:

-Hocam bir piyes ayarladık, oynamak istiyoruz. İdare
izin verir mi? Müdür bey nasıl bakar bu oyuna acaba? Öğ-
rencilere;

-Oyunun konusu nedir? dedim

-Lokantayı anlatan bir komedi. Oyunun adını bile koy-
duk. “Bir Porsiyon Kahkaha”

-Bu nereden çıktı şimdi?

-Hocam, bizim Orhan lokanta da çalışıyor. Bizim yaz-
dığımız bir oyun. Biz bu oyunu oynamak istiyoruz. Hem ti-
yatro, hem de içeriği farklı. Alâkasız gibi gözüküyor değil,
alakasızdı. Ama bütün buna rağmen çok güzel kurgulamış-
lar. Destek olmak benim görevim. Peki, dedim. Her şeyden
önemlisi idare onay verir mi, bu işe düşünüyorlar? Oyunun
içeriğini zenginleştirdik. Servise hazır hale gelmeye başla-
dı. Duyanlar:

-Başka konu mu bulamadınız? Dinî veya tarihî içerikli olsa bari. Ciddi bir konu seçin, sonra idare izin vermez böyle saçma sapan bir oyuna. Burası komedi okulu mu? Yazık olur emeklerinize, diye moral destek veriyorlar(!) Doğru, burası tiyatro okulu değil. Garson veya aşçı yetiştirmiyoruz. Güldürü lisesi hiç değiliz. Kahkaha da nereden çıktı?

-Durumu müdür beye açmadan önce, müdür yardımcılarıyla görüştüm. Aynı endişe ve umutsuzluklar!.. Kararımı verip müdür beyin odasına girdim. Durumu izah ettim. Aynı şeyleri o da saydı. Ama alternatifleri sundum. Başarılı olduğunu, gaye farklı başarıların da başarıyı getireceğini, ilerde farklı çalışmalara zemin oluşturacağını ve öğrencilerin yüreklendirilmeleri gerektiğini anlattım. Müdür bey dinledi. Sonunda ‘olsun bakalım’ dedi. Belki biraz da beni kırmak istemedi. Belki de sonucu görmek istedi. Onu da bilmiyorum. Kabul edebileceğine ne yardımcıları, ne de öğretmen arkadaşlar inanıyordu.

-Okulun salonunu düzenledik. Perdesi yoktu, hazırladık. Teknisyen ve hizmetli çalıştırmakta zordur ya. Okulların genelinde hizmetliler, kendilerini, okulu idare etmek için şartlandırırılar. Onları da geçiyorum. Provaları yapıp, oyunun gününü tespit ettik. Müdür beyi programa çağırdım. Oyunumuz üç perde. Piyes başladı. Öğrencilerimiz komediyi cidden çok profesyonelce ve komik sunuyorlardı. Hele Selami’nin sergilediği kabiliyet görülmeye değerdi. Adeta yılların kabiliyeti gibi. Salonda kahkaha sesleri yükseliyor. Müdür bey zor durumda. Tam gülse karizma çizilecek, gül-mese kendini tutamıyor. Birinci perde bitince;

-Niye fotoğraf çekmediniz, dedi.

-Düşünmedik hocam, dedim.

-Benim odamda fotoğraf makinesi var, git getir dedi. Aradan istifade aceleyle giderken, müdür beyin anahtarını bana vermesine şaşırmıştım. Sonra duyan diğer arkadaşlar da şaşırda. Ama müdür bey haklı!.. Ee bu işleri iyi bilirler. Arşivlemek lazım!.. Lazım olabilir ileride!..

Program bitti. Herkes gibi müdür bey de gülüyordu. Çünkü onlar hep güler yüzlüdürler.(!) Hızımızı alamamıştık. Çünkü müthiş bir enerji almıştık. Artık bizi Erzincan izlemeli. Yetmez Türkiye!.. Müdür beye konuyu açtığım da çok sıcak bakmadı. Engeli aşmak için müdür yardımcılarının birinden yardım istedim. Sonradan anladım ki, yardımını istediğimiz yolumuzu kesmiş. Biz olayın içeriğini bilmeyince, hep Müdür beyi zan altında tutmuştuk. Meğer yardımcılar yâr değilmiş. Çok uğraştım ama engeli aşamadım. Daha sonra bu oyunu dershanenin yıl sonu etkinliği olarak oynadılar. Defalarca alkış tufanı koptu. Programı izlerken buruk bir mutluluk yaşadım. Hâlâ burukluğu hissediyorum. Keşke okulumuz adına oynaya bilseydik.

Hep kahkahalar atacak değiliz ya. Bir yılda hep ilkbahar ve yaz yoktu. Sonbahar ve kış da vardı. Hatta soğuktan sığınacak kışlalar bile kurulmuştu. Kışın ayazına karşı. Ama bizi de herkes gibi kışlalar üşüttü. Ayazı bizi soldurdu. Zaman gelmişti ki demek kış da geldi. Aralık ocak derken şubatın keskin soğuğu. Soldu güller birer birer. Bülbüller göçtü. Yuva boş kaldı. Hazan vurdu bağımızı. Ne bağ kaldı ne bahçivan. Kovan arısız kalınca, terk ettik yuvayı. Birileri güller dikti bağımıza yeniden. Biraz fazla dikenliydi ki, her önünden geçtiğimizde yüreğimize battı. Kalbimiz kanadı. Kanadımız kırıldı. Yorgun hissettik bedenimizi. Ellerimiz titredi, dudaklarımız deprendi hep acıyla. Yürekler neler fisıldadı onu, ancak kalplerin sahibi biliyor. Yeni açan güller fazlaca renkliydi. Bizim gibi kokmuyordu ama güzel

görünüyordu. Acaba elimizde kalan bağa bülbüller gelir mi diye hep düşündüm. Renklendirsek bağımızı. Elimizdeki bahçemizi süslesek. Başka bülbüller gelmese de, elimizdekiler belki göçmezler veya severler de güzel öterler diye. Yok olmuş bağın artıklarıydı geridekiler. Gergindiler, biraz da tedirgindiler. Tedbir almalıyız diye düşündüm hep. Yoksa bunlar da göçecek. İzi değil tozu da kalmayacak.

Toplantılarda; müdür beye:

-Bu okulu, dünyanın en gıcık rengine boyayalım. Tabelayı kocaman yapalım. Bina boyu kadar. Hatta ışıklandıralım. Gelip geçenler dönüp baksınlar, belki hatırlarlar. Belki de içini beğenmeseler de, dışının cazibesi onları çeker dedim. Hatta birkaç defa müdür beye odasında bu konuyu ayrıntısıyla anlattım. Artık okulun dışı bile iticiydi. Terk ettiğimiz üçüncü yuvamızın yeni halini görünce oturacak bir bankı olmayan, koklanacak bir çiçeği bulunmayan çamur ve taş yığını bahçeyi hatırlayınca hep acıdım önceki yavrularımıza. Eğitimde çevre de etkili bir faktördür. Sadece kabın içinin temiz olması yetmez. Dışı da temiz olursa anlamlı olur. Öğretimi eğitime dönüştürebilmek için çevrenin cazibesi olması lazım.

Ben bunları anlattıkça hep gülümsedi idarecilerimiz. Gülüştü öğretmenlerimiz. Ben sürekli söylemeye devam ettim. Hayalim içi ve dışı pırıl pırıl rengârenk bir okul!.. Bahçe demirleri farklı renklerde ve yemyeşil bir okul. Hatta alternatiflerini bile sundum:

Ek derslerimizden boya parası keselim ve bizatihi boyaları bizler yapalım. Ben bu işe hazırım. Gücümüz yetmezse esnafımız bize bu konuda seve seve yardımcı olur. Kimse ciddiye almadı. Üzerinde durmadı. Belki de tuta-

naklara bile yazacak bir fikir olarak görmediler. Ama Ferhat gibi, kayalara vurmaya devam ettim.

Bir perşembe günü, bir öğrencinin bursu için Erzincan Ticaret ve Sanayi Odası başkanı Aydın Bey’i ziyaret ettim. Tanışıp sağdan soldan sohbet etmeye başlayınca beni şaşır-tan, biraz da mahçup eden ama gerçeği ifade eden şu cümleyi kullandı:

-Hocam o okulunuz nedir öyle? Mezbelelik gibi görünüyor. Her geçişimde görüntüsü şahsen beni çok üzüyor. Ben imam hatip lisesi mezunu değilim ama, bir insan olarak, görüntüsünü bu okula yakıştıramıyorum. Bir tabelası var ki evlere şenlik, solmuş okunmuyor. Okul mu, harabe mi belli değil.

Doğru söylüyordu. Tespiti de netti. Yanımda ayna olmadığı için rengimi görme şansım yoktu. Herhalde bütün koyu renklerin izlerini barındırıyordum. Okul boyasız kalmıştı, ama ben boyaya batmıştım.

Durumu kendisine açıkladım. Toplantılarda, özel sohbetlerde anlattıklarımı, şahsen okulu zaman zaman kendileri gibi tarif ettiğimi, ama henüz bir neticeye varamadığımı söyledim. Böyle söyleyerek, beni üzmüş olabileceği için özür diledi. Ama görüntüye çok üzüldüklerini, okulun geçmişine yakıştıramadıklarını ifade ettiler. Hatta madden yardımcı olabileceklerini söylediler. Sevinmiştim. Tünelin bittiğini, ışığın görüldüğünü hissettim bir anda. Yanında başkaları da vardı. Onlar da yardımcı olacaklarını söylediler. Tam fırsatı deyip isimlerini ve vaat ettiklerini oracıkta yazdım.

Burs olayını neticelendiremedim ama, okulun boyamasına başlamış olduk. Binadan ayrılırken gayri ihtiyari:

“Tohum saç, bitmezse toprak utansın

Hedefe varmayan mızrak utansın

Hey gidi küheylân koşmana bak sen

Çatlarsan doğuran kısrağın utansın” diye mırıldandığımı hatırlıyorum.

Cuma günü okulda nöbetçi idim. Nöbetçi arkadaşlara olayı anlattım. Güzel olacağını, kendilerinin de maddi destek sağlayacaklarını, yalnız idarenin bu konuya nasıl bakacağı konusunda da tereddütlerini belirttiler. Onları da listeye ekleyerek müdür beyin odasına hazırlıklı bir şekilde girdim. Müdür beye olayı ayrıntısıyla anlattıktan sonra, listeyi masalarına koydum. Bu konuda diğer öğretmenlerimizin ve esnafımızın desteğini sağlamak için, çalışma yapmamız gerektiğini anlattım. Bütün bunlardan sonra müdür beyin tereddüt edecekleri ve hayır diyebilecekleri bir şey kalmamıştı. Hatta kendileri bile maddi destek sözü verdiler. Müdür Bey’in ismini de listeye ekledim. Öğretmenler odasına dönünce arkadaşlar, müdür beyin bu kadar erken evet deyişine şaşırıldılar. Aslında müdür beyden alternatifli ve mantıklı ne istemişsem kabul etmişti. Bir kutlama öncesi müdür beyin odasına giderken, yapmayı planladığımız işi müdür beyin kabul etmeyeceğini söyleyen bir öğrenciye, arkadaş:

-Ahmet bey ne yapar yapar bunu mutlaka kabul ettirir demişti. Aslında benim yaptığım inatçılık değil, ispat ve ikna idi. Söylediğim fikrin alt yapısını da oluşturuyor, alternatiflerini de alt alta sıralıyordum. Eğer elim boş, kuru bir temenniyle gitmiş olsaydım; kabul etmemiş olması doğal sayılabilirdi.

Sonunda birkaç esnaf gezmiştik. Sağolsun Aydın bey boyanın tamamını karşıladı. Böylece boya işi çok büyük bir hızla şekillenmiş oldu. Dün hayal gibi gördüğümüz şey bugün gerçeğe dönüşüyordu. Yine bir Cuma günü müdür bey beni çağırdı:

-Hadi boya rengini beğen bakalım, dediğin oluyor, boyaları getireceğiz, dedi. Ben de:

-Müdürüm benim boya henüz kataloglara girmedi. Burada da çok gıcık renkler yok diyerek şakalaştım. Sonunda beraberce renkler üzerinde istişare ettik. Boyama işi başladı. Okulun boyası bittiğinde farklı bir bina ortaya çıktı. Müdür yardımcısı öncesini ve sonrasını belge olarak bulsun diye fotoğraflayıp; okuldaki bilgisayarına kaydetti. Arşivlemeye özen göstermeli, çünkü bir gün lazım olur!

Boyadan sonraki ilk veli toplantımızı yapıyoruz. Müdür bey velilere okulu nasıl gayretle boyattıklarını, Aydın beyle görüştüklerini, maddi destek verdiklerini, teşekkürü hak ettiklerini anlatıyor. Anlatırken de böyle büyük bir işi başarmanın mutluluğuyla yüzü gülüyor haklı olarak. Tabii ki müdürler güleçtirler(!) Ama bazen öyle olmaya biliyor da!.. Güller açmayınca gülemiyorlar.

Dergi çıkarmaya teşebbüs etmiş, daha sonra da ümitlerini kaybetmişlerle ‘‘ Kalem Sevdalıları,, dergimize, bazı zevatin da etkisiyle destek vermediklerinden gülemediler. Çünkü kaleme sevdalıların gözyaşları, dergi çıkamayacak diye sel olmuştu. Gülmek için güldürmek ve güvenmek lâzım. Doymak için çiğnemeyi göze alamayanlar aç kalırlar. Dileğim bütün insanlık gülsün. Kalbimizden güven ve güzellikler; yüzümüzden gülcükler eksik olmasın.

HAKKARI

MAMOSTE’NİN BAYRAM ŞEKERLERİ

İZZETTİN SEVEN

Ramazan’ın son günleriydi.Pansiyonlu olan okulun öğrencilerinin çoğunu tatlı bir heyecan sarmıştı. Bayram gelip çatmak üzereydi. Gurbetlik bir süreliğine de olsa bitecekti. Hiç ayrılmak istemedikleri ana kucağının sıcaklığını, baba ocağının güvenini yaşayacaklardı.Bu düşünce ve duygular zamanı geçmez kılmıştı.Bayram cuma günüydü, ama bir türlü “çarşamba” gelmiyordu. Dersler uzuyor, gündüzler uzuyor, geceler uzuyordu. Gün yirmi dört saat değil de iki üç katı olmuştu sanki.Kimi pansiyon öğrencisi bu duygu ve düşüncelerle bayramı ipe çekerken, beri taraftan bayrama gidemeyeceklerde de bir hüzün havası vardı.Bayram tatili sadece üç gündü.Çekilmez yollar ve uzaklık ve içinden kopup geldikleri köylerine varışın çekilmez güçlüğü bir çok öğrenciyi bayrama gitme fikrinden uzaklaştırmıştı.

Bayramın gelişini heyecanla bekleyenler sadece öğrenciler değildi. Mamoste lâkaplı müdür baş yardımcısı da bayrama dair hesaplar yapıyordu.Bu bayramda ne yapmalı? Bu sorunun her ne kadar hazır bir cevabı varsa da, yine de tekrar tekrar soruyordu Mamoste. Önce yakın akrabalar ziyaret edilecek, bayramları tebrik edilecek, yakın akrabalarından oluşan ziyaretçi kabile diğer köylüleri, akrabaları, dostları ziyaret edecek.Bunlar her bayramın rutin tarafıydı. “Bu bayramda farklı bir şey yapmalıyım” diyordu Mamoste.

“Benim sorumluluklarım bu bayramda biraz farklı, o halde bayram programım da farklı olmalı” Okul müdürü izin alıp ilçeye gitmişti. Resmî anlamda okulu temsil Mamoste’de idi ve bayrama gidemeyen onlarca öğrenci vardı. “Onları boynu bükük bırakmamalıyım” diyordu Mamoste.

Bayram gelip çatmıştı nihayet . Bayram sabahı mutad olduğu üzere erken uyandı, ailenin diğer efradı ile beraber bayram namazından sonra mezarlığa gidildi, ölmüşlerin ruhlarına fatihalar, yasinler okundu. Daha otuzunda dünyaya veda eden abisinin mezarının başında hayır niyetine bisküvi, şeker dağıtmıştı mahalle çocuklarına .Ne güzel bir gelenek!.. Bayramda ilk iş olarak ;ölmüşler ziyaret edilir. Adeta önce onların bayramı kutlanır. Çünkü toprağın kara bağrında tek basına yatan onlar.Yılda bir iki defa da olsa yalnızlıkları paylaşılmalıydı.Nitekim yalnızlıkları paylaşılır.Onların Hakkari’de en az iki bayram.

Mezarlık ziyareti sonrasında Mamoste evinin yolunu tuttu.Ev sakinleriyle bayramlaşma ve çocuklara bayram harçlığından sonra, mutad olduğu üzere yakın komşuların bayramı tebrik edildi.Vakit öğleye doğruydu.Adet olduğu üzere anne baba eli öpülmeliydi, bayramları tebrik edilmeliydi.Mamoste ve ailenin diğer üyeleri bu görevi ifa etmek üzere asıl ocağa yöneldiler.Evin önüne varıldığında önden çocuklar koştu.Onların bir başka heyecanı vardı, çünkü her bir el öpmek yeni bir bayram harçlığı almak demektir.

Mamoste, anne- babasının elini öperken pansiyonda bu bayramda anne babasının elini öpemeyecek çocuklar geldi aklına .İçî hüznü doldu.En kısa zamanda bayramlarını tebrik etmeyi düşündü, ama ya aşılamayan, belki aşılması da gerekmeyen gelenekler?... Ayrıca Mamoste yakın akrabalarından oluşan bayram ziyaret kafilesinin bir neferiy-

di, oyunbozanlık edemezdi. Ben pansiyona gidiyorum, hadi eyvallah diyemezdi. Nihayet amcagilde yenilen öğle yemeğinde yakın akrabalar buluşuyor ve diğer akraba- dost ve köylülerin evlerini ziyaret ile bayramlarını tebrik için kafile yola koyuluyordu. O ev benim bu ev senin derken, on altı ev dolaşıldı. Rakam, adet gereği alınan şekerlerden anlaşılıyordu.

İkinci gün... Yine aynı rutin gezmelere devam edildi. Mamoste her ev ziyaretinde aldığı şekeri özenle saklıyordu, akşama eve döndüğünde topladığı şekerleri saydı bir çocuk heyecanıyla. Tam altmış yedi adet çeşit çeşit, farklı tat ve kaliteden şeker toplamıştı. Yüzünü tatlı bir sevinç kapladı. Hem bu kadar ev dolaşıp bayramlarını tebrik ettiği için sevindi, hem de ilerde güzel bir ayrıntıya malzeme olacak bu sayıda şekerleme topladığı için.

Bayramın üçüncü günü... Gidilmesi gereken ama gidilemeyen birkaç evler de ziyaret edildikten sonra, bir zaman boşluğu doğdu. Mamoste artık pansiyon öğrencilerinin bayramlarını tebrik etmek için, hiç bir engelin kalmadığını düşündü. Hemen eve koştu. Eşinin bayram dolayısıyla yaptığı bir tepsi baklavayı ve üç gündür ziyaret ettiği evlerden topladığı bayram şekerlerinin poşetini yanına alarak pansiyonun yolunu tuttu. İçinden "Bir markete uğra, aynı çeşit ve markadan şekerleme al, dağıt. Sonra kınanırsın, cimriliğinden topladığı şekerleri getirdi" diyenler olur diye düşündü. Ama hayır, gözünde en kıymetli şekerlemeleri götürmeliyim, dedi kendi kendine. Mamoste'nin gözünde de en kıymetli şekerler zahmet çekerek, ter dökerek her bir tanesi bir evden alınan, manevi değeri olan şekerlerdi. O halde sevdiğim öğrencilerime sevdiğim şekerleri vermeliyim diye düşünerek en son kararını verdi. Önceki yıllarda da Mamoste topladığı şekerlere dokundurtmazdı, ayrı bir

poşette toplardı.Bayram sonrası okulda öğretmen arkadaşlarına; “Bunlar benim bayramda topladığım şekerler” diyerek ikram ederdi. Ama bu defa bu şekerleri öğretmen arkadaşlarına değil, evine gidemeyen,bayramda dört gözle kendini bekleyen “garip” öğrencilere ikram edecekti.

Nihayet okul kapısına vardı.Önce bekçinin bayramı tebrik ediyor. Araba bağajından tepsi baklava ve şekerleme poşetini alan Mamoste, pansiyonun kapısına yöneldi. Kapıda bekleyen öğrenci gurubunun bayramlarını tebrik etti .Giriş koridorundaki nöbetçi masasına tepsi baklavayı ve seker poşetini bırakıp, öğrencilere almalarını salık verdi.Bir kısmını kız bölümündeki öğrencilere ikram etmek üzere ayırdı.Ardından pansiyon odalarını bir bir gezdi Mamoste.Kimi öğrenci bu bir denetleme mi diye düşünüp kısa bir şaşkınlık yasadı,ama bir idarecilerinin bayramlaşma içini geldiğini gördüklerinde hepsinin gözlerinden memnuniyet ifadeleri fişkırdı.Her bir öğrenciyle tokalaşıp ayrı ayrı gözlerinden öptü.Kimisinin cümleleri boğazında düğümlendi,kimisi de geç gelmenin bedelini imalı sözlerle ödetiyordu Mamoste’ye.

Ama en anlamlısı pansiyonun kız bölümünde yaşandı. Kız bölümünde kızların bayramını tebrik eden Mamoste, bir kız öğrencinin sitemli bakışlarıyla ağzından dökülen;

“Bizi de hatırlayan varmış” sözü ile irkildi.Bu söz Mamoste’nin meslek hayatında bir dönüm noktasının başlangıcını oluşturacak.Artık ne örf, ne adet onu öğrencilerin bayramlarını belki de en önce tebrik etmekten alıkoymayacaktı.

YALOVA

YAŞASIN ! ÖĞRETMENİM ARTIK

BERİKA ÖZDAL

Üniversiteyi yeni bitirmiştım. Heyecanla tayininim çıkmasını bekliyordum. Nihayet beklediğim o gün gelmiş, tayinim çıkmış ve ben artık öğretmen olmuşum. Evde tatlı ve telâşlı bir hazırlık başladı. Tüm hazırlıklarımızı tamamladık ve tayin yerine doğru annemle yola çıktık. Kalbim küt küt atıyordu. Nasıl bir yerdi? Kimlerle karşılaşacaktım? Öğrencilerim nasıl olacaktı? Nasıl bir öğretmen olacaktım?

Kafamda bin bir soru ve hülyalar içerisinde otobüs yolculuğumuz bitmişti. İlçeye gelince doğru ilçe milli eğitim müdürlüğüne gittik. Okulum bu ilçeye bağlı bir kasabadaydı. İlçe milli eğitim müdürü, okulumun bulunduğu kasabanın İç Anadolu Bölgesi'nin en soğuk yerlerinden biri olduğunu söyleyince, sıcak iklimden gelen biri olarak endişe duydum. Fakat şimdilik tek güzel şey kasabanın İç Anadolu'yu Ak Deniz'e bağlayan yol üzerinde olmasıydı. İlçe milli eğitim müdürlüğü'nden gerekli evrakları alarak okuluma doğru yola çıktım. Uzun bir yolculuktan sonra nihayet okula geldik. Okulun müdürü ile tanıştık. İşlemlerimizi yaptı ve ben artık resmen öğretmen olmuşum. Müdürümüz gülerek eeee.. artık yarın göreve başlarsın dedi, ama ben sanki yarın geri gidecekmişim gibi hissediyordum.

Müdürüm, çoktan bana ev ayarlamak için kolları sıvamış, o gün de bizi evinde misafir etmişti. Ertesi gün heyecanım daha da artmıştı. Müdürümle okula gittik. Ders zili çaldı ama, ben heyecandan derse giremiyordum. Müdürüm bunu fark etmiş olmalı ki bana hadi beraber sınıfa gidelim dedi. Beraber sınıfa gittik. Müdürümüz, çocuklar yeni öğretmeniniz!.. diyerek beni tanıttı. Heyecanımın yatışmasını sağladı. Sınıf defterini nasıl doldurmam gerektiğini anlattı. Zor da olsa ilk günümü heyecanla bitirmiştım.

Öğretmenler odasında yaptığımız konuşmaların etkisiyle olsa gerek, öğrencilerimin bitli olduğu düşüncesi beni onlardan uzaklaştırmaya başladı. Ancak bunun yanlış olduğunu anlamam uzun sürmedi. Zira onlar ne olursa olsun çok özel çocuklardı. Ve ben öğretmenim. Öğretmenliğin sevgiyle yapılabilecek bir meslek olduğunu kısa sürede kavramıştım. Artık ben onlara dokunmaya, sarılmaya başladım. Aramızda sınıksı bir ilişki doğdu. Onları çok seviyordum. Her akşam istisnasız rüyamda öğrencilerimi görüyordum.

Bir gün müdürüm beni yanına çağırarak, sen çok sıkıldın sana izin verelim mi, ne dersin dedi. Ben de hayretler içinde kalarak bilmem dedim. Meğer kar nedeni ile okullar üç gün tatil edilmiş. Hafta sonuyla beraber beş gün tatil ediyor. İyi bir fırsat memlekete gidip gelebilirim.

Memleketime gittim. Dönüşte otobüste yer bulmakta zorlandım. Neyse ki bir otobüste yer bulabildim. Gece yarısı orada olacaktım. Şoförle daha başta pazarlık yaptım. Zira çevre yolu ile kasaba arasında oldukça تنها, uzun bir yol ve yol üzerinde ancak bir iki ev vardı. Ara sıra köpek sürüleri de bu yolda dolaşıyordu. Şoföre beni yolda indir-meyecekseniz, kasabanın içine girecekseniz ben bineceğim dedim. Şoför tamam sen hiç merak etme dedi ve ben

otobüse bindim. Kasabaya geldik.

Adam beni korktuğum gibi yolda indirdi. Ben buradan oraya gidemem dediysem de, adam inatla, ben içeriye kadar giremem, siz gidin, arabayla burada beklerim dedi. Baktım yapacak başka bir şey yok. Saat gecenin iki buçuğu. Çaresiz aldık valizi elimize, düştük yola. Otobüs gitmiyor, sözde beni bekliyor. Yol zifiri karanlık ne sokak lambası yanıyor ne de ay ışığı var. Sadece köpek sesleri ve giderek artan kalp çarpıntısı!.. Bildiğim tüm duaları ediyorum, kalbim küt küt çarpıyor. Ya bu yolu gideceğim, ya da orada düşüp bayılacağım. Bayılırsam köpeklerin üstüme hücum edebileceği korkusu kendime gelmemi sağlıyor. Ya Allah dedim yola koyuldum. Otobüs biraz bekledikten sonra gitti. Onun uzaklaşan motor sesi ile birlikte umutlarım da kaybolmuştu. En azından bir şey olursa, arabaya doğru koşarım, diye düşünmüştüm.

Dua ede ede yürümeye başladım. Bu yolun sonunda, sağ tarafta okulumuz ve lojman, yolun ortalarına doğru sol tarafta ise mezarlık vardı. Ve ben buradan nasıl geçip lojmana kavuşacaktım? Kulaklarımda köpek sesleri, kafamda mezarlık!.. Bunları düşünürken hızla yürümeye de devam ediyordum. Birden, karşıdan bir karartının geldiğini fark ettim. Karartının ne olduğunu düşünürken mezarlık da gözümün önünden geçiyordu.. Ne yapabileceğimi düşünemiyordum. Kalbimin atışı ve titremem o kadar arttı ki, karşımdan gelen karartının bunu fark edeceğinden endişelenerek adımlarımı daha hızlı atmaya başladım. Kendimden emin bir şekilde, karşıdan gelen karartının yanından geçmek arzusu içimde belirdi. Karartı bana yaklaştıkça, kalbimin atışının arttığını hissediyor ve ayaklarımın beni taşıyamayacak kadar takatsiz kaldığını fark ediyordum. O, karartıyla tam karşı karşıya geldik! Karartı: Hoca hanım bu

saatte, burada ne arıyorsun? diye sordu.

Ben onun müdürüm olduğunu fark ettim ve sonrasını hatırlamıyorum. Korkudan bayılmışım. Hafif bir baygınlıktan sonra müdürüm beni teselli etmeye çalıştı. Beni yeniden alıp evine götürdü. Eşi sıcak bir süt getirdi . Ben yavaş yavaş kendime geliyordum. Korku ve endişelerimden sıyrılmaya başlamıştım. Müdürüm orada da bana babalığını göstermişti. Beni çok zor bir durumdan kurtarmıştı. Sanki ilâhi bir güç beni onunla karşılaştırmıştı. Müdürümün de bir yakını kendilerine geleceğinden, onu karşılamaya giderken bana rastlamıştı. Olsun sebep ne olursa olsun, o zor anımda yanımdaydı.

O benim için her zaman bir ağabey, bir baba olmuştur. Hiçbir zaman unutamayacağım. Öğretmenliğimin en güzel, en acemi, ama en zevkli günlerini , onun iyi niyeti , iyi yöneticiliği sayesinde geçirmiştım. Öğretmenliği bu kadar sevmemde çok büyük yardımları olmuştur. O bizi denetleyen rolünden çok, motive eden, himaye eden bir insandı. Hiçbir zaman unutmayacağım.

KÜTAHYA

ÖZÜR

FEYYAZ ALBAYRAK

1985-1990... Meslek hayatımda, hatıralarımda uyuttuğum en güzel yılların bir bölümünü, Kütahya'nın Emet Örencik lisesi kapsar.

Acı ve tatlı hatıralar, insan hayatının ayrılmaz birer parçasıdır. Güzel hatıralar çabuk unutulur da, acı olanları pek unutamayız. Çünkü iz bırakır acı hatıralar!

Öğretmeni mesleğine bağlayan; üretken ve verimli çalışmasını sağlayan en önemli güç kaynağı, öğrencileri ve meslektaşlarıdır. Bütün sorunlar, bu iki kaynağın ürettiği “sevgi” ve “saygı” yla aşılır, ya da bunların yokluğuyla çoğalır.

Örencik lisesinde gerek mesleki açıdan, gerek sahip olduğum kabiliyetlerim açısından güzel hatıralarla dolu, çok başarılı beş yıl geçirdim; öğrenciler yetiştirdim; köklü arkadaşlıklar ve dostluklar edindim.

Okulun bütün sosyal faaliyetlerinde (sunuculuklar, tiyatro, halk müziği korosu, bağlama kursu, resim vb) adeta tek kişilik ordu gibi meslek aşkıyla çalışıyordum. Beni bu şekilde çalışmaya iten nedenlerden biri de, okul müdürüne karşı duyduğum sevgi ve saygıydı. Okul müdürü ile arkadaşlığın ötesinde dostluk ve güven bağlarıyla birbirimize

bağlanmıştık. Aynı binada altı üstlü oturuyor, ailece oturup kalkıyorduk. Bu dostluk ve güven duygusu, müdür beyin ısrarıyla beni müdür yardımcılığı görevine getirdi. Çalışma temposunda düşme yok, yükselme vardı. Derken dört yılın sonunda ne olduysa oldu! Uyuduğu zannedilen fitne uyandı; dostum diye bildiğim ve güvendiğim müdür beyi “zan” bataklığına çekti. Malesef dostluğumuz şüphelerle yüklü bir anlayışa kurban edildi! Dört yılda saygı, sevgi ve güven bağlarıyla kurulan dostluğumuz bir anda yerle bir oldu. Ve dokuz ay yürüttüğüm müdür yardımcılığı görevimden 29 aralık 1989 tarihinde istifa ettim. Çünkü, kurum kültürü ahenkli çalışmayı gerektiriyordu. Ve kutsallık arz eden eğitim ve öğretim hizmeti, şahsi meselelere feda edilemeyecek kadar önemliydi benim için.

Öğretmenlik görevime yeniden döndüm. Ders programı yeniden yapılmış; ortaokul altıncı sınıf türkçe dersi maaş karşılığı okutmam için tarafıma verilmişti. Bu sınıfın dersini, daha önce müdür yardımcılığı görevim nedeniyle, rehber öğretmenliğini yaptığım stajyer bir arkadaş okutuyordu. Aynı sınıf, ders programı değişikliği nedeniyle tekrar bana verilince, ocak 1990 tarihli tutanakla, 6/A sınıfının birinci ve ikinci yazılı kağıtlarını stajyer öğretmenimden teslim aldım.

Rehber öğretmenliğini yaptığım Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni bayan arkadaşımın, stajyerliği ile ilgili raporların doldurulması gerekiyordu. Görünürde o ana kadar aksayan bir şey yoktu. İlgili öğretmenin ölçme ve değerlendirme bilgisi hakkında bir fikir edinebilmek amacıyla, ilgi tutanakla teslim aldığım yazılı kağıtlarına bakmak, vicdanî ve objektif bir rapor tutmak istiyordum. Birinci ve özellikle ikinci yazılı kağıtları üzerinde yapmış olduğum incelemelerde; öğrenci kağıtlarının tutarsız, ciddiyyetten uzak değer-

lendirmelerle okunduğunu; cevap anahtarı ile öğrencilerin sorulara verdiği cevapların birbirini tutmadığı halde yanlış cevaba “doğru”, doğru cevaba da “yanlış” puanlama yapılarak, öğrencilerin haklarının -bilerek ya da bilmeyerek- ihlal edildiğini tespit ettim. Her ne kadar okul müdürüyle ilişkilerimiz ciddi yaralar almış olsa bile, müdürü bu konuda bilgilendirmek ve stajyer öğretmenin hatalarının düzeltilmesi amacıyla makamına gittim. Durumu arz ettim. Ancak müdür bey, elimdeki yazılı kağıtlarını bile alıp bakmadan, hiç ummadığım ve yakıştıramadığım bir tavırla, azar dolu yüksek bir sesle: “Öküz altında buzağı arıyorsun!...” diyerek hakaret etmez mi! Yapılan bu hakareti, sabırla ve soğukkanlı bir şekilde sineme çektim ve kovulduğum makamı derhal terk ettim.

Stajyer öğretmenimin bir belge niteliği taşıyan yazılı kağıtlarındaki hataları hoşgörü ile karşılamak, görmezlikten gelmek, bu hataları paylaşmak ve bunlara ortak olmak anlamına gelirdi. Vicdanım ve meslek ahlâkım, bu sorunu bir üst makama iletmem gerektiği kanaatini uyandırdı bende. Derhal Emet ilçe milli eğitim müdürlüğüne dilekçe ile müracaat ettim. İlçe milli eğitim müdürü ile bizzat görüştüm ve durumu anlattım. Dilekçemi ve ekinde ilgili sınıfa ait yazılı kağıtlarını, bakanlık müfettişi istemiyle ilçe milli eğitim müdürüne teslim ettim.

Aradan bir hafta geçmişti. Ders zili çalmış ve tenefüse çıkmıştım. Hizmetli arkadaş, müdür beyin odasından çağrıldığımı ilettiler. Gittim. Kapıyı tıklattım ve içeriye girdim. Odada ilçe milli eğitim müdürü ve okul müdürü vardı. Okul müdürü üzgün, pişman ve sessiz bir hal içinde adeta koltuğuna gömülmüştü. İlçe milli eğitim müdürü büyük bir nezaketle konuşmaya başladı. Durumun vehametini, okul müdürünün büyük bir hata yaptığını ve pişman olduğunu,

benim yüzde yüz haklı olduğumu; okul müdürünün ilgili şikâyet dilekçesini geri almam için benden özür dilemeye hazır olduğunu belirtti.

O anda tarif edilmesi imkânsız duygulara kapılmıştım. Vicdanım, mesleki idealim, dürüstlük duygularım şahlanırken; nefsim, zafer elde eden bir kahraman edasıyla ruhumu okşuyordu. Belki de meslek hayatımın en zor kararlarından birini verecektim. Bir yanda hakarete uğramışlığın verdiği nefsi incinme ve burukluk, öbür yanda haklarını korumak zorunda olduğum öğrencilerim vicdanımda fırtınalar koparıyordu. Diğer yandan İlçe milli eğitim müdürünün olgun, yapıcı bir anlayışla bu yanlış düzeltmek ve durumu uzlaşma ile çözmek için okula kadar gelmek nezaketi; yıkmanın kolay, yapmanın ise çok zor olduğunu düşündürdü bana... Ve beni teslim alan o güzel söz geldi aklıma: “İyiliğe iyilik, her kişinin kârı, kötülüğe iyilik er kişinin kârı!..” Hiçbir kötülüğün kötülükle, yanlışın yanlışla düzeltilemeyeceğini; öğretmenliğin bir fedakârlık mesleği olduğunu bildiğim ve bu değerleri öğrencilerime aşıladığım için bu “özür” ü kabul ettim. Artık böyle bir ortamda eğitim ve öğretim adına verimli olamayacağım inancıyla il içi tayin istedim. Ve Gediz’e tayin edildim.

İnsan, ne için yaşıyorsa; ancak onun büyüklüğü ve önemi kadardır. Ve bir insanın değeri, işgal ettiği makam ile ölçülür. Makamlar yücedir ve kutsaldır; ancak makamlar insanı yüceltmez, insanlar makamı yüceltir.

Hiçbir “özür”, öğretmenlik gibi yüce bir meslekten daha değerli olamaz!..

ERZURUM-2

YAZGÜLÜ

Nilgün GÜLMEZ TOPCUGİL

Ben bir öğretmen çocuğuyum. Çocukluğum; babamdan öğretmenliği, köyleri, köy okullarını, çocukları dinlemekle geçti. Babam çocuklarım dediği öğrencilerini anlatırken, hep bir kıskançlık duyardım. ”Acaba onları benden çok mu seviyor?” diye.

Daha o günlerde öğretmen olma isteğindeydim. Ben de öğretmen olmalıydım. Babam kadar sevilmeli, sayılmalıydım. Her sokağa çıkışımda tebessümle selâm verilecek, hatır sorulacak kadar sevilmeli, sayılmalıydım.

Amasya Eğitim Yüksek Okulu’nu kazandığımda biraz buruk, biraz sevinçliydim. Sanki başarısız olmuşum. Ama zaten başka meslek tercih etmemiştim ki. Bu durgunluğumu fark eden babam; ” Kızım, öğretmenlik en şerefli, en güzel mesleklerden birisidir. Sen çevreye ve maddiyata bakma” demişti.

Okulmdan mezun olup yeterlilik sınavına girmiş ve nihayet Bingöl iline atanmışım. Birkaç gün içinde hazırlanıp Bingöl’e gittim. Beni Yazgülü Köyü İlkokulu’na atamışlardı. Yüreğim tarifsiz duygularla yüklü idi. Çok şeyler hayal ettiğim, pırıl pırıl çocuklarla dolu, beyaz küçük bir bina ve bahçeden oluşan okuluma, köyüme bir an önce

ulaşmak istiyordum.

27 Kasım 1986’da kendim ve okul için gerekli eksiklerimi tamamlayarak köyün minibüsüne bindiğimde, elleri yüzleri kararmış, asık suratlı insanlar dikkatimi çekti. Sanki hayattan beledikleri pek bir şey yoktu. Büyük bir gürültüyle çalan kasette, şimdiye kadar hiç duymadığım bir dilde, ağıt gibi nağmeler yükseliyordu. İçimi tarifsiz, garip bir hüzün kaplamıştı. Acaba yanlış mı yapıyordum? Hiç bilmediğim bu yerlerde beni neler, kimler bekliyordu? Gözlerim dolu dolu olmuş, aklımda yüzlerce düşünce birden üşüşmüştü. Bu sırada ana yoldan ayrılıp, toprak bir yolda ilerlemeye başlamıştık. Kırk, kırk beş dakika kadar sonra araba birden durmuş, şoför; “Toprak kaymış, geçemeyiz” diyerek, çaresiz bir tavırla yolculara bakmıştı.

Yolcular durumu hiç yadırgamadan, itirazsız, arabadan inip eşyalarını almaya başladılar. Ben ne yapacağımı bilemez halde kalakalmıştım. Ne yapacak, nereye, nasıl gidecektim? Aklımdan bin bir kötü ihtimal yıldırım hızıyla geçmeye başlamıştı. Şoför bana dönerek;

- “Sen herhalde öğretmensin. Hangi köye gidiyorsun?” diye sordu.

-“Yazgülü’ne” dedim. Yola koyulmuş olan yolcuların ardından;

-“Ha bu öğretmeni de Yazgülü’ne götürün” diye bağırdı.

Köylülerden birkaçı duraklamış, şoför eşyalarımı yol açıldığında getireceğini söylemiş, ben de küçük çantamı alarak köylülere yetişmiştim. Altı-yedi kilometre gibi yorucu bir yürüyüşten sonra köye ulaşmıştık. Köylüler yol

boyunca benimle hiç konuşmamışlardı. Sadece “yalnız mısın?” diye sormuşlardı. İlk gelişim hiç düşlediğim gibi olmamıştı. Ama sonu iyi olacaktı, iyi olmalıydı!..

Okul iki sınıflıydı. Birinci devreyi diğer bayan arkadaş almış, dört ve beşinci sınıfları da bana bırakmıştı. Birkaç yıldır boş olduğunu söylediği sınıfa girdiğimde hayallerim yıkılmıştı. Her yer toz toprak içinde, duvarlar örümceklerle kaplıydı. Çoğu kırık camlar, tahta ve kartonlarla kapatılmaya çalışılmıştı. Sıralar kırık döküktü ve öğretmen masasının arkasında ayağı kırılmış bir sandalye duruyordu. Tek yerinde olan şey Atatürk’ün resmiydi. Gözleri adeta kararmış: “Benim neslim bunlara lâyük değil, niçin bir şeyler yapmıyorsun?” der gibi, yarı kızgın, yarı kırgın bir ifade ile bana bakıyordu.

Kısa sürede sınıfı toz topraktan temizlemiş, sıraları el birliğiyle onarmıştık. Çoğu önlüksüz, el ve yüzleri çatlamış öğrencilerimle sınıfımızı ders yapabilecek duruma getirmeye çalışırken, bir resmî arabanın okul kapısında durduğunu görmüş ve dışarı çıkmıştık.

Arabadan inen beylerden biri:

“ben milli eğitim müdürü” diyerek, kendini ve yanındaki müfettişi tanıtmıştı. “İleride bir köye şikâyet üzerine geldik. Geçerken de sizin okulunuza bir uğrayalım dedik” diyerek okula girdiler. Ne yapacağımızı bilemeden arkalarından yürüdük. Milli eğitim müdürü doğruca benim sınıfıma yönelmişti. Ve girer girmez de suratı asılmış, sinirli bir eda ile öğrencileri ve sınıfı inceledikten sonra, öğrencilere birkaç soru sormuştu ve cevap alamamıştı.

Ben; “Hocam, yeni göreve başladım. Sınıfı yeni açıyorum, çocuklarımla yeni tanışıyorum.” demeye çalışıyor,

ama kelimeler boğazımda düğümleniyordu. Bu arada kızgınlıkla:

-Lütfen dışarı gelin! diyerek sınıftan çıkmışlardı. Ben de arkalarından çıktım. Ağzımı açmama fırsat vermeden:

-Siz şartlar ne olursa olsun Türk Bayrağı'nın dalgalandığı her yerde görev yapmaya ve bu uğurda var gücünüzle uğraşmaya mecbursunuz. Görüyorum ki sınıf ve öğrenciler bakımsız. Hiçbir araç-gereç ve levha tam değil. Hatta öğrencileriniz türkçeyi doğru düzgün konuşup anlayamıyor. Böyle öğretmenlik olmaz! Tekrar geleceğim diyerek, arabaya binip uzaklaşmışlardı.

Hiçbir şey söyleyememiş, öylece arkalarından bakakalmıştım. Milli eğitim müdürünün sözleri kulaklarımda yankılanıyordu. Bunları ben de biliyordum. Hayatımda hiç bu kadar utanmamıştım. Bu konudaki suçumun ne olduğunu da anlayamamıştım. Bir idareci olarak bana yardım etmesi, yol göstermesi gerekirken, beni suçlamıştı. Belki bana konuşma fırsatı tanısın, hak verecekti. Aklımdan, inşallah ikinci defa gelirsiniz diyerek, daha bir hırsıyla göreve başlamıştım.

Kısa sürede sınıfı badana yapmış, kırık camları onarmış, sınıfı temizlemiş, levha araç ve gereçleri tamamlamıştık. Öğrencilerin elleri, yüzleri nispeten temizlenmiş; fakat giysilerinde pek değişiklik olmamıştı.

Diğer öğretmen arkadaşımınla da kaynaşmıştık. Okulda elimizden gelenin en iyisini yapmaya çalışıyor, bunun için çözümler üretiyorduk.

Bir gün derste öğrencilerimden birinin saç dikkatimi çekti. Saçları beyaz beyaz bir şeyler ile doluydu. Saçlarına

dikkatlice baktığımı gören öğrenci:

-Öğretmenim onlar sirkedir dedi.

Diğer bir öğrenci de:

-Öğretmenim, işte bunun yumurtasıdır diyerek, o minicik parmaklarının arasında tuttuğu küçük bir böceği bana doğru uzattı. Şaşırılmış, ne yapacağımı bilememiştim. ‘Çabuk at elinden!’ diye bağırılmış, bu arada etkilenmiş olmalıyım ki kaşınmaya başlamıştım. Sadece kitaplardan okuduğum bu hayvanlar, çocuklar için ne kadar tanıdık ve ne kadar olağandı? Böyle bol su olan bir yerde, pislikten kaynaklanan hayvanların çok tanıdık olmasına üzülmüş-tüm. Ders bitiminde öğretmen arkadaşşıma olayı anlatarak, saçlarımın kaşındığını söyledim. Arkadaşım:

- Temiz saçlara daha çabuk geçermiş. Gel istersen bakayım, diyerek saçlarımı karıştırmaya başlamış, arada da tel tel koparmaya koyulmuştu. Bir süre sonra:

- Bak bunlar sirke, ama ölüler. Üzülme bit gezmiş gitmiş, diyerek gülmeye başladı. Bir müddet sonra gülmesi ağlamaya dönüşmüştü. Tabi bu arada ben de ağlıyor, saçlarımı kökünden yolmak istercesine çekiştiriyordum. Sanki dünyam yıkılmıştı. Kendimi çok pis hissediyor, ne yapacağımı bilemiyordum.

Biraz sakinleşince gözlerim kıpkırmızı ve şişmiş bir halde sınıfa giderek bütün öğrencilerin saçlarını kontrol etmiş, sirkesi olanları tahtaya çıkarmıştım. Tek bir kişi sırada kalmıştı. O da saçları sıfır numaraya vurulmuş bir erkek çocuğuydu. Öğrencilere epey nasihat edip, bunun pislikten kaynaklandığını ve bu devirde çok ayıp olduğunu söyleyerek temizlenip gelmeleri için eve göndermiştim.

Ertesi gün sınıfa girdiğimde müthiş bir koku ile karşılaştım; gaz yağı kokusu!.. Meğer gaz yağı sirkeleri öldürüyormuş.

Kapıda beni bekleyen muhtar:

-Hoca hanım, bit var diye çocukları evlerine göndermişsiniz. Böyle şeyler ayıptır. Bir daha olmasın. Yoksa seni şikâyet ederim. Deyip, cevabımı beklemeden gitmişti.

Bu olay bana büyük bir ders olmuştu. Sadece bilgilendirmek değil, önce eğitmek, doğruyu yanlışı göstermek gerekiyordu. Bu çocuklar her konuda bana muhtaçtı ve ailelerinden alabilecekleri sevgi dışında pek bir şey yoktu.

Daha sonraki günlerde daha çok davranış, temizlik, insanlık, yardımlaşma, dayanışma, vatan, millet, bayrak sevgisi gibi konular üzerinde durmuş ve uzun yollar kat etmiş, türkçeyi daha güzel kullanır hale gelmiştik.

Yarı yıl tatilinde memlekete gitmiş, babamın da yardımıyla birçok kaynak, araç-gereç, bazı hayırseverlerden önlük, kurdele, yakalık temin etmiş, hatta aldığım kumaşlardan annem masa örtüsü bile dikmişti. Her gün aileme köyümü, başımdan geçenleri anlatıyor, okulumda öğrencilerimle yapmak istediğim şeyleri sıralıyor, fikir soruyordum .

Tatil dönüşü ilk işim öğrencilerime önlüklerini giydiren, kurdele ve yakalıklarını takmak olmuştu. Perde ve örtülerle sınıfın çehresi değişmiş; İlk günlerde hüznü ve kızgın bakışlarını üzerimde hissettiğim Ulu Önder Atatürk'ün bakışları aydınlanmış, bizleri güler yüzlü ve mutlu bir ifade ile izler olmuştu.

Nisan ayı gelmiş, havalar ısınmış, topraklar yeşermişti. Okulda 23 Nisan hazırlıklarıyla meşguldük .Okulu ve sınıfımızı bayraklarla donatıyor, 23 Nisan günü oynayacağımız oyunlara son şeklini vermeye çalışıyorduk. Okulun kapısında, göreve başladığım ilk günlerde ki resmi arabayı görünce, gururlu bir ifadeyle yanlarına gidip:

-Hoş geldiniz deyip sınıfıma buyur etmiştim. Sınıfı memnun bir ifade ile süzen milli eğitim müdürü, hiçbir şey söylemeden masaya oturup:

-Siz dersinize devam edin öğretmenim, demişti.

23 Nisan hazırlıklarımızı izledikten sonra kalkarak, öğrencilere birkaç soru sorup memnun bir ifadeyle dışarı çıkmış ve beni yanına çağırmıştı.

-Öğretmenim ilk karşılaşmamız hiç de hoş olmamıştı. Ayrıldıktan sonra sizin göreve yeni başladığınızı öğrendim ve davranışım için çok üzüldüm. Görüyorum ki okulu adeta yeni baştan inşa etmiş, çocukları bambaşka çocuklar haline getirmişsiniz. Çalışınca olmayacak iş, başarılmayacak şey yoktur. Yurdumuzun sizin gibi insanlara ihtiyacı var diyerek, teşekkür edip okulumuza çeşitli yardımlar vaat ederek ayrılmıştı.

Şimdi o yıllar çok uzaklarda, ama hafızamda tap taze, sanki dün yaşamışım gibi!..

Evet!

Ben bir öğretmenim;

Çocuklarım kadar sevdiğim, canım dediğim öğrencilerimi her dem hissettiğimde,

Ben bir öğretmenim;

Türklüğümüzle gurur duymayı, Türk Milleti'nin büyüklüğünü öğrettiğimde,

Ben bir öğretmenim;

Bayrağımın dalgalandığı her yerde görev yaparım dediğimde. Ekmeğime, aşımaya öğrencimi katık ettiğimde

Ben bir öğretmenim;

Her nefesim de kendimle ve öğrencilerimle gurur duyup, başım dik gezebildiğimde.

ISPARTA

İLK ÖDÜL

SELMAN KOÇAK

Orta Karadeniz'in şirin ili, şirinliğinin yanı sıra soğuk ili Çorum. İlk tayinim Çorum ili Alaca ilçesi Seyitnizam Köyü öğretmeni olarak yapıldı. Kararnameyi aldım. Alaca ilçesine gittim. Gece otelde kaldıktan sonra, sabah ilçede göreve başladım.

Seyitnizam köyüne gidecek vasıta aradım. Köye direk giden bir taşıt bulamayınca

Köyün yakınından geçmekte olan Gazipaşa ve Killik köylerine ait otobüse bindim. Eşyalarım da vardı. Rahmetli anacığımın kilime sarıverdiği yatağım, piknik tüpüm, kap-kacağım da eksik değildi. Bir iki koli de kitap ve defterlerim vardı. Anlayacağınız hatırı sayılır yüküm vardı.

Köy muhtarının kanrısı koştuk, yükledik eşyaları ve eşyaları muhtarın odasına bıraktık.

Köyün girişindeki ilk evi olan Koca Mehmet'in oğlu Kamil beni evlerine davet edince o gece onların evine misafir oldum.

Akşam yemeğini yedikten sonra, köye öğretmen geldiğini duyan bütün köyün erkekleri eve misafir oldular. Hoş bir sohbetten sonra yattık. Sabah oldu. Kahvaltıyı yaptıktan

sonra köydeki okulu çok merak ediyordum.Okula gittik. Okul mu ? İki odalı, yıkılmak üzere olan eski muhtarın evi; bir odası sınıf bir odası da lojman, yani öğretmen evi.Bu duruma sevinilir mi, yoksa üzülmür mü? Kararı veremedim, Gazipaşa köyüne gidiyoruz diyen gençlerle Gazipaşa köyüne gittik. Toto'nun kahvesinde birer çay içtik. Biraz dolaştıktan sonra köye döndük. Ben gezmek için yola çıktım ama kafamda, o binada ders yapılıp-yapılmayacağı sorusuna cevap arıyordum.

O akşam muhtara misafir oldum. Akşam yine köylüler geldiler.Gecelerin uzun olduğu bir zamandı. Çünkü ben o köyde 23 Ocak 1981 tarihinde göreve başladım.Akşamları köyden bir vatandaşın evine misafir oluyordum. Köylüler benim her gün bir eve misafir olmamı istiyorlardı

Gündüz okulda iken köy bekçisine, akşam herkesin muhtarın odasında toplanması ricasında bulundum.Sağ olsun bekçi herkesi haberdar etmiş. Akşam oldu. Bütün misafirler geldi. Çaylar içildi.Sohbet esnasında ben söz alarak, bu köyün bir okula, bir de öğretmen lojmanına ihtiyacı olduğunu ve bunu da birlikte yapabileceğimizi söyledim. Bunu nasıl başaracağımızı sorduklarında taş çeker misiniz, kerpiç keser misiniz, söğüt ve kavak keserek yardımda bulunur musunuz, ayrıca bedenen de çalışır mıyız sorularına olumlu cevaplar aldıktan sonra, ben de sabah ilçeye inip ilköğretim müdürü ve kaymakam beyden yardım isteyeceğimi söyledim.Bu durumun kabul görmesi beni ve köylüleri çok mutlu etmişti.Çünkü köy fakir bir köydü. Maddi olarak yardım edecek güçte kimse yoktu.

Sabah olup ilçeye indim. Doğru ilköğretim müdürü olan Erol Özkan EVRANLI beyin odasına gittim. Selam verdikten sonra kendimi tanıttım.Daha bir haftalık öğ-

retmenim!..Köyümüze köylünün de katkılarıyla bir okul yaptırmak istediğimizi ve köylünün de istekli olduğunu anlattım. Müdür beyin sorusu şu oldu: Dalga geçmiyor-sun değil mi? Ben de hayır efendim deyince, koluma girdi haydi gidiyoruz dedi. Ben daha nereye gittiğimizi anlamadan, müdür bey kaymakam beye deyince, ben kaymakamın odasına yöneldiğimizi anladım.Müdür bey beni kaymakam beye tanıttı ve tanıştırdı. Kaymakam beye de isteğimizi anlatınca, kaymakam beyin bana sorusu şu oldu: Sen taşeron musun? Ben de “hayır” efendim ben öğretmenim deyince, bizden ne istiyorsun dedi.Ben de başladım, anlatmaya.. Efendim ben köylülerle görüşüm. Köylüler söz verdi. Taş çekecekler, kerpiç kesecekler, ayrıca kavak ve söğüt ağaçlarından kesip kereste ihtiyaçlarını karşılayacaklar.Ustalık ve işçilik köylüler tarafından yapılacak. Sizden kiremit, çimento, kireç, taban tahtası, kum vb. gibi inşaat malzemesi istemekteyiz deyince, siz inşaata başlayın,her türlü destek yapılacaktır sözünü duyunca sevinçten uçacaktım. Teşekkür ederek kaymakam beyin odasından çıktık müdür beyin odasına gittik.

-1-

Sağolsun müdür bey de bana çok destek verdi. Siz inşaata başlayın, Köylere Hizmet Götürme Birliğinden her ihtiyacınız karşılanır dedi..Ben de müdür beye ilk defa gördüğüm kaymakamın kim olduğunu sordum. Kaymakamımızın adının Recep YAZICIOĞLU olduğunu öğrendim.. Kaymakamın daha sonraki yıllarda yılın bürokrati ve süper vali olarak tarihe geçecek olan rahmetli Recep YAZICIOĞLU olduğunu nereden bilebilirdim..

1981 yılının nisan ayı geldi.İnşaata başlayacağız. Fakat inşaatı nereye yapacağımıza bir türlü karar veremedik.

Köylüler dediler sen kaymakam bey ile konuş kaymakam bey bize bir yol gösterir dediler. İlçeye giderek kaymakam beyin yanına gittim.Kaymakam beye durumu anlatınca, köye dönünce köyün tam ortasına temeli kazın, inşaata başlayın dedi.Ben de durumu anlattım ve köyün ortasına gelecek şekilde temeli kazdık, taşları çektik ve binanın temelini bitirdik.O anda köylüler hep birlikte, bu binayı yapılmış say hocam diyerek sevinçlerini belirttiler. Yetecek kadar kerpiç kestik, ağaçları kesip hızara götürdük.Köylüler hocam biz inşaatı tamamlayacağız, kiremit ihtiyaç deyince, ben yine kaymakam beyin yanına gittim.İnşaatın yapılmakta olduğunu, kiremit ihtiyacımızın olduğunu anlatınca,hemen ilköğretim müdürünü çağırarak yetecek kadar kiremit almamızı rica etti.Biz de en iyi kiremitten siparişi vererek köyüme döndüm ve köylüye kiremidin birkaç gün içinde geleceği müjdesini verdim.

Köylülerle birlikte yoğun bir şekilde inşaatta çalışıyorduk.. Rahmetli kaymakamımız Recep YAZICIOĞLU bey bu köye sekiz defa gelerek, hem bizlere destek oluyor, hem de çalışmalarını bizzat yerinde izliyordu.

Kiremitler geldi. Çatı örtüldü. Bacaları yaptık. Kapılar alınacak , alınacak da, para yok!..Köyden ilçeye göçen ve ilçede ticaretle uğraşan Ramazan amcamız, köyden göçen varlıklı insanlara birer kapı aldırılmış, dükkanına koymuş. İlçeye gittiğimde Ramazan amcam, hocam kapılarınız hazır götürebilirsiniz deyince traktöre yükledik götürdük köye, kapıları taktık.Binanın pencereleri boş. Çare arıyoruz. Niyetler halis olduğu zaman işlerin hep güzel gittiğini görmüşüzdür.Bizim ki de öyle oldu.Bir gün yakınıımız da bulunan Gazipaşa köyü İlkokulunda görevli öğretmenleri ziyarete gittim. Öğretmen arkadaşlarla sohbet ederken arkadaşlara lâtife yaptım. Okulun kapılarını taktık, fakat pencereler

açık kaldı. Yardım edin de pencere alalım falan diye şaka-
laşırken, İskilipli İsmet öğretmen, eğer İskilip'e gidersek
benim kayın babam bize ihtiyacımız kadar pencere verir
deyince, ben de tamam sabah gidiyoruz deyince, sözleş-
rek sabah ilçeye gittik. İlköğretim müdürü ve kaymakam
beyden izin alarak İskilip'e gittik. Akşam arkadaşın kayın
babasının evinde misafir olduktan sonra, sabahleyin bize
nasıl yardımcı olacağını sorunca bizim okul için pencere-
ye ihtiyacımızın olduğunu söyledik. Sağ olsun amca oğlum
İsmet, depoya gidin ihtiyacımız kadar alabilirsiniz deyince
biz de pencereleri ayırıp iple bağladıktan sonra otobüsle
ilçeye, oradan da köye getirdik. Pencereler boyası, takılı
camları ve ölçüsüyle sanki bizim bina için yapılmıştı. Pen-
cereler de takıldı, binanın dış aksamı bitti iç aksamı kaldı.

Muhtarla eksikleri nasıl giderebiliriz diye çare arar-
ken, kaymakam bey köyümüze geldi. Beraber yapılması
gereken bütün işlerin tespitini yaptıktan sonra, yarın ilçeye
gelin ihtiyaçlarınızı alalım deyince sevincimizi hep bir-
likte paylaştık. Usta ve muhtarla birlikte ihtiyaçları tespit
ederek yazdık. Sabah bir traktörle ilçeye gittik. Kaymakam
bey ilköğretim müdürüne bütün ihtiyaçlarımızın alınması
ricasında bulunduktan sonra, eşyaları alarak köye getirdik.
Artık binanın içi dışı sıvandı, binanın etrafına yağmurluk
döküldü. Tabanların betonu dökülüp, tabanları çakılarak
hazır hale getirildi.

Okulun bayrak direğini o köyden ilçeye göçen bir de-
mirci yapıverdi. Yazı tahtasını liseden, sıraları ilkokullardan
, hoşumuza giden bir dolabı da kaymakam bey bizzat kay-
makamlıktan vererek köye götürdük.

Okulumuz artık eğitim öğretime açılmıştı. Gündüz kö-
yün öğrencilerine, geceleri de okuma-yazma bilmeyen kö-

yün yetişkinlerine hizmet veriyordu.

-2-

Allah’a şükürler olsun ki, Allah rızası için başladığımız işi köylünün gayreti, İlköğretim müdürümüzün destekleri, kaymakamımızın süper düşünce ve görüşüyle ayrıca bize verdiği azim ve şevkle binayı bitirip hizmete açtık. Bu okulun yapılmasında emeği geçen ve yardımda bulunan bütün insanlardan Allah razı olsun. Kaymakamımıza da gani gani Allah rahmet eylesin.

Bina bittikten sonraki 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı törenlerinde yılın başarılı öğretmenlerinin isimleri okunurken, benim ismimin de bulunduğunu öğrendim. İlçeye geldiğimde ilköğretim müdürü seni bekliyoruz, kaymakam bey seni çağırıyor deyince doğruca kaymakam beyin odasına gittik. Kaymakam bey bana bir belge verdi. Belgede, “Sayın Selman KOÇAK 657 sayılı devlet memurları kanununun 122. maddesine göre takdirname ile taltif edildiniz” yazıyordu. Mesleğimin ilk yılında ilk ödülümü köy halkının gösterdiği birlik, beraberlik ve çalışkanlıkları sonucu almıştım..

MERSİN

DAKSİL

RUKİYE GÜLŞEN

“Öğretmenlik denince okul gelir akla.” Okul denince; öğrenciler, sınıf, kara tahta, tebeşir ve daha neler neler... Daksil ise kimsenin aklına gelmez. Daksil, müdür bey ve müdür yardımcısı... Ne ilgisi var demeyin. Çorum imam hatip lisesin de beni hatırlayanların ‘daksil’i, ‘daksil’i eline alanların da beni hatırlamamaları imkânsız.

2001–2002 Eğitim - Öğretim yılıydı. Çorum imam hatip lisesi ve Anadolu imam hatip lisesin de görev yapıyordum. Haziran ayındayız. Tatile sayılı günler kalmıştı. Öğrencilerin çoğu sınavların bitip notların teslim edilmesiyle birlikte çekip gitmiş, geride devamsızlıktan kritik noktaya gelmiş öğrencilerimiz kalmıştı. Bunların da sayıları üçü beşi geçmiyordu.

Böyle de olsa bizler yine sınıflarımıza giriyor, yoklamamızı alıyor, programımıza uygun hareket etmeye çalışıyorduk.

11.sınıflardan birindeydim. Ders Edebiyat. Ders defterinde yaptığım bir hatayı daksille düzeltmek istedim. Sınıfta dört kişi vardı. İçlerinden en güvendiğim öğrenciyi daksil almak için idareye göndermiştim.

Daksil, o beyaz şey. O günden sonra yalnız benim de-

ğil, tüm öğretmenlerin hayatına girdi.

Öğrenci daksili getirdi. Ben düzeltmemi yaptım. Aynı öğrenciyle geri gönderdim. Öğrencim geldi. Herhangi bir vukuat yoktu. Teneffüs zili çaldı. Sınıftan çıktım. Emanet geri verilmiş mi, idareye bir sorayım dedim. Kapıya doğru yaklaşmışım ki müdür yardımcımız Mehmet bey’i gördüm. Daha ağzımı açmadan, Mehmet bey:

-Hoca hanım, bundan böyle akli başında olmayana bir daha iş yaptırmayın, dedi.

-Ne oldu Mehmet bey, daksili geri getirmedi mi yoksa? dedim.

-Getirdi canım getirmesine de, daksili Müdür bey’in gözüne sıçratmış dedi.

-Aman Allah’ım! Nasıl sıçratmış?

-Merdivenin başında, bize de Hoca hanım haber verdi.

Hoca hanım dediği, o günün nöbetçi öğretmeni Mesude hanımdı. Koridorda gezinirken görmüş ve Mehmet bey’e haber vermiş.

Ben olaya sebebiyet verdiğimden dolayı çok utanmıştım. Aslında en akli başında olanı da seçmişim ama... Bu çocuk bunu niye yapmıştı? Herhalde daksille oynarken sıçratmış olabilir. Hay Allah! Ne yapmalıyım şimdi? Müdür bey bana da kızmıştır. Hemen gidip “geçmiş olsun” demeliyim, çok üzülüğümü bildirmeliyim. Sınıfta bulunanlardan (güya) en akıllısını seçtiğimi söylemeliyim.

Olay öğretmenler odasına intikal etmedi henüz. Vakit kaybetmeden Müdür bey’in kapısını tıklattım. İçeri girdi-

ğimde öfkeli bulacağımı sandığım Müdür bey'i gayet sakin gördüm. Ama ara sıra da olsa kullandığı gözlüğü gözünde yoktu. Galiba gözlüğündeki daksil lekesini çıkaramamış olmalı. Fakat koyu renkli elbisesinde de leke yoktu. Kendisi de çok sakindi. Hiçbir şey olmamış gibi. "Allah Allah bu işte bir gariplik var ama!" diye düşünüyordum ki Müdür bey, başını önünde duran evraktan kaldırıp: "Buyrun hocanım" dedi.

Ben biraz üzgün, biraz şaşkın, biraz da mahçup bir eda ile:

-Müdür Bey, bir öğrencim size daksil sıçratmış. Çok üzüldüm der demez, Müdür Bey:

-Ya hoca hanım! Ben de anlamadım. Bu öğrenciyi yanıma çağırdım. Oğlum dedim. Bunu bana niye yaptın? Bugüne kadar seni dövdüm mü? Benden dayak mı yedin, küfür mü işittin? Sebebi neydi, söyle dedim. Çocukta çıt yok. Aman hoca hanım, böylelerine iş vermeyeceksin. Sınıftan çıkar bir kavgaya karışır gelir, senin de başın derde girer. Gel uğraş işin yoksa. Filan zaman şöyle şöyle bir olay olmuştu diyerek, geçmişte yaşanmış bir olayı bana anlatmaya başladı. Ben aldığım nasihatlerle odadan çıktım çıkmasına da, hâlâ olayın oluş biçimini bir türlü aklım almadı. Müdür Bey'in tavrı beni ikilemde bıraktı. Ama bir tuhafılık vardı.

Diğer teneffüste tekrar müdür yardımcımız Mehmet bey'in yanına gittim.

- Mehmet bey hocam, bu olay nasıl oldu? Bana bir anlatsanız... Mehmet Bey:

-Nöbetçi hocanım görmüş, bana da o haber verdi. Siz ona bir sorun dedi. Öğretmenler odası üst kattaydı. Hız-

la merdivenleri çıktım. Mesude hoca, diğer arkadaşlarla sohbet ediyordu. Günlerden Cuma olduğu için, birazdan bayrak töreni de yapılacaktı. Tören esnasında konuşamayacağıma göre, bu işin aslını bir an önce öğrenmeliydim. Yoksa hafta sonu gözüme uyku girmeyecekti. Selâm verecek yanına yaklaştım:

-Mesude hanım, dedim, benim öğrenci müdür beyin gözüne daksili nasıl sıçratmış? Sen görüp haber vermişsin, olay nasıl oldu? Mehmet bey'in anlattığından bir şey anlamadım. Yine de çok üzüldüğümü gidip müdür beye bildirdim, geçmiş olsun, dedim. Mesude hanım ve arkadaşlar kahkahaya boğuldular. Benden önce de Mesude hanım onlara bu olayı anlatıyormuş. Katta gezinirken duvar gazetesinde Müdür bey'le ilgili yerel basında yayınlanmış haberi ve üstte de fotoğrafını görmüş. Bir önceki teneffüs normal olan bu fotoğrafta bu teneffüs bakmış ki gözler 'daksil'le beyaza boyanmış.

Nelere dikkat etmeyiz ki nöbet tutarken? Duvardaki parmak lekelerinden, yerdeki ayak izlerine kadar. Nöbetçi iken duvar gazetesindeki yazı ve resimleri incelemeyen öğretmen olmamıştır sanırım.

Mesude hanım vukuatı sığağı sığağına müdür yardımcısına haber vermiş. Mehmet bey olayın failini hemencecik bilmiş. Benim bir önceki ders daksil almaya gönderdiğim öğrenci olduğu belli olmuş. Öğrenci ifadesi alınmak üzere Müdür beyin odasına çağrılmış. Orada çocuğun korkudan dolayı, önceden var olan sarası belirmiş. Sara krizi geçince öğrenciye izin verilmiş. Zaten bir hafta sonra okul kapanacağı için, pansiyonda kalan bu öğrenci, köyüne gönderilmiş.

Mesude hanımdan olayın aslını öğrendikten sonra derin bir “oh”çektim. Sonuca hem üzüldüm, hem sevinmiştim. Hatta arkadaşlara; “Müdür beye gidip, yanlış anladığımı söylesem mi?” diye espri yapmıştım. Arkadaşlar katıla katıla güle dursunlar, ben traji-komik bir durum yaşamıştım. Gerçeği tam olarak bilseydim Müdür beyin odasına “geçmiş olsun” diye değil, çocuğun durumunu öğrenmek için giderdim.

Müdür bey o gün, hakkımda ne düşündü, ne dedi, hala merak ederim doğrusu. Mehmet Bey’in kulaklarını çınlatıp duracağım. “Müdür Bey’e daksil sıçratmış” yerine, “Müdür Bey’in duvar gazetesindeki fotoğrafını daksillemiş,” deseydi, bu kadar trajikomik bir olayın kahramanı olmaya caktım. Ama olsun!.. Bir musibet bin nasihatten iyidir derler ya; ben o gün bugündür daksilimi, yetmedi makasımı, bantımı dolabımda bulundurmaya başladım.

Çorum’da görev yaptığım o yıllarda arkadaşlar, lâzım olduğunda daksili benden isterlerdi, ardından da hep birden gülüşürdük. Müdür Mehmet KİRAZ ve diğer arkadaşlar aynı okulda hâlâ görev yapıyorlar. Onları hayırla yad ediyorum.

MUĞLA**ÖĞRETMENLİK PEYGAMBER MESLEĞİ**

OSMAN OTAŞ

Sonbaharlar bir başka hüznü gelir yaşadığım şehre... Dökülen sarı yapraklar , ömrümüzün eksilişi gibidir.Gece-leri erken iner şehrin üstüne hüzünlenirim.Kara bulutlarla gelen yağmurlar şehri yıkıyor gibidir.

Doğup - büyüdüğüm Muğla'nın sonbaharını yaşıyordum.Yıl 1978 , ekimin son haftasıydı.Öğretmen olmuş , tayinimi bekliyordum.Yüksek okulu zorla bitirmiştım.Bir yanda yoksulluk , bir yanda da anarşi!..Üniversitelerde kardeş kardeşi vuruyordu.Öğrenim gördüğüm süre içinde psikolojim bozulmuştu.Böyle bir ortamda öğretmen olmak , milletime hizmet etmekten başka bir şey düşünmüyordum.

Tayinim , 1 Kasım 1978'de Bismil ilçesi Salat belde-sine çıktı.Diyarbakır'dan taksi kiralayarak Bismil'e doğru yola çıktım. Tayin Kararnamesinde ; tayininin çıktığı okulun adı Bismil - Salat ortaokulu olarak geçiyordu.Bismil'de uzun süre Salat ortaokulu'nu aradık.Kimse okulun nerede olduğunu bilmiyordu.Bismil Hükümet binasını bularak ; Bismil Kaymakam'ının odasına çıktım.(O yıllarda ilçelerde ilkokul öğretmenlerinin özlük işleri ilköğretim müdürlüklerince; orta dereceli öğretmenlerin özlük işlerine de kaymakamlar bakıyordu.Henüz ilçe milli eğitim müdürlükleri kurulmamıştı.)

Ceketimi ilikleyerek , saygılı bir şekilde kaymakamın odasından içeri girdim.Kaymakamlık makamında şişmanca , saçları dökülmüş , gözlüklü bir zat oturuyordu.Masanın önünde de esmer , uzun boylu ve konuşmalarından öğretmen olduğunu anladığım genç birisi ayakta duruyor ve kaymakam ile tartışıyorlardı.Ben “ efendim” diyerek söze başlar başlamaz ; genç öğretmen , karnıma birden dirsek vurdu. Canım yanmıştı ancak hiç belli etmedim.Öğretmen dışarı çıktıktan sonra kaymakam , “Göreve Başlama Yazımı” yazdı.Odadan çıkar çıkmaz , dirseği ile bana vuran kişiyi, beni bekliyor gördüm.Kendini tanıttı: Asıl kaymakam’ın tayininin çıktığını , yerine bakan o zatın yazı işleri müdürü olduğunu, bir takım yolsuzluklarının halk tarafından bilindiğini ve benim bu zata saygı duymamam gerektiğini söyledi.Ben de : “Zatın kendisine değil ; kaymakamlık makamına saygı duyduğumu” söyledim.Makamları şahısların yücelttiğini, bir kez daha anlamış oldum.

Yolculuğumuz bitmemişti.Bismil’den - Salat beldesine gidiyorduk.(Salat beldesi , adını , Salat isimli ermiş , ulu bir zattan almıştır.)Kıraç , engebeli , uçsuz - bucaksız ovanın ortasında yol alıyorduk.Bir tepenin arkasından aniden , Dicle nehrinin kıvrılarak aktığını gördüm.Sol yanımda büyük ve tarihi bir köprü ; köprünün üstünden de tren rayları geçiyordu.Tam karşımda toprak damlı , çamurdan sıvanmış , kümelenmiş gibi duran evler görünüyordu.İşte Salat!.. Gençliğimin dört senesini verdiğim , cehaletle , kötülüklerle boğuştuğum ; iyi insanların , bana mücadele gücü aşıladığı verdiği topraklara gelmiştim.

Salat beldesinde elektrik , su , lokanta dahil hiçbir şey yoktu.Bir jandarma karakolu , bir de ilkokul vardı.Zorlukla ortaokul adı verilen ; susuz , elektriksiz , toprak damlı , çamurla sıvanmış , tek odalı bir yere okul yeni açılmıştı.

Ben , bekâr olduğum için , ilkokulun küçük bir odasına sığınmıştım ve orada kalıyordum. Geceleri farelerle mücadele ediyordum.

Bana , Salat Jandarma Karakol komutanı ve askerler destek oluyorlardı.Kurban Bayramı geldi çattı.Bayram namazından sonra , kahveye gittim.Param olmasına rağmen mahrumiyetten dolayı karnım açtı.Aç olduğumu kimseye söyleyemedim.(Salat'a geleli bir hafta olmuştu.Okul zamanında öğrencilerden bir ekmeğe istiyordum , onlar da bazlama denilen ekmeği getiriyorlardı.)Bayram tatili olduğu için öğrencileri göremedim.Bayramın ilk günü akşam saat dokuzaya kadar aç durdum.İstifa edip etmeyeceğimi düşünürken ; kaldığım odanın kapısı çaldı.Devriye çıkan iki asker , kendi karavanalarından yemek getirmişlerdi , gözlerim yaşardı.

Okulun müdürü , öğretmeni , müstahdemi iken ; ikinci yıl dört erkek ve bekâr öğretmen daha tayin oldu.Öğrenci sayısı arttı.Yeni bir okul binası bulmamız gerekiyordu.Yıllar önce köy değirmeni olarak kullanılan beton binayı beş öğretmen , iki sınıf haline getirdik.Ayrıca da badanaladık.Köy çok fakirdi.Okul Aile Birliği para toplayamıyordu.O yıllarda , okul yeni açıldığı için ödenek gelmiyordu.Okulun öğretmenleri , şahsî ve meslekî yokluk içindeydiler.Ben müdür olduğum için , bana gelip okul ihtiyaçlarını bildiriyorlardı.Okulda tebeşir bile yoktu...Maaşımın büyük bir kısmını okula harcamak zorunda kalıyordum.Salat muhtarının okula karşı ilgisizliği beni çileden çıkarıyordu.Beldenin kenarında tren durağı vardı.Tren , sabah saat altıda Diyarbakır'a gider , iki saatte Diyarbakır'a varırdı.Akşam saat sekizde de geri gelirdi.Durakta üç dakika dururdu. Akşamları , tren durağı çok karanlık ve kalabalık olurdu.Böyle bir akşamda tren geldi.Elleri çantalı , paltolu

dört kişi trenden indi.Birisi bana doğru gelerek : ‘‘Muhtarı tanıyor musun? Evi nerede?’’ dedi.Ben de gençliğin verdiği bir bunalım ve muhtarın ilgisizliğine olan kızgınlığımla , ‘‘Muhtarı bana sormayın! Muhtardan bana ne?!’’ dedim.

Sabahleyin okula gittim , ilk derse girdim.Sınıfın kapısı çaldı , akşam tren durağında konuştuğum eli çantalı zatlardan birisi sınıfa girdi.Kendisini tanıttı.Milli eğitim bakanlığı müfettişleri imiş.Benden izin isteyerek , öğrencilere sorular sormaya başladı.İlk soru ; İstiklal Marşı’nın kıt’alarını ezbere okutmaktı.Çünkü dersimiz türkçe idi. Not defterimi çıkarıp , İstiklal Marşı’nı okuyan öğrenciye 10 numara vermeme istedi.Dört - beş öğrenciye daha zor sorular sordu.Hepsine on’ar numara verdim.(O yıllarda , puan sistemine geçilmemişti.On numara , şimdi okullarda verilen 100 puana eşitti.)Öğle yemeği tatili olmuştu.Salat muhtarı , Bakanlık Müfettişleri’ni yemeğe davet etmişti.Kendince , kuzu pişirdiğini söyledi.Türkçe dersime giren ve bakanlık müfettişlerinin grup başkanı olan müfettiş : ‘‘Muhtar , muhtar!..Benim öğretmenlerim açlık ve yokluk içinde , binlerce kilometre uzaktan gelerek , senin yörene hizmet etmeye çalışıyorlar.Sen okula bir çivi çakmamışsın. Ben , senin yemeğini yemem , öğretmenlerimle kuru ek-mek yerim!..’’ dedi.

12 Eylül darbesi olmuştu.Okulun işleri için ; sabah saat altıda , Salat’tan trene biner , akşam saat sekizde. Diyarbakır’dan geri dönerdim.Kış günleri Dicle nehri kopardığı için , trenden başka hiçbir araç Diyarbakır’a gidip - gelmezdi.Soğuk bir cuma akşamı , Diyarbakır’dan geldim. Çok üşümüştüm.Köyün içindeki kahveden bir çay içmek istedim.Kahveci : ‘‘Sizin okulun öğretmeni nezarete!’’ dedi. Ben de konuyu anlamak için Jandarma Karakoluna gittim. Jandarma Komutanı , bir öğretmenimizi nezarete atmıştı.

Öğretmen , Cuma namazından sonra vaaz vermişti.Vaazı Diyanet İşleri Başkanlığı'nın belirlediği metne bağlı olarak vermemiş , değişik konularda vermişti.Nezarete öğretmeni gördüm , açtı , üşümüştü.Evime gittim , evimde de yiyecek hiçbir şey yoktu.Nereden gelmişse bir tas süt vardı.Sütü ısıtıp , nezaretteki öğretmene içirdim.Daha sonra , öğretmen arkadaşın 1402 sayılı sıkı yönetim kanununa göre görevden alındığını duydum.

12 Eylül darbesinden sonra birbirini sevmeyenler , bir dilekçeyle uydurma suçlar icat ediyorlar , ilgili mercilere şikayette bulunuyorlardı.Salat beldesine çok yakın küçük bir köyde , tek bir öğretmen vardı.Kendisi hemşehrimdi. Bir gün bana , köyündeki birbirine düşman iki ağanın , kendi tarafında olmasını istediklerini söyledi.Bir tanesi Bismil ilçe eğitim müdürlüğüne iftira dolu bir dilekçe verdiğini ve bu dilekçenin Salat Jandarma Karakolu'na geleceğini söyledi.Ben de yanıma birkaç bekar öğretmen alarak , Jandarma komutanını , hemşehrim olan öğretmenin köyüne götürmeyi ve o öğretmenin evinde misafirliğe ikna ettim. Akşam saatlerinde , öğretmenin evine vardık.Daha önceden öğretmenin , iftira dolu bir dilekçeyle şikâyet edildiğini jandarma komutanına söyledim.Öğretmenin evinde misafir iken komutan , öğretmeni iyice inceledi.İlgileniyormuş gibi kitaplarına baktı.Ertesi günü şikayet eden ağayı , jandarma komutanı çağırılmış.Bir daha öğretmeni şikayet ederse , ağanın kendisini hapse attıracağını söylemiş ve böylece öğretmeni iftiradan korumuş oldu.

Dört yılın sonunda , Salat Ortaokulu Müdürlüğünden - Türkmenacı Ortaokulu Müdürlüğü'ne tayinim çıkmıştı. Dört yılda o köyde kalacaktım.Bir gün Türkmenacı Ortaokulu bahçesine Bismil ilçe eğitim müdürü , ilçe eğitim şube müdürü ile beraber geldi.Beni ve Türkmenacı İlkoku-

lu Müdürü'nü taksiye bindirdi.Civardaki tek öğretmenli bir köy okuluna gideceğimi söyledi.Köy okuluna vardık.Okulun bahçesinde öğrenciler cıvıl cıvıl idi.Öğretmen ayağında terlik ile yere uzanmış , yatıyordu.Bizi görmesine rağmen ; ayağa kalkmakta acele etmedi , yavaş yavaş silkinerek kalktı.Bismil İlçe eğitim müdürü ve yardımcısı hemen sınıflara girdiler.Öğretmen bahçede bizimle kalmıştı.Türkmenacı ilkokulu müdürü , köyün öğretmenine : "Sınıflara sende gir" dedi.Köyün öğretmeni gayet ilgisiz bir şekilde : "Sınıflar orada , giren girsin!" dedi.Ders planı , yokmuş.Öğrencilerle hiçbir çalışma yapmıyormuş.Bismil ilçe milli eğitim müdürü yakınıyordu.Bir kaç sene sonra , öğretmenlikten nasibini almayan kişinin , bir tartışma sonucu Diyarbakır milli eğitim şube müdürü'nü öldürdüğünü duyduk.

Emekli ve yaşlı kişilerin anılarıyla yaşadıklarımı duymuştum.Şu anda iki çocuğumda öğretmen okullarında okuyorlar.Öğretmenlik mesleğinin verdiği bir gururla vicdanım son derece rahat , ibadetlerimi huzur içinde yapıyorum ve kendimi Allah'ıma çok yakın hissediyorum.

KARABÜK**HEM AĞA HEM BEY**

HALİME KÖSE

1986 yılının mart ayıydı. Dört yıllık bir eğitimden sonra öğretmen olarak atanmışım. Ankara'da okumuş, büyük kente alışkın bir insandım ama görev yerim bir köydü. Babam kendi işini devam ettirmemi, en azından yanında çalışmamı istiyordu. Ben de eğitim aldığım bir konuda çalışarak kendi ayaklarım üzerinde durmayı istiyordum. Bir süreliğine de olsa bu işi yapmalıydım. Denemeden vazgeçmek istemiyordum. Hoşlanmazsam geri dönebilirdim nasıl olsa.

Bu nedenle karmakarışık duygularla çıktım yola. Bu yol çok uzun, çok can sıkıcıydı. Kıvrak düz bir toprak, iki gün hiçbir köye değirmene bile uğramadan sürüp gidiyordu. Ardından dik kayalı bir yokuş korkunç bir boğaz aşıyor, tepeye yaklaştıkça serin bir rüzgâr eşliğinde bembeyaz karlarla kaplanmış köy evleri görünmeye başlıyordu. Soğuk hava iliklerime kadar işlerken, vücudumla birlikte ruhum da donmuştu sanki. Keşke babamı dinleseydim derken, sıcacık evim, sıcacık yatağım gözümde tütüyordu.

Bu ruh haliyle köy kahvesinin önüne kadar geldim. İncin top oynuyordu köy meydanında. Ama kahve kalabalıktı. Yaklaşarak camdan içeri baktım. Ruhum ve beynim odanın ortasında yanan sobaya odaklanmıştı. Orta yaşlı bir adam sobaya odun atıyordu. İçeriye nasıl girdiğimi kendimi nasıl

tanıttığımı hatırlamıyorum bile.

Kemiklerime kadar ısındıktan sonra karnımı doyurdular. Sıcak çay içirdiler iyice kendime geldim. Beni bir eve yerleştirdiler.

Burası Almanya’da çalışan bir köylünün eviydi ve onun arzusuyla köy öğretmenlerine ayrılmıştı. Köy yaşamına uygun döşenen bu evde üç gün, üç gece yerimden bile kalkamadım. Gecelerim kâbuslarla geçti. Köylülerin, özellikle de Nihat ağabeyin ilgisiyle üç gün sonra kendimi biraz toparlamıştım.

O gece hiç uykum gelmedi. Sıcak bir kahveyle içimi ısıtmaya çalışırken bir inilti duydum. Birisi canı çok yanıyormuş gibi derin derin inliyordu. Gecenin sessizliğinden gelen bu inilti beni öyle ürpertmişti ki, soğuk soğuk terlemeye başladım.

Merakımı yenemediğim için perdeyi aralayarak dışarı baktım. Sokak lambasının ışığında Nihat ağabeyin de içinde bulunduğu bir grubun, bir kadını kızağa yerleştirdiğini gördüm. Ertesi gün öğrendim ki kadını şehre doğuma götürmüşler.

Üç günlük dinlenme yetmişti. Artık işe başlamam gerekiyordu. Ne hissedeceğimi, ne düşüneceğimi bilemiyordum. Evden çıkıp karlara bata bata, ağır ağır yürüdüm. Çevreme alıcı gözle bakarak ilerliyordum. Köyün etrafı yüksek dağlarla çevrili, sağ tarafı ormanlarla kaplıydı. Küçük, şirin, çoğu köye göre bakımlı bir yerd burası. Hele karşıdaki iki katlı evin bahçesinin güzelliği karşısında adeta mest olmuşum. Nihat ağabeyin eviymiş. Evin her tarafı, çatısına kadar, topraktan yükselen yeşilliklerle sarılmıştı. Bahçesindeki ağaçta kuşlar için küçük küçük evcikler

asılıydı. Kar üstüne demet demet yulaflar atılmıştı. Kuşlar yuvalarından çıkmış, yemleniyorlardı. Kar, yulaf demetleri ve kuşlar!.. Frenk sarmaşıklarının yaprakları, iç yakıcı bir kızılığa bürünmüştü.

Nasıl bir eğitimciydi bu Nihat ağabey? Bu kadar güzelliği nasıl oluşturmuştu? Kafamda bu sorunlarla devam ettim. Okulumu görmeliydim. On, on beş dakika sonra yemyeşil boyası, çitle çevrilmiş bahçesi, küçük ama şirin bir bina gördüm. Bayrağıyla Atatürk büstüyle, tabelasıyla, küçük pencereleriyle, bembeyaz karın ortasında, büyük bir çam ağacını andırıyordu. Bahçe kapısından bina kapısına kadar olan yolun karı temizlenmişti. Bacasından çıkan duman ise insanın içine huzur veriyordu. Kapıyı iterek açtım. İçeri girdim. Rengârenk sınıfları, tahtası, sıralarıyla büyük şehirdeki okulların minyatürü gibiydi burası. Bir köyde görmeyi ummadığım güzelliklerle doluydu çevrem.

Öğretmen masasının üstünde bir kâğıt gözüme çarptı. Bana yazılmış bir nottu bu. Nihat ağabey, ihtiyaçlar için şehre indiğini ancak öğleye doğru dönebileceğini, benim derslere başlayabileceğimi öğrencilerin dokuzda okulda olacağını yazıyor ve bana okuldaki ilk günümde başarılar diliyordu.

Ne güzel bir adamdı bu Nihat ağabey! Güzelliği fiziğinden değil insan oluşundan, alçak gönüllü oluşundan kaynaklanıyordu. Erkenden okula gelmiş, etrafı temizlemiş, sobayı yakmış, ihtiyaçlar için de şehre inmişti. Bana kalan tek şey eğitimdi.

Saat dokuz'a doğru öğrenciler gelmeye başladı. Onların cıvıl cıvıl sesleriyle küçük okulumuz hareketlenmişti. Öğle arasına kadar çocuklarla kaynaşmıştık. Yemek molası

için çocukları evlerine gönderdiğimde ben de kitaplığa dalmıştım. Nihat ağabeyin ‘Merhaba hocam sözleriyle’ kapıya baktım. Şehirden getirdiği büyük bir sandığı kucaklayarak içeri sokmaya çalışıyordu. Yardım etmek için atıldım. Sandığı beraber içeri aldık. Sandıktan öğrenci sayısına göre ayakkabı, önlük, pantolon, çorap, yaka, kırtasiye malzemeleri çıktı. Okula yeni başlayan çocuklar gibi heyecanla bakıyordum sandıktan çıkanlara. Yemekten dönen çocukların çığlıklarında da vardı aynı sevinç. Uçmayı deli gibi isteyip de kanatlarına söz geçiremeyen sersem kuş yavruları gibiydi çocuklar.

Yepyeni hislerle dolmuştum. Sevmeye başlıyordum burayı galiba. Ve bir şeyin daha farkına vardım ki bana köyü, çocuklara da okulu sevdiren Nihat ağabeydi. Dolu dolu geçen derslerin ardından eve dönme vakti gelmişti. Nihat ağabey okulda işleri olduğunu, daha sonra geleceğini söyleyince, ben tek başıma okuldan ayrılırken. Nihat ağabey arkamdan seslendi.

-Giderken Halil dayının eşeğine bin, okulunki zorlanabilir. Hayvan yorulmasın.

Her varlığı olduğu kadar hayvanları da seven ve koruyan bu adamı takdir etmemek elde değildi.

Aradan günler geçtikçe Nihat ağabeyi daha iyi tanımaya başladım. Köylüyü bir kooperatif etrafında birleştirmiş. Kadınların el emeği işlerinin değerlendirilmesini sağlamış. Okumak isteyen çocukları şehirdeki okullarla yerleştirmiş. Onların her türlü sorunlarıyla ilgilenmiş. Okulun tüm masraflarını cebinden karşılamış. Hastalara doktor, dertlilere derman olmuş ve böylece herkesin hatta kendinden büyüklerin bile Nihat ağabeyi olmuştu. Üstelik bu ağabeyliği

sağlığı pahasına da olsa, nasıl düşündüyse öyle yaşamasına, öyle yapmasına ama bir gün bile ‘bunu ben yaptım’ demeyişine borçluydu. Bunları hep köylülerden dinlemiştim. Harika bir insandı, kahvede, sokakta, meydanda, evinde dolaşır gibi rahattı. Zenginle, yoksulla; küçükle büyükle aynı şekilde konuşurdu. Kısacası tam bir idareciydi. Kimseyi kırmadan idare ederdi. Ben bile büyüüne kapılmıştım. Müdür bey değil de Nihat ağabey diye seslenir olmuştum. Zaten herkesin ağabeyliğini kabul edişiyile, kendini onlardan biri saydığını, onlarla aynı sevinçleri ve acıları paylaştığını gösterebildiği için doğru ve inandırıcı bir idare olabilmişti. Üstelik sevgiyile yaşamanın, sevgiyile çalışmanın, sevgiyile üretmenin gücünü anlayabildiği için onun açısından halledilemeyecek problem yoktu.

Küçücük odamda kaç gece sobanın sıcaklığıyla vücudumuzu, sohbetlerimizin sıcaklığıyla da ruhlarımızı ısıttık sabahın ilk ışıklarına kadar. Anlattığına göre on yıl önce gelmiş buraya. Eşiyle, iki çocuğunu trafik kazasında kaybedince, bu köye adanmış kendini. Yaptıkları çok beğenilince, büyük şehirlere atanarak ödüllendirmek istemişler, ama ne köylüler bırakmış ne de kendi gitmek istemiş.

Kısacası kişiliğiyle sadece okulunun değil, köyünün de idarecisi olmuş.

Neden burada kaldığını sorduğumda:

Bir avuç topraktır köy çocukları diye başladı söze ve ağır ağır devam etti: ‘Onları sevmeli, iyi bakmalıyız onlara. Sen, ben, ya da diğerleri, hepimiz elimizi çekersek bu topraklardan, çiçek dikmezsek buralara, ne ile donanacaklar? Güneş henüz parlakken ekinimizi biçmeliyiz.

Hava kararmış köy meydanı serinlemiş gürültüler kesilmiş, bir gün daha sona ermişti. Nihat ağabeyin dediği gibi “Gençlikte günler kısa, yıllar uzun, yaşlılıkta günler uzun ,yıllar kısaydı.”

Ve bu insan, yüreğiyle günleri kısaltıyor yılları uzatıyordu büyük bir hevesle !..

Keşke her köyün böyle bir idarecisi olsa!..

BURDUR

YIL 1999

ALİ DİNÇ

1999 yılı eylülünde yedek subay öğretmen olarak Erzurum'un, Horasan ilçesi, Iğırbıdır köyüne atandığımda, içimde sebebini tam bilemediğim bir heyecan vardı. Erzurum milli eğitim müdürlüğünden itibaren, ilgili olduğunu düşündüğüm herkese görev yerimle ilgili sorular soruyor, bilgiler edinmeye çalışıyordum. Ağız birliği etmişçesine herkes: “ Köy çok uzak ve imkânları çok sınırlı. Fakat çok iyi bir müdürün var, bölgeyi de iyi tanır. Senelerdir orada çalıştığından her konuda sana yardımcı olur” türünden telkinlerde bulunuyordu.

Horasan öğretmen evine geldiğimde, adının Metin YEZEK olduğunu öğrendiğim Iğırbıdır İlköğretim okulu müdürünü sordum. Gecenin başladığı geç saatlerde, nihayet müdürümle öğretmen evi lokalinde buluşabildik. Kendimi tanıtıp sığınircasına yaklaşmaya çalıştığım sayın okul müdürünün ilk sözü, “öğretmenlik yapacak başka yer bulamadın da bula bula benim okulu mu buldun” olunca, başımdan kaynar sular döküldü, gözlerim anlamsızca sağa sola bakmaya başladı ve uzun bir süre dondum kaldım.

Belli bir tanışma evresinden sonra aramızda, tatlı-sert bir abi-kardeş ilişkisine benzer bir ilişki oluştu. Altı ve yedinci sınıfların derslerinin yarısından fazlasını bana verdi.

Zaten altı öğretmenin dört tanesi yedek subay öğretmendi. Hafta içi köyde, hafta sonu Horasan'da kalıyorduk.

Metin bey, Amasyalı, askerliğini gezici tim olarak Güneydoğu'da yapmış, Antep'in daha batısındaki Adıyaman mecbur hizmet bölgesi olduğu halde, Antep'in köylerinde çalışmış. Fakat mecburi hizmetini yapamadığından, mecburi görev yeri olarak Iğırbıgır köyüne atanmış. Yaşı da bir hayli ilerlemiş. Henüz evli değil, ancak tam bir eğitim gönüllüsü.

Bu arada Iğırbıgır adı, Iğır ve Bıgır adında iki kardeşten geliyor. Bu iki kardeş Türk-ermeni çatışmalarında farklı saflarda savaşmışlar ve bu köyün hemen yakınındaki bir tepede mezarları yan yana duruyor. Bu köy Horasan (Erzurum), Eleşkirt (Ağrı) ve Sarıkamış (Kars) ilçelerinin kesiştiği bir noktada olup Köse Dağı'nın karşısındadır.

Zaman içinde okul müdürümüzle, çeşitli sorunları çözümlenmeye ve görevimizi eksiksiz yapmaya çalıştık. Ve daha neler. Okul bacalarını temizlemek için yaptırdığı demir merdiveni öğrenciler iyi tutamadığından, merdivenden düşüp aylarca hastanede yattığını; okula geç kalan çocuklara okulu sevdirmek için, maaşının yüklü bir kısmını çökprens, hobi vs. yiyeceklere harcadığını; biz öğretmenler akşam lojmana geç geldiğimizde hem bir abi, hem de bir komutan edasıyla bizleri fırçaladığını, okulun soba külleleriyle lojmanda bizim yaktığımız sobaların küllerini aynı yere boşalttığını hiç mi hiç unutamam. Hatta o yıllarda yazdığım "Selâm" başlıklı şiirimin bir dördlüğünde, Metin hoca için şu ifadeleri kullanmışım:

Duymadım ondan yalan,

Ayda iki kere gülen,

Saçı tel tel dökülen,

Metin abiye selâm.

Bu dörtlüğümle, ilişkilerimizin ve faaliyetlerimizin özüne dair yeterince ipucu vermiş olduğumu sanıyorum.

Bir cuma ikindisinde okul ve lojmandaki kırık camları yenileyip, gönül huzuru içinde bizi bekleyen ve tarafımızdan ücreti mutad olarak ödenen servis aracımızla ilçeye dönerken; pazartesi günü çocukların üşümeyeceğini, lojmanımıza artık kar serpintisinin dolmayacağını hayal ediyordum. Şunu kesin olarak ifade etmeliyim ki, bedeli ödenen her faaliyet insan sorumluluğunu ve vicdani duyarlılığını geliştiriyor.

Pazartesi erkenden köyün yolunu tuttuk. Servis aracımızın içinde haftalık erzaklarımız, milli eğitim müdürlüğünden aldığımız kırtasiye yardımları gibi malzemelerimizde var. Çocuklar okul bahçesinde dört gözle bizi bekliyorlar.Hatta İstiklâl Marşı için kendi kendilerine sıra bile olmuşlar. İlgiye ve sevgiye muhtaç çocuklarımız!..

Bu duygu yoğunluğu içinde, sağlık evi olarak yapımı planlanmış lojmanımızın kapısını açtığımızda, yerlerde cam kırıkları ile karşılaşınca adeta yıkıldık. Arkadaşlar kendilerince kızdılar, bağırıyorlar, öfkeleniyorlar, sağa sola koşuyorlar, kırılan camları sayıyorlar... Biraz yavaşlığımızın, biraz da arkadaşların bu halleri karşısında soğukkanlılığın verdiği dirayetle, çekilip onları takibe başladım. Yaklaşık bir saat kadar sonra ortalık yatıştı. Fakat müdür bey böyle bir olayı kaldıracak tavırda değildi. Nihayet arkadaşlarla birlikte müdürümüzü ikna ettik ve normale döndürdük. Hemen kırılan camları ve bir takım taş ve sopaları saydık, bunları resmi bir yazı ile ilgili yerlere bildirme kararı aldık. Metin

bey, tuşların sesini öbür ucunda işittiğim daktilosu ile yazı yazmaya başladı. Dokuz cam kırılmış veya hasar görmüştü. Arkadaşlar emin olabilmek için dönüp dönüp saydılar ve dokuz rakamında karar kıldılar. Ben olayın biraz uzağında, fakat olup bitenleri tam bir gözlemci edasıyla takip ederken, içimden bir ses “sen de say kırılan camları, bir de sen say” der gibi idi. Ayak seslerimi kimseye duyurmadan ve arkadaşlardan habersiz kırılan camları saydım, tam dokuz taneydi. Fakat bunun dışında, tuvaletin dışa bakan küçük camının kırıldığını kimse fark edememişti. Arkadaşlar tutanağı yazmakla meşgul olurken, tuvalet camının da kırık olduğunu, böylelikle kırık sayının dokuz değil on olduğunu gördüm. Bu durumu söylesem mi, söylesem mi diye uzun süre düşündüm. Zor sakinleşen ortamı tekrar germek istemiyordum. Nedense daha sonra cesaretimi toplayıp biraz da muzip bir tavırla: Müdür bey o tutanağı yenileyelim, kırık cam dokuz değil on tane. Üstelik tuvalet camının kırığının görememişsiniz dedim. Keşke demez olaydım. Metin hoca yerinden fırlayıp elindeki tutanağı hem yırtıyor, hem bağırıyor, hem de beni koridorda öfkeyle kovalıyordu. Camını dışarı çıkararak kurtardım desem yalan olmaz.

Düşünüyorum da, o müdür arkadaşı bir öğretmenine bu kadar öfkeliendiren sebep ne mal, ne mülk, ne makam, ne de kişisel meseleler!.. Çocuklar ve eğitim için bunca fedakârlığın yankı bulmaması ve çaresizliğin başı boş fer-yadı idi. Benim davranışım da, normal olmayan o yoğunluk içinde, birazcık gülümseme ve gülümsetme ihtiyacı. Hasılı zor iş idarecilik, zor iş öğretmenlik. Zor olsun ama kalıcı olsun, faydalı olsun! Hatırladıkça hem müdürüme, hem arkadaşlarıma, hem de mesleğime saygım artıyor daha bir vesselam.

DÜZCE

NÖBET GÖREVİ

İHSAN SAVAŞ

Hızlı hızlı aramaya koyulmuştum. Bir yandan “Acaba yanlış mı okumuştum!” diye düşünürken; en sonunda türkçe kitaplarının içerisinde ebatı yalnızca diğer kitapların yarısı kadar olan ‘İlköğretim Kurumları Yönetmeliği’ ni görünce kalbim sanki yerinden fırlayacaktı.

Kitabı aldım hemen gelişigüzel karıştırmaya başladım. Hızlı hızlı sayfaları çevirirken neye baktığımı bir an unutmuş, sanki kitabın içinden fırlayıp çıkacak bir hediyenin, bir umudun ışığını görecekmışim gibi, o anda kitabın bütün sayfalarını çevirmiş bulundum. Kitabın son sayfaları tükendiğinde, umudunu yitirmiş bir pehlivanın son çırpınışları gibi, son bir hamle daha yaptım ve bu sefer yönetmelik kitabının başından başlayarak, daha dikkatlice bakmaya çalıştım.

Nihayet... Nihayet bulmuştum...

‘Öğretmenlerin Nöbet Görevi’ adlı başlığı görünce hemen okuyuverdim. Yönetmelikte:

“Öğretmenlerin nöbet görevinde, okulun bina ve tesisleri ile öğrenci mevcudu, yatılı-gündüzlü, normal veya ikili öğretim gibi durumları göz önünde bulundurularak okul müdürlüğünce düzenlenen nöbet çizelgesine göre normal

öğretim yapan okullarda gün süresince, ikili öğretim yapan okullarda ise kendi devresinde nöbet tutmaları sağlanır. Öğretmen birden fazla okulda ders okutuyorsa aylığını aldığı okulda, aylık aldığı okulda dersi yoksa en çok ders okuttuğu okulda nöbet tutar. Bayanlarda 20, erkeklerde 25 hizmet yılını dolduran öğretmenler ile hamile öğretmenlere doğumuna üç ay kala ve doğumdan sonra altı ay nöbet görevi verilmez...” yazısını okuyunca cebimden çıkardığım kalemle birkaç defa yazının altını çizdim.

Artık emindim... Künde sırası bana gelmiş bir pehlivan edasıyla doğrulup, elimde yönetmelikle ‘işte bu, İşte bu!’ deyip sevinç ve heyecan çılgınlıkları atıyordum. Bu yönetmeliği bu denli sevinç ve heyecan içinde aramamın sebebi bugün öğleden sonra, benimle aynı okulda göreve başlayacak eşimin, nöbet listesinde adının geçmesiyle başladı...

Ben ve eşim Doğu Anadolu’nun güzel ve şirin bir ilçesinde, fazlaca büyük olmayan bir mahallenin zor doğa şartlarında, soğuk fakat insanların sıcak olduğu bir yerde görev yapıyorduk. Eşim sınıf öğretmeni, bense türkçe öğretmeni olarak görev yapıyorduk. İkili öğretim yapan okulda ben sabahçı, eşim de öğlenci idi.

Eşim ağustos ayının sonunda doğum yapmıştı. Ekim ayında da göreve başlayacaktı. Eylül ayının başlarında ben okula gidip gelirken, eşim de yeni doğmuş nur topu gibi çocuğumuza bakmaktaydı. Bir buçuk aylık olan çocuğumuz için, eşim aylıksız izin düşündüyse de okulun yarım gün olması, benim dersimin eşimin dersiyle çakışmaması, kayınvalidemin çocuğa bakması ve okulun üç km uzaklıkta olması gibi nedenlerle bu düşüncesinden vazgeçti. Bu durumları kendimiz için artı bir avantaj olarak düşünür, şanslı olduğumuzu her defasında vurgulardı.

Ekim ayı gelmiş çatmıştı. Eşim bugün (pazartesi) öğleden sonra göreve başlayacaktı. Biz branş öğretmenleri sabahçı olduğumuz için saat altı buçuk yedi gibi, arkadaşlarla buluşup okula doğru yola koyulduk. Okula vardığımızda, öğrenciler okul bahçesini daha yeni yeni doldurmakta idiler. Öğretmenler odasından içeriye girdiğimizde, karşı panoda birkaç yeni listenin asılı olduğunu gördük. Panoya yaklaşınca nöbet listelerinin değiştiğini, eşime nöbet yazıldığını ve hem de bugün nöbet tutulacağını okuyunca; arkadaşlara dönüp, eşimin nöbet tutup tutmayacağını, eğer yanlış hatırlayamıyorsam nöbet tutmaması gerektiğini söyledim. Bazı arkadaşlar durumu bilmediklerini beyan ederken, bazıları da benimle aynı fikirde olduğunu beyan ettiler.

Biz nöbet ile ilgili sorunu konuşurken o sırada içeriye müdür ve yardımcısı girdi. Konuyu müdüre söyleyip bizi bilgilendirmesini beklerken, hiç beklemediğimiz bir tepkiyle karşılaştık. “Siz bunları nereden uyduruyorsunuz? Nöbeti ben mi tutayım? Herkes kendi işini yapsın...” diye devam ederken... Sözüne kesip, Müdür bey: “yönetmelikte söylendiği gibidir. Bunu büyütmenin başka taraflara çekmenin bir manası yok” desem de, müdür aynı sözleri tekrarlıyor git gide üslubunu sertleştiriyordu. Daha sonra “inanmıyorsanız böyle bir yönetmeliği getirin de bakalım, yönetmeliği bana mı öğreteceksiniz.” deyip yukarıya odasına yöneldi.

Okulda, müdür odasının dışında bilgisayarın olmayışı, aynı zamanda yönetmelik kitabının bulunmayışı beni çıldırtmıştı.

Okuldaki altı saatlik dersi nasıl geçirdiğimi bilemiyorum. Altı saatlik dersin sonunda arabaya atlayıp hızla eve geldim. Yönetmeliği incelediğimde haklı olduğumu anla-

mıştım. Eşimi okula bıraktığımda yönetmeliği de götürüp masasının üzerine fırlatacaktım. Öğleden sonra okula gittiğimde, elimde yönetmelik olmasına rağmen müdüre göstermedim. Bu olayı ben çözümlmeliyim diye düşündüm ve eşimi bu probleme dahil etmemek için, o gün konuyu bile açmadım.

Akşama kadar yarın yönetmeliği nasıl daha etkili bir şekilde göstereceğimi düşünüyorum, daha önce bana söylediği o sözleri hatırlıyor, sinirleniyor ve yönetmeliği elimde sıkıştırır vaziyette “İşte burada, İşte burada! Al da oku!..” deme cesaretini tüm iliklerimde bir ürperti şeklinde duyuyordum. Akşama kadar ara ara bunları düşündüm. Akşam yatağa girerken bile, en az iki üç saat zihnimde bu provayı yapıp öyle uyudum.

Sabah olmuştu...

Saat 06:20'ye kurduğum telefonun zili her zamankinden daha aceleci, her zamankinden daha gürültülü ve daha acı bir şekilde çalıyordu sanki. Kalktım... Zaten zilin sesi daha kulağıma gelir gelmez, yapacağım o yönetmelik taarruzunun düşüyle dopdolu idim.

O sabah daha dikkatli tıraş oldum ve, bana yakışan siyah takımı seçtim. Zaten iki takımım vardı ya.. Ona uygun çizgili kravatı takıp; gireceğim derslerin günlük ve yıllık planlarını kontrol ettim. Cephaneliği ve silahı hazır bir kumandan gibi karşısına dikmeliydim...

Nihayet o saat gelmişti. Arkadaşlarla okula vardığımızda müdür ve yardımcısını öğretmenler odasında, soba başında ısınırken buldum. İçeriye girdikten sonra yönetmelik kitabının yirmi üçüncü sayfasını çevirerek önüne koydum. Al da oku! Al da oku! ... Deme hakkını bir eğitici olarak

kendimde göremedim. Bir tek kelime bile etmeden dersim olan sınıfa çıktım. O dersten saatinden sonra aşağıya indiğimizde nöbete çizelgesi değişmiş, eşime nöbet yazılmadığı bir liste asılmıştı.

Öyle bir ortamda eğitici ve öğretici görevini yerine getiriyoruz ki; hangi yöne baksan sonu karanlık görünen yollarla karşılaşıyoruz. Zaten aydınlığa ulaşmak için karanlığı geçmek gerekmez mi?

ARTVİN

BU ADAM NEREYE BAKIYOR

AYTEKİN SÜCÜ

Sabahın insanı çıldırtan serinliği... Rutin Narlık yolculuklarımın sonlarından birini yaşıyorum. Üzerimde, yakında Narlık'tan ayrılacak olmanın hüznü, dolmuştan iniyorum. Yüzümde sabahın ve yolculuğun ekşi fotoğrafı, adımlarımda derse geç kalmış olmanın hızlı ritmi, dudaklarımda da her şeye rağmen bir nihavent musiki... Okula doğru yol alıyorum. Okulun bahçesinde kimseler görünmüyor. Belli ki ders başlamış ve türkçe sevdalısı öğrencilerim sabırsızlıkla beni bekliyor.

Okulun bahçesine yaklaşıyorum. Uzaktan, yere çökmüş, dereye bakan bir adamın karartısı görünüyor. Yanına yaklaşıyorum. Okul müdürü Alpay bey istifini bozmadan, yirmi yıldır vakit buldukça yaptığı gibi, dereye bakıyor. Suyun çıkardığı hoyrat sese kaptırıp kaybetmiş kendini.

-Günaydın, Alpay hocam!

-Günaydın, Aytakin bey!

Alpay hoca devam ediyor dereyi izlemeye... Dere de hiç usanmadan söylüyor hoyrat türkülerini hocama. Derse geçiyorum. Yükleme sonda bulunmayan ne kadar tümce varsa kuruyorum bir şair devrikliğinde. Okuduğumuz şiirlerin sonuncusuna teneffüs zili eşlik ediyor.

Öğretmenler odası kalabalık olur ilk saat. Çaylar hazır olur masanın üstünde. Herkes ilk saat sendromunu atmış üstünden. Alpay bey tekrar dönmek üzere ayrılmış, sevdalısı dereden ve onun türkülerinden. Çay içiyoruz, Pelin'e gülüyoruz, Mehmet hoca'nın yüzlerce kez dinlediğimiz Gemlik anılarını dinliyoruz. Onur ile göz göze gelip Mehmet hocaya çaktırmadan gülümsüyoruz ve okulun son günleri olduğu için bolca tayin muhabbeti ediyoruz.

Çok hazin hayallere dalıyorum okulun her köşesinde o günler. Buradan gitmeyi her şeyden çok isterken, tam da ayrılacağım günlerde içimdeki bu hüzne anlam veremiyorum. Öğlen araları şiire sarılıyorum. Camdan dışarı bakıyorum. Alpay hocanın etraftaki çiçekleri yetiştirmek için sarf ettiği çabaya ve ardından sevdalısı dereye bakmak için sabırsızca yerini almasına özeniyorum. Narlık günleri bir film şeridi gibi gelip geçiyor gözlerimin önünden. Bir kareye özellikle takılıyorum. Hayatlarının baharında uzun yolculuklara çıkardığımız üç öğrencimizin masum yüzlerini hatırlıyorum ve onları kaybettiğimiz gün duyduğum acı çığlıklar yankılanıyor kulaklarımda. Gözlerim doluyor.

Son gün gelip çatıyor, karne verme vakti diyor Alpay bey. Bu yıl da son görevimizi yerine getirelim. Öğrenciler ve öğretmenler bahçede toplanıyorlar. Ben arka sıralarda Narlık'tan gidecek olmanın suçluluğu içinde dinliyorum müdürün yıl sonu konuşmasını. Bir an ismimin telâffuz edildiğini fark edip kendime geliyorum. Aytekin hoca aramızdan ayrılıyor diyor müdür bey. Tam da içimden: "İnşallah çağırılmaz oraya" diye düşünürken, beni çağırıyor yanına. Gözlerime ve sesime hâkim olamıyorum. Ne zormuş diyorum buradan gitmek?

Kısa ve zor bir veda konuşmasından sonra dağılıyoruz.

Bahçede ağlayan çocuklar görüyorum peşimden. Heybetli görünüşümden utanmasam, öğreteceğim onlara ağlamanın nasıl olacağını. Kendimi zor tutuyorum. Bir ömrün bir dereye nasıl teslim olabildiğini gördüğüm bu yerde, teker teker hepsine sarılmak ve hüngür hüngür ağlamak geliyor içimden. Öğretmen dostlarımla vedalaşıp yola koyuluyorum. Okulun bahçesine, öbek öbek çiçeklere, el sallayan çocuklara son kez bakıyorum. İlerliyorum. Bir an durup geriye bakmak geliyor içimden, gördüğüm sahneye gülümşüyorum.

Dere bütün hırçınlığıyla akıyor

Ve Alpay hoca dereye bakıyor.

BİNGÖL

UNUTULMAYAN SENFONİ

ABDURRAHMAN ENSARİ

Üniversiteden yeni mezun olmuşum. Öğrencilik konusu hâlâ üzerimden gitmemiş, fakülte ortamının üzerime sinen havası henüz tükenmemişti. Göreve başlamak için sanki isteksiz davranıyordum. Çünkü bildiğim, alıştığım ve kendimi bulduğum bir ortamdand, benim için meçhul olan, tanımadığım, belki de kendimi kaybedeceğim bir ortama gidecektim. Ancak diğer taraftan da, tayininim nereye çıkacağını merakla bekliyordum. İdealist bir öğretmen adayı olarak, nereye atanacağım hiç önemli değildi. Önemli olan atanmamdı benim için .

Doğu Anadolu'nun zorlu şartlarında büyümüş biri olarak, ülkemin her tarafında görev yapma arzusu ve idealleriyle bekliyordum. Nihayet bakanlıktan beklediğim yazı gelmiş ve görev yerim belli olmuştu. Nedense çok heyecanlanmışım. Görev yerimin belli olmasından çok, belki de göreve başlayacak olmanın heyecanıydı bu. Tayinim Trabzon'a çıkmıştı. Karadeniz bölgesine ilk defa gidecektim. O bölge insanının samimiyetini ve fedakârlığını, yüreklerinin güzelliğini daha sonra yakından görecektim.

Atandığım okulun bulunduğu ilçe, düşmandan kurtuluşunu kutladığı gün göreve başladım. Okul müdürü bana gülerek, "inşallah sizin gelişiniz de ilçemiz insanının ce-

haletten kurtulduğu gün olur” diyerek, şubat ayının soğuşunda içimi ısıtmıştı. Bu anlamlı mesajıyla bana ilk günden itibaren büyük bir cesaret ve güven vermişti.

Göreve başladığım okulun ortamı çok güzeldi. Herkes birbirine yardımcı olmaya çalışıyordu. Ancak okul müdürünün tavrı çok farklıydı. Babacan bir insan, içten bir dost, gerçek bir eğitimci ve yönetici olduğu her hareketinden belli oluyordu. Öğretmenliği sevmemde, okul müdürünün o babacan tavrı çok etkili oldu.

Yöneticiliğin tıpkı bir orkestra şefi gibi, bir senfoniyi iyi icra edencesine, insanların hafızasında iyi bir etki bırakmak olduğunu ondan öğrendim. Her insanın unutamadığı ve daima etkisinde kaldığı ezgiler gibidir gerçek yöneticiler. Hatırlayanların hafızasında iyi bir türkünün etkisini bırakabilmek ve belki de türkü tadında hatırlanabilmektir yöneticilik.

“Bir orkestra düşünün, onlarca enstrüman ve her biri değişik sesler çıkarır tıpkı insanlar gibi. Bir orkestra şefi düşünün, onlarca farklı ve değişik sestten güzel ve etkili bir ses çıkması için uğraşır. Bizim görevimiz de, farklı yetenekteki, ayrı yaratılış özelliklerine sahip öğrencilerden anlamlı bir bütün meydana getirmektir. Başarısız öğrenci yoktur. Her insanın güzel bir yönü vardır. O güzelliği bulup çıkarmak gerekir. İşte gerçek yönetici, insanın başarılı, yetenekli olduğu en güzel tarafını ve yönünü keşfedebilendir” derdi her zaman. Okul müdürüm ile beraber, bize emanet edilen farklı türdeki çiçeklerden, anlamlı ve güzel bir demet yapmak için iki yıl boyunca uğraştık durduk.

Yaz tatili için memleketime gitmiştim. Tatil boyunca gördüğüm tüm eğitimci arkadaşlarıma, okul müdürümüzün

ne kadar iyi bir insan ve ne kadar başarılı bir yönetici olduğunu anlattım durdum. Ancak tatil dönüşü, beni ve tüm öğretmenleri unutamayacağımız bir sürpriz bekliyordu. Okula gittiğimizde, okul müdürünün yerinde olmadığını gördük. Müdürün yerinde başka biri vardı. Gelenin kim olduğundan öte, gidenin yüreğimize bir parça alıp götürmesiydi önemli olan. Yüreğimize adeta kor düşmüştü. Okul müdürümüzü siyasi mülahâzalarla başka bir yere göndermişlerdi. Bir insanı başarılı olduğu bir yerden,”sadece birilerinin adamı değil” diye alıp göndermek veya harcamak bu kadar kolay olmamalıydı. Ama olan olmuştu işte.

İlçede hemen bir imza kampanyası başlattık. Müdürümüzün geri gelmesi için binlerce imza topladık. Öğrenci velileri, bizden daha istekli çalışıyorlardı. Yediden yetmişe herkes okul müdürümüzün geri gelmesini istiyordu. Ama nafi!.. Tüm çabalarımız, çalışmalarımız, onu geri getiremedi. Müdür yardımcıları da, bu haksızlığa dayanamayıp istifa etti. Ancak kimsenin bu istifaların anlamını çözme gayreti ve endişesi de yoktu. “Benim adamım olsun, çamurdan olsun” düşüncesi, “başarılı olsun kimden olursa olsun” düşüncesine galip gelmişti. Başarı ve liyakat, takdir yerine taciz görmüştü. Başarılı olanlar, ne yazık ki başarısız olacakların kurbanı olmuştu.

Yeni gelen okul müdürünün vizyonu, misyonu, öğretmenlerle iletişimi, velilerle ilişkileri ve öğrencilere bakış açısı çok yetersizdi. Ama bu yetersizlikle kimsenin ilgilendiği yoktu. Önemli olan birilerinin dediğinin olmuş olmasıydı. Birilerinin adamının bir yerleri işgal etmesiydi. Başarı, liyakat, vizyon ve misyon kimin umurundaydı ki?

Okuldaki öğretmenler, bu durum karşısında daha fazla dayanamayıp tayin istediler. Ben de bu saygıya değer göre-

vi, insana saygının anlam bulduğu ortamlarda sürdürmek için tayin istedim. Artık burada çalışmama imkân kalmamıştı. Belki de bizi anlayan kimse kalmamıştı.

“Erdem ve onur, başarı ve liyakat takdir edilmediği yerden göçer” diyenler haklı çıkmışlardı. Başarılı ve sevilen bir yönetici, kişisel beklentiler ve anlamsız nedenlerden dolayı feda edilmişti. Bir insanı harcamak bu kadar kolay olmamalıydı. Birkaç kişinin memnuniyeti, binlerce insanın mutsuzluğuna tercih edilmişti.

Bana öğretmenliği ve yöneticiliği sevdiren, yürekli ve onurlu insan!.. İyi bir insan ve başarılı bir yönetici, en önemlisi de unutulmayan bir orkestra şefi olarak hep hatırlanacaksın kirlenmemiş yüreklerde.

Sahi neydi yöneticilik? Bir güzel türkü tadında hatırlanmak, güzel bir ezgi veya unutulmayan bir senfoni olmak değil miydi?

AFYON**GÜLDEN GÜLİSTANA...**

İBRAHİM ÖZKUL

Öğretmenliğe Artvin'in Hopa ilçesinde başlama yazım geldiğinde, haritaya sarıldım hemen. İlçenin deniz kenarında olduğunu görünce çok sevindim. Hopa lisesini aradım telefonla. Okul müdürü Naci Şanlı "hayırlı olsun hemen bekliyoruz hocam" dedi. Telefondaki ses bir anda değişmişti. İsminin Hasan Hüseyin, görevinin müdür başyardımcısı olduğunu söyleyen birisi babacan, samimi ve gönül okşayıcı bir sesle, "hemşerim tutulacak ev dahil her şeyi hallederiz, dert etme" diyordu... Hopa'ya varacağım tarihi bildirdim. Eşyalar için bir araba tutmadım. Yolcu otobüsüne zaruri ihtiyaçlarımız için üç beş paket hazırladık. Hanım iki çocuk ve ben bin kilometrelik yola koyulduk

Dillere destan Karadeniz'i ilk defa görecektik. Samsun'da başlayan değişiklik hepimizi büyülemişti. Ufuklar bile mavi ile yeşilin mükemmel uyumuyla kaplıydı. Bir taraf göz albildiğince mavi, diğer taraf yeşilin bütün tonları ile bezeli. Yolculuk devam ettikçe efsunlu, gizemli güzellikler artarak devam ediyordu. Otobüsün içine yayılan hareketli müzikler, Karadeniz ağzı, kemence ve tulum, farklı bir diyara hoş geldiniz çekiyordu. İlk olumsuzluğu, heyelan sebebiyle kapanan Arhavi-Hopa arasında yaşadık. Eşyalarımızı Arhavi terminalinde emanete bırakarak minibüsle dağ yollarından Hopa'ya ulaştık.

Okulda bizi müdür başyardımcısı Hasan Hüseyin bey karşıladı. Yengeyi ve çocukları bize bırakalım dedi. İspartalı olduğunu söyledi. Böylece hemşeriliğimizin kaynağını da öğrenmiş olduk. Her halinden feleğin çemberinden geçmiş biri olduğu anlaşılıyordu.

Yolun açılması üç günü bulmuştu. Üç gün, üç öğün Hasan Hüseyin beylere yıkılmıştık. Geceleri kendileri ve çocukları soğuk odada kalıyor bizi sobalı odada misafir ediyorlardı. Mahçup olmayalım diye diller döküyor, espriler yapıyorlardı. Yol açılınca bizim için tutulan eve eşyalarımızı yerleştirdik. Eksiklerimizi de oradan temin ettik. Zorla da olsa evimize gitmek için izni kopardık. Misafirin hakkı yedi gündür diyordu çünkü.

Hocamızın tam bir alperen olduğunu anlamamız uzun sürmedi. Bir yanı tam bir derviş, bir yanı tam bir mücahit!.. Aslında ismiyle müsemma desek daha uygun olacak. Peygamber torunları Hasan ile Hüseyin'in mizacı birleşmiş bu kardeşimizde. Bazen Hasan kadar sakin, olgun, anlayışlı, mütevazı; gerektiğinde Hüseyin gibi onurlu, kararlı, mücadeleci ve cesur!..

Öğretmenliğimin ilk yılları!.. Öğrencilerimize bizi babanız yerine koyun dediğimiz bugünlerden çok önce. Bizi ağabeyiniz yerine koyun dediğimiz günler!.. İlk günlerden farkına vardım ki, öğretmenler gerçekten çok çilekeş, vefa kâr, sabırlı, dirayetli, kadirşinas ve diğergâm ... Bir büyükten dinlemiştim “Her mesleğin iyisi, idare ederi ve kötüsü vardır; ama öğretmenin idare ederi yoktur. Öğretmen işini yapıyorsa iyi, yapmıyorsa kötüdür.” Tanıştığım, görüştüğüm ve çalıştığım arkadaşların neredeyse tamamı iyi kategorisine giriyor. Hasan Hüseyin bey gibiler ise mükemmel sınıftan!..

Öğretmenliğin bütün inceliklerini hemşerimden öğrendim. İdareyle, öğretmenle ve öğrenciyle ilişkilerin püf noktalarını bazen anlatarak, çoğu zaman da yaşatarak öğretti bize. Sırtımızı dayayabileceğimiz, bilmediğimizi çekinmeden sorabileceğimiz, üzüntülerimizi ve neşemizi paylaşabileceğimiz bir dost, bir ağabey vardı yanı başımızda. Onun odası, şifahane gibiydi. Başlı daralan, sıkıntısı ve problemi olan öğretmen ve öğrenciler, önce onun odasını ziyaret ediyordu. Odadan çıkanların yüzlerindeki tebessüm her şeyi anlatırdı. Esprili, güler yüzlü, tatlı sert, olgun, erdemli, mütevazi, cömert!.. Sayılamayacak kadar olumlu sıfatlarını, insana güven veren duruşu tamamliyordu.

Hopa!..Doğu Karadeniz'in en doğusunda bulunan şirin, güzel, harika, harikulade bir belde!..Yeşilin bütün tonları burada gizlenmiş. Öğrencilerinize sonbaharı anlatamazsınız burada. Yapraklar sararır ve dökülür deseniz, size kimse inanmaz. Neredeyse her gün yağmur yağar. Havaası sert değildir, ama insanları merttir. Karadeniz gibidirler; bazen durgun, çoğu zaman hırçın!.. Mevlânâ torunları hepsi, içi dışı bir. Karadeniz kadını hem tarlaya, hem de eve hakim. Çay, fındık, kara yemiş, kestane, cennet hurması, mandalina... ne ararsan var. Okulumuz denizin kenarında değildi; ama biz fırsatını bulunca denizin kenarındaydık

İlk yıl nasıl bir koşucu olmamızın işaretleriyle doluydu. Otuz üç saat ders, dört bin civarında kitabın bulunduğu kütüphanenin sorumluluğu, sosyal ve kültürel etkinlikler... Vız gelir tırıs gider dedik, öyle de oldu. Gençtik, yakışıklıydık, idealisttik ayrıca. Öğrenciler bizden bir parça idi. Onlar kardeşlerimiz, evlâtlarımızdı artık. Onlarla seviniyor, onlarla üzülyorduk. Bazen babamızı kaybediyorduk onlarla, bazen annemizi. Başarısız olduklarında üzülyüyor, iyi not aldıklarında seviniyorduk. Evimizdeki çocuklardan kıs-

kandığımız son paramızı okuldaki çocuklarımıza takdim ediyorduk.Öğretmenliğin bir sevda olduğunu öğretmişti müdür başyardımcımız.Bu sevda gönüllerdeki her meşale-yi ateşleyecek,kıraç beldeleri gülistana çevirecek olan bir aşkın yansımasıydı.

Okul kütüphanesi ikinci bir okuldu sanki. Hemşerimizizin önderliğinde, öğretmen ve öğrencilerimizle el ele, gönül gönüle vererek, yeni eserler kazandırdık ikinci okulumuza.Müdür başyardımcısı evindeki okumuş olduğu iki bin civarındaki kitaplarının tamamını okul kütüphanesine bağışladı.İyi ki geldin hemşerim diyerek beni de kütüphanede çalışmaya teşvik ediyordu. Okulun çoğu öğrencisinin ikinci adresi olan kütüphane, arı kovanı gibi çalışıyordu. Öğrencilerimizin kitap okumaya düşkünlüğü bazı art niyetliler hariç, herkesi memnun ediyordu.Bizler kitaplı bir medeniyetin çocuklarıydık.Öğrencilerimizin kitaplarla tanışık,barışık ve dost olmaları aydınlık yarınları getirecekti biliyorduk...

Beş yıl beraber çalıştık Hasan Hüseyin beyle.Ekip başının tayini çıkmıştı gül diyarına!..Ağzımızı bıçak açmıyordu.Göz yaşlarıyla uğurladık.Kendisi bizden fazla ağladı. Gittiği yeri gülistana çeviren kardeşimiz, “soyadımı sizlere bırakıyorum” sevgi,barış,kardeşlik yolunda “Yılmazer” olun demişti.Artık hemşerisiz devam edecektik yola.

Kütüphane müdavimlerinin hepsinin ayrı bir hikâyesi vardı. Kâzım Koyuncu, Mehmet Emin,Ecevit,Yasemin,Ey lem,Saniye!..Kâzım Koyuncu’yu rahmetle anıp Saniye’nin hikâyesinden bir kesit sunayım size:

Saniye’ye kitap yetiştiremiyorduk. Kızımız sanki kitap kurdu. Haftada birkaç kitap az geliyordu. Sonunda bütün

öğrencilerin gıptayla izlediği birisi olmuştu.

Askerlik için üç ay kadar ayrı kalmıştım. Bu sırada inançsız birisi bir kitap tutuşturmuş Saniye'ye. Bizim çok önceden okuduğumuz, gerçekleri çarpıtan , meselelerden habersiz genç beyinleri zehirleyen bir yığın zırva... Saniye'den bir telefon aldım. Kitap ile ilgili düşüncemi soruyordu. İki tane kitap ismi verdim. Önce bunları okumasını, sonra da istediğini okuyabileceğini söyledim. İsmi verdiğim kitapları bulamayınca, eline tutuşturulan kitabı okumaya başlamış.

Hopa'ya döndüğümde Saniye ve arkadaşları yanıma damladılar. Hepsinin alnında bir nur, yüzlerinde bir tebesüm vardı; fakat Saniye'de bir durgunluk hissettim. Derste sınıfın en kalite sorularını soran kız gitmiş, kendisiyle kağıt, şüpheli, tereddütlü, derse katılmayan , bomboş gözlerle bakan birisi gelmişti. Teneffüslerde ve ders çıkışlarında konuşuyorduk. Konuşmaların, görüşmelerin hiçbiri kâr etmiyordu. Okulun en sevimli, en sempatik, en zarif ve en başarılı öğrencisi gözümüzün önünde eriyordu. Üniversite hastaneleri dahil götürülmedik yer kalmadı. Kızımız otuz beş kiloya kadar düştü. Beden ve ruh sağlığı tamamen bozulmuştu. Kitap hastasının gözü artık kitap görmek istemiyordu. Kitaplarla aran nasıl sözü, hoşuna giden söz değildi artık.

Yasemin, Saniye'nin en yakın arkadaşı ve sır dostuydu. Bu zor zamanlarında hiçbir zaman can dostunu yalnız bırakmadı. Saniye'yi uçuruma itenlerden ses çıkmıyordu o günlerde. Onun durumuna belki de içten içe seviniyorlardı. Hatta ders olsun Saniye, çok kitap okuyanlara demişlerdir.

Hasan Hüseyin bey gideli bir buçuk yıl olmuştu. Yarı

yıl tatilinde Hopa'ya geleceği haberi bize ulaştı. Öğretmen arkadaşlarıyla, öğrencileriyle hasret giderecekti. Hasan Hüseyin beyin Hopa'yı teşrif etmesi, Şems ile Mevlânânın buluşması gibi oldu. Öğretmenler, öğrenciler, esnaf!.. Dağları dumanlı Hopa'ya güneş tekrar doğuyordu.. Sarıldık, hasbihal ettik, dertleştik. Bu arada Saniye'nin durumunu da ilettik.

Öğrencilerle tekrar buluşturduk hocamızı. Bu buluşmada Saniye de vardı. Saniye'yi yanına çağırarak

“Evlâdım, kitapların anasıyla aran nasıl?” diye fısıldadı. Anlamadım dedi Saniye.”Bütün kitaplar ana kitabın bir yansımasıdır. Bazılarını düz, bazılarını tersten okumak gerekir. Anlaşılan siz tersten okumasını bilmiyorsunuz” dedi ve devam etti: “Kitaplar, kalbinin sesi, gönlünün umudu, yüreğinin aydınlığı, aklının rehberliği ile birleşirse, hem tersten hem de düzden okunur. İşte sana doğru okuma, düşünme ve yaşama kılavuzu!.. “Kitapların anası ve atası” diyerek çantasından bir kitap uzattı...

Hopa'dan tayinimiz kaymağı, haşhaşı, mermeri, kaplıcaları, kalesi ile meşhur olan, Cumhuriyet'in kazanıldığı topraklara, memleketim Afyonkarahisar'a çıkmıştı. Öğrencilerimizle irtibatımız hiçbir zaman kesilmedi. Yasemin, Saniye ile ilgili haberleri ulaştırıyordu. Sağlığına kavuştuğu ve bütün kitaplarla arasının düzeldiği müjdesini sundu. Kitapların anası, dertlerinin dermanı ve başucu kitabı olmuş.

Gül diyarının güler yüzlü gönül adamı ile irtibatımız hiçbir zaman kesilmedi. Hâlâ danışmanlık ve yol göstericilik görevinden, telefonla da olsa istifade ediyoruz. Eminim onun mübarek elleri ülkemizi gülistana çevirinceye kadar, gül fidanı dikmeye devam edecektir...

YOZGAT

RIZIK

SALİH ULUSOY

Ben, beş ay birlikte çalıştığım bir idarecinin bendeki izlenimlerini anlatmak istiyorum gönül dostlarıma, eğitimci yârenlerime.

Bu kadar kısa sürede ne olmuş olabilir ki! “İdareci hatıraları yarışmasına” gönderecek kadar beni etkileyen olay diye düşünebilirsiniz. Hele benim gibi tekaüde ayrılması yaklaşmış, öğretmenlikte on sekizinci yılını yaşayan, birçok idareci ile çalışmış, iyisiyle kötüsüyle birçok hatırası olan birinin?

Az önce de belirttiğim gibi, uzun zamandan beri eğitim öğretim içindeyim. Anlatmaya, yazmaya değer pek çok olay yaşadım hayatımda. Ama bu kadar kısa sürede, bu kadar faal bir idareci ile hem de müdür vekili olmasına rağmen bu kadar başarılı çalışması olan bir kimseye rastlamadım. Çalışmalarından kısa kısa da olsa bahsedeceğim. Bu çalışmalar şüphesiz akılda kalan, birçok idarecinin belki otuz yılda yapmadığı veya yapamayacağı türden çalışmalar. Fakat en önemlisi, beni en çok etkileyen, yaptığı çalışmaların ötesinde anlattığı –yaşadığı bir olaydır ki; bu hadiseyi aynen aktarmak niyetindeyim.

Bu ibret alınması gereken hadiseyi anlatmadan evvel,

zaman zaman rastlanabilen ancak sığdırıldığı süre bakımından ender bazı çalışmalardan söz etmeliyim:

12 aralık 2006 Yozgat/ Boğazlıyan ilköğretim okulu!.. On bir yıldır çalıştığım okulda, doğru dürüst bir çalışma yapılmamış. Sınıflar bazı öğretmenlerin özel gayretlerle boyanabilmiş veya gerekli tamiratlar yaptırılmış. Sekiz yıl çalıştığımız müdürümüz bir başka okula atanmış. Öğretmen arkadaşlarımızdan biri, müdür vekili olarak aynı okulda göreve başlıyor. Okulun bütçesi malûm. Okulun temizliğini yaptıracak imkânı bile yok. İlk olarak bu eksiği gideriyor arkadaşımız. Daha sonra okulun iç mekânının boyanması için girişimlerde bulunuyor. Kış şartlarında hafta sonu veya derslerden sonra gece boyunca okulun iç mekânının boyanma işini hallediyor.

Öğretmen, personel ve velilerle çok güzel bir diyalog içine girerek karşılıklı anlayış, yardımlaşma, fedakârlık ve işbölümü ile eğitim öğretim ve sosyal faaliyetlerde bulunuyor. İlk olarak öğretmenlerle birlikte hiçbir maddi karşılık beklemeden, hafta içi her gün 16–17.30 saatleri arasında öğrencilere kurs düzenliyor. Bazı dershanelerle anlaşarak, yine hiçbir masraf yapmadan, haftada iki kez deneme imtihanı yaptırıyor. Okul anneliği projesini ilk olarak tesis ederek, yine okulun tarihinde bir ilk olarak moral gecesi tertip ediyor. Bu sayede öğrenciye moral desteğinin yanında okula ciddi bir gelir de temin ediyor. Havaların biraz açılması ile birlikte, okulun dış cephesi de boyanma aşamasında iken, ne yazık ki 08 mayıs 2007’de müdür vekiliği görevine son veriliyor.

Bütün bu çalışmaların sonucu olarak, okulumuzdan ilk kez Ankara ve Kılıçaslan fen liselerine öğrenci yerleşiyor. Yine ilk olarak aynı yıl, altı öğrenci Fen, beş öğrenci

Anadolu öğretmen, on yedi öğrenci de Anadolu liselerine yerleşiyor. Öğrencilerin sosyal alanda birçok başarılarına öğretmenlerde ilçe genelinde tertip edilen voleybol turnuvasında şampiyon olarak eşlik ediyorlar. Tabii bu neticeler alındığında sayın müdürümüz yerinde yok!.. Görevden alınmış. Bütün bu başarılar henüz göreve atanan yeni müdürün hanesine yazılıyor.

Tabi bütün bunlar beni etkilemiyor! Beni esas etkileyen hadise, sayın idareci kardeşimin anlattığı yaşanmış bir olay ki. Bu hadiseyi onun ağzından aktarmanın daha uygun olacağı kanaatindeyim.

Kıymetli idareci kardeşim şu şekilde anlatmıştı yaşadığı bir hadiseyi:

Bir sonbahar sabahı, okullarda öğretmen-öğrenci topluca yapılması gereken bir programın yarısı tamamlanmak üzere. Hava oldukça soğuk, semadan sert kar tanecikleri düşüyor. Soğuktan öğretmen ve öğrencilerin yüzü morarmış vaziyette. Mendilleri elinde olanlar, burunlarından ayıramıyorlar. Diğerlerinin, burun çekme sesleri, öksürük sesleriyle yarışıyor. Programda konuşma yapanların, okumak için ellerinden tuttıkları kâğıtlar, yakalanmış ta kurtulmaya çalışan kuşun çırpınışları gibi kıpırdanıyor.

Altıncı sınıfların birbirlerinin enselerini görecektir şekilde ellerini uzatarak hizaya geçmeleri neticesinde oluşturdukları düzenli sıralarının en gerisinde karar kılmış, herkes gibi soğukla mücadele içerisinde, titrememe engel olmaya çalışırken bir taraftan da programdan azami istifade edebilmek ve edebilmeleri için gözlerimle öğrencileri kontrol etme çabasıdayım.

İnce, yaşlılarına göre biraz daha uzun boylu, geriden

bakınca omurga kemikleri ceketinin üzerinden sayılabilecek kadar zayıf, boynu “armut çöpü” gibi ince, saçları karışık bir öğrenci, iki metre kadar önümde olduğu halde sendelemeye başladı. Yere doğru çökmeye başladı ki; yanında bittim. Kollarından yakaladım, düşmesini engelledim. Çocuğun ağırlığını kolumda taşımaya çalışarak kulağına eğildim ve “evladım neyin var?” diye sordum. Öğrenci açlıktan başının döndüğünü, ayakta duramayacağını söyledi. Çünkü bu yavru sabah ezanı ile kalkmış, annesi babası ve diğerleri ile beraber pancar tarlasına gitmiş. Saat sekize kadar soğukta çalışmış. Sonra hiç ısınmadan (çünkü zaten çadırda kalıyor, çadır hiç ısınmıyor ki), midesine ne sıcak, ne soğuk bir şey girmeden, yaklaşık üç kilometrelik bir mesafeden okula yürüyerek gelmiş.

Sağlıklı, güçlü kuvvetli görünen iki çocuk çağırdım. Bayılmak üzere olan öğrencinin kollarına girmelerini, sınıfa götürmelerini, kalorifer peteğinin yanına oturtmalarını, yanında kalmaların! eğer durumunda kötüleşme görürler ise derhal bize haber vermelerini tembih ettikten sonra, üç öğrenciyi de sınıfa gönderdim.

Program bütün ciddiyetiyle devam ediyor, katılanlar azami fayda elde edebilmek için gayret sarf ediyor, fakat benim aklım az önceki olayda!..Daha fazla yardımcı olmamanın verdiği üzüntü ile zihnim meşgul vaziyette.

Okul bahçesinin ana giriş kapısından elinde siyah bir poşet ile, programa geç kaldığı anlaşılan bir öğrenci koşarak adımlarla içeri girdi. Bulduğum yere doğru yöneldi. Tam önümde, kendi şubesindeki arkadaşlarının en sonunda durdu. Hiç kıvıldamadan duruyor, belki de azar işitmek için kamufle olmaya çalışıyordu. Elinde tuttuğu poşet dikkatimi çekmişti. Biraz eğilerek poşetin içine baktım. Poşet-

te tam olarak iki buçuk somun ekme duruyordu. Çocuğun kulağına eğilerek – yavrum; elindeki nedir? diye sordum. Çocuk gözünü, konuşmasını yapan arkadaşından ayırmadan bana:

-Çanta hocam, dedi.

–Yavrum, çantaya hiç benziyor mu? Hem çantaysa bile içinde ekmeklerin işi ne? dedim.

Çocuk şaşırıldı. Elinde tuttuğu şeye baktı. Poşet olduğunu görünce, şaşkın bir vaziyette:

Hocam, kahvaltıdan kalkınca, acele ile çanta yerine ekme poşetini almışım, dedi.

Gerçekte ortada şaşırarak bir durum yoktu benim inancıma göre. Az önce açlıktan ve soğuktan bayılacak olan yavrunun rızkını, Allah bu çocukla göndermişti. Çocuğa, az önceki çocuğun durumunu kısaca anlattım. Bu ekmekleri sınıfa götürmesini ve çocuğa vermesini söyledim. Diye tamamladı, bu ibret verici hadiseyi.

Yeraltında ve yer üstünde bütün mahlûkatın rızkını veren Allah, elbet kullarının rızkını da unutmayacaktır. Fakat kimimizi kimimiz ile denemek için bazımıza az, bazımıza çok verecektir. Elbette anlayabilenler için, bunda alınacak dersler vardır.

MUŞ

TÜTEN SİGARA

MURAT ARSLAN

Hava soğuktu...

Takvimler 18 Aralık 1987'i gösteriyordu.

Yaşanan gün arkada kalmıştı. Yeni bir günün sabahıydı. Sürekli kar yağışı ve kar kalınlığı yolları yürünmez hale getirmişti. Gecenin ayazı, sabahın sisi ve donu havayı buzlaştırmıştı. Soğuk hava insanları büzmüş, hareketsiz hale getirmişti. Hayat adeta durma noktasındaydı...

Saatler yediyi gösterince güneşin doğduğu anlaşılıyordu. Kesif sis yoğunluğu görüş mesafesini bir adıma kadar indirmiş, güneş doğmuş ama gün aydınlanmamıştı.

Küçük bir ilçenin nüfusu kadar mevcudu bulunan Muş'un tek genel lisesinin öğretmen ve öğrencileri diz boyu kara; bata çıka, düşe kalka okula ulaşmanın sevincini yaşıyorlardı.

Sabahın erken saatleri ilim öğrenmek için okula gelen öğrencilerin yarısı, belki yarısından çoğu, el ve yüzlerini yıkamamış, uyku ile uyanıklık arası bir halde idiler.

Ancak efendimizin (sav), “Beşikten mezara kadar ilim öğreniniz” işaretini dimağlarında vardı. İlim öğrenme istek

ve hevesleri açıkça görülüyordu.

Ders zili çaldı. Öğrenciler toplandığı salondan dersliklere gönderildi.

Eğitimden sorumlu okul müdürü olarak okulun salonlarında öğrencileri izlerken, salondan gürültü patırtı, karmaşık sesler geliyordu. Sesin geldiği tarafa baktığımda; ummadığım ve beklemediğim üzücü bir durumla karşılaştım.

Nöbetçi müdür yardımcılarında birinin; gönül bahçemizde rengârenk, mis kokan, çiçek gibi sevda ve sevgimizin ilk hecesi biricik öğrencilerden birine, kaba güç kullanarak hırpaladığını hayretle ve şaşkınlıkla gördüm.

Hemen müdahale ettim !

Öğrenciye niçin kaba davrandığını, göstermiş olduğu hiddet ve şiddetin nedenini sorduğumda:

-Nöbetçi müdür yardımcısı öğrencinin lavaboda sigara içtiğini, bu nedenle öğrenciyi dövdüğünü söyledi.

Daha sonra görüşmek üzere öğrenci şubesine gönderildiğinde, nöbetçi müdür yardımcısının elinde tüten Marlboro sigarasını gördüm.

Sigara içtiği için öğrenci döven eğitimcinin sigara tütürmesi, hayret ve şaşkınlığımı kat be kat artırdı.

O anda vücut kimyam bozuldu. Ağız ve damağım kurudu.

İnsanları düzeltmek için önce kendimizi düzeltmemiz gerekir. Öğrencilerin nasihatten çok iyi örneğe ihtiyaçları vardır. İyi örneğe özenirler, onu yapmaya çalışırlar.

Bireyin kendi için hak ve meşru gördüğü, ötekilere yasaklarla men ettiği hiçbir şeyde başarılı olması mümkün değildir. Dünyadaki bütün kanun koyucular buna şahittir

Ben yaparsam doğru, sen yaparsan yanlış!.. Benimki Marlboro, senin ki Samsun sigarası; ben sigara içersem hak, seninki ise nâ-hak ve ceza.

İnsan kendini düzeltmedikçe başkalarını düzeltemez. İlk adımı kendi nefesine doğru atmalı. İkinci ve daha sonraki adımları ötekilere atarsa başarabilir. Zira bu dünyaya hiç bir insan mükemmel olarak gelmez, ancak çevresi onları şekillendirir.

Her iş ve eylemi mükemmel olan, ilk yapıp en mükemmelini yapan, kendinden öncekilerin yetişemediği, sonrakilerin kendisini geçemediği ve geçemeyeceği en büyük muallim, kâinatın Efendisi Hz. Muhammed (sav) buyuyorlar ki: “Allah ‘ın kullarını dövmeyiniz” ve “ Küçüklerini sevmeyen, büyüklerine saygı göstermeyen bizden değildir” buyruğunu hatırlayarak, karmaşık duygular içinde müdür odasına çıktım. Çünkü ben de sigara içiyordum. Sigaranın neden olduğu üzücü olaya tanık olmuştum. Hep yanımda taşıdığım, tiryakisi olduğum, yılların vefasız dostu sigarayı içmeme düşüncesi içimden geçti.

Hiç ertelemedim düşüncemi, cebimdeki sigara paketini kırıp çöp kutusuna attım. Çakmağımı da odanın penceresini açarak karla kaplı okul bahçesine fırlattım.

Sonra markalı çakmağımı attığıma pişman oldum.

Aramama rağmen bulamadım.

Olsun!

Tiryakisi olduğum ve günde bir paketin az geldiği sigarayı bir daha içmemeye karar verdim.

Böylelikle o beni bırakmadan, ben onu bir daha içmemek, hatta aleyhinde bulunmak, üzere bıraktım.

Okul; eğitim işbirliğinin içinde yapıldığı yerdir. Öğretmen o mahalde öğrenmeye rehberlik eden kişidir.

Eğitim sürecinde verilen, insanda erdemlilik bakımından çeşitli şekillerde tezahür eder. Eğitimcilerin sözleri, öğütleri, davranışları, varsa hataları, yanlışları, kötülükleri hafızalarda iz bırakarak nesiller boyu devam eder.

Allah'ın resulü (sav) ‘‘Ne kadar öğrenirseniz öğrenin, amel etmedikçe Allah sizi ilminizle sevaplandırarak değildir’’ diye buyurmuştur.

Allah ve resulünün övdüğü ilim, sahibini eyleme götüren, arzu ve hevesleriyle baş başa bırakmayan ilimdir.

Eğitimcilerden istenilen ve beklenen davranışlarının, söylediklerini doğrulamasıdır, yani eğitimcinin sözü fiiliyle örtüşmelidir.

Ancak böyle rehber olunur.

TEKİRDAĞ

ZOR SINAV

AYŞE KARABAŞ

Bundan sekiz yıl önceydi. Öğretmenlik hayatımın ikinci yılı. Adıyaman'ın Kahta ilçesinin bir köyünde öğretmenlik yapıyordum.O yıl eşim askere gitmişti ve köyde iki yaşındaki oğlumla yalnız kalıyordum.Köy dediysem bildiğimiz köyler aklınıza gelmesin.Sadece okul binası ve lojmanlardan ibaret bir köydü.köyün bir adı vardı fakat köyde yaşayan kimse yoktu.Zamanın birinde yüksekokul olarak yapılmış, ama hiç faaliyete geçmemiş bir yapıydı .Aslında oldukça büyük denebilecek şekilde yapılmış iki okul binası; altışar dairelik ve üç lojman binasından ibaret bir yapıydı.Daha doğrusu oldukça büyük bir virane yığınyıydı.Yıllarca okul olarak kullanılmayı beklemiş ama, bu hiç gerçekleşmemiş.Uzun zaman çevre köyler tütün deposu olarak kullanılmış.Sonunda ilköğretim olarak hizmete açılabilmiş bir okul.

Köyde yerleşim olmadığı için, öğrenciler çevre köylerden taşınmalı olarak getiriliyordu. Yirmi beş köyden öğrenci geldiği için oldukça kalabalıktı ve beş yüzün üzerinde öğrencimiz vardı

Bir aralık ayıydı ve çok soğuk bir gündü. Gecedden başlayan kar sabaha kadar sürmüş, sabah her yer beyaz bir örtüyle kaplanmıştı.Ama yollar açık olduğu için her günkü

gibi eğitime devam ediyorduk. Kar bütün gün yağmaya devam etti. Müdürümüz de dahil olmak üzere, okulların tatil edilmesi gerektiğini düşünüyor, ilçeden gelecek telefonu bekliyorduk ;çünkü bizim öğrencilerimiz uzak köylerden geliyorlardı.Ama telefon gelmedi.

Akşam okulların dağılma zamanı gelmişti.Öğrencileri alacak servisleri bekliyorduk ; fakat ne gelen vardı ne giden var. Kar bütün köy yollarını kapatmıştı.Mesai saatinden sonra, okulların kar nedeniyle tatil edildiği haberi gelmişti ama artık çok geçti.Bütün öğrenciler okulda mahsur kalmıştı.Hepimizi bir endişe almıştı, kimse çocukları bırakıp evine gidemiyordu.Bu kadar öğrenciyi nasıl okulda tutacaktık?Üstelik bunların çoğu da ilkokul öğrencisiydi. Okul müdürü okulun bütün sobalarını tekrar yaktırdı.Sobaların bacalarının çoğu duvar delinip yapıldığı için tütüyordu. Bu da bir tehlikeydi, fakat her şey göze alınmıştı artık.

Öğrencileri evlere paylaştırmak istedi okul müdürü. Ancak pek sıcak bakan olmamıştı buna.Çünkü lojmanlar hem küçüktü, hem tek odada soba yanıyordu. Sonunda ben ve birkaç bekâr arkadaş, onar yirmişer, öğrencilerin bir kısmını, özellikle kızları ve küçükleri paylaştık.Yirmi öğrenci ben aldım.ama iş bununla bitmiyordu. Bu kadar öğrenciyi nasıl doyuracaktık?Hemen bütün öğretmen evlerinde ne kadar bulgur, makarna, pirinç, ekme varsa pişirdi.Tencerelerle öğrencilere taşıdık. Bu arada kar hala yağıyordu ve elektrikler de kesilmişti.Mum ve ay ışığı altında, lojmanlardan okula yemekler taşındı.Hasbel kadar çocukların karınları doyurulmaya çalışıldı. Biz durumdan ne kadar endişeliysek, öğrenciler de o kadar memnundular. Onlar için bulunmaz bir maceraydı bu.

Bana gelince, yirmi öğrenci küçük bir odaya nasıl

sığacaktı?Ne o kadar yatağım, ne de yorganım vardı.Onları yere serdiğim iki battaniyenin üstüne boncuk gibi, sıra sıra yatırdım. Zaten çoğu birbiriyle akrabaydı.Üzerlerine de ne bulduysam örttüm .Yirmi öğrenci, oğlum ve ben ...Kızlar sabaha kadar gülüşüp konuşmaktan uyuyamamışlardı bile.

Ertesi sabah olunca her şeyin düzeleceğini zannemiştik, ama öyle olmadı. Sabahki manzara hem acı, hem komikti.Tahta sıraların üzerinde sabahlayan öğrencilerin elleri yüzleri kömür isii içinde kapkaraydı. Ortalıkta akşamdan kalan tencereler tabaklar vardı. Sanki bir seferberlik halini andırıyordu manzara.Herkesin karnı açtı ancak bütün yiyecekler akşam bitmişti.Ben evde kalan son unla hamur yapıp kızarttım, evdeki çocuklara paylaştırdım fakat okuldakiler ne yapacaktı ?..

Bu arada okul müdürü durumdan ilçeyi haberdar etmiş, yol açma çalışmaları başlamıştı. Ama onlardan önce köylüler yetişti imdadımıza. O gün öğleye doğru çevre köylerden traktörler ulaşmıştı köye. Bize ekmek, peynir getirmişlerdi. O güne kadar belki beğenmediğimiz o ekmekler, öyle makbule geçmişti ki!.. Öğrencileri traktörlerle bire ikişer taşıdılar evlerine. Sonraki günlerde de hiç yalnız bırakmadı köylüler bizi. Hep ekmek, peynir gibi yiyecekler getirdiler.

O gün anladık ki, zorda kalınca, hepimiz “BİR” olmayı başarabiliyoruz.Bu benim için unutulmaz bir deneyim olmuştu.

NEVŞEHİR

MİLENYUMDA ZULÜM

FATMA AYGÜN

1996-1997 öğretim yılı idi. O yıl beş yıl görev yaptığım, iki öğretmenli köyden tayin istemiştik. Merkeze gelmek için sıraya girmiştik. Yalnız benim sıra dilekçem işleme koyulmamıştı. Tayinler belli olduğunda eşim merkeze gelmiş, ben ise ortada kalmıştım. O gün dünyam başıma yıkılmıştı. Ben merkezde hiçbir yerde sırada görünmüyordum. Milli Eğitime gittiğimde sene başında bir kasabaya eş durumu tayinim yapılacağını söylediler. Sene başı geldi beni gidiş geliş yapacağım bir köye verdiler. Ben bu zamana kadar hep iki öğretmenli köylerde eşimle birlikte çalışmıştım. Eşim benim yöneticim olmuştu. Şimdi ilk defa çok öğretmenli iki kademeli bir okulda çalışacaktım. Acaba Müdür Bey nasıl biriydi. Merak ve heyecan içinde ilk gün okuluma gittim.

Sabah gerekli işlemleri yapıp göreve başlama yazısını aldım. Birinci sınıfları vermişlerdi. Okuldaki ilk günüm çok güzel geçmişti. Yalnız beraber başladığım branş öğretmenini arkadaşım ile ikimizde aynı durumda olduğumuz için iyi anlaşmıştık. Okula ve ortama yavaş yavaş alışmıştık. Müdür beye de yavaş yavaş alışmaya çalışıyorduk. Bir keresinde sınıfta afişlerle uğraşmaktan çıkıştaki arabanın geldiğini unutmuşum beni bırakıp gitmişler. Ben bir saat sonraki

arabayla gittim. Bu durumu müdür beye ben sınıfımda iş yaparken arabayı kaçırmıştım. Acaba bu müdür aksi miydi . Geçimsiz miydi Temkinli olmak gerekli diye düşünürken ve müdürümü tanımaya çalışırken bir yıl geçti. 1997-1998 öğretim yılı başladı. Hatırlamak istemediğim hayatımın en hüzünlü yılını yaşadım o yıl. Meşhur yirmi sekiz başat kararları ve okullara yapılan inançlı öğretmenlere yapılan baskılar, zulümler o yılı hayatımda görmediğim kadar müfettiş ve hiç alışıktı olmadığım cezalar peş peşe geldi. Yine bir gün okula gelmiştik. Sabah dersime girmek üzereyken yine çağırıldık. Bir süre anlamsız sorulara muhatap olduk. Hakaretlere varan cümleler sarf edildi. Sınıflar gestapo subaylarının arama yapması gibi tekmelenerek açılıyordu. Bir müfettişin kapıyı tekmeleyip açtıktan sonraki ifadesi şöyleydi.

İşte burada bir tane var. Biz neydik burada ne bulmuştu. Biz vatanımıza, milletimize hizmet etmekten başka ne yapıyorduk. Bizi açığa aldılar. Bildik soruşturmalar bildik hakaretler. Cezaları peş peşe alıyorduk. Evimize her gün gözü yaşlı gidiyorduk. Öğrencilerimize belli etmemeye çalışsakta onlar da olup bitenden haberleri vardı. Hüzünlü gözlerle bize yapılanları izliyor, minicik yürekleri bu haksızlığı biz istemesekte görüyorlardı.

Bütün bu sıkıntılarda bizi yalnız bırakmayan biri vardı. Bizim derdimizle dertlenen biz ağladığımızda bizimle hüzünlü bizim göz yaşlarımız dışına akarken onunkilerde içine akıyordu. Biz bunu biliyorduk. Her soruşturmadan sonra bizi teselli etmek hep ona düşüyordu. Bir gün bitecek diyordu. Size bir şey diyemem dersem Rabbim benden hesap sorar. O günden sizin vebalinize giremem diyordu. Oysa başkaları bize neden çalışıyorsunuz evinizde oturun diye çıkıyor. Desteklemek şöyle dursun fetvalar veriyor-

lardı. Hatta bazı yöneticiler arkadaşlarımıza siz para kazanacaksınız da size savunmak bize mi kalacak. Sizin için ceza alamayız diyorlardı. Belki de kendilerine göre Hakkılı olabilirlerdi. Çünkü bu dava hor bu dava garipti. İşte benim müdürüm böyle değildi. Bizimle omuz omuzaydı destekçiydi. Yine bir gün biz okuldan çıkarken bakın yapılmıştı. Yalnız biz bir dakika önce arabaya bindiğimiz için bizim yaşadığımız bütün hakaretlere müdürüm maruz kalmıştı. Hatta onları sen destekliyorsun. Seninde defterini düreceğiz deyip gitmişlerdi. Ertesi gün onlanları duyduk çok üzüldük. Artık bu duruma son vermeliydik. Bizim yüzümüzden sürekli hırpalanmasına daha fazla göz yumamazdım. Odasına gittim . Hocam bu günden sonra bizi desteklemeyin. Sürekli zarar görüyorsunuz. Bizim yüzümüzden almadığınız ceza kalmadı dedim. Bizi kurtarmaktan vazgeçin. Hocam mahşerde ben ne diyeceğim dedi. Bu zulme sessiz kalırsam nasıl olacak dedi. Oysa onunda bakması gereken bir ailesi, çoluk çocuğu vardı. Bu zulmü ona da çekirtmeye hakkımız yoktu. Bizi hergün yaz tutanak tut diye ısrar etti. Zaten onun bizi tek başına korumasının bir anlamı yoktu, zira öğretmen arkadaşlar bizim hakkımız da her gün Milli Eğitimi tekmil veriyorlardı. Onlar bizim ne yaptığımızı görür ve saatiyle biliyorlardı. Ve sonunda ben doğuya sürgüne gönderildim ve öğretmenlik hayatım yedi ocak iki binde sona erdi. Herkesin Milenyuma gireceğiz yirmi birinci yüz yılda her şey güzel daha güzel olacak dediği zaman ben çocuklarımdan öğrencilerimden koparılmıştım. Bana giderken yine en büyük desteği veren müdürümdü. Üzülme hocam diyordu. Bir gün buralara ayaklarımızı vura vura geri geleceğiz. Yeniden dirilmek için evimize hicret etmiştim. Ancak bu hicretim sadece dört yıl sürdü. Öğrencilerimden ayır kalamadım tekrar göreve başladım. Müdürüme ne oldu diye merak ediyorsunuz benim bile dik duramadığım davamda

o hepimizden dik durdu. Rabbim ona daha büyük mükafatlar verdi. Rabbim onu en büyük mekanlara ulaştırsın. Ahirette Cennetteki en güzel köşklerinde konaklatsın Rabbim ondan binlerce kez razı olsun. Bize destek olmasaydı rüzgarda savrulan yapraklar gibi olacaktık. Rabbim bizi de affetsin ona layık kul olmadığımız için.....

BOLU

GELİP BAKACAĞIM

İBRAHİM ALAN

Karanlıklara ışık, yarınlara umut dağıtmaya sevdalı bir topluluğun mensubuyduk, öğretmendik biz. Anadolu'nun en ücra köylerinde bekleyenler vardı hepimizi. Küçücük yüreklerine sevgi tohumları ektiğimiz çocuklar, Anadolu kardelenleri... Her şey onlar için, onların mutlu yarınları için. Bu aşkla düşmüştük yollara. Dertlerimiz çok, sıkıntılarımız çeşitli; ama öğretmenlik aşkımız hepsinden de büyüktü.

Bu yolda, bu kutlu sevdada yol arkadaşlarımızın payı büyüktü. Adı ister hizmetli, ister memur, ister müdür, isterse müfettiş olsun, hepsinin de desteği vardı üzerimizde. Cehâletin karanlık dünyasını aydınlığa dönüştürüp meşaleler yakmaktı amacımız. Okuttuğumuz her Anadolu çocuğu bir meşale oluyor karanlıkları dağıtmaya.

Ama bir de ümitlerimizi kıranlar, meşalelerin yanmasını yavaşlatanlar, engelleyenler yok mu? Bize yol açıp, yol gösterecekken, yolumuza taş koyanlar yok mu? Kutsal mesleğin sırrına ulaşamayanlar!.. ah işte onlar yok mu ya!

Zorunlu hizmetim nedeniyle, Elazığ -İli Palu İlçesi – Gökçedal Köyü'nde görev yapıyordum. Yaz tatili münasebetiyle Bolu-Mudurnu'ya gelmiştim. Aradan iki ay zaman

geçtikten sonra, Elazığ'dan gelen bir telefonla "Türkçe Kursu"na katılmam isteniyordu.

Yaz tatilinde olmam nedeniyle, eşimi ve bir yaşındaki çocuğumu Mudurnu'da bırakıp Elazığ'a kendim gittim. 09 eylül 1985 ile 27 eylül 1985 tarihleri arasında Elazığ'da 74 saat süren "Türkçe Kursu" na katıldım. Kursun bitiminde okullar açılmıştı. Eşimi ve bir yaşındaki oğlumu Mudurnu'dan getirmem gerekiyordu.

Elazığ İli Palu İlçesi Milli Eğitim Müdürü Nurettin Bey'den izin almak için gittim. Bana izin gerekçemi sordu. Biraz asabi biriydi. Ben de Türkçe Kursu için geldiğimi, kursun bittiğini, memleketten eşimi ve çocuğumu getireceğimi söyledim. Bana ciddi ve inanmaz bir tavırla:

-Hocam, lojmana gidip, eşini ve çocuğunu getirip getirmediğini kontrol edeceğim, ona göre!

Ben bu sözler karşısında şaşırıp kalmıştım. Ne diyeceğimi bilemedim. Zira beklemediğim bir durumdu. Öğretmenine güvenmeyen bir yönetici ile karşı karşıyaydım.

HATIRA YAZANLARIN ÖZGEÇMİŞLERİ

AFACAN, Eşe

1978 Konya/Ereğli doğumlu. İlk, orta ve lise öğrenimini aynı ilçede tamamladı. On Dokuz Mayıs Üniversitesi Amasya Eğitim Fakültesi'ni bitirdi. Sınıf öğretmeni olarak Erzurum'un Narman ilçesi Demirdağ Köyü'nde göreve başladı. Şu an Suluova Bolat İlköğretim Okulu'nda sınıf öğretmeni olarak çalışmaktadır. Evli ve iki çocuk annesidir.

AKBAŞ, Seyit Burhanettin

1965 yılında Kayseri'nin Bünyan İlçesi'nde dünyaya geldi. İlk, orta ve lise öğrenimini Kayseri Bünyan'da tamamladıktan sonra, Fırat Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde halk edebiyatı alanında yüksek lisans eğitimini tamamladı. Kayseri'de yerel yayın yapan Erciyes TV'de on yıldır, kültür sanat ve belgesel programları hazırlayıp sunmaktadır. Ayrıca Kayseri Akın Günlük Gazetesinde köşe yazıları yayınlanmaktadır.

AKÇA, Akif

1970 yılında Bartın'da doğdu. İlkokulu kendi köyü Kutlubeyyazıcılar'da okudu. Orta ve lise öğrenimini Bartın İmam Hatip Lisesi'nde bitirdi. Üniversite öğrenimini de İnönü Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümü'nde tamamladı. Halen Bartın Gürgençınarı İlköğretim Okulu'nda Türkçe öğretmeni olarak çalışmaktadır. Evli ve iki çocuk babasıdır.

ALACA, Muhittin

1970 yılında Muş'un Malazgirt İlçesinde doğdu. İlkokulu Hatay'ın Kırıkhan ilçesinde, ortaokulu Ceyhan Pamukeli Ortaokulu, liseyi Adana Erkek Lisesi'nde yatılı olarak okudu. Siirt Eğitim Yüksekokulu'nu bitirdikten sonra, Zonguldak ilinin değişik yerlerinde dokuz yıl sınıf öğretmenliği yaptı. Dışarıdan Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesini bitirdi. Halen Hatay Kırıkhan Bahçelievler İlköğretim Okulu'nda okul müdürü olarak görev yapmaktadır. Evli ve iki çocuk babasıdır.

ALAN, İbrahim

1960 yılında Mudurnu'da doğdu. İlkokul, ortaokul ve liseyi Mudurnu'da bitirdi. 1979 yılında Bolu Eğitim Enstitüsü'nden mezun oldu. Muş, Elazığ ve Bolu illerinin değişik ilçelerinde öğretmenlik yaptı. Halen Bolu ili Merkez Doğancı Ayşe – Yılmaz Becikoğlu İlköğretim Okulu'nda görev yapmaktadır. Evli ve iki çocuk babasıdır.

ALAN, Murat

1970 yılında Ağrı'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Ağrı'da tamamladı. Atatürk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. "Türk Dili ve Grameri Tarama Tezi" hazırladı. Çeşitli şiir yarışmalarında dereceler aldı. Şiirleri birçok dergide yayımlandı. İlk Şiir kitabı olan "Asya'nın Düşleri" 2000 yılında basıldı. Halen Ağrı Ticaret Lisesi'nde Müdür olarak görev yapmaktadır. Evli ve bir çocuk babasıdır.

ALBAYRAK, Feyyaz

1955 Elazığ doğumlu. Elazığ Cemal Gürsel

İlkokulu'ndan mezun oldu. Ortaokulu İzmir 9 Eylül Ortaokulu'nda, liseyi Çanakkale Gökçeada Atatürk Öğretmen Lisesi'ni bitirdi. 1980 Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü'nden mezun oldu. Lisans tamamladı. MNA Anadolu Lisesi'nde 27. yılını çalışmakta olan ALBAYRAK, evli ve 2 çocuk babasıdır.

ALTINOK, Behice

1980 yılında Konya'da doğdu. Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi'nden mezun oldu. Aynı Üniversitede doktora öğrencisidir. Müziğe ilgi duymakta ve beste de yapmaktadır.

ANLAR, Kadriye

1980 yılında Konya-Ereğli'de dünyaya geldi. İlkokulu Sümer İlkokulunda, ortaokulu Cumhuriyet Lisesinde, liseyi Mersin 19 Mayıs Süper Lisesi'nde bitirdi. 9 Eylül Üniversitesi Matematik Öğretmenliği Bölümü'nden mezun oldu. Gaziantep Servi Erdemoğlu İlköğretim Okulu'nda görevine devam etmekte olup, evli ve bir çocuk annesidir.

ARI, Ayhan

1975 yılında Elazığ'da doğdu. İlk ve orta tahsilini Elazığ'da tamamladı. Elazığ Fırat Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü mezunudur. Üniversitelerarası Refik Halit Öykü Yarışmasında ödül alan Ayhan Arı, yerel dergilerde kısa hikâyeler yazmıştır. "Kim Takar Sultanı" adlı oyunla yönetmenliğe ve tiyatro eğitimi ile profesyonel oyunculuğa adım atmıştır. Halen Bakırköy Lisesi'nde edebiyat öğretmeni olarak çalışmaktadır.

ARSLAN, Murat

1956 Muş doğumlu. Eskişehir Eğitim Enstitüsü Türkçe Bölümü'nden mezun oldu. Aynı bölümde lisans tamamladı. Kastamonu Azdavay Lisesinde Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni olarak göreve başladı. Muş Lisesinde 10 yılı aşkın müdürlük görevinde bulundu. Halen Muş Milli Eğitim Müdür Yardımcısı olarak görev yapmaktadır.

ASLAN, Ahmet

1968 yılında Gümüşhane Yeni Yol Köyünde dünyaya geldi. İlk Öğrenimini köyünde, Lise öğrenimini Gümüşhane İmam Hatip Lisesin'de bitirdi. 1992 'de Selçuk üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. 4 yıl Konya Beyşehir Endüstri Meslek Lisesi'nde görev yaptı. Halen Erzincan İmam Hatip Lisesi'nde meslek dersleri öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Çeşitli sivil toplum örgütlerinde yöneticilik görevini sürdüren Ahmet ASLAN evli olup, üç çocuk babasıdır.

ATICI, Veysi

1966 yılında Adıyaman'da doğdu. İlkokulu Adıyaman'da, ortaokul ve liseyi Ankara Hasan oğlan Atatürk Öğretmen Lisesi'nde okudu. 1993 yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. 1994 yılında Trabzon'da Türkçe öğretmeni olarak göreve başladı. 1997 yılında Adıyaman Anadolu Öğretmen Lisesine atandı. Halen Adıyaman Fatih Anadolu Lisesi'nde görevini sürdürmektedir.

ATILGAN, Leyla

1971 yılında Kayseri'de doğdu. İlkokul, Ortaokul ve

Liseyi Kayseri’de okudu. Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü’nü bitirdi. Diyarbakır Silvan’ da öğretmenlik hayatına başladı. Halen Bor TOKİ İlköğretim Okulu’nda Uzman Öğretmen olarak yapmaktadır. Evli ve iki çocuk annesidir.

AVCI, Alişen

1973 yılında Mardin’in Kızıltepe ilçesinin Başak Köyü’nde doğdu. İlk ve orta öğrenimini Kızıltepe’de tamamladıktan sonra, 1998’te D.Ü.Eğitim Fakültesi Resim-İş Öğretmenliği Bölümü’nden mezun oldu. Şu ana kadar üç tane kişisel resim sergisi açtı, on birin üstünde de karma sergiye katıldı. Halen Adana’da Dede Korkut İlköğretim Okulu’nda Teknoloji ve Tasarım Öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

AYGÜN, Fatma

1969 yılında, Uşak ilinin Ulubey ilçesinde doğdu. İlk ve orta öğrenimini burada tamamladı. Üniversiteyi Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Yüksek Okulu’nda bitirdi. 1987’de Bitlis’e atandı. Halen Nevşehir Güvercinlik İlköğretim Okulu’nda görevini sürdürmektedir.Evli ve üç çocuk annesidir.

AYYILDIZ, Dilaver

1961 yılında Balıkesir’in Yenikavak köyünde doğdu. İlköğrenimini doğduğu köyde, ortaöğrenimini Balıkesir’de tamamladı. Konya Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü’nden mezun oldu.İlk görevine, Bitlis Adilcevaz Lisesi’nde Fransızca öğretmeni olarak başladı.Balıkesir’de çeşitli okullarda öğretmenlik ve idarecilik yaptı.Mahalli gazeteler ve dergiler-

de yazıları ve şiirleri yayınlandı.Balıkesir Merkez Namık Kemal İlköğretim Okulu Müdürü olan Dilaver Ayyıldız, halen İl Milli Eğitim Şube Müdürü görevini sürdürmektedir.Evli ve 2 çocuk babasıdır.

BİLGİN, Çetin

1964'te Bingöl-Karlıova-Taşlıçay köyünde doğdu. İlkokulu Van'da, Ortaokul ve liseyi Mersin'de okudu. 1990'da Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Yüksek Okulu'ndan mezun oldu. Halen Van merkez Hacıbekir İlköğretim Okulu'nda görev yapmaktadır. Evli ve beş çocuk babasıdır.

BUTUR, Zekeriya

1971 yılında Siirt'in Baykan ilçesinde dünyaya geldi. İlk, orta, lise öğrenimini tamamladıktan sonra, 1994 yılında Eğitim Fakültesi'nden mezun oldu.Çeşitli illerde görev yaptı. 5 yıl öğretmenlikten sonra müdür yardımcılığı, okul müdürlüğü ve ilçe milli eğitim müdürlüğü görevlerinde bulundu. 15 yıllık eğitimci olarak aktif görev yapmaktadır.

CANPOLAT, Erkin

1965 yılında İstanbul'da doğdu.İlk,orta ve lise öğrenimini İstanbul'da tamamladı.Üniversiteyi Atatürk Üniversitesi'nde Fen Edebiyat Fakültesi, Türkoloji Bölümü'nde okudu. Malatya'nın Arapgir ilçesi Arapgir Lisesi'nde göreve başladı. Halen İstanbul Büyükkada 125. Yıl Atatürk İlköğretim Okulu'nda Türkçe öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Lise dil anlatım ve Edebiyat ders kitapları yazdı Evli ve iki çocuk babasıdır.

COŞKUN, Fatma

1964 yılında İskenderun'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini İskenderun da bitirdi. Atatürk Üniversitesi Ağrı Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü'nden mezun oldu. Yazı ve şiirleri çeşitli dergilerde yayınlandı. Resim ve el sanatları çalışmaları bulunan Fatma COŞKUN, Iğdır ve Aydın'da Sınıf Öğretmeni olarak çalıştı. Halen Aydın Bozdoğan İlçesi İşitme Engelliler İlköğretim Okulu'nda çalışmaktadır.Evli üç çocuk annesidir.

ÇAKAR, Saffet

1955 Tokat –Bağbaşı Köyü doğumludur. İlk, orta ve liseyi Tokat'ta okudu.1979'da İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi-Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. Uzun yıllar Gazi Osman Paşa Lisesi'nde edebiyat öğretmenliği yaptı.Halen Tokat Anadolu Kız Meslek Lisesi'nde görev yapmaktadır. Evli ve üç çocuk babasıdır. Saffet ÇAKAR'ın yayınlanmış çok sayıda eseri bulunmaktadır.

ÇAKIR, Yunus

1967 yılında Eskişehir ili Sivrihisar ilçesine bağlı Kargın Köyü'nde doğan Yunus Çakır, ilk ve orta öğrenimini Eskişehir'de,yüksek öğrenimini ise İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde bitirmiştir.Halen Eskişehir Yunus Emre Lisesi'nde Felsefe öğretmeni olarak çalışmaktadır.

ÇAY, Adem

1966 Ordu Korgan'da doğdu.İlk ve ortaokulu Korgan'da, liseyi Tokat Niksar'da, üniversiteyi de Trabzon'da bitirdi. Kocaeli ile başlayan öğretmenlik hayatı

Çorum, Sinop üçgeninde 16.yılı ile devam etmektedir. Evli ve üç çocuk babasıdır.

ÇEBİ,Hakan

1978 yılında Trabzon ili Sürmene ilçesinde doğdu.K.T.Ü Güzel Sanatlar Resim Bölümü Grafik Ana Sanat Dalı'ndan mezun oldu.2001 yılında başlamış olduğu öğretmenlik mesleğine, Osmaniye Yunus Emre İlköğretim Okulu'nda devam etmektedir.Evli ve bir çocuk babasıdır.

ÇELİK, Hasan

1967 yılında Trabzon 'da doğdu. İlk, orta ve lise tahsilini aynı ilde tamamladı. Üniversite eğitimini KTÜ Fatih Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde yaptı. Edebiyat öğretmeni olarak Giresun'un Doğankent ilçesine atandı. Doğankent Lisesi'nden sonra sırasıyla Maçka ve Akçaabat'ta görev yapmıştır. Halen Trabzon Tevfik Serdar Anadolu Lisesi'nde edebiyat öğretmeni olarak görev yapan Hasan ÇELİK, evli ve iki çocuk babasıdır.

DAVULCU,Sinan

1979 yılında Zonguldak'ın Kilimli Beldesi'nde doğdu.Kilimli beldesine bağlı Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu'nu bitirdikten sonra, ortaöğrenimine Mehmet Çelikel Lisesi'nde devam etti.Karadeniz Teknik Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü'nden mezun oldu.Bartın Arıt Çok Programlı Lisesi'ne Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni olarak atanan DAVULCU, hâlen Gazi İlköğretim Okulu'ndaki görevini sürdürmektedir.Evli ve bir çocuk babasıdır.

DEMİREL, Fatih

1980 yılında Gümüşhane'nin Karamustafa Köyü'nde doğdu. İlköğrenimini Erzurum ve Ünye'de, ortaöğrenimini ise yatılı olarak Gümüşhane Lisesi'nde tamamladı. Erzurum Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Türkçe Bölümü'nü bitirdi. Gümüşhane-Merkez Yusuf Çiftçiöğlü İlköğretim Okulu'nda göreve başladı. Daha çok ilgi duyduğu şiir alanında çalışmaları olan DEMİREL, evli ve bir çocuk babasıdır.

DİNÇ, Ali

1974'te Antalya ili Manavgat ilçesi Kızıldağ Köyü'nde doğdu. İlköğrenimi köyünde, ortaöğrenimi Akseki'de, yükseköğrenimi de Konya'da tamamladı. Burdur Kemer İlköğretim Okulu'nda Sosyal Bilgiler öğretmenini olarak göreve başladı. Erzurum ili Horasan ilçesi Iğırbaş İlköğretim Okulu'nda çalıştı. Kemer Lise'sinde Tarih öğretmenini olarak görev yaptı. 2002 yılından bu yana da Burdur-Bucak Lise'sinde Tarih öğretmenini olarak çalışmaktadır. Evli ve 1 çocuk babasıdır.

DÜZGÜN, Cemile

1978 yılında Ulubey ilçesinde doğdu. Giresun Eğitim Enstitüsü'nden mezun oldu. (2003) "Küçük yelkenlim" isimli bir şiir kitabı yayımlandı. Şiir yarışmalarından da dört ödül almıştır. Yerel bir gazetede köşe yazarlığı yapıyor. Ordu Şehit Üsteğmen Doğan Gökbulut İlköğretim Okulu'nda sınıf öğretmenini olarak görev yapmaktadır. Evli ve iki çocuk annesidir.

ELMASTAŞ, Orhan

1974 Yılında Diyarbakır ili Çüngüş ilçesi Sağtepe Köyü'nde doğdu. İlk ve ortaöğrenimini ilçesinde tamamladı. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü'nü bitirdi. Van Özalp ve Erciş İlçelerinde görev yaptı. Halen Diyarbakır Çüngüş İMKB 75.Yıl Yatılı İlköğretim Bölge Okulu'nda Müdür Yardımcısı olarak çalışmaktadır. Evli ve iki çocuk babasıdır.

ENSARİ, Abdurrahman

1971 yılında Bingöl'ün Genç İlçesine bağlı Çevirme Köyü'nde doğdu. İlk, Orta ve Lise öğrenimini Bingöl'de tamamladı. 1993 yılında Konya Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü'nden mezun olup aynı yıl Trabzon Tonya Lisesi'nde Edebiyat Öğretmeni olarak göreve başladı. Halen Bingöl Anadolu İmam-Hatip Lisesi'nde Müdür Başyardımcısı olarak görev yapmaktadır. Merhum Akif İNAN'ın tavsiyeleri doğrultusunda Bingöl'de Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen'in kuruluşunda aktif görev aldı. Haziran 2005'ten itibaren de Bingöl Memur-Sen İl Başkanlığı görevini yürütmektedir. Evli ve iki çocuk babasıdır.

GETİREN, Kahraman Alp

1973 yılında Şanlıurfa'da doğdu. İlk ve orta tahsilini Şanlıurfa'da, lisans tahsilini Adana Çukurova Üniversitesi'nde tamamladı. Şanlıurfa'da göreve başladı. Halen Şanlıurfa 2002 Vakıflar İlköğretim Okulu'nda görev yapmakta olup, evli ve iki çocuk babasıdır

GÜLŞEN, Rukiye

1963 Trabzon doğumlu olan Rukiye GÜLŞEN, aslen Bayburtludur. İlk ve Ortaöğrenimini Of'ta tamamladı. 1985 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümü'nü bitirdi. Çeşitli gazete ve dergilerde yazıları yayımlandı. Halen Mersin merkezde Uzman Öğretmen olarak Aliye Pozcu İlköğretim Okulunda görev yapmaktadır. Eğitim-Bir-Sen de üye olarak çalışan Rukiye Gülşen; evli ve dört çocuk annesidir.

GÜMÜŞ, Adem

1976 yılında Konya'nın Seydişehir ilçesinde doğdu. Seydişehir İmam Hatip Lisesi'ni bitirdikten sonra Ankara Üniversitesi DTCF Coğrafya Bölümü'nü bitirdi. Dershane öğretmenliğinden sonra Milli Eğitim Bakanlığı bünyesine geçti. Halen Karaman Fen Lisesi'nde Müdür Yardımcısı olarak çalışmaktadır. Gümüş evli ve iki çocuk babasıdır.

GÜMÜŞ, Turgay

1976 yılında, Denizli'nin Çameli İlçesi Karabacı Köyü'nde doğdu. İlkokulu köyünde okudu. Ortaokulu Köyceğiz Naip Hüseyin Lisesi'nde, liseyi Denizli Lisesi'nde bitirdi. İnönü Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği'nden mezun oldu. Aynı yıl Kastamonu'nun Pınarbaşı İlçesi'nde Şehit Ramazan Akkaya YİBO'da göreve başladı. 2005 yılından beri Kastamonu Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nde Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni olarak çalışmaktadır. Evlidir.

GÜNEŞ, Abdalbaki

1969 yılında Elazığ'ın Karakoçan ilçesinde doğdu. İlkokulu Yurtbaşı Beldesi'nde okudu. Elazığ İmam Hatip Lisesi ve Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. Yüksek Lisansını, Tefsir Bilim Dalında "Kuran'da Ayet ve Ayet Bütünlüğü" konusunda tamamladı. Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesinde öğretmen olarak göreve başladı. Halen Elazığ Fatih Lisesi'nde Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Evli ve iki çocuk babasıdır.

KALIP, Cumali

1957 yılında Konya Ereğli'de doğdu. Toros İlkokulunu bitirdi. Niğde ve Bolvadin İmam Hatip Liselerinde okudu. Eskişehir Eğitim Enstitüsü Türkçe Bölümü'nden mezun oldu. Konya Mevlana Ortaokulu'nda göreve başladı. Halen Uşak İzzettin Çalışlar Lisesi'nde edebiyat öğretmeni olarak görevine devam etmektedir. Ulusal, mahalli gazete ve dergilerde, şiir ve hikâyeleri yayınlanmıştır. Evli ve üç çocuk babasıdır.

KARABAŞ, Ayşe

1976 Antalya Manavgat doğumlu. Aksu Anadolu Öğretmen Lisesi'ni bitirdi. Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümü'nden mezun oldu. Adıyaman Kahta ilçesine bağlı Göçeri Köyü İ.Ö.O 'na atandı. 5 yıl görev yaptıktan sonra MEB' teki görevine ara vermek zorunda kaldı. İstanbul'da özel dersanelerde çalıştı. Şuan Tekirdağ İ.H.L' de edebiyat öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

KAYA, Ayşe

Rize'nin Ardeşen ilçesinde 1968 yılında doğdu. İlk, orta ve lise tahsilini Ardeşen'de tamamladı. K.T.Ü Coğrafya Bölümü'nden mezun oldu. Ardeşen İ.H.L' de öğretmenliğe başladı. Öğretmenlik hayatı 1999 yılında kesintiye uğradı. Gönül verdiği mesleğine 2007 yılında Eyüp İ.H.L' de tekrar başladı. Halen aynı okulda coğrafya öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

KESKİN, Ömer

1980 yılında, Artvin merkeze bağlı Ortaköy beldesinde doğdu. İlkokulu doğduğu köyde, ortaokulu Hopa'da, liseyi Ardanuç Sağlık Meslek Lisesinde bitirdi. K.T.Ü Giresun Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü'nden mezun oldu. Aynı yıl Bayburt Aydıntepe ilçesinin Erikdibi Köyüne atandı. Halen aynı yerde görev yapmakta olan KESKİN, evli ve iki çocuk babasıdır.

KIRDÖK ARSLAN, Kadriye

1970 yılında Kahramanmaraş'ta doğdu. İlköğretimi değişik yerlerde bitirdi. Pazarcık Lisesi'nden mezun olduktan sonra Çukurova Üniversitesi Hatay E.Y.O'na gitti. Anadolu Üniversitesi'nde lisans tamamladı. Çeşitli yarışmalarda ödül aldı. Basılmaya hazır hikâye kitabı bulunmaktadır. Halen Kahramanmaraş'ta Yunus Emre Y.İ.B.O da uzman öğretmen olarak çalışmakta. Evli ve üç çocuk annesidir.

KOÇAK, Selman

1959'da Burdur'un Ağlasun ilçesinde doğdu. İlkokul ve ortaokulu Ağlasun'da tamamladıktan sonra, Burdur Öğretmen Lisesi'ni ve Burdur Eğitim Enstitüsü'nü bitirdi.

Çorum, Adana ve Mardin’ de sınıf öğretmeni olarak görev yaptıktan sonra, Isparta’ya atandı. Isparta’da, sınıf öğretmenliği ve idarecilik görevlerinde bulundu. Halen Isparta Halikent İlköğretim Okulu’nda sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktadır.Evli ve üç çocuk babasıdır.

KÖSE, Halime

1961 tarihinde Kırıkkale’de doğdu. Ankara Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nden mezun oldu. 1986 yılında göreve başladı. Çankırı, İskenderun ve Kırıkkale’de çalıştıktan sonra Karabük’e atandı. Halen Karabük’te görev yapmaktadır. Evli ve iki çocuk annesidir..

KÖSE, Hüseyin

1966’da Erzurum’un Hınıs ilçesine bağlı Göller köyünde doğdu. İlk ve orta öğrenimini Hınıs’ta tamamladı. Hatay İmam Hatip Lisesini, Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesini bitirdi. Trabzon Araklı Endüstri Meslek Lisesi’nde Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni olarak göreve başladı. Halen Bozüyük Selahattin Şeker Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi’nde idareci olarak çalışmaktadır. Evli ve bir çocuk babasıdır.

KUNDU, Faruk

1973 yılında Ağrı’nın Patnos İlçesi’nde doğdu. İlköğrenimini Patnos’ta, orta öğrenimini Ağrı’da tamamladı. Samsun Eğitim Fakültesi’ni bitirdiği 1996 yılında Malazgirt İlçesi’nin Yaramış Köyü’nde göreve başladı. Evli ve bir çocuk babasıdır.

KURT, İlhan

Erzincan ili Refahiye ilçesi Topağaç Köyü'nde 1973 tarihinde doğdu. İlkokul ve ortaokulu İstanbul'da okudu. Ardından Maçka Akif Tuncel Teknik Lisesi ve Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Elektrik Öğretmenliği Bölümü'nü bitirdi. Rize'nin Fındıklı ilçesine elektrik öğretmeni olarak atandı. Ardeşen Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi'ne müdür yardımcısı olarak göreve başladı. Halen aynı görevi sürdürmektedir. Evli ve bir çocuk babasıdır.

OTAŞ, Osman

1954 yılında Muğla merkezde doğdu. İlkokul, ortaokul ve liseyi Muğla'da bitirdi. 1978'de Balıkesir Necatibey Eğitim Enstitüsü'nden mezun oldu. Diyarbakır ili Bismil ilçesi Salat bucağına tayin oldu. Edebiyat Bölümü'nde lisans tamamladı. Fethiye Lisesi edebiyat öğretmenliğinden; 26 yıllık hizmet süresini tamamlayarak emekli oldu.

ÖZDAL, Berika

İskenderun doğumlu. İlk, orta ve lise tahsilini İskenderun'da tamamladı. Fırat Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü mezunudur. İskenderun, Kayseri, Elazığ ve Yalova'da öğretmenlik yaptı. Yarışmaya Yalova'dan katıldı. Halen Elazığ Gazi Meslek Lisesi'nde görev yapmakta olan ÖZDAL, evli ve üç çocuk annesidir.

ÖZDEMİR, Naci

1966 yılında Giresun Tirebolu'da doğdu. İlkokul, ortaokul ve liseyi İstanbul'da okudu. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi'nden Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni olarak mezun oldu. 1 yıl İstanbul'da sözleşmeli

öğretmen olarak çalıştıktan sonra, Kocaeli Karamürsel'e atandı. Çorum Bayat'ta edebiyat öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Evli ve üç çocuk babasıdır.

ÖZDEN, Arzu

1972'de İstanbul Fatih'te doğdu. Öğrenim hayatını İstanbul'da tamamladı. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitim Bölümü'nü bitirdi. Anasınıfı öğretmeni olarak Beşiktaş Bölgesine atandı. Bir süre burada çalıştıktan sonra Şişli Bölgesinde Mustafa Sarıgül İ.Ö.O na tayin oldu. Halen öykü, masal, şiir, tekerleme, çocuk şarkıları, drama çalışma denemeleri bulunmaktadır. Evli ve iki çocuk annesidir.

ÖZEREN, Mehmet

1964 yılında Antalya Gündoğmuş ilçesinde doğdu. İlkokul, ortaokul ve Lise tahsilini Gündoğmuş'ta tamamladı. Manisa-Demirci Eğitim Yüksek Okulu'nu bitirdi. Hatay-Kumlu, Van-Özalp ve Antalya – Alanya ilçelerinde öğretmen ve idareci olarak görev yaptı. Halen Alanya Ayşe Melahat Ergin İlköğretim Okulu'nda müdür olarak görev yapmaktadır. Evli ve üç çocuk babası olan Özeren'in "Bizim Memleket" isimli şiir kitabı ile "Eksere Gündoğmuş" adlı araştırma kitapları bulunmaktadır.

ÖZKUL, İbrahim

1964 yılında Afyon'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Afyon'da, Yüksek öğrenimini Marmara Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümü'nde tamamladı. Artvin Hopa Lisesi, Sandıklı İmam Hatip Lisesi, Afyon'da Hacı Ahmet Özsoy İlköğretim Okulu, Milli Piyango Anadolu Lisesi'nde çalıştı. Şu anda Kocatepe Anadolu Lisesi'nde

görevine devam ediyor. Eğitim Bir-Sen'in Afyon'da kuruluş ve örgütlenme çalışmalarına katıldı. Yönetimlerde görev aldı. Evli ve beş çocuk babasıdır.

ÖZTÜRK, Hacer

1978 Ankara doğumlu. Ankara Üniversitesi Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi Türk Dili Edebiyatı Bölümü'nde lisans, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eski Türk Edebiyatı Ana Bilim Dalı'nda yüksek lisans eğitimi-ni tamamladı. Ankara'da Mamak İmam Hatip ve Anadolu İmam Hatip Lisesi'nde Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenliği yapmaktadır. Evli ve iki çocuk annesidir.

ÖZTÜRK, Sibel

Samsun ili Havza ilçesinde doğdu (1974). Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. 10 yıldır sürdürdüğü öğretmenlik mesleğine 85. Yıl Anadolu Lisesinde edebiyat öğretmeni olarak devam etmektedir. Evli ve iki çocuk annesidir.

PEKTAŞ, Sevgi

1980 Malatya Akçadağ doğumludur. İnönü Üniversitesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü'nden mezun oldu. Halen Battalgazi İlköğretim Okulunda Rehber Öğretmen olarak görev yapan PEKTAŞ, evli ve bir çocuk annesidir.

POLAT, Fatih

1979'da Yıldızeli'nin Karakoç Köyü'nde dünyaya geldi. İlkokulu köyünde okudu. Orta öğrenimini Sivas İmam-Hatip Lisesi'nde tamamladı. Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenli-

ği Bölümü'nden mezun oldu. Yıldızeli Atatürk İlköğretim Okulu'na Türkçe öğretmeni olarak atandı. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eski Türk Edebiyatı Anabilim Dalı'nda yüksek lisansını tamamladı. Evli ve bir çocuk sahibi olan Polat, halen Sivas Anadolu Lisesi'nde Türk edebiyatı öğretmeni olarak görevini sürdürmektedir.

SAKAR, Hasan

1981 Ankara doğumlu. İlkokul, ortaokul ve liseyi Süleyman Demirel Lisesi'nde tamamladı. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü'nü bitirdi. Kırıkkale Merkez Görler İlköğretim Okulu'na atandı. Halen aynı okulda görev yapmakta olan SAKAR, evlidir.

SAVAŞ, İhsan

1975 yılında Van Erciş İlçesinde doğdu. İlk ve orta öğrenimini Erciş'te tamamladı. Atatürk Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü'nden mezun oldu. İlk görev yeri Van Atatürk Lisesi ve Erciş Yavuz Sultan Selim İlköğretim Okulu'nda görev yaptı. Halen Düzce Mesleki Eğitim Merkezi'nde çalışmaktadır. Evli ve iki çocuk babasıdır.

SAYIN, Sedat

1972'de Kırklareli'nin Vize ilçesinin Sergen beldesinde doğdu. İlkokulu Sergen'de, ortaöğrenimini Kırklareli'nde tamamladı. Yüksek öğrenimine Erciyes Üniversitesi'nde başlayıp Trakya Üniversitesi'nde tamamladı. Öykülerini Yediiklim, Dergah ve Şahdamar dergilerinde yayınladı. Öykülerinin yanında inceleme yazıları da yazdı. Aynı üniversitede Yüksek Lisans Tezini tamamladı. Şu an Edirne 80. Yıl Cumhuriyet Anadolu Lisesi'nde Edebiyat öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

SEMEN, Mahmut

1966 yılında Mardin'in Kızıltepe ilçesine bağlı Abdulimam(Hocaköy) Köyü'nde doğdu. İlkokulu köyünde, ortaokulu Mardin Gazi YİBO tamamladı. Bitlis Erkek Öğretmen Lisesi'nden sonra Dicle Üniversitesi Şanlıurfa Ziraat Fakültesi'nden mezun oldu. Öğrenciyken yazdığı ilk kitabı olan "Başegmek İçin Başkaldırıyorum"u yayınladı. 2 yıl Mardin tarım İl müdürlüğünde geçici olarak çalıştı. Bu süre zarfında "Firavunları Devirmek" ve "Sultan Şeyhmusa-i Zuli Hayatı ve Mücadelesi" isimli iki kitap daha yayınladı. 1997 yılında öğretmenliğe atandı. SEMEN, evli ve dört çocuk babasıdır.

SEVEN ,İzzettin

1967'de Hakkari'de doğdu. İlkokul, ortaokul ve lise tahsilini Hakkari'de tamamladı. 1992'de D.Ü. Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. Hatay'a öğretmen olarak tayin oldu. Nisan 1995'te Hakkari'ye tayin oldu. Halen Hakkari Fen Lisesi Müdürü olarak görev yapıyor.

SEVİNÇ, Ali

1965 Yılında M.Kemalpaşa'nın Karaköy Köyü'nde doğdu. İlkokulu burada bitirdi. İlçede yeni açılan İmam Hatip Lisesi'nden mezun olduktan sonra, bir yıl kendi köyünde vekil öğretmenlik yaptı ve ilkokul öğretmeni olmaya karar verdi. Çanakkale Eğitim Yüksekokulu'ndan mezun oldu. Siirt Eruh Dağdöşü İlkokulu'na tayin oldu. Halen Bursa Kükürtlü Ticaret ve Sanayi İlköğretim Okulu'nda sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

SÜCÜ, AYTEKİN

1978 yılında Artvin'in Yusufeli ilçesinde doğdu. İlkokulu Tekkale İlkokulu'nda, ortaokulu Yusufeli İmam Hatip Lisesi'nde, liseyi de Yusufeli Çok Programlı Lisesi'nde okudu. Atatürk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirerek, memleketi olan Artvin'e edebiyat öğretmenleri olarak atandı. Türk tarihine ve divan şiirine özel ilgisi olan Aytekin Sücü, Yusufeli Çok Programlı Lisesi'nde edebiyat öğretmenliği görevine devam etmektedir.

ŞİMŞEK, TACETTİN

Gümüşhane'nin Torul ilçesine bağlı Altınpınar beldesinde doğdu. Konya İvriz Öğretmen Lisesi ve Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. Siirt-Eruh Lisesi'nde edebiyat öğretmenleri olarak görev yaptı. 1990'da Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi'ne araştırma görevlisi olarak girdi. Yüksek lisansını ve doktorasını tamamladı. Aynı fakültenin Türkçe Eğitimi Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. "Türkçem Eyvah!" adlı tiyatro eseriyle Türk Dil Kurumu 2004 Onur Ödülü kazandı. Çocuk Edebiyatı, İlköğretimde Drama, Teoriden Uygulamaya Okul Tiyatrosu, Eylülce (Şiir) yayımlanmış kitaplarından birkaçıdır.

TAŞDEMİR, ESRA

1981 yılında Çanakkale de doğdu. İlköğrenimini çeşitli okullarda, ortaokulu Yeni çiftlik YİBO da bitirdi. Çanakkale yabancı dil ağırlıklı lisesinden mezun oldu. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü'nden mezun oldu. Aynı üniversite yüksek lisansını tamamladı. Büyükçekmece Tepecik Beldesi'nde Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu'nda çalıştı. Halen Tepecik Belediyesi

Ulus İlköğretim Okulu'nda görev yapan TAŞDEMİR, evlidir.

TAŞKINBAŞ, Meltem

1976, İstanbul Çatalca ilçesi Hadımköy Beldesi'nde doğdu. İlköğrenimi Hadımköy'de, lise öğrenimi İstanbul Avcılar Teknik Lisesi'nde tamamladı. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü'nden mezun olarak, İstanbul Çatalca'da göreve başladı. Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bölümünde Yüksek lisans tez çalışmalarını sürdürmekte ve Lapseki Çardak İlköğretim Okulunda Sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

TOKAT, Türkan

1974 Samsun Terme doğumlu. Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi mezunu. 13 yıllık sınıf öğretmeni olan TOKAT, evli ve iki çocuk annesidir.

TOKYAY, Sevgi

1979'da Aydın'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Aydın'da tamamladı. Celal Bayar Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. Kocaeli Rahmiye İlköğretim Okulu'nda öğretmenliğe başladı. Halen Denizli Acıpayam Lisesi'nde çalışmaktadır. Evli bir çocuk annesidir.

TOPCUGİL GÜLMEZ, Nilgün

1965 yılında Tokat'ta doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Tokat'ta tamamladı. 19 Mayıs Üniversitesi Amasya Eğitim Yüksekokulu'nu bitirdi. 1986 yılında Bingöl'de göreve başladı. Erzurum'a tayin oldu. Lisans tamamlayarak Türkçe Bölümü'nü bitirdi. Halen Erzurum'da Tatbikat İlköğretim Okulu'nda uzman öğretmen olarak görev yapmaktadır.

Evli ve üç çocuk annesidir.

TUĞAN, Cevayir

1969 Gölpazarı doğumlu. İlkokul, ortaokul ve lise öğrenimini Manisa'da tamamladı. Fırat Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türkoloji Bölümü mezunudur. Öğretmenlik hayatına 1991 yılında başladı. 6 yıl Samsun'da çalıştı. Sonra esere konu olan eşinin kazası nedeniyle ailesinin de yaşadığı Manisa'ya atandı. Manisa'da Saruhanlı Anadolu Lisesi, Saruhanbey İlköğretim Okulu, Manisa Lisesi'nde görev yaptı. Halen Manisa Fatih Anadolu Lisesi'nde çalışmaktadır.

ULUSOY, Salih

1965 yılında, Yozgat ili Boğazlıyan ilçesi Başhoroz köyünde doğdu. İlkokul, ortaokul ve liseyi Boğazlıyan'da tamamladı. Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. Sırasıyla Eskişehir Mahmudiye İHL, Fatsa İHL, Yozgat Merkez İHL, Yozgat Boğazlıyan Fatih İlköğretim Okulu'nda öğretmen olarak görev yaptı. Evli ve 3 çocuk babasıdır.

ÜNVER, Ethem

1975 yılında Ankara-Şereflikoçhisar'da doğdu. İlkokulu Sofular Köyü'nde, ortaokul ve lise öğrenimini Aksaray'da tamamladı. Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Tarih Öğretmenliği Bölümü'nden mezun oldu. Aksaray Ortaköy ilçesine bağlı Bozkır Kasabası'nda Sosyal Bilgiler Öğretmeni olarak göreve başladı. Halen Aksaray Merkez Gençosman İlköğretim Okulu'nda görev yapmaktadır. Evli ve bir çocuk babasıdır.

YANI, Behçet

1979 yılında Batman Gercüş ilçesine bağlı Düzmeşe Köyü'nde doğdu. İlkokul ve ortaokulu ilçesinde, liseyi Batman Ticaret Meslek Lisesi'nde tamamladı. Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü'nü bitirdi. Halen Batman Cengiz Topel İlköğretim Okulu'nda görevine devam etmektedir. Şiirleri ve yazıları, birçok dergi ve çeşitli antolojilerde yayımlandı. Bugüne dek ikisi şiir, biri deneme, biri de masal olmak üzere yayınlanmış dört eseri bulunmaktadır.

YAZICI, Sadık

1974 yılında Trabzon'un Akçaabat İlçesinin Ortaalan Köyü'nde doğdu. Karadeniz Teknik Üniversitesi Giresun Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü'nden mezun oldu. Kocaeli Gebze ilçesi Kroman Çelik İlköğretim Okulu'nda Müdür Yardımcısı olarak görev yapmaktadır

YILDIRAR, Aylim

1970 yılında Samsun'un Havza ilçesinde doğdu. İlk ve orta öğrenimini Havza'da tamamladı. Gazi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. Batman Fatih Lisesi'nde göreve başladı. İlk kalem çalışması Kültür Bakanlığı'nca yayımlanan Gençliğin Sesi Dergisinde yer aldı. Halen Selahattin Akbilek Lisesi'nde Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Evli ve üç çocuk annesi olan Yıldırar, Niğde Üniversitesi Fen -Edebiyat Fakültesi'nde yüksek lisans öğrenimine devam etmektedir.

YILDIRAR, Mehmet Nuri

1962 yılında Şanlıurfa’da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Şanlıurfa’da tamamladı. Siyasi olaylar sebebiyle ara verdiği lise öğrenimini Adana Karşıyaka Lisesi’nde tamamladı. Erzurum Atatürk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nden mezun oldu. Ordu/Ünye’de öğretmenliğe başladı. Eğitimciler Birliği Sendikası’nda temsilcilik ve üst kurul delegeliği görevlerinde bulundu. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim dalında Yüksek Lisans programını bitirdi. Halen Ankara Sincan Selahattin Akbilek Lisesi’nde Müdür Yardımcısı olarak çalışmaktadır. Evli ve üç çocuk babasıdır.

YILMAZ, Cihan

1975 tarihinde Denizli’nin Çal ilçesinde doğdu. İlk ve orta öğrenimini tamamladıktan sonra Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi’ni bitirdi. İzmir Özel Türk Koleji’nde Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni olarak göreve başladı. Halen Adana Yüreğir Enver Kurttepelî Lisesi’nde Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni olarak görevine devam etmektedir. Evli ve bir çocuk babasıdır.

YILMAZ, Tansel

1975 Elazığ’ın Alacakaya ilçesinde doğdu. İlk öğrenimini ilçesinde, orta öğrenimini Antalya’da tamamladı. Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nden mezun oldu. Meslek hayatına Hakkâri’de başladı. Halen Çankırı 80.Yıl Cumhuriyet Lisesi’nde Edebiyat Öğretmeni olarak görevine devam etmektedir.

YÜCEL, Asiye

Amasya Göynücek Gediksaray kasabasında 1965 yılında doğdu. İlkokulu Hatay'da, ortaokul ve liseyi Amasya'da bitirdi. 19 Mayıs Üniversitesi Amasya Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü'nden mezun oldu. Yozgat Şefaatli Kuzayca İlköğretim Okulu'na atandı. Sakarya – Akyazı'da değişik köy ve merkez okullarında görev yaptı. Halen aynı ilçeye bağlı Pazarköy İlköğretim Okulunda Sınıf Öğretmeni olarak görevine devam etmektedir. Değirmen Dergisi'nde yazıları yayınlanmaktadır. Evli ve bir çocuk annesidir.

Evet, burası bir köy okuluydu. Buraya gelirken öyle büyük hayallerim yoktu. Okulun binasını düşünmüştüm birazcık ama, hiç yöneticisini uzun uzun düşünmemiştim. Yönetici deyince öyle çok yüz gelmiyordu aklıma. Sanki yöneticiler hep aynı olurdu. İkiye ayrılırlardı başarılı olanlar, bir de başarısız olanlar. Fedakâr olanının da olduğunu işte bu okulda öğrendim.

Tanıdığım ilk yöneticiydi o, fakat onun gibisini ne filmlerde gördüm, ne anlatılan anılardan duydum. O okuluna âşık bir öğretmen!.. Aslında öğretmenliğini çok tadamadan, daha memuriyetinin ilk yılında müdürlük görevi verilmiş. O da bunu bir görevden çok hayat anlayışı haline getirmiş.

Okul onun annesiydi. Yüreği sıkıldığında kafasını koyardı masasına. Okul onun babasıydı, başı her sıkıştığında açıverirdi kapısını. Okul onun çocuğuydu, zarar görecekti diye canı giderdi. Böyle bir sevgi nedendi? Göreviydi ama, göremediği eviydi. Onun için evdi orası.

Yönetmek, dikte etmek, otorite kurmak onun işi değildi. Onun işi korumak, temizlemek, sevmek, tamir etmektir. Bu sevgi, bu tutku, bu aşk nedendi? Yöneticilik, idarecilik bunu gerektirir miydi? Bütün yöneticiler onun gibi olsaydı, müfettiş gelir miydi okula? Gönlünü aklını vermişti bu okula. Bu duygusu teftiş edilebilir miydi?

MEMUR - SEN KONFEDERASYONU

EĞİTİM-BİR-SEN
EĞİTİMCİLER BİRLİĞİ SENDİKASI

ISBN:978-975-6153-19-2

www.egitimbirsen.org.tr